Holy Bible

Aionian Edition®

وەشانی پێبەرامبەری کوردیی سۆرانیی ستاندەر

Kurdish Sorani Bible

New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®
وەشانی پێبەرامبەری کوردیی سۆرانیی ستاندەر
Kurdish Sorani Bible
New Testament

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/13/2024
Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0
Biblica, Inc., 1998, 2011, 2016, 2020
Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
https://AionianBible.org

Published by Nainoia Inc
https://Nainoia-Inc.signedon.net

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ’s victory of grace!

Preface

کوردی سۆرانی at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aïdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aïdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal… and purple is the color of royalty!

History

کوردی سۆرانی at AionianBible.org/History

04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

مەتا 1
مەرقۆس 32
لۆقا 51
یۆحەنا 83
کردار 108
ڕۆما 140
یەکەم کۆرنسۆس 154
دووەم کۆرنسۆس 167
گەلاتیا 176
ئەفەسۆس 181
فیلیپی 186
کۆلۆسی 190
یەکەم سالۆنیکی 193
دووەم سالۆنیکی 196
یەکەم تیمۆساوس 198
دووەم تیمۆساوس 202
تیتۆس 205
فلیمۆن 207
عیبرانییەکان 208
یاقوب 218
یەکەم پەترۆس 222
دووەم پەترۆس 226
یەکەم یۆحەنا 229
دووەم یۆحەنا 233
سێیەم یۆحەنا 234
یەهوزا 235
ئاشکراکردن 236

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

عیساش فەرمووی: «باوکە، لێیان خۆشبە، چونکە نازانن چی دەکەن.» ئینجا بە تیروپشک جلەکانیان دابەش کرد.

لۆقا 23:34

مەتا

1

1 ئەمە ڕەچەڵەکی عیسای مەسیحە، کوڕی داود، کوڕی
ئیبراهیم: 2 ئیبراهیم باوکی ئیسحاق بوو، ئیسحاق باوکی یاقوب
بوو، یاقوب باوکی یەهودا و براکانی بوو، 3 یەهودا باوکی پێرێز
و زەرەح بوو کە تامار دایکیان بوو، پێرێز باوکی حەسرۆن
بوو، حەسرۆن باوکی ڕام بوو، 4 ڕام باوکی عەمیناداب بوو،
عەمیناداب باوکی نەحشۆن بوو، نەحشۆن باوکی سەلمۆن بوو، 5
سەلمۆن باوکی بۆعەز بوو کە ڕاحاب دایکی بوو، بۆعەز باوکی
عوبێد بوو کە ڕائووس دایکی بوو، عوبێد باوکی یەسا بوو، 6
یەسا باوکی داودی پاشا بوو. داود باوکی سلێمان بوو لەو ژنەی
کە پێشتر ژنی ئوریا بوو، 7 سلێمان باوکی ڕەحەڤعام بوو،
ڕەحەڤعام باوکی ئەبیا بوو، ئەبیا باوکی ئاسا بوو، 8 ئاسا باوکی
یەهۆشافات بوو، یەهۆشافات باوکی یەهۆرام بوو، یەهۆرام
باوکی عوزیا بوو، 9 عوزیا باوکی یۆتام بوو، یۆتام باوکی ئاحاز
بوو، ئاحاز باوکی حەزقیا بوو، 10 حەزقیا باوکی مەنەشە بوو،
مەنەشە باوکی ئامۆن بوو، ئامۆن باوکی یۆشیا بوو، 11 یۆشیا باوکی
یەهۆیاکین و براکانی بوو، لە کاتی ڕاپێچکردنەکە بۆ بابل. 12
لەدوای ڕاپێچکردنەکە بۆ بابل، یەهۆیاکین باوکی شەئەلتیێل بوو،
شەئەلتیێل باوکی زروبابل بوو، 13 زروبابل باوکی ئەبیهود بوو،
ئەبیهود باوکی ئەلیاقیم بوو، ئەلیاقیم باوکی ئازور بوو، 14 ئازور
باوکی سادۆق بوو، سادۆق باوکی ئەکیم بوو، ئەکیم باوکی ئەلیهود
بوو، 15 ئەلیهود باوکی ئەلعازار بوو، ئەلعازار باوکی مەتان بوو،
مەتان باوکی یاقوب بوو، 16 یاقوب باوکی یوسفی مێردی مریەم
بوو، ئەوەی عیسای لێبوو، کە بە مەسیح ناودەبردرێت. 17
بەم شێوەیە هەموو نەوەکان لە ئیبراهیمەوە هەتا داود چواردە
نەوەن، لە داودەوە هەتا ڕاپێچکردنەکە بۆ بابل چواردە نەوەن،
لە ڕاپێچکردنەکەشەوە بۆ بابل هەتا مەسیح چواردە نەوەن. 18
لەدایکبوونی عیسای مەسیح بەم شێوەیە بوو: کاتێک مریەمی
دایکی دەستگیرانی یوسف بوو، پێش ئەوەی بگوازرێتەوە،
دەرکەوت کە بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە سکی پڕبووە. 19 یوسفی
دەستگیرانی کە پیاوێکی چاک بوو، نەیویست ئابڕووی ببات،
بڕیاری دا بە نهێنی دەستی لێ هەڵبگرێت. 20 کاتێک بیری
لەم شتانە دەکردەوە، فریشتەیەکی یەزدان هاتە خەونی و پێی
فەرموو: «ئەی یوسفی نەوەی داود، مەترسە لەوەی مریەم
بهێنیت، چونکە ئەوەی ئەو سکی پێی هەیە لە ڕۆحی پیرۆزە.
21 کوڕێکی دەبێت ناوی دەنێیت عیسا، چونکە گەلەکەی لە
گوناهەکانیان ڕزگار دەکات.» 22 ئەمانە هەمووی ڕوویدا تاکو
ئەوەی یەزدان لە ڕێگەی پێغەمبەرەکە فەرموویەتی بێتە دی:
23 [ئەوەتا پاکیزەیەک سکی دەبێت و کوڕێکی دەبێت، ناوی
لێ دەنێن ئیمانوێل،] کە بە واتای خودا لەگەڵمانە دێت. 24
کاتێک یوسف لە خەو هەستا، ئەوەی فریشتەکەی یەزدان
فەرمانی پێدابوو ئەنجامی دا و ژنەکەی گواستەوە. 25 بەڵام
هەتا کوڕەکەی نەبوو لەگەڵی جووت نەبوو، ئینجا ناوی لێنا
عیسا.

2

لەدوای لەدایکبوونی عیسا لە بێتلەحمی یەهودیا، لە
سەردەمی هێرۆدسی پاشا، هەندێک مۆغ لە ڕۆژهەڵاتەوە
هاتنە ئۆرشەلیم، 2 پرسییان: «پاشای لەدایکبووی جولەکە
لەکوێیە؟ لە ڕۆژهەڵاتەوە ئەستێرەی ئەومان بینی، هاتووین
کڕنۆشی بۆ ببەین.» 3 کاتێک هێرۆدسی پاشا ئەمەی بیست،
پەشۆکا و هەموو خەڵکی ئۆرشەلیم لەگەڵی پەشۆکان. 4 هەموو
کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەوراتی گەلی کۆکردەوە، لێی
پرسین: «مەسیح لەکوێ لە دایک دەبێت؟» 5 وەڵامیان
دایەوە: «لە بێتلەحمی یەهودیا، چونکە لە ڕێی پێغەمبەرەکەوە
ئاوا نووسراوە: 6 «[بەڵام تۆ ئەی بێتلەحمی خاکی یەهودا،
کەمتر نیت لە شارۆچکەکانی دیکەی یەهودا، چونکە لە تۆوە
فەرمانڕەوایەک دەردەکەوێت، شوانایەتی گەلی ئیسرائیلم
دەکات.]» 7 دوای ئەمە هێرۆدس بە نهێنی مۆغەکانی بانگکرد
و لەبارەی کاتی دەرکەوتنی ئەستێرەکە لێکۆڵینەوەی لەگەڵ
کردن. 8 ئینجا بۆ بێتلەحمی ناردن و پێی گوتن: «بڕۆن و بە
وردی بەدوای منداڵەکەدا بگەڕێن. کاتێک دۆزیتانەوە هەواڵم
بدەنێ، تاکو منیش بێم و کڕنۆشی بۆ ببەم.» 9 لەدوای ئەوەی
گوێبیستی پاشا بوون، ڕۆیشتن، هەمان ئەو ئەستێرەیەی کە لە
ڕۆژهەڵات بینیبوویان، پێشیان کەوت و هات و لەسەر ئەو
شوێنە ڕاوەستا کە منداڵەکەی لێبوو. 10 کاتێک ئەستێرەکەیان
بینی، زۆر شادمان بوون، 11 چوونە ماڵەکە، منداڵەکەیان لەگەڵ
مریەمی دایکی بینی، دانەوینەوە و کڕنۆشیان بۆ برد و سندوقی

گەنجینەکانیان کردەوە، زێڕ و بخوور و موڕیان بە دیاری
پێشکەش کرد. 12 ئینجا خودا لە خەوندا مۆغەکانی ئاگادار
کردەوە کە نەگەڕێنەوە لای هێرۆدس، ئەوانیش بە ڕێگایەکی
دیکەدا گەڕانەوە وڵاتی خۆیان. 13 دوای ڕۆیشتنی مۆغەکان،
فریشتەیەکی یەزدان هاتە خەونی یوسف و گوتی: «هەستە
منداڵەکە و دایکی ببە و ڕابکە بۆ میسر. لەوێ بمێنەوە هەتا پێت
دەڵێم، چونکە هێرۆدس وا بە شوێن منداڵەکەدا دەگەڕێت، بۆ
ئەوەی بیکوژێت.» 14 یوسفیش هەستا و لە شەودا منداڵەکە و
دایکی برد و بەرەو میسر ڕۆیشت، 15 هەتا مردنی هێرۆدس
لەوێ مایەوە، تاوەکو ئەوەی یەزدان لە ڕێگەی پێغەمبەرەکەوە
فەرموویەتی بێتە دی، کە دەفەرموێ: [من کوڕی خۆمم لە
میسر بانگ کرد.] 16 کاتێک هێرۆدس زانی مۆغەکان فریویان
داوە، زۆر تووڕە بوو. بەگوێرەی ئەو کاتەی لە مۆغەکانەوە
لێی کۆڵیبووەوە، ناردی و هەموو کوڕێکی تەمەن دوو ساڵ
بەرەو خواری لە بێتلەحم و دەوروبەری کوشت. 17 ئینجا
ئەوەی لە ڕێگەی پێغەمبەر یەرمیا گوترابوو هاتە دی: 18
[دەنگێک لە ڕامەوە بیسترا، گریان و شیوەنێکی گەورە،
ڕاحێل بۆ منداڵەکانی دەگرییێت، ڕازی نییە دڵنەوایی بکرێت،
چونکە نەماون.] 19 کاتێک هێرۆدس مرد، فریشتەیەکی
یەزدان لە میسر هاتە خەونی یوسف و 20 گوتی: «هەستە،
منداڵەکە و دایکی ببە و بڕۆ بۆ خاکی ئیسرائیل، چونکە ئەوانەی
دەیانویست منداڵەکە بکوژن، مردن.» 21 یوسفیش هەستا،
منداڵەکە و دایکی برد و گەڕایەوە خاکی ئیسرائیل. 22 بەڵام
کاتێک بیستی ئەرخیلاوس لە یەهودیا لە جێی هێرۆدسی باوکی
فەرمانڕەوایە، ترسا بچێتە ئەوێ. دوای ئەوەی لە خەوندا
ئاگادار کرایەوە، گەڕایەوە ناوچەی جەلیل. 23 جا هات و لە
شارۆچکەیەک نیشتەجێ بوو بە ناوی ناسیرە، بۆ ئەوەی ئەو
فەرمایشتەی لە ڕێگەی پێغەمبەرانەوە گوترابوو بێتە دی: [بە
ناسیرەیی ناودەبردرێت.]

3 هەر لەو ڕۆژانەدا، یەحیای لەئاوهەڵکێش لە دەشتی
یەهودیا دەرکەوت و پەیامی خودای ڕادەگەیاند، 2 دەیگوت:
«تۆبە بکەن، چونکە پاشایەتی ئاسمان نزیک بووەتەوە.» 3
یەحیا ئەو کەسەیە کە لە ڕێگەی پێغەمبەر ئیشایاوە دەربارەی
گوتراوە: [کەسێک لە چۆڵەوانی هاوار دەکات و دەڵێت:
«ڕێگا بۆ هاتنی یەزدان ئامادە بکەن، ڕێچکەکانی بۆ ڕێکبخەن.»]
4 جلوبەرگی یەحیا لە مووی وشتر بوو، پشتێنێکی چەرمیشی لە
ناوقەدی دەبەست، خواردنیشی کوللە و هەنگوینی کێوی
بوو. 5 ئیتر خەڵکی ئۆرشەلیم و تەواوی یەهودیا و هەموو
ناوچەکانی دەوروبەری ڕووباری ئوردون هاتنە لای، 6 دانیان
بە گوناهەکانیاندا دەنا و لەسەر دەستی ئەو لە ڕووباری ئوردون
لە ئاو هەڵدەکێشران. 7 کە بینی زۆر لە فەریسی و سەدوقییەکان
بۆ لەئاوهەڵکێشانەکەی دێن، پێی گوتن: «ئەی بێچووە ماران،
کێ ئاگاداری کردوونەتەوە لە دەست تووڕەیی داهاتوو هەڵبێن؟
8 با بەرهەمێکتان هەبێت لە تۆبەکردن بوەشێتەوە. 9 پێتان وا
نەبێت دەتوانن بەخۆتان بڵێن: ”ئیبراهیم باوکمانە.“ پێتان دەڵێم،
خودا دەتوانێت لەم بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروستبکات. 10
ئەوەتا تەور خراوەتە سەر ڕەگی دار، هەر دارێک بەرهەمی
باش نەدات، دەبڕدرێتەوە و فڕێدەدرێتە ناو ئاگرەوە. 11 «من
بۆ تۆبەکردن لە ئاوتان هەڵدەکێشم، بەڵام ئەوەی لەدوای من
دێت، لە من بەتواناترە، شایانی ئەوە نیم تەنانەت پێڵاوەکانیشی
بۆ هەڵبگرم. ئەو لە ڕۆحی پیرۆز و لە ئاگرتان هەڵدەکێشێت. 12
شەنی بەدەستەوەیە بۆ پاککردنەوەی جۆخینەکەی، گەنمەکە
لە ئەمباردا کۆدەکاتەوە و قەسەڵەکەش بە ئاگرێکی نەکوژاوە
دەسووتێنێت.» 13 ئینجا عیسا لە ناوچەی جەلیلەوە هاتە
سەر ڕووباری ئوردون، تاوەکو لەسەر دەستی یەحیا لە ئاو
هەڵبکێشرێت. 14 بەڵام یەحیا دەیویست ڕێی لێ بگرێت
و دەیگوت: «من پێویستیم بەوەیە لەسەر دەستی تۆ لە ئاو
هەڵبکێشرێم، کەچی تۆ دێیت بۆ لای من؟» 15 عیساش
وەڵامی دایەوە: «لە ئێستادا ڕێگا بدە بەم جۆرە بێت، چونکە
ئاوا لە ئێمە دەوەشێتەوە بۆ ئەوەی هەموو ڕاستودروستییەک
بێتە دی.» ئینجا ڕێی دا. 16 هەرکە عیسا لە ئاو هەڵکێشرا،
لە ئاوەکە هاتە دەرەوە. لەو ساتەدا ئاسمان کرایەوە و ڕۆحی
خودای بینی وەک کۆترێک هاتە خوارەوە و لەسەری
نیشتەوە. 17 دەنگێکیش لە ئاسمانەوە فەرمووی: «ئەمە کوڕی
خۆشەویستمە، ئەوەی زۆر پێی دڵشادم.»

4

4 پاشان عیسا بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بردرایە چۆڵەوانی،
تاکو لەلایەن ئیبلیسەوە تاقی بکرێتەوە. 2 دوای ئەوەی کە
چل شەو و چل ڕۆژ بەڕۆژوو بوو، برسی بوو. 3 تاقیکەرەوە
لێی هاتە پێش، پێی گوت: «ئەگەر تۆ کوڕی خودایت، بەم
بەردانە بڵێ با ببن بە نان.» 4 بەڵام عیسا وەڵامی دایەوە:
«نووسراوە: [مرۆڤ تەنها بە نان ناژییێت، بەڵکو بە هەر
وشەیەک کە لە دەمی خوداوە دێتە دەرەوە.]» 5 ئینجا ئیبلیس
بردییە شاری پیرۆز و لەسەر گوێسەبانەی پەرستگا ڕایگرت
و 6 پێی گوت: «ئەگەر تۆ کوڕی خودایت خۆت هەڵبدە
خوارەوە. لەبەر ئەوەی نووسراوە: «[سەبارەت بە تۆ فەرمان بە
فریشتەکانی دەدات، لەسەر دەستیان هەڵتدەگرن، تاکو پێت
بەر بەردێک نەکەوێت.]» 7 عیساش پێی فەرموو: «هەروەها
نووسراوە: [یەزدانی پەروەردگارتان تاقی مەکەنەوە.]» 8 دیسان
ئیبلیس بۆ سەر شاخێکی زۆر بڵندی برد و هەموو شانشینەکانی
جیهان و شکۆی ئەوانی پیشان دا و 9 پێی گوت: «هەموو
ئەمانەت دەدەمێ ئەگەر کڕنۆش ببەیت و بمپەرستی.» 10 ئینجا
عیساش پێی فەرموو: «ئەی شەیتان لێم دووربکەوە! چونکە
نووسراوە: [کڕنۆش بۆ یەزدانی پەروەردگارت دەبەیت و تەنها
ئەو دەپەرستیت.]» 11 ئیتر ئیبلیس وازی لێ هێنا و چەند
فریشتەیەک هاتن و خزمەتیان دەکرد. 12 کاتێک عیسا بیستی
یەحیا گیراوە، گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل. 13 ناسیرەی
بەجێهێشت و هات لە شاری کەفەرناحوم نیشتەجێ بوو، کە
لەسەر دەریاچەیە، لە سنووری زەبولون و نەفتالی، 14 تاکو
ئەوەی لە ڕێگەی پێغەمبەر ئیشایاوە گوتراوە بێتە دی: 15 [ئەی
خاکی زەبولون و خاکی نەفتالی، ئەوەی لە ڕێگای دەریایە،
ئەوبەری ڕووباری ئوردون، جەلیلی ناجولەکەکان، 16 ئەو
گەلەی لە تاریکیدا دانیشتووە، ڕووناکییەکی گەورەی بینی،
دانیشتووان لە خاکی سێبەری مەرگ ڕووناکی بەسەریاندا
هەڵهات.] 17 لەو کاتەوە عیسا دەستی کرد بە جاڕدان
و دەیفەرموو: «تۆبە بکەن، چونکە پاشایەتی ئاسمان نزیک
بووەتەوە.» 18 کاتێک عیسا بە کەناری دەریاچەی جەلیلدا
دەڕۆیشت، دوو برای بینی، شیمۆن کە پێی دەگوترا پەترۆس
لەگەڵ ئەندراوسی برای، تۆڕیان فڕێدەدایە دەریاچەکە، چونکە
ماسیگر بوون. 19 عیسا پێی فەرموون: «وەرن دوام بکەون،
دەتانکەم بە ڕاوکەری مرۆڤ.» 20 دەستبەجێ تۆڕەکانیان
بەجێهێشت و دوای کەوتن. 21 کە لەوێ ڕۆیشت، دوو
برای دیکەی بینی، یاقوبی کوڕی زەبدی و یۆحەنای برای، لە
بەلەمێکدا لەگەڵ زەبدی باوکیان تۆڕەکانیان چاکدەکردەوە،
ئەوانیشی بانگکرد. 22 دەستبەجێ بەلەمەکە و باوکیان بەجێهێشت
و دوای عیسا کەوتن. 23 ئینجا عیسا بە هەموو جەلیلدا دەگەڕا،
لە کەنیشتەکانیان خەڵکی فێر دەکرد و مزگێنی پاشایەتییەکەی
ڕادەگەیاند، هەرچی نەخۆشی و نەساغی نێو خەڵک هەبوو
چاکی دەکردنەوە. 24 لەبەر ئەوە دەنگوباسی تەواوی سوریای
گرتەوە، ئەوانیش هەموو نەخۆشێکیان دەهێنایە لای، بە
جۆرەها دەرد و ئازارەوە، ئەوانەی کە ڕۆحی پیسیان تێدا بوو
و فێدار و ئیفلیج بوون، چاکی دەکردنەوە. 25 جا خەڵکێکی
زۆر لە جەلیل و دە شارەکە و ئۆرشەلیم و یەهودیا و ئەوبەری
ڕووباری ئوردون دوای کەوتن.

5

5 کاتێک عیسا خەڵکەکەی بینی، چووە سەر چیا،
ئینجا دانیشت و قوتابییەکانی هاتنە لای، 2 دەستی کرد بە
فێرکردنیان و فەرمووی: 3 «خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی
کە بە ڕۆح هەژارن، چونکە شانشینی ئاسمان بۆ ئەوانە. 4
خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی کە ماتەمدارن، چونکە دڵنەوایی
دەکرێن. 5 خۆزگە دەخوازرێت بە دڵنەرمەکان، چونکە زەوییان
بە میراتی بۆ دەمێنێتەوە. 6 خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی
کە برسی و تینوون بۆ ڕاستودروستی، چونکە تێر دەکرێن. 7
خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی کە دڵیان پڕ لە بەزەییە، چونکە
بەر بەزەیی دەکەون. 8 خۆزگە دەخوازرێت بە دڵپاکەکان،
چونکە خودا دەبینن. 9 خۆزگە دەخوازرێت بە ئاشتیخوازان،
چونکە بە ڕۆڵەی خودا ناودەبردرێن. 10 خۆزگە دەخوازرێت
بەوانەی لە پێناوی ڕاستودروستی دەچەوسێنرێنەوە، چونکە
شانشینی ئاسمان بۆ ئەوانە. 11 «خۆزگە دەخوازرێت بە ئێوە
کاتێک خەڵکی جنێوتان پێدەدەن و دەتانچەوسێننەوە، لەبەر
من هەموو جۆرە بوختانێکتان بۆ هەڵدەبەستن. 12 دڵخۆش
و شادمان بن، لەبەر ئەوەی لە ئاسمان پاداشتتان گەورەیە،
چونکە پێش ئێوە پێغەمبەرانیشیان ئاوا چەوساندووەتەوە. 13
«ئێوە خوێی زەوین، بەڵام ئەگەر خوێ سوێرییەکەی نەما،

چۆن تامە سوێرەکەی بۆ دەگەڕێندرێتەوە؟ ئیتر بەکەڵکی هیچ
نایەت، ئەوە نەبێ فڕێبدرێتە دەرەوە و خەڵکی پێشێلی بکەن.
14 «ئێوە ڕووناکی جیهانن، شارێک لەسەر شاخ دروستکرابێت
ناتوانرێت بشاردرێتەوە. 15 هەروەها خەڵکی چرا هەڵنا کەن
تاکو بیخەنە ژێر تەشتەوە، بەڵکو لەسەر چرادان دایدەنێن بۆ
ئەوەی ڕووناکی بداتە هەموو ئەوانەی لە ماڵەکەدان. 16 بە
هەمان شێوە، با ئێوەش ڕووناکیتان بۆ خەڵک بدرەوشێتەوە،
تاکو کردارە باشەکانتان ببینن و ستایشی باوکتان بکەن کە لە
ئاسمانە. 17 «وا بیر نەکەنەوە من هاتووم تەورات یان نووسراوی
پێغەمبەران بسڕمەوە، نەهاتووم بۆ سڕینەوەیان، بەڵکو هاتووم
بۆ تەواوکردنیان. 18 ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەتا زەوی و ئاسمان
لەئارادا بێت، پیتێک یان خاڵێک لە تەورات لەناو ناچێت،
هەتا هەمووی دێتە دی. 19 بۆیە ئەوەی بچووکترینی ئەم
ڕاسپاردانە بشکێنێت و خەڵکیش ئاوا فێر بکات، لە شانشینی
ئاسمان بە بچووکترین ناودەبردرێت. بەڵام ئەوەی پەیڕەویان
بکات و خەڵکی فێر بکات، لە شانشینی ئاسمان بە مەزن
ناودەبردرێت. 20 ئیتر پێتان دەڵێم: ئەگەر ڕاستودروستیتان لە
مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان زیاتر نەبێت، هەرگیز ناچنە
ناو شانشینی ئاسمانەوە. 21 «بیستووتانە بە پێشینان گوتراوە:
[مەکوژن] و”ئەوەی بکوژێت شایانی حوکم بەسەردادان
دەبێت.“ 22 بەڵام من پێتان دەڵێم ئەوەی لە خوشکی یان
براکەی تووڕە بێ، دەبێ حوکم بدرێت. ئەوەی بە براکەی
بڵێ”هیچوپووچ،“دەبێت بدرێتە ئەنجومەنی باڵای جولەکە،
ئەوەش بڵێت”گێلە“، دەبێت بخرێتە ناو ئاگری دۆزەخەوە.
(Geenna g1067) 23 «لەبەر ئەوە ئەگەر قوربانیت بۆ قوربانگا
هێنا و لەوێ بیرت کەوتەوە کە خوشکت یان برات شتێکی
بەسەرتەوە هەیە، 24 لەوێ لەبەردەم قوربانگا قوربانییەکەت
بەجێبهێڵە و بڕۆ یەکەم جار خوشکت یان برات ئاشت بکەرەوە،
ئینجا وەرە و قوربانییەکەت بکە. 25 «خێرا لەگەڵ ڕکابەرەکەت
ئاشت بەرەوە لەو کاتەی لەگەڵتە و بە ڕێگاوەن بۆ دادگا،
نەوەک ڕکابەرەکەت بتداتە دەست دادوەر و دادوەریش بتداتە
دەست پۆلیس و فڕێبدرێیتە بەندیخانە. 26 ڕاستیت پێ دەڵێم:
لەوێ دەرناچی هەتا دوایین فلس نەدەیتەوە. 27 «بیستووتانە
گوتراوە: [داوێنپیسی مەکەن.] 28 بەڵام من پێتان دەڵێم:
ئەوەی بە هەوەسبازییەوە سەیری ئافرەتێک بکات، ئەوا لە دڵی
خۆیدا داوێنپیسی لەگەڵ کردووە. 29 ئەگەر چاوی ڕاستت
تووشی گوناهی کردیت، دەریبهێنە و فڕێیبدە. بۆ تۆ باشترە
ئەندامێکت لەدەست بچێت، لەوەی هەموو لەشت فڕێبدرێتە
ناو دۆزەخ. (Geenna g1067) 30 ئەگەر دەستی ڕاستت تووشی
گوناهی کردیت، بیبڕەوە و فڕێیبدە. بۆ تۆ باشترە ئەندامێکت
لەدەست بچێت، لەوەی هەموو لەشت بچێتە دۆزەخەوە.
(Geenna g1067) 31 «دیسان گوتراوە: [ئەوەی ژنەکەی تەڵاق
بدات، با تەڵاقنامەی بداتە دەست.] 32 بەڵام من پێتان دەڵێم:
ئەوەی بەبێ هۆی داوێنپیسی ژنەکەی خۆی تەڵاق بدات،
وای لێدەکات داوێنپیسی بکات. ئەوەش تەڵاقدراوێک
بهێنێت، ئەوا داوێنپیسی دەکات. 33 «دیسان بیستووتانە کە بە
پێشینان گوتراوە: [سوێندەکانت مەشکێنە، بەڵکو سوێندەکانت
بۆ یەزدان بەرەسەر.] 34 بەڵام من پێتان دەڵێم: هەرگیز سوێند
مەخۆن، نە بە ئاسمان، لەبەر ئەوەی تەختی شاهانەی خودایە،
35 نە بە زەوی، لەبەر ئەوەی تەختەپێیەتی، نە بە ئۆرشەلیم،
لەبەر ئەوەی شاری پاشای پایەبەرزە. 36 سوێند بە سەری
خۆت مەخۆ، چونکە ناتوانیت تاڵە مووێکی سپی یان ڕەش
بکەیت. 37 با قسەتان”بەڵێ“بۆ”بەڵێ“و”نەخێر“بۆ”نەخێر“بێت،
لەمە بترازێت لە شەیتانەوەیە. 38 «بیستووتانە گوتراوە: [چاو بە
چاو، ددان بە ددان.] 39 بەڵام من پێتان دەڵێم: بەربەرەکانێ
خراپەکار مەکەن، بەڵکو ئەوەی لە ڕوومەتی ڕاستی دایت،
لایەکەی دیکەشی بۆ شل بکە، 40 ئەوەی ویستی بتداتە
دادگا و کراسەکەت لێ بستێنێت، چاکەتەکەشی بدەرێ.
41 ئەوەی یەک میل بێگاری پێ کردیت، دووانی لەگەڵ
بڕۆ. 42 ئەوەی داوای شتێکی لێکردیت بیدەرێ. ئەوەی
داوای قەرزی لێکردیت پشتی تێمەکە. 43 «بیستووتانە گوتراوە:
[نزیکەکەت خۆشبوێت،]”ڕقت لە دوژمنت بێتەوە.“ 44 بەڵام
من پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆشبوێ، نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی
دەتانچەوسێننەوە، 45 تاکو ببنە ڕۆڵەی ئەو باوکەتان کە لە
ئاسمانە، ئەو خۆری خۆی بەسەر چاک و خراپدا هەڵدێنێت
و باران بەسەر پیاوچاک و زۆرداریشدا دەبارێنێت. 46
ئەگەر هەر ئەوانەتان خۆشبوێ کە ئێوەیان خۆشدەوێت، چ
پاداشتێک وەردەگرن؟ ئایا باجگرانیش ئەمە ناکەن؟ 47 ئەگەر

سڵاوتان تەنها لە ناسیاوەکانتان کرد، چی زیاترتان کردووە؟ ئایا
بتپەرستانیش ئەمە ناکەن؟ 48 بۆیە ئێوە کامڵ و تەواو بن،
هەروەک باوکی ئاسمانیتان کامڵ و تەواوە.

6 «هۆشیار بن و نەکەن لەبەرچاوی خەڵک چاکە بکەن
بۆ ئەوەی بتانبینن، ئەگینا لەلای باوکی ئاسمانیتان پاداشتتان
نابێت. 2 «لەبەر ئەوە کاتێک خێرێک دەکەیت، زوڕنای بۆ
لێمەدە هەروەک دووڕووان کە لە کەنیشت و سەر شەقامەکان
دەیکەن، بۆ ئەوەی لەلایەن خەڵکەوە ستایش بکرێن. ڕاستیتان
پێ دەڵێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. 3 بەڵام تۆ کە
خێرێک دەکەیت، مەهێڵە دەستی چەپت بزانێت دەستی
ڕاستت چی دەکات، 4 تاکو خێرەکەت بە نهێنی بێت.
باوکیشت کە هەموو نهێنییەک دەبینێت، پاداشتت دەداتەوە.
5 «کاتێک نوێژ دەکەن وەک دووڕووان مەبن، چونکە ئەوان
حەز دەکەن بە پێوە لە کەنیشت و سووچی شەقامەکان نوێژ
بکەن، بۆ ئەوەی خەڵکی بیانبینن. ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوانە
پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. 6 بەڵام تۆ کاتێک نوێژ دەکەیت،
بڕۆ ژوورەکەت و دەرگا لەسەر خۆت دابخە، نوێژ بکە بۆ باوکی
نەبینراوت. باوکیشت کە هەموو نهێنییەک دەبینێت، پاداشتت
دەداتەوە. 7 کاتێک نوێژ دەکەن، وەک بتپەرستان ئەوەندە
وشەکان دووبارە مەکەنەوە، چونکە وا دەزانن بە زۆر گوتنیان
گوێیان لێ دەگیرێت. 8 لەبەر ئەوە وەک ئەوان مەبن، چونکە
باوکتان دەزانێت پێویستیتان بە چییە، پێش ئەوەی داوای لێ
بکەن. 9 «بەڵام ئێوە بەم شێوەیە نوێژ بکەن و بڵێن: «”ئەی
باوکمان لە ئاسمان، با ناوت پیرۆز بێت، 10 با پاشایەتییەکەت بێ،
با خواستت لەسەر زەوی پەیڕەو بکرێت وەک لە ئاسمان. 11
نانی ڕۆژانەمان ئەمڕۆش بدەرێ. 12 لە گوناهەکانمان خۆشبە،
وەک چۆن ئێمە لەوانە خۆشدەبین کە خراپەمان بەرامبەر
دەکەن. 13 مەمانخەرە تاقیکردنەوە، بەڵکو لە شەیتان ڕزگارمان
بکە، چونکە هەتاهەتایە پاشایەتی و هێز و شکۆ هی تۆیە. ئامین.
“ 14 ئەگەر گەردنی خەڵکی لەبەر خراپەکانیان ئازاد بکەن،
ئەوا باوکی ئاسمانیشتان لێتان خۆشدەبێت. 15 بەڵام ئەگەر
گەردنی خەڵکی ئازاد نەکەن، ئەوا باوکیشتان لە گوناهەکانتان
خۆش نابێت. 16 «کاتێک بەڕۆژوو دەبن، ڕووگرژ مەبن وەک
دووڕووان، چونکە ئەوان خۆیان پەرێشان دەردەخەن تاکو بۆ
خەڵکی دەربخەن کە بەڕۆژوون. ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوانە
پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. 17 بەڵام تۆ کە بەڕۆژوو دەبیت،
سەرت چەور بکە و دەموچاوت بشۆ، 18 تاکو بۆ خەڵک
دەرنەکەوێت کە بەڕۆژوویت، تەنها بۆ باوکی نەبینراوت نەبێت،
باوکیشت کە هەموو نهێنییەک دەبینێت، پاداشتت دەداتەوە.
19 «لەسەر زەوی سامان بۆ خۆتان کۆمەکەنەوە کە مۆرانە
و ژەنگ لێی دەدەن و دز دەیبڕێت و دەیدزێت. 20 بەڵکو
سامان بۆ خۆتان لە ئاسمان کۆبکەنەوە کە مۆرانە و ژەنگ لێی
نادەن و دزیش نایبڕێت و نایدزێت، 21 چونکە سامانت لەکوێ
بێت، دڵیشت لەوێ دەبێت. 22 «چاو چرای جەستەیە، ئەگەر
چاوت ساغ بێت، ئەوا جەستەت هەمووی ڕووناکییە، 23
بەڵام ئەگەر چاوت ساغ نەبێت، ئەوا هەموو جەستەت تاریک
دەبێت، لەبەر ئەوە ئەگەر ئەو ڕووناکییەی لە تۆدایە تاریکی
بێت، ئاخۆ دەبێ تاریکی چۆن بێت! 24 «کەس ناتوانێت
کۆیلایەتی دوو گەورە بکات، چونکە ڕقی لە یەکێکیان دەبێتەوە
و ئەوەی دیکەی خۆشدەوێت، یان دەست بە یەکێکیانەوە
دەگرێت و ئەوەی دیکە پشتگوێ دەخات. ئێوەش ناتوانن
کۆیلەی خودا و پارە بن. 25 «بۆیە پێتان دەڵێم: خەم بۆ
ژیانتان مەخۆن کە چی بخۆن و چی بخۆنەوە؛ هەروەها بۆ
جەستەتان کە چی بپۆشن. ئایا ژیان لە خواردن گرنگتر نییە؟
یان جەستە لە جلوبەرگ؟ 26 سەیری باڵندەی ئاسمان بکەن، نە
تۆو دەکەن و نە دروێنە و نە لە ئەمبار کۆدەکەنەوە، لەگەڵ
ئەوەشدا باوکی ئاسمانیتان بەخێویان دەکات. ئایا ئێوە لەوان
بەنرختر نین؟ 27 کێ لە ئێوە ئەگەر خەم بخوات، دەتوانێت
یەک کاتژمێر لە تەمەنی خۆی زیاد بکات؟ 28 «هەروەها بۆچی
خەمی جلوبەرگتانە؟ سەیری گوڵی سەوسەن بکەن چۆن گەشە
دەکات، نە خۆی ماندوو دەکات و نە دەڕێسێت، 29 بەڵام
پێتان دەڵێم: تەنانەت سلێمانیش لەوپەڕی شکۆمەندیدا وەک
یەکێک لەوانەی نەپۆشیوە. 30 ئەی کەم باوەڕینە، ئەگەر خودا
ئەو گیایەی کە ئەمڕۆ لە کێڵگەیە و بەیانی دەخرێتە تەنوورەوە بەو
شێوەیە بپۆشێت، ئایا ئێوە زیاتر نین هەتا پۆشتەتان بکات! 31 جا
خەم مەخۆن بڵێن، ”چی بخۆین؟“ یان ”چی بخۆینەوە؟“ یان ”چی
لەبەر بکەین؟“ 32 چونکە بێباوەڕان هەوڵ بۆ هەموو ئەم شتانە

دەدەن، باوکی ئاسمانیشتان دەزانێت پێویستیتان بە هەموو ئەوانە
هەیە. 33 بەڵکو یەکەم جار داوای پاشایەتییەکەی خودا و
ڕاستودروستییەکەی بکەن، هەموو ئەمانەتان بۆ دابین دەکرێت.
34 لەبەر ئەوە خەمی بەیانی مەخۆن، چونکە بەیانی خەمی خۆی
دەخوات. هەر ڕۆژێک خراپی خۆی بەسە.

7 «خەڵکی تاوانبار مەکەن تاکو خودا تاوانبارتان نەکات، 2
چونکە بەو شێوەیەی خەڵک تاوانبار دەکەن خودا تاوانبارتان
دەکات، بەو پێوانەیەی ئێوە بۆ خەڵک دەیپێون، خودا
بۆتان دەیپێوێتەوە. 3 «بۆچی سەرنج لە پووشی ناو چاوی
براکەت دەدەیت، بەڵام ئاگات لە کاریتەکەی ناو چاوی
خۆت نییە؟ 4 یان، چۆن بە براکەت دەڵێی:"ڕێم بدە با
پووشەکەی ناو چاوت دەربهێنم،"لەکاتێکدا کاریتەیەک لەناو
چاوی خۆتدایە؟ 5 ئەی دووڕوو، یەکەم جار کاریتەکەی ناو
چاوی خۆت دەربهێنە، ئینجا باش دەبینیت بۆ دەرهێنانی
پووشەکەی ناو چاوی براکەت. 6 «شتی پیرۆز مەدەن بە
سەگ، مرواریشتان فڕێمەدەنە بەردەمی بەراز، نەوەک پێشێلیان
بکەن و هەڵبگەڕێنەوە و پارچەپارچەتان بکەن. 7 «داوا بکەن،
پێتان دەدرێت. بگەڕێن، دەدۆزنەوە. لە دەرگا بدەن، لێتان
دەکرێتەوە، 8 چونکە هەرکەسێک داوا بکات، وەردەگرێت.
ئەوەی بگەڕێت، دەدۆزێتەوە. ئەوەش لە دەرگا دەدات،
لێی دەکرێتەوە. 9 «کێ لە ئێوە ئەگەر کوڕەکەی داوای
نانی لێ بکات، بەردی دەداتێ؟ 10 یان داوای ماسی لێ
بکات، ماری دەداتێ؟ 11 جا ئێوە کە خراپن، بزانن شتی
باش بدەنە منداڵەکانتان، باوکتان لە ئاسمان چەند زیاتر شتی
باش دەداتە ئەوانەی داوای لێدەکەن! 12 چۆن دەتانەوێ
خەڵکی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن، ئێوەش بەو شێوەیە
هەڵسوکەوتیان لەگەڵ بکەن، چونکە ئەمەیە پوختەی تەورات و
پەیامی پێغەمبەران. 13 «لە دەرگای تەنگەوە بچنە ژوورەوە،
چونکە ئەو دەرگایە پانە و ئەو ڕێگایە بەرینە کە بەرەو لەناوچوون
دەچێت و زۆرن ئەوانەی پێیدا دەچنە ژوورەوە. 14 بەڵام
تەسکە دەرگا و تەنگە ئەو ڕێگایەی بەرەو ژیان دەچێت، کەم
کەسیش دەیدۆزێتەوە. 15 «ئاگاداری پێغەمبەرانی درۆزن
بن کە لە پێستی مەڕدا بۆ لاتان دێن، بەڵام لەناوەوە گورگی
دڕندەن. 16 بە بەرهەمیان دەیانناسنەوە. ئایا ترێ لە دڕک
دەکرێتەوە یان هەنجیر لە چقڵ؟ 17 بەم شێوەیە هەموو دارێکی
باش بەری باش دەدات، داری خراپیش بەری خراپ. 18
داری چاک ناتوانێت بەری خراپ بدات و داری خراپیش
ناتوانێت بەری باش بدات. 19 هەر دارێک بەری باش نەدات
دەبڕدرێتەوە و فڕێدەدرێتە ناو ئاگر. 20 کەواتە بە بەرهەمیان
دەیانناسنەوە. 21 «نەک هەرکەسێک پێم بڵێت:"پەروەردگارم،
پەروەردگارم!"دەچێتە ناو شانشینی ئاسمان، بەڵکو ئەوەی
خواستی باوکم ئەنجام دەدات کە لە ئاسمانە. 22 لەو ڕۆژەدا،
زۆر کەس پێم دەڵێن:"پەروەردگارم، پەروەردگارم! ئایا بە
ناوی تۆوە پەیامی خودامان ڕانەگەیاند، بە ناوی تۆوە ڕۆحی
پیسمان دەرنەکرد، بە ناوی تۆوە پەرجووی زۆرمان نەکرد؟"
23 ئینجا منیش پێیان ڕادەگەیەنم:"قەت ئێوەم نەناسیوە. لێم
دوور بکەونەوە، ئەی بەدکاران!" 24 «لەبەر ئەوە هەرکەسێک
گوێی لەم وتانەم بێت و پەیڕەوی بکات، وەک پیاوێکی دانا
وایە کە خانووەکەی لەسەر بەرد دروستکردبێت. 25 باران
باری و لافاو هەستا و ڕەشەبا هەڵیکرد و لە خانووەکەی
دا، بەڵام نەڕووخا، چونکە لەسەر بەرد دروستکرابوو. 26
هەرکەسێکیش گوێی لەم وتانەم بێت و پەیڕەوی نەکات، وەک
پیاوێکی گێل وایە خانووەکەی لەسەر لم دروستکردبێت. 27
باران باری و لافاو هەستا و ڕەشەبا هەڵیکرد و لەو خانووەی دا
و ڕووخاندی، ڕووخاندنەکەشی گەورە بوو.» 28 کاتێک عیسا
ئەم وتانەی تەواو کرد، خەڵکەکە لە فێرکردنەکەی سەرسام
بوون، 29 چونکە وەک دەسەڵاتدارێک فێری دەکردن، نەک
وەکو مامۆستایانی تەورات.

8 کاتێک عیسا لە چیاکە هاتە خوارەوە، خەڵکێکی زۆر
دوای کەوتن. 2 ئەوە بوو پیاوێک هات کە نەخۆشی گولی
هەبوو، کڕنۆشی بۆ برد و گوتی: «گەورەم، ئەگەر بتەوێت،
دەتوانیت پاکم بکەیتەوە.» 3 عیساش دەستی بۆ درێژکرد
و دەستی لێدا و فەرمووی: «دەمەوێت، پاک بەرەوە!»
دەستبەجێ لە گولی پاک بووەوە. 4 ئینجا عیسا پێی فەرموو:
«ئاگاداربە، بە کەس مەڵێ، بەڵام بڕۆ خۆت پیشانی کاهین بدە
و ئەو قوربانییەی موسا فەرمانی کردووە بیکە، وەک شایەتییەک

بۆیان.» 5 کاتێک عیسا چووە ناو کەفەرناحوم، سەرپەلێک
هاتە لای، لێی پاڕایەوە 6 و گوتی: «گەورەم، خزمەتکارەکەم
بە ئیفلیجی لە ماڵەوە کەوتووە و ئازارێکی زۆری هەیە.» 7 عیسا
پێی فەرموو: «من دێم و چاکی دەکەمەوە.» 8 سەرپەلەکەش
وەڵامی دایەوە: «گەورەم شایانی ئەوە نیم خۆت بێیتە ماڵەکەم،
بەڵکو تەنها وشەیەک بفەرموو خزمەتکارەکەم چاک دەبێتەوە،
9 چونکە منیش خۆم کەسێکم لەژێر فەرماندام، سەربازیشم
لەژێر دەستدایە. بەمە دەڵێم:"بڕۆ،"دەڕوات، بەوی دیکەش
دەڵێم:"وەرە،"دێت، بە کۆیلەکەشم دەڵێم:"ئەمە بکە،"دەیکات.»
10 کاتێک عیسا گوێی لەمە بوو، سەرسام بوو، بەوانەی
فەرموو کە دوای کەوتبوون: «ڕاستیتان پێ دەڵێم، لە ئیسرائیلدا
کەسم نەدیوە باوەڕێکی بەهێزی ئاوای هەبێت. 11 پێتان دەڵێم
کە خەڵکێکی زۆر لە ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاواوە دێن و لەگەڵ
ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوب لە شانشینی ئاسماندا لەسەر خوان
دادەنیشن. 12 بەڵام ڕۆڵەکانی شانشین فڕێدەدرێنە تاریکی
دەرەوە، جا گریان و جیرەی ددان لەوێ دەبێت.» 13 ئینجا
عیسا بە سەرپەلەکەی فەرموو: «بڕۆ! با هەروەک باوەڕت
هێنا، بۆت ببێت.» جا لەو کاتەدا خزمەتکارەکەی چاک
بووەوە. 14 عیسا هاتە ماڵی پەترۆس، خەسووی پەترۆسی
بینی لەناو جێگادا کەوتووە، تای هەیە. 15 عیسا دەستی لە
دەستی دا و تایەکە بەریدا. ئەویش هەستا و دەستی کرد
بە خزمەتکردنیان. 16 کاتێک ئێوارە داهات، زۆر کەسیان
بۆ هێنا ڕۆحی پیسیان تێدابوو، ئەویش بە وشەیەک ڕۆحە
پیسەکانی دەرکرد و هەموو نەخۆشەکانی چاککردەوە، 17 تاکو
ئەوەی لە ڕێگەی پێغەمبەر ئیشایاوە گوتراوە بێتە دی کە
دەڵێ: [ئەو دەردەکانی ئێمەی هەڵگرت و نەخۆشییەکانمانی برد.]
18 کاتێک عیسا خەڵکێکی زۆری لە دەوری خۆی بینی،
فەرمانی بە قوتابییەکانی دا کە بپەڕنەوە ئەوبەری دەریاچەکە.
19 مامۆستایەکی تەورات هاتە لای و پێی گوت: «مامۆستا، بۆ
هەرکوێ بچیت دوات دەکەوم.» 20 عیساش پێی فەرموو:
«ڕێوی کونی هەیە و باڵندەی ئاسمانیش هێلانە، بەڵام کوڕی
مرۆڤ جێیەکی نییە کە سەری لەسەر دابنێت.» 21 یەکێکی
دیکە لە قوتابییەکانی پێی گوت: «گەورەم، ڕێگەم بدە یەکەم
جار بچم باوکم بنێژم.» 22 بەڵام عیسا پێی فەرموو: «دوام بکەوە،
واز لە مردووان بهێنە با مردووەکانی خۆیان بنێژن.» 23 کاتێک
عیسا سواری بەلەمەکە بوو، قوتابییەکانی دوای کەوتن. 24
لەناکاو ڕەشەبایەکی بەهێز هەڵیکردە سەر دەریاچەکە، خەریک
بوو شەپۆلەکان بەلەمەکە داپۆشن، بەڵام عیسا نوستبوو. 25
ئینجا قوتابییەکانی چوون و هەڵیانستاند و گوتیان: «گەورەم،
ڕزگارمان بکە! وا لەناودەچین!» 26 ئەویش پێی فەرموون:
«ئەی کەم باوەڕینە، بۆچی دەترسن؟» ئینجا هەستا، لە ڕەشەبا
و دەریاچەکەی ڕاخوڕی، ئیتر بووە هێمنییەکی تەواو. 27
ئەوانیش سەرسام بوون و گوتیان: «ئەمە چ مرۆڤێکە؟ تەنانەت
با و دەریاش گوێڕایەڵی دەبن!» 28 کاتێک عیسا گەیشتە
ئەوبەری دەریاچەکە، لە هەرێمی گەدەرین، دوو کەسی
تووش بوو کە ڕۆحی پیسیان تێدابوو، لە گۆڕستانەوە هاتبوونە
دەرەوە. بە ڕادەیەک توندوتیژ بوون کە تەنانەت کەس
نەیدەتوانی بەو ڕێگایەدا تێبپەڕێت. 29 هاواریان کرد و گوتیان:
«چیت لێمان دەوێ، ئەی کوڕی خودا؟ ئایا پێشوەخت بۆ ئێرە
هاتوویت، تاکو ئەشکەنجەمان بدەیت؟» 30 لە دووری ئەوانەوە
ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان. 31 ڕۆحە پیسەکانیش لێی
پاڕانەوە و گوتیان: «ئەگەر دەرماندەکەیت، بماننێرە ناو ڕانە
بەرازەکە.» 32 ئەویش پێی فەرموون: «بڕۆن!» ئەوانیش لە دوو
کەسەکە هاتنە دەرەوە و چوونە ناو بەرازەکان، ئەوە بوو هەموو
ڕانەکە بە خێرایی لە قەدپاڵەکەوە بۆ ناو دەریاچەکە هەڵدێران و
لە ئاوەکەدا خنکان. 33 بەرازەوانەکانیش ڕایانکرد بۆ ناو شار و
هەموو شتێکیان گێڕایەوە، بگرە ئەو ڕووداوەشیان گێڕایەوە کە
بەسەر ئەوانەدا هاتبوو کە ڕۆحی پیسیان تێدابوو. 34 ئەوە بوو
شارەکە هەمووی بۆ بینینی عیسا هاتە دەرەوە، کە بینییان، لێی
پاڕانەوە ناوچەکەیان بەجێبهێڵێت.

9 ئینجا عیسا سواری بەلەمێک بوو، پەڕییەوە و هاتەوە
شارەکەی خۆی. 2 کابرایەکی ئیفلیجیان هێنایە لای لەناو
جێگادا کەوتبوو، کاتێک عیسا باوەڕی ئەوانی بینی، بە
ئیفلیجەکەی فەرموو: «کوڕم، ورەت بەرز بێت، گوناهەکانت
بەخشران.» 3 جا هەندێک لە مامۆستایانی تەورات لە دڵی
خۆیاندا گوتیان: «ئەمە کفر دەکات!» 4 عیساش زانی بیر لە چی
دەکەنەوە و فەرمووی: «بۆچی لە دڵتاندا بیر لە خراپە دەکەنەوە؟

5 کامیان ئاسانترە بگوترێت،"گوناهەکانت بەخشران،"یان
بگوترێت،"هەستە و برۆ"؟ 6 بەڵام بۆ ئەوەی بزانن کوڕی
مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەڵاتی گوناهبەخشینی هەیە،...» بە
ئیفلیجەکەی فەرموو: «هەستە، نوێنەکەت هەڵگرە و بڕۆرەوە
ماڵەوە.» 7 ئەویش هەستا و گەڕایەوە ماڵ. 8 کاتێک
خەڵکەکە ئەمەیان بینی، سام دایگرتن و ستایشی خودایان کرد،
کە دەسەڵاتی ئاوای بە مرۆڤ داوە. 9 کاتێک عیسا بەوێدا
تێدەپەڕی، پیاوێکی بینی لە شوێنی باجگری دانیشتبوو، ناوی
مەتا بوو. پێی فەرموو: «دوام بکەوە.» ئەویش هەستا و دوای
کەوت. 10 لە کاتێکدا عیسا لە ماڵی مەتا لەسەر خوان بوو، زۆر
لە باجگران و گوناهباران هاتن و لەگەڵ عیسا و قوتابییەکانی بۆ
نانخواردن پاڵیاندایەوە. 11 کە فەریسییەکان ئەمەیان بینی، بە
قوتابییەکانی ئەویان گوت: «بۆچی مامۆستاکەتان لەگەڵ باجگر
و گوناهباران نان دەخوات؟» 12 جا کاتێک عیسا گوێی
لێبوو، فەرمووی: «لەشساغ پێویستی بە پزیشک نییە، بەڵکو
نەخۆش. 13 بڕۆن و واتای ئەمە فێربن: [من میهرەبانیم دەوێ
نەک قوربانی.] چونکە نەهاتووم ڕاستودروستان بانگهێشت
بکەم، بەڵکو گوناهباران.» 14 ئینجا قوتابییەکانی یەحیا هاتنە
لای عیسا و گوتیان: «بۆچی ئێمە و فەریسییەکان زۆر جار
بەڕۆژوو دەبین، بەڵام قوتابییەکانی تۆ بەڕۆژوو نابن؟» 15
عیسا پێی فەرموون: «ئایا بانگهێشتکراوانی زەماوەند دەتوانن
شیوەن بگێڕن کاتێک زاوا لەگەڵیاندایە؟ بەڵام ڕۆژێک دێت
زاوایان لێ دوور دەخرێتەوە، ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. 16 «کەس
کراسی کۆن بە پەڕۆیەک کە نەچووبێتە ئاو پینە ناکات،
چونکە پینەکە کراسەکە لێک ڕادەکێشێت و دڕاوییەکە خراپتر
دەکات. 17 شەرابی نوێش ناکەنە ناو مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا
مەشکەکە دەدڕێت، جا شەرابەکە دەڕژێت و مەشکەکەش
لەناودەچێت. بەڵکو شەرابی نوێ دەکرێتە ناو مەشکەی نوێوە و
هەردووکیان پارێزراو دەبن.» 18 کاتێک ئەمانەی دەفەرموو،
یەکێک لە پێشەوایانی کەنیشت هات و کڕنۆشی بۆ برد و
گوتی: «هەر ئێستا کچەکەم مرد، بەڵام وەرە دەستی لەسەر
دابنێ، زیندوو دەبێتەوە.» 19 عیساش هەستا و لەگەڵی چوو،
قوتابییەکانیش دوایان کەوتن. 20 هەر لەو کاتەدا ژنێک کە
ماوەی دوازدە ساڵ بوو خوێنبەربوونی هەبوو، لە دواوە لێی
نزیک بووەوە و دەستی لە چمکی کراسەکەی دا، 21 چونکە لە
دڵی خۆیدا گوتی: «ئەگەر تەنها دەست لە کراسەکەی بدەم،
چاکدەبمەوە.» 22 عیسا ئاوڕی دایەوە، بینی و فەرمووی: «کچم
دڵنیابە، باوەڕەکەت تۆی چاککردەوە.» ژنەکە دەستبەجێ
چاک بووەوە. 23 کاتێک عیسا چووە ماڵی پێشەواکە،
شیوەنگێڕان و خەڵکێکی زۆری بینی کە دەنگەدەنگیان دەکرد،
24 فەرمووی: «لاچن، کچەکە نەمردووە، بەڵکو نوستووە.»
ئەوانیش پێی پێکەنین. 25 کاتێک خەڵکەکە دەرکران، هاتە
ژوورەوە و دەستی کچەکەی گرت، کچەش هەستایەوە. 26 ئەم
هەواڵەش بە هەموو ئەو ناوچەیەدا بڵاو بووەوە. 27 کاتێک
عیسا بەوێدا تێدەپەڕی، دوو کەسی نابینا دوای کەوتن،
هاواریان دەکرد و دەیانگوت: «کوڕی داود، بەزەییت پێماندا
بێتەوە.» 28 کاتێک هاتە ماڵەوە، کەسە نابیناکان هاتنە لای.
عیساش پێی فەرموون: «باوەڕتان بەوە هەیە کە من بتوانم
ئەمە بکەم؟» وەڵامیان دایەوە: «بەڵێ گەورەم.» 29 ئینجا
ئەویش دەستی لە چاویان دا و فەرمووی: «با بەگوێرەی
باوەڕتان بۆتان ببێت.» 30 ئیتر بینایییان بۆ گەڕایەوە، عیساش بە
توندی ئاگاداری کردنەوە: «ئاگادارbن با کەس نەزانێت.» 31
بەڵام ئەوان ڕۆیشتن و هەواڵی ئەویان لە هەموو ناوچەکەدا
بڵاوکردەوە. 32 کاتێک دوو کابرا کە دەچوونە دەرەوە،
چەند کەسێک لاڵێکیان هێنایە لای عیسا کە ڕۆحی پیسی
تێدابوو. 33 کاتێک ڕۆحە پیسەکە دەرکرا، لاڵەکە قسەی کرد.
خەڵکەکەش سەرسام بوون و گوتیان: «هەرگیز شتی لەم جۆرە
لە ئیسرائیلدا نەبینراوە.» 34 بەڵام فەریسییەکان گوتیان: «بە
شای ڕۆحە پیسەکان ڕۆحی پیس دەردەکات.» 35 عیسا بە
هەموو شار و گوندەکاندا دەگەڕا، لە کەنیشتەکانیان خەڵکی فێر
دەکرد و مزگێنی پاشایەتییەکەی ڕادەگەیاند و هەموو نەخۆشی و
نەساغییەکی چاک دەکردەوە. 36 کاتێک خەڵکەکەی بینی
دڵی پێیان سووتا، چونکە وەک مەڕی بێ شوان پەرێشان و
سەرلێشێواو بوون. 37 جا بە قوتابییەکانی فەرموو: «درەوێنە
زۆرە، بەڵام سەپان کەمە. 38 لەبەر ئەوە داوا لە خاوەنی
درەوێنە بکەن تاکو سەپان بۆ درەوێنەکەی بنێرێت.»

10 ئینجا عیسا دوازدە قوتابییەکەی بانگکرد، دەسەڵاتی
پێدان تاکو ڕۆحی پیس دەربکەن و هەرچی نەخۆشی و
نەساغی هەبوو، چاکی بکەنەوە. 2 ئەمانەش ناوی دوازدە
نێردراوەکەیە: یەکەمین، شیمۆن کە بە پەترۆس ناودەبردرا و
ئەندراوسی برای؛ یاقوبی کوڕی زەبدی و یۆحەنای برای؛
3 فیلیپۆس و بەرتۆلماوس؛ تۆماس و مەتای باجگر؛ یاقوبی
کوڕی حەلفا و تەداوس؛ 4 شیمۆنی کانەوی و یەهوزای
ئەسخەریوتی کە عیسای بە گرتن دا. 5 عیسا ئەم دوازدە کەسەی
نارد، فەرمانی پێ کردن: «بە ڕێگای ناجولەکەکاندا مەڕۆن
و مەچنە شاری سامیرەییەکان، 6 بەڵکو لەبری ئەوە بڕۆنە
لای مەڕە ونبووەکانی ماڵی ئیسرائیل. 7 کاتێک دەچن،
ئەم پەیامە ڕابگەیەنن:”پاشایەتی ئاسمان نزیک بووەتەوە.“ 8
نەخۆش چاک بکەنەوە، مردوو زیندوو بکەنەوە، گەڕوگول
پاک بکەنەوە، ڕۆحی پیس دەربکەن. بەخۆڕایی وەرتانگرتووە،
بەخۆڕاییش بیدەن. 9 «زێڕ و زیو و مس لە پشتێنتان هەڵمەگرن،
10 نە توورەکە بۆ ڕێگا، نە کراس و نە پێڵاوی زیادە و نە
گۆچانیش، چونکە کرێکار شایانی نانی خۆیەتی. 11 چوونە هەر
شار و گوندێک، بە شوێن کەسێکی شایستەدا بگەڕێن و هەتا
ئەوێ بەجێدەهێڵن لە ماڵی ئەو کەسە بمێننەوە. 12 کە چوونە
ماڵەکە سڵاو بکەن. 13 ئەگەر ماڵەکە شایستە بوون، با ئاشتیتان
بۆیان بێت، بەڵام ئەگەر شایستە نەبوون، با ئاشتیتان بۆ خۆتان
بگەڕێتەوە. 14 ئەوەی پێشوازی لێ نەکردن و گوێی لە قسەتان
نەگرت، لەو ماڵە یان لەو شارۆچکەیە بڕۆنە دەرەوە و تۆزی
پێتان بتەکێنن. 15 ڕاستیتان پێ دەڵێم: لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا،
سزای خاکی سەدۆم و عەمۆرا لە هی ئەم شارە سووکتر
دەبێت. 16 «من وەک مەڕ بۆ ناو گورگان دەتانێرم. جا وەک
مار ژیر بن و وەک کۆتر لە خراپە بێبەری بن. 17 لە خەڵکی
بەئاگابن، چونکە دەتاندەنە دادگا و لە کەنیشتەکان بە قامچی
لێتان دەدەن، 18 لە پێناوی مندا دەبردرێنە بەردەم فەرمانڕەوا
و پاشایان، وەک شایەتی بۆ ئەوان و بۆ نەتەوەکانیش. 19
کاتێکیش بە گرتنتان دەدەن، نیگەران مەبن لەوەی کە چی
بڵێن و چۆن بیڵێن، لەو کاتەدا پێتان دەدرێت چی بڵێن، 20
لەبەر ئەوەی ئێوە نین کە قسە دەکەن، بەڵکو ڕۆحی
باوکتانە لە ئێوەدا قسە دەکات. 21 «برا برای خۆی بۆ مردن
بە دەستەوە دەدات، باوکیش منداڵی خۆی. منداڵان لە
دایک و باوکیان هەڵدەگەڕێنەوە و بە کوشتنیان دەدەن. 22
لەبەر ناوی من هەمووان ڕقیان لێتان دەبێتەوە، بەڵام ئەوەی
تاکو کۆتایی دانبەخۆیدا بگرێت، ڕزگاری دەبێت. 23 کە لەم
شارە دەتانچەوسێننەوە، ڕاکەن بۆ شارێکی دیکە. ڕاستیتان پێ
دەڵێم: شارەکانی ئیسرائیل تەواو ناکەن پێش هاتنی کوڕی
مرۆڤ. 24 «قوتابی لە مامۆستاکەی زیاتر نییە و کۆیلەش لە
گەورەکەی زیاتر نییە. 25 بۆ قوتابی بەسە وەک مامۆستاکەی
بێت و کۆیلەش وەک گەورەکەی. ئەگەر خاوەن ماڵ
بە”بەعلزەبول“ناو ببردرێت، چەند زیاتر خانەوادەکەی؟ 26
«لەبەر ئەوە لێیان مەترسن، چونکە هیچ شتێکی شاردراوە نییە
ئاشکرا نەبێت و نهێنی نییە دەرنەکەوێت. 27 ئەوەی لە تاریکیدا
پێتانی دەڵێم، لە ڕووناکیدا بیڵێنەوە، ئەوەی بە چرپە دەیبیستن،
بە دەنگی بەرز لە سەربانان ڕایبگەیەنن. 28 لەوانە مەترسن کە
جەستە دەکوژن، بەڵام ناتوانن گیان بکوژن، بەڵکو لەوە بترسن
کە دەتوانێ جەستە و گیان بە یەکەوە لە دۆزەخدا لەناوبەرێت.
(Geenna g1067) 29 ئایا دوو چۆلەکە بە فلسێک نافرۆشرێت؟
کەچی هیچ یەکێکیان بەبێ خواستی باوکتان ناکەوێتە سەر
زەوی. 30 ئێوە تەنانەت مووی سەریشتان هەمووی ژمێردراوە.
31 کەواتە مەترسن، ئێوە زۆر لە چۆلەکە بەنرخترن. 32 «بۆیە
ئەوەی لەبەردەم خەڵک دانم پێدا بنێت، منیش لەلای باوکم
کە لە ئاسمانە، دانی پێدا دەنێم. 33 بەڵام ئەوەی لەلای خەڵک
نکۆڵی لە ناسینی من بکات، منیش لەلای باوکم کە لە ئاسمانە،
نکۆڵی لێ دەکەم. 34 «وا مەزانن کە هاتووم تاکو ئاشتی
بهێنمە سەر زەوی. نەهاتووم بۆ هێنانی ئاشتی، بەڵکو شمشێر!
35 چونکە من هاتووم بۆ هەڵگەڕاندنەوەی «[کوڕ لە باوکی و
کچ لە دایکی و بووک لە خەسووی، 36 دوژمنی مرۆڤیش لە
خانەوادەکەی خۆی دەبێت.] 37 «ئەوەی باوک یان دایکی
لە من زیاتر خۆشبوێت، شایانی من نییە. ئەوەی کوڕ یان
کچی لە من زیاتر خۆشبوێت، شایانی من نییە. 38 ئەوەی
خاچەکەی هەڵنەگرێت و دوام نەکەوێت شایانی من نییە. 39
ئەوەی دەست بە ژیانییەوە بگرێت دەیدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی
ژیانی خۆی لە پێناوی من بدۆڕێنێت، بەدەستی دەهێنێت.
40 «ئەوەی پێشوازیتان لێ بکات، پێشوازی لە من دەکات،

ئەوەش پێشوازی لە من بکات، پێشوازی لەوە دەکات کە
منی ناردووە. 41 ئەوەی پێشوازی لە پێغەمبەرێک بکات
بە ناوی پێغەمبەر، ئەوا پاداشتی پێغەمبەرێک وەردەگرێت.
ئەوەش پێشوازی لە پیاوچاکێک بکات بە ناوی پیاوچاک،
ئەوا پاداشتی پیاوچاکێک وەردەگرێت. 42 ئەوەی تەنها جامە
ئاوێکی سارد بداتە یەکێک لەم بچووکانە، لەبەر ئەوەی قوتابی
منن، ڕاستیتان پێ دەڵێم: پاداشتی ون نابێت.»

11 پاش ئەوەی عیسا لە ڕێنمایی دوازدە قوتابییەکەی
تەواو بوو، لەوێ ڕۆیشت و چوو بۆ فێرکردن و ڕاگەیاندنی
پەیامی خودا لە شارۆچکەکانیان. 2 کاتێک یەحیا لە زیندان
کارەکانی مەسیحی بیست، قوتابییەکانی خۆی ناردە لای، 3
لێیان پرسی: «ئایا تۆی ئەوەی کە دێت، یان چاوەڕێی یەکێکی
دیکە بکەین؟» 4 عیساش لە وەڵامدا پێی فەرموون: «بڕۆن،
ئەوەی دەیبیستن و دەیبینن بە یەحیای ڕابگەیەنن: 5 کوێر
دەبینێت، شەل دەڕوات، گەڕوگول پاک دەبێتەوە، کەڕ
دەبیستێت، مردوو هەڵدەستێتەوە و هەژار مزگێنی پێدەدرێت.
6 خۆزگە دەخوازرێ بەوەی گومانم لێ ناکات.» 7 لە کاتێکدا
قوتابییەکانی یەحیا دەڕۆیشتن، عیسا ڕووی لە خەڵکەکە کرد و
سەبارەت بە یەحیا فەرمووی: «بۆ بینینی چی چوونە چۆڵەوانی؟
قامیشێک کە با دەیجوڵێنێتەوە؟ 8 ئەی بۆ بینینی چی چوون؟
مرۆڤێک کە جلوبەرگی گرانبەهای پۆشیوە؟ نەخێر، ئەوانەی
جلوبەرگی گرانبەها دەپۆشن لە کۆشکی پاشاکانن. 9 ئیتر بۆ بینینی
چی چوون؟ پێغەمبەرێک؟ بەڵێ، پێتان دەڵێم، لە پێغەمبەریش
مەزنتر. 10 یەحیا ئەو کەسەیە کە دەربارەی نووسراوە: «[من
نێردراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە
دەکات.] 11 ڕاستیتان پێ دەڵێم: لەنێو ئەوانەی لە ژن لەدایک
بوون، کەس لە یەحیای لەئاوهەڵکێش پایەبەرزتر نییە، بەڵام
بچووکترینی ئەوەی لە شانشینی ئاسمانە لەو پایەبەرزترە. 12 لە
ڕۆژانی یەحیای لەئاوهەڵکێشەوە هەتا ئێستا شانشینی ئاسمان بە
هێز تێدەکۆشێت، تێکۆشەرانیش دەستی پێوەدەگرن، 13 چونکە
هەموو پێغەمبەران و تەورات، هەتا هاتنی یەحیا پێشبینییان
کردووە. 14 ئەگەر دەتانەوێ پەسەندی بکەن، ئەم یەحیایە ئەو
ئەلیاسەیە کە خەریکە بێت. 15 ئەوەی گوێی هەیە، با بیستێت!
16 «بەڵام ئەم نەوەیە بە چی بەراورد بکەم؟ لەو منداڵانە
دەچن کە لە بازاڕەکاندا دانیشتوون و یەکتری بانگ دەکەن
و 17 دەڵێن: ”زوڕنامان بۆ لێدان و هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ
گێڕان و لە خۆتان نەدا.“ 18 یەحیا هات، نەیدەخوارد و
نەیدەخواردەوە، دەڵێن:”ڕۆحی پیسی تێدایە.“ 19 ئینجا کوڕی
مرۆڤ هات، دەخوات و دەخواتەوە، دەڵێن:”ئەمە کابرایەکی
نەوسن و مەیخۆرە، هاوڕێی باجگران و گوناهبارانە.“بەڵام
دانایی ڕاستەقینە لە کردارەکانیەوە دەردەکەوێت.» 20 ئینجا
عیسا دەستی کرد بە سەرزەنشتکردنی ئەو شارانە کە زۆربەی
پەرجووەکانی تێیاندا ئەنجام دابوو، چونکە تۆبەیان نەکردبوو.
21 «قوڕبەسەرت، ئەی شاری خورازین! قوڕبەسەرت، ئەی
بێتسەیدا! چونکە ئەو پەرجوانەی لەنێو ئێوەدا کران، ئەگەر
لە سور و سەیدا بکرایە، ئەوا هەر زوو خەڵکەکەی بە جلوبەرگی
گوش و لەناو خۆڵەمێشدا تۆبەیان دەکرد. 22 بەڵام پێتان دەڵێم:
لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا سزای سور و سەیدا سووکتر دەبێت
لەوەی بۆ ئێوەیە. 23 تۆش ئەی کەفەرناحوم، ئایا بۆ ئاسمان بەرز
دەکرێیتەوە؟ نەخێر، تۆ بۆ جیهانی مردووان دەچیتە خوارەوە،
چونکە ئەگەر ئەو پەرجووانەی کە لەنێو تۆدا کرا لە سەدۆمدا
بکرابووایە، ئەوا تاکو ئەمڕۆ دەمایەوە. (Hadēs g86) 24 بەڵام
پێتان دەڵێم: لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا سزای خاکی سەدۆم لە هی
تۆ سووکتر دەبێت.» 25 لەو کاتەدا عیسا فەرمووی: «ئەی
باوک سوپاست دەکەم، پەروەردگاری ئاسمان و زەوی، چونکە
ئەمانەت لە دانا و تێگەیشتووان شاردووەتەوە و بۆ منداڵانت
ئاشکرا کردووە. 26 بەڵێ ئەی باوک، چونکە ئەمەت پێ باش
بوو. 27 «باوکم هەموو شتێکی پێ سپاردووم، کەس کوڕەکە
ناناسێت باوک نەبێت، کەسیش باوک ناناسێت تەنها کوڕەکە
و ئەو کەسانە نەبێت کە کوڕەکە دەیەوێ بۆیانی ئاشکرا بکات.
28 «وەرن بۆ لام ئەی هەموو ماندووان و بارگرانەکان، من
دەتانحەسێنمەوە. 29 نیری من بخەنە سەر خۆتان و لە منەوە
فێربن، چونکە دڵنەرم و بێفیزم، حەسانەوەش بۆ دەروونتان
دەدۆزنەوە، 30 چونکە نیرەکەم گونجاوە و بارم سووکە.»

12 لەو کاتەدا، لە ڕۆژێکی شەممەدا عیسا بەناو دەغڵدا
تێدەپەڕی، قوتابییەکانی برسیان بوو، دەستیان کرد بە گوڵەگەنم

پرواندن و خواردنی. 2 کە فەریسییەکان بینییان، پێیان گوت:
«بڕوانە، ئەوەی قوتابییەکانت دەیکەن دروست نییە لە شەممەدا
بکرێت.» 3 ئەویش پێی فەرموون: «ئایا نەتانخوێندووەتەوە داود
چی کرد، کاتێک خۆی و ئەوانەی لەگەڵی بوون برسییان بوو؟
4 چۆن چووە ناو ماڵی خودا و نانی تەرخانکراوی خوارد،
کە بۆ ئەو و ئەوانەی لەگەڵی بوون دروست نەبوو بیخۆن، تەنها
بۆ کاهینان نەبێ؟ 5 یان لە تەوراتدا نەتانخوێندووەتەوە کە
هەرچەندە کاهینان بەهۆی ئەرکیان لە پەرستگا لە ڕۆژانی شەممەدا
ڕاسپاردەی ڕۆژی شەممە دەشکێنن بەڵام بە بێتاوان دادەنرێن؟
6 پێتان دەڵێم، کەسێک لێرەیە کە لە پەرستگا مەزنترە. 7 بەڵام
ئەگەر لە واتای ئەمە تێبگەیشتنایە: [من میهرەبانیم دەوێ نەک
قوربانی،] ئەوا بێتاوانتان تاوانبار نەدەکرد، 8 چونکە کوڕی
مرۆڤ گەورەی ڕۆژی شەممەیە.» 9 ئینجا عیسا لەوێ ڕۆیشت
و چووە کەنیشتەکەیان، 10 لەوێ پیاوێکی لێبوو دەستێکی
وشک ببوو. بۆ ئەوەی فەریسییەکان بتوانن سکاڵای لێ بکەن،
لێیان پرسی: «ئایا لە ڕۆژی شەممەدا چاککردنەوەی نەخۆش
دروستە؟» 11 پێی فەرموون: «کێ لە ئێوە ئەگەر مەڕێکی
هەبێت و لە ڕۆژی شەممەدا بکەوێتە ناو چاڵێکەوە، نایگرێت و
دەریناهێنێت؟ 12 مرۆڤ چەند لە مەڕ بەنرخترە! کەواتە لە
شەممەدا چاکەکردن دروستە.» 13 ئینجا بە پیاوەکەی فەرموو:
«دەستت درێژ بکە.» ئەویش درێژی کرد و چاک بووەوە،
وەکو ئەوەی دیکە. 14 بەڵام فەریسییەکان کە هاتنە دەرەوە،
تەگبیریان کرد چۆن بیکوژن. 15 عیساش کە بەمەی زانی
لەوێ ڕۆیشت و خەڵکێکی زۆر دوای کەوتن، ئەویش هەموو
نەخۆشەکانی چاککردەوە. 16 ئاگاداری کردنەوە لەلای کەس
باسی نەکەن، 17 تاکو ئەوەی لە ڕێگەی پێغەمبەر ئیشایاوە
گوتراوە بێتە دی کە دەڵێت: 18 [ئەوەتا خزمەتکارەکەم،
ئەوەی هەڵمبژاردووە، ئەو خۆشەویستەم کە پێی دڵشادم،
ڕۆحی خۆمی دەخەمە سەر، جاڕی دادپەروەری بۆ نەتەوەکان
دەدات. 19 شەڕ ناکات و هاوار ناکات، کەسیش لە شەقامدا
دەنگی نابیستێت. 20 قامیشێکی کوتراو ناشکێنێت، پلیتەیەکی
پرتەپرتکەر ناکوژێنێتەوە، تاکو دادپەروەری بە سەرکەوتن
دەگەیەنێت. 21 نەتەوەکان هیوایان بە ناوی ئەو دەبێت.]
22 ئینجا پیاوێکیان بۆ هێنا ڕۆحی پیسی تێدابوو، نابینا و
لاڵ بوو، ئەویش چاکیکردەوە بە جۆرێک کە توانی قسە
بکات و ببینێت. 23 خەڵکەکە هەموو سەرسام بوون و
گوتیان: «ئەمە کوڕی داود نییە؟» 24 بەڵام فەریسییەکان
کە ئەمەیان بیست، گوتیان: «ئەمە ڕۆحی پیس دەرناکات،
مەگەر بە بەعلزەبولی شای ڕۆحە پیسەکان نەبێت.» 25
بەڵام عیسا بە بیرکردنەوەی ئەوانی زانی، پێی فەرموون: «هەر
شانشینێک دووبەرەکی تێدابێت، وێران دەبێت، هەر شارێک
یان ماڵێک دووبەرەکی تێدابێت، خۆی ڕاناگرێت. 26
ئەگەر شەیتان، شەیتان دەربکات، ئەوا دووبەرەکییان تێدایە،
کەواتە چۆن شانشینەکەی خۆی ڕادەگرێت؟ 27 ئەگەر من
بە بەعلزەبول ڕۆحی پیس دەربکەم، ئەی شوێنکەوتەکانی
ئێوە بە کێ دەریاندەکەن؟ لەبەر ئەوە ئەوان دەبنە دادوەرتان.
28 بەڵام ئەگەر من بە ڕۆحی خودا ڕۆحی پیس دەربکەم،
ئەوا پاشایەتی خودا هاتووەتە سەرتان. 29 «یان چۆن کەسێک
دەتوانێ بچێتە ماڵی پیاوێکی بەهێز و شتەکانی تاڵان بکات،
ئەگەر یەکەم جار نەیبەستێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تاڵان بکات؟
30 «ئەوەی لەگەڵ من نییە لە دژی منە، ئەوەش لەگەڵ من
کۆنا کاتەوە، بڵاو دەکاتەوە. 31 لەبەر ئەوە پێتان دەڵێم: هەموو
گوناه و کفرکردنێکی مرۆڤ دەبەخشرێت، بەڵام کفرکردن
سەبارەت بە ڕۆحی پیرۆز نابەخشرێت. 32 ئەوەی قسە لە دژی
کوڕی مرۆڤ بکات، دەبەخشرێت، بەڵام ئەوەی قسە لە
دژی ڕۆحی پیرۆز بکات، نابەخشرێت، نە لەم دنیا و نە لەو
دنیا. (aiōn g165) 33 «دار بە بەرهەمەکەی دەناسرێتەوە. ئەگەر
دار باش بێت، بەرهەمی باش دەدات، ئەگەر دار خراپ
بێت، بەرهەمی خراپ دەدات. 34 ئەی بێچووە ماران، کە ئێوە
خراپ بن، چۆن دەتوانن بە چاکە بدوێن؟ دەم ئەوە دەڵێت
کە لە دڵەوە هەڵدەقوڵێت. 35 مرۆڤی چاک لە گەنجینەی
چاکی ناخیدا، شتی چاک دەردەهێنێت، مرۆڤی خراپیش
لە گەنجینەی خراپی ناخیدا، شتی خراپ دەردەهێنێت. 36
بەڵام پێتان دەڵێم: هەر وشەیەکی پووچ کە خەڵک پێی
دەدوێ، لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا حیسابی خۆی هەیە، 37 چونکە
بە وشەکانی خۆت بێتاوان دەکرێیت، بە وشەکانی خۆشت
تاوانبار دەکرێیت.» 38 ئینجا هەندێک مامۆستای تەورات
و فەریسی وەڵامیان دایەوە و گوتیان: «مامۆستا، دەمانەوێ

نیشانەیەکت لێ ببینین.» 39 کەچی وەڵامی دانەوە: «نەوەیەکی
بەدکار و داوێنپیس داوای نیشانە دەکات، بەڵام نیشانەی
نادرێتێ، جگە لە نیشانەی یونسی پێغەمبەر. 40 هەروەک چۆن
یونس سێ شەو و سێ ڕۆژ لەناو سکی ماسییەکی گەورەدا
بوو، ئاواش کوڕی مرۆڤ سێ شەو و سێ ڕۆژ لە ناخی
زەویدا دەمێنێتەوە. 41 خەڵکی نەینەوا لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا،
لەگەڵ ئەم نەوەیە لە مردن هەڵدەستنەوە و تاوانباری دەکەن،
چونکە تۆبەیان کرد کاتێک یونس پەیامی خودای ڕاگەیاند.
ئەوەتا لە یونس مەزنتر لێرەیە. 42 شاژنی باشوور لە ڕۆژی
لێپرسینەوەدا لەگەڵ ئەم نەوەیە لە مردن هەڵدەستێتەوە و
تاوانباری دەکات، چونکە لەوپەڕی زەوییەوە هات بۆ گوێگرتن
لە دانایی سلێمان. ئەوەتا لە سلێمان مەزنتر لێرەیە. 43 «کاتێک
ڕۆحی پیس لە مرۆڤێک دەردەچێت، لە شوێنە وشکەکاندا
بەدوای حەوانەوەدا دەگەڕێت و دەستی ناکەوێت. 44 ئینجا
دەڵێت:”دەگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی کە بەجێمهێشت.“ کاتێک
دەگەڕێتەوە دەبینێت چۆڵە و گسکدراوە و ڕێکخراوە. 45
ئەوسا دەچێت و حەوت ڕۆحی پیسی دیکە لە خۆی خراپتر
لەگەڵ خۆی دەهێنێت، دەچنەوە نێو مرۆڤەکە و لەناویدا
دەژین. ئینجا کۆتایی ئەو مرۆڤە لە جاران خراپتر دەبێت. بۆ ئەم
نەوە بەدکارەش، ئاوا دەبێت.» 46 لە کاتێکدا کە عیسا قسەی
بۆ خەڵکەکە دەکرد، دایک و براکانی لە دەرەوە ڕاوەستابوون،
داوایان دەکرد لەگەڵی بدوێن. 47 کەسێک هات و پێی گوت:
«وا دایک و براکانت لە دەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ لەگەڵت
بدوێن.» 48 ئەویش وەڵامی دایەوە و فەرمووی: «دایکم کێیە
و براکانم کێن؟» 49 ئینجا دەستی بۆ قوتابییەکانی ڕاکێشا و
فەرمووی: «ئەوەتا دایک و براکانم، 50 چونکە ئەوەی خواستی
باوکم ئەنجام بدات کە لە ئاسمانە، خوشک و برا و دایکمە.»

13 هەر لەو ڕۆژەدا عیسا لە ماڵ هاتە دەرەوە و لە
کەناری دەریاچەی جەلیل دانیشت. 2 خەڵکێکی ئێجگار زۆر
لێی کۆبووەوە، هەتا وای لێهات چووە ناو بەلەمێک دانیشت،
هەموو خەڵکەکەش لە کەنارەکە ڕاوەستان. 3 بە نموونە باسی
زۆر شتی بۆ کردن و فەرمووی: «جوتیارێک چووە دەرەوە
تۆو بکات. 4 کە تۆوی دەوەشاند، هەندێکی کەوتنە سەر
ڕێگا، باڵندەش هاتن و خواردیانن. 5 هەندێکیش کەوتنە
سەر زەوییەکی بەردەڵان کە خۆڵی کەم بوو، خێرا سەریان
دەرکرد، چونکە زەوییەکەی قووڵ نەبوو. 6 بەڵام کە ڕۆژ
هەڵهات سووتان و وشک بوون، چونکە ڕەگیان نەبوو. 7
هەندێکیشیان کەوتنە نێو دڕکان، دڕکەکان گەورە بوون و
خنکاندیانن. 8 بەڵام هەندێکی دیکەیان کەوتنە سەر زەوییەکی
باش و بەرهەمیان دا، هەندێک یەک بە سەد و هەندێک یەک
بە شەست و هەندێکیش یەک بە سی. 9 ئەوەی گوێی هەیە، با
بیبستێت!» 10 قوتابییەکان هاتن و لێیان پرسی: «بۆچی بە نموونە
قسەیان بۆ دەکەیت؟» 11 وەڵامی دانەوە: «لەبەر ئەوەی بە ئێوە
دراوە نهێنی شانشینی ئاسمان بزانن، بەڵام بەوان نەدراوە، 12
چونکە ئەوەی هەیەتی، پێی دەدرێت و لێی دەڕژێ، بەڵام
ئەوەی نییەتی، تەنانەت ئەوەی هەشیەتی لێی دەسەنرێتەوە. 13
لەبەر ئەوە بە نموونە قسەیان بۆ دەکەم: «چونکە سەیر دەکەن،
بەڵام نابینن، گوێ دەگرن، بەڵام نابیستن و تێناگەن. 14
پێشبینییەکەی ئیشایا لەواندا هاتە دی، کە دەفەرموێ: [ئێوە
هەمیشە دەبیستن بەڵام هەرگیز تێناگەن، ئێوە هەمیشە سەیر
دەکەن بەڵام هەرگیز نابینن، 15 چونکە دڵی ئەم گەلە ڕەق
بووە و گوێیان قورس بووە، چاویان نوقاندووە، نەوەک بە
چاویان ببینن و بە گوێیان ببیستن، بە دڵیان تێبگەن و بگەڕێنەوە،
منیش چاکیان بکەمەوە.] 16 بەڵام ئێوە، خۆزگە دەخوازرێت
بە چاوتان، چونکە دەبینن، بە گوێتان، چونکە دەبیستن. 17
ڕاستیتان پێ دەڵێم: زۆر پێغەمبەر و پیاوچاک بە ئاواتەوە بوون
ئەوە ببینن کە ئێوە دەیبینن بەڵام نەیانبینی، ئەوەش ببیستن کە
ئێوە دەیبیستن، بەڵام نەیانبیست. 18 «کەواتە گوێ لە واتای
نموونەی جوتیارەکە بگرن: 19 هەرکەسێک پەیامی شانشین
ببیستێت و تێنەگات، شەیتان دێت و ئەوەی لە دڵیدا تووکراوە
دەیرفێنێت. ئەمانە ئەو تۆوانەن کە کەوتنە سەر ڕێگاکە. 20
ئەوانەی کەوتنە سەر بەردەڵانەکە، ئەو کەسانەن کە پەیامەکە
دەبیستن و دەستبەجێ بە خۆشییەوە وەریدەگرن. 21 بەڵام
لەبەر ئەوەی کە ڕەگیان نییە و کاتین، کاتێک لەبەر پەیامەکە
تووشی تەنگانە و چەوسانەوە دەبن، یەکسەر دەکەون. 22
ئەوانەش کە کەوتنە نێو دڕکەکان، ئەو کەسانەن کە پەیامەکە
دەبیستن، بەڵام خەمی ژیان و فریوخواردنی دەوڵەمەندی

پەیامەکە دەخنکێنن، ئیتر بێ بەرهەم دەبن. (aiōn g165) 23
بەڵام ئەوانەی کەوتنە سەر زەوییە باشەکە، ئەو کەسانەن
کە پەیامەکە دەبیستن و لێی تێدەگەن و بەرهەم دەدەن، یەک
بە سەد و یەک بە شەست و یەک بە سی.» 24 نموونەیەکی
دیکەی بۆ هێنانەوە و فەرمووی: «شانشینی ئاسمان لە مرۆڤێک
دەچێت، تۆوی چاک لە کێڵگەکەی بچێنێت. 25 بەڵام کاتێک
خەڵک لە خەودا بوون، دوژمنەکەی هات و لەناو گەنمەکەدا
زیزانی چاند و ڕۆیشت. 26 کاتێک گەنمەکە ڕوا و گوڵی
دەرکرد، زیزانەکەش دەرکەوت. 27 «کۆیلەی خاوەن ماڵ
هاتن و پێیان گوت:”گەورەم، مەگەر لە کێڵگەکەتدا تۆوی
چاکت نەوەشاند، ئیتر ئەم زیزانە لەکوێوە هات؟“ 28 «ئەویش
وەڵامی دانەوە:”دوژمن ئەمەی کردووە.“کۆیلەکانیش پێیان
گوت:”دەتەوێ بچین زیزانەکان بژار بکەین؟“» 29 گوتی:
«”نەخێر، نەوەک لەگەڵ بژارکردنی زیزان، گەنمیش هەڵبکێشن.
30 هەتا کاتی دروێنە لێگەڕێن با بەیەکەوە پێبگەن، جا لە
کاتی دروێنەدا بە سەپانەکان دەڵێم، یەکەم جار زیزانەکە بژار
بکەن و بیانکەنە مەڵۆ بۆ ئەوەی بسووتێنرێن، بەڵام گەنمەکە لە
ئەمبارەکەم کۆبکەنەوە.“» 31 نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوە و
فەرمووی: «شانشینی ئاسمان وەک دەنکە خەرتەلەیەک وایە،
کە یەکێک بیهێنێت و لە کێڵگەکەیدا بیچێنێ، 32 هەرچەندە لە
هەموو تۆوەکانی دیکە بچووکترە، بەڵام کاتێک گەشە دەکات،
ڕووەکێکی گەورەی لێ دەردەچێت و دەبێتە درەخت،
تەنانەت باڵندەی ئاسمانیش دێن و لەسەر لقەکانی هێلانە
دەکەن.» 33 نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوە: «شانشینی ئاسمان لە
هەویرترشێک دەچێت، ئافرەتێک هێنای و کردییە ناو سێ
پێوانە ئاردەوە، هەتا هەمووی هەڵهات.» 34 عیسا هەموو ئەم
بابەتانەی بە نموونە بۆ خەڵکەکە باسکرد، بەبێ نموونە قسەی بۆ
نەدەکردن، 35 تاکو ئەوەی خودا لە ڕێگەی پێغەمبەرەکەوە
فەرموویەتی بێتە دی: [بە نموونە دەمم دەکەمەوە، ئەوەی
لە دامەزراندنی جیهانەوە شاراوەیە ڕایدەگەیەنم.] 36 ئینجا
خەڵکەکەی بەڕێکرد و گەڕایەوە بۆ ماڵ. قوتابییەکانی هاتنە لای
و گوتیان: «نموونەی زیزانی ناو کێڵگەکەمان بۆ لێکبدەوە.» 37
وەڵامی دایەوە: «ئەوەی تۆوە چاکەکەی چاند، کوڕی مرۆڤە.
38 کێڵگەکەش جیهانە، تۆوە چاکەکەش ڕۆڵەکانی شانشینن،
زیزانەکەش ڕۆڵەکانی شەیتانن، 39 دوژمنەکەش کە تۆوی
کردن ئیبلیسە، دروێنەکەش کۆتایی زەمانە، سەپانەکانیش
فریشتەکانن. (aiōn g165) 40 «هەروەک چۆن زیزانەکە بژارکرا و
بە ئاگر سووتێنرا، لەکۆتایی زەمانیشدا وا دەبێت. (aiōn g165) 41
کوڕی مرۆڤ فریشتەکانی دەنێرێت و هەموو هۆکارێکی گوناه
و خراپەکاران لە شانشینییەکەی کۆدەکەنەوە و 42 فڕێیان
دەدەنە ناو کوورەی ئاگرەوە، جا گریان و جیڕەی ددان
لەوێ دەبێت. 43 ئەوسا ڕاستودروستان لە شانشینی باوکیاندا
وەک ڕۆژ دەدرەوشێنەوە. ئەوەی گوێی هەیە، با بیبیستێت!
44 «شانشینی ئاسمان لە گەنجینەیەک دەچێت لە کێڵگەیەکدا
شاردرابێتەوە. کەسێک دەیدۆزێتەوە و دیسان دەیشارێتەوە،
ئینجا لە خۆشییان دەچێت و هەرچیی هەیە دەیفرۆشێت و
ئەو کێڵگەیەی پێ دەکڕێت. 45 «هەروەها شانشینی ئاسمان لە
بازرگانێک دەچێت کە بە شوێن مرواری نایابدا دەگەڕێت. 46
کاتێک مروارییەکی گرانبەها دەدۆزێتەوە، دەچێت هەرچیی
هەیە دەیفرۆشێت و مروارییەکەی پێ دەکڕێت. 47 «هەروەها
شانشینی ئاسمان لە تۆڕێک دەچێت فڕێدرابێتە دەریاچەوە، لە
هەموو جۆرەکانی ماسی کۆدەکاتەوە. 48 کاتێک تۆڕەکە پڕ
بوو، ماسیگرەکان ڕایانکێشایە کەنار، باشەکانیان لە سەبەتەدا
کۆکردەوە و خراپەکانیشیان فڕێدا. 49 کۆتایی زەمانیش ئاوا
دەبێت: فریشتەکان دێن و بەدکاران لەناو ڕاستودروستاندا
دەردەهێنن و (aiōn g165) 50 فڕێیان دەدەنە ناو کوورەی
ئاگرەوە. جا گریان و جیڕەی ددان لەوێ دەبێت.» 51 عیسا
لێی پرسین: «ئایا هەموو ئەمانە تێگەیشتن؟» وەڵامیان دایەوە:
«بەڵێ.» 52 جا پێی فەرموون: «لەبەر ئەوە هەر مامۆستایەکی
تەورات کە بووەتە قوتابی لە شانشینی ئاسمان، لە خاوەن ماڵێک
دەچێت لە گەنجینەکەیدا لە کۆن و نوێ دەربهێنێت.» 53
کاتێک عیسا ئەم نموونانەی تەواو کرد، لەوێ ڕۆیشت. 54
هاتەوە شارەکەی خۆی، لە کەنیشتەکەیان دەستی کرد بە
فێرکردنیان، هەتا ئەوەی سەرسام بوون و گوتیان: «ئەمە ئەم
دانایی و پەرجووانەی لەکوێ بوو؟ 55 ئایا ئەمە کوڕی دارتاشەکە
نییە؟ ئەی دایکی ناوی مریەم نییە؟ یاقوب و یوسف و شیمۆن و
یەهوزا برای نین؟ 56 ئەوە نییە خوشکەکانی هەموویان لەلامانن؟
ئەی ئەمە هەموو ئەمانەی لەکوێ بوو؟» 57 جا ڕەتیان کردەوە.

بەڵام عیسا پێی فەرموون: «پێغەمبەر بێ ڕێز نییە، تەنها لە شار و
ماڵی خۆی نەبێت.» 58 لەوێ پەرجووی زۆری نەکرد، لەبەر
بێباوەڕییان.

14 لەو کاتەدا هێرۆدسی ئەنتیپاس کە فەرمانڕەوای
جەلیل بوو، ناوبانگی عیسای بیست، 2 بە پیاوەکانی گوت:
«ئەمە یەحیای لەئاوهەڵکێشە لەناو مردوواندا هەستاوەتەوە،
لەبەر ئەوە کاری پەرجوو لەسەر دەستی ئەو دەکرێت.» 3
هێرۆدس، لەبەر هێرۆدیای ژنی فیلیپۆسی برای، یەحیای
گرتبوو، پەلبەستی کردبوو و خستبوویە زیندانەوە، 4 چونکە
یەحیا پێی دەگوت: «دروست نییە براژنەکەت بخوازیت.» 5
هێرۆدسیش دەیویست یەحیا بکوژێت، بەڵام لە خەڵکەکە
دەترسا، چونکە بە پێغەمبەریان دادەنا. 6 لە جەژنی لەدایکبوونی
هێرۆدس، کچی هێرۆدیا لەناوەڕاستی میواناندا سەمای کرد و
هێرۆدسی دڵخۆش کرد. 7 ئەویش سوێندی بۆ خوارد و بەڵێنی
پێ دا کە حەزی لە چی بێت بیداتێ. 8 کچەش بە فیتی دایکی،
گوتی: «لێرە لەسەر سینییەک سەری یەحیای لەئاوهەڵکێشم
بدەرێ.» 9 پاشاش دڵگران بوو، بەڵام لەبەر ئەوەی لەبەردەم
میوانەکاندا سوێندی خواردبوو، فەرمانی دا بیدەنێ. 10 ئینجا
ناردی و لە زیندان سەری یەحیایان پەڕاند و 11 سەرەکەی
لەسەر سینییەک هێنرا و درایە کچەکە، ئەویش بردییە لای
دایکی. 12 قوتابییەکانی یەحیا هاتن تەرمەکەیان هەڵگرت و
ناشتیان. ئینجا چوون بۆ لای عیسا و هەواڵیان پێدا. 13 کە عیسا
ئەمەی بیست، سواری بەلەمێک بوو و بە تەنها چووە شوێنێکی
چۆڵ. کاتێک خەڵک بیستیان، لە شارەکانەوە بە پێیان دوای
کەوتن. 14 کاتێک عیسا لە بەلەمەکە دابەزی، خەڵکێکی
بێشوماری بینی و دڵی پێیان سووتا و نەخۆشەکانی ئەوانی
چاککردەوە. 15 کاتێک ئێوارە داهات، قوتابییەکانی هاتنە
لای و گوتیان: «ئەم شوێنە چۆڵە و کاتیش درەنگە. خەڵکەکە
بەڕێ بکە با بڕۆنە گوندەکان و خواردن بۆ خۆیان بکڕن.» 16
بەڵام عیسا پێی فەرموون: «پێویست ناکات بڕۆن. ئێوە شتێکیان
بدەنێ با بیخۆن.» 17 ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: «لێرە لە پێنج
نان و دوو ماسی زیاترمان نییە.» 18 ئەویش فەرمووی: «بۆمی
بهێننە ئێرە.» 19 فەرمانی بە خەڵکەکە دا لەسەر گیا کە دانیشن.
ئینجا پێنج نانەکە و دوو ماسییەکەی هەڵگرت و تەماشای
ئاسمانی کرد، سوپاسی خودای کرد و نانەکانی لەتکرد، ئینجا دایە
قوتابییەکان و ئەوانیش دایانە خەڵکەکە. 20 هەموو خواردیان و
تێر بوون، پاشان لەو پەلکەنانەی مایەوە دوازدە سەبەتەی پڕیان
هەڵگرتەوە. 21 ژمارەی ئەوانەی کە نانیان خوارد نزیکەی
پێنج هەزار پیاو بوون، بێجگە لە ژن و منداڵ. 22 دەستبەجێ
عیسا قوتابییەکانی ناچار کرد سواری بەلەمەکە بن و پێش
خۆی بپەڕنەوە ئەوبەری دەریاچەکە، هەتا خۆی خەڵکەکە
بەڕێ دەکات. 23 لەدوای ئەوەی خەڵکەکەی بەڕێکرد،
سەرکەوتە سەر شاخێک بۆ ئەوەی بە تەنها نوێژ بکات. کە
ئێوارە داهات بە تەنها لەوێ بوو، 24 بەلەمەکەش مەودایەکی
زۆری لە وشکانییەوە بڕیبوو، شەپۆلەکانیش پێیاندا دەکێشا،
چونکە ئاراستەی ڕەشەباکە پێچەوانە بوو. 25 پێش خۆرهەڵاتن
عیسا هاتە لایان و بەسەر دەریاچەکەدا دەڕۆیشت. 26 کاتێک
قوتابییەکان بینییان بەسەر دەریاچەکەدا دەڕوات، شێوان و
گوتیان: «ئەمە دێوەزمەیە!» لە ترسانیشدا هاواریان کرد. 27
دەستبەجێ عیسا قسەی لەگەڵ کردن: «ورەتان بەرز بێ! ئەوە
منم. مەترسن.» 28 پەترۆس وەڵامی دایەوە: «گەورەم، ئەگەر
تۆی، فەرمانم پێبدە بەسەر ئاوەکەدا بێمە لات.» 29 فەرمووی:
«وەرە.» پەترۆس لە بەلەمەکە دابەزی و بەسەر ئاوەکەدا
ڕۆیشت و بەرەو لای عیسا بەڕێکەوت. 30 بەڵام کاتێک
توندی بایەکەی بینی، ترسا و خەریک بوو نوقوم دەبوو،
هاواری کرد: «گەورەم، ڕزگارم بکە!» 31 عیساش یەکسەر
دەستی درێژکرد و گرتی و پێی فەرموو: «کەم باوەڕ، بۆچی
گومانت کرد؟» 32 کە سەرکەوتنە ناو بەلەمەکە، ڕەشەباکە
وەستا. 33 ئەوانەی لەناو بەلەمەکەدا بوون، کڕنۆشیان بۆ برد و
گوتیان: «بەڕاستی تۆ کوڕی خودای.» 34 کاتێک پەڕینەوە
ئەوبەر، هاتنە خاکی جەنیسارەت. 35 خەڵکی ئەو ناوچەیە
عیسایان ناسییەوە، هەواڵیان دا بە ناوچەکانی دەوروبەر و هەموو
نەخۆشەکانیان بۆی هێنا. 36 لێی دەپاڕانەوە کە تەنها دەست لە
چمکی کراسەکەی بدەن. جا هەموو ئەوانەی دەستیان لێی دەدا
چاکدەبوونەوە.

15 ئینجا چەند کەسێک لە مامۆستایانی تەورات و
فەریسییەکان لە ئۆرشەلیمەوە هاتنە لای عیسا و لێیان پرسی: 2
«بۆچی قوتابییەکانت نەریتی پیران دەشکێنن؟ پێش نانخواردن
دەستیان ناشۆن!» 3 ئەویش وەڵامی دانەوە: «ئەی بۆچی ئێوە
لەبەر نەریتی خۆتان سەرپێچی ڕاسپاردەی خودا دەکەن؟ 4
چونکە خودا فەرموویەتی: [ڕێزی دایک و باوکتان بگرن]،
[ئەوەی نەفرەت لە دایکی یان باوکی بکات، دەبێت بکوژرێت.]
5 بەڵام ئێوە دەڵێن:”ئەگەر یەکێک بە دایک یان باوکی
بڵێت:’ئەوەی بەنیاز بووم بیدەمە ئێوە بۆ خودام تەرخان
کردووە،‘ 6 ئەوا پێویست ناکات کە ڕێزی دایک و باوکی
بگرێت.“جا لەبەر نەریتی خۆتان دەسەڵاتی ڕاسپاردەی خودا
ڕەت دەکەنەوە. 7 ئەی دووڕووان! سەبارەت بە ئێوە ئیشایای
پێغەمبەر پێشبینییەکی باشی کردووە کە فەرموویەتی: 8 «[ئەم
گەلە هەر بە دەم ڕێزم لێ دەگرن، بەڵام دڵیان لێم دوورە. 9
بەخۆڕایی دەمپەرستن، تەنها ڕاسپاردەی مرۆڤانە فێری خەڵک
دەکەن.]» 10 عیسا خەڵکەکەی بانگکرد و پێی فەرموون:
«گوێ بگرن و تێبگەن. 11 ئەوەی دەچێتە ناو دەمەوە مرۆڤ
گڵاو ناکات، بەڵکو ئەوەی لە دەم دێتە دەرەوە، ئەوە مرۆڤ
گڵاو دەکات.» 12 ئینجا قوتابییەکان هاتنە پێش و لێیان پرسی:
«دەزانی کاتێک فەریسییەکان گوێیان لە قسەکە بوو بێزار
بوون؟» 13 وەڵامی دایەوە: «هەر ڕووەکێک باوکی ئاسمانیم
نەیچاندبێت، هەڵدەکەنرێت. 14 وازیان لێ بهێنن، ئەوانە کوێرن
و ڕێنمایی کوێرەکان دەکەن. ئەگەر کوێر ڕێنمایی کوێر بکات،
هەردووکیان دەکەونە چاڵەوە.» 15 پەترۆس پێی گوت: «ئەم
نموونەیەمان بۆ ڕوون بکەوە.» 16 عیسا فەرمووی: «ئێوەش
هێشتا تێنا گەن؟ 17 ئایا نازانن هەرچی دەچێتە ناو دەم دەڕواتە
ناو سک و پاشان دەچێتە دەرەوەی جەستە؟ 18 بەڵام ئەوەی
لە دەمەوە دێتە دەرەوە، لە دڵەوە سەرچاوە دەگرێت کە
دەبێتە هۆی گڵاوبوونی مرۆڤ، 19 چونکە بیری خراپ لە
دڵەوە دەردەچێت، کوشتن، داوێنپیسی، بەدڕەوشتی، دزی،
شایەتی درۆ، کفرکردن. 20 ئەمانە مرۆڤ گڵاو دەکەن. بەڵام
نانخواردن بەبێ دەست شوشتن مرۆڤ گڵاو ناکات.» 21
عیسا لەوێ ڕۆیشت و چوو بۆ ناوچەکانی سور و سەیدا. 22
ژنێکی کەنعانی خەڵکی دەوروبەری ئەوێ، بەرەو ڕووی هات
و هاواری کرد: « گەورەم، ئەی کوڕی داود، بەزەییت پێمدا
بێتەوە! کچەکەم بەهۆی ڕۆحی پیسەوە ئازارێکی زۆری هەیە.»
23 بەڵام عیسا تەنانەت بە وشەیەکیش وەڵامی نەدایەوە.
قوتابییەکانی هاتنە پێشی و تکایان لێی کرد: «بەڕێی بکە، وا
بەدوامانەوە هاوار دەکات.» 24 وەڵامی دایەوە: «من تەنها بۆ
مەڕە ونبووەکانیماڵی ئیسرائیل نێردراوم.» 25 بەڵام ژنەکە
هات و کڕنۆشی بۆ برد و گوتی: « گەورەم، یارمەتیم بدە!» 26
وەڵامی دایەوە: «ناشێت نانی منداڵان ببردرێت و فڕێبدرێت بۆ
سەگ.» 27 ژنەکە گوتی: «ڕاستە گەورەم، بەڵام سەگیش لەو
پاشماوەیە دەخوات کە لە خوانی گەورەکانی بەردەبێتەوە.» 28
ئینجا عیسا وەڵامی دایەوە: «خانم، باوەڕی تۆ بەهێزە! ئەوەی
داوای دەکەیت با بۆت ببێت.» لەو کاتەوە کچەکەش چاک
بووەوە. 29 ئینجا عیسا لەوێ ڕۆیشت و هاتە لای دەریاچەی
جەلیل، چووە سەر شاخێک و لەوێ دانیشت. 30 ئەوە بوو
خەڵکێکی زۆر هاتنە لای، شەل و کوێر و گۆج و لاڵ
و زۆری دیکەشیان لەگەڵ بوو، لەبەرپێی دایانان، ئەویش
چاکیکردنەوە. 31 تەنانەت خەڵکەکە سەرسام بوون کە بینییان
لاڵ قسە دەکات و گۆج چاکدەبێتەوە و شەل بە ڕێکی
دەڕوات و کوێر دەبینێت، جا ستایشی خودای ئیسرائیلیان
کرد. 32 ئینجا عیسا قوتابییەکانی بانگکرد و فەرمووی: «دڵم بەو
خەڵکە دەسووتێت، ئەوە سێ ڕۆژە لەگەڵمدان و هیچیان نییە
بیخۆن. ناشمەوێت بە برسێتی بیاننێرمەوە، نەوەک لە ڕێگا بڕ
نەکەن.» 33 قوتابییەکانی وەڵامیان دایەوە: «لەم چۆڵەوانییە ئەو
نانە زۆرەمان لەکوێ بوو بۆ ناندانی ئەم هەموو خەڵکە؟» 34
عیساش پێی فەرموون: «چەند نانتان پێیە؟» گوتیان: «حەوت،
لەگەڵ چەند ماسییەکی بچووک.» 35 ئیتر فەرمانی دا خەڵکەکە
لەسەر زەوی دانیشن. 36 حەوت نان و ماسییەکانی لێ وەرگرتن
و سوپاسی خودای کرد و لەتی کردن و دایە قوتابییەکان،
قوتابییەکانیش دایانە خەڵکەکە. 37 هەموو خواردیان و تێربوون،
دوایی حەوت سەبەتەی پڕ پەلکەنانیان کۆکردەوە. 38 نانخۆران
چوار هەزار پیاو بوون، بێجگە لە ژن و منداڵ. 39 ئینجا عیسا
خەڵکەکەی بەڕێکرد و سواری بەلەم بوو و هاتە سنووری
مەگەدان.

16

16 فەریسی و سەدوقییەکان هاتنە لای عیسا بۆ
ئەوەی تاقی بکەنەوە، داوایان لێکرد نیشانەیەکی ئاسمانییان
پیشان بدات. 2 عیسا وەڵامی دایەوە: «کە ئێوارە دادێت،
دەڵێن،”ساماڵ دەبێت، چونکە ئاسمان سوور هەڵگەڕاوە،“ 3
سەر لە بەیانیش،”ئەمڕۆ باوبۆران دەبێت، چونکە ئاسمان سوور
هەڵگەڕاوە و هەورە.“ئێوە دەزانن ڕووی ئاسمان بخوێننەوە،
بەڵام ناتوانن نیشانەکانی زەمانە لێکبدەنەوە! 4 نەوەیەکی بەدکار
و داوێنپیس داوای نیشانە دەکات، نیشانەی نادرێتێ، جگە لە
نیشانەی یونس.» ئینجا بەجێی هێشتن و ڕۆیشت. 5 کاتێک
قوتابییەکان گەیشتنە ئەوبەری دەریاچەکە، بینییان لەبیریان
چووە لەگەڵ خۆیان نان ببەن. 6 عیسا پێی فەرموون: «وریابن،
ئاگاداری هەویرترشی فەریسی و سەدوقییەکان بن.» 7 لەناو
خۆیاندا گفتوگۆیان کرد و گوتیان: «ئەوە بۆیە وا دەڵێت،
چونکە نانمان لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.» 8 عیسا زانی و پێی
فەرموون: «ئەی کەم باوەڕینە، بۆچی لەنێو خۆتان دەڵێن
نانمان نییە؟ 9 ئایا هێشتا تێنەگەیشتوون؟ نایەتە بیرتان پێنج
نانەکەی پێنج هەزارەکە و چەند سەبەتەشتان هەڵگرتەوە؟ 10
یان حەوت نانەکەی چوار هەزارەکە و چەند سەبەتەشتان
هەڵگرتەوە؟ 11 چۆن تێناگەن من باسی نانم بۆ نەکردن؟
ئاگاداری هەویرترشی فەریسی و سەدوقییەکان بن!» 12 ئینجا
تێگەیشتن کە ئەو لە هەویرترشی نان ئاگاداریان ناکاتەوە، بەڵکو
لە فێرکردنی فەریسی و سەدوقییەکان. 13 کە عیسا گەیشتە
ناوچەی قەیسەرییەی فیلیپۆس، لە قوتابییەکانی پرسی: «ئایا
خەڵک دەڵێن کوڕی مرۆڤ کێیە؟» 14 وەڵامیان دایەوە:
«هەندێک دەڵێن یەحیای لەئاوهەڵکێشە، هەندێکی دیکە دەڵێن
ئەلیاسە، هەندێکیش یەرمیا یان یەکێک لە پێغەمبەران.»
15 پێی فەرموون: «ئەی ئێوە دەڵێن من کێم؟» 16 شیمۆن
پەترۆس وەڵامی دایەوە: «تۆ مەسیحەکەیت، کوڕی خودای
زیندووی.» 17 عیساش وەڵامی دایەوە: «شیمۆنی کوڕی یۆنا،
خۆزگەت پێ دەخوازرێت، چونکە گۆشت و خوێن ئەمەیان
بۆت ئاشکرا نەکرد، بەڵکو ئەو باوکەم کە لە ئاسمانە. 18 منیش
پێت دەڵێم، تۆ پەترۆسی و لەسەر ئەم بەردە کۆمەڵەی خۆم بنیاد
دەنێم کە دەروازەکانی دۆزەخ پێی ناوێرێت. **19** (Hadēs g86)
کلیلەکانی شانشینی ئاسمانت دەدەمێ، ئەوەی تۆ لەسەر زەوی
دایبخەیت، لە ئاسماندا داخراو دەبێت، ئەوەی تۆ لەسەر زەوی
بیکەیتەوە، لە ئاسماندا کراوە دەبێت.» 20 ئینجا قوتابییەکانی
ڕاسپارد کە بە کەس نەڵێن ئەو مەسیحەکەیە. 21 لەو کاتەوە
عیسا دەستی کرد بە ڕوونکردنەوە بۆ قوتابییەکانی کە دەبێت
بچێتە ئۆرشەلیم، لەوێ بە دەستی پیران و کاهینانی باڵا و
مامۆستایانی تەورات زۆر ئازار بچێژێت و بکوژرێت و لە ڕۆژی
سێیەم هەستێنرێتەوە. 22 پەترۆس عیسای هێنایە ئەم لاوە
و دەستی کرد بە سەرزەنشتکردنی: «خودا نەکات گەورەم!
هەرگیز ئەمەت بەسەرنەیەت!» 23 عیسا ئاوڕی دایەوە و بە
پەترۆسی فەرموو: «لەبەرچاوم لاچۆ، ئەی شەیتان! تۆ کۆسپی
لەبەردەمم، چونکە بیر لە کاروبارە خوداییەکان ناکەیتەوە،
بەڵکو کاروباری مرۆڤانە.» 24 ئینجا عیسا بە قوتابییەکانی
فەرموو: «ئەگەر کەسێک دەیەوێت بێتە قوتابی من، با نکۆڵی
لە خۆی بکات و خاچەکەی هەڵبگرێت و دوام بکەوێت.
25 ئەوەی بیەوێت ژیانی خۆی ڕزگار بکات، دەیدۆڕێنێت،
بەڵام ئەوەی لە پێناوی من ژیانی خۆی بدۆڕێنێت، بەدەستی
دەهێنێت. 26 چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت ئەگەر هەموو
جیهان بباتەوە و خۆی بدۆڕێنێت؟ یان کەسێک لە بەرامبەر
ژیانیدا چ بەهایەک دەدات؟ 27 کوڕی مرۆڤ بە شکۆی
باوکیەوە لەگەڵ فریشتەکانی خۆی دەگەڕێتەوە، ئەوسا پاداشتی
هەرکەسێک بەپێی کرداری دەداتەوە. 28 «ڕاستیتان پێ دەڵێم:
هەندێک لەوانەی لێرە ڕاوەستاون، مردن ناچێژن هەتا کوڕی
مرۆڤ نەبینن وەک پاشا دێتەوە.»

17

دوای شەش ڕۆژ، عیسا بە تەنها پەترۆس و یاقوب و
یۆحەنای برای لەگەڵ خۆی برد و بۆ سەر چیایەکی بەرز ڕێبەری
کردن. 2 پاشان لەپێشیان شێوەی گۆڕا، ڕووی وەک ڕۆژ
دەدرەوشایەوە و جلەکانی وەک ڕووناکی سپی هەڵگەڕان. 3
لەناکاو موسا و ئەلیاسیان بۆ دەرکەوت و لەگەڵ عیسادا کەوتنە
گفتوگۆ. 4 ئینجا پەترۆس بە عیسای گوت: «گەورەم، پێمان
باشە لێرە بین. ئەگەر حەز دەکەیت لێرە سێ کەپر دروستدەکەم،
یەکێک بۆ تۆ و یەکێک بۆ موسا و یەکێکیش بۆ ئەلیاس.»
5 کاتێک قسەی دەکرد، هەورێکی ڕۆشن باڵی بەسەریاندا
کێشا و دەنگێک لە هەورەکەوە فەرمووی: «ئەمە کوڕی

خۆشەویستمە، ئەوەی پێی دڵشادم. گوێی لێ بگرن!» 6
کاتێک قوتابییەکان گوێیان لەو دەنگە بوو، بەدەمدا کەوتن،
زۆر ترسان. 7 بەڵام عیسا هات، دەستی لێدان و فەرمووی:
«هەستن، مەترسن!» 8 ئینجا چاویان هەڵبڕی و لە عیسا زیاتر
کەسیان نەبینی. 9 کاتێک لە چیاکە دەهاتنە خوارەوە، عیسا
فەرمانی پێدان و فەرمووی: «ئەمەی بینیتان بە کەسی مەڵێن،
هەتا کوڕی مرۆڤ لەناو مردووان هەڵدەستێنرێتەوە.» 10
قوتابییەکانی لێیان پرسی: «باشە بۆچی مامۆستایانی تەورات دەڵێن
دەبێت یەکەم جار ئەلیاس بێت؟» 11 عیسا وەڵامی دانەوە:
«ڕاستە، ئەلیاس دێت و هەموو شتێک ڕێک دەخاتەوە.
12 بەڵام پێتان دەڵێم: ئەلیاس هات و نەیانناسی، چییان
ویست پێیان کرد. هەروەها کوڕی مرۆڤیش بە دەستیانەوە
ئازار دەچێژێت.» 13 ئەوسا قوتابییەکان تێگەیشتن کە باسی
یەحیای لەئاوهەڵکێشی بۆ کردن. 14 کاتێک گەیشتنە لای
خەڵکەکە، کابرایەک هات و لەبەردەمی چۆکی دادا و 15
گوتی: «گەورەم، بەزەییت بە کوڕەکەمدا بێتەوە، فێدارە
و ئازارێکی زۆر دەچێژێت. زۆر جار دەکەوێتە ناو ئاگر و
زۆر جاریش ناو ئاوەوە. 16 هێنامە لای قوتابییەکانت، بەڵام
نەیانتوانی چاکی بکەنەوە.» 17 جا عیسا وەڵامی دایەوە: «ئەی
نەوەی بێباوەڕ و خوار، هەتا کەی لەگەڵتان بم؟ هەتا کەی
بەرگەتان بگرم؟ ئەو کوڕە بهێننە ئێرە بۆ لام.» 18 عیسا لە ڕۆحە
پیسەکەی ڕاخوڕی و لە کوڕەکە هاتە دەرەوە، لەو کاتەوە
کوڕەکە چاک بووەوە. 19 پاشان قوتابییەکان بە تەنها هاتنە لای
عیسا و گوتیان: «بۆچی ئێمە نەمانتوانی دەریبکەین؟» 20 ئەویش
پێی فەرموون: «لەبەر کەمی باوەڕتان. ڕاستیتان پێ دەڵێم:
ئەگەر ئەوەندەی دەنکە خەرتەلەیەک باوەڕتان هەبێ، بەو کێوە
دەڵێن”لەوێ بڕۆ،“دەڕوات و هیچ شتێک بۆتان مەحاڵ نابێت.
21 بەڵام ئەم جۆرە ڕۆحانە دەرنا کرێن، بە نوێژ و ڕۆژوو
نەبێت. » 22 کاتێک قوتابییەکان لە جەلیل کۆبوونەوە، عیسا
پێی فەرموون: «کوڕی مرۆڤ دەدرێتە دەست خەڵک و 23
دەیکوژن، لە ڕۆژی سێیەم هەڵدەستێنرێتەوە.» قوتابییەکانیش
بەمە زۆر دڵگران بوون. 24 کاتێک عیسا و قوتابییەکانی
گەیشتنە کەفەرناحوم، باجگرانی دوو درهەمەکەی پەرستگا
هاتنە لای پەترۆس و گوتیان: «ئەرێ مامۆستاکەتان باجی
پەرستگا نادات؟» 25 گوتی: «بەڵێ.» کاتێک پەترۆس هاتە
ماڵەوە، عیسا پێشی کەوت و فەرمووی: «ڕات چییە شیمۆن؟
پاشایانی زەوی سەرانە و باج لە کێ وەردەگرن؟ لە هاوڵاتییانی
خۆیان یان لە خەڵکی بیانی؟» 26 پەترۆس گوتی: «لە بیانی.»
عیساش پێی فەرموو: «کەواتە هاوڵاتییان ئازادن. 27 بەڵام
تاکو بۆیان نەبینە کۆسپ، بڕۆ دەریاچەکە و قولاپ هەڵبدە،
یەکەم ماسی کە دەیگریت، دەمی بکەرەوە، دراوێکی ستاتێر
دەبینیتەوە، بیبە و لە جیاتی خۆم و خۆت بیاندەرێ.»

18 لەو کاتەدا قوتابییەکان هاتنە لای عیسا و گوتیان: «کێ
لە شانشینی ئاسماندا پایەبەرزترە؟» 2 ئەویش منداڵێکی بانگکرد و
لەناوەڕاستیاندا ڕایگرت، 3 فەرمووی: «ڕاستیتان پێ دەڵێم:
ئەگەر نەگۆڕێن و وەک منداڵتان لێنەیەت، هەرگیز ناچنە ناو
شانشینی ئاسمانەوە. 4 بۆیە ئەوەی وەک ئەم منداڵە خۆی نزم
بکاتەوە، لە شانشینی ئاسماندا پایەبەرزترە. 5 ئەوەی بە ناوی
منەوە پێشوازی لە منداڵێکی وەک ئەمە بکات، پێشوازی لە
من دەکات. 6 «ئەوەی یەکێک لەم بچووکانەی کە باوەڕیان
بە من هەیە تووشی گوناه بکات، باشترە بۆی بەرداشێکی
گەورە بە ملیەوە هەڵبواسرێت و نوقومی بنی دەریا بکرێت.
7 قوڕبەسەر جیهان لەبەر ئەو شتانەی کە خەڵکی تووشی
گوناه دەکەن، چونکە گوناهکردن هەر دەبێت هەبێت، بەڵام
قوڕبەسەر ئەوەی کە دەبێتە هۆکار بۆ کەوتنە نێو گوناه. 8
ئەگەر دەستت یان پێت تووشی گوناهی کردیت، بیبڕەوە و
فڕێیبدە. بۆ تۆ باشترە بێ دەست یان بێ پێ بچیتە ناو ژیانەوە،
لەوەی کە بە دوو دەست یان دوو پێوە فڕێبدرێیتە ناو ئاگری
هەتاهەتاییەوە. (aiōnios g166) 9 ئەگەر چاوت تووشی گوناهی
کردیت، دەریبهێنە و فڕێیبدە. بۆ تۆ باشترە بە یەک چاوەوە
بچیتە ناو ژیانەوە لەوەی بە دوو چاوەوە فڕێبدرێیتە ناو ئاگری
دۆزەخەوە. (Geenna g1067) 10 «ئاگاداربن! بە سووکی مەڕوانە
یەکێک لەم بچووکانەی کە باوەڕیان بە من هەیە، چونکە پێتان
دەڵێم فریشتەکانیان لە ئاسماندا بەردەوام ڕووی باوکم دەبینن
کە لە ئاسماندایە. 11 کوڕی مرۆڤ هاتووە بۆ ئەوەی ونبووان
ڕزگار بکات. 12 «ڕاتان چییە؟ ئەگەر یەکێک سەد سەر مەڕی
هەبێت و دانەیەکی لێ ون بێت، ئایا نەوەد و نۆیەکە لە چیادا

بەجێناهێڵێت تاکو بچێت بەدوای ونبووەکەدا بگەڕێت؟ 13
ڕاستیتان پێ بڵێم: ئەگەر دۆزییەوە، لە نەوەد و نۆیەکەی تر
کە بزر نەببوون زیاتر پێی دڵخۆش دەبێت! 14 بە هەمان شێوە
باوکتان لە ئاسمان نایەوێت یەکێک لەم بچووکانە لەناوبچێت. 15
«ئەگەر خوشک یان براکەت خراپەی لەگەڵ کردیت، بڕۆ
بە تەنها لەنێوان خۆت و خۆی گلەیی لێ بکە. ئەگەر گوێی
لێگرتی، ئەوا براکەت بەدەستدەهێنیتەوە. 16 خۆ ئەگەر گوێی
نەگرت، یەک یان دوو کەس لەگەڵ خۆت ببە، تاکو [هەر
بابەتێک لەسەر زاری دوو یان سێ شایەت ڕاستییەکەی
بسەلمێنرێت.] 17 ئەگەر بەگوێی نەکردن، بە کڵێسا بڵێ، ئەگەر
بەگوێی کڵێساشی نەکرد، ئەوا بە بتپەرست و باجگری دابنێ.
18 «ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی ئێوە لەسەر زەوی دایبخەن،
لە ئاسمانیش داخراو دەبێت، ئەوەی لەسەر زەوی بیکەنەوە،
لە ئاسمانیش کراوە دەبێت. 19 «دیسان ڕاستیتان پێ دەڵێم:
ئەگەر دووان لە ئێوە لەسەر زەوی لەسەر هەر شتێک ڕێک
بکەون، هەرچی داوا بکەن، باوکم کە لە ئاسمانە بۆتان جێبەجێ
دەکات، 20 چونکە لە هەرکوێیەک دوو یان سێ کەس بە
ناوی منەوە کۆببنەوە، من لەوێ لەنێوانیاندا دەبم.» 21 ئینجا
پەترۆس هات و پێی گوت: «گەورەم، دەبێ چەند جار
گەردنی براکەم ئازاد بکەم کە خراپەم لەگەڵ دەکات؟ تاکو
حەوت جار؟» 22 عیساش پێی فەرموو: «من پێت نالێم حەوت
جار، بەڵکو حەفتا کەڕەت حەوت جار! 23 «لەبەر ئەوە
پاشایەتی ئاسمان لە پاشایەک دەچێت ویستی حیساب لەگەڵ
خزمەتکارەکانی بکات. 24 کاتێک دەستی پێکرد، یەکێکیان
بۆ هێنا دە هەزار کیسە زێڕ قەرزار بوو. 25 کە هیچی نەبوو
بیداتەوە، گەورەکەی فەرمانی دا، خۆی و ژن و منداڵ و
هەرچی هەیەتی بفرۆشرێت و قەرزەکە بداتەوە. 26 «لەبەر
ئەوە خزمەتکارەکە لەبەردەمی چۆکی دادا و گوتی:"لەسەرم
ڕابوەستە، هەمووت دەدەمەوە." 27 گەورەی ئەو خزمەتکارە
دڵی پێی سووتا، ئازادی کرد و لە قەرزەکە خۆشبوو. 28
«ئەم خزمەتکارە ڕۆیشت، خزمەتکارێکی هاوکاری خۆی بینی
کە سەد دینار قەرزاری بوو، ملی گرت و گوتی:"ئەوەی
بەسەرتەوەیە بمدەرەوە!" 29 «خزمەتکارە هاوکارەکەی لەبەرپێی
چۆکی دادا و لێی پاڕایەوە:"لەسەرم ڕابوەستە، دەتدەمەوە." 30
«بەڵام ڕازی نەبوو، چوو فڕێدایە زیندانەوە، هەتا قەرزەکەی
بداتەوە. 31 کاتێک خزمەتکارە هاوکارەکانیان ڕووداوەکەیان
بینی، زۆریان پێ ناخۆش بوو، هاتن و هەموو ئەوەی ڕوویدابوو
بۆ گەورەکەیان گێڕایەوە. 32 «ئەوسا گەورەکە خزمەتکارەکەی
بانگ کرد و پێی گوت:"خزمەتکاری بەدکار، لە هەموو ئەو
قەرزە خۆشبووم، چونکە لێم پاڕایتەوە. 33 ئایا نەدەبوو تۆش
بەزەییت بە خزمەتکارە هاوکارەکەتدا بێتەوە، هەروەک چۆن
من بەزەییم پێتدا هاتەوە؟" 34 جا گەورەکەی تووڕە بوو و دایە
دەست جەلادەکانەوە، هەتا هەموو قەرزەکەی بداتەوە. 35
«باوکی ئاسمانیشم واتان لێدەکات، ئەگەر هەریەکەتان لە دڵەوە
گەردنی خوشکی یان براکەی ئازاد نەکات.»

19 کاتێک عیسا لەم قسانە بووەوە، جەلیلی بەجێهێشت و
هاتە هەرێمی یەهودیا، لەبەری ئەوبەری ڕووباری ئوردون. 2
خەڵکێکی زۆر دوای کەوت، ئەویش لەوێ چاکیکردنەوە. 3
هەندێک فەریسی هاتنە لای بۆ ئەوەی تاقیی بکەنەوە و گوتیان:
«ئایا دروستە مێرد لەبەر هەر هۆیەک بێت ژنەکەی تەڵاق
بدات؟» 4 عیسا وەڵامی دانەوە: «ئایا نەتانخوێندووەتەوە،
ئەوەی لە سەرەتاوە بەدیهێناوە [بە نێر و مێ بەدیهێنان]؟ 5
هەروەها فەرمووی: [لەبەر ئەوە پیاو دایک و باوکی خۆی
بەجێدەهێڵێت و بە ژنەکەیەوە دەنووسێت، ئیتر هەردووکیان
دەبنە یەک جەستە.] 6 کەواتە چیتر دوو نین بەڵکو یەک
جەستەن. لەبەر ئەوە ئەوەی خودا بە یەکتری گەیاندووە، با
مرۆڤ جیای نەکاتەوە.» 7 لێیان پرسی: «ئەی بۆچی موسا
فەرمانی داوە پیاو تەڵاقنامە بە ژنەکەی بدات و لێی جودا
ببێتەوە؟» 8 پێی فەرموون: «لەبەر دڵڕەقیتان موسا ڕێی پێدان
ژنەکانتان تەڵاق بدەن، ئەگینا لە سەرەتاوە وا نەبوو. 9 بەڵام
پێتان دەڵێم: ئەوەی بەبێ هۆی داوێنپیسی ژنەکەی خۆی
تەڵاق بدات و یەکێکی دیکە بهێنێت، ئەوا داوێنپیسی دەکات.»
10 قوتابییەکانی پێیان گوت: «ئەگەر حاڵی پیاو لەگەڵ ژن
وابێت، باشترە ژن نەهێنێت!» 11 عیسا پێی فەرموون: «هەموو
خەڵکی ناتوانن ئەم قسەیە پەسەند بکەن، تەنها ئەوانەی پێیان
دراوە. 12 خەساو هەن زگماکن، خەساویش هەن مرۆڤ
خەساندویانن، خەڵکیش هەیە بڕیاریان داوە لە پێناوی

شانشینی ئاسمان وەک خەساو بژین. کێ دەتوانێت پەسەندی
بکات، با پەسەندی بکات.» 13 ئینجا خەڵکی منداڵیان هێنایە
لای عیسا تاوەکو دەستیان لەسەر دابنێت و لە پێناویاندا نوێژ
بکات، بەڵام قوتابییەکان سەرزەنشتیان کردن. 14 بەڵام عیسا
فەرمووی: «لێگەڕێن منداڵان بێنە لام، ڕێیان لێ مەگرن،
چونکە شانشینی ئاسمان هی وەک ئەمانەیە.» 15 دەستی لەسەر
دانان و لەوێ ڕۆیشت. 16 ئینجا یەکێک هاتە لای و گوتی:
«مامۆستا، چ چاکەیەک بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست
بهێنم؟» (aiōnios g166) 17 عیسا وەڵامی دایەوە: «بۆچی لەبارەی
چاکەوە پرسیارم لێ دەکەیت؟ تەنها یەکێک چاکە. بەڵام
ئەگەر دەتەوێت بچیتە ناو ژیانەوە، ڕاسپاردەکان بەجێبگەیەنە.»
18 پێی گوت: «کامیان؟» عیساش فەرمووی: «[مەکوژە،
داوێنپیسی مەکە، مەدزە، شایەتی درۆ مەدە، 19 ڕێزی
دایک و باوکت بگرە،] هەروەها [نزیکەکەت وەک خۆت
خۆشبوێت.]» 20 گەنجەکەش پێی گوت: «هەموو ئەمانەم
بەجێگەیاندووە، ئیتر لە چیم کەمە؟» 21 عیسا پێی فەرموو:
«ئەگەر دەتەوێت کامڵ و تەواو بیت، برۆ هەرچیت هەیە
بیفرۆشە و بیدە هەژاران، ئیتر گەنجینەیەکت لە ئاسماندا دەبێت
و وەرە دوام بکەوە.» 22 بەڵام گەنجەکە کە ئەم قسەیەی
بیست، بە دڵتەنگییەوە ڕۆیشت، چونکە سامانێکی زۆری
هەبوو. 23 عیساش بە قوتابییەکانی فەرموو: «ڕاستیتان پێ دەڵێم:
بە زەحمەت دەوڵەمەند دەچێتە ناو شانشینی ئاسمانەوە. 24
دیسان پێتان دەڵێم: ئاسانترە وشترێک بە کونی دەرزییەکەوە
بچێت لەوەی دەوڵەمەندێک بچێتە ناو شانشینی خوداوە.» 25
قوتابییەکان کە گوێیان لەمە بوو زۆر سەرسام بوون و گوتیان:
«کەواتە کێ دەتوانێت ڕزگاری بێت؟» 26 عیساش سەیری
کردن و فەرمووی: «ئەمە بۆ مرۆڤ مەحاڵە، بەڵام لەلای
خودا هەموو شتێک دەبێت.» 27 ئینجا پەترۆس وەڵامی دایەوە
و پێی گوت: «ئەوەتا ئێمە وازمان لە هەموو شتێک هێناوە
و دوات کەوتووین، ئێمە چیمان بۆ دەبێت؟» 28 عیساش
پێی فەرموون: «ڕاستیتان پێ دەڵێم، لە نوێبوونەوەدا، کاتێک
کوڕی مرۆڤ لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی دادەنیشێت،
ئێوەش کە دوام کەوتوون لەسەر دوازدە تەخت دادەنیشن و
دوازدە هۆزەکەی ئیسرائیل حوکم دەدەن. 29 هەرکەسێکیش
لەبەر ناوی من، ماڵ، برا، خوشک، دایک، باوک، ژن،
منداڵ یان کێڵگەی بەجێهێشتووە، سەد ئەوەندە وەردەگرێتەوە
و ژیانی هەتاهەتاییش بە میرات وەردەگرێت. (aiōnios g166) 30
بەڵام زۆر لە یەکەمینەکان دەبنە دواهەمین و دواهەمینەکانیش
دەبنە یەکەمین.»

20

«شانشینی ئاسمان لە خاوەن ڕەزێک دەچێت، بەیانی
زوو دێتە دەرەوە تاکو بچێت کرێکار بۆ ڕەزەکەی بگرێت.
2 لەگەڵ کرێکارەکان ڕۆژی بە دینارێک ڕێککەوت، ئینجا
ئەوانی بۆ ڕەزەکەی نارد. 3 «نزیکی کاتژمێر نۆ دووبارە چووە
دەرەوە، لە مەیداندا هەندێکی دیکەی بینی بێکار ڕاوەستابوون،
4 پێی گوتن:"ئێوەش برۆن لە ڕەزەکەمدا کار بکەن، چەندتان
بکەوێ دەتاندەمێ." 5 ئەوانیش ڕۆیشتن. «ئینجا کاتژمێر
دوازدە و کاتژمێری سێ ڕۆیشتەوە و هەمان شتی کردەوە.
6 نزیکی کاتژمێر پێنجی ئێوارە دیسان ڕۆیشت، کرێکاری
دیکەی بینی ڕاوەستاون، لێی پرسین:"بۆچی بە درێژایی ڕۆژ
لێرە بێکار ڕاوەستاون؟" 7 «وەڵامیان دایەوە:"چونکە کەس بە
کرێی نەگرتووین."ئەویش پێی گوتن:"ئێوەش برۆن لە ڕەزەکەمدا
کار بکەن!" 8 «کاتێک ئێوارە داهات خاوەن ڕەزەکە
بە سەرکارەکەی خۆی گوت:"کرێکارەکان بانگ بکە و
کرێیەکانیان بدەرێ، لەوانەوە دەستپێبکە کە لە کۆتاییەوە هاتن
بۆ ئەوانەی لە سەرەتاوە هاتن." 9 «جا ئەوانەی کاتژمێر پێنج
هاتن، هەریەکە دینارێکیان وەرگرت. 10 یەکەمینەکانیش هاتن و
وایانزانی زیاتر وەردەگرن، بەڵام هەریەکە دینارێکیان وەرگرت.
11 کە وەریاندەگرت بۆڵەبۆڵیان بەسەر خاوەن ڕەزەکەدا دەکرد
و 12 دەیانگوت:"دواهەمینەکان کاتژمێرێک ئیشیان کرد.
تۆش لەگەڵ ئێمە یەکسانت کردن کە سەختی و گەرمای
ڕۆژمان کێشاوە." 13 «وەڵامی یەکێکیانی دایەوە:"برادەر، من
غەدرم لێ نەکردوویت. ئایا لەگەڵ من بە دینارێک ڕێک
نەکەوتوویت؟ 14 هی خۆت ببە و برۆ. من دەمەوێت بەوەی
دواهەمینیش وەک تۆی بدەمێ. 15 ئایا بۆم نییە ئەوەی
دەمەوێت بە ماڵی خۆمی بکەم؟ یان چاوت بەوەدا هەڵنایەت
کە من کەسێکی دەستکراوەم؟" 16 «بەم شێوەیە دواهەمین
دەبنە یەکەمین و یەکەمینیش دەبنە دواهەمین.» 17 کاتێک

عیسا بەرەو ئۆرشەلیم دەڕۆیشت، دوازدە قوتابییەکەی جیا
کردەوە و بە ڕێگاوە پێی فەرموون: 18 «ئەوا بۆ ئۆرشەلیم
سەردەکەوین، کوڕی مرۆڤ دەدرێتە دەست کاهینانی باڵا
و مامۆستایانی تەورات، ئەوانیش بڕیاری مردنی دەدەن و
19 بۆ گاڵتە پێکردن و بە قامچی لێدان و لەخاچدان دەیدەنە
دەست ناجولەکەکان، لە ڕۆژی سێیەمیش هەڵدەستێنرێتەوە.»
20 ئینجا دایکی کوڕەکانی زەبدی لەگەڵ کوڕەکانی هاتە لای
عیسا و کڕنۆشی برد و داوای لێکرد شتێکی بۆ بکات. 21 ئەویش
پێی فەرموو: «چیت دەوێت؟» گوتی: «بفەرموو با هەردوو
کوڕەکەم لە شانشینییەکەتدا یەکێکیان لەلای ڕاستت و ئەوی
دیکەیان لەلای چەپت دانیشن.» 22 عیسا وەڵامی دایەوە: «ئێوە
نازانن داوای چی دەکەن. ئایا دەتوانن ئەو جامە بخۆنەوە کە من
دەیخۆمەوە؟» وەڵامیان دایەوە: «دەتوانین.» 23 ئەویش پێی
فەرموون: «لە ڕاستیدا لە جامی من دەخۆنەوە، بەڵام دانیشتن
لەلای ڕاست و چەپمەوە، بۆ من نییە بیدەم، بەوانە نەبێت
کە باوکم بۆی ئامادە کردوون.» 24 کاتێک دە قوتابییەکەی
دیکە قسەکانیان بیستەوە، لە دوو براکە تووڕە بوون. 25 بەڵام
عیسا بانگی کردن و فەرمووی: «دەزانن سەرۆکی نەتەوەکانی
دیکە وەک میر فەرمانڕەواییان بەسەردا دەکەن و گەورەکانیان
دەسەڵاتیان بەسەردا دەسەپێنن. 26 بەڵام لەنێو ئێوەدا ئاوا
نابێت، بەڵکو ئەوەی دەیەوێت لەنێوتاندا پایەی بەرز بێت،
با ببێتە خزمەتکارتان و 27 ئەوەش کە دەیەوێ لەنێوتاندا
ببێتە یەکەم، با ببێتە بەندەتان، 28 وەک چۆن کوڕی مرۆڤ
کە نەهاتووە تاکو خزمەت بکرێت، بەڵکو خزمەت بکات و
ژیانی خۆی بەخت بکات بۆ کڕینەوەی خەڵکێکی زۆر.»
29 کاتێک عیسا و قوتابییەکانی ئەریحایان بەجێدەهێشت،
خەڵکێکی زۆر دوای کەوت. 30 ئەوە بوو دوو کەسی
نابینا لە قەراغ ڕێگاکەدا دانیشتبوون، کاتێک گوێیان لێبوو
عیسا وا بەوێدا دەڕوات، هاواریان کرد: «گەورەم، کوڕی
داود، بەزەییت پێماندا بێتەوە.» 31 جا خەڵکەکە سەرزەنشتیان
کردن تاکو بێدەنگ بن، بەڵام ئەوان زیاتر هاواریان کرد:
«گەورەم، کوڕی داود، بەزەییت پێماندا بێتەوە!» 32 عیسا
ڕاوەستا و بانگی کردن و فەرمووی: «چیتان دەوێت بۆتان
بکەم؟» 33 وەڵامیان دایەوە: «گەورەم، دەمانەوێت چاومان
بکەیتەوە.» 34 عیساش دڵی پێیان سووتا و دەستی لە چاویان
دا، دەستبەجێ بینایییان بۆ گەڕایەوە و دوای کەوتن.

21

کاتێک لە ئۆرشەلیم نزیک بوونەوە و گەیشتنە گوندی
بێتفاجی لەلای کێوی زەیتوون، عیسا دووان لە قوتابییەکانی
نارد و 2 پێی فەرموون: «بڕۆنە ئەو گوندەی بەرامبەرتان،
دەستبەجێ ماکەرێک دەبینن بەستراوەتەوە، جاشکەکەی
لەگەڵە. بیکەنەوە و بۆ منیان بهێنن. 3 ئەگەر یەکێک شتێکی
پێ گوتن، دەڵێن: گەورەمان پێویستی پێیانە، ئەویش یەکسەر
دەیاننێرێت.» 4 ئەمەش ڕوویدا تاکو ئەوەی لە ڕێگەی
پێغەمبەرەکە گوتراوە بێتە دی کە دەفەرموێ: 5 [بە شاری
سییۆن بڵێن، ئەوەتا پاشاکەت دێتە لات، دڵنەرمە و سواری
ماکەرێک و جاشی ماکەرێک بووە.] 6 قوتابییەکان ڕۆیشتن
و وەک ئەوەی عیسا فەرمانی پێدابوون، کردیان. 7 ماکەر
و جاشکەکەیان هێنا، کەواکانیان خستە سەر پشتی و عیسا
سواربوو. 8 خەڵکێکی ئێجگار زۆر کەواکانیان لەسەر ڕێگاکە
ڕاخست. خەڵکی دیکە لقە داریان دەبڕییەوە و لەسەر ڕێگاکە
ڕایاندەخست. 9 ئەو خەڵکەی لەپێشی دەڕۆیشتن و ئەوانەش
کە دوای کەوتبوون، هاواریان دەکرد: «هۆسانا بۆ کوڕی
داود!» «[پیرۆزە ئەوەی بە ناوی یەزدانەوە دێت!]» «هۆسانا بۆ
خودا!» 10 کاتێک عیسا چووە ناو ئۆرشەلیم، هەموو شارەکە
خرۆشا و گوتیان: «ئەمە کێیە؟» 11 خەڵکەکەش دەیانگوت:
«ئەمە پێغەمبەر عیسایە، خەڵکی ناسیرەی جەلیلە.» 12 عیسا
چووە ناو حەوشەکانی پەرستگا و هەموو ئەوانەی دەرکرد کە
لەوێ خەریکی کڕین و فرۆشتن بوون، مێزی پارەگۆڕەوان
و کورسی کۆترفرۆشانی سەرەوژێر کرد. 13 پێی فەرموون:
«نووسراوە، [ماڵەکەم بە ماڵی نوێژ ناودەبردرێت،] بەڵام ئێوە
دەیکەنە [ئەشکەوتی دزان!]» 14 نابینا و شەلەکان لە پەرستگا
هاتنە لای و ئەویش چاکیکردنەوە. 15 بەڵام کاتێک کاهینانی
باڵا و مامۆستایانی تەورات ئەم کارە سەرسوڕهێنەرانەیان
بینی کە ئەو کردی، هەروەها منداڵانیش کە لە حەوشەکانی
پەرستگا هاواریان دەکرد: «هۆسانا بۆ کوڕی داود!» تووڕە
بوون و 16 لێیان پرسی: «گوێت لێیە ئەو منداڵانە چی دەڵێن؟»
عیساش پێی فەرموون: «بەڵێ، ئەی قەت نەتانخوێندووەتەوە:

«[لە زاری منداڵان و شیرەخۆرانەوە ستایشت بۆ خۆت
داڕشتووە]؟» 17 ئەوسا بەجێی هێشتن و چووە دەرەوەی شار،
بەرەو گوندی بێتعەنیا بەڕێکەوت و شەو لەوێ مایەوە.
18 بەیانی زوو کە عیسا دەگەڕایەوە شار، برسی بوو. 19
دار هەنجیرێکی لەسەر ڕێگاکە بینی و چووە لای، بەڵام
لە گەڵا زیاتر هیچی پێوە نەبینی، ئینجا پێی فەرموو: «ئیتر
هەرگیز بەر نەگریت!» دەستبەجێ دارەکە وشک بوو. (aiōn
g165) 20 کاتێک قوتابییەکان ئەمەیان بینی، سەرسام بوون و
گوتیان: «چۆن دەستبەجێ دار هەنجیرەکە وشک بوو؟» 21
عیساش وەڵامی دانەوە: «ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەگەر باوەڕتان
هەبێت و گومان نەکەن، نەک هەر ئەمەی دار هەنجیرەکە
دەکەن، بەڵکو ئەگەر بەم کێوە بڵێن،"هەڵکەنرێ و بکەوە ناو
دەریاوە،"وا دەبێت. 22 جا هەرچی لە نوێژدا بە باوەڕەوە
داوای بکەن، وەریدەگرن.» 23 کاتێک عیسا چووە حەوشەکانی
پەرستگا و خەڵکەکەی فێردەکرد، کاهینانی باڵا و پیرانی گەل
هاتنە لای و گوتیان: «ئەمانە بە چ دەسەڵاتێک دەکەیت؟ کێ
ئەم دەسەڵاتەی بە تۆ داوە؟» 24 عیسا وەڵامی دانەوە: «منیش
پرسیارێکتان لێ دەکەم، ئەگەر وەڵامتان دامەوە، ئەوا پێتان
دەڵێم بە چ دەسەڵاتێک ئەمانە دەکەم. 25 لەئاوهەڵکێشانی
یەحیا، لەکوێوە بوو؟ لە ئاسمانەوە بوو یان لە مرۆڤەوە؟»
لەنێو خۆیاندا کەوتنە ڕاوێژکردن و گوتیان: «ئەگەر بڵێین،"لە
ئاسمانەوە بوو،"دەڵێت،"باشە بۆچی باوەڕتان پێی نەکرد؟" 26
ئەگەریش بڵێین،"لە مرۆڤەوە بوو،"لە خەڵکەکە دەترسین،
چونکە هەموو یەحیا بە پێغەمبەر دادەنێن.» 27 ئینجا وەڵامی
عیسایان دایەوە: «نازانین.» ئەویش پێی فەرموون: «منیش
پێتان نالێم بە چ دەسەڵاتێک ئەمانە دەکەم.» 28 ئینجا عیسا
فەرمووی: «ڕاتان چییە؟ پیاوێک دوو کوڕی هەبوو. چووە
لای یەکەمیان و گوتی:"کوڕم ئەمڕۆ برۆ لە ڕەزەکەدا کار
بکە." 29 «ئەویش وەڵامی دایەوە:"ناچم."بەڵام پاشان پەشیمان
بووەوە و چوو. 30 «ئینجا پیاوەکە چووە لای کوڕەکەی
دیکەی و هەمان قسەی کرد. وەڵامی دایەوە:"بەسەرچاو،
گەورەم!"بەڵام نەچوو. 31 «ئایا کام لەم دووانە بە خواستی
باوکیان کرد؟» گوتیان: «یەکەمیان.» عیساش پێی فەرموون:
«ڕاستیتان پێ دەڵێم: باجگران و لەشفرۆشان لە چوونە ناو
شانشینی خودا پێشتان دەکەون، 32 چونکە یەحیا هات
بۆ ئەوەی ڕێگای ڕاستودروستیتان نیشان بدات بەڵام ئێوە
باوەڕتان پێی نەکرد، بەڵام باجگران و لەشفرۆشان باوەڕیان پێی
کرد. پاشان کە بینیشتان، هەر تۆبەتان نەکرد و باوەڕتان پێی
نەکرد.» 33 «گوێ لە نموونەیەکی دیکە بگرن: خاوەن زەوییەک
هەبوو ڕەزێکی چاند و پەرژینێکی بە دەوریدا کرد، گوشەرێکی
ترێی تێدا هەڵکۆڵی و قوللەیەکی چاودێری بنیاد نا. ئینجا
دایە دەست چەند ڕەزەوانێک و گەشتی کرد. 34 کاتێک
وەرزی بەرهەم نزیک بووەوە، خزمەتکارەکانی ناردە لای
ڕەزەوانەکان تاکو بەرهەمەکەی وەربگرن. 35 «ڕەزەوانەکان
خزمەتکارەکانیان گرت، لە یەکێکیان دا و یەکێکیان کوشت
و ئەوی دیکەشیان بەردباران کرد. 36 دیسان خزمەتکاری
زیاتری لەوانەی پێشوو نارد، ڕەزەوانەکان هەمان شتیان
لەوانیش کرد. 37 لە کۆتاییدا کوڕەکەی بۆ لایان نارد و
گوتی:"ڕێزی کوڕەکەم دەگرن." 38 «بەڵام ڕەزەوانەکان کە
کوڕەکەیان بینی لەناو خۆیاندا گوتیان:"ئەمە میراتگرەکەیە.
با بیکوژین و دەست بەسەر میراتەکەیدا بگرین." 39 ئینجا
گرتیان و فڕێیان دایە دەرەوەی ڕەزەکە و کوشتیان. 40
«کاتێک خاوەنی ڕەزەکە دێت، چی لەم ڕەزەوانانە دەکات؟»
41 وەڵامیان دایەوە: «ئەو خراپەکارانە بە خراپی لەناودەبات
و ڕەزەکەش دەداتە دەست ڕەزەوانانی دیکە، ئەوانەی لە
وەرزی خۆی بەرهەمی دەدەنێ.» 42 عیسا پێی فەرموون:
«ئایا هەرگیز لە نووسراوە پیرۆزەکان نەتانخوێندووەتەوە: «[ئەو
بەردەی وەستاکان ڕەتیان کردەوە بوو بە گرنگترین بەردی
بناغە، ئەمە لەلایەن یەزدانەوە بوو، لەبەرچاومان سەیرە]؟ 43
«لەبەر ئەوە پێتان دەڵێم: شانشینی خوداتان لێ دەسەنرێتەوە و
دەدرێتە نەتەوەیەک کە بەرهەم دەدات. 44 ئەوەی بەسەر
ئەم بەردەدا بکەوێت تێکدەشکێت، ئەوەش کە بەردەکە
بەسەریدا بکەوێت وردوخاشی دەکات.» 45 کاتێک کاهینانی
باڵا و فەریسییەکان نموونەکانیان بیست، زانییان باسی ئەوان
دەکات. 46 لەبەر ئەوە دەیانویست بیگرن، بەڵام لە خەڵکەکە
ترسان، چونکە بە پێغەمبەریان دادەنا.

22 عیسا دووبارە بە نموونە قسەی بۆ کردن، فەرمووی:
2 «پاشایەتی ئاسمان لە پاشایەک دەچێت کە زەماوەندی بۆ
کوڕەکەی گێڕا. 3 کۆیلەکانی نارد تاکو بانگهێشتکراوان بۆ
زەماوەندەکە بانگ بکەن، بەڵام نەیانویست بێن. 4 «دیسان
کۆیلەی دیکەی نارد و گوتی:”بە بانگهێشتکراوان بڵێن، ئەوەتا
خوانم ئامادە کردووە، گا و دابەستەکانیشم سەربڕیوە و هەموو
شتێک ئامادەیە. وەرنە زەماوەندەکە!“ 5 «بەڵام گوێیان
نەدایێ و ڕۆیشتن، یەکێک بۆ کێڵگەکەی و ئەوی دیکە بۆ
بازرگانییەکەی. 6 ئەوانی دیکە کۆیلەکانی ئەویان گرت و
سووکایەتییان پێ کردن و کوشتیانن. 7 جا پاشا زۆر تووڕە بوو،
سوپاکەی نارد و بکوژەکانی لەناوبرد و شارەکەیانی سووتاند. 8
«ئینجا بە کۆیلەکانی گوت:”زەماوەند ئامادەیە، بەڵام ئەوانەی
کە بانگهێشتم کردن شایستە نەبوون، 9 کەواتە بڕۆنە سەر
ڕێگاکان و ئەوەی بینیتان بۆ زەماوەندەکە بانگهێشتی بکەن.“
10 ئەو کۆیلانەش چوونە دەرەوە بۆ سەر ڕێگاوبانەکان و
هەموو ئەوانەی لە باش و خراپ بینییان کۆیان کردنەوە،
تاکو زەماوەندەکە پڕبوو لە میوان. 11 «کاتێک پاشا هاتە
ژوورەوە بۆ ئەوەی میوانەکان ببینێت، لەوێ یەکێکی بینی جلی
زەماوەندی لەبەر نەکردبوو. 12 پێی دەڵێت:”برادەر، چۆن
بێ جلی زەماوەند هاتییە ژوورەوە؟“ئەو بێدەنگ بوو. 13
«ئینجا پاشا بە خزمەتکارانی گوت:”پەلبەستی بکەن و فڕێیبدەنە
تاریکیی دەرەوە، جا گریان و جیرەی ددان لەوێ دەبێت.“
14 «چونکە بانگهێشتکراوان زۆرن، بەڵام هەڵبژێردراوان
کەمن.» 15 ئینجا فەریسییەکان ڕۆیشتن و تەگبیریان کرد کە
چۆن عیسا بە قسەکانی خۆی تووش بکەن. 16 قوتابییەکانی
خۆیان و هێرۆدسییەکانیان نارده لای و گوتیان: «مامۆستا،
دەزانین تۆ ڕاستگۆیت و بە ڕاستی خەڵکی فێری ڕێگای
خودا دەکەیت و لە کەس سڵ ناکەیتەوە، چونکە تەماشای
ڕواڵەتی خەڵک ناکەیت. 17 کەواتە پێمان بفەرموو ڕات
چییە؟ دروستە سەرانە بدرێتە قەیسەر یان نا؟» 18 عیسا کە
بە نیازخراپی ئەوانی دەزانی، فەرمووی: «ئەی دووڕووان،
بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟ 19 پارەی سەرانەم پیشان بدەن.»
ئەوانیش دیناریکیان بۆ هێنا. 20 پێی فەرموون: «ئەم وێنە و
نووسینە هی کێیە؟» 21 وەڵامیان دایەوە: «هی قەیسەرە.»
پاشان پێی فەرموون: «کەواتە ئەوەی هی قەیسەرە بیدەنە
قەیسەر و ئەوەش هی خودایە بیدەنە خودا.» 22 کە گوێیان
لێبوو سەرسام بوون، ئینجا بەجێیان هێشت و ڕۆیشتن. 23 لە
هەمان ڕۆژدا سەدوقییەکان کە دەڵێن زیندووبوونەوە نییە،
هاتنە لای و پرسیاریان لێکرد: 24 «مامۆستا، موسا فەرمووی،
ئەگەر پیاوێکی وەجاخکوێر مرد، ئەوا براکەی براژنەکەی
دەخوازێتەوە و وەچە بۆ براکەی دەخاتەوە. 25 جا لەلای ئێمە
حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی هێنا و بە وەجاخکوێری
مرد و ژنەکەی بۆ براکەی بەجێهێشت، 26 بە هەمان شێوە
دووەم و سێیەم هەتا گەیشتە حەوتەم. 27 لەدوای هەموویان
ژنەکەش مرد. 28 ئایا لە ڕۆژی زیندووبوونەوەدا دەبێتە ژنی
کام لە حەوتەکە، چونکە هی هەموویان بووە؟» 29 عیسا
لە وەڵامدا پێی فەرموون: «ئێوە بە هەڵەدا چوونە، چونکە
نە لە نووسراوە پیرۆزەکان دەزانن و نە لە هێزی خودا. 30
لە هەستانەوەدا خەڵکی نە ژن دەهێنن و نە مێرد دەکەن،
بەڵکو وەک فریشتە لە ئاسمان دەبن. 31 بەڵام دەربارەی
هەستانەوەی مردووان، ئایا ئەوەتان نەخوێندووەتەوە کە لە
خوداوە بە ئێوە گوتراوە؟ دەفەرموێ: 32 [من خودای ئیبراهیم
و خودای ئیسحاق و خودای یاقوبم] ئەو خودای مردووان
نییە، بەڵکو هی زیندووانە.» 33 کاتێک خەڵکەکە گوێیان لێ
بوو، لە فێرکردنەکەی سەرسام بوون. 34 کاتێک فەریسییەکان
بیستیان کە عیسا سەدوقییەکانی بێدەنگ کردووە، پێکەوە
کۆبوونەوە. 35 یەکێکیان تەوراتناس بوو، پرسیاری لێکرد تاکو
تاقی بکاتەوە: 36 «مامۆستا، گرنگترین ڕاسپاردەی تەورات
چییە؟» 37 عیسا پێی فەرموو: «[بە هەموو دڵ و بە هەموو گیان
و لە هەموو بیرتانەوە یەزدانی پەروەردگارتان خۆشبوێ.] 38
ئەمە گرنگترین و یەکەم ڕاسپاردەیە. 39 دووەمیشیان وەک ئەو
وایە: [نزیکەکەت وەک خۆت خۆشبوێت.] 40 جا هەموو
تەورات و پەیامی پێغەمبەران بەم دوو ڕاسپاردەیەوە بەندن.»
41 کاتێک فەریسییەکان پێکەوە کۆبببوونەوە، عیسا لێی پرسین:
42 «دەربارەی مەسیح چی دەڵێن؟ کوڕی کێیە؟» وەڵامیان
دایەوە: «کوڕی داودە.» 43 ئەویش پێی فەرموون: «کەواتە،
چۆن داود بە سروشی ڕۆحی پیرۆز پێی دەڵێ،”خاوەن شکۆ“؟
چونکە دەڵێ: 44 «[یەزدان بە خاوەن شکۆی منی فەرموو:”لە

دەستەڕاستم دابنیشە هەتا دوژمنانت دەخەمە ژێر پێت.“]
45 بۆیە ئەگەر داود پێی بڵێ ”خاوەن شکۆ“، ئیتر چۆن دەبێتە
کوڕی؟» 46 جا کەسیان نەیانتوانی بە وشەیەکیش وەڵامی
بدەنەوە، لەو ڕۆژەشەوە ئیتر نەیانوێرا هیچی دیکەی لێ بپرسن.

23 پاشان عیسا بە خەڵکەکە و قوتابییەکانی خۆی 2
فەرموو: «مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان لەسەر کورسی
موسا دانیشتن. 3 لەبەر ئەوە ڕێک هەموو ئەوانە جێبەجێ
بکەن کە پێتان دەڵێن، بەڵام بە کرداری ئەوان مەکەن، چونکە
ئەوان باسی شتێک دەکەن، بەڵام خۆیان کاری پێ ناکەن. 4
باری قورس و گران دەپێچنەوە و دەیخەنە سەر شانی خەڵکی،
بەڵام خۆیان نایانەوێت بە هیچ شێوەیەک لە هەڵگرتنی بارەکاندا
یارمەتییان بدەن. 5 «هەموو کردارەکانیان بۆ ئەوەیە خەڵکی
بیانبینن، بە پانکردنی نوشتەکانیان و گەورەکردنی گوڵینگەکانیان.
6 حەز دەکەن لە میوانیدا لەلای سەرەوە و لە کەنیشتەکانیش لە
ڕیزی پێشەوە دابنیشن، 7 لە بازاڕیشدا سڵاویان لێ بکرێت و
خەڵک بە”ڕابی“بانگیان بکەن. 8 «بەڵام با ئێوە بە”ڕابی“بانگ
نەکرێن، چونکە تەنها یەک مامۆستاتان هەیە و ئێوەش هەموو
بران. 9 کەسیش لەسەر زەوی بە”باوک“بانگ مەکەن، چونکە
یەک باوکتان هەیە، ئەوەی لە ئاسمانە. 10 با بە”مامۆستا“بانگ
نەکرێن، چونکە یەک مامۆستاتان هەیە، ئەویش مەسیحە. 11
ئەوەی لەنێوتان پایەبەرزترە، دەبێتە خزمەتکارتان. 12 ئەوەی
خۆی بەرز بکاتەوە نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی نزم بکاتەوە
بەرز دەکرێتەوە. 13 «بەڵام قوڕبەسەرتان ئەی مامۆستایانی
تەورات و فەریسییەکان! دووڕووان! چونکە دەرگای شانشینی
ئاسمان بە ڕووی خەڵکدا دادەخەن، نە خۆتان دەچنە ژوورەوە
و نە دەهێڵن ئەوانەی کە دەیانەوێ، بچنە ژوورەوە. 14
«قوڕبەسەرتان ئەی مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان!
دووڕووان! ماڵی بێوەژن هەڵدەلووشن، بۆ خۆدەرخستنیش
نوێژ درێژ دەکەنەوە، لەبەر ئەوە سزاتان گەورەترە. 15
«قوڕبەسەرتان ئەی مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان!
دووڕووان! دەریا و وشکانی دەگەڕێن تاکو یەکێک بکەنە
جولەکە، کە بووە جولەکە، ئەوسا دوو ئەوەندەی خۆتان
دەیکەنە کوڕی دۆزەخ. (Geenna g1067) 16 «قوڕبەسەرتان ئەی
ڕابەرە کوێرەکان! ئێوە دەڵێن:”ئەوەی سوێند بە پەرستگا بخوات،
هیچ نییە. بەڵام ئەوەی سوێند بە زێڕی پەرستگا بخوات، ئەوا
دەبێت سوێندەکەی بباتەسەر.“ 17 ئەی گێل و کوێرینە! کامیان
گرنگترە، زێڕەکە یان پەرستگا کە زێڕەکە پیرۆز دەکات؟ 18
هەروەها ئێوە دەڵێن:”ئەوەی سوێند بە قوربانگا بخوات، هیچ
نییە، بەڵام ئەوەی سوێند بە قوربانییەکەی سەری بخوات،
ئەوا دەبێت سوێندەکەی بباتەسەر.“ 19 ئەی کوێرینە کامیان
گرنگترە، قوربانی یان قوربانگا کە قوربانییەکە پیرۆز دەکات؟
20 بۆیە ئەوەی سوێند بە قوربانگا دەخوات، ئەوا سوێند بەو
دەخوات و بە هەموو ئەوەش کە لەسەریەتی. 21 ئەوەی
سوێند بە پەرستگا دەخوات، ئەوا سوێند بەو دەخوات و
بە ئەوەش کە تێیدا نیشتەجێیە. 22 ئەوەی سوێند بە ئاسمان
دەخوات، ئەوا سوێند بە تەختی خودا دەخوات و بەوەش
کە لەسەری دانیشتووە. 23 «قوڕبەسەرتان ئەی مامۆستایانی
تەورات و فەریسییەکان! دووڕووان! چونکە دەیەکی پونگ و
شوێت و زیرە دەدەن بەڵام ڕاسپاردە گرنگەکانی تەورات وەکو
دادپەروەری و بەزەیی و دڵسۆزیتان پشتگوێ خستووە. پێویست
بوو ئەمانە پەیڕەو بکەن و ئەوانەی دیکەش پشتگوێ نەخەن. 24
ئەی ڕابەرە کوێرەکان! ئێوە شلەمەنی لە مێشوولە دەپاڵێون،
بەڵام وشتر قووتدەدەن! 25 «قوڕبەسەرتان ئەی مامۆستایانی
تەورات و فەریسییەکان! دووڕووان! چونکە دەرەوەی جام
و قاپ پاک دەکەنەوە، بەڵام ناوەکەی پڕە لە چاوچنۆکی و
بەڕەڵایی. 26 ئەی فەریسی کوێر، یەکەم جار ناو جام پاک
بکەرەوە، تاکو دەرەوەشی پاک بێتەوە. 27 «قوڕبەسەرتان
ئەی مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان! دووڕووان! چونکە
ئێوە لە گۆڕی سپیکراو دەچن، کە بە ڕواڵەت جوان دیارە،
بەڵام ناوەوەی پڕە لە ئێسقانی مردووان و هەموو پیسییەک.
28 ئێوەش ئاوان، بە ڕواڵەت لەلای خەڵک ڕاستودروستن،
بەڵام ناختان پڕە لە دووڕوویی و خراپە. 29 «قوڕبەسەرتان ئەی
مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان! دووڕووان! ئێوە گۆڕی
پێغەمبەران هەڵدەبەستن و ئارامگای پیاوچاکان دەڕازێننەوە و
30 دەڵێن:”ئەگەر لە سەردەمی باوباپیراندا بژیاینایە، لە خوێنڕشتنی
پێغەمبەران بەشداریان نەدەبووین.“ 31 کەواتە شایەتی لەسەر
خۆتان دەدەن کە نەوەی بکوژانی پێغەمبەرانن. 32 جا ئێوە

پێوانەی باوباپیرانتان پڕ بکەن! 33 «ئەی مارینە! ئەی بێچووە
ماران! چۆن لە سزای دۆزەخ هەڵدێن؟ (Geenna g1067) 34
لەبەر ئەمەیە ئەوەتا پێغەمبەر و دانا و مامۆستایانی تەوراتتان بۆ
دەنێرم. هەندێکیان دەکوژن و لە خاچیان دەدەن، هەندێکی
دیکەیان لە کەنیشتەکانتان بەر قامچی دەدەن و لە شارێکەوە
بۆ شارێکی دیکە ڕاویان دەنێن. 35 لەبەر ئەوە خوێنی هەموو
پیاوچاکان کە لەسەر ئەم زەوییەدا ڕژاوە دەکەوێتە ئەستۆتان،
لە خوێنی هابیلی ڕاستودروستەوە هەتا خوێنی زەکەریای
کوڕی بەرەخیا کە لەنێوان قوربانگا و پەرستگادا کوشتتان.
36 ڕاستیتان پێ دەڵێم: تۆباڵی هەموو ئەمانە دەکەوێتە ئەستۆی
ئەم نەوەیە.» 37 «ئەی ئۆرشەلیم، ئەی ئۆرشەلیم، بکوژی
پێغەمبەران و بەردبارانکەری ئەوانەی بۆت نێردران، چەند
جار ویستم منداڵەکانت کۆبکەمەوە، هەروەک چۆن مریشک
جوجەڵەکانی لەژێر باڵیدا کۆدەکاتەوە، بەڵام نەتانویست. 38
ئەوەتا ماڵەکەتان بە وێرانی بۆ بەجێدەهێڵدرێ! 39 پێتان دەڵێم،
ئێتر نامبیننەوە، هەتا ئەو کاتەی دەڵێن: [پیرۆزە ئەوەی بە ناوی
یەزدانەوە دێت.]»

24

عیسا لە پەرستگا هاتە دەرەوە، هێشتا لە ڕێگا
بوو کاتێک قوتابییەکانی لێی هاتنە پێشەوە تاکو سەرنجی بۆ
تەلارەکانی پەرستگا ڕابکێشن. 2 عیسا پێی فەرموون: «هەموو
ئەمانە دەبینن؟ ڕاستیتان پێ دەڵێم: لێرەدا بەردی بەسەر بەردیەوە
نامێنێت و هەمووی دەڕووخێت.» 3 کاتێک لەسەر کێوی
زەیتوون دانیشتبوو، قوتابییەکان بە تەنها هاتنە لای و گوتیان:
«پێمان بفەرموو کەی ئەمە ڕوودەدات؟ هەروەها نیشانەی
هاتنەوەت و کۆتایی زەمان چییە؟» (aiōn g165) 4 عیسا وەڵامی
دایەوە: «ئاگادار بن، کەس چەواشەتان نەکات، 5 چونکە زۆر
کەس بە ناوی منەوە دێن و دەڵێن ”من مەسیحەکەم،“ زۆر
کەسیش چەواشە دەکەن. 6 جەنگ و هەواڵی جەنگیش
دەبیستن، وریابن مەتۆقن، چونکە دەبێت ئەمە ڕووبدات،
بەڵام هێشتا کۆتایی نییە. 7 نەتەوە لە نەتەوە ڕاست دەبێتەوە
و شانشین لە شانشین، قاتوقڕی و بوومەلەرزەش لە شوێنی
جیاجیا دەبێت. 8 بەڵام ئەمانە هەمووی سەرەتای ژانەکانن. 9
«ئینجا بۆ چەوسانەوە بە گرتنتان دەدەن و دەتانکوژن، هەموو
نەتەوەکان لەبەر ناوی من ڕقیان لێتان دەبێتەوە. 10 ئەو کاتە
زۆر کەس واز لە باوەڕەکەیان دەهێنن و یەکتری بە گرتن
دەدەن و ڕقیان لە یەکتری دەبێتەوە. 11 زۆر پێغەمبەری درۆزن
دەردەکەون، زۆر کەس چەواشە دەکەن. 12 لەبەر زۆربوونی
خراپە، خۆشەویستی زۆر کەس سارد دەبێتەوە. 13 بەڵام
ئەوەی تاکو کۆتایی دانبەخۆیدا بگرێت، ڕزگاری دەبێت. 14
ئەم مزگێنی پاشایەتییەش لە هەموو جیهاندا ڕادەگەیەنرێت،
وەک شایەتییەک بۆ هەموو نەتەوەکان، ئینجا کۆتاییەکە دێت.
15 «لەبەر ئەوە کاتێک دەبینن [قێزەونی وێرانکەر] لە شوێنی
پیرۆزدا ڕاوەستاوە، ئەوەی پێغەمبەر دانیال باسی کردووە (با
خوێنەر تێبگات)، 16 ئینجا با ئەوانەی لە یەهودیان بەرەو
چیاکان ڕابکەن، 17 ئەوەی لە سەربانە با نەیەتە خوارەوە تاکو
شتەکانی لە ماڵەوە ببات. 18 هەروەها ئەوەی لە کێڵگەیە با
نەگەڕێتەوە تاکو جلەکەی ببات. 19 لەو ڕۆژانەدا قوڕبەسەر
دووگیان و شیردەر! 20 نوێژ بکەن با هەڵاتنتان لە زستان یان لە
شەممەدا نەبێت، 21 چونکە لەو کاتەدا تەنگانەیەکی وا گەورە
ڕوودەدات کە لە سەرەتای جیهانەوە هەتا ئێستا ئاوا نەبووە
و نابێت. 22 «ئەگەر ئەو ڕۆژانە کەم نەکرابوونایەوە، کەس
ڕزگاری نەدەبوو. بەڵام لە پێناوی ئەوانەی هەڵبژێردراون،
ئەو ڕۆژانە کەم دەکرێنەوە. 23 ئەگەر ئەو کاتە یەکێک
پێی گوتن:”ئەوەتا مەسیح لێرەیە!“یان:”ئەوەتا لەوێیە!“باوەڕ
مەکەن، 24 چونکە چەند مەسیحێکی درۆزن و پێغەمبەرانی
درۆزن دەردەکەون، نیشانەی گەورە و پەرجوو دەکەن، بە
شێوەیەک ئەگەر بکرێت تەنانەت هەڵبژێردراوانیش چەواشە
دەکەن. 25 ئەوەتا پێشوەخت پێم گوتن. 26 «لەبەر ئەوە
ئەگەر پێیان گوتن:”ئەوەتا لە چۆڵەوانییە!“مەڕۆن، یان”ئەوەتا لە
ژوورەوەیە!“باوەڕ مەکەن، 27 چونکە وەک چۆن هەورەتریشقە
دێت و ڕووناکی دەدات لە ڕۆژهەڵاتەوە هەتا ڕۆژئاوا،
هاتنەوەی کوڕی مرۆڤیش ئاوا دەبێت. 28 کەلاک لەکوێ
بێت، داڵ لەوێ کۆدەبێتەوە. 29 «دەستبەجێ دوای تەنگانەی
ئەو ڕۆژانە، «[خۆر تاریک دەبێت، مانگ ڕووناکییەکەی
نادات، ئەستێرەکان لە ئاسمان دەکەون، تەنی ئاسمانی دەهەژێن.]
30 «لەو کاتە نیشانەی کوڕی مرۆڤ لە ئاسماندا دەردەکەوێت،
ئەوسا هەموو نەتەوەکانی زەوی شیوەن دەگێڕن، کاتێک

کوڕی مرۆڤ دەبینن بەسەر هەوری ئاسمانەوە بە هێز و
شکۆیەکی مەزنەوە دێت. 31 فریشتەکانی بە کەڕەنایەکی دەنگ
بەرزەوە دەنێرێت، لە ئاراستەی هەر چوار بایەکە، لەم سەری
ئاسمانەوە هەتا ئەو سەری، هەڵبژێردراوانی خودا کۆدەکەنەوە.
32 «پەند لە دار هەنجیر وەربگرن: کاتێک لقەکانی نەرم
بوون و گەڵایان کرد، دەزانن هاوین نزیکە. 33 بە هەمان
شێوە، کاتێک ئێوەش هەموو ئەم شتانە دەبینن، بزانن کە
نزیکە و لە بەردەرگایە. 34 ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەم نەوەیە
بەسەرناچێت، هەتا هەموو ئەمانە نەیەنە دی. 35 ئاسمان و
زەوی بەسەردەچن، بەڵام وشەکانم هەرگیز بەسەرناچن. 36
«سەبارەت بەو ڕۆژ و کاتە کەس نایزانێت، نە فریشتەکانی
ئاسمان و نە کوڕەکە، تەنها باوک نەبێت. 37 ڕۆژانی نوح چۆن
بوو، کاتی هاتنەوەی کوڕی مرۆڤیش ئاوا دەبێت. 38 وەک
چۆن لە ڕۆژانی پێش لافاوەکە دەیانخوارد و دەیانخواردەوە،
ژنیان دەهێنا و مێردیان دەکرد، هەتا ئەو ڕۆژەی نوح چووە
ناو کەشتییەکە، 39 کەس نەیدەزانی چی ڕوودەدات، هەتا
لافاوەکە هات و هەمووی برد. هاتنەوەی کوڕی مرۆڤیش
ئاوا دەبێت. 40 لەو کاتەدا دوو پیاو لە کێڵگە دەبن، یەکێکیان
دەبردرێت و ئەوی دیکە بەجێدەهێڵدرێت. 41 دوو ژن دەستاڕ
دەگێڕن، یەکێکیان دەبردرێت و ئەوی دیکە بەجێدەهێڵدرێت.
42 «لەبەر ئەوە ئێشک بگرن، چونکە نازانن لە چ ڕۆژێکدا
مەسیحی خاوەن شکۆتان دێتەوە. 43 بەڵام ئەوەش بزانن:
ئەگەر گەورەی ماڵ بزانێت لە چ کاتێکدا دز دێتە سەری،
ئێشک دەگرێت و نایەڵێت ماڵەکەی ببردرێت. 44 کەواتە
ئێوەش ئامادە بن، چونکە کوڕی مرۆڤ لە کاتێکدا دێتەوە کە
بیری لێ ناکەنەوە. 45 «کەواتە ئەو کۆیلە دڵسۆز و ژیرە کێیە
کە گەورەکەی کردوویەتی بە لێپرسراوی خزمەتکارەکانی دیکەی
تاکو لە کاتی خۆیدا خواردنیان بداتێ؟ 46 خۆزگە دەخوازرێت
بەو کۆیلەیە کاتێک گەورەکەی دێتەوە دەبینێت ئەرکی
خۆی جێبەجێ دەکات. 47 ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەسەر هەموو
ماڵەکەیەوە دایدەنێت. 48 بەڵام وای دابنێ کە ئەو کۆیلەیە
خراپە و لە دڵی خۆیدا دەڵێ: ”گەورەکەم دوادەکەوێت،“ 49
بەو هۆیەوە دەست دەکات بە لێدانی کۆیلە هاوکارەکانی و
لەگەڵ سەرخۆشان دەخوات و دەخواتەوە. 50 ئیتر گەورەی
ئەو کۆیلەیە لە ڕۆژێکدا دێتەوە کە چاوەڕێی ناکات و لە
کاتژمێرێک کە نایزانێت. 51 ئەوسا پارچەپارچەی دەکات و
بەشی لەگەڵ دووڕوواندا دادەنێت، جا گریان و جیڕەی ددان
لەوێ دەبێت.

25 «لەو کاتەدا شانشینی ئاسمان وەکو دە پاکیزە دەبێ،
کە چرایان هەڵگرتبێت و بەرەوپیری زاوا بچن. 2 پێنج لەوان
گێل بوون، پێنجیش دانا. 3 گێلەکان چراکانیان برد و زەیتیان
لەگەڵ خۆیان نەبرد. 4 بەڵام داناکان لەگەڵ چراکانیان
زەیتیان لەناو گۆزەدا برد. 5 کاتێک زاوا دواکەوت، هەموو
خەو بردنییەوە و نوستن. 6 «لە نیوەشەودا هاوار کرا:”ئەوەتا
زاوا هات! بەرەوپیری بچن!“ 7 «هەموو ئەو پاکیزانەش
هەستان و چراکانیان ئامادە کرد. 8 گێلەکان بە داناکانیان
گوت:”لە زەیتەکەی خۆتان بەشمان بدەن، چونکە چراکانمان
دەکوژێتەوە!“ 9 «بەڵام داناکان وەڵامیان دانەوە:”لەوانەیە
بەشی ئێمە و ئێوە نەکات. چاکترە بچنە لای فرۆشیاران و بۆ
خۆتان بکڕن.“ 10 «لەکاتێکدا گێلەکان ڕۆیشتن بۆ زەیت کڕین،
زاوا گەیشت، ئەوانەی ئامادە بوون لەگەڵی چوونە ژوورەوە بۆ
زەماوەندەکە و دەرگا داخرا. 11 «پاشان پاکیزەکانی دیکەش
هاتن و گوتیان:” گەورەم، گەورەم! دەرگامان لێ بکەرەوە!“
12 «وەڵامی دایەوە:”ڕاستیتان پێ دەڵێم، من ناتانناسم.“ 13
« کەواتە ئێشک بگرن، چونکە ڕۆژ و کاتەکە نازانن. 14
«هەروەها شانشینی ئاسمان وەک پیاوێکە کە پێش گەشتکردنی،
کۆیلەکانی بانگ کرد و ماڵ و سامانەکەی خۆی دایە دەستیان.
15 پێنج کیسە زێڕی دایە یەکێکیان و ئەوی دیکە دوو
کیسە و سێیەمیش یەک کیسە، هەریەکە بەگوێرەی توانای
خۆی. ئینجا چووە گەشت. 16 ئەوەی پێنج کیسە زێڕەکەی
وەرگرت، ڕۆیشت و ئیشی پێوە کرد، پێنجی دیکەشی قازانج
کرد. 17 بە هەمان شێوە ئەوەی دوو کیسە زێڕەکەش، دووی
دیکەی قازانج کرد. 18 بەڵام ئەوەی یەک کیسە زێڕەکەی
وەرگرت، ڕۆیشت و چاڵێکی لە زەویدا هەڵکەند و زێڕی
گەورەکەی تێدا شاردەوە. 19 «دوای ماوەیەکی زۆر گەورەی
ئەو کۆیلانە گەڕایەوە و حیسابی لەگەڵ کردن. 20 ئەوەی پێنج
کیسە زێڕەکەی وەرگرتبوو، هات و پێنج کیسەی دیکەشی

هێنا و پێی گوت:”گەورەم تۆ پێنج کیسە زێڕت دامێ، ئەوەتا
پێنج کیسە زێڕی دیکەم قازانج کردووە.“ 21 «گەورەکەی
پێی گوت:”ئافەرین، ئەی کۆیلەی چاک و دەستپاک! لە
کەم دەستپاک بوویت، زۆرت پێ دەسپێرم. وەرە ژوورەوە
بۆ خۆشی گەورەکەت.“ 22 «هەروەها ئەوەی دوو کیسە
زێڕەکەی وەرگرتبوو، هات و گوتی:”گەورەم تۆ دوو کیسە
زێڕت دامێ، ئەوەتا دوو کیسە زێڕی دیکەم قازانج کردووە.“
23 «گەورەکەی پێی گوت:”ئافەرین، ئەی کۆیلەی چاک و
دەستپاک! لە کەم دەستپاک بوویت، زۆرت پێ دەسپێرم.
وەرە ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت.“ 24 «ئینجا ئەوەی یەک
کیسە زێڕەکەی وەرگرتبوو، هات و گوتی:”گەورەم، زانیم تۆ
پیاوێکی دڵڕەقیت، لە شوێنێک کۆدەکەیتەوە کە نەتچاندووە و
لە شوێنێکیش دروێنە دەکەیت کە تۆوت نەکردووە. 25 جا
ترسام و چووم کیسە زێڕەکەتم لەناو زەویدا شاردەوە. ها ئەوە
ماڵەکەتە.“ 26 «گەورەکەی وەڵامی دایەوە:”ئەی کۆیلەی
بەدکار و تەوەزەل! کە زانیت من دروێنە لەو شوێنە دەکەم کە
نەمچاندووە، لەوە کۆدەکەمەوە کە تۆوم نەکردووە، 27 دەبووایە
زێڕەکەمت لە بانک دابنابووایە، لە گەڕانەوەمدا ئەوەی هی منە
لەگەڵ سوودەکەی وەرمدەگرتەوە. 28 «”لەبەر ئەوە ئەو کیسە
زێڕەی لێ بسەننەوە و بیدەنە ئەوەی دە کیسە زێڕەکەی پێیە،
29 چونکە ئەوەی هەیەتی، پێی دەدرێت و لێی دەڕژێ، بەڵام
ئەوەی نییەتی تەنانەت ئەوەی هەشیەتی لێی دەسەنرێتەوە. 30
کۆیلە بێ سوودەکەش فڕێبدەنە تاریکی دەرەوە، جا گریان و
جیرەی ددان لەوێ دەبێت.“ 31 «کاتێک کوڕی مرۆڤ بە
شکۆمەندی خۆیەوە دێتەوە و هەموو فریشتەکانیش لەگەڵیدان،
لەسەر تەختی شکۆمەندیی خۆی دادەنیشێت. 32 هەموو
نەتەوەکان لەبەردەمی کۆدەبنەوە و ئەویش لە یەکتریان جیا
دەکاتەوە، وەک چۆن شوان مەڕ لە بزن جیا دەکاتەوە. 33
جا مەڕەکان لەلای ڕاستی خۆی ڕادەگرێت، بەڵام بزنەکان
لەلای چەپ. 34 «ئینجا پاشا بەوانەی لای ڕاستیەوەن
دەفەرموێ:”وەرن ئەی ئەوانەی باوکم بەرەکەتی پێدان، ببنە
میراتگری ئەو شانشینە کە لە دامەزراندنی جیهانەوە بۆتان ئامادە
کراوە، 35 چونکە برسی بووم نانتان دامێ، تینوو بووم ئاوتان
دامێ، نامۆ بووم شوێنتان کردمەوە. 36 ڕووت بووم جلتان
لەبەرکردم، نەخۆش بووم سەرتان لێدام، زیندانی بووم هاتنە
لام.“ 37 «ئەوسا ڕاستودروستان وەڵام دەدەنەوە:”گەورەم،
کەی تۆمان بە برسیێتی بینیوە و نانمان داویتێ، یان تینوو و
ئاومان داویتێ؟ 38 کەی تۆمان بە نامۆیی بینیوە و شوێنمان
کردوویتەوە، یان بە ڕووتی و جلمان لەبەرکردوویت؟ 39
کەی تۆمان بە نەخۆشی یان زیندانی بینیوە و هاتووین بۆ
لات؟“ 40 «ئینجا پاشا وەڵامیان دەداتەوە:”ڕاستیتان پێ
دەڵێم، هەرچییەکتان بۆ یەکێک لەم برا بچووکانەم کردووە،
بۆ منتان کردووە.“ 41 «دواتر بەوانەی لەلای چەپەوەن
دەفەرموێ:”ئەی ئەوانەی کە نەفرەتتان لێکراوە! لێم دوور
بکەونەوە و بەرەو ئاگری هەتاهەتایی بڕۆن، ئەوەی بۆ ئیبلیس
و فریشتەکانی ئامادە کراوە، (aiōnios g166) 42 چونکە برسی
بووم نانتان نەدامێ، تینوو بووم ئاوتان نەدامێ، 43 نامۆ بووم
شوێنتان نەکردمەوە، ڕووت بووم جلتان لەبەر نەکردم، نەخۆش
و زیندانی بووم سەرتان لێ نەدام.“ 44 «ئەوانیش وەڵام
دەدەنەوە:”گەورەم، کەی تۆمان بە برسیێتی یان تینوێتی یان
نامۆیی یان ڕووتی یان نەخۆشی یان زیندانی بینیوە و خزمەتمان
نەکردوویت؟“ 45 «ئەویش وەڵامیان دەداتەوە:”ڕاستیتان پێ
دەڵێم: هەرچییەکتان بۆ یەکێک لەم بچووکانە نەکردووە، بۆ منتان
نەکردووە.“ 46 «ئەوانە بۆ سزای هەتاهەتایی دەچن، بەڵام
ڕاستودروستان بۆ ژیانی هەتاهەتایی.» (aiōnios g166)

26

کاتێک عیسا ئەم وتانەی هەموو تەواو کرد، بە
قوتابییەکانی خۆی فەرموو: 2 «دەزانن جەژنی پەسخە دوو
ڕۆژی ماوە. کوڕی مرۆڤیش بە گرتن دەدرێت تاکو لە خاچ
بدرێت.» 3 ئینجا کاهینانی باڵا و پیرانی گەل لە کۆشکی
سەرۆکی کاهینان کە ناوی قەیافا بوو کۆببوونەوە، 4 پێکەوە
تەگبیریان دەکرد بۆ ئەوەی بە فێڵێک عیسا بگرن و بیکوژن.
5 گوتیان: «با لە جەژندا نەبێت، نەوەک ئاژاوە بکەوێتە ناو
خەڵک.» 6 کاتێک عیسا لە گوندی بێتعەنیا لە ماڵی شیمۆنە
گول بوو، 7 ژنێک بە بوتڵێکی ئەلەباستەریی بۆنی گرانبەهاوە بۆ
لای هات و بۆنەکەی بەسەریدا ڕژاند کە لەسەر خوان بوو.
8 کاتێک قوتابییەکان ئەمەیان بینی، تووڕە بوون و گوتیان:
«ئەم دەستبڵاوییەی بۆ چییە؟ 9 دەکرا ئەو بۆنە بە نرخێکی

گران بفرۆشرایە و پارەکەی بدرایە بە هەژاران.» 10 عیسا
بەمەی زانی و پێی فەرموون: «بۆچی ئەم ژنە بێزار دەکەن؟
شتێکی چاکی بۆ من کرد. 11 هەژاران هەمیشە لەگەڵتانن،
بەڵام من هەمیشە لەلاتان نیم. 12 کاتێک ئەو ئەم بۆنەی
بەسەر لەشمدا ڕژاند، بۆ ئامادەکردنم بۆ ناشتن ئەمەی کرد.
13 ڕاستیتان پێ دەڵێم: لە هەر شوێنێکی جیهاندا ئەم مزگێنییە
ڕابگەیەنرێت، وەک یادکردنەوەیەک باسی ئەوەش دەکرێت کە
ئەم ژنە کردوویەتی.» 14 ئینجا یەکێک لە دوازدە قوتابییەکە کە
ناوی یەهوزای ئەسخەریوتی بوو، چوو بۆ لای کاهینانی باڵا،
15 گوتی: «چیم دەدەنێ تاکو بیدەمە دەستتان؟» ئەوانیش
سی دراوی زیویان بۆ ژمارد. 16 ئیتر لەو کاتەوە یەهوزا
بۆ هەلێک دەگەڕا تاکو عیسا بە گرتن بدات. 17 لە یەکەم
ڕۆژی جەژنی فەتیرەدا، قوتابییەکان هاتنە لای عیسا و لێیان
پرسی: «دەتەوێ لەکوێ ئامادەکاریت بۆ بکەین تاکو نانی پەسخە
بخۆیت؟» 18 فەرمووی: «بڕۆنە ناو شار، بۆ لای فڵانە کەس،
پێی بڵێن:"مامۆستا دەفەرموێ، کاتم نزیک بووەتەوە، لەگەڵ
قوتابییەکانم لەلای تۆ نانی پەسخە دەخۆم."» 19 قوتابییەکانیش
فەرمانی عیسایان جێبەجێ کرد و نانی پەسخەیان ئامادە کرد.
20 کە ئێوارە داهات، عیسا لەگەڵ دوازدە قوتابییەکە پاڵی
دایەوە. 21 کاتێک نانیان دەخوارد، فەرمووی: «ڕاستیتان پێ
دەڵێم: یەکێکتان بە گرتنم دەدات.» 22 ئەوانیش زۆر خەمبار
بوون، هەریەکە پێیان گوت: «گەورەم، خۆ ئەو کەسە من
نیم؟» 23 وەڵامی دایەوە: «ئەوەی لەگەڵم دەست دەخاتە ناو
قاپەکە، ئەو بە گرتنم دەدات. 24 کوڕی مرۆڤ دەبێت وەک
ئەوەی لەبارەیەوە نووسراوە بڕوات، بەڵام قوڕبەسەر ئەوەی
کوڕی مرۆڤ بە گرتن دەدات! باشتر بوو بۆ ئەو کەسە هەر
لەدایک نەبووایە.» 25 ئینجا یەهوزا، ئەوەی بە گرتنی دەدات،
وەڵامی دایەوە: «ڕابی، خۆ ئەو کەسە من نیم؟» پێی فەرموو:
«خۆت گوتت.» 26 کاتێک نانیان دەخوارد، عیسا نانێکی
هەڵگرت، سوپاسی خودای کرد و لەتی کرد، دایە قوتابییەکان و
فەرمووی: «وەریبگرن و بیخۆن، ئەمە جەستەی منە.» 27 ئینجا
جامێکی هەڵگرت و سوپاسی خودای کرد، پێیدان و فەرمووی:
«هەمووی لێی بخۆنەوە، 28 چونکە ئەمە خوێنی منە، خوێنی
پەیمانەکەیە کە لە پێناوی خەڵکێکی زۆر بۆ گوناه بەخشین
دەڕژێت. 29 پێتان دەڵێم: لەمەودوا ئیتر لەم بەرهەمەی مێو
ناخۆمەوە، هەتا ئەو ڕۆژە دێت کە سەر لە نوێ لە شانشینی
باوکم لەگەڵتان دەیخۆمەوە.» 30 ئینجا گۆرانیی ڕۆحییان گوت
و چوون بۆ دەرەوەی شار بۆ کێوی زەیتوون. 31 ئینجا عیسا
پێی فەرموون: «ئەمشەو بەهۆی ئەوەی بەسەرم دێت هەمووتان
پشتم تێ دەکەن، چونکە نووسراوە: «[لە شوانەکە دەدەم،
مەڕی مێگەلەکە پەرت دەبن.] 32 بەڵام دوای هەستانەوەم،
پێشتان دەکەوم بۆ جەلیل.» 33 پەترۆس وەڵامی دایەوە:
«ئەگەر لەوەی بەسەرت بێت هەموو پشتت لێ بکەن، من
قەت پشتت لێ ناکەم.» 34 عیسا پێی فەرموو: «ڕاستیت پێ
دەڵێم، ئەمشەو پێش خوێندنی کەڵەشێر، سێ جار نکۆڵی لە
ناسینی من دەکەیت.» 35 پەترۆسیش پێی گوت: «تەنانەت
ئەگەر پێویست بکات لەگەڵیشت بمرم، هەرگیز نکۆڵیت لێ
ناکەم.» هەموو قوتابییەکانی دیکەش وایان گوت. 36 دوای
ئەوە عیسا لەگەڵیان بۆ شوێنێک چوو پێی دەگوترا، گەتسیمانی،
بە قوتابییەکانی فەرموو: «لێرە دانیشن هەتا دەچمە ئەوێ نوێژ
دەکەم.» 37 پەترۆس و دوو کوڕەکەی زەبدی برد و پەژارە و
دڵتەنگی دایدەگرت. 38 پێی فەرموون: «زۆر دڵتەنگم خەریکە
بمرم، لێرە بمێننەوە و ئێشکم لەگەڵ بگرن.» 39 کەمێک چووە
پێش و بەسەر ڕوودا کەوت، نوێژی کرد و فەرمووی:
«باوکە، ئەگەر دەکرێت، با ئەم جامەم لێ دوور بخرێتەوە،
بەڵام نەک بە خواستی من، بەڵکو بە خواستی تۆ.» 40 ئینجا
گەڕایەوە بۆ لای قوتابییەکان، بینی نوستوون، بە پەترۆسی
فەرموو: «ئەرێ نەتانتوانی کاتژمێرێک ئێشکم لەگەڵ بگرن؟ 41
ئێشک بگرن و نوێژ بکەن، تاکو نەکەونە ناو تاقیکردنەوەوە.
ڕۆح چالاکە، بەڵام جەستە لاوازە.» 42 دیسان چووەوە
نوێژی کرد: «باوکە! ئەگەر ناکرێت ئەمە لەسەرم تێبپەڕێت
و هەر دەبێت بیخۆمەوە، با خواستی تۆ پەیڕەو بکرێت.» 43
کاتێک کە دووبارە گەڕایەوە، بینی نوستوون، چونکە چاویان
قورس ببوو. 44 ئیتر وازی لێ هێنان و چوو بۆ جاری سێیەم
نوێژی کرد و هەمان شتی گوتەوە. 45 دوایی هاتەوە لای
قوتابییەکان و پێی فەرموون: «هێشتا نوستوون و پشوو دەدەن؟
ئەوەتا کاتەکە نزیک بووەتەوە و کوڕی مرۆڤ دەدرێتە
دەست گوناهباران. 46 هەستن با بڕۆین! ئەوەتا ئەوەی بە

گرتنم دەدات نزیک بووەوە.» 47 هێشتا ئەو قسەی دەکرد،
یەهوزا هات، کە یەکێک بوو لە دوازدە قوتابییەکە، کۆمەڵێکی
زۆری لەگەڵ بوو کە بە شمشێر و کوتەکەوە لەلایەن کاهینانی
باڵا و پیرانی گەلەوە نێردرابوون. 48 ئەوەی بە گرتنی دەدا
نیشانەیەکی پێدابوون، گوتبووی: «ئەوەی ماچی دەکەم ئەوە
خۆیەتی، بیگرن.» 49 دەستبەجێ هاتە لای عیسا و گوتی:
«سڵاو ڕابی.» ئینجا ماچی کرد. 50 عیساش پێی فەرموو:
«هاوڕێ، ئەوەی بۆی هاتووی بیکە.» ئینجا هاتنە پێشەوە
و عیسایان دەستبەسەر کرد و گرتییان. 51 لەناکاو یەکێک
لەوانەی لەگەڵ عیسادا بوو، دەستی درێژکرد و شمشێرەکەی
هەڵکێشا، لە خزمەتکاری سەرۆکی کاهینانی دا و گوێی بڕی.
52 عیسا پێی فەرموو: «شمشێرەکەت بگەڕێنەوە شوێنی خۆی،
چونکە هەموو ئەوانەی شمشێر هەڵدەگرن، بە شمشێر دەمرن. 53
ئایا وا دەزانیت ناتوانم بانگی باوکم بکەم و زیاتر لە دوازدە لەشکر
فریشتەم بۆ بنێرێت؟ 54 بەڵام ئیتر چۆن نووسراوە پیرۆزەکان
دێنە دی، کە دەڵێن بەو شێوەیە پێویستە ڕووبدات؟» 55
لەو کاتەدا عیسا بە خەڵکەکەی فەرموو: «ئایا من کەسێکی
یاخیبووم کە بە کوتەک و شمشێرەوە هاتوون بمگرن؟ ڕۆژانە
لە حەوشەکانی پەرستگا دانیشتبووم خەریکی فێرکردن بووم،
نەتانگرتم. 56 بەڵام ئەمانە هەمووی ڕوویدا بۆ هاتنەدی
نووسراوە پیرۆزەکانی پێغەمبەران.» ئینجا هەموو قوتابییەکان
بەجێیان هێشت و ڕایانکرد. 57 ئەوانەی عیسایان گرت،
بردیانە لای قەیافای سەرۆکی کاهینان، لەوێ مامۆستایانی
تەورات و پیران کۆببوونەوە. 58 پەترۆسیش دووربەدوور بۆ
حەوشەی ماڵی سەرۆکی کاهینان دوای کەوت، ئینجا چووە
ژوورەوە و لەنێو خزمەتکاران دانیشت تاکو دەرئەنجامەکەی
ببینێت. 59 کاهینانی باڵا و هەموو ئەندامانی ئەنجومەنی باڵای
جولەکە بەدوای شایەتییەکی درۆدا دەگەڕان لەسەر عیسا، تاکو
سزای کوشتنی بەسەردا بدەن. 60 بەڵام هیچیان نەدۆزییەوە،
هەرچەندە زۆر شایەتی درۆزن هاتن. لە کۆتاییدا دووان هاتن،
61 گوتیان: «ئا ئەمە گوتی: "دەتوانم پەرستگای خودا بڕووخێنم
و بە سێ ڕۆژ بنیادی بنێمەوە."» 62 جا سەرۆکی کاهینان
هەستا و پێی گوت: «هیچ وەڵام نادەیتەوە؟ ئەم پیاوانە چ
شایەتییەکت لەسەر دەدەن؟» 63 بەڵام عیسا بێدەنگ بوو.
سەرۆکی کاهینانیش پێی گوت: «سوێندت دەدەم بە خودای
زیندوو، پێمان بڵێ، ئایا تۆ مەسیحەکەی، کوڕی خودای.»
64 عیسا پێی فەرموو: «خۆت گوتت. منیش پێتان دەڵێم،
لە ئێستاوە کوڕی مرۆڤ دەبینن لە دەستەڕاستی خودای
توانادار دادەنیشێت و بەسەر هەوری ئاسمانەوە دێتەوە.»
65 ئینجا سەرۆکی کاهینان جلەکانی خۆی دادڕی و گوتی:
«کفری کرد! ئیتر چ پێویستیمان بە شایەت هەیە؟ ئەوەتا
گوێتان لە کفرەکە بوو. 66 ڕاتان چییە؟» وەڵامیان دایەوە:
«شایانی مردنە!» 67 ئینجا تفیان لەڕووی کرد و مستیان
لێدا، هەندێکیش زللەیان لێدا و 68 گوتیان: «ئەی مەسیح،
ئەگەر پێغەمبەریت، بزانە کێ بوو لێیدایت؟» 69 لەو کاتەدا
پەترۆس لە دەرەوە، لە حەوشەکە دانیشتبوو. کارەکەرێک
هاتە لای و گوتی: «تۆش لەگەڵ عیسای جەلیلی بوویت.»
70 ئەویش لەبەردەم هەموویان نکۆڵی کرد: «نازانم چی
دەڵێیت.» 71 ئینجا پەترۆس چووە دەرەوە بۆ ناو داڵانەکە،
کارەکەرێکی دیکەش بینی و بەوانەی ئەوێ گوت: «ئەمە
لەگەڵ عیسای ناسیرەیی بوو.» 72 دیسان بە سوێندخواردنەوە
نکۆڵی لێکرد: «ئەو پیاوە ناناسم!» 73 دوای کەمێک ئەوانەی
لەوێ ڕاوەستابوون هاتن و بە پەترۆسیان گوت: «بەڕاستی
تۆش لەوانیت، شێوەزارەکەت ئاشکرات دەکات.» 74 جا
دەستی کرد بە نەفرەتکردن و سوێندخواردن و گوتی: «ئەو پیاوە
ناناسم!» دەستبەجێ کەڵەشێر خوێندی. 75 ئەوسا پەترۆس
قسەکانی عیسای بیرکەوتەوە کە فەرمووی: «پێش ئەوەی
کەڵەشێر بخوێنێت، سێ جار نکۆڵیم لێ دەکەیت.» ئیتر چووە
دەرەوە و بەکوڵ گریا.

27 کاتێک ڕۆژبووەوە، هەموو کاهینانی باڵا و پیرانی
گەل تەگبیریان کرد کە عیسا بکوژن. 2 جا بەستیانەوە و بردیان
و دایانە دەست پیلاتۆسی فەرمانڕەوا. 3 ئینجا یەهوزا، ئەوەی
بە گرتنی دا کە بینی عیسا حوکمی بەسەردا درا، پەشیمان بووەوە،
سی دراوە زیوەکەی بۆ کاهینانی باڵا و پیران گەڕاندەوە و 4
گوتی: «گوناهم کرد کە ناپاکیم لە مرۆڤێکی بێتاوان کرد.»
گوتیان: «بە ئێمە چی؟ خۆت دەزانیت.» 5 ئەویش زیوەکانی لە
پەرستگا فڕێدا و چوو خۆی هەڵواسی. 6 بەڵام کاهینانی باڵا

دراوه زیوەکانیان هەڵگرتەوە و گوتیان: «دروست نییە بیخەینە
گەنجینەی پەرستگاوە، چونکە نرخی خوێنە.» 7 ئینجا تەگبیریان
کرد و کێڵگەی گۆزەکەرەکەیان بۆ گۆڕستانی بێگانان پێ کڕی.
8 لەبەر ئەوە ئەو کێڵگەیە هەتا ئەمڕۆش پێی دەگوترێ کێڵگەی
خوێن. 9 ئەوسا ئەوەی بەهۆی پێغەمبەر یەرمیا گوتراوە،
هاتە دی: [سی پارچە زیوەکەیان برد، ئەم نرخە لەلایەن
نەوەی ئیسرائیلەوە لەسەری خەملێنرا، 10 ئینجا بە کێڵگەی
گۆزەکەرەکەیان دا، وەک یەزدان فەرمانی پێدام.] 11 عیساش
لەبەردەم پیلاتۆسی فەرمانڕەوا ڕاوەستا، فەرمانڕەواش لێی
پرسی و گوتی: «ئایا تۆ پاشای جولەکەی؟» عیساش فەرمووی:
«خۆت گوتت.» 12 کاتێک کاهینانی باڵا و پیران سکاڵایان
لێ دەکرد، هیچ وەڵامی نەدەدایەوە. 13 پیلاتۆس پێی گوت:
«ئایا گوێت لێ نییە چەند شایەتیت لەسەر دەدەن؟» 14 بەڵام
عیسا تەنانەت بە وشەیەکیش وەڵامی نەدایەوە، فەرمانڕەواش
زۆر سەرسام بوو. 15 لە هەر جەژنێکدا فەرمانڕەوا کردبوویە
نەریت بەگوێرەی خواستی خەڵکەکە بەندکراوێک ئازاد بکات.
16 لەو کاتەدا گیراوێکی بەناوبانگیان هەبوو کە ناوی باراباس
بوو. 17 لەبەر ئەوە کاتێک کۆببوونەوە، پیلاتۆس لێی پرسین:
«دەتانەوێت کێتان بۆ ئازاد بکەم، باراباس یان عیسا، ئەوەی
پێی دەگوترێ مەسیح؟» 18 چونکە زانی لەبەر ئیرەیی عیسایان
بە گرتن دابوو. 19 کاتێک پیلاتۆس لەسەر کورسی دادوەری
دانیشتبوو، ژنەکەی هەواڵی بۆ نارد: «هیچ لەو بێتاوانە مەکە،
چونکە ئەمڕۆ لە خەوندا لەبەر ئەو زۆر ئازارم چێژت.» 20
بەڵام کاهینانی باڵا و پیران خەڵکەکەیان جۆشدا کە داوا بکەن
باراباس ئازاد بکرێ و عیسا لەناو ببردرێت. 21 فەرمانڕەوا
وەڵامی دانەوە: «لەم دووانە کامەتان دەوێ بۆتان ئازاد بکەم؟»
گوتیان: «باراباس.» 22 پیلاتۆس لێی پرسین: «ئەی چی لە عیسا
بکەم، ئەوەی پێی دەگوترێ مەسیح؟» هەموو گوتیان: «با لە
خاچ بدرێت!» 23 ئەویش گوتی: «بۆ؟ چ خراپەیەکی کردووە؟»
بەڵام ئەوان زیاتر هاواریان دەکرد: «با لە خاچ بدرێت!» 24
پیلاتۆس بینی سوودی نییە و خەریکە ئاژاوە ڕوودەدات،
ئاوی هێنا و لەبەردەم خەڵکەکە دەستی شوشت و گوتی: «لە
خوێنی ئەمە بێتاوانم! لە ئەستۆی ئێوەیە!» 25 گەل هەموو
وەڵامیان دایەوە: «با خوێنی لە ئەستۆی ئێمە و منداڵمان بێت!»
26 ئەوسا باراباسی بۆ ئازاد کردن، بەڵام فەرمانی دا کە عیسا
بدرێتە بەر قامچی و پاشان لە خاچ بدرێت. 27 سەربازەکانی
فەرمانڕەوا عیسایان بۆ کۆشکی فەرمانڕەوا برد و تەواوی
سەربازەکان لە دەوری کۆبوونەوە. 28 ڕووتیان کردەوە و
کەوایەکی سووریان لەبەرکرد. 29 هەروەها تاجێکیان لە دڕک
دروستکرد و لە سەریان کرد، قامیشێکیان دایە دەستی ڕاستی،
لەبەردەمی چۆکیان دادا و گاڵتەیان پێ دەکرد و دەیانگوت:
«سڵاو ئەی پاشای جولەکە!» 30 تفیان لێکرد، قامیشەکەیان
برد و بە سەریاندا کێشا. 31 دوای ئەوەی گاڵتەیان پێکرد،
کەواکەیان لەبەر داکەند و کراسەکەی خۆیان لەبەرکردەوە،
بردیان تاوەکو لە خاچی بدەن. 32 کاتێک دەهاتنە دەرەوە
پیاوێکی کورینییان بینی ناوی شیمۆن بوو، ناچاریان کرد
خاچەکەی ئەو هەڵبگرێت. 33 کە گەیشتنە ئەو شوێنەی پێی
دەگوترا گولگۆسا، کە بە واتای «شوێنی کاسەسەر» دێت، 34
شەرابی تێکەڵ بە تاڵاویان دایە عیسا تاکو بیخواتەوە، کە تامی
کرد نەیویست بیخواتەوە. 35 کە لە خاچیان دا، بە تیروپشک
جلەکانیان دابەش کرد. 36 ئینجا لەوێ دانیشتن و ئێشکیان بۆ
گرت. 37 لەژوور سەرییەوە تاوانانامەکەی ئەویان دانا کە
نووسرابوو: «ئەمە عیسایە، پاشای جولەکە.» 38 دوو دزیشیان
لەگەڵی لە خاچ دا، یەکێک لەلای ڕاستی و ئەوەی دیکەش
لەلای چەپی. 39 ئەوانەی بەوێدا تێدەپەڕین، جنێویان پێ
دەدا و سەریان بادەدا و 40 دەیانگوت: «ئەی ڕووخێنەری
پەرستگا و بنیادنەرەوەی لە سێ ڕۆژدا، خۆت ڕزگار بکە!
ئەگەر تۆ کوڕی خودای، لە خاچەکە دابەزە!» 41 بە هەمان
شێوە کاهینانی باڵا لەگەڵ مامۆستایانی تەورات و پیران گاڵتەیان
پێدەکرد و دەیانگوت: 42 «خەڵکی دیکەی ڕزگار کرد، بەڵام
ناتوانێ خۆی ڕزگار بکات! ئەگەر پاشای ئیسرائیلە، با ئێستا
لە خاچەکە دابەزێت، باوەڕی پێدەهێنین! 43 پشتی بە خودا
بەست، با ئێستا خودا ڕزگاری بکات، ئەگەر ئەمی دەوێت،
چونکە گوتی:"من کوڕی خودام."» 44 دزەکانیش کە لەگەڵی
لە خاچ درابوون قسەیان پێ دەگوت. 45 لە کاتژمێر دوازدەوە
هەتا سێ، تاریکی باڵی بەسەر هەموو زەویدا کێشا. 46 نزیکەی
کاتژمێر سێ عیسا بە دەنگێکی بەرز هاواری کرد: «[ئێلی، ئێلی،
لەما شەبەقتانی؟]» کە بە واتای [خودای من، خودای من، بۆ

وازت لێ هێنام؟] دێت. 47 کاتێک هەندێک لەوانەی لەوێ
ڕاوەستابوون گوێیان لێ بوو، گوتیان: «ئەوە بانگی ئەلیاس
دەکات!» 48 دەستبەجێ یەکێک لەوان ڕایکرد و ئیسفەنجێکی
هەڵگرت، خستییە ناو سرکەوە و کردی بەسەر قامیشێکەوە و
پێیدا تاکو بیخواتەوە، 49 بەڵام ئەوانی دیکە گوتیان: «لێگەڕێ، با
بزانین ئەلیاس دێت ڕزگاری بکات؟» 50 عیساش بە دەنگێکی
بەرز هاواری کردەوە و گیانی سپارد. 51 لەو کاتەدا پەردەی
پەرستگا لە سەرەوە هەتا خوارەوە شەق بوو و بوو بە دوو
پارچەوە. زەوی لەرزی و بەرد درزیان برد و 52 گۆڕەکان
کرانەوە، زۆرێک لە لاشەی گەلی پیرۆزی خودا کە مردبوون
هەستانەوە. 53 دوای هەستانەوەی عیسا، لە گۆڕەکان هاتنە
دەرەوە و چوونە ناو شاری پیرۆز، بۆ زۆر کەسیش دەرکەوتن.
54 کاتێک سەرپەلەکە و ئەوانەی لەگەڵی پاسەوانیی عیسایان
دەکرد، بوومەلەرزەکە و ئەو شتانەیان بینی کە ڕوویدا، زۆر
ترسان و گوتیان: «بەڕاستی ئەمە کوڕی خودا بوو!» 55 زۆر
ژن لەوێ بوون، لە دوورەوە تەماشایان دەکرد، ئەوانەی لە
جەلیلەوە دوای عیسا کەوتبوون و خزمەتیان دەکرد، 56 مریەمی
مەجدەلی و مریەمی دایکی یاقوب و یوسف، لەگەڵ دایکی
کوڕەکانی زەبدی لەنێویان بوون. 57 کاتێک ئێوارە داهات،
پیاوێکی دەوڵەمەندی خەڵکی ڕامە هات، ناوی یوسف بوو،
ئەو خۆی قوتابیی عیسا بوو. 58 چوو بۆ لای پیلاتۆس و داوای
تەرمەکەی عیسای لێکرد، ئینجا پیلاتۆس فەرمانی دا بیدرێتێ.
59 یوسفیش تەرمەکەی برد و بە کەتانی پاک پێچای و 60 لەو
گۆڕە نوێیەی خۆی ناشتی کە لە تاشەبەرد هەڵکەنرابوو، ئینجا
بەردێکی گەورەی گلۆر کردەوە سەر دەرگای گۆڕەکە و
ڕۆیشت. 61 مریەمی مەجدەلی و مریەمەکەی دیکەش لەوێ
بوون، بەرامبەر گۆڕەکە دانیشتبوون. 62 بۆ بەیانی، کە دوای
ڕۆژی خۆ ئامادەکردنە، کاهینانی باڵا و فەریسییەکان لەلای
پیلاتۆس کۆبوونەوە، 63 گوتیان: «گەورەم، هاتەوە بیرمان
ئەو چەواشەکارە کاتێک زیندوو بوو گوتی:”دوای سێ ڕۆژ
هەڵدەستمەوە.“ 64 جا فەرمان بدە هەتا ڕۆژی سێیەم گۆڕەکەی
پاس بکرێت، نەوەک قوتابییەکانی بێن و بیدزن، ئەوسا بە
گەل بڵێن لەنێوان مردووان هەستاوەتەوە. جا چەواشەی
دوایی لەوەی یەکەم خراپتر دەبێت.» 65 پیلاتۆسیش گوتی:
«پاسەوانتان هەیە، بڕۆن چۆنتان پێ باشە وا پاسی بکەن.» 66
ئەوانیش چوون گۆڕەکەیان پاس کرد، مۆریان لە بەردەکە دا
و پاسەوانیان دانا.

28 دوای شەممە لە بەرەبەیانی یەکەم ڕۆژی هەفتەدا،
مریەمی مەجدەلی و مریەمەکەی دیکە هاتن تەماشای گۆڕەکە
بکەن. 2 لەناکاو بوومەلەرزەیەکی بەهێز ڕوویدا، چونکە
فریشتەیەکی یەزدان لە ئاسمانەوە هاتە خوارەوە، چوو بەردەکەی
گلۆر کردەوە و لەسەری دانیشت. 3 ڕوخساری وەک بروسکە
وابوو، جلەکانی وەک بەفر سپی بوون. 4 پاسەوانەکان لە ترسی
ئەو لەرزین و وەک مردوویان لێ هات. 5 بەڵام فریشتەکە بە
ژنەکانی گوت: «مەترسن، چونکە دەزانم بە شوێن عیسای
لەخاچدراودا دەگەڕێن. 6 ئەو لێرە نییە، هەروەک خۆی
فەرمووی، هەستاوەتەوە. وەرن سەیری ئەو شوێنە بکەن کە
لێی درێژکرابوو. 7 خێرا بڕۆن و بە قوتابییەکانی بڵێن:”ئەو لەنێو
مردوواندا هەستاوەتەوە، پێش ئێوە دەچێتە جەلیل، لەوێ
دەیبینن.“ئەوەتا پێم گوتن.» 8 دوو ژنەکە خێرا لەلای گۆڕەکە
ڕۆیشتن، بە ترس و خۆشییەکی گەورەوە ڕایانکرد، بۆ ئەوەی
هەواڵ بدەنە قوتابییەکانی. 9 ئەوە بوو عیسا تووشیان هات و
فەرمووی: «سڵاو!» ئەمانیش چوونە پێشەوە، پێی عیسایان
گرت و کڕنۆشیان بۆ برد. 10 عیسا پێی فەرموون: «مەترسن،
بڕۆن بە براکانم بڵێن با بچنە جەلیل، لەوێ دەمبینن.» 11
کە دەڕۆیشتن، هەندێک لە پاسەوانەکان هاتنە ناو شار و
ئەوەی ڕوویدابوو بۆ کاهینانی باڵایان گێڕایەوە. 12 ئەوانیش
لەگەڵ پیران کۆبوونەوە و ڕاوێژیان کرد، زیوێکی زۆریان دایە
سەربازەکان و 13 گوتیان: «بڵێن،”کاتێک ئێمە خەوتبووین،
قوتابییەکانی لە شەودا هاتن و دزییان.“ 14 ئەگەر ئەمەش
لەلای فەرمانڕەوا بیسترا، ئەوا ڕازی دەکەین و لە کێشە و
گرفت دەتانپارێزین.» 15 ئەوانیش زیوەکەیان وەرگرت و چۆن
فێرکران، وایانکرد، ئیتر ئەم قسەیە هەتا ئەمڕۆش لەناو جولەکەدا
بڵاو بووەتەوە. 16 ئیتر یازدە قوتابییەکە چوونە جەلیل، بۆ
ئەو کێوەی عیسا فەرمانی پێدابوون. 17 کاتێک ئەویان بینی
کڕنۆشیان بۆ برد، بەڵام هەندێکیان گومانیان کرد. 18 عیسا
لێیان نزیک بووەوە و قسەی بۆ کردن: «هەموو دەسەڵاتێکم

لە ئاسمان و لەسەر زەوی دراوەتێ. 19 کەواتە بڕۆن، هەموو
نەتەوەکان بکەنە قوتابی، بە ناوی باوک و کوڕ و ڕۆحی پیرۆز
لە ئاویان هەڵبکێشن، 20 فێریان بکەن با کار بکەن بە هەموو
ئەو شتانەی کە ڕامسپاردوون. دڵنیابن من هەموو ڕۆژێک
لەگەڵتانم، هەتا کۆتایی زەمان.» (aiōn g165)

مەرقۆس

1 سەرەتای مزگێنی عیسای مەسیحی کوڕی خودا. 2
لە پەڕتووکی ئیشایای پێغەمبەردا نووسراوە: [من نێردراوی
خۆم لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە دەکات،]
3 [کەسێک لە چۆڵەوانی هاوار دەکات و دەڵێت: «ڕێگا
بۆ هاتنی یەزدان ئامادە بکەن، ڕێچکەکانی بۆ ڕێکبخەن.»]
4 یەحیا هات، لە چۆڵەوانیدا خەڵکی لە ئاو هەڵدەکێشا و
جاڕی لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردنی دەدا بۆ گوناه بەخشین.
5 خەڵکی هەموو گوندەکانی یەهودیا و هەموو ئۆرشەلیم
دەهاتنە لای، دانیان بەگوناهەکانیاندا دەنا و لەسەر دەستی
ئەو لە ڕووباری ئوردون لە ئاو هەڵدەکێشران. 6 جلوبەرگی
یەحیا لە مووی وشتر بوو، پشتێنێکی چەرمیشی لە ناوقەدی
دەبەست، کوللە و هەنگوینی کێویی دەخوارد. 7 ئەمە
پەیامەکەی ئەو بوو: «لەدوای من کەسێک دێت کە زۆر لە
من بەتواناترە، تەنانەت شایانی ئەوە نیم دابنەویمەوە و قەیتانی
پێڵاوەکانی بۆ بکەمەوە. 8 من لە ئاوتان هەڵدەکێشم، بەڵام
ئەو لە ڕۆحی پیرۆزتان هەڵدەکێشێت.» 9 لەو ڕۆژانەدا عیسا
لە ناسیرەوە هات، کە سەر بە ناوچەی جەلیلە و لەسەر
دەستی یەحیا لە ڕووباری ئوردون لە ئاو هەڵکێشرا. 10 هەرکە
عیسا لە ئاوەکە هاتە دەرەوە، بینی ئاسمان شەق بوو، ڕۆحی
پیرۆزیش وەک کۆترێک لەسەری نیشتەوە. 11 دەنگێکیش
لە ئاسمانەوە هات: «تۆ کوڕی خۆشەویستمی، بە تۆ زۆر
دڵشادم.» 12 دەستبەجێ ڕۆحی پیرۆز عیسای بەرەو چۆڵەوانی
برد. 13 چل ڕۆژ لە چۆڵەوانیدا لەنێوان ئاژەڵانی کێویدا بوو،
شەیتان تاقی دەکردەوە، فریشتەکانیش خزمەتیان دەکرد. 14
دوای دەستگیرکردنی یەحیا، عیسا هاتە جەلیل و مزگێنی
خودای ڕادەگەیاند و 15 دەیفەرموو: «کاتەکە هاتووەتە دی و
پاشایەتی خودا نزیک بووەتەوە. تۆبە بکەن، باوەڕ بەم مزگێنییە
بهێنن.» 16 کاتێک عیسا بە کەناری دەریاچەی جەلیلدا
دەڕۆیشت، شیمۆن و ئەندراوسی برای بینی، تۆڕیان فڕێدەدایە
دەریاچەکە، چونکە ماسیگر بوون. 17 عیسا پێی فەرموون:
«وەرن دوام بکەون، دەتانکەم بە ڕاوکەری مرۆڤ.» 18
دەستبەجێ تۆڕەکانیان بەجێهێشت و دوای کەوتن. 19 ئینجا
کەمێک دوورکەوتەوە، یاقوبی کوڕی زەبدی و یۆحەنای
برای بینی، لەناو بەلەمێکدا تۆڕەکەی خۆیان چاکدەکردەوە.
20 یەکسەر بانگی کردن، ئەوانیش زەبدی باوکیان لەگەڵ
کرێکاران لەناو بەلەمەکە بەجێهێشت و دوای کەوتن. 21
ئینجا عیسا و شوێنکەوتووانی چوونە شاری کەفەرناحوم. لە
ڕۆژی شەممەدا عیسا چووە کەنیشت و دەستی کرد بە فێرکردنی
خەڵک. 22 خەڵکی لە فێرکردنەکەی سەرسام بوون، چونکە
وەک دەسەڵاتدارێک فێری دەکردن، نەک وەکو مامۆستایانی
تەورات. 23 لە کەنیشتەکەیاندا یەکێکی لێبوو ڕۆحی پیسی
تێدابوو، لەپڕ هاواری کرد، 24 گوتی: «عیسای ناسیرەیی، چیت
لێمان دەوێت؟ هاتووی لەناومان ببەیت؟ دەزانم تۆ کێیت،
پیرۆزەکەی خودایت!» 25 عیسا لێی ڕاخوڕی و فەرمووی:
«بێدەنگ بە! لێی وەرە دەرەوە!» 26 ڕۆحە پیسەکەش فێی
لە پیاوەکە هێنا و بە دەنگی بەرز هاواری کرد و لێی هاتە
دەرەوە. 27 هەموو سەرسام بوون و کەوتنە پرسیار لە یەکتری:
«ئەمە چییە؟ فێرکردنێکی نوێیە بە دەسەڵاتەوە! فەرمان بە
ڕۆحە پیسەکانیش دەدات و گوێڕایەڵی دەبن.» 28 یەکسەر
ناوبانگی عیسا بە هەموو ناوچەی دەوروبەری جەلیلدا بڵاو
بووەوە. 29 کاتێک عیسا لەگەڵ یاقوب و یۆحەنا کەنیشتەکەیان
بەجێهێشت، چوونە ماڵی شیمۆن و ئەندراوس. 30 خەسووی
شیمۆن لەناو جێگادا کەوتبوو، تای هەبوو، خێرا باسی ئەویان بۆ
عیسا کرد. 31 ئەویش هات، دەستی گرت و هەڵیستاندەوە.
تایەکە بەریدا و دەستی کرد بە خزمەتکردنیان. 32 ئەو ئێوارەیە
لەپاش ڕۆژئاوابوون، هەموو نەخۆش و ئەو کەسانەیان بۆ دەهێنا
کە ڕۆحی پیسیان تێدابوو. 33 هەموو دانیشتووانی شارەکە
لەبەر دەرگا کۆبوونەوە، 34 عیسا ژمارەیەکی زۆر نەخۆشی بە
جۆرەها دەردەوە چاککردەوە و زۆر ڕۆحی پیسیشی دەرکرد و
نەیهێشت ڕۆحە پیسەکان بدوێن، چونکە دەیانزانی کێیە. 35
بەرەبەیانی ڕۆژی دواتر کە هێشتا تاریک بوو، عیسا هەستا و
چووە شوێنێکی چۆڵ و لەوێ دەستی کرد بە نوێژکردن. 36
شیمۆن و هاوڕێکانی بە شوێنیدا گەڕان، 37 کە دۆزییانەوە
پێیان گوت: «هەموو خەڵکەکە بەدواتدا دەگەڕێن.» 38 عیسا
پێی فەرموون: «وەرن، با بڕۆین بۆ دێیەکانی دەوروپشت، تاکو
لەوێش پەیامەکەم ڕابگەیەنم، چونکە من بۆ ئەمە هاتووم.» 39

ئینجا ڕۆیشت و لە هەموو جەلیلدا لە کەنیشتەکانیان پەیامی
خودای ڕادەگەیاند و ڕۆحی پیسی دەردەکرد. 40 پیاوێک
هاتە لای عیسا کە نەخۆشی گولی هەبوو، لێی پاڕایەوە و
چۆکی دادا و پێی گوت: «ئەگەر بتەوێت، دەتوانیت پاکم
بکەیتەوە.» 41 عیسا دڵی پێی سووتا و دەستی بۆ درێژکرد
و دەستی لێدا و پێی فەرموو: «دەمەوێت، پاک بەرەوە!»
42 دەستبەجێ گولییەکەی لێبووەوە و پاک بووەوە. 43
دوای ئەوەی کە عیسا پیاوەکەی بە توندی ئاگادار کردەوە،
دەستبەجێ بەڕێی کرد، 44 پێی فەرموو: «ئاگاداربە، هیچ
شتێک بە کەس مەڵێ، بەڵام بڕۆ خۆت پیشانی کاهین بدە و بۆ
پاکبوونەوەکەت ئەو قوربانییەی موسا فەرمانی کردووە بیکە،
وەک شایەتییەک بۆیان.» 45 بەڵام ئەو ڕۆیشت و دەستی بە
جاڕدان و بڵاوکردنەوەی ئەم هەواڵە کرد، لەبەر ئەوە عیسا
نەیتوانی بە ئاشکرا بچێتە ناو شار، بەڵکو لە دەرەوە لە شوێنە
چۆڵەکاندا بوو و خەڵکیش لە هەموو لایەکەوە دەهاتنە لای.

2 پاش چەند ڕۆژێک عیسا هاتەوە بۆ کەفەرناحوم،
جا بیسترا کە لەماڵەوەیە. 2 خەڵکێکی زۆر کۆبوونەوە، بە
شێوەیەک لە بەردەرگاش شوێن نەمابوو، ئەویش دەستی کرد
بە باسکردنی پەیامی خودای بۆیان. 3 لەو کاتەدا کابرایەکی
ئیفلیجیان هێنایە لای، بە چوار کەس هەڵیانگرتبوو. 4 بەڵام
بەهۆی زۆری خەڵکەکەوە نەیانتوانی لێی نزیک ببنەوە. جا
کونێکی گەورەیان کردە سەربانی ئەو شوێنەی کە عیسای
لێبوو و نوێنەکەیان شۆڕکردەوە کە پیاوە ئیفلیجەکەی لەسەر
بوو. 5 کاتێک عیسا باوەڕی ئەوانی بینی، بە ئیفلیجەکەی
فەرموو: «کوڕم، گوناهەکانت بەخشران.» 6 هەندێک لە
مامۆستایانی تەورات کە لەوێ دانیشتبوون، لە دڵی خۆیاندا
گوتیان: 7 «بۆچی ئەمە بەم شێوەیە دەدوێت؟ کفر دەکات!
بێجگە لە خودا کێ دەتوانێت گوناه ببەخشێت؟» 8 دەستبەجێ
عیسا لە ڕۆحییەوە زانی کە ئەوان لە دڵی خۆیاندا بەو
جۆرە بیر دەکەنەوە، پێی فەرموون: «بۆچی لە دڵتاندا بیر
لەم شتانە دەکەنەوە؟ 9 کامیان ئاسانترە، بە ئیفلیجەکە
بگوترێت:”گوناهەکانت بەخشران،“یان بگوترێت:”هەستە،
نوێنەکەت هەڵگرە و بڕۆ“؟ 10 بەڵام بۆ ئەوەی بزانن کوڕی
مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەڵاتی گوناهبەخشینی هەیە،...»
بە ئیفلیجەکەی فەرموو: 11 «پێت دەڵێم: هەستە، نوێنەکەت
هەڵگرە و بڕۆرەوە ماڵەوە.» 12 ئەویش یەکسەر هەستا و
نوێنەکەی هەڵگرت و لەبەرچاوی هەموویان چووە دەرەوە. بە
شێوەیەک هەموو سەرسام بوون و ستایشی خودایان کرد و
گوتیان: «هەرگیز شتی وامان نەبینیوە!» 13 دیسان عیسا چووە
سەر کەناری دەریاچەکە، خەڵکەکە هەموو لێی کۆبوونەوە و
ئەویش دەستی کرد بە فێرکردنیان. 14 لە کاتی ڕۆیشتنیدا، لێڤی
کوڕی حەلفی بینی لە شوێنی باجگری دانیشتبوو، پێی فەرموو:
«دوام بکەوە.» ئەویش هەستا و دوای کەوت. 15 لە کاتێکدا
عیسا لە ماڵی لێڤی دانیشتبوو، زۆر لە باجگران و گوناهباران
لەگەڵ عیسا و قوتابییەکانی لەسەر خوان بوون، چونکە ژمارەی
ئەوانە زۆر بوو کە دوای کەوتبوون. 16 مامۆستایانی تەورات
کە فەریسی بوون، کاتێک بینییان عیسا وا لەگەڵ گوناهبار و
باجگران نان دەخوات، بە قوتابییەکانی ئەویان گوت: «بۆچی
لەگەڵ باجگر و گوناهباران نان دەخوات؟» 17 کە عیسا
گوێی لەمە بوو، پێی فەرموون: «لەشساغ پێویستی بە پزیشک
نییە، بەڵکو نەخۆش. نەهاتووم ڕاستودروستان بانگهێشت
بکەم، بەڵکو گوناهباران.» 18 کاتێک قوتابییەکانی یەحیا و
فەریسییەکان بەڕۆژوو بوون، چەند کەسێک هاتنە لای عیسا و
لێیان پرسی: «بۆچی قوتابییەکانی یەحیا و قوتابی فەریسییەکان
بەڕۆژوو دەبن، بەڵام قوتابییەکانی تۆ بەڕۆژوو نابن؟» 19 عیساش
پێی فەرموون: «ئایا بانگهێشتکراوانی زەماوەند دەتوانن بەڕۆژوو
بن کاتێک زاوا لەگەڵیاندایە؟ هەتا زاوا لەگەڵیاندا بێت ناتوانن
بەڕۆژوو بن. 20 بەڵام ڕۆژێک دێت کە زاوایان لێ دوور
دەخرێتەوە، ئەوسا لەو ڕۆژەدا بەڕۆژوو دەبن. 21 «کەس
کراسی کۆن بە پەڕۆیەک کە نەچوو بێتە ئاو پینە ناکات،
چونکە پینە نوێیەکە لە کراسە کۆنەکە ڕادەکێشێت و دڕاوییەکە
خراپتر دەبێت. 22 کەسیش شەرابی نوێ ناکاتە ناو مەشکەی
کۆنەوە، ئەگینا شەرابەکە مەشکەکە دەدڕێنێت، شەرابەکە
دەڕژێت و مەشکەکەش لەناودەچێت. بەڵکو شەرابی نوێ
دەکرێتە ناو مەشکەی نوێوە.» 23 لە ڕۆژێکی شەممەدا عیسا
بەناو دەغڵدا تێدەپەڕی، قوتابییەکانی بە ڕێگاوە دەستیان کرد بە
گوڵەگەنم لێکردنەوە. 24 فەریسییەکان پێیان گوت: «بڕوانە،

بۆچی شتێک دەکەن کە لە شەممەدا دروست نییە؟» 25
عیساش وەڵامی دانەوە: «ئایا نەتانخوێندووەتەوە داود چی کرد
کاتێک خۆی و ئەوانەی لەگەڵی بوون کەوتنە تەنگانە و برسییان
بوو؟ 26 لە سەردەمی ئەبیاتاری سەرۆکی کاهینان، داود چووە
ناو ماڵی خودا و نانی تەرخانکراوی خوارد، دایە ئەوانەش کە
لەگەڵی بوون، ئەو نانەی کە دروست نییە بخورێت بۆ کاهینان
نەبێت.» 27 ئینجا پێی فەرموون: «شەممە بۆ مرۆڤ بەدیهێنراوە،
نەک مرۆڤ بۆ شەممە. 28 کەواتە کوڕی مرۆڤ گەورەی
ڕۆژی شەممەیە.»

3 دیسان عیسا چووەوە ناو کەنیشتێک، لەوێ پیاوێکی
لێبوو دەستی وشک ببوو، 2 ئێتر هەندێک لەوانەی لەوێ بوون
چاودێرییان دەکرد بۆ ئەوەی بزانن لە شەممەدا چاکی دەکاتەوە،
تاکو سکاڵای لێ بکەن. 3 عیسا بە پیاوە دەست وشکبووەکەی
فەرموو: «لەبەردەم هەمووان ڕابوەستە.» 4 ئینجا پێی فەرموون:
«ئایا لە شەممەدا کاری چاکە دروستە یان کاری خراپە؟
ڕزگارکردنی ژیان یان کوشتن؟» کەچی بێدەنگ بوون. 5 بە
تووڕەییەوە ئاوڕی لێیان دایەوە، لەبەر دڵڕەقییان خەمبار بوو،
بە پیاوەکەی فەرموو: «دەستت درێژ بکە.» ئەویش درێژی
کرد و دەستی چاک بووەوە. 6 فەریسییەکان هاتنە دەرەوە و
یەکسەر لەگەڵ هێرۆدسییەکان تەگبیریان کرد چۆن بیکوژن. 7
عیسا و قوتابییەکانی بەرەو دەریاچەکە کشانەوە و خەڵکێکی
زۆر لە جەلیل دوای کەوتن. 8 کاتێک هەموو ئەو شتانەیان
بیست کە دەیکرد، خەڵکێکی زۆر لە یەهودیا، ئۆرشەلیم،
ئادومیا، ئەوبەری ئوردون و دەوروبەری سور و سەیداوە هاتنە
لای. 9 ئەویش بە قوتابییەکانی فەرموو کە بەلەمێکی بۆ ئامادە
بکەن، بۆ ئەوەی خەڵکەکە پاڵەپەستۆی نەخەنە سەر. 10 لەبەر
ئەوەی خەڵکێکی زۆری چاککردەوە، وای لێهات هەموو
دەردەدارەکان بەرەو ڕووی دەهاتن تاکو دەستی لێبدەن. 11
ئەو کەسانەی کە ڕۆحی پیسیان تێدابوو، کاتێک دەیانبینی
کڕنۆشیان بۆ دەبرد و هاواریان دەکرد: «تۆ کوڕی خودای!»
12 ئەویش بە توندی فەرمانی پێدەدان لەلای کەس باسی
نەکەن. 13 عیسا چووە سەر شاخێک و ئەوانەی بانگکرد کە
خۆی ویستنی، ئەوانیش چوونە لای. 14 دوازدەی دیاری
کرد و ناوی لێنان نێردراوان، تاکو لەگەڵی بن و بۆ جاڕدان
بیاننێرێت و 15 دەسەڵاتیان هەبێت بۆ دەرکردنی ڕۆحی پیس.
16 ئەم دوازدە کەسەی دیاری کرد: شیمۆن کە ناوی لێنا
پەترۆس، 17 یاقوبی کوڕی زەبدی و یۆحەنای برای کە ناوی
لێنان بوانەرگس، واتە کوڕانی هەورەتریشقە، 18 هەروەها
ئەندراوس، فیلیپۆس، بەرتۆلماوس، مەتا، تۆماس، یاقوبی
کوڕی حەلفی، تەداوس، شیمۆنی کانەوی و 19 یەهوزای
ئەسخەریوتی کە عیسای بە گرتن دا. 20 عیسا چووە ماڵێک و
دیسان خەڵکێکی زۆریان لێ کۆبووەوە، بە شێوەیەک کە
نەیانتوانی نان بخۆن. 21 کاتێک کەسوکاری بیستیان، هاتن
بیگرن، چونکە دەیانگوت: «مێشکی تێکچووە.» 22 مامۆستایانی
تەوراتیش کە لە ئۆرشەلیمەوە هاتبوون، گوتیان: «بەعلزەبول
دەستی بەسەردا گرتووە، بە شای ڕۆحە پیسەکان، ڕۆحی
پیس دەردەکات.» 23 عیسا بانگی کردن و بە نموونە قسەی
بۆ کردن: «شەیتان چۆن دەبێت شەیتان دەربکات؟ 24
ئەگەر شانشینێک دووبەرەکی تێدابێت، ئەو شانشینە خۆی
ڕاناگرێت. 25 ئەگەر ماڵێکیش دووبەرەکی تێدابێت، ئەو ماڵە
خۆی ڕاناگرێت. 26 ئەگەر شەیتان لە خۆی هەڵگەڕایەوە
و دووبەرەکی تێکەوت، خۆی ڕاناگرێت، بەڵکو کۆتایی پێ
دێت. 27 کەسیش ناتوانێت بچێتە ماڵی پیاوێکی بەهێز و
شتەکانی تاڵان بکات، ئەگەر یەکەم جار نەیبەستێتەوە، ئینجا
ماڵەکەی تاڵان بکات. 28 ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەموو گوناه و
کفرکردنێکی مرۆڤ دەبەخشرێت، 29 بەڵام ئەوەی سەبارەت
بە ڕۆحی پیرۆز کفر بکات، هەرگیز نابەخشرێت، بەڵکو بە
گوناهێکی هەتاهەتاییەوە تاوانبارە.» (aiōn g165, aiōnios g166) 30
ئەمەی فەرموو، چونکە دەیانگوت: «ڕۆحی پیسی هەیە.» 31
دایک و براکانی عیسا هاتن، لە دەرەوە ڕاوەستان و ناردیان
بەدوایدا. 32 خەڵکیش لە دەوروبەری دانیشتبوون، پێیان
گوت: «وا دایک و براکانت لە دەرەوە بەدواتدا دەگەڕێن.»
33 وەڵامی دانەوە و فەرمووی: «دایک و براکانم کێن؟»
34 چاوی گێڕا بەسەر ئەوانەی لە دەوروپشتی دانیشتبوون و
فەرمووی: «دایک و برای من ئەمانەن. 35 ئەوەی بە خواستی
خودا بکات، خوشک و برا و دایکمە.»

4 دیسان عیسا لە کەناری دەریاچەی جەلیل دەستی کرد
بە فێرکردنی خەڵک، خەڵکێکی ئێجگار زۆر لێی کۆبووەوە،
تاکو وای لێهات چووە ناو بەلەمێکی ناو ئاوەکە دانیشێت،
هەموو خەڵکەکەش لە نزیک ئاوەکە لەسەر وشکانی بوون. 2
بە نموونە زۆر شتی فێرکردن، لە فێرکردنەکەیدا پێیانی فەرموو:
3 «گوێ بگرن، جوتیارێک چووە دەرەوە تۆو بکات. 4
کە تۆوی دەوەشاند، هەندێکی کەوتنە سەر ڕێگا، باڵندەش
هاتن و خواردیانن. 5 هەندێکیش کەوتنە سەر زەوییەکی
بەردەڵان کە خۆڵی کەم بوو، خێرا سەریان دەرکرد، چونکە
زەوییەکەی قووڵ نەبوو. 6 بەڵام کە ڕۆژ هەڵهات سووتان و
وشک بوون، چونکە ڕەگیان نەبوو. 7 هەندێکیشیان کەوتنە نێو
دڕکان، دڕکەکان گەورە بوون و خنکاندیانن و بەرهەمیان
نەدا. 8 هەندێکیش کەوتنە سەر زەوییەکی باش، ڕوان و
گەشەیان کرد و بەرهەمیان دا، یەک بە سی و یەک بە شەست
و یەک بە سەد.» 9 ئینجا فەرمووی: «ئەوەی گوێی هەیە بۆ
بیستن، با بیبستێت!» 10 کاتێک عیسا بە تەنها بوو، ئەوانەی لە
دەوروپشتی بوون لەگەڵ دوازدە قوتابییەکە، دەربارەی نموونەکە
لێیان پرسی. 11 ئەویش پێی فەرموون: «نهێنی شانشینی خودا
بە ئێوە دراوە، بەڵام ئەوانەی لە دەرەوەن هەموو شتێکیان
بە نموونە پێ دەگوترێت، 12 بۆ ئەوەی «[بە سەیرکردن سەیر
بکەن، بەڵام نەبینن، بە بیستن بیستن، بەڵام تێنەگەن، نەوەک
بگەڕێنەوە و ببەخشرێن!]» 13 ئینجا پێی فەرموون: «ئایا لەم
نموونەیە تێنەگەیشتن؟ باشە چۆن لە نموونەکانی دیکە تێدەگەن؟
14 جوتیارەکە پەیامی خودا تۆو دەکات. 15 هەندێک کەس
وەکو ئەو تۆوانەن کە دەکەونە سەر ڕێگاکە، کە پەیامەکەیان
لێ تۆو دەکرێت، کاتێک دەیبیستن دەستبەجێ شەیتان دێت و
ئەو پەیامە دەبات کە تێیاندا تۆوکراوە. 16 ئەوانەی دیکە کە
لەسەر بەردەڵانەکە تۆوکران، ئەوانەن کە پەیامەکە دەبیستن و
دەستبەجێ بە خۆشییەوە وەریدەگرن، 17 بەڵام بۆ ماوەیەکی
کەم دەمێنن، چونکە ڕەگیان نییە. دواتر لەبەر پەیامەکە تووشی
تەنگانە و چەوسانەوە دەبن، یەکسەر دەکەون. 18 ئەوانەی
دیکە کە لەنێو دڕکەکاندا تۆوکران، ئەمانە ئەوەن کە پەیامەکە
دەبیستن، 19 بەڵام خەمی ژیان و فریوخواردنی دەوڵەمەندی
و ئارەزووی شتەکانی دیکە دێنە ناوەوە و پەیامەکە دەخنکێنن،
ئیتر بێ بەرهەم دەبن. (aiōn g165) 20 ئەوانەی دیکە کە لەسەر
زەوییەکی باش تۆوکران، ئەوانەن کە پەیامەکە دەبیستن و
وەریدەگرن و بەرهەم دەدەن، یەک بە سی و یەک بە شەست
و یەک بە سەد.» 21 ئینجا پێی فەرموون: «ئایا خەڵکی چرا
هەڵدەکەن تاکو بیخەنە ژێر تەشت یان نوێنەوە؟ باشە لەسەر
چرادان داینانێن؟ 22 چونکە هیچ شتێکی شاردراوە نییە ئاشکرا
نەبێت و نهێنی نییە دەرنەکەوێت. 23 ئەگەر یەکێک گوێی
هەیە بۆ بیستن، با بیبستێت.» 24 هەروەها پێی فەرموون:
«وردبینەوە لەوەی دەیبیستن. بەو پێوانەیەی ئێوە بۆ خەڵک
دەیپێون، خودا بۆتان دەپێوێتەوە و زیاتریشتان دەداتێ، 25
چونکە ئەوەی هەیەتی، پێی دەدرێت، ئەوەش کە نییەتی،
تەنانەت ئەوەی هەشیەتی لێی دەسەنرێتەوە.» 26 هەروەها
فەرمووی: «شانشینی خودا لە مرۆڤێک دەچێت تۆو بوەشێنێتە
سەر زەوی. 27 شەو دەخەوێت و ڕۆژ هەڵدەستێت، تۆوەکە
سەر دەردەکات و گەشە دەکات، ئەویش نازانێت چۆن
دەبێت. 28 زەوی لە خۆیەوە بەرهەم دەدات، یەکەم جار
گیا، ئینجا گوڵەگەنم، پاشان لە گوڵەگەنمەکەدا گەنمی تەواو. 29
بەڵام کاتێک بەرەکە پێدەگات، دەستبەجێ داسی لێ گیر
دەکات، چونکە دروێنەی هاتووە.» 30 هەروەها فەرمووی:
«شانشینی خودا لە چی دەچێت؟ بە چ نموونەیەک ڕوونی
بکەینەوە؟ 31 شانشینی خودا وەک دەنکە خەرتەلەیەکە، کاتێک
لەسەر زەوی تۆو دەکرێت، لە هەموو تۆوەکانی سەر زەوی
بچووکترە. 32 کاتێک تۆو دەکرێت، گەشە دەکات و لە
هەموو ڕووەکەکان گەورەتر دەبێت و لقی گەورە دەردەکات،
بە شێوەیەک باڵندەی ئاسمان دەتوانن لەژێر سێبەریدا هێلانە
بکەن.» 33 هەتا ئەو ئاستەی دەیانتوانی لێی تێبگەن، عیسا بە زۆر
نموونەی لەو شێوەیە خەڵکی فێر دەکرد. 34 بەبێ نموونە قسەی
بۆ نەدەکردن، بەڵام کاتێک بە تەنها دەبوو لەگەڵ قوتابییەکانی
خۆی هەموو واتاکانی بۆ ڕوون دەکردنەوە. 35 هەر ئەو ڕۆژە،
کاتێک ئێوارە داهات، بە قوتابییەکانی فەرموو: «با بپەڕینەوە
ئەوبەر.» 36 ئەوانیش خەڵکەکەیان بەجێهێشت و هەر بەو
شێوەیەی لەناو بەلەمەکە بوو بردیان، بەلەمی دیکەشی لەگەڵ
بوو. 37 ئینجا ڕەشەبایەکی توند هەڵیکرد، شەپۆلەکان بە توندی
لە بەلەمەکەیان دەدا، کە خەریک بوو پڕ بێت لە ئاو. 38

عیسا لە دواوە سەری خستبووە سەر سەرینێک و خەوتبوو.
هەڵیانساند و پێیان گوت: «مامۆستا، بەلاتەوە گرنگ نییە ئەگەر
لەناوبچین؟» 39 ئەویش هەستا و لە ڕەشەباکەی ڕاخوڕی و بە
دەریاچەکەی فەرموو: «بێدەنگ بە! هێمن بە!» ڕەشەباکە
وەستا و بووە هێمنییەکی تەواو. 40 ئینجا پێی فەرموون: «بۆچی
ئەوەندە دەترسن؟ هێشتا باوەڕتان نییە؟» 41 ئەوانیش تۆقین
و بە یەکترییان دەگوت: «ئەمە کێیە؟ تەنانەت با و دەریاش
گوێڕایەڵی دەبن!»

5 ئینجا گەیشتنە ئەوبەری دەریاچەکە، بۆ هەرێمی
گەراسین. 2 کاتێک عیسا لە بەلەمەکە دابەزی، یەکسەر لەناو
گۆڕستان پیاوێکی تووش بوو ڕۆحی پیسی تێدابوو، 3 لەناو
گۆڕستاندا دەژیا، کەس نەیدەتوانی چیتر بیبەستێتەوە، تەنانەت
بە زنجیریش. 4 زۆر جار بە کۆت و زنجیر دەبەسترایەوە، بەڵام
زنجیرەکانی دەپچڕاند و کۆتەکانیشی دەشکاند، کەس نەیدەتوانی
بەسەریدا زاڵ بێت. 5 شەو و ڕۆژ بەردەوام لەناو گۆڕستان و
لە چیاکاندا بوو، هاواری دەکرد و بە بەرد لەشی خۆی بریندار
دەکرد. 6 کاتێک لە دوورەوە عیسای بینی، ڕایکرد و کڕنۆشی بۆ
برد. 7 بە دەنگێکی بەرز هاواری کرد: «چیت لە من دەوێت،
ئەی عیسای کوڕی خودای هەرەبەرز؟ سوێندت دەدەم بە
خودا، ئەشکەنجەم مەدە!» 8 چونکە عیسا پێی فەرمووبوو: «ئەی
ڕۆحی پیس، لە پیاوەکە وەرە دەرەوە!» 9 ئینجا لێی پرسی:
«ناوت چییە؟» پێی گوت: «ناوم لێگیۆنە، چونکە ئێمە زۆرین.»
10 زۆریش لە عیسا پاڕایەوە نەیاننێرێتە دەرەوەی ناوچەکە. 11
لەوێ ڕانە بەرازێکی گەورە لە قەد شاخەکە دەلەوەڕان، 12
ڕۆحە پیسەکان لە عیسا پاڕانەوە: «بماننێرە ناو بەرازەکان، با
بچینە ناویان.» 13 ئەویش ڕێی پێدان. ڕۆحە پیسەکان هاتنە
دەرەوە و چوونە ناو بەرازەکان، ئینجا ڕانەکە کە نزیکەی دوو
هەزار سەر دەبوون، بە خێرایی لە قەدپاڵەکەوە بۆ ناو دەریاچەکە
هەڵدێران و خنکان. 14 بەرازەوانەکان ڕایانکرد و هەواڵیان دا بە
شار و گوندەکان. خەڵکەکەش هاتن تاکو ببینن چی ڕوویداوە.
15 کاتێک هاتنە لای عیسا، بینییان ئەوەی لەشکرێک ڕۆحی
پیسی تێدابوو، دانیشتووە و پۆشتەیە و ئاقڵە، ئیتر ترسان. 16
ئەوانەش کە بینیبوویان چی بەسەر بەرازەکان و ئەو کەسەدا
هات کە ڕۆحی پیسی تێدابوو، ڕووداوەکەیان بۆ خەڵکەکە
گێڕایەوە. 17 ئیتر دەستیان بە پاڕانەوە کرد لە عیسا تاکو لە
ناوچەکەیان بڕوات. 18 کاتێک عیسا سواری بەلەمەکە دەبوو،
ئەو کەسەی ڕۆحی پیسی تێدابوو، لێی پاڕایەوە کە لەگەڵی
بڕوات. 19 ڕێگای نەدا، بەڵکو پێی فەرموو: «بگەڕێوە ناو
ماڵ و کەسوکارەکەت، بۆیان بگێڕەوە پەروەردگار چی بۆت
کردووە و چۆن بەزەیی پێتدا هاتەوە.» 20 جا ڕۆیشت و لە دە
شارەکە دەستی بە جاڕدانی هەموو ئەوە کرد کە عیسا بۆی
کردبوو. هەموو سەرسام بوون. 21 دیسان عیسا بە بەلەمەکە
پەڕییەوە ئەوبەر، هەر لە کەناری دەریاچەکە بوو خەڵکێکی
زۆر لێی کۆبوونەوە. 22 یەکێک لە پێشەوایانی کەنیشت هات،
ناوی یایرۆس بوو، کاتێک عیسای بینی، لەبەرپێی کەوت و
23 زۆر لێی پاڕایەوە: «کچە بچووکەکەم لە سەرەمەرگدایە، وەرە
دەستی لەسەر دابنێ تاکو چاک بێتەوە و بژیێت.» 24 عیسا
لەگەڵی چوو، خەڵکێکی زۆر دوای کەوت و پاڵەپەستۆیان لێ
دەکرد. 25 ژنێک لەوێ بوو کە دوازدە ساڵ خوێنبەربوونی
هەبوو. 26 بە دەستی چەندین پزیشک ئازاری زۆری چێژتبوو،
ئەوەی هەیبوو خەرجی خۆی کردبوو، بەڵام هیچ سوودێکی
نەبوو، بەڵکو خراپتر ببوو. 27 باسی عیسای بیستبوو، بۆیە هاتە
ناو خەڵکەکە و لە دواوە دەستی لە کراسەکەی دا، 28 چونکە لە
دڵی خۆیدا گوتی: «ئەگەر تەنها دەست لە کراسەکەی بدەم،
چاکدەبمەوە.» 29 دەستبەجێ خوێن لەبەرڕۆیشتنەکەی ڕاوەستا
و لە لەشیدا هەستی بە چاکبوونەوە کرد لە نەخۆشییەکەی.
30 یەکسەر عیساش زانی هێزێک لێی هاتە دەرەوە، ئاوڕی
لە خەڵکەکە دایەوە و فەرمووی: «کێ دەستی لە کراسەکەم
دا؟» 31 قوتابییەکانی وەڵامیان دایەوە: «دەبینیت خەڵکەکە
پاڵەپەستۆت لێدەکەن، کەچی دەفەرمووی کێ دەستی لێدام؟»
32 بەڵام عیسا چاوی دەگێڕا، تاکو بزانێت کێ بوو وای
کرد. 33 ژنەکەش کە بە ڕووداوەکەی خۆی دەزانی، بە
ترس و لەرزەوە هات، لەبەردەمی کەوت و هەموو شتێکی بە
ڕاستی پێ گوت. 34 ئەویش پێی فەرموو: «کچم، باوەڕەکەت
تۆی چاککردەوە، بڕۆ بە سەلامەت و لە نەخۆشییەکەت
چاکببەوە.» 35 کاتێک عیسا قسەی دەکرد، چەند کەسێک
لە ماڵی پێشەوای کەنیشتەوە هاتن و گوتیان: «کچەکەت

مرد، ئیتر ئەزیەت مەخەرە بەر مامۆستا.» 36 عیسا قسەکانی
ئەوانی بەرگوێ کەوت، بە پێشەواکەی کەنیشتی فەرموو:
«مەترسە، تەنها باوەڕت هەبێت.» 37 نەیهێشت کەس لەگەڵی
بچێت، پەترۆس و یاقوب و یۆحەنای برای یاقوب نەبێت.
38 هاتنە ماڵی پێشەواکەی کەنیشت، بینی هەرا و گریان و
شیوەنێکی زۆرە. 39 چووە ژوورەوە، پێی فەرموون: «بۆچی
هەراتانە و دەگریێن؟ کچەکە نەمردووە، بەڵکو نوستووە.» 40
بەمە خەڵکەکە پێی پێکەنین. بەڵام عیسا هەموویانی دەرکردە
دەرەوە، دایک و باوکی منداڵەکەی برد لەگەڵ ئەوانەی لەگەڵی
بوون و چووە ژوورەوە بۆ ئەو شوێنەی منداڵەکەی لێبوو. 41
دەستی منداڵەکەی گرت و پێی فەرموو: «تالیسا، قوم!» کە
بە واتای «کیژۆڵە، پێت دەڵێم هەستە!» دێت. 42 کچەکە
کە تەمەنی دوازدە ساڵ بوو، دەستبەجێ هەستا و دەستی بە
ڕۆیشتن کرد، جا هەموویان زۆر سەرسام بوون. 43 بە توندیش
ڕایسپاردن کەس بەمە نەزانێت و فەرمووی شتێکی بدەنێ با
بیخوات.

6 عیسا ئەوێی بەجێهێشت و گەڕایەوە شارەکەی خۆی،
قوتابییەکانیشی دوای کەوتن. 2 کە بووە شەممە، لە کەنیشتدا
دەستی کرد بە فێرکردنی خەڵک، زۆر لەوانەی گوێیان لێی
گرتبوو سەرسام بوون. گوتیان: «ئەمە ئەمانەی لەکوێ بوو؟
ئەی ئەم داناییەی پێی دراوە و ئەم پەرجووانەی لەسەر دەستی
دەکرێن! 3 ئەرێ ئەمە دارتاشەکەی کوڕی مریەم و براکەی
یاقوب و یوسی و یەهوزا و شیمۆن نییە؟ خوشکەکانی لێرە لەلامان
نین؟» ئیتر ڕەتیان کردەوە. 4 بەڵام عیسا پێی فەرموون:
«پێغەمبەر بێ ڕێز نییە، لە شاری خۆی و لەنێوان خزم و
کەسوکار و ماڵی خۆی نەبێت.» 5 ئیتر لەوێدا نەیتوانی هیچ
پەرجوویەک بکات، تەنها چەند نەخۆشێک نەبێت کە دەستی
لەسەر دانان و چاکیکردنەوە. 6 لە بێباوەڕیی ئەوان سەری
سوڕما. ئینجا بە گوندەکانی دەوروبەردا دەگەڕا و خەڵکی
فێر دەکرد. 7 دوازدە قوتابییەکەی بانگکرد، دوو دوو دەستی
بە ناردنیان کرد و دەسەڵاتی بەسەر ڕۆحە پیسەکاندا پێدان.
8 ڕایسپاردن کە بۆ ڕێگا هیچ نەبەن جگە لە گۆچانێک،
نە نان و نە توورەکە و نە پارە بۆ بەر پشتێن، 9 پێڵاو لە پێ
بکەن بەڵام کراسی زیادە لەبەر مەکەن. 10 پێی فەرموون:
«لە هەر شوێنێک چوونە ماڵێک، لەوێ بمێننەوە هەتا ئەوێ
بەجێدەهێڵن. 11 ئەگەر لە هەر شوێنێکیش پێشوازییان لێ
نەکردن و گوێیان لێ نەگرتن، لەوێ بڕۆنە دەرەوە و تۆزی
پێتان بتەکێنن، بۆ شایەتی لەسەریان.» 12 ئەوانیش چوونە
دەرەوە و جاڕی تۆبەکردنیان دا. 13 ڕۆحی پیسی زۆریان
دەرکرد و زۆر نەخۆشیان بە ڕۆن چەورکرد و چاکیان کردنەوە.
14 هیرۆدسی پاشا لەم بارەیەوە بیستی، چونکە ناوی عیسا
دەنگیدابووەوە و دەیانگوت: «یەحیای لەئاوهەڵکێش لەناو
مردووان هەستاوەتەوە، لەبەر ئەوە کاری پەرجوو لەسەر
دەستی ئەو دەکرێت.» 15 خەڵکی دیکە دەیانگوت: «ئەلیاسە.»
هەندێکیش دەیانگوت: «پێغەمبەرێکە، وەک پێغەمبەرانی
سەردەمی کۆن.» 16 بەڵام هیرۆدس کاتێک بیستی، گوتی:
«یەحیایە، ئەوەی سەرم بڕی، ئەوە هەستاوەتەوە!» 17
هیرۆدس لەبەر هیرۆدیای ژنی فیلیپۆسی برای، ئەوەی کە
خۆی خواستبووی، ناردبووی و یەحیای گرتبوو، پەلبەستی
کردبوو و خستبوویە زیندانەوە، 18 لەبەر ئەوەی یەحیا بە
هیرۆدسی دەگوت: «دروست نییە براژنەکەت بخوازیت.»
19 ئیتر هیرۆدیا زۆر ڕقی لێی دەبووەوە و حەزی دەکرد
بیکوژێت، بەڵام نەیدەتوانی، 20 چونکە هیرۆدس لە یەحیا
دەترسا، دەیزانی پیاوێکی ڕاستودروست و پیرۆزە، دەیپاراست.
کاتێک گوێی لێ دەگرت زۆر دەشێوا، حەزیشی دەکرد
گوێی لێ بگرێت. 21 لە کۆتاییدا دەرفەتێک ڕێککەوت.
هیرۆدس لە جەژنی لەدایکبوونیدا خوانێکی بۆ گەورە پیاوان و
فەرماندەکانی و پیاو ماقوڵانی جەلیل سازکرد. 22 کچی هیرۆدیا
هاتە ژوورەوە و سەمای کرد. جا هیرۆدس و ئەوانەی دڵخۆش
کرد کە لەگەڵی پاڵیاندابووەوە. پاشا بە کچەکەی گوت: «ئەوەی
دەتەوێت لە منی داوا بکە، دەتدەمێ.» 23 سوێندیشی بۆ خوارد:
«هەرچیم لێ داوا بکەیت دەتدەمێ، ئەگەر نیوەی شانشینەکەشم
بێت.» 24 ئەویش چووە دەرەوە و بە دایکی گوت: «داوای
چی بکەم؟» گوتی: «سەری یەحیای لەئاوهەڵکێش.» 25
دەستبەجێ و بە پەلە هاتە ژوورەوە بۆ لای پاشا، داوای کرد
و گوتی: «دەمەوێت ئێستا سەری یەحیای لەئاوهەڵکێشم
لەسەر سینییەک بدەیتێ.» 26 پاشا زۆر دڵگران بوو. بەڵام

لەبەر سوێندەکەی و ئەوانەی لەگەڵی لەسەر خوان بوون،
نەیویست ڕەتی بکاتەوە. 27 پاشا یەکسەر جەلادی نارد و
فەرمانی دا سەری بهێنێت. ئەویش چوو و لە زیندان سەری
پەڕاند، 28 لەسەر سینییەک سەری ئەوی هێنا و دایە کچەکە،
کچەش دای بە دایکی. 29 قوتابییەکانی یەحیا بیستیان، هاتن
تەرمەکەیان هەڵگرت و لە گۆڕێکدا ناشتیان. 30 نێردراوان لە
عیسا کۆبوونەوە و هەموو ئەو کارە و فێرکردنانەیان بۆ گێڕایەوە
کە کردبوویان. 31 ئەویش پێی فەرموون: «هەر خۆتان وەرنە
شوێنێکی چۆڵ کەمێک پشوو بدەن.» لەبەر ئەوەی ئەوانەی
دەهاتن و دەچوون زۆر بوون، دەرفەتی نان خواردنیان نەبوو.
32 ئیتر هەر خۆیان بە بەلەم چوونە شوێنێکی چۆڵ. 33 بەڵام
خەڵکێکی زۆر ئەوانیان لە کاتی ڕۆیشتندا بینی و ناسیانەوە،
لە هەموو شارەکانەوە پێکەوە بە پێ بەرەو ئەوێ ڕایاندەکرد
و پێشیان کەوتن. 34 کاتێک عیسا لە بەلەمەکە دابەزی،
خەڵکێکی بێشوماری بینی و دڵی پێیان سووتا، چونکە وەک
مەڕی بێ شوان وابوون، هەر بۆیە دەستی کرد بە فێرکردنیان بە
زۆر شت. 35 کاتێک درەنگ داهات، قوتابییەکانی هاتنە
لای و گوتیان: «ئەم شوێنە چۆڵە و ئێستا کاتێش درەنگە.
36 بەڕێیان بکە، تاکو بچنە ئەم کێڵگە و گوندانەی دەوروبەر
خواردن بۆ خۆیان بکڕن.» 37 بەڵام وەڵامی دانەوە: «ئێوە
شتێکیان بدەنێ با بیخۆن.» پێیان گوت: «ئایا بچین بایی دوو
سەد دینار نانیان بۆ بکڕین و بیاندەینێ، تاکو بیخۆن؟» 38 ئەویش
پێی فەرموون: «بڕۆن بزانن چەند نانتان هەیە.» کە زانییان
گوتیان: «پێنج نان و دوو ماسی.» 39 ئینجا فەرمانی پێدان
خەڵکەکە کۆمەڵ کۆمەڵ لەسەر سەوزەگیا دابنیشێنن. 40 بە
کۆمەڵ دانیشتن، سەد سەد و پەنجا پەنجا. 41 ئینجا پێنج نانەکە
و دوو ماسییەکەی هەڵگرت و تەماشای ئاسمانی کرد، سوپاسی
کرد و نانەکانی لەتکرد و دایە قوتابییەکانی تاکو لەبەردەمیان
دایبنێن، دوو ماسییەکەشی بەسەر هەموویان دابەش کرد. 42
هەموو خواردیان و تێر بوون. 43 پاشان دوازدە سەبەتەی پڕ
لە پەلکەنان و ماسییان هەڵگرتەوە. 44 ئەوانەی لە نانەکەیان
خوارد پێنج هەزار پیاو بوون. 45 دەستبەجێ عیسا قوتابییەکانی
ناچار کرد سواری بەلەمەکە بن و پێشی بکەون بۆ ئەوبەری
دەریاچەکە، بۆ شارۆچکەی بێتسەیدا، هەتا خۆی خەڵکەکە
بەڕێ دەکات. 46 دوای بەڕێکردنیان، بۆ نوێژکردن چووە
سەر شاخ. 47 کە ئێوارە داهات، بەلەمەکە لەناوەڕاستی
دەریاچەکە بوو، عیساش بە تەنها لەسەر وشکانی بوو. 48 کە
بینی قوتابییەکانی بەهۆی سەوڵ لێدانەوە ماندوو بوون، چونکە
ئاراستەی ڕەشەبا کە پێچەوانە بوو، لە بەرەبەیان هاتە لایان،
بەسەر دەریاچەکەدا ڕۆیشت و ویستی لێیان تێبپەڕێت. 49
بەڵام کاتێک بینییان بەسەر دەریاچەکەدا دەڕوات، وایانزانی
دێوەزمەیە، جا هاواریان کرد، 50 چونکە هەموو بینییان و
پەشۆکان. ئەو دەستبەجێ قسەی لەگەڵ کردن: «وورەتان بەرز
بێ! ئەوە منم. مەترسن.» 51 ئینجا بۆ لایان سەرکەوتە ناو
بەلەمەکە و ڕەشەبا کە وەستا. جا بە تەواوی سەرسام بوون، 52
لەبەر ئەوەی لە پەرجووی نانەکان تێنەگەیشتن؛ دڵیان هەر ڕەق
بوو. 53 کاتێک عیسا و قوتابییەکانی پەڕینەوە ئەوبەر، هاتنە
خاکی جەنیسارەت و لەنگەریان گرت. 54 کاتێک لە بەلەمەکە
دابەزین، خەڵک عیسایان ناسییەوە. 55 بە پەلە ڕۆیشتن و
دەستیان کرد بە هێنانی نەخۆشەکانیان بەسەر نوێنەکانیانەوە بۆ
هەر شوێنێک کە دەیانبیست عیسای لێیە. 56 بۆ هەر شوێنێک
دەچوون، گوند، شار، کێڵگە، خەڵک نەخۆشەکانیان لە بازاڕ
دادەنا و لێی دەپاڕانەوە کە تەنها دەست لە چمکی کراسەکەی
بدەن. جا هەموو ئەوانەی دەستیان لێی دەدا چاکدەبوونەوە.

7 فەریسی و هەندێک لە مامۆستایانی تەورات کە
لە ئۆرشەلیمەوە هاتبوون لەلای عیسا کۆبوونەوە. 2 بینییان
هەندێک لە قوتابییەکانی بە دەستی پیس نان دەخۆن، واتە
بێ دەست شوشتن، 3 چونکە فەریسی و هەموو جولەکەکان
نان ناخۆن ئەگەر بە باشی دەستیان نەشۆن، لەبەر ئەوەی
پەیوەست بوون بە نەریتی پیرانەوە، 4 هەروەها کاتێک لە بازاڕ
دێنەوە نان ناخۆن هەتا خۆیان نەشۆن. زۆر دابونەریتی دیکەش
هەیە کە جێبەجێی دەکەن، وەکو شوشتنی کاسە و چاپەست
و دۆلکەی مس. 5 فەریسی و مامۆستایانی تەوراتیش لە
عیسایان پرسی: «بۆچی قوتابییەکانت لەسەر نەریتی پیران ناڕۆن
و بە دەستی پیس نان دەخۆن؟» 6 ئەویش پێی فەرموون:
«ئیشایای پێغەمبەر سەبارەت بە ئێوەی دووڕوو پێشبینی باشی
کردووە، وەک نووسراوە: «[ئەم گەلە هەر بە دەم ڕێزم لێ

دەگرن، بەڵام دڵیان لێم دوورە. 7 بەخۆڕایی دەمپەرستن،
تەنها ڕاسپاردەی مرۆڤانە فێری خەڵک دەکەن.] 8 ئێوە
ڕاسپاردەی خوداتان پشتگوێ خستووە و دەستتان بە نەریتی
مرۆڤەوە گرتووە.» 9 دیسان پێی فەرموون: «باش ڕاسپاردەی
خودا ڕەت دەکەنەوە، بۆ ئەوەی پارێزگاری لە نەریتی خۆتان
بکەن. 10 ئەوەتا موسا گوتوویەتی: [ڕێزی دایک و باوکتان
بگرن]، [ئەوەی نەفرەت لە دایکی یان باوکی بکات، دەبێت
بکوژرێت.] 11 بەڵام ئێوە دەڵێن:”ئەگەر یەکێک بە دایک
یان باوکی بڵێت: ئەوەی لە منەوە سوودت لێی وەردەگرت،
دەیکەمە قوربانی،“ کە دیارییە بۆ خودا، 12 ئیتر نایەڵن هیچ
شتێک بۆ دایک یان باوکی بکات. 13 بەو نەریتەتان کە
لە یەکتری وەردەگرن، دەسەڵاتی ڕاسپاردەی خودا ڕەت
دەکەنەوە. زۆر شتی دیکەی وەک ئەمە دەکەن.» 14 دیسان
عیسا خەڵکەکەی بانگکرد و پێی فەرموون: «هەموو گوێم لێ
بگرن و تێبگەن. 15 شت نییە لە دەرەوەی مرۆڤەوە بێتە ناوی
و گڵاوی بکات. بەڵام ئەوەی لە مرۆڤەوە دێتە دەرەوە،
ئەوە مرۆڤ گڵاو دەکات. 16 ئەوەی گوێی هەیە بۆ بیستن
با گوێ بگرێت. » 17 کاتێک خەڵکەکەی بەجێهێشت و
هاتەماڵەوە، قوتابییەکانی بۆ نموونەکە پرسیاریان لێکرد. 18 پێی
فەرموون: «ئایا ئێوەش تێنەگەیشتوون؟ ئایا تێناگەن کە هەرچی
لە دەرەوەی مرۆڤەوە دێتە ناویەوە ناتوانێت گڵاوی بکات؟ 19
چونکە ناچێتە دڵییەوە، بەڵکو سکی، پاشان دەچێتە دەرەوەی
جەستەی.» بەمەش ڕایگەیاند کە هەموو خواردنێک پاکە.
20 ئینجا فەرمووی: «ئەوەی لە مرۆڤ دەردەچێت، ئەوەیە
مرۆڤ گڵاو دەکات، 21 چونکە لە ناوەوە، لە دڵی مرۆڤەوە،
بیری خراپ دەردەچێت: بەدڕەوشتی، دزی، کوشتن، 22
داوێنپیسی، چاوچنۆکی، خراپەکاری، هەڵخەڵەتاندن، بەڕەڵایی،
چاوپیسی، کفر، لووتبەرزی، گێلی. 23 هەموو ئەم خراپانە
لە ناخی مرۆڤەوە دەردەچن و گڵاوی دەکەن.» 24 عیسا
ئەوێی بەجێهێشت و چوو بۆ هەرێمی سور. چووە ماڵێک و
نەیویست کەس بزانێت، بەڵام نەیتوانی خۆی بشارێتەوە. 25
لەبەر ئەوەی ژنێک کچەکەی ڕۆحی پیسی تێدابوو، کاتێک
هەواڵی ئەوی بیست یەکسەر هات و لەبەرپێی کەوت. 26
ژنەکەش یۆنانی بوو، لە ڕەگەزی فینیکیای سوریا بوو، داوای
لێکرد ڕۆحە پیسەکە لە کچەکەی دەربکات. 27 ئەویش پێی
فەرموو: «جارێ با منداڵان تێر بن، چونکە ناشێت نانی منداڵان
ببڕدرێت و فڕێبدرێت بۆ سەگ.» 28 بەڵام ژنەکە وەڵامی
دایەوە: « گەورەم! سەگیش لەژێر خواندا لە پاشماوەی منداڵان
دەخوات.» 29 پێی فەرموو: «لەبەر ئەم قسەیە، بڕۆ، ڕۆحە
پیسەکە لە کچەکەت دەرچوو.» 30 کاتێک ژنەکە گەڕایەوە
ماڵەوە، بینی منداڵەکە لەسەر جێگاکەی پاڵکەوتووە و ڕۆحە
پیسەکەی لێ دەرچووبوو. 31 ئینجا عیسا هەرێمی سوری
بەجێهێشت و بە سەیدادا بەرەو دەریاچەی جەلیل هات، بە
هەرێمی دە شارەکەدا. 32 کەڕێکی لاڵەپەتەیان بۆ هێنا و لێی
پاڕانەوە دەستی لەسەر دابنێت. 33 عیسا بردییە لایەکەوە،
دوور لە خەڵکەکە، پەنجەکانی خستە ناو گوێی کابراوە و تفی دا
بە دەستی خۆی و پاشان دەستی لە زمانی دا. 34 چاوی بەرەو
ئاسمان هەڵبڕی و لە ناخەوە ئاهێکی هەڵکێشا و پێی فەرموو:
«ئیففەسا!» واتە بکرێوە. 35 دەستبەجێ گوێیەکانی کرانەوە
و گرێی زمانی شلبووەوە و بە ڕەوانی قسەی کرد. 36 ئینجا
ڕایسپاردن بە کەس نەڵێن، بەڵام چەند ڕایدەسپاردن ئەوان
زیاتر بڵاویان دەکردەوە. 37 زۆر سەرسام بوون و دەیانگوت:
«هەموو شتێکی بە باشی کردووە! وا دەکات کەڕ بیستێت و
لاڵ قسە بکات.»

8 لەو ڕۆژانەدا کۆمەڵە خەڵکێکی زۆری دیکە کۆبوونەوە.
لەبەر ئەوەی هیچیان نەبوو بیخۆن، عیسا قوتابییەکانی بانگکرد و
پێی فەرموون: 2 «دڵم بەو خەڵکە دەسووتێت، ئەوە سێ ڕۆژە
لەگەڵمدان و هیچیان نییە بیخۆن. 3 ئەگەر بە برسێتی بیاننێرمەوە
ماڵ، لە ڕێگا بڕ ناکەن، هەندێکیشیان لە دوورەوە هاتوون.» 4
قوتابییەکانی وەڵامیان دایەوە: « کێ دەتوانێت لەم چۆڵەوانییە
نانی ئەمانە بدات؟» 5 لێی پرسین: «چەند نانتان پێیە؟» گوتیان:
«حەوت.» 6 ئیتر فەرمانی دا خەڵکەکە لەسەر زەوی دانیشن.
حەوت نانەکەی وەرگرت و سوپاسی خودای کرد و لەتی
کردن و دایە قوتابییەکان تاکو دابەشی بکەن، ئەوانیش بەسەر
خەڵکەکەدا دابەشیان کرد. 7 چەند ماسییەکی بچووکیشیان
پێبوو، سوپاسی خودای کرد و فەرمووی با ئەمەش دابەش
بکرێت. 8 ئیتر خواردیان و تێربوون، دوایی حەوت سەبەتەی

پڕ پەلکەنانیان کۆکردەوە. 9 ژمارەی ئەوانەی ئامادەبوون
نزیکەی چوار هەزار کەس دەبوون. دوای ئەوەی کە عیسا
خەڵکەکەی بەڕێکرد، 10 یەکسەر لەگەڵ قوتابییەکانی سواری
بەلەم بوو و هاتە ناوچەی دەلمانووسە. 11 فەریسییەکان هاتن
و لەگەڵ عیسا دەستیان بە مشتومڕ کرد، هەروەها بۆ ئەوەی
تاقی بکەنەوە، داوای نیشانەیەکی ئاسمانییان لێ کرد. 12 عیسا
لە ناخەوە ئاهێکی هەڵکێشا و فەرمووی: «بۆچی ئەم نەوەیە
داوای نیشانە دەکات؟ ڕاستیتان پێ دەڵێم: نیشانە نادرێتە ئەم
نەوەیە.» 13 ئینجا بەجێی هێشتن. دووبارە سواری بەلەمەکە بوو
و پەڕییەوە ئەوبەر. 14 قوتابییەکان لەبیریان چووبوو لەگەڵ
خۆیان نان بهێنن، لە بەلەمەکەدا تەنها یەک نانیان پێبوو. 15
عیسا ڕایسپاردن: «وریابن، ئاگاداری هەویرترشی فەریسییەکان
و هەویرترشی هێرۆدس بن.» 16 لەناو خۆیاندا بە یەکتریان
گوت: «لەبەر ئەوەی نانمان پێ نییە.» 17 عیسا کە بەمەی
دەزانی، پێی فەرموون: «بۆ باسی ئەوە دەکەن کە نانتان پێ نییە؟
ئایا هێشتا نابینن و تێناگەن؟ ئایا هەتا ئێستا دڵتان هەر ڕەقە؟ 18
خۆ چاوتان هەیە، نابینن، گوێتان هەیە، نابیستن؟ هەروەها
بیرتان نایەتەوە؟ 19 کاتێک پێنج نانەکەم بۆ پێنج هەزارەکە
لەتکرد، چەند سەبەتەی پڕ لە پەلکەنانتان هەڵگرتەوە؟» وەڵامیان
دایەوە: «دوازدە.» 20 «ئەی کاتی حەوت نانەکە بۆ چوار
هەزار کەسەکە، چەند سەبەتەی پڕ لە پەلکەنانتان هەڵگرتەوە؟»
وەڵامیان دایەوە: «حەوت.» 21 ئینجا پێی فەرموون: «هێشتا
تێناگەن؟» 22 کاتێک عیسا و قوتابییەکانی هاتنە بێتسەیدا،
کەسێکی نابینایان هێنایە لای عیسا و لێی پاڕانەوە دەستی لێ
بدات. 23 ئەویش دەستی نابیناکەی گرت، بردییە دەرەوەی
دێیەکە و تفی لەسەر چاوی دا و دەستی لەسەر دانا و لێی
پرسی: «هیچ دەبینیت؟» 24 پیاوەکە سەیری دەوروبەری کرد
و گوتی: «خەڵک دەبینم وەک درەخت دەڕۆن.» 25 دیسان
عیسا دەستی خستەوە سەر چاوی، چاوی تیژبوو و چاک
بووەوە و هەموو شتێکی بە ڕوونی بینی. 26 ئینجا بۆ ماڵی خۆی
ڕەوانەی کردەوە و فەرمووی: «جارێ مەڕۆ بۆ ناو دێ.» 27
عیسا و قوتابییەکانی بەرەو گوندەکانی قەیسەرییەی فیلیپۆس
بەڕێکەوتن، لە ڕێگا لە قوتابییەکانی پرسی: «خەڵکی دەڵێن
من کێم؟» 28 وەڵامیان دایەوە: «هەندێک دەڵێن یەحیای
لەئاوهەڵکێش، هەندێکیش دەڵێن ئەلیاس، هەندێکی دیکەش
دەڵێن یەکێک لە پێغەمبەران.» 29 لێی پرسین: «ئەی ئێوە دەڵێن
من کێم؟» پەترۆس وەڵامی دایەوە: «تۆ مەسیحەکەیت.» 30
جا ئاگاداری کردنەوە لەلای کەس باسی نەکەن. 31 ئینجا
دەستی کرد بە فێرکردنیان کە کوڕی مرۆڤ دەبێت زۆر
ئازار بچێژێت، پیران و کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەورات
ڕەتی بکەنەوە، بکوژرێت و دوای سێ ڕۆژ هەستێتەوە. 32
عیسا قسەکەی ئەوەندە بە ئاشکرا کرد کە پەترۆس هێنایە
ئەم لاوە و دەستی کرد بە سەرزەنشتکردنی. 33 بەڵام عیسا
ئاوڕی دایەوە و سەیری قوتابییەکانی کرد، سەرزەنشتی پەترۆسی
کرد و فەرمووی: «لەبەرچاوم لاچۆ، ئەی شەیتان! تۆ بیر
لە شتە خوداییەکان ناکەیتەوە، بەڵکو شتی مرۆڤانە.» 34
ئینجا خەڵکەکە و قوتابییەکانی بانگکرد و پێی فەرموون: «ئەگەر
کەسێک دەیەوێت بێتە قوتابی من، با نکۆڵی لە خۆی بکات
و خاچەکەی هەڵبگرێت و دوام بکەوێت. 35 ئەوەی بیەوێت
ژیانی خۆی ڕزگار بکات، دەیدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی لە
پێناوی من و مزگێنییەکەم ژیانی خۆی بدۆڕێنێت، ڕزگاری
دەکات. 36 چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت ئەگەر هەموو جیهان
بباتەوە و خۆی بدۆڕێنێت؟ 37 یان کەسێک لە بەرامبەر
ژیانیدا چ بەهایەک دەدات؟ 38 ئەوەی لەلای ئەم نەوە
داوێنپیس و گوناهبارە شەرمی بە من و بە وتەکانم بێت،
کوڕی مرۆڤیش شەرمی پێی دەبێت، کاتێک بە شکۆمەندی
باوکیەوە لەگەڵ فریشتە پیرۆزەکاندا دێتەوە.»

9 ئینجا پێی فەرموون: «ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەندێک لەوانەی
لێرە ڕاوەستاون، مردن ناچێژن هەتا شانشینی خودا نەبینن بە
هێزەوە دێت.» 2 دوای شەش ڕۆژ، عیسا بە تەنها پەترۆس و
یاقوب و یۆحەنای لەگەڵ خۆی برد و بۆ سەر چیایەکی بەرز
ڕێبەری کردن. پاشان لەپێشیان شێوەی گۆڕا. 3 جلەکانی بووە
سپییەکی بریسکەدار، سپیتر لەوەی کە هەرکەسێک لە جیهاندا
بتوانێت بیکات. 4 ئینجا ئەلیاس و موسایان بۆ دەرکەوت،
لەگەڵ عیسادا کەوتنە گفتوگۆ. 5 پەترۆسیش بە عیسای گوت:
«ڕابی، پێمان باشە لێرە بین، با سێ کەپر دروستبکەین، یەکێک
بۆ تۆ و یەکێک بۆ موسا و یەکێکیش بۆ ئەلیاس.» 6 نەیدەزانی

چی دەڵێت، چونکە تۆقیبوون. 7 هەورێکیش هات و باڵی
بەسەریاندا کێشا، دەنگێک لە هەورەکەوە هات: «ئەمە کوڕی
خۆشەویستمە، گوێی لێ بگرن!» 8 کاتێک لەناکاو سەیری
دەوروپشتیان کرد، لە عیسا زیاتر کەسیان لەگەڵ خۆیان
نەبینی. 9 کاتێک لە چیاکە دەهاتنە خوارەوە، عیسا فەرمانی
پێدان ئەوەی بینییان بە کەسی نەڵێن، هەتا کوڕی مرۆڤ لەناو
مردووان هەڵدەستێتەوە. 10 ئەوانیش بابەتەکەیان لەنێو خۆیاندا
هێشتەوە و لەبارەی هەستانەوەی نێو مردووانەوە دەستیان
بە گفتوگۆ کرد. 11 جا پرسیاریان لێکرد: «بۆچی مامۆستایانی
تەورات دەڵێن:”دەبێت یەکەم جار ئەلیاس بێت“؟» 12
عیسا وەڵامی دانەوە: «ڕاستە، ئەلیاس دێت و هەموو شتێک
ڕێک دەخاتەوە. کەواتە بۆچی دەربارەی کوڕی مرۆڤ
نووسراوە کە دەبێت زۆر ئازار بچێژێت و سووکایەتی پێ
بکرێت؟ 13 بەڵام پێتان دەڵێم، ئەلیاس هات و چییان ویست
پێیان کرد، هەروەک ئەوەی لەبارەی ئەوەوە نووسراوە.» 14
کاتێک هاتنەوە لای قوتابییەکانی دیکە، خەڵکێکی زۆریان
لە دەوروپشتیان بینی و مامۆستایانی تەوراتیش دەمەقاڵێیان
لەگەڵ دەکردن. 15 کە هەموو خەڵکەکە عیسایان بینی یەکسەر
سەرسام بوون، ڕایانکرد بەرەوپیری و سڵاویان لێکرد. 16
عیسا لێی پرسین: «لەسەر چی دەمەقاڵێیان لەگەڵ دەکەن؟» 17
یەکێک لە خەڵکەکە وەڵامی دایەوە: «مامۆستا، کوڕەکەم
هێناوەتە لات، ڕۆحێکی لاڵی هەیە. 18 لەکوێ بیگرێت، بە
زەویدا دەدات، دەمی کەف دەکات و ددانەکانی جیڕدەکاتەوە
و ڕەق دەبێت. داوام لە قوتابییەکانت کرد دەریبکەن، بەڵام
نەیانتوانی.» 19 عیسا وەڵامی دانەوە: «ئەی نەوەی بێباوەڕ،
هەتا کەی لەگەڵتان بم؟ هەتا کەی بەرگەتان بگرم؟ منداڵەکە
بهێننە لام.» 20 ئەوانیش هێنایانە لای. کە ڕۆحە پیسەکە
عیسای بینی، دەستبەجێ منداڵەکە فێی لێهات و کەوتە سەر
زەوی، دەگەوزی و کەف لە دەمیەوە دەهات. 21 عیسا
لە باوکی منداڵەکەی پرسی: «لە کەیەوە وای لێهاتووە؟» گوتی:
«لە منداڵییەوە. 22 زۆر جاریش خستوویەتییە ناو ئاگر یان
ئاوەوە تاکو لەناوی ببات. ئەگەر دەتوانیت شتێک بکەیت،
بەزەییت پێمان بێتەوە و یارمەتیمان بدە.» 23 عیسا پێی فەرموو:
«”ئەگەر دەتوانیت“؟ ئەوەی باوەڕ بهێنێت هەموو شتێکی بۆ
دەبێت.» 24 یەکسەر باوکی منداڵەکە هاواری کرد: «باوەڕم
هەیە، یارمەتی بێباوەڕیم بدە!» 25 عیسا کە بینی خەریکە
قەرەباڵغ دەبێت، لە ڕۆحە پیسەکەی ڕاخوڕی: «ئەی ڕۆحی
کەڕولاڵ، فەرمانت پێ دەکەم، لێی وەرە دەرەوە و نەچیتەوە
ناوی!» 26 ئینجا ڕۆحە پیسەکە هاواری کرد و بە توندی فێی
لێهێنا و لێی هاتە دەرەوە. کوڕەکە وەک مردووی لێ هات،
تەنانەت زۆر کەس گوتیان: «مرد.» 27 بەڵام عیسا دەستی
گرت و هەڵیستاندەوە، ئەویش ڕاوەستا. 28 عیسا چووەوە
ماڵ، قوتابییەکانی بە تەنها لێیان پرسی: «بۆچی ئێمە نەمانتوانی
دەریبکەین؟» 29 پێی فەرموون: «ئەم جۆرە بە نوێژ نەبێت
دەرناکرێت.» 30 لەوێ ڕۆیشتن و بە جەلیلدا تێپەڕین، عیساش
نەیویست کەس بزانێت، 31 چونکە قوتابییەکانی فێردەکرد و
پێی دەفەرموون: «کوڕی مرۆڤ دەدرێتە دەست خەڵک و
دەیکوژن، دوای کوشتنی بە سێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە.» 32
بەڵام ئەوان لە قسەکە تێنەگەیشتن و ترسان لێی بپرسن. 33
ئینجا هاتنە کەفەرناحوم. کە گەیشتە ماڵەوە، عیسا لێی پرسین:
«لە ڕێگا گفتوگۆی چیتان دەکرد؟» 34 بەڵام ئەوان بێدەنگ
بوون، چونکە لە ڕێگا مشتومڕیان لەگەڵ یەکتر کرد کە کامیان
پایەبەرزترە. 35 عیسا دانیشت و دوازدە قوتابییەکەی بانگکرد،
پێی فەرموون: «ئەگەر یەکێک ویستی یەکەم بێت، با لەدوای
هەمووان و خزمەتکاری هەمووان بێت.» 36 ئینجا منداڵێکی
هێنا و لەناوەڕاستیاندا ڕایگرت، گرتییە باوەشی و پێی فەرموون:
37 «ئەوەی بە ناوی منەوە پێشوازی لە یەکێک لەم منداڵانە
بکات، پێشوازی لە من دەکات، ئەوەی پێشوازیم لێ بکات،
پێشوازی لە من ناکات، بەڵکو لەوەی ناردوومی.» 38 یۆحەنا
پێی گوت: «مامۆستا، یەکێکمان بینی بە ناوی تۆوە ڕۆحی پیسی
دەردەکرد، ئێمەش ڕێمان لێ گرت، چونکە دوامان ناکەوێت.»
39 عیسا فەرمووی: «ڕێی لێ مەگرن، کەس نییە بە ناوی
منەوە پەرجوو بکات و بتوانێت لەدوای ماوەیەکی کورت بە
خراپە باسم بکات، 40 چونکە ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە. 41
ئەوەی بە ناوی منەوە جامێک ئاوی پێدان، لەبەر ئەوەی هی
مەسیحن، ڕاستیتان پێ دەڵێم پاداشتی ون نابێت. 42 «ئەوەی
یەکێک لەم بچووکانەی کە باوەڕیان بە من هەیە تووشی گوناه
بکات، باشترە بۆی بەرداشێکی گەورە بە ملیەوە هەڵبواسرێت

و فڕێدرێتە دەریاوە. 43 ئەگەر دەستت تووشی گوناهی
کردیت، بیبڕەوە. بۆ تۆ باشترە بە دەستێکەوە بچیتە ناو ژیانەوە
لەوەی دوو دەستت هەبێت و بچیتە دۆزەخەوە، ناو ئاگرێک
کە کوژانەوەی بۆ نییە. (Geenna g1067) 44 لەوێ کرمەکانیان
نامرێت و ئاگرەکە ناکوژێتەوە. 45 ئەگەر پێت تووشی گوناهی
کردیت، بیبڕەوە. بۆ تۆ باشترە بە پێیەکەوە بچیتە ناو ژیانەوە
لەوەی کە بە دوو پێوە فڕێدرێیتە ناو دۆزەخ. (Geenna
g1067) 46 لەوێ کرمەکانیان نامرن و ئاگرەکە ناکوژێتەوە.
47 ئەگەر چاوت تووشی گوناهی کردیت، دەریبهێنە. بۆ تۆ
باشترە بە یەک چاوەوە بچیتە ناو شانشینی خوداوە لەوەی
بە دوو چاوەوە فڕێدرێیتە ناو دۆزەخ. (Geenna g1067) 48
«[لەوێ کرمەکانیان نامرن و ئاگرەکە ناکوژێتەوە.] 49 هەموو
کەسێک بە ئاگر سوێر دەکرێت. 50 «خوێ باشە، بەڵام ئەگەر
خوێ سوێرییەکەی نەما، بە چی سوێری دەکەنەوە؟ با خوێتان
تێدابێت و لەگەڵ یەکتری لە ئاشتیدا بن.»

10 ئینجا عیسا ئەوێی بەجێهێشت و هاتە هەرێمی یەهودیا و
ئەوبەری ڕووباری ئوردون. دیسان خەڵک لێی کۆبوونەوە،
وەک نەریتی خۆی فێری دەکردن. 2 هەندێک فەریسی هاتن
و بۆ تاقیکردنەوە پرسیاریان لێی کرد: «ئایا دروستە مێرد ژنەکەی
تەڵاق بدات؟» 3 وەڵامی دایەوە: «موسا فەرمانی چی پێ
کردوون؟» 4 گوتیان: «موسا ڕێی داوە پیاو تەڵاقنامە بنووسێت
و لە ژنەکەی جودا ببێتەوە.» 5 بەڵام عیسا پێی فەرموون:
«لەبەر دڵڕەقیتان ئەم ڕاسپاردەیەی بۆ نووسین. 6 بەڵام لە
سەرەتای بەدیهێنانەوە، خودا [بە نێر و مێ بەدیهێنان.] 7 [لەبەر
ئەوە پیاو دایک و باوکی خۆی بەجێدەهێڵێت و بە ژنەکەیەوە
دەنووسێت، 8 ئیتر هەردووکیان دەبنە یەک جەستە.] کەواتە
چیتر دوو نین، بەڵکو یەک جەستەن. 9 لەبەر ئەوە ئەوەی
خودا بە یەکتری گەیاندووە، با مرۆڤ جیای نەکاتەوە.» 10
لە ماڵەوەش، قوتابییەکان دیسان لەم بارەیەوە لێیان پرسی.
11 پێی فەرموون: «ئەوەی ژنەکەی تەڵاق بدات و یەکێکی
دیکە بهێنێت، ئەوا داوێنپیسی بەرامبەر دەکات. 12 ئەگەر ژن
مێردەکەی تەڵاق بدات و مێرد بە یەکێکی دیکە بکات، ئەوا
داوێنپیسی دەکات.» 13 خەڵکی منداڵیان هێنایە لای عیسا
تاوەکو دەستیان لەسەر دابنێت، بەڵام قوتابییەکان سەرزەنشتیان
کردن. 14 کە عیسا ئەمەی بینی، تووڕە بوو، پێی فەرموون:
«لێگەڕێن منداڵان بێنە لام، ڕێیان لێ مەگرن، چونکە شانشینی
خودا هی وەک ئەمانەیە. 15 ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی
وەک منداڵێک شانشینی خودا قبوڵ نەکات، هەرگیز ناچێتە
ناویەوە.» 16 منداڵەکانیشی لە باوەش کرد، دەستی لەسەر دانان
و بەرەکەتی پێدان. 17 کاتێک عیسا خەریک بوو دەڕۆیشت،
پیاوێک بە پەلە بەرەو ڕووی هات، کڕنۆشی بۆ برد و لێی پرسی:
«مامۆستای باش، چی بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی بە میرات
وەربگرم؟» (aiōnios g166) 18 عیسا پێی فەرموو: «بۆچی بە باش
ناوم دەبەیت؟ بێجگە لە خودا کەس باش نییە. 19 ڕاسپاردەکان
دەزانیت: [مەکوژە، داوێنپیسی مەکە، مەدزە، شایەتی درۆ
مەدە، فێڵ مەکە، ڕێزی دایک و باوکت بگرە.]» 20 ئەویش
پێی گوت: «مامۆستا، لە منداڵییەوە هەموو ئەم ڕاسپاردانەم
بەجێگەیاندووە.» 21 عیسا سەیری کرد و خۆشی ویست، پێی
فەرموو: «شتێکت کەمە، بڕۆ هەرچیت هەیە هەمووی بفرۆشە
و بیدە بە هەژاران، بەمە گەنجینەیەکت لە ئاسماندا دەبێت،
ئینجا وەرە دوام بکەوە.» 22 بەم قسەیە دڵی خورپەی کرد، بە
دڵتەنگییەوە ڕۆیشت، چونکە سامانێکی زۆری هەبوو. 23 عیسا
سەیری دەوروپشتی کرد و بە قوتابییەکانی فەرموو: «چوونە ناو
شانشینی خودا بۆ دەوڵەمەند چەند زەحمەتە!» 24 قوتابییەکان
لە قسەکانی سەرسام بوون، بەڵام عیسا دیسان پێی فەرموون:
«کوڕینە، چوونە ناو شانشینی خودا چەند زەحمەتە! 25 ئاسانترە
وشترێک بە کونی دەرزییەکەوە بچێت لەوەی دەوڵەمەندێک
بچێتە ناو شانشینی خوداوە.» 26 جا زیاتر سەرسام بوون و بە
یەکتریان گوت: «کەواتە کێ دەتوانێت ڕزگاری بێت؟» 27
عیساش سەیری کردن و فەرمووی: «لەلای مرۆڤ مەحاڵە،
بەڵام لەلای خودا نا، چونکە لەلای خودا هەموو شتێک
دەبێت.» 28 پەترۆس دەستی بە قسە کرد و گوتی: «ئەوەتا ئێمە
وازمان لە هەموو شتێک هێناوە و دوات کەوتووین.» 29
عیسا فەرمووی: «ڕاستیتان پێ دەڵێم: کەس نییە ماڵ، برا،
خوشک، دایک، باوک، منداڵ یان کێڵگەی لە پێناوی من و
مزگێنییەکەم بەجێهێشتبێت، 30 ئێستا لەم دنیایە سەد ئەوەندە
وەرنەگرێتەوە لە ماڵ، برا، خوشک، دایک، منداڵ و کێڵگە

لەگەڵ چەوسانەوە، لەو دنیاش ژیانی هەتاهەتایی. (aiōn g165,
aiōnios g166) 31 بەڵام زۆر لە یەکەمینەکان دەبنە دواهەمین و
دواهەمینەکانیش دەبنە یەکەمین.» 32 بە ڕێگاوە بەرەو ئۆرشەلیم
سەردەکەوتن، عیسا پێشیان کەوتبوو، قوتابییەکانیش سەرسام
ببوون، ئەوانەی دوای دەکەوتن دەترسان. دیسان دوازدە
قوتابییەکەی جیا کردەوە و دەستی کرد بە باسکردنی ئەو
شتانەی کە بەسەری دێت. 33 فەرمووی: «ئەوا بۆ ئۆرشەلیم
سەردەکەوین، کوڕی مرۆڤ دەدرێتە دەست کاهینانی باڵا و
مامۆستایانی تەورات، بڕیاری مردنی دەدەن، دەیدەنە دەست
ناجولەکەکان، 34 گاڵتەی پێ دەکەن و تفی لێدەکەن و بە قامچی
لێی دەدەن و دەیکوژن. دوای سێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە.» 35
یاقوب و یۆحەنای کوڕەکانی زەبدی هاتنە لای و پێیان گوت:
«مامۆستا، دەمانەوێت هەرچی داوای دەکەین بۆمان بکەیت.»
36 ئەویش پێی فەرموون: «چیتان دەوێت بۆتان بکەم؟» 37
وەڵامیان دایەوە: «کاتێک لەسەر تەختی شکۆمەندییەکەت
دانیشتیت، پێمان ڕەوا ببینە یەکێکمان لەلای ڕاستت و یەکێکمان
لەلای چەپت دابنیشین.» 38 بەڵام عیسا پێی فەرموون: «نازانن
داوای چی دەکەن. ئایا دەتوانن ئەو جامە بخۆنەوە کە من
دەیخۆمەوە؟ ئایا دەتوانن بەو ئازارەدا تێبپەڕن کە من پێیدا
تێدەپەڕم؟» 39 وەڵامیان دایەوە: «دەتوانین.» عیساش پێی
فەرموون: «ئەو جامەی من دەیخۆمەوە، ئێوەش دەیخۆنەوە،
بەو شێوەیەی من بە ئازاردا تێدەپەڕم، ئێوەش پێیدا تێدەپەڕن.
40 بەڵام دانیشتن لەلای ڕاست و چەپمەوە، هی من نییە
تاکو بیبەخشم. ئەو شوێنانە هی ئەو کەسانەیە کە بۆیان ئامادە
کراون.» 41 کاتێک دە قوتابییەکەی دیکە قسەکانی یاقوب و
یۆحەنایان بیستەوە، لێیان توورە بوون، 42 بەڵام عیسا بانگی
کردن و پێی فەرموون: «دەزانن ئەوانەی بە سەرۆکی نەتەوەکانی
دیکە دادەنرێن وەک میر فەرمانڕەواییان بەسەردا دەکەن
و گەورەکانیان دەسەڵاتیان بەسەردا دەسەپێنن. 43 بەڵام
لەنێو ئێوەدا ئاوا نابێت، بەڵکو ئەوەی دەیەوێت لەنێوتاندا
پایەی بەرز بێت، با ببێتە خزمەتکارتان. 44 ئەوەش کە
دەیەوێ لەنێوتاندا ببێتە یەکەم، با ببێتە بەندەی هەمووتان،
45 چونکە تەنانەت کوڕی مرۆڤیش نەهاتووە تاکو خزمەت
بکرێت، بەڵکو خزمەت بکات و ژیانی خۆی بەخت بکات
بۆ کڕینەوەی خەڵکێکی زۆر.» 46 ئینجا گەیشتنە شاری
ئەریحا. لەو کاتەی خۆی و قوتابییەکانی و خەڵکێکی زۆر لە
شارەکە هاتنە دەرەوە، سواڵکەرێکی نابینا بە ناوی بارتیماوس
کە بە واتای کوڕی تیماوس دێت، لەسەر ڕێگا دانیشتبوو.
47 کە بیستی ئەوە عیسای ناسیرەییە، هاواری کرد: «عیسای
کوڕی داود، بەزەییت پێمدا بێتەوە!» 48 زۆر کەس ئەویان
سەرزەنشت کرد تاکو بێدەنگ بێت. بەڵام زۆر بەرزتر
هاواری دەکرد: «کوڕی داود، بەزەییت پێمدا بێتەوە!» 49
عیسا ڕاوەستا و فەرمووی: «بانگی بکەن.» ئەوانیش نابیناکەیان
بانگکرد و پێیان گوت: «وورەت بەرز بێت! هەستە، بانگت
دەکات.» 50 ئیتر کەواکەی فڕێدا و هەستا و هاتە لای عیسا.
51 عیسا لێی پرسی: «چیت دەوێ بۆت بکەم؟» نابیناکە پێی
گوت: «ڕابی، دەمەوێ ببینم.» 52 عیساش پێی فەرموو: «بڕۆ!
باوەڕەکەت تۆی چاککردەوە.» دەستبەجێ بینایی بۆ گەڕایەوە
و بە ڕێگادا دوای عیسا کەوت.

11 کاتێک لە ئۆرشەلیم نزیک بوونەوە، لە بێتفاجی و
بێتعەنیا لەلای کێوی زەیتوون، عیسا دووان لە قوتابییەکانی
نارد، 2 پێی فەرموون: «بڕۆنە ئەو گوندەی بەرامبەرتان،
کاتێک دەچنە ناوی، دەبینن جاشکێک بەستراوەتەوە هەتا
ئێستا کەس سواری نەبووە، بیکەنەوە و بیهێنن. 3 ئەگەر یەکێک
لێی پرسین:"بۆ ئەمە دەکەن؟"بڵێن:"گەورەمان پێویستی پێیەتی،
ئینجا زوو دەینێرێتەوە بۆ ئێرە."» 4 چوون و بینییان وا جاشکێک
لەسەر ڕێگاکە، لەبەر دەرگای ماڵێک بەستراوەتەوە، ئەوانیش
کردیانەوە. 5 هەندێک کەس لەوێ ڕاوەستابوون، لێیان
پرسین: «چی دەکەن، جاشکەکە دەکەنەوە؟» 6 وەک ئەوەی
عیسا پێی فەرمووبوون وەڵامیان دایەوە، ئیتر ڕێگایان دان. 7
جاشکەکەیان بۆ عیسا هێنا و کەواکانیان خستە سەری، ئەویش
سواری بوو. 8 زۆر کەسیش کەواکانیان لەسەر ڕێگاکە
ڕاخست، هەندێکیش لە باخەکان لقەداریان بڕیبووەوە. 9
ئەوانەی لەپێشییەوە و ئەوانەش کە لەدوایەوە دەڕۆیشتن،
هاواریان دەکرد: «[هۆسانا! پیرۆزە ئەوەی بە ناوی یەزدانەوە
دێت!]» 10 «پیرۆزە ئەو شانشینەی داودی باوکمان کە دێت!»
«هۆسانا بۆ خودا!» 11 عیسا چووە ناو ئۆرشەلیم بۆ ناو حەوشەکانی

پەرستگا، تەماشای هەموو شتێکی دەوروبەری کرد، بەڵام
لەبەر ئەوەی کات درەنگ بوو، لەگەڵ دوازدە قوتابییەکە
چوونە دەرەوەی شار بۆ گوندی بێتعەنیا. 12 بۆ بەیانی کە
بێتعەنیایان بەجێهێشت، عیسا برسی بوو. 13 لە دوورەوە
دار هەنجیرێکی بینی گەڵای کردبوو، بەرەو لای چوو بە
ئومێدی ئەوەی شتێکی پێوە ببینێ. گەیشتە لای و لە گەڵا زیاتر
هیچی پێوە نەبینی، چونکە وەرزی هەنجیر نەبوو. 14 ئینجا پێی
فەرموو: «ئیتر هەرگیز کەس لە بەرت ناخوات.» قوتابییەکانیشی
گوێیان لێبوو. (aiōn g165) 15 هاتنە ئۆرشەلیم و عیسا چووە
ناو حەوشەکانی پەرستگا و دەستی کرد بە دەرکردنی ئەوانەی
لەوێ خەریکی کڕین و فرۆشتن بوون، مێزی پارەگۆڕەوان و
کورسی کۆترفرۆشانی سەرەوژێر کرد. 16 نەیدەهێشت کەس
بە شتومەکەوە بە ناو حەوشەکانی پەرستگادا تێبپەڕێت. 17
فێری دەکردن و دەیفەرموو: «ئایا نەنووسراوە: [ماڵەکەم بە ماڵی
نوێژ ناودەبردرێت بۆ هەموو گەلان]؟ بەڵام ئێوە کردووتانە بە
[ئەشکەوتی دزان!]» 18 کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەورات
گوێیان لێبوو، بیریان دەکردەوە چۆن لەناوی ببەن، چونکە
لێی دەترسان لەبەر ئەوەی هەموو خەڵکەکە لە فێرکردنەکانی
سەرسام ببوون. 19 کاتێک ئێوارە داهات، عیسا و قوتابییەکانی
چوونە دەرەوەی شار. 20 بەیانی کە بەوێدا تێپەڕینەوە، دار
هەنجیرەکەیان بینی لە ڕەگەوە وشک بووە. 21 پەترۆس بیری
کەوتەوە و گوتی: «ڕابی، سەیر بکە! دار هەنجیرەکەی نەفرەتت
لێکرد، وشک بووە!» 22 عیسا وەڵامی دایەوە: «باوەڕتان
بە خودا هەبێت. 23 ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی بەم کێوە
بڵێت "هەڵبکەنرێ و بکەوە ناو دەریاوە،" لە دڵدا گومان نەکات،
بەڵکو باوەڕ بکات ئەوەی دەیڵێت دەبێت، ئەوا بۆی دەبێت.
24 لەبەر ئەوە پێتان دەڵێم: هەموو ئەوەی داوای دەکەن
و نوێژی بۆ دەکەن، باوەڕ بکەن کە وەرتانگرتووە، بۆتان
دەبێت. 25 کاتێک دەوەستن نوێژ بکەن، ئەگەر شتێکتان
بەسەر یەکێکەوە هەبێت لێی خۆشبن، تاکو باوکیشتان ئەوەی
کە لە ئاسمانە لە گوناهەکانتان خۆشبێت. 26 بەڵام ئەگەر ئێوە لێ
خۆش نەبن، باوکی ئاسمانیشتان لە گوناهەکانتان خۆش نابێت.
» 27 دیسان هاتنەوە ئۆرشەلیم، عیسا لە حەوشەکانی پەرستگا
دەگەڕا، کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەورات و پیران هاتنە
لای و 28 لێیان پرسی: «ئەمانە بە چ دەسەڵاتێک دەکەیت؟
کێ ئەم دەسەڵاتەی بە تۆ داوە ئەم شتانە بکەیت؟» 29 عیسا
پێی فەرموون: «پرسیارێکتان لێ دەکەم، وەڵامم بدەنەوە،
منیش پێتان دەڵێم بە چ دەسەڵاتێک ئەمانە دەکەم: 30
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا لە ئاسمانەوە بوو یان لە مرۆڤەوە؟ وەڵامم
بدەنەوە!» 31 لەنێو خۆیاندا کەوتنە ڕاوێژکردن و گوتیان:
«ئەگەر بڵێین،"لە ئاسمانەوە بوو،"دەڵێت،"باشە بۆچی باوەڕتان
پێی نەکرد؟" 32 ئەگەریش بڵێین،"لە مرۆڤەوە بوو"...» لە
خەڵک دەترسان، چونکە یەحیا لەلای هەمووان بەڕاستی بە
پێغەمبەر دادەنرا. 33 ئینجا وەڵامی عیسایان دایەوە: «نازانین.»
عیساش پێی فەرموون: «منیش پێتان ناڵێم بە چ دەسەڵاتێک
ئەمانە دەکەم.»

12 عیسا بە نموونە دەستی کرد بە قسەکردن بۆیان:
« کابرایەک ڕەزێکی چاند، پەرژینێکی بە دەوریدا کرد، چاڵێکی
بۆ ترێ گوشین تێدا هەڵکەند و قوللەیەکی چاودێری بنیاد نا.
بە ڕەزەوانانی سپارد و گەشتی کرد. 2 لە وەرزی خۆیدا
خزمەتکارێکی بۆ لای ڕەزەوانەکان نارد، تاکو بەرهەمی ڕەزەکە
لە ڕەزەوانەکان وەربگرێت. 3 بەڵام گرتییان و لێیاندا و بە
دەستی بەتاڵ ناردیانەوە. 4 دیسان خزمەتکارێکی دیکەی
بۆ لایان نارد، سەری ئەمیشیان شکاند و سووکایەتییان پێ
کرد. 5 یەکێکی دیکەشی نارد، ئەویشیان کوشت. زۆر
خزمەتکاری دیکەشی نارد، لە هەندێکیان دا و هەندێکیان
کوشت. 6 «تەنها کوڕە خۆشەویستەکەی مابوو، لە کۆتاییدا
ئەویشی بۆ لایان نارد و گوتی:"ڕێزی کوڕەکەم دەگرن." 7
«بەڵام ئەو ڕەزەوانانە بە یەکتریان گوت:"ئەوەتا میراتگر، با
بیکوژین، تاکو ببینە میراتگر." 8 ئینجا گرتیان و کوشتیان
و فڕێیان دایە دەرەوەی ڕەزەکە. 9 «خاوەنی ڕەزەکە چی
دەکات؟ دێت و ئەم ڕەزەوانانە لەناودەبات و ڕەزەکە دەداتە
خەڵکی دیکە. 10 ئەم نووسراوە پیرۆزەتان نەخوێندووەتەوە:
«[ئەو بەردەی وەستاکان ڕەتیان کردەوە، بوو بە گرنگترین
بەردی بناغە. 11 ئەمە لەلایەن یەزدانەوە بوو، لەبەرچاومان
سەیرە]؟» 12 کاهینانی باڵا دەیانویست بیگرن، چونکە زانییان
نموونەکەی لەسەر ئەوان فەرموو، بەڵام لە خەڵکەکە ترسان،

ئیتر وازیان لێ هێنا و ڕۆیشتن. 13 کاهینانی باڵا هەندێک لە
فەریسییەکان و هێرۆدسییەکانیان ناردە لای عیسا، تاکو بە
وشەیەکی تووشی بکەن. 14 هاتن و پێیان گوت: «مامۆستا،
دەزانین تۆ ڕاستگۆیت و لە کەس سڵ ناکەیتەوە، چونکە
تەماشای ڕواڵەتی خەڵک ناکەیت، بەڵکو بە ڕاستی ڕێگای
خودا فێر دەکەیت. دروستە سەرانە بدرێتە قەیسەر یان نا؟
بیدەین یان نا؟» 15 بەڵام عیسا بە دووڕوویی ئەوانی زانی و پێی
فەرموون: «بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟ دینارێکم بۆ بهێنن با بیبینم.»
16 هێنایان و پێی فەرموون: «ئەم وێنە و نووسینە هی کێیە؟»
وەڵامیان دایەوە: «هی قەیسەر.» 17 عیساش پێی فەرموون:
«هی قەیسەر بدەنە قەیسەر، هی خوداش بدەنە خودا.» ئیتر
زۆر پێی سەرسام بوون. 18 سەدوقییەکان، ئەوانەی کە دەڵێن
هەستانەوە نییە، هاتنە لای و پرسیاریان لێکرد: 19 «مامۆستا،
موسا بۆی نووسیوین، ئەگەر یەکێک براکەی بە وەجاخکوێری
مرد و ژنەکەی لەپاش خۆی بەجێهێشت، ئەوا براژنەکەی
دەخوازێتەوە و وەچە بۆ براکەی دەخاتەوە. 20 حەوت برا
هەبوون، یەکەمیان ژنی هێنا و بە وەجاخکوێری مرد. 21 دووەم
خواستییەوە و بە وەجاخکوێری مرد، سێیەمیش ئاوا. 22 هەر
حەوتەکە وەجاخکوێر بوون، لەدوای هەموویان ژنەکەش مرد.
23 ئایا لە ڕۆژی زیندووبوونەوەدا دەبێتە ژنی کامیان؟ چونکە
ژنی هەر حەوتیان بووە.» 24 عیساش پێی فەرموون: «ئایا ئێوە
هەڵە نین، چونکە نە لە نووسراوە پیرۆزەکان دەزانن و نە لە هێزی
خودا؟ 25 کاتێک لە مردن هەڵدەستێنرێنەوە، نە ژن دەهێنن و
نە مێرد دەکەن، بەڵکو وەک فریشتە لە ئاسمان دەبن. 26 بەڵام
دەربارەی مردووان کە هەڵدەستنەوە، ئایا لە پەرتووکی موسادا
نەتانخوێندووەتەوە، چۆن لە دەوەنەکەدا خودا پێی فەرموو: [من
خودای ئیبراهیم و خودای ئیسحاق و خودای یاقوبم]؟ 27 ئەو
خودای مردووان نییە، بەڵکو هی زیندووانە. زۆر بە هەڵەدا
چوونە!» 28 یەکێک لە مامۆستایانی تەورات هات، گوێی لە
گفتوگۆکەیان بوو، بینی عیسا وەڵامێکی باشی دانەوە، لێی پرسی:
«چ ڕاسپاردەیەک لە هەموویان گرنگترە؟» 29 عیسا وەڵامی
دایەوە: «لە هەموویان گرنگتر ئەمەیە: [ئەی ئیسرائیل گوێ
بگرن، یەزدانی پەروەردگارمان یەک یەزدانە، 30 جا بە هەموو
دڵ و بە هەموو گیان و بە هەموو بیر و بە هەموو تواناتانەوە
یەزدانی پەروەردگارتان خۆشبوێ.] 31 لەدوای ئەویش ئەمەیە،
[نزیکەکەت وەک خۆت خۆشبوێت،] هیچ ڕاسپاردەیەک لەم
دوو ڕاسپاردەیە گرنگتر نییە.» 32 مامۆستاکەی تەوراتیش
پێی گوت: «ڕاستە مامۆستا، ڕاستت فەرموو کە یەک خودا
هەیە و بێجگە لە ئەو هیچ خودایەکی دیکە نییە. 33 خۆشویستنی
ئەویش بە هەموو دڵ و بە هەموو تێگەیشتن و بە هەموو تواناوە،
هەروەها خۆشویستنی نزیکەکەت وەک خۆت، لە هەموو جۆرە
قوربانی سووتاندن و پێشکەشکراوێک باشترە.» 34 عیسا بینی بە
داناییەوە وەڵامی دایەوە، پێی فەرموو: «لە پاشایەتی خوداوە
دوور نیت.» ئیتر کەس نەیوێرا هیچ پرسیارێکی دیکەی لێ
بکات. 35 کاتێک عیسا لە حەوشەکانی پەرستگا خەڵکی فێر
دەکرد فەرمووی: «مامۆستایانی تەورات چۆن دەڵێن:"مەسیح
کوڕی داودە"؟ 36 داود خۆی بە سروشی ڕۆحی پیرۆز گوتی:
«[یەزدان بە خاوەن شکۆی منی فەرموو:"لە دەستەڕاستم
دابنیشە هەتا دوژمنانت دەخەمە ژێر پێت."] 37 داود خۆی
پێی دەڵێ"خاوەن شکۆ"، ئیتر چۆن دەبێتە کوڕی؟» خەڵکەکە
زۆر بە خۆشییەوە گوێیان لێی دەگرت. 38 لە فێرکردنەکەیدا
دەیفەرموو: «ئاگاداری مامۆستایانی تەورات بن، حەز دەکەن
بە جلی شۆڕەوە بگەڕێن و پێیان خۆشە لە بازاڕدا سڵاویان لێ
بکرێت، 39 لە کەنیشتەکان ڕیزی پێشەوە بگرن و لە میوانیشدا
لای سەرەوە. 40 ماڵی بێوەژن هەڵدەلووشن و بۆ خۆدەرخستن
نوێژەکانیان درێژ دەکەنەوە. ئەمانە سزایان گەورەترە.» 41
عیسا بەرامبەر گەنجینەی پەرستگا دانیشت و سەیری کرد
چۆن خەڵکی پارەیان دەخەنە ناو گەنجینەکەوە، زۆرێک لە
دەوڵەمەندەکان پارەی زۆریان دادەنا. 42 بێوەژنێکی هەژار
هات و دوو فلسی دانا کە نیو عانەیە. 43 قوتابییەکانی بانگکرد
و پێی فەرموون: «ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم بێوەژنە هەژارە،
لە هەموو ئەوانەی دیکە پارەی زیاتر خستە ناو گەنجینەکە،
44 چونکە هەموان لە زیادەی خۆیان بەخشییان، بەڵام
ئەم بێوەژنە، سەرەڕای هەژارییەکەی هەموو بژێوییەکەی
بەخشی.»

13 کاتێک عیسا لە پەرستگا دەهاتە دەرەوە، یەکێک لە
قوتابییەکانی پێی گوت: «مامۆستا تەماشا بکە! چ جۆرە بەرد و

چ جۆرە تەلارێکن!» 2 عیساش پێی فەرموو: «ئەم تەلارە
مەزنانە دەبینیت؟ لێرەدا بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێت
و هەمووی دەڕووخێت.» 3 کاتێک عیسا لەسەر کێوی
زەیتوون بەرامبەر پەرستگاکە دانیشتبوو، پەترۆس و یاقوب و
یۆحەنا و ئەندراوس بە تەنها لێیان پرسی: 4 «پێمان بڵێ کەی
ئەمانە ڕوودەدەن؟ هەروەها ئەو نیشانەیە چییە کە ئاماژە بە
نزیکبوونەوەی ڕوودانی ئامانە دەکات؟» 5 عیسا وەڵامی
دانەوە: «ئاگاداربن، کەس چەواشەتان نەکات. 6 زۆر کەس
بە ناوی منەوە دێن و دەڵێن،"من ئەوم،"زۆر کەسیش چەواشە
دەکەن. 7 کاتێک جەنگ و هەواڵی جەنگیش دەبیستن
مەتۆقن. دەبێت ئەمە ڕووبدات، بەڵام هێشتا کۆتایی نییە. 8
نەتەوە لە نەتەوە ڕاست دەبێتەوە و شانشین لە شانشین. قاتوقڕی
و بوومەلەرزەش لە شوێنی جیاجیا دەبێت. بەڵام ئەمانە
سەرەتای ژانەکانن. 9 «ئاگاداری خۆتان بن، چونکە دەدرێنە
دادگا و لە کەنیشتەکان بە قامچی لێتان دەدرێت. لە پێناوی مندا
لەبەردەم فەرمانڕەوا و پاشایان ڕادەوەستێنرێن، وەک شایەتی
بۆ ئەوان. 10 هەروەها دەبێ یەکەم جار مزگێنییەکەم بە هەموو
نەتەوەکان ڕابگەیەنرێت. 11 کاتێکیش دەتانگرن و ڕادەستتان
دەکەن، پێشوەخت نیگەران مەبن لەوەی چی بڵێن، بەڵکو
لەو کاتەدا چیتان پێ دەدرێت بەوە بدوێن، چونکە ئێوە نین
دەدوێن، بەڵکو ڕۆحی پیرۆزە. 12 «برا برای خۆی بۆ مردن بە
دەستەوە دەدات، باوکیش منداڵی خۆی. منداڵان لە دایک
و باوکیان هەڵدەگەڕێنەوە و بە کوشتنیان دەدەن. 13 لەبەر
ناوی من هەمووان ڕقیان لێتان دەبێتەوە، بەڵام ئەوەی تاکو
کۆتایی دانبەخۆیدا بگرێت، ڕزگاری دەبێت. 14 «کاتێک
[قێزەونی وێرانکەر] دەبینن لەو جێگایە ڕاوەستاوە کە نابێت
لێی بێ (با خوێنەر تێبگات)، ئینجا با ئەوانەی لە یەهودیان
بەرەو چیاکان ڕابکەن، 15 ئەوەی لە سەربانە، با نەیەتە
خوارەوە و نەچێتە ژوورەوە تاکو شتێک لە ماڵەوە ببات،
16 هەروەها ئەوەی لە کێڵگەیە با نەگەڕێتەوە تاکو جلەکەی
ببات. 17 لەو ڕۆژانەدا قوڕبەسەر دووگیان و شیردەرا! 18 نوێژ
بکەن تاکو ئەوە لە زستاندا نەبێت، 19 چونکە لەو ڕۆژانەدا
تەنگانەیەک ڕوودەدات کە هەر لە سەرەتای دروستکردنی
بەدیهێنراوانەوە لە لایەن خوداوە هەتا ئێستا ئاوا نەبووە و نابێت.
20 «ئەگەر پەروەردگار ئەو ڕۆژانەی کەم نەکردایەوە، کەس
ڕزگاری نەدەبوو. بەڵام لە پێناوی ئەو هەڵبژێردراوانەی کە
ئەو هەڵیبژاردوون، ئەو ڕۆژانەی کەم کردووەتەوە. 21 ئەگەر
ئەو کاتە یەکێک پێی گوتن:"ئەوەتا مەسیح لێرەیە!"یان:"ئەوەتا
لەوێیە!"باوەڕ مەکەن، 22 چونکە چەند مەسیحێکی درۆزن و
پێغەمبەرانی درۆزن دەردەکەون، نیشانە و پەرجوو دەکەن،
تاکو ئەگەر بکرێ تەنانەت ئەوانەی هەڵبژێردراون هەڵبخەڵەتێنن.
23 بەڵام ئاگاداربن، ئەوا پێشوەخت هەموو شتێکم پێ گوتن.
24 «بەڵام لەو ڕۆژانەدا، دوای ئەو تەنگانەیە، «[خۆر تاریک
دەبێت و مانگ ڕووناکییەکەی نادات، 25 ئەستێرەکان لە
ئاسمان دەکەون، تەنی ئاسمانی دەهەژێن.] 26 «ئەوسا کوڕی
مرۆڤ دەبینن بە هێزێکی گەورە و شکۆوە لەناو هەورەوە
دێت. 27 ئینجا فریشتەکان دەنێرێت و ئەوانەی هەڵبژێردراون
لە چوار بایەکە کۆدەکاتەوە، لەم سەری زەوییەوە هەتا ئەو
سەری ئاسمان. 28 «پەند لە دار هەنجیر وەربگرن، کاتێک
لقەکانی نەرم بوون و گەڵایان کرد، دەزانن هاوین نزیکە. 29
بە هەمان شێوە، کاتێک ئێوەش دەبینن ئەم شتانە ڕوودەدات،
بزانن کە نزیکە و لە بەردەرگایە. 30 ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەم
نەوەیە بەسەرناچێت هەتا هەموو ئەمانە نەیەنە دی. 31 ئاسمان و
زەوی بەسەردەچن، بەڵام وشەکانم هەرگیز بەسەرناچن. 32
«سەبارەت بەو ڕۆژ و کاتە کەس نایزانێت، نە فریشتەکان کە
لە ئاسمانن و نە کوڕەکە، باوک نەبێت. 33 کەواتە ئاگاداربن و
ئێشک بگرن، چونکە نازانن کەی ئەو کاتە دێت. 34 وەک
پیاوێکە گەشتی کردبێت، ماڵەکەی بەجێهێشتبێت و دەسەڵاتی
دابێتە کۆیلەکانی، هەریەکە و بە ئیشی خۆی، دەرگاوانیشی
ڕاسپاردبێت ئێشک بگرێت. 35 «لەبەر ئەوە ئێشک بگرن،
چونکە نازانن کەی گەورەی ماڵ دەگەڕێتەوە، ئێوارە یان
نیوەی شەو، یان لەگەڵ خوێندنی کەڵەشێر، یان بەیانی. 36
نەوەک لەناکاو بگەڕێتەوە و بتانبینێت خەوتوون. 37 جا ئەوەی
بە ئێوەی دەڵێم، بە هەمووانی دەڵێم: ئێشک بگرن!»

14 جەژنی پەسخە و فەتیرە دوو ڕۆژی مابوو، کاهینانی
بالا و مامۆستایانی تەورات دەگەڕان بە فێڵێک عیسا بگرن
و بیکوژن، 2 گوتیان: «با لە جەژندا نەبێت، نەوەک ئاژاوە

بکەوێتە ناو خەڵک.» 3 کاتێک عیسا لە گوندی بێتعەنیا
بوو، لە ماڵی شیمۆنە گول لەسەر خوان بوو، ژنێک هات
بوتڵێکی ئەلەباستەری بۆنی ناردینی بێگەردی گرانبەهای پێبوو،
بوتڵەکەی شکاند و بەسەریدا ڕژاند. 4 بەڵام هەندێک تووڕە
بوون و بە یەکتریان گوت: «بۆچی بۆنەکە ئاوا بەفیڕۆ درا؟ 5
دەکرا ئەم بۆنە بە زیاتر لە سێ سەد دینار بفرۆشرایە و بدرایە
بە هەژاران.» جا سەرزەنشتی ژنەکەیان کرد. 6 بەڵام عیسا
فەرمووی: «وازی لێ بهێنن. بۆچی بێزاری دەکەن؟ شتێکی
چاکی بۆ من کرد. 7 هەژاران هەمیشە لەگەڵتانن، کەی
ویستتان دەتوانن چاکەیان لەگەڵ بکەن، بەڵام من هەمیشە
لەلاتان نیم. 8 ئەوەی لە دەستی هات کردی، زوو جەستەی
منی بۆ ناشتن چەورکرد. 9 ڕاستیتان پێ دەڵێم: لە هەر شوێنێکی
جیهاندا ئەم مزگێنییە ڕابگەیەنرێت، وەک یادکردنەوەیەک
باسی ئەوەش دەکرێت کە ئەم ژنە کردوویەتی.» 10 یەهوزای
ئەسخەریوتی کە یەکێک بوو لە دوازدە قوتابییەکە، چوو بۆ لای
کاهینانی باڵا تاکو عیسا بە گرتن بدات. 11 کاتێک گوێیان
لێبوو، دڵخۆش بوون و بەڵێنیان پێیدا زیوی بدەنێ. جا لە
هەلێک دەگەڕا تاکو عیسا بە گرتن بدات. 12 لە یەکەم ڕۆژی
جەژنی فەتیرەدا، کە بەرخی پەسخەیان سەردەبڕی، قوتابییەکانی
لە عیسایان پرسی: «دەتەوێ بچینە کوێ ئامادەکاری بکەین،
تاکو نانی پەسخە بخۆیت؟» 13 ئەویش دووان لە قوتابییەکانی
نارد و پێی فەرموون: «بڕۆنە ناو شار، پیاوێک تووشتان دەبێت
گۆزەیەک ئاوی هەڵگرتووە، دوای بکەون. 14 لەکوێ چووە
ژوورەوە، بە خاوەن ماڵەکە بڵێن:"مامۆستا دەفەرموێ: کوا
دیوەخانەکەم تاکو لەگەڵ قوتابییەکانم نانی پەسخەی تێدا بخۆم؟"
15 ئەویش لە نهۆمی سەرەوە ژوورێکی گەورەتان پیشان
دەدات، ڕاخراوە و ئامادەکراوە، لەوێ بۆمانی ئامادە بکەن.»
16 قوتابییەکان ڕۆیشتن و هاتنە شار، هەموو شتێکیان دۆزییەوە،
هەروەک عیسا پێی فەرمووبوون. ئینجا نانی پەسخەیان ئامادە
کرد. 17 کە ئێوارە داهات، عیسا لەگەڵ دوازدە قوتابییەکە
هات. 18 پاڵیاندابووەوە نانیان دەخوارد، عیسا فەرمووی:
«ڕاستیتان پێ دەڵێم، یەکێکتان وا لەگەڵم دەخوات، بە گرتنم
دەدات.» 19 خەم دایگرتن و یەک لەدوای یەک گوتیان: «خۆ
ئەو کەسە من نیم؟» 20 پێی فەرموون: «یەکێکە لەم دوازدەیە،
ئەوەی لەگەڵم دەستی لەناو قاپەکەیە. 21 کوڕی مرۆڤ دەبێت
وەک ئەوەی لەبارەیەوە نووسراوە بڕوات، بەڵام قوڕبەسەر
ئەوەی کوڕی مرۆڤ بە گرتن دەدات! باشتر بوو بۆ ئەو کەسە
هەر لەدایک نەبووایە.» 22 کاتێک نانیان دەخوارد، عیسا
نانێکی هەڵگرت، سوپاسی خودای کرد و لەتی کرد، پێیدان
و فەرمووی: «وەریبگرن، ئەمە جەستەی منە.» 23 ئینجا
جامێکی هەڵگرت و سوپاسی خودای کرد، پێیدان و هەموو
لێیان خواردەوە. 24 پێی فەرموون: «ئەمە خوێنی منە، خوێنی
پەیمانەکەیە کە لە پێناوی خەڵکێکی زۆر دەڕژێت. 25 ڕاستیتان
پێ دەڵێم: ئیتر لە بەرهەمی مێو ناخۆمەوە، هەتا ئەو ڕۆژە دێت
کە سەر لە نوێ لە شانشینی خودا دەیخۆمەوە.» 26 ئینجا
گۆرانیی ڕۆحییان گوت و چوون بۆ دەرەوەی شار بۆ کێوی
زەیتوون. 27 عیسا پێی فەرموون: «هەمووتان پشتم تێ دەکەن،
چونکە نووسراوە: «[لە شوانەکە دەدەم، مەڕەکان پەرت دەبن.]
28 بەڵام دوای هەستانەوەم، پێشتان دەکەوم بۆ جەلیل.» 29
پەترۆس پێی گوت: «ئەگەر هەموو پشتت لێ بکەن، من پشتت
لێ ناکەم.» 30 عیسا پێی فەرموو: «ڕاستیت پێ دەڵێم: تۆ ئەمڕۆ،
هەر ئەمشەو، پێش ئەوەی دوو جار کەڵەشێر بخوێنێت، سێ
جار نکۆڵی لە ناسینی من دەکەیت.» 31 بەڵام پەترۆس زیاتر
پێداگری کرد و گوتی: «ئەگەر لەگەڵیشت بمرم، نکۆڵیت لێ
ناکەم.» هەموو وایان گوت. 32 پاشان چوونە شوێنێک پێی
دەگوترا گەتسیمانی، بە قوتابییەکانی فەرموو: «لێرە دانیشن
تاکو نوێژ دەکەم.» 33 ئەوسا پەترۆس و یاقوب و یۆحەنای
لەگەڵ خۆی برد، هەستی بە دڵگرانی و دڵتەنگی دەکرد. 34 پێی
فەرموون: «زۆر دڵتەنگم، خەریکە بمرم، لێرە بمێننەوە و ئێشک
بگرن.» 35 کەمێک دوورکەوتەوە و خۆی خستە سەر زەوی،
نوێژی کرد تاکو ئەگەر بکرێت کاتەکەی بەسەردا تێبپەڕێت.
36 فەرمووی: «بابە! باوکە، هەموو شتێک بۆ تۆ دەبێت، ئەم
جامەم لەسەر لاببە، بەڵام نەک بە خواستی من، بەڵکو بە
خواستی تۆ.» 37 گەڕایەوە بینی نوستوون، بە پەترۆسی فەرموو:
«شیمۆن نوستوویت؟ نەتتوانی کاتژمێرێک ئێشک بگریت؟ 38
ئێشک بگرن و نوێژ بکەن، تاکو نەکەونە ناو تاقیکردنەوەوە.
ڕۆح چالاکە بەڵام جەستە لاوازە.» 39 دیسان ڕۆیشتەوە و
نوێژی کرد، هەمان وتەی دووبارە کردەوە. 40 کاتێک کە

دووبارە گەڕایەوە، بینی نوستوون، چونکە چاویان قورس ببوو،
نەیانزانی چۆن وەڵامی بدەنەوە. 41 سێیەم جار گەڕایەوە،
پێی فەرموون: «هێشتا نوستوون و پشوو دەدەن؟ بەسە! کاتەکە
هاتووە. ئەوەتا کوڕی مرۆڤ دەدرێتە دەست گوناهباران. 42
هەستن با بڕۆین، ئەوەتا ئەوەی بە گرتنم دەدات نزیک بووەوە.»
43 کاتێک هێشتا عیسا قسەی دەکرد، لەناکاو یەهوزا گەیشت
کە یەکێک بوو لە دوازدە قوتابییەکە. کۆمەڵە خەڵکێکی لەگەڵ
بوو لەلایەن کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەورات و پیرانەوە
نێردرابوون، شمشێر و داریان پێبوو. 44 ئەوەی بە گرتنی دەدا
نیشانەیەکی پێدابوون، گوتبووی: «ئەوەی ماچی دەکەم، ئەوە
خۆیەتی، بیگرن و بە پاسەوانییەوە بیبەن.» 45 هەرکە یەهوزا
گەیشت، چوو بۆ لای عیسا و گوتی: «ڕابی!» و ماچی کرد.
46 ئیتر دەستبەسەریان کرد و گرتییان. 47 بەڵام یەکێک لە
ئامادەبووان، شمشێرەکەی هەڵکێشا، لە خزمەتکاری سەرۆکی
کاهینانی دا و گوێی بڕی. 48 عیساش پێی فەرموون: «ئایا من
کەسێکی یاخیبووم کە بە کوتەک و شمشێرەوە هاتوون بمگرن؟
49 ڕۆژانە لە حەوشەکانی پەرستگا لەگەڵتان بووم خەریکی
فێرکردن بووم، نەتانگرتم، بەڵام دەبێت نووسراوە پیرۆزەکان
بێنە دی.» 50 ئینجا هەموو بەجێیان هێشت و ڕایانکرد. 51
گەنجێک دوای عیسا کەوت کە تەنها بە پارچە کەتانێک
ڕووتییەکەی داپۆشیبوو. کاتێک گرتیان، 52 کەتانەکەی
بەجێهێشت و بە ڕووتی ڕایکرد. 53 عیسایان بردە لای سەرۆکی
کاهینان، هەموو کاهینانی باڵا و پیران و مامۆستایانی تەورات
کۆبوونەوە. 54 پەترۆسیش دووربەدوور تاکو ناو حەوشەی
ماڵی سەرۆکی کاهینان دوای کەوت، لەگەڵ خزمەتکاران
لەبەردەم ئاگر دانیشتبوو خۆی گەرم دەکردەوە. 55 کاهینانی
باڵا و هەموو ئەندامانی ئەنجومەنی باڵای جولەکە بەدوای
شایەتییەک دەگەڕان لەسەر عیسا تاکو سزای کوشتنی بەسەردا
بدەن، بەڵام دەستیان نەکەوت. 56 کەسانێکی زۆر بە درۆ
شایەتییان لەسەری دا، بەڵام شایەتییەکانیان یەکیان نەدەگرتەوە.
57 هەندێک هەستان و بە درۆ شایەتییان لەسەری دا و گوتیان:
58 «گوێمان لێی بوو دەیگوت:”ئەم پەرستگایەی دەستکردی
مرۆڤە دەیڕووخێنم، بە سێ ڕۆژ یەکێکی دیکە بنیاد دەنێم
کە دەستکردی مرۆڤ نەبێت.“» 59 لەمەشدا شایەتییەکەیان
کۆک نەبوو. 60 سەرۆکی کاهینانیش لەناوەڕاست ڕاوەستا
و لە عیسای پرسی: «هیچ وەڵام نادەیتەوە؟ ئەم پیاوانە چ
شایەتییەکت لەسەر دەدەن؟» 61 بەڵام عیسا بێدەنگ مایەوە و
هیچ وەڵامی نەدایەوە. دیسان سەرۆکی کاهینان لێی پرسی و پێی
گوت: «ئایا تۆ مەسیحەکەی، کوڕی خودای پیرۆز؟» 62 عیسا
فەرمووی: «من ئەوم. لە داهاتووش دەبینن کوڕی مرۆڤ لە
دەستەڕاستی خودای توانادار دادەنیشێت و بەسەر هەوری
ئاسمانەوە دێتەوە.» 63 سەرۆکی کاهینان جلەکانی خۆی دادڕی
و گوتی: «ئیتر چ پێویستیمان بە شایەت هەیە؟ 64 خۆ گوێتان
لە کفرەکە بوو، ڕاتان چییە؟» هەموو بڕیاریان دا کە شایانی
مردنە. 65 هەندێک کەوتنە تف لێکردنی، دەم و چاویان
داپۆشی و لێیان دەدا، پێیان دەگوت: «ئەگەر پێغەمبەریت،
بزانە کێ بوو لێیدایت؟» پاسەوانەکانیش گرتییان و دایانە بەر
زللە. 66 پەترۆس لە خوارەوە لە حەوشەکە بوو، یەکێک لە
کارەکەرانی سەرۆکی کاهینان هات. 67 پەترۆسی بینی خۆی
گەرم دەکاتەوە، تێیڕوانی و گوتی: «تۆش لەگەڵ عیسای
ناسیرەیی بوویت.» 68 بەڵام پەترۆس نکۆڵی کرد و گوتی:
«نازانم، تێنا گەم چی دەڵێی.» چووە داڵانەکە. ئینجا کەڵەشێر
خوێندی. 69 کارەکەرەکە بینییەوە، بەوانەی گوتەوە کە لەوێدا
ڕاوەستابوون: «ئەمەش لەوانە.» 70 دیسان نکۆڵی کرد. پاش
کەمێک ئەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون، بە پەترۆسیان گوت:
«بە ڕاستی تۆ لەوانیت، چونکە تۆش جەلیلیت.» 71 دەستی
کرد بە نەفرەتکردن و سوێندخواردن و گوتی: «ئەم کابرایەی
باسی دەکەن نایناسم.» 72 دەستبەجێ کەڵەشێر بۆ دووەم جار
خوێندی، پەترۆسیش قسەکەی عیسای بیرکەوتەوە کە پێی
فەرمووبوو: «پێش ئەوەی دوو جار کەڵەشێر بخوێنێت، سێ
جار نکۆڵیم لێ دەکەیت.» خۆی پێ نەگیرا و گریا.

15 هەر بەیانی زوو، کاهینانی باڵا و پیران و مامۆستایانی
تەورات و هەموو ئەندامانی ئەنجومەنی باڵای جولەکە ڕاوێژیان
کرد. عیسایان قۆڵبەست کرد و بردیان و دایانە دەست پیلاتۆس.
2 پیلاتۆس لێی پرسی: «تۆ پاشای جولەکەی؟» عیسا وەڵامی
دایەوە: «خۆت گوتت.» 3 کاهینانی باڵا سکاڵای زۆریان لێ
دەکرد. 4 پیلاتۆس لێی پرسییەوە: «ئایا هیچ وەڵام نادەیتەوە؟

بزانە چەند سکاڵات لێدەکەن.» 5 بەڵام عیسا هیچ وەڵامێکی
نەدایەوە و پیلاتۆسیش بەمە سەرسام بوو. 6 لە هەر جەژنێکدا
فەرمانڕەوا بەگوێرەی داوا کاری خەڵکەکە بەندکراوێکی ئازاد
دەکرد. 7 پیاوێک بە ناوی باراباس لەگەڵ یاخییوان گیرابوو
کە لە ڕاپەڕینەکەدا کوشتاریان کردبوو. 8 ئینجا خەڵکەکە
هاتن و داوایان کرد ئەوەیان بۆ بکات کە هەمیشە دەیکرد
بۆیان. 9 پیلاتۆسیش لێی پرسین: «دەتانەوێ پاشای جولەکەتان
بۆ ئازاد بکەم؟» 10 چونکە دەیزانی کاهینانی باڵا لە ئیرەییدا
عیسایان بە گرتن دابوو. 11 بەڵام کاهینانی باڵا خەڵکەکەیان
جۆشدا کە باراباسیان بۆ ئازاد بکات. 12 پیلاتۆس دیسان
لێی پرسین: «ئەی باشە چی لەوە بکەم کە پێی دەڵێن،"پاشای
جولەکە"؟» 13 هاواریان کرد: «لە خاچی بدە!» 14 پیلاتۆس
لێی پرسین: «بۆ؟ چ خراپەیەکی کردووە؟» بەڵام ئەوان زیاتر
هاواریان دەکرد: «لە خاچی بدە!» 15 پیلاتۆسیش دەیویست
خەڵکەکە ڕازی بکات، لەبەر ئەوە باراباسی بۆ ئازاد کردن،
بەڵام فەرمانی دا کە عیسا بدرێتە بەر قامچی و پاشان لە خاچ
بدرێت. 16 سەربازەکان عیسایان بردە کۆشکی فەرمانڕەوا و
تەواوی سەربازەکانیان کۆکردەوە. 17 کەوایەکی ئەرخەوانییان
لەبەرکرد، تاجێکیان لە دڕک هۆنییەوە و لەسەریان نا. 18
دەستیان کرد بە سڵاو لێکردنی و دەیانگوت: «سڵاو، ئەی
پاشای جولەکە!» 19 بە قامیش لەسەریان دەدا و تفیان لێ
دەکرد، چۆکیان دادەدا و لەبەردەمی کڕنۆشیان دەبرد. 20
کاتێک گاڵتەیان پێ کرد، کراسە ئەرخەوانییەکەیان لەبەر
داکەند و جلەکەی خۆیان لەبەرکردەوە و بۆ لەخاچدان بردیانە
دەرەوە. 21 ڕێبوارێک لە کێڵگە دەهاتەوە، ناوی شیمۆنی
کورێنی بوو، باوکی ئەسکەندەر و ڕوفوس، ناچاریان کرد
خاچەکەی ئەو هەڵبگرێت. 22 ئینجا عیسایان بردە شوێنێک
کە پێی دەگوترا گولگۆسا، واتە «شوێنی کاسەسەر». 23
شەرابی تێکەڵ بە موڕیان پێدا، بەڵام نەیخواردەوە. 24 لە
خاچیان دا و جلەکانیان دابەش کرد، تیروپشکیان لەسەر کرد،
بۆ ئەوەی بزانن هەریەکەیان چی بەردەکەوێت. 25 کاتێک لە
خاچیان دا کاتژمێر نۆی بەیانی بوو، 26 ناونیشانی تاوانەکەشی
نووسرابوو: پاشای جولەکە. 27 دوو دزیشیان لەگەڵی لە خاچ
دا، یەکێک لەلای ڕاستی و ئەوەی دیکەش لەلای چەپی. 28
نووسراوە پیرۆزەکە هاتە دی کە دەڵێت: [لە ڕیزی تاوانباران
دانرا.] 29 ئەوانەی بەوێدا تێدەپەڕین، جنێویان پێ دەدا و
سەریان بادەدا و دەیانگوت: «ها! ئەی ڕووخێنەری پەرستگا
و بنیادنەرەوەی لە سێ ڕۆژدا، 30 خۆت ڕزگار بکە و لە
خاچەکە دابەزە.» 31 بە هەمان شێوە کاهینانی باڵا و مامۆستایانی
تەورات گاڵتەیان دەکرد و بە یەکتریان دەگوت: «خەڵکی
دیکەی ڕزگار کرد، بەڵام ناتوانێ خۆی ڕزگار بکات! 32 با
ئێستا مەسیحی پاشای ئیسرائیل لە خاچەکە دابەزێت، تاکو
ببینین و باوەڕ بهێنین.» ئەوانەش کە لەگەڵی لە خاچ دەدران
قسەیان پێ دەگوت. 33 کە بووە کاتژمێر دوازدە تاریکی باڵی
بەسەر هەموو زەویدا کێشا هەتا کاتژمێر سێ. 34 لە کاتژمێر
سێ، عیسا بە دەنگێکی بەرز هاواری کرد: «[ئێلی، ئێلی، لەما
شەبەقتانی؟]» کە بە واتای [خودای من، خودای من، بۆ
وازت لێ هێنام؟] دێت. 35 کاتێک هەندێک لەوانەی لەوێ
ڕاوەستابوون گوێیان لێ بوو، گوتیان: «ئەوە بانگی ئەلیاس
دەکات.» 36 یەکێک ڕایکرد و ئیسفەنجێکی لە سرکە هەڵکێشا
و بەسەر قامیشێکەوە پێیدا تاکو بیخواتەوە و گوتی: «لێگەڕێن،
با بزانین ئەلیاس دێت دایبگرێت؟» 37 عیساش بە دەنگێکی
بەرز هاواری کرد و گیانی سپارد. 38 پەردەی پەرستگاش لە
سەرەوە هەتا خوارەوە شەق بوو و بوو بە دوو پارچەوە. 39 ئەو
سەرپەلەی بەرامبەر عیسا ڕاوەستابوو، گوێی لە هاواری بوو و
بینی چۆن گیانی سپارد، گوتی: «بەڕاستی ئەم کەسە کوڕی
خودا بوو!» 40 چەند ژنێک لە دوورەوە تەماشایان دەکرد،
لەنێوانیاندا مریەمی مەجدەلی و مریەمی دایکی یاقوبی بچووک و
یوسی و سالومە دەبینران. 41 ئەمانە لە جەلیلەوە دوای عیسا
کەوتبوون و خزمەتیان دەکرد، زۆری دیکەش لەگەڵی هاتبوونە
ئۆرشەلیم. 42 ئێوارە داهات، ڕۆژی خۆ ئامادەکردن بوو، واتە
ڕۆژی پێش شەممە، 43 یوسفی خەڵکی ڕامە ئەندامێکی بەرزی
ئەنجومەن بوو، ئەویش چاوەڕێی شانشینی خودای دەکرد،
وێرای و چوو بۆ لای پیلاتۆس و داوای تەرمەکەی عیسای
کرد. 44 پیلاتۆس سەرسام بوو ئاوا بە زوویی عیسا مردووە،
سەرپەلەکەی بانگکرد و لێی پرسی ئاخۆ دەمێکە مردووە. 45
کاتێک لە سەرپەلەکەوە زانی، تەرمەکەی دایە یوسف. 46
ئەویش کەتانی کڕی، دایگرت و بە کەتان کفنی کرد، لە

گۆڕێکدا ناشتی کە لە تاشەبەرد هەڵکەنرابوو. ئینجا بەردێکی
گلۆر کردەوە سەر دەرگای گۆڕەکە. 47 مریەمی مەجدەلی و
مریەمی دایکی یاقوب، بینییان لەکوێ نێژرا.

16 کە ڕۆژی شەممە تەواو بوو، مریەمی مەجدەلی و
سالومە و مریەمی دایکی یاقوب بۆنوبەرامیان کڕی، تاکو بچن
و تەرمی عیسا چەور بکەن. 2 لە یەکەم ڕۆژی هەفتەدا، بەیانی
زوو لەگەڵ خۆر هەڵاتن، هاتنە سەر گۆڕەکە. 3 بە یەکتریان
دەگوت: «باشە کێ بەردی سەر دەرگای گۆڕەکەمان بۆ گلۆر
دەکاتەوە؟» 4 بەڵام کە سەیریان کرد، بینییان بەردەکە گلۆر
کراوەتەوە، هەرچەندە زۆر گەورە بوو. 5 جا چوونە ناو
گۆڕەکە و لەلای ڕاستەوە گەنجێکیان بینی دانیشتبوو، کەوایەکی
سپی لەبەر بوو، ئیتر تاسان. 6 پێی گوتن: «مەتاسێن، بە شوێن
عیسای ناسیرەیی لەخاچدراودا دەگەڕێن. ئەو هەستایەوە!
لێرە نییە. ئەوەتا ئەو شوێنەی لێیان دانا. 7 بەڵام بڕۆن و
بە قوتابییەکانی و بە پەترۆس بڵێن،”ئەو پێشتان دەکەوێت بۆ
جەلیل، وەک چۆن پێی فەرموون لەوێ دەیبینن.“» 8 ژنەکان لە
گۆڕەکە هاتنە دەرەوە و هەڵاتن. لەرز و سەرسامی دایگرتبوون،
هیچیان بە کەس نەگوت، چونکە دەترسان. 9 (note: The most
reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-
20.) دوای ئەوەی عیسا بەیانی زوو لە یەکەم ڕۆژی هەفتەدا
هەستایەوە، یەکەم جار بۆ مریەمی مەجدەلی دەرکەوت، ئەوەی
حەوت ڕۆحی پیسی لێ دەرکردبوو. 10 ئەویش چوو و بەوانەی
گوت کە لەگەڵ عیسادا بوون و شیوەنیان دەگێڕا و دەگریان.
11 کاتێک بیستیان عیسا زیندوو بووەتەوە و ئەم بینیویەتی،
باوەڕیان نەکرد. 12 لە دوای ئەمانە عیسا بە شێوەیەکی دیکە بۆ
دووان لە قوتابییەکان دەرکەوت، کاتێک بۆ گوندەکان بەڕێوە
بوون. 13 جا چوون و بەوانی دیکەیان ڕاگەیاند، بەڵام باوەڕیان
پێ نەکردن. 14 پاشان عیسا بۆ یازدە قوتابییەکە دەرکەوت،
کاتێک لەسەر خوان بوون، لەبەر بێباوەڕی و کەللەڕەقییان
سەرزەنشتی کردن، چونکە باوەڕیان بەوانە نەکرد کە دوای
هەستانەوەکەی بینیبوویان. 15 پێی فەرموون: «بڕۆن بۆ هەموو
جیهان و ئەم مزگێنییە بە هەموو بەدیهێنراوان ڕابگەیەنن. 16
ئەوەی باوەڕ دەهێنێت و لە ئاو هەڵدەکێشرێ ڕزگاری دەبێت،
ئەوەش کە باوەڕ ناهێنێ، تاوانبار دەکرێت. 17 ئەوانەی باوەڕ
دەهێنن ئەم نیشانانەیان لەگەڵ دەبێت، بە ناوی من ڕۆحی
پیس دەردەکەن و بە زمانی نوێ دەدوێن، 18 بە دەستیان
مار دەگرن، ئەگەر ژەهرێکی کوشندەش بخۆنەوە زیانیان پێ
ناگات، دەست لەسەر نەخۆش دادەنێن و چاکدەبنەوە.» 19
لەدوای ئەوەی عیسای خاوەن شکۆ ئەمانەی پێ فەرموون،
بۆ ئاسمان بەرزکرایەوە و لە دەستەڕاستی خودا دانیشت. 20
ئەوانیش چوون و لە هەموو لایەک جاڕیان دا، عیسای خاوەن
شکۆش لەگەڵیان کاری دەکرد و بە پەرجووەکانی پشتگیری
پەیامەکەی دەکرد.

لۆقا

1 ئەی ساوفیلۆسی پایەبەرز، زۆر کەس هەستان بە داڕشتنی
چیرۆکی ئەو شتانەی لەلای ئێمە هاتنە دی، 2 وەک ئەوەی
لەلایەن ئەوانەوە پێمان گەیشت کە لە سەرەتاوە شایەتحاڵ و
خزمەتکاری پەیامەکە بوون. 3 لەدوای ئەوەی من لە سەرەتاوە
پشکنینێکی وردم بۆ هەموو شتێک کرد، ئێستاش بە باشم
زانی بە ڕیزبەندی بۆت بنووسم، 4 تاکو لە ڕاستی ئەو قسانە
دڵنیابی کە فێرکراوی. 5 لەو سەردەمەی هێرۆدسی باوک
پاشای یەهودیا بوو، کاهینێک لە نۆرەی نەوەی ئەبیا هەبوو
کە ناوی زەکەریا بوو، ئەلیساباتی ژنیشی لە نەوەی هارون
بوو. 6 هەردووکیان لەبەرچاوی خودا ڕاستودروست بوون،
بێ گلەیی بوون لە پەیڕەوکردنی هەموو ڕاسپاردە و حوکمەکانی
یەزدان. 7 بەڵام منداڵیان نەدەبوو، چونکە ئەلیسابات نەزۆک
بوو، هەردووکیشیان بە ساڵدا چووبوون. 8 کاتێک زەکەریا
لە نۆرەی کۆمەڵەکەی خۆیدا کاروباری کاهینێتی جێبەجێ
دەکرد لەبەردەم خودا، 9 بەگوێرەی نەریتی کاهینێتی،
تیروپشکی کەوتە سەر تاکو بچێتە ناو پەرستگای یەزدان و
بخوور بسووتێنێت. 10 لە کاتی سووتانی بخوورەکەدا، خەڵکی
هەموو لە دەرەوە نوێژیان دەکرد. 11 لەوێ فریشتەیەکی یەزدانی
بۆ دەرکەوت، لەلای ڕاستی قوربانگای بخوور ڕاوەستابوو.
12 کاتێک زەکەریا فریشتەکەی بینی، پەشۆکا و ترسی لێ
نیشت. 13 بەڵام فریشتەکە پێی گوت: «زەکەریا مەترسە،
چونکە پاڕانەوەکەت بیسترا، ئەلیساباتی ژنیشت کوڕێکی بۆت
دەبێت و ناوی لێ دەنێیت یەحیا. 14 ئەو دەبێتە مایەی
خۆشی و شادی بۆ تۆ، زۆر کەس بە لەدایکبوونی دڵخۆش
دەبن، 15 چونکە ئەو لەبەرچاوی یەزدان دەبێتە کەسێکی
مەزن و پایەبەرز. هەرگیز شەراب و مەی ناخواتەوە. لە سکی
دایکییەوە پڕدەبێت لە ڕۆحی پیرۆز و 16 زۆر لە ڕۆڵەکانی
ئیسرائیل بۆ لای یەزدانی پەروەردگاری خۆیان دەگەڕێنێتەوە.
17 بە ڕۆح و توانای ئەلیاسەوە پێش یەزدان دەکەوێت، تاکو
دڵی باوکان بۆ لای منداڵەکان ڕابکێشێت و یاخیبووانیش بۆ
لای دانایی ڕاستودروستان بگەڕێنێتەوە، بۆ ئەوەی گەلێکی
ئامادە بۆ یەزدان پێکبهێنێت.» 18 زەکەریاش بە فریشتەکەی
گوت: «چۆن لەمە دڵنیا بم، چونکە خۆم پیرم و ژنەکەشم بە
ساڵدا چووە؟» 19 فریشتەکە وەڵامی دایەوە: «من جبرائیلم
لەبەردەم خودا ڕادەوەستم، نێردراوم تاکو لەگەڵت بدوێم و ئەم
مژدەیەت بدەمێ. 20 ئەوەتا لە ئێستاوە تۆ لاڵ دەبیت و توانای
قسەکردنت نامێنێت هەتا ئەو ڕۆژەی ئەم شتانە ڕوودەدەن،
چونکە باوەڕت بە قسەکەم نەکرد، ئەوەی لە کاتی خۆیدا دێتە
دی.» 21 خەڵکەکە چاوەڕوانی زەکەریایان دەکرد و سەرسام
ببوون لە دواکەوتنی لەناو پەرستگادا. 22 کاتێک هاتە دەرەوە
نەیتوانی لەگەڵیان بدوێت، جا زانییان کە لە پەرستگادا بینینێکی
بۆ ئاشکرا کراوە، چونکە بە ئیشارەت لەگەڵیان دەدوا و بە
لاڵی مایەوە. 23 کاتێک ڕۆژانی خزمەتکردنەکەی تەواوبوو،
گەڕایەوە ماڵ. 24 دوای ئەو ڕۆژانە، ئەلیساباتی ژنی سکی
پڕبوو، پێنج مانگ خۆی شاردەوە و دەیگوت: 25 «یەزدان
ئەمەی بۆ کردم، لەم ڕۆژانەدا چاکەی خۆی نیشان دا و
ئابڕووی منی لەنێو خەڵکدا کڕییەوە.» 26 کاتێک ئەلیسابات
سکی شەش مانگ بوو، خودا جبرائیلی فریشتەی نارد بۆ
شارێک لە ناوچەی جەلیل کە ناوی ناسیرە بوو، 27 بۆ لای
پاکیزەیەک کە دەستگیرانی پیاوێک بوو لە بنەماڵەی داود
بە ناوی یوسف، ناوی پاکیزەکەش مریەم بوو. 28 جبرائیل
هاتە لای مریەم و گوتی: «سڵاو، ئەی ئەو کەسەی نیعمەتی
خودات بەسەردا ڕژاوە، یەزدانت لەگەڵە.» 29 بەڵام ئەو
بە پەیامەکە زۆر شێوا و بیری کردەوە دەبێت ئەمە چ جۆرە
سڵاوێک بێت. 30 فریشتەکە پێی گوت: «مەترسە مریەم،
چونکە لەلای خودا ڕەزامەندیت بەدەستهێنا. 31 ئەوەتا سکت
دەبێت و کوڕێکت دەبێت ناوی لێ دەنێیت عیسا. 32
پایەبەرز دەبێت و بە کوڕی خودای هەرەبەرز ناودەبردرێت،
خودای پەروەردگاریش تەختی داودی باوکی پێدەداتەوە. 33
هەتاهەتایە حوکمڕانی نەوەی یاقوب دەکات، شانشینەکەشی
کۆتایی نایەت.» (aiōn g165) 34 بەڵام مریەم بە فریشتەکەی
گوت: «ئەمە چۆن دەبێت، کە من هێشتا پاکیزەم؟» 35
فریشتەکە وەڵامی دایەوە: «ڕۆحی پیرۆز دێتە سەرت و هێزی
خودای هەرەبەرز دەبێتە سایەی سەرت. لەبەر ئەوە ئەو
پیرۆزەی لێت دەبێت بە کوڕی خودا ناودەبردرێت. 36 ئەوەتا
ئەلیساباتی خزمیشت بەو پیرییە سکی پڕە بە کوڕێک. ئەوەی

پێیان دەگوت نەزۆک سکی شەش مانگە، 37 چونکە هیچ
شتێک لەلای خودا مەحاڵ نییە.» 38 مریەم گوتی: «ئەوەتا
من کارەکەری یەزدانم. ئەوەی تۆ دەیفەرموویت با بێتە دی.»
فریشتەکەش بەجێی هێشت. 39 لەو ڕۆژانەدا، مریەم هەستا و
خێرا بۆ شارۆچکەیەک چوو لە ناوچە شاخاوییەکانی هەرێمی
یەهودیا. 40 چووە ماڵی زەکەریا و سڵاوی لە ئەلیسابات
کرد. 41 کاتێک ئەلیسابات گوێی لە سڵاوەکەی مریەم
بوو، منداڵەکە لە سکیدا کەوتە جوڵەجوڵ و ئەلیسابات پڕبوو
لە ڕۆحی پیرۆز. 42 ئەلیسابات بە دەنگێکی بەرز هاواری
کرد: «لەنێو ژناندا بەرەکەتداریت، بەرهەمی سکت بەرەکەتدار
دەبێت! 43 بۆ من کێم تاکو دایکی گەورەکەم بێت بۆ لام؟
44 چونکە هەرکە دەنگی سڵاوەکەت بەر گوێم کەوت،
منداڵەکە لە خۆشیدا لە سکمدا هەڵبەزییەوە. 45 خۆزگە
دەخوازرێت بەوەی باوەڕی هێناوە کە لە یەزدانەوە چی پێ
گوتراوە دێتە دی.» 46 مریەمیش گوتی: «گیانم ستایشی
یەزدان دەکات، 47 ڕۆحم بە خودای ڕزگارکەرم دڵشادە،
48 چونکە سەیری بێفیزی کارەکەرەکەی کرد. ئەوەتا لە
ئێستاوە هەموو نەوەکان خۆزگە بە من دەخوازن، 49 چونکە
توانادار کاری گەورەی بۆ من ئەنجام دا، پیرۆزە ناوی ئەو.
50 بەزەییەکەی بۆ ئەوانەیە کە لێی دەترسن، نەوە دوای
نەوە. 51 بە بازووی کاری بەهێزی ئەنجام دا، ئەوانەی بە
بۆچوونەکانی دڵیان لوتبەرز بوون، پەرتوبڵاوی کردنەوە.
52 تەختی توانادارەکانی سەرەوژێر کردووە و بێفیزەکانی بڵند
کردەوە. 53 برسییەکانی لە خێروبێر تێر کرد، دەوڵەمەندانی بە
دەستی بەتاڵ ڕەوانە کردەوە. 54 بە یارمەتیدانی گەلی ئیسرائیلی
بەندەی خۆی هەتاهەتایە بەزەییەکەی بەبیر هێنایەوە 55 لەگەڵ
ئیبراهیم و نەوەکەی، هەروەک بەڵێنی بە باوباپیرانمان دا.»
(aiōn g165) 56 مریەم لەلای ئەلیسابات نزیکەی سێ مانگ
مایەوە، پاشان گەڕایەوە بۆ ماڵەکەی خۆی. 57 ئەلیسابات کاتی
منداڵبوونی هات و کوڕێکی بوو. 58 جا دراوسێ و خزمانی
بیستیان یەزدان دەرگای بەزەیی فراوانی خۆی بۆ کردووەتەوە،
لەگەڵی شادمان بوون. 59 لە ڕۆژی هەشتەمدا بۆ خەتەنەکردنی
منداڵەکە هاتن، لەسەر ناوی باوکی ناویان لێنا زەکەریا. 60
بەڵام دایکی گوتی: «نەخێر، ناوی دەنرێت یەحیا.» 61 پێیان
گوت: «کەس لە خزمانت بەم ناوە ناونەنراوە.» 62 ئینجا
ئاماژەیان بۆ باوکی کرد، دەیەوێت چ ناوێکی لێ بنێت. 63
تەختەیەکی داوا کرد و لەسەری نووسی: «ناوی یەحیایە.»
هەموو سەرسام بوون. 64 دەستبەجێ دەم و زمانی زەکەریا
کرایەوە، دەستی کرد بە قسەکردن و ستایشی خودا. 65
هەموو دراوسێکانیان ترسیان لێ نیشت و لە سەراپای ناوچە
شاخاوییەکانی یەهودیا هەموو ئەم شتانە بوون بە قسە و باسی
سەر زاری خەڵکی. 66 هەموو ئەوانەی ئەم باسەیان بیست لە
دڵی خۆیاندا گوتیان: «ئایا ئەم منداڵە دەبێتە چی؟» چونکە
دەستی یەزدانی لەگەڵ بوو. 67 زەکەریای باوکیشی پڕبوو لە
ڕۆحی پیرۆز و پێشبینی کرد و گوتی: 68 «ستایش بۆ یەزدانی
پەروەردگاری ئیسرائیل، چونکە گەلەکەی بەسەرکردەوە و
کڕییەوە. 69 هێزی ڕزگاریمانی هەستاندەوە، لە بنەماڵەی
داودی بەندەی، 70 وەک چۆن لە کۆنەوە لە ڕێگەی پێغەمبەرە
پیرۆزەکانییەوە دواوە، (aiōn g165) 71 بۆ ڕزگاربوون لە دەست
دوژمنان و هەموو ناحەزانمان، 72 هەروەها بۆ بەخشینی بەزەیی
بە باوباپیرانمان و پەیوەستبوون بە پەیمانە پیرۆزەکەی، 73 واتە
ئەو سوێندەی کە بۆ ئیبراهیمی باپیرە گەورەمانی خوارد: 74
کە ئێمە لە دەست دوژمن ڕزگارمان بێت و بێ ترس ئەو
بپەرستین، 75 هەموو ڕۆژانی ژیانمان بە پیرۆزی و ڕاستودروستی
لەبەردەمیدا بین. 76 «تۆش ئەی منداڵ، بە پێغەمبەری خودای
هەرەبەرز ناودەبردرێیت، چونکە پێش یەزدان دەکەویت،
تاکو ڕێگای بۆ ئامادە بکەیت، 77 تاکو بە گەلەکەی ڕابگەیەنیت
بە لێخۆشبوونی گوناهەکانیان ڕزگاریان دەبێت، 78 بەهۆی
بەزەییە بەسۆزەکەی خودامانەوە، کە بەهۆیەوە ڕووناکی لە
بەرزاییەوە بەسەرماندا دەدرەوشێتەوە، 79 تاکو بەسەر ئەوانەی
لە تاریکی و لە سێبەری مەرگدا دانیشتوون بدرەوشێتەوە، بۆ
ئەوەی پێیەکانمان بە ڕێگای ئاشتیدا ببات.» 80 منداڵەکەش
گەشەی دەکرد و لە ڕۆحدا بەهێز دەبوو، لە چۆڵەوانی مایەوە
هەتا ئەو ڕۆژەی کە خۆی بۆ گەلی ئیسرائیل دەرخست.

2

لەو ڕۆژانەدا لە ئۆگستۆس قەیسەرەوە فەرمانێک
دەرچوو، کە هەموو دانیشتووانی ئیمپڕاتۆریەتیەکەی ناونووس
بکرێت. 2 ئەمە یەکەم ناونووسین بوو، کاتێک کیرینیۆس

فەرمانڕەوای سوریا بوو. 3 ئیتر هەرکەس بۆ ناونووسین دەچووە
شاری خۆی. 4 یوسفیش لە جەلیل لە شاری ناسیرەوە بەرەو
یەهودیا سەرکەوت بۆ شارەکەی داود کە پێی دەگوترێ
بێتلەحم، چونکە لە بنەماڵە و تیرەی داود بوو، 5 تاکو
لەگەڵ مریەم ناونووس بکرێن کە دەستگیرانی بوو و سکی
هەبوو. 6 کە لەوێ بوون، کاتی منداڵبوونی هات. 7 جا
کوڕە نۆبەرەکەی بوو، قۆنداغی کرد و لە ئاخوڕێکدا داینا،
چونکە هیچ ژوورێکیان بۆ نوستن دەست نەکەوت. 8 لەو
ناوچەیە شوان هەبوون لە دەشت دەمانەوە و شەوان ئێشکیان
لە مێگەلەکەیان دەگرت. 9 فریشتەیەکی یەزدان بۆیان دەرکەوت
و شکۆمەندی یەزدان لە دەوریان درەوشایەوە، بەمە ترسێکی
زۆریان لێ نیشت. 10 فریشتەکە پێی گوتن: «مەترسن، ئەوا
مژدەی خۆشییەکی گەورەتان دەدەمێ کە بۆ هەموو گەلە.
11 ئەمڕۆ لە شاری داود ڕزگارکەرێکتان بۆ لەدایک بوو،
ئەویش مەسیحی خاوەن شکۆیە. 12 ئەمەش نیشانەیە بۆتان،
مەلۆتکەیەک دەبینن لەناو ئاخوڕێک دانراوە.» 13 لەناکاو
لەگەڵ فریشتەکە لەشکرێکی گەورەی ئاسمانی دەرکەوت و
ستایشی خودایان دەکرد و دەیانگوت: 14 «شکۆ بۆ خودا لە
ئاسمان، لەسەر زەویش ئاشتی بۆ ئەوانەی جێی ڕەزامەندی
ئەون.» 15 کاتێک فریشتەکان بەرەو ئاسمان بەجێیان هێشتن،
شوانەکان بە یەکتریان گوت: «دەی با بڕۆینە بێتلەحم و ئەم
شتەی ڕوویداوە ببینین کە یەزدان پێی ڕاگەیاندین.» 16 خێرا
هاتن و مریەم و یوسف و ئەو مەلۆتکەیەی لە ئاخوڕەکەدا
دانرابوو دۆزییانەوە. 17 کاتێک بینییان، ئەو قسەیەیان بڵاو
کردەوە کە دەربارەی ئەم منداڵە پێیان گوترابوو. 18 هەموو
ئەوانەی گوێیان لێبوو، سەریان سوڕمابوو لەوەی شوانەکان
پێیان دەگوتن. 19 بەڵام مریەم هەموو ئەم شتانەی لە دڵی
خۆیدا هەڵدەگرت و لێکی دەدایەوە. 20 شوانەکان گەڕانەوە
و خودایان شکۆدار کرد و ستایشیان کرد لە پێناوی هەموو
ئەوەی بیستیان و بینییان، بەو شێوەیەی پێیان گوترابوو. 21
لە ڕۆژی هەشتەم کاتی خەتەنەکردنی منداڵەکە هات، هەر
ئەو کاتەش ناوی لێنرا عیسا، بەو شێوەیەی فریشتەکە ناوی
لێنا، پێش ئەوەی مریەم سکی پڕبێت. 22 پاشان یوسف و
مریەم لەدوای تەواوبوونی ڕۆژانی پاکبوونەوە عیسایان بردە
ئۆرشەلیم تاکو پێشکەشی یەزدانی بکەن، بەگوێرەی تەوراتی
موسا، 23 کە تەوراتی یەزدانە، هەروەک تێیدا نووسراوە:
[هەر نێرینەیەکی نۆبەرە بۆ یەزدان تەرخان دەکرێت.] 24 بۆ
پێشکەشکردنی قوربانییەکیش، بەگوێرەی ئەوەی لە تەوراتی
یەزدان گوتراوە: [دوو کوکوختی یان دوو بێچووە کۆتر.] 25
جا پیاوێکی چاک و لەخواترس بە ناوی شیمۆن لە ئۆرشەلیم هەبوو،
چاوەڕێی هاتنی دڵنەوایی‌کەری ئیسرائیل بوو، ڕۆحی پیرۆزی
لەسەر بوو. 26 بە ڕۆحی پیرۆز بۆی ئاشکرا کرابوو کە نامرێت
هەتا مەسیحی یەزدان نەبینێت. 27 بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە
هاتە حەوشەکانی پەرستگا. کاتێک دایک و باوکەکە عیسای
منداڵیان هێنایە ژوورەوە، تاکو بەگوێرەی نەریتی تەوراتی بۆ
بکەن، 28 شیمۆن عیسای لە باوەشی گرت و ستایشی خودای
کرد: 29 «ئەی یەزدانی باڵادەست، ئێستا بەگوێرەی قسەکەت
بەندەی خۆت بە ئاشتی بەڕێبکە. 30 ئەوا چاوم ڕزگاریی تۆی
بینی، 31 ئەوەی لەبەردەم هەموو گەلان ئامادەت کردووە،
32 هەتا ببێتە ڕووناکی بۆ ئاشکراکردنی سروشی تۆ بۆ نەتەوەکان
و ببێتە مایەی شکۆمەندی بۆ ئیسرائیلی گەلەکەت.» 33 دایک
و باوکی سەرسام بوون لەوەی دەربارەی گوترا. 34 شیمۆن
داوای بەرەکەتی بۆ کردن و بە مریەمی دایکی گوت: «ئا ئەم
منداڵە دەبێتە هۆی کەوتن و هەستانەوەی کەسانێکی زۆر
لە ئیسرائیل، هەروەها دەبێتە نیشانەیەک دژایەتی دەکرێت،
35 هەتا نیازی دڵی زۆر کەس ئاشکرابێت. تۆش شمشێرێک
جەرگت دەبڕێت.» 36 پێغەمبەرێکی ژن هەبوو بە ناوی ئانای
کچی پەنوئێل لە هۆزی ئاشێر. زۆر بە ساڵدا چوو بوو، لەدوای
شووکردنی تەنها حەوت ساڵ لەگەڵ مێردەکەی ژیابوو، 37
پاشان بە بێوەژنی مابووەوە و تەمەنی گەیشتبووە هەشتا و
چوار ساڵ. پەرستگای بەجێ نەدەهێشت، شەو و ڕۆژ بە
نوێژ و ڕۆژوو خودای دەپەرست. 38 هەر لەو کاتەدا هات
بۆ لای ئەوان و ستایشی خودای کرد، باسی منداڵەکەی بۆ
هەموو ئەوانە کرد کە چاوەڕوانی ڕزگاریی ئۆرشەلیم بوون. 39
کە هەموو شتێکیان بەگوێرەی تەوراتی یەزدان تەواو کرد،
هاتنەوە بۆ ناسیرەی شارەکەی خۆیان لە ناوچەی جەلیل. 40
منداڵەکەش گەشەی دەکرد و بەهێز دەبوو، پڕبوو لە دانایی و
نیعمەتی خوداشی لەسەر بوو. 41 دایک و باوکی هەموو ساڵێک

لە جەژنی پەسخە دەچوونە ئۆرشەلیم. 42 کاتێک عیسا بووە
دوازدە ساڵ، وەک نەریتی جەژن بەرەو ئۆرشەلیم سەرکەوتن.
43 دوای تەواوبوونی جەژن و لە گەڕانەوەیاندا، بەبێ ئەوەی
دایک و باوکی بزانن، عیسای مێردمنداڵ لە ئۆرشەلیم مایەوە.
44 لەبەر ئەوەی پێیان وابوو لەنێو کاروانەکەیە، ڕۆژە ڕێیەک
ڕۆیشتن. دوای ئەوە لەناو خزم و ناسیاوەکاندا بەدوایدا گەڕان.
45 کاتێک نەیاندۆزییەوە، گەڕانەوە بۆ ئۆرشەلیم بۆ ئەوەی
بەدوایدا بگەڕێن. 46 دوای سێ ڕۆژ لە حەوشەکانی پەرستگادا
دۆزیانەوە، بینییان لەناو مامۆستایان دانیشتووە، گوێیان لێ
دەگرێت و پرسیاریان لێدەکات. 47 هەموو ئەوانەی گوێیان
لێی ڕاگرتبوو، لە تێگەیشتن و وەڵامەکانی سەرسام بوون. 48
کاتێک بینییان واقیان وڕما، ئینجا دایکی پێی گوت: «کوڕم،
بۆ وات لێکردین؟ من و باوکت نیگەرانت بووین و بەدواتدا
دەگەڕاین.» 49 وەڵامی دانەوە: «بۆچی بەدوامدا دەگەڕان؟
نەتاندەزانی پێویستە لە ماڵی باوکمدا بم؟» 50 بەڵام لەو قسەیە
تێنەگەیشتن کە پێی فەرموون. 51 ئینجا لەگەڵیان گەڕایەوە
و هاتەوە ناسیرە و گوێڕایەڵیان بوو. مریەمی دایکی ئەمانەی
هەموو دەخستە دڵییەوە. 52 عیساش لە دانایی و باڵا گەشەی
دەکرد، جێی ڕەزامەندی خودا و خەڵکی بوو.

3 لە ساڵی پازدەمینی حوکمڕانی تیباریۆس قەیسەر، کاتێک
پیلاتۆسی پۆنتی فەرمانڕەوای یەهودیا بوو، هیرۆدسی ئەنتیپاس
فەرمانڕەوای جەلیل بوو، فیلیپۆسی براشی فەرمانڕەوای ئیتۆریە
و تەراخۆنیتس بوو، لیسانیۆس فەرمانڕەوای ئەبیلینە بوو، 2 لە
سەردەمی سەرۆک کاهینییەتی حەنا و قەیافا، لە دەشتودەر
پەیامی خودا بۆ یەحیای کوڕی زەکەریا هات. 3 ئیتر بە
هەموو ناوچەکانی دەوروبەری ڕووباری ئوردوندا دەگەڕا،
جاڕی لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردنی دەدا بۆ گوناه بەخشین. 4
وەک لە پێشبینییەکانی پەڕتووکی ئیشایای پێغەمبەردا نووسراوە:
[کەسێک لە چۆڵەوانی هاوار دەکات و دەڵێت: «ڕێگا بۆ
هاتنی یەزدان ئامادە بکەن، ڕێچکەکانی بۆ ڕێکبخەن.» 5 هەموو
دۆڵێک پڕ دەبێتەوە و هەموو چیا و گردێک ڕۆدەچێت،
ڕێگا خواروخێچەکان ڕاست دەبنەوە و سەختەکانیش ئاسان
دەبن، 6 هەموو مرۆڤایەتی ڕزگاریی خودا دەبینن!] 7 یەحیا بەو
خەڵکانەی دەگوت کە دەهاتن تاکو لە ئاویان هەڵکێشێت:
«ئەی بێچووە ماران، کێ ئاگاداری کردوونەتەوە لە دەست
تووڕەیی داهاتوو هەڵبێن؟ 8 با بەرهەمێکتان هەبێت لە تۆبەکردن
بوەشێتەوە. بە خۆتان مەڵێن: ”ئیبراهیم باوکمانە.“ پێتان دەڵێم، خودا
دەتوانێت لەم بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروستبکات. 9 ئەوەتا
تەور خراوەتە سەر ڕەگی دار، هەر دارێک بەرهەمی باش
نەدات، دەبڕدرێتەوە و فڕێدەدرێتە ناو ئاگرەوە.» 10 خەڵکەکە
پرسیاریان لێکرد: «کەواتە چی بکەین؟» 11 وەڵامی دانەوە:
«ئەوەی دوو کراسی هەیە، با یەکێکیان بداتە ئەوەی کە نییەتی،
ئەوەش کە نانی هەیە، با هەمان شت بکات.» 12 باجگرانیش بۆ
لەئاوهەڵکێشان هاتن، لێیان پرسی: «مامۆستا، ئێمە چی بکەین؟»
13 پێی گوتن: «لەوەی بۆتان دانراوە زیاتر وەرمەگرن.» 14
سەربازانیش پرسیاریان لێکرد: «ئەی ئێمە چی بکەین؟» یەحیاش
وەڵامی دانەوە: «خاوە لە کەس وەرمەگرن و بوختان مەکەن،
بە موچەکانتان ڕازی بن.» 15 گەل لە چاوەڕوانیدا بوون،
هەموو لە دڵی خۆیاندا دەربارەی یەحیا لێکیان دەدایەوە کە
لەوانەیە یەحیا خۆی مەسیح بێت. 16 یەحیا وەڵامی هەمووانی
دایەوە: «من لە ئاوتان هەڵدەکێشم، بەڵام یەکێک دێت لە من
بەتواناترە، ئەوەی من شایانی ئەوە نیم کە قەیتانی پێڵاوەکانی
بکەمەوە. ئەو لە ڕۆحی پیرۆز و لە ئاگرتان هەڵدەکێشێت. 17
شەنی بەدەستەوەیە بۆ پاککردنەوەی جۆخینەکەی، گەنمەکە
لە ئەمباردا کۆدەکاتەوە و قەسەڵەکەش بە ئاگرێکی نەکوژاوە
دەسووتێنێت.» 18 بە زۆر شتی دیکەش ئامۆژگاری گەلی
دەکرد و مژدەی دەدانێ. 19 بەڵام کاتێک یەحیا سەرزەنشتی
هیرۆدسی ئەنتیپاسی فەرمانڕەوای جەلیلی کردبوو لەبەر ئەوەی
کە هیرۆدیای براژنی خۆی هێنابوو و هەروەها لەبەر هەموو
ئەو خراپانەی کردبووی، 20 ئەم خراپەیەشی خستە پاڵ هەموو
ئەوانە، یەحیای لە زیندان بەندکرد. 21 کاتێک گەل هەموو لە
ئاو هەڵکێشران، عیساش لە ئاو هەڵکێشرا. کاتێک کە عیسا
نوێژی دەکرد ئاسمان کرایەوە و 22 ڕۆحی پیرۆز لە شێوەی
جەستەی کۆترێک لەسەری نیشتەوە و دەنگێک لە ئاسمانەوە
هات: «تۆ کوڕی خۆشەویستمی، بە تۆ زۆر دڵشادم.» 23
کاتێک عیسا دەستی بە خزمەتەکەی کرد تەمەنی نزیکەی
سی ساڵ بوو. وا دەزانرا کە کوڕی یوسفی، کوڕی هەلی،

24 کوڕی مەتسات، کوڕی لێڤی، کوڕی مەلکی، کوڕی
یەننا، کوڕی یوسف، 25 کوڕی مەتاسیا، کوڕی ئامۆس،
کوڕی ناحوم، کوڕی هەسلی، کوڕی نەجای، 26 کوڕی
ماس، کوڕی مەتاسیا، کوڕی شیمعی، کوڕی یوسف، کوڕی
یەهوزا، 27 کوڕی یوانەنا، کوڕی ڕیسا، کوڕی زروبابل،
کوڕی شەئەلتیێل، کوڕی نیری، 28 کوڕی مەلکی، کوڕی
ئادی، کوڕی کوسام، کوڕی ئەلمودام، کوڕی ئێر، 29
کوڕی یەشوع، کوڕی ئەلیعەزەر، کوڕی یوریم، کوڕی
مەتسات، کوڕی لێڤی، 30 کوڕی شیمۆن، کوڕی یەهودا،
کوڕی یوسف، کوڕی یۆنام، کوڕی ئەلیاقیم، 31 کوڕی
مەلیا، کوڕی مەننا، کوڕی مەتاسا، کوڕی ناتان، کوڕی
داود، 32 کوڕی یەسا، کوڕی عوبێد، کوڕی بۆعەز، کوڕی
سەلمۆن، کوڕی نەحشۆن، 33 کوڕی عەمیناداب، کوڕی
ڕام، کوڕی حەسرۆن، کوڕی پێرێز، کوڕی یەهودا، 34
کوڕی یاقوب، کوڕی ئیسحاق، کوڕی ئیبراهیم، کوڕی
تارەح، کوڕی ناحۆر، 35 کوڕی سەروگ، کوڕی ڕەعو،
کوڕی پەلەگ، کوڕی عێبەر، کوڕی شالەح، 36 کوڕی
کێنان، کوڕی ئەرپەکشاد، کوڕی سام، کوڕی نوح، کوڕی
لامەخ، 37 کوڕی مەتوشالح، کوڕی حەنۆخ، کوڕی یارەد،
کوڕی مەهلەلئێل، کوڕی قێنان، 38 کوڕی ئەنۆش، کوڕی
شیت، کوڕی ئادەم، کوڕی خودایە.

4 عیسا پڕ ببوو لە ڕۆحی پیرۆز کە ڕووباری ئوردونی
بەجێیهێشت، ڕۆحەکە بەرەو چۆڵەوانی ڕێنمایی کرد. 2 چل ڕۆژ
ئیبلیس تاقی دەکردەوە. بە درێژایی ئەو ڕۆژانە هیچی نەخوارد،
کاتێک ماوەکە تەواو بوو برسی بوو. 3 ئیبلیس پێی گوت:
«ئەگەر تۆ کوڕی خودایت، بەم بەردە بڵێ با ببێتە نان.» 4 عیسا
وەڵامی دایەوە: «نووسراوە: [مرۆڤ تەنها بە نان ناژیێت.]» 5
ئینجا ئیبلیس عیسای بردە شوێنێکی بەرز و لە چاوتروکانێکدا
هەموو شانشینەکانی جیهانی پیشان دا و 6 پێی گوت: «هەموو
ئەم دەسەڵات و شکۆیەی ئەوان دەدەمە تۆ، چونکە دراوەتە
من و منیش دەیدەم بە هەرکەسێک کە بمەوێت. 7 لەبەر ئەوە
ئەگەر لەبەردەمم کڕنۆش ببەیت، هەمووی بۆ تۆ دەبێت.»
8 عیساش وەڵامی دایەوە: «نووسراوە: [کڕنۆش بۆ یەزدانی
پەروەردگارت دەبەیت و تەنها ئەو دەپەرستیت.]» 9 ئینجا
ئیبلیس بۆ ئۆرشەلیمی برد و لەسەر گوێسەبانەی پەرستگا ڕایگرت
و پێی گوت: «ئەگەر تۆ کوڕی خودایت لێرەوە خۆت هەڵبدە
خوارەوە. 10 لەبەر ئەوەی نووسراوە: «[سەبارەت بە تۆ فەرمان
بە فریشتەکانی دەدات، کە بە تەواوی بتپارێزن، 11 لەسەر
دەستیان هەڵتدەگرن تاکو پێت بەر بەردێک نەکەوێت.]» 12
عیساش وەڵامی دایەوە: «گوتراوە: [یەزدانی پەروەردگارتان
تاقی مەکەنەوە.]» 13 کاتێک ئیبلیس هەموو تاقیکردنەوەیەکی
تەواو کرد، بەجێی هێشت هەتا دەرفەتێکی دیکە. 14 عیسا بە
هێزی ڕۆحی پیرۆزەوە گەڕایەوە جەلیل، ناوبانگی لە هەموو
دێیەکانی دەوروپشت بڵاو بووەوە. 15 لە کەنیشتەکانیان فێری
دەکردن و هەموو ستایشیان دەکرد. 16 هاتە ناسیرە کە لێی
گەورە بووە، وەک نەریتی خۆی ڕۆژی شەممە چووە کەنیشت
و بۆ خوێندنەوە هەستا. 17 پەڕتووکی ئیشایا پێغەمبەریان دایێ
و کردیەوە، ئەو شوێنەی دۆزییەوە کە تێیدا نووسراوە: 18
«[ڕۆحی یەزدان بەهێزم دەکات، چونکە دەستنیشانی کردووم
بۆ مژدەدان بە هەژاران، منی ناردووە بۆ جاڕدانی ئازادی
بەدیلگیراوان، هەروەها گەڕانەوەی بینایی بۆ کوێران، بۆ
ئازادکردنی ستەملێکراوان و 19 ڕاگەیاندنی ساڵی ڕەزامەندیی
یەزدان.]» 20 ئینجا نووسراوە پیرۆزەکەی پێچایەوە، دایەوە
خزمەتکارەکە و دانیشت. هەموو ئەوانەی لە کەنیشت بوون
چاویان تێبڕی بوو. 21 دەستی کرد بە قسەکردن و فەرمووی:
«ئەمڕۆ ئەم نووسراوە پیرۆزەی گوێتان لێبوو هاتە دی.»
22 هەموو شایەتییان بۆ دەدا، سەرسام بوون لەو پەیامە پڕ
لە نیعمەتەی لە دەمی دەهاتە دەرەوە، دەیانگوت: «ئەمە
کوڕەکەی یوسف نییە؟» 23 عیسا پێی فەرموون: «بێگومان
ئەم پەندەم پێ دەڵێن: ئەی پزیشک چارەسەری خۆت بکە!
ئەوەی بیستمان و لە شاری کەفەرناحوم کردت، لێرەش لە
شارەکەتدا بیکە.» 24 هەروەها فەرمووی: «ڕاستیتان پێ دەڵێم،
هیچ پێغەمبەرێک لە شارەکەی خۆی پەسەند ناکرێت. 25
لە ڕاستیدا پێتان دەڵێم، لە سەردەمی ئەلیاس زۆر بێوەژن لە
ئیسرائیلدا هەبوون، کاتێک سێ ساڵ و شەش مانگ باران
نەباری، لە هەموو خاکەکەدا بووە قاتوقڕییەکی گەورە، 26
بەڵام ئەلیاس بۆ هیچ یەکێکیان نەنێردرا، بەڵکو بۆ بێوەژنێک

لە شاری سەرەفەندی ناوچەی سەیدا. 27 لە ئیسرائیلدا لە
سەردەمی ئەلیشەع پێغەمبەر زۆر کەس تووشی نەخۆشی
گولی هاتبوون، بەڵام ئەلیشەع هیچیانی چاک نەکردەوە،
نەعمانی سوری نەبێت.» 28 هەموو ئەوانەی لە کەنیشتەکە
بوون، کاتێک ئەمەیان بیست لێی تووڕە بوون. 29 دەریانکردە
دەرەوەی شار، بردیانە سەر لێواری ئەو چیایەی شارەکەیانی
لەسەر بنیاد نرابوو، تاکو فڕێیبدەنە خوارەوە. 30 بەڵام ئەو بە
ناویاندا تێپەڕی و ڕۆیشت. 31 پاشان عیسا بەرەو کەفەرناحوم
دابەزی، کە شارێکی ناوچەی جەلیلە و لە ڕۆژی شەممەدا
خەڵکەکەی فێردەکرد. 32 لە فێرکردنەکەی سەرسام بوون،
چونکە وتەکانی بە دەسەڵاتەوە بوو. 33 لە کەنیشتەکەدا پیاوێک
هەبوو ڕۆحی پیسی تێدابوو. بە دەنگێکی بەرز هاواری کرد:
34 «ئای! عیسای ناسیرەیی چیت لێمان دەوێت؟ هاتووی
لەناومان ببەیت؟ دەزانم تۆ کێیت، پیرۆزەکەی خودایت.»
35 عیسا لێی ڕاخوڕی و فەرمووی: «بێدەنگ بە! لێی وەرە
دەرەوە!» ڕۆحە پیسەکە لەناوەندیان پیاوەکەی بە زەویدا دا
و لێی دەرچوو، هیچ زیانیشی پێ نەگەیاند. 36 خەڵکەکەش
هەموو سەرسام بوون و بە یەکتریان دەگوت: «ئەمە چ وتەیەکە؟
بە دەسەڵات و هێزەوە فەرمان بە ڕۆحە پیسەکان دەدات و
دەردەچن.» 37 ئیتر هەواڵی لە هەموو ناوچەکانی دەوروبەر
بڵاو بووەوە. 38 عیسا لە کەنیشت هەستا و چووە ماڵی شیمۆن.
خەسووی شیمۆن تایەکی توندی هەبوو، بۆیە داوایان لە عیسا
کرد کە یارمەتی بدات. 39 ئەویش هاتە سەری، فەرمانی
بە تایەکە کرد و بەریدا. دەستبەجێ هەستا و دەستی کرد بە
خزمەتکردنیان. 40 کاتی ڕۆژئاوابوون، هەموو نەخۆشەکانیان
هێنایە لای عیسا، بە نەخۆشی جۆراوجۆرەوە، ئەویش دەستی
لەسەر هەریەکەیان دانا و چاکیکردنەوە. 41 ڕۆحی پیسی
لە زۆریان دەرکرد، ڕۆحەکان هاواریان دەکرد: «تۆ کوڕی
خودای!» ئەویش لێی ڕادەخوڕین و نەیدەهێشت بدوێن،
چونکە دەیانزانی مەسیحەکەیە. 42 کاتێک ڕۆژ هەڵات، هەستا
و چووە جێگایەکی چۆڵ، خەڵکەکەش بەدوایدا دەگەڕان و
هاتنە لای، ڕایانگرت تاکو لەلایان نەڕوات. 43 بەڵام پێی
فەرموون: «لەسەرمە مزگێنی پاشایەتی خودا بدەمە شارەکانی
دیکەش، چونکە بۆ ئەمە نێردراوم.» 44 ئیتر بەردەوام لە
کەنیشتەکانی یەهودیا پەیامی خودای ڕادەگەیاند.

5 ڕۆژێکیان عیسا لە کەناری دەریاچەی جەنیسارەت
ڕاوەستابوو، خەڵکی پاڵەپەستۆیان دەکرد تاکو گوێ لە پەیامی
خودا بگرن. 2 عیسا دوو بەلەمی لە کەناری دەریاچەکە بینی
کە ماسیگرەکان بەجێیان هێشتبوو و تۆڕەکانیان دەشوشت. 3
چووە ناو یەکێکیان، هی شیمۆن بوو، داوای لێکرد کەمێک لە
وشکانی دووری بخاتەوە، ئینجا دانیشت و لەناو بەلەمەکەوە
خەڵکەکەی فێردەکرد. 4 کاتێک وتەکانی تەواو کرد بە شیمۆنی
فەرموو: «دووری بخەرەوە بۆ قووڵایی و تۆڕەکانتان بۆ ڕاوکردن
فڕێبدەن.» 5 شیمۆن وەڵامی دایەوە: «گەورەم، بە درێژایی
شەو زۆر هەوڵمان دا و هیچمان نەگرت. بەڵام لەبەر قسەی تۆ،
تۆڕەکان فڕێدەدەم.» 6 کاتێک ئەمەیان کرد ماسییەکی زۆریان
گرت، خەریک بوو تۆڕەکانیان بدڕێت. 7 جا ئیشارەتیان بۆ
هاوکارانی ناو بەلەمەکەی دیکە کرد، تاکو بێن و یارمەتییان
بدەن، ئیتر هاتن و هەردوو بەلەمەکەیان پڕکرد، هەتا وای لێهات
خەریک بوو نوقوم ببن. 8 شیمۆن پەترۆس کە ئەمەی بینی،
خۆی خستە بەرپێی عیسا و گوتی: «گەورەم، لێم دووربکەوە،
چونکە مرۆڤێکی گوناهبارم!» 9 پەترۆس و هەموو ئەوانەی
لەگەڵی بوون لە زۆری ئەو ماسییانەی گرتبوویان سەریان
سوڕمابوو، 10 یاقوب و یۆحەنای کوڕەکانی زەبدیش، هاوبەشی
شیمۆن بوون. عیسا بە شیمۆنی فەرموو: «مەترسە! ئیتر تۆ لە ئێستاوە
مرۆڤ ڕاو دەکەیت.» 11 لەدوای ئەوەی بەلەمەکانیان هێنایە
وشکانی، هەموو شتێکیان بەجێهێشت و دوای عیسا کەوتن.
12 کاتێک عیسا لە یەکێک لە شارەکان بوو، پیاوێک هات
کە بە تەواوی تووشی نەخۆشی گولی ببوو. کە عیسای بینی
خۆی بە زەویدا دا و لێی پاڕایەوە: «گەورەم، ئەگەر بتەوێت،
دەتوانیت پاکم بکەیتەوە.» 13 عیساش دەستی بۆ درێژکرد و
دەستی لێدا و فەرمووی: «دەمەوێت، پاک بەرەوە.» ئیتر
یەکسەر گولییەکەی لێبووەوە. 14 عیسا ڕایسپارد: «بە کەس
مەڵێ، بەڵام بڕۆ خۆت پیشانی کاهین بدە و بۆ پاکبوونەوەکەت
ئەو قوربانییەی موسا فەرمانی کردووە بیکە، وەک شایەتییەک
بۆیان.» 15 لەگەڵ ئەوەشدا هەواڵی عیسا زیاتر بڵاو بووەوە، جا

خەڵکێکی زۆر کۆبوونەوە تاکو گوێ بگرن و نەخۆشییەکانیان
چاک بێتەوە. 16 بەڵام ئەو دووردەکەوتەوە بۆ چۆڵەوانی
و نوێژی دەکرد. 17 ڕۆژێکیان عیسا خەریکی فێرکردن بوو،
فەریسی و مامۆستایانی تەوراتیش کە لە هەموو گوندەکانی
جەلیل و یەهودیا و ئۆرشەلیمەوە هاتبوون دانیشتبوون، توانایەکی
خودایی هەبوو بۆ چاککردنەوە. 18 چەند پیاوێک هاتن
کابرایەکی ئیفلیجیان بە جێگاکەیەوە هێنا و دەیانویست بیبەنە
ژوورەوە و لەبەردەمی دایبنێن. 19 کاتێک لەبەر زۆری
خەڵکەکە ڕێیان نەبوو بیبەنە ژوورەوە، سەرکەوتنە سەربان
و بە جێگاکەیەوە بە نێوان خشتەکاندا شۆڕیان کردەوە بۆ
ناوەڕاستیان بۆ بەردەم عیسا. 20 کە عیسا باوەڕی ئەوانی بینی،
فەرمووی: «کابرا، گوناهەکانت بەخشران.» 21 مامۆستایانی
تەورات و فەریسییەکان بیریان کردەوە و لە خۆیان پرسی:
«ئەمە کێیە کفر دەکات؟ بێجگە لە خودا کێ دەتوانێت گوناه
ببەخشێت؟» 22 بەڵام عیسا زانی بیر لە چی دەکەنەوە،
وەڵامی دانەوە: «بۆچی لە دڵتاندا بیر لەم شتانە دەکەنەوە؟
23 کامیان ئاسانترە، بگوترێت:"گوناهەکانت بەخشران،"یان
بگوترێت:"هەستە و بڕۆ"؟ 24 بەڵام بۆ ئەوەی بزانن کوڕی
مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەڵاتی گوناهبەخشینی هەیە،...»
بە ئیفلیجەکەی فەرموو: «پێت دەڵێم: هەستە، نوێنەکەت
هەڵگرە و بڕۆرەوە ماڵەوە.» 25 دەستبەجێ لەبەرچاویان
هەستا، ئەوەی لەسەری ڕاکشابوو هەڵیگرت و چووەوە ماڵی
خۆی، ستایشی خوداشی دەکرد. 26 هەموویان سەرسام
بوون و ستایشی خودایان کرد، ترس دایگرتن و گوتیان:
«ئەمڕۆ شتی سەرسوڕهێنەرمان بینی.» 27 لەدوای ئەمانە
عیسا ئەوێی بەجێهێشت، باجگرێکی بینی ناوی لێڤی بوو، لە
شوێنی باجگری دانیشتبوو، پێی فەرموو: «دوام بکەوە.» 28
ئەویش هەموو شتێکی بەجێهێشت، هەستا و دوای کەوت. 29
لێڤی لە ماڵی خۆیدا میواندارییەکی گەورەی بۆ کرد، زۆر لە
باجگران و خەڵکی دیکە لەگەڵیان لەسەر خوان بوون. 30 بەڵام
فەریسی و مامۆستایانی تەورات کە فەریسی بوون بۆڵەبۆڵیان
بەسەر قوتابییەکانیدا کرد و گوتیان: «بۆچی لەگەڵ باجگر
و گوناهباران دەخۆن و دەخۆنەوە؟» 31 عیساش وەڵامی
دانەوە: «لەشساغ پێویستی بە پزیشک نییە، بەڵکو نەخۆش. 32
نەهاتووم ڕاستودروستان بانگهێشت بکەم، بەڵکو گوناهباران
بۆ تۆبەکردن.» 33 ئینجا پێیان گوت: «قوتابییەکانی یەحیا زۆر
ڕۆژوو دەگرن و نوێژ دەکەن، هەروەها ئەوانەی فەریسییەکان،
بەڵام ئەوانەی تۆ دەخۆن و دەخۆنەوە.» 34 عیساش پێی
فەرموون: «ئایا دەتوانن وا بکەن بانگهێشتکراوانی زەماوەند
بەڕۆژوو بن، کاتێک زاوا لەگەڵیاندایە؟ 35 بەڵام ڕۆژێک دێت
کە زاوایان لێ دوور دەخرێتەوە، ئەوسا لەو ڕۆژەدا بەڕۆژوو
دەبن.» 36 هەروەها نموونەیەکی بۆ هێنانەوە و فەرمووی: «هیچ
کەس پارچەیەک لە جلوبەرگێکی نوێ ناکاتەوە بۆ ئەوەی
جلوبەرگێکی کۆنی پێ پینە بکات، چونکە جلوبەرگە نوێیەکە
دەدڕێت و پینە نوێیەکەش لەگەڵ جلوبەرگە کۆنەکە ناگونجێت.
37 کەسیش شەرابی نوێ ناکاتە ناو مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا
شەرابە نوێیەکە مەشکەکە دەدڕێنێت و دەڕژێت، مەشکەکەش
لەناودەچێت. 38 کەواتە پێویستە شەرابی نوێ بکرێتە ناو
مەشکەی نوێوە. 39 کەسیش نییە شەرابی کۆن بخواتەوە و
ئارەزووی نوێ بکات، چونکە دەڵێت"کۆنەکە خۆشترە."»

6 لە ڕۆژێکی شەممەدا عیسا بەناو دەغڵدا تێدەپەڕی،
قوتابییەکانی گوڵەگەنمیان لێدەکردەوە، لەناو دەستیان دەیانپرواند
و دەیانخوارد. 2 هەندێک فەریسی لێیان پرسین: «بۆچی ئەوەی
لە ڕۆژی شەممەدا دروست نییە دەیکەن؟» 3 عیسا وەڵامی
دایەوە: «ئایا نەتانخوێندووەتەوە داود چی کرد، کاتێک خۆی
و ئەوانەی لەگەڵی بوون برسییان بوو؟ 4 چۆن چووە ماڵی
خودا و نانی تەرخانکراوی برد و خواردی، دایە ئەوانەش کە
لەگەڵی بوون، ئەو نانەی کە دروست نییە بخورێت بۆ کاهینان
نەبێت؟» 5 ئینجا پێی فەرموون: «کوڕی مرۆڤ گەورەی
ڕۆژی شەممەیە.» 6 لە ڕۆژی شەممەیەکی دیکەدا، چووە ناو
کەنیشت و خەڵکی فێردەکرد. پیاوێک لەوێ بوو دەستی
ڕاستی وشک ببوو. 7 مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان
سەیری عیسایان دەکرد، ئاخۆ لە ڕۆژی شەممەدا خەڵکی چاک
دەکاتەوە، تاکو شتێکی لێ بدۆزنەوە و تاوانباری بکەن. 8 بەڵام
عیسا بە بیرکردنەوەیانی زانی، بە پیاوە دەست وشکبووەکەی
فەرموو: «هەستە و لەناوەڕاستدا ڕابوەستە.» ئەویش هەستا
و ڕاوەستا. 9 عیسا پێی فەرموون: «لێتان دەپرسم، ئاخۆ لە

ڕۆژی شەممەدا چی دروستە، کردنی کاری چاک یان کاری
خراپ؟ ڕزگارکردنی ژیانی کەسێک یان لەناوبردنی؟» 10
چاوی بە هەموویاندا گێڕا، بە پیاوەکەی فەرموو: «دەستت
درێژ بکە.» ئەویش کردی و دەستی چاک بووەوە. 11
بەڵام ئەوان زۆر تووڕە بوون و لەگەڵ یەکتری گفتوگۆیان
دەکرد چی لە عیسا بکەن. 12 لەو ڕۆژانەدا عیسا چووە سەر
شاخێک تاکو نوێژ بکات، شەوەکەی هەموو بە نوێژکردن بۆ
خودا بەسەربرد. 13 کە ڕۆژ بووەوە، قوتابییەکانی بانگکرد،
دوازدەی لێ هەڵبژاردن و ناوی لێنان نێردراوان: 14 شیمۆن
کە ناوی لێنا پەترۆس، لەگەڵ ئەندراوسی برای، یاقوب،
یۆحەنا، فیلیپۆس، بەرتۆلماوس، 15 مەتا، تۆماس، یاقوبی کوڕی
حەلفی، شیمۆن کە ناسراوبوو بە دڵگەرم، 16 یەهوزای کوڕی
یاقوب و یەهوزای ئەسخەریوتی کە ناپاک دەرچوو. 17 ئینجا
عیسا لەگەڵ دوازدە قوتابییەکان هاتە خوارەوە و لە شوێنێکی
تەخت ڕاوەستا. زۆرێک لە قوتابییەکانی لەوێ بوون، هەروەها
خەڵکێکی ئێجگار زۆر کە لە هەموو یەهودیا و ئۆرشەلیم و
کەناری سور و سەیداوە هاتبوون، 18 هەموویان بۆ ئەوە
هاتبوون تاکو گوێی لێ بگرن و لە نەخۆشییەکانیان چاکببنەوە.
ئەوانەی کە بە دەست ڕۆحە پیسەکان دەیانناڵاند چاکبوونەوە.
19 هەموو خەڵکەکەش هەوڵیان دەدا دەستی لێ بدەن، چونکە
هێزی لێ دەهاتە دەرەوە و هەمووانی چاکدەکردەوە. 20
ئینجا چاوی بۆ قوتابییەکانی هەڵبڕی و فەرمووی: «خۆزگە
دەخوازرێت بە ئێوە، ئەی هەژاران، چونکە شانشینی خودا بۆ
ئێوەیە. 21 خۆزگە دەخوازرێت بە ئێوە کە ئێستا برسین، چونکە
تێر دەبن. خۆزگە دەخوازرێت بە ئێوە کە ئێستا دەگریێن،
چونکە پێدەکەنن. 22 خۆزگە دەخوازرێت بە ئێوە کاتێک
خەڵکی لەبەر کوڕی مرۆڤ ڕقیان لێتان دەبێتەوە و جیاتان
دەکەنەوە و جنێوتان پێدەدەن و بە بەدکار ناوتان دەبەن.
23 «لەو ڕۆژەدا دڵخۆش بن و لە خۆشیدا هەڵپەڕن، لەبەر
ئەوەی لە ئاسمان پاداشتتان گەورەیە، چونکە باوباپیرانیشیان
ئاوایان بە پێغەمبەران کردووە. 24 «بەڵام قوڕبەسەرتان ئەی
دەوڵەمەندان، چونکە خۆشگوزەرانی خۆتان لێرە وەرگرتووە.
25 قوڕبەسەرتان ئەی ئەوانەی ئێستا تێرن، چونکە ئێوە برسی
دەبن. قوڕبەسەرتان ئەی ئەوانەی ئێستا پێدەکەنن، چونکە
ئێوە ماتەم دەگێڕن و دەگریێن. 26 قوڕبەسەرتان کاتێک
هەموو خەڵک ستایشتان دەکات، چونکە باوباپیرانیان ئاوایان بۆ
پێغەمبەرە درۆزنەکان کردووە. 27 «بەڵام ئەی گوێگران پێتان
دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆشبوێ، چاکە بکەن لەگەڵ ئەوانەی
ڕقیان لێتان دەبێتەوە، 28 ئەوانەی نەفرەتتان لێدەکەن داوای
بەرەکەتیان بۆ بکەن، نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی خراپەتان لەگەڵ
دەکەن. 29 ئەگەر یەکێک لە ڕوومەتت بدات، لایەکەی
دیکەشی بۆ شل بکە. ئەگەر یەکێک چاکەتەکەت ببات،
لاریت نەبێت بۆ کراسەکەشت. 30 هەرکەسێک داوای
شتێکی لێکردیت بیدەرێ. ئەوەش کە شتێکت لێ دەبات
لێی داوا مەکەوە. 31 چۆن دەتانەوێ خەڵکی هەڵسوکەوتتان
لەگەڵ بکەن، ئێوەش بەو شێوەیە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ بکەن.
32 «ئەگەر ئەوانەتان خۆشبوێ کە ئێوەیان خۆشدەوێت،
ئایا چ چاکەیەکی بۆ ئێوە تێدایە؟ تەنانەت گوناهبارانیش
ئەوانەیان خۆشدەوێت کە خۆشیان دەوێن. 33 ئەگەر باش
بن لەگەڵ ئەوانەی لەگەڵتان باشن، ئایا چ چاکەیەکی بۆ ئێوە
تێدایە؟ تەنانەت گوناهبارانیش هەمان شت دەکەن. 34 ئەگەر
قەرز بدەنە ئەوانەی کە بەو هیوایەن لێیان وەربگرنەوە، ئایا
چ چاکەیەکی بۆ ئێوە تێدایە؟ تەنانەت گوناهبارانیش قەرز
دەدەنە گوناهباران تاکو ئەوەندە وەربگرنەوە. 35 بەڵام ئێوە
دوژمنەکانتان خۆشبوێ، چاکە بکەن و قەرز بدەن، چاوەڕێی
وەرگرتنەوەش مەکەن، بەمە پاداشتتان گەورە دەبێت و دەبنە
ڕۆڵەی خودای هەرەبەرز، چونکە ئەو لەگەڵ بەدنمەک و
بەدکاران نەرم و نیانە. 36 بە بەزەیی بن، هەروەک چۆن
باوکتان بە بەزەییە. 37 «حوکم مەدەن، بۆ ئەوەی خودا حوکمتان
نەدات. خەڵکی تاوانبار مەکەن، بۆ ئەوەی خودا تاوانبارتان
نەکات. لە خەڵکی خۆش بن، خودا لێتان خۆش دەبێت. 38
ببەخشن، پێتان دەبەخشرێت، پێوانەیەکی چاکی پەستێنراوی
هەژێنراوی لێڕژاوتان دەخرێتە باوەش، چونکە بەو پێوانەیەی
ئێوە بۆ خەڵک دەیپێون، خودا بۆتان دەپێوێتەوە.» 39
نموونەیەکی بۆ هێنانەوە: «ئایا کوێر دەتوانێت ڕێنمایی کوێر بکات؟
هەردووکیان ناکەونە چاڵەوە؟ 40 قوتابی لە مامۆستاکەی زیاتر
نییە، بەڵام هەرکەسێک تەواو فێربێت، وەک مامۆستاکەی
لێ دێت. 41 «بۆچی سەرنج لە پووشی ناو چاوی براکەت

دەدەیت، بەڵام ئاگات لە کاریتەکەی ناو چاوی خۆت نییە؟
42 چۆن دەتوانی بە براکەت بڵێی:”برام با پووشەکەی ناو چاوت
دەربهێنم“لەکاتێکدا کاریتەکەی ناو چاوی خۆت نابینیت؟
ئەی دووڕوو، یەکەم جار کاریتەکەی ناو چاوت دەربهێنە،
ئینجا باش دەبینیت بۆ دەرهێنانی پووشەکەی ناو چاوی
براکەت. 43 «هیچ دارێکی باش بەری خراپ نادات و داری
خراپیش بەری باش نادات. 44 هەر دارێک بە بەرەکەی
دەناسرێتەوە. هەنجیر لە دڕک لێ ناکرێتەوە، لە تووتڕکیش
ترێ ناڕنرێتەوە. 45 مرۆڤی چاک لە گەنجینە چاکەکەی
دڵ، چاکە دەردەهێنێت، مرۆڤی خراپیش لە خراپەوە خراپە
دەردەهێنێت، چونکە ئەوەی لە دڵ هەڵدەقوڵێت دەم پێی
دەدوێت. 46 «بۆچی بە”پەروەردگارم، پەروەردگارم!“ناوم
دەبەیت، کەچی ئەوەی دەیفەرمووم کاری پێ ناکەیت؟ 47
ئەوەی بۆ لام دێت و گوێ لە فەرمایشتەکانم دەگرێت و کاری
پێ دەکات، نیشانتان دەدەم لە کێ دەچێت. 48 لە مرۆڤێک
دەچێت خانوویەک دروستدەکات، جا زەوییەکەی هەڵکەند
و قووڵی کرد و بناغەکەی لەسەر بەرد دانا، لافاو هەستا و
لە خانووەکەی دا، بەڵام نەیتوانی بیجوڵێنێت، چونکە لەسەر
بەرد بنیاد نرابوو. 49 بەڵام ئەوەی گوێی لێ بێت و پەیڕەوی
نەکات، لە مرۆڤێک دەچێت کە خانوویەکی بێ بناغەی لەسەر
زەوی دروستکردبێت. کاتێک لافاو هات و لە خانووەکەی
دا، دەستبەجێ بە تەواوی ڕووخا.»

7 لەدوای ئەوەی عیسا لە وتەکانی بووەوە بۆ ئەو خەڵکەی
کە گوێیان لێدەگرت، چووە ناو کەفەرناحوم. 2 سەرپەلێک
کۆیلەیەکی هەبوو زۆری خۆشدەویست، نەخۆش بوو و لە
سەرەمەرگدا بوو. 3 کاتێک سەرپەلەکە هەواڵی عیسای بیست،
پیرانی جولەکەی نارده لای بۆ ئەوەی داوای لێ بکەن کە بێت
و کۆیلەکەی چاک بکاتەوە. 4 ئەوانیش هاتنە لای عیسا و
بە دڵ لێی پاڕانەوە و گوتیان: «شایانی ئەوەیە کە ئەمەی بۆ
بکەیت، 5 چونکە گەلی ئێمەی خۆشدەوێت و کەنیشتی بۆمان
دروستکردووە.» 6 عیساش لەگەڵیان چوو. بەڵام زۆری نەمابوو
بگاتە ماڵەکە کە سەرپەلەکە هاوڕێکانی نارد پێی بڵێن: «گەورەم،
ئەزیەت مەکێشە، شایانی ئەوە نیم خۆت بێیتە ماڵەکەم، 7 لەبەر
ئەوە خۆمم بە شایانی ئەوە نەزانی کە بێمە لات. تەنها وشەیەک
بفەرموو، خزمەتکارەکەم چاکدەبێتەوە، 8 چونکە منیش خۆم
کەسێکم لەژێر فەرماندام، سەربازیشم لەژێر دەستدایە. بەمە
دەڵێم:”بڕۆ،“دەڕوات، بەوی دیکەش دەڵێم:”وەرە،“دێت،
بە کۆیلەکەشم دەڵێم:”ئەمە بکە،“دەیکات.» 9 کاتێک عیسا
گوێی لەمە بوو، پێی سەرسام بوو، ئینجا ئاوڕی لەو خەڵکە
دایەوە کە دوای کەوتبوون، فەرمووی: «پێتان دەڵێم، لە
ئیسرائیلدا باوەڕێکی بەهێزی ئاوام نەدیوە.» 10 ئەوانەی
نێردرابوون گەڕانەوە ماڵەکە، بینییان کۆیلەکە چاک بووەتەوە.
11 بۆ ڕۆژی پاشتر، عیسا بۆ شارێک چوو ناوی نایین بوو،
قوتابییەکانی و خەڵکێکی زۆری لەگەڵ چوون. 12 کاتێک لە
دەروازەی شارەکە نزیک بووەوە، تەرمێکی بینی بەسەر شانی
خەڵکەوە، ئەویش کوڕە تاقانەی بێوەژنێک بوو، خەڵکێکی
زۆری شارەکەی لەگەڵ بوو. 13 کاتێک مەسیح ژنەکەی بینی،
دڵی پێی سووتا و پێی فەرموو: «مەگریێ.» 14 ئینجا هاتە پێشەوە
و دەستی لە دارەمەیتەکە دا، هەڵگرانی ڕاوەستان. فەرمووی:
«ئەی کوڕی گەنج، پێت دەڵێم، هەستە!» 15 مردووەکە
ڕاستبووەوە و دەستی کرد بە قسەکردن، عیساش دایەوە دەست
دایکی. 16 هەموو ترسیان لێ نیشت، ستایشی خودایان کرد و
گوتیان: «لەناوماندا پێغەمبەرێکی مەزن دەرکەوتووە، خوداش
گەلەکەی خۆی بەسەرکردەوە!» 17 ئەم هەواڵەی ئەو لە هەموو
یەهودیا و هەموو ناوچەکانی دەوروپشت بڵاو بووەوە. 18
قوتابییەکانی یەحیا هەموو ئەمانەیان بە یەحیا ڕاگەیاند. ئەویش
دووان لە قوتابییەکانی بانگکرد و 19 ناردنی بۆ لای مەسیحی
خاوەن شکۆ بۆ ئەوەی لێی بپرسن: «ئایا تۆی ئەوەی کە دێت،
یان چاوەڕێی یەکێکی دیکە بکەین؟» 20 پیاوەکان هاتنە لای عیسا
و گوتیان: «یەحیای لەئاوهەڵکێش ئێمەی بۆ لات ناردووە،
دەڵێت:”ئایا تۆی ئەوەی کە دێت، یان چاوەڕێی یەکێکی
دیکە بکەین؟“» 21 لەو کاتەدا عیسا زۆر کەسی لە نەخۆشی و
دەرد و ڕۆحە پیسەکان چاککردەوە، بینایی بە چاوی زۆر لە
کوێرەکان بەخشی. 22 ئینجا لە وەڵامدا پێی فەرموون: «بڕۆن
چیتان بینی و بیستتان بە یەحیای ڕابگەیەنن، کوێر دەبینێت،
شەل دەڕوات، گەڕوگول پاک دەبێتەوە، کەڕ دەبیستێت،
مردوو هەڵدەستێتەوە و هەژار مزگێنی پێدەدرێت. 23 خۆزگە

دەخوازرێ بەوەی گومانم لێ ناکات.» 24 کاتێک نێردراوانی
یەحیا ڕۆیشتن، عیسا ڕووی لە خەڵکەکە کرد و سەبارەت بە
یەحیا فەرمووی: «بۆ بینینی چی چوونە چۆڵەوانی؟ قامیشێک
کە با دەیجوڵێنێتەوە؟ 25 ئەی بۆ بینینی چی چوون؟ مرۆڤێک
کە جلوبەرگی گرانبەهای پۆشیوە؟ نەخێر، ئەوانەی جلوبەرگی
گرانبەها دەپۆشن و خۆش ڕادەبوێرن لە کۆشکەکان دەژین. 26
ئەی بۆ بینینی چی چوون؟ پێغەمبەرێک؟ بەڵێ، پێتان دەڵێم،
لە پێغەمبەریش مەزنتر. 27 یەحیا ئەو کەسەیە کە دەربارەی
نووسراوە: «[من نێردراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی
ڕێگات بۆ ئامادە دەکات.] 28 من پێتان دەڵێم: لەنێو ئەوانەی
لە ژن لەدایک بوون، کەس لە یەحیا پایەبەرزتر نییە، بەڵام
بچووکترینی ئەوەی لە شانشینی خودایە لەو پایەبەرزترە.» 29
هەموو ئەوانەی گوێیان لێبوو، تەنانەت باجگرانیش دانیان بە
دادپەروەری خودا نا، چونکە بە دەستی یەحیا لە ئاو هەڵکێشرا
بوون. 30 بەڵام فەریسی و تەوراتناس خواستی خودایان
دەرهەق بە خۆیان ڕەتکردەوە، چونکە لەسەر دەستی ئەو لە ئاو
هەڵنەکێشرابوون. 31 عیسا بەردەوام بوو و فەرمووی: «ئەم
نەوەیە بە چی بەراورد بکەم؟ لە چی دەچن؟ 32 لەو منداڵانە
دەچن کە لە بازاڕدا دانیشتوون و یەکتری بانگ دەکەن و
دەڵێن: «"زوڕنامان بۆ لێدان و هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ گێڕان و
نەگریان." 33 یەحیای لەئاوهەڵکێش هات، نە نان دەخوات
و نە شەراب دەخواتەوە، دەڵێن:"ڕۆحی پیسی تێدایە." 34
کوڕی مرۆڤ هات، دەخوات و دەخواتەوە، دەڵێن:"ئەمە
کابرایەکی نەوسن و مەیخۆرە، هاوڕێی باجگران و گوناهبارانە."
35 بەڵام دانایی ڕاستەقینە لە بەرهەمیەوە دەردەکەوێت.» 36
یەکێک لە فەریسییەکان داوای لە عیسا کرد نانی لەگەڵ بخوات،
ئەویش چووە ماڵی فەریسییەکە و لەسەر خوان دانیشت.
37 لە شارەکە ئافرەتێکی گوناهبار هەبوو، زانی عیسا لە ماڵی
فەریسییەکە دانیشتووە، بوتڵێکی ئەلەباستەری بۆنی هێنا، 38 لە
دواوە بە گریانەوە لەلای پێی ڕاوەستا، پێیەکانی بە فرمێسک
تەڕ کرد و بە قژی بۆی سڕییەوە، پێیەکانی ماچکرد و بە
بۆنەکە چەوری کردن. 39 ئەو فەریسییەی کە عیسای داوەت
کردبوو، کاتێک ئەمەی بینی، لە دڵیدا گوتی: «ئەگەر ئەمە
پێغەمبەر بووایە، دەیزانی ئەم ئافرەتەی دەستی لێدەدات کێیە و
چییە، چونکە گوناهبارە.» 40 عیسا وەڵامی دایەوە: «شیمۆن،
دەمەوێ شتێکت پێ بڵێم.» گوتی: «بفەرموو مامۆستا.» 41
«کابرایەک قەرزی دابوو بە دوو کەس، بە یەکێکیان پێنج
سەد دینار، ئەوەی دیکەیان پەنجا. 42 هیچ کامیان نەیانبوو
بیدەنەوە، کابرا لە هەردووکیان خۆشبوو. کامیان زیاتر کابرای
خۆشدەوێت؟» 43 شیمۆن وەڵامی دایەوە: «لەو باوەڕەدام
ئەوەی پارە زۆرەکەی لەلابوو.» پێی فەرموو: «حوکمەکەت
ڕاستە.» 44 ڕووی کردە ئافرەتەکە و بە شیمۆنی فەرموو: «ئەم
ئافرەتە دەبینیت؟ هاتمە ماڵەکەت و ئاوت نەدامێ بۆ ئەوەی
پێیەکانم بشۆم، بەڵام ئەم بە فرمێسک پێی تەڕ کردم و بە
قژی سڕییەوە. 45 تۆ ماچت نەکردم، بەڵام ئەم لەو کاتەوەی
هاتوومەتە ژوورەوە لە ماچکردنی پێیەکانم نەوەستاوە. 46 تۆ
زەیتت لە سەرم نەدا، بەڵام ئەم بە بۆن پێیەکانمی چەورکرد.
47 لەبەر ئەم هۆیە پێت دەڵێم، گوناهە زۆرەکانی بەخشران
و ئاوا خۆشەویستییە زۆرەکەی دەردەبڕێت. بەڵام ئەوەی
کەم بەخشراوە، کەم خۆشەویستی دەردەبڕێت.» 48 ئینجا بە
ئافرەتەکەی فەرموو: «گوناهەکانت بەخشران.» 49 ئەوانەی
لەگەڵی دانیشتبوون لە دڵی خۆیاندا گوتیان: «ئەمە کێیە تەنانەت
گوناهیش دەبەخشێت؟» 50 عیسا بە ئافرەتەکەی فەرموو:
«باوەڕت ڕزگاری کردیت. بڕۆ بە سەلامەت.»

8 دوای ئەمە عیسا بە هەموو شار و گوندێکدا دەگەڕا و
مزگێنی پاشایەتی خودای ڕادەگەیاند، دوازدە قوتابییەکەشی
لەگەڵ بوو. 2 چەند ئافرەتێکیش کە لە ڕۆحی پیس و
نەخۆشی چاکببوونەوە: مریەم کە بە مەجدەلی ناودەبردرا و
حەوت ڕۆحی پیسی لێ دەرکردبوو، 3 یوەنای ژنی خوزای
بریکاری هێرۆدس، سەوسەن و زۆری دیکەش، بە ماڵی
خۆیان یارمەتییان دەدان. 4 کاتێک خەڵکێکی ئێجگار زۆر لە
هەموو شارەکانەوە هاتن بۆ لای عیسا و کۆبوونەوە، بە نموونە
قسەی بۆ کردن: 5 «جوتیارێک چووە دەرەوە تۆو بکات.
کە تۆوی دەوەشاند، هەندێکی کەوتنە سەر ڕێگا و پێشێل
بوون، باڵندەی ئاسمان خواردیانن. 6 هەندێکیش کەوتنە
سەر زەوییەکی بەردەڵان، سەریان دەرکرد و وشک بوون،
چونکە خاکەکە شێی نەبوو. 7 هەندێکیش کەوتنە نێو دڕکان،

درکەکان لەگەڵیان گەشەیان کرد و خنکاندیان. 8 هەندێکیش
کەوتنە سەر زەوییەکی باش، ڕوان و سەد ئەوەندە بەرهەمیان
دا.» ئەمانەی فەرموو و هاواری کرد: «ئەوەی گوێی هەیە بۆ
بیستن، با بیستێت!» 9 قوتابییەکانی لێیان پرسی کە مەبەست
لەم نموونەیە چی بوو؟ 10 ئەویش فەرمووی: «بە ئێوە دراوە
نهێنی شانشینی خودا بزانن، بەڵام بە نموونە قسە بۆ خەڵک
دەکەم بۆ ئەوەی «[سەیر بکەن، بەڵام نەبینن و گوێ بگرن،
بەڵام تێنەگەن.] 11 «ئەمە مەبەستی نموونەکەیە: تۆوەکە پەیامی
خودایە. 12 ئەوانەی سەر ڕێگاکە ئەوانەن کە گوێیان لێبوو،
ئینجا ئیبلیس دێت و پەیامەکە لە دڵیان دەبات، نەوەک باوەڕ
بهێنن و ڕزگاریان بێت. 13 ئەوانەش کە کەوتنە سەر زەوییە
بەردەڵانەکە، ئەوانەن کە پەیامەکە بە خۆشییەوە وەردەگرن
کاتێک دەیبیستن، بەڵام ڕەگیان نییە و تاکو ماوەیەک باوەڕ
دەهێنن، بەڵام کاتێک تاقی دەکرێنەوە، دەکەون. 14 ئەوانەی
کەوتنە ناو درکەکان، ئەوانەن کە دەیبیستن، بە خەفەت و
سامان و خۆشییەکانی ژیان دەخنکێن، بەرهەمی پێگەیشتوو
نادەن. 15 بەڵام ئەوانەی کەوتنە سەر زەوییە چاکەکە،
ئەوانەن کە بە دڵێکی چاک و باشەوە دەبیستن، پەیامەکە
لە دڵیاندا دەپارێزن و بە خۆڕاگرییەوە بەرهەم دەدەن. 16
«کەس چرا هەڵناکات و بە تەشت دایپۆشێت، یان لەژێر نوێن
دایبنێت، بەڵکو لەسەر چرادانی دادەنێت، تاکو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناکییەکە ببینن، 17 چونکە هیچ شتێکی شاردراوە
نییە ئاشکرا نەبێت و نهێنی نییە نەزانرێت و دەرنەکەوێت.
18 کەواتە ئاگادار بن چۆن گوێ دەگرن، چونکە ئەوەی
هەیەتی پێی دەدرێت، ئەوەش کە نییەتی، تەنانەت ئەوەشی
کە ئەو بە هی خۆی دەزانێت لێی دەسەنرێتەوە.» 19 ئینجا
دایک و براکانی عیسا هاتنە لای، بەڵام لەبەر خەڵکەکە
نەیانتوانی بگەنە لای. 20 پێی گوترا: «دایک و براکانت لە
دەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ بتبینن.» 21 وەڵامی دانەوە:
«دایک و براکانم ئەوانەن کە گوێ لە پەیامی خودا دەگرن
و کاری پێدەکەن.» 22 ڕۆژێکیان عیسا لەگەڵ قوتابییەکانی
سواری بەلەمێک بوو، پێی فەرموون: «با بپەڕینەوە ئەوبەری
دەریاچەکە.» جا بەڕێ کەوتن. 23 کاتێک دەڕۆیشتن ئەو
نوست. ڕەشەبایەکیش هەڵیکردە سەر دەریاچەکە، بەلەمەکە
خەریک بووپڕدەبوو لە ئاو و کەوتنە مەترسییەوە. 24 جا هاتنە
لای، خەبەریان کردەوە و گوتیان: «گەورەم، گەورەم،
وا لەناودەچین!» ئەویش هەستا، لە ڕەشەبا و شەپۆلەکانی
ڕاخوڕی، کۆتاییان هات و هێمن بوونەوە. 25 ئینجا پێی
فەرموون: «کوا باوەڕتان؟» ئەوانیش سەرسام بوون و ترسان،
بە یەکتریان دەگوت: «باشە ئەمە کێیە؟ فەرمان بە با و ئاویش
دەکات و گوێڕایەڵی دەبن.» 26 ئینجا بەرەو هەرێمی گەراسین
ڕۆیشتن، کە بەرامبەر جەلیلە. 27 کاتێک عیسا دابەزیە سەر
وشکانی، پیاوێکی ئەو شارەی تووش بوو کە ڕۆحی پیسی
تێدابوو، دەمێک بوو جلی لەبەر نەدەکرد و لە ماڵدا نەدەژیا،
بەڵکو لە گۆڕستان دەژیا. 28 کە عیسای بینی، هاواری
کرد و لەبەردەمی کەوت، بە دەنگی بەرز گوتی: «چیت لە
من دەوێت، ئەی عیسای کوڕی خودای هەرەبەرز؟ لێت
دەپاڕێمەوە ئەشکەنجەم نەدەی!» 29 چونکە عیسا فەرمانی بە
ڕۆحە پیسەکە دابوو لە پیاوەکە بێتە دەرەوە. زۆر جار ڕۆحە
پیسەکە دەیگرت، هەرچەندە بە کۆت و زنجیر دەبەسترایەوە
و چاودێری دەکرا، بەڵام کۆتەکانی دەشکاند و ڕۆحی پیس
بەرەو چۆڵەوانی دەیبرد. 30 عیسا لێی پرسی: «ناوت چییە؟»
گوتی: «لیگیۆن،» چونکە زۆر ڕۆحی پیسی تێچووبوو. 31 لێی
دەپاڕانەوە نەوەک فەرمانیان پێ بکات بەرەو بیری بێ بن بڕۆن.
(Abyssos g12) 32 لەوێ ڕانە بەرازێکی زۆر لە شاخ دەلەوەڕان،
لێی پاڕانەوە کە ڕێیان بدات بچنە ناویانەوە، ئەویش ڕێی
پێدان. 33 ڕۆحە پیسەکان لە پیاوەکە هاتنە دەرەوە و چوونە
ناو بەرازەکانەوە، ڕانەکەش لە قەدپاڵەکەوە بۆ ناو دەریاچەکە
هەڵدێران و خنکان. 34 کاتێک شوانەکان ئەم ڕووداوەیان
بینی، ڕایانکرد و هەواڵیان دا بە شار و گێڵگەکان. 35 ئینجا
خەڵکەکە چوون تاکو ئەوەی ڕوویداوە ببینن. کاتێک هاتنە
لای عیسا و بینییان ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکانی لێ دەرچووبوو
پۆشتەیە و ئاقڵە و لەبەرپێی عیسا دانیشتووە، ئیتر ترسان. 36
ئەوانەی بینیبوویان بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە، چۆن ئەوەی
ڕۆحی پیسی تێدابوو چاک بووەتەوە. 37 هەموو کۆمەڵانی
هەرێمی گەراسین داوایان لە عیسا کرد لەلایان بڕوات، چونکە
ترسێکی زۆریان لێ نیشتبوو. ئەویش سواری بەلەمەکە بوو
و گەڕایەوە. 38 ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکانی لێ دەرکرابوو،

لێی دەپاڕایەوە کە لەگەڵی بێت، بەڵام عیسا ڕەوانەی کرد و
فەرمووی: 39 «بۆ ماڵی خۆت بگەڕێوە و ئەوەی خودا بۆی
کردی، بیگێڕەوە.» ئەویش ڕۆیشت و بە هەموو شارەکەی
ڕاگەیاند کە عیسا چی بۆ کردبوو. 40 کاتێک عیسا گەڕایەوە
خەڵکەکە پێشوازییان لێکرد، چونکە هەموو چاوەڕێیان دەکرد.
41 پیاوێک کە ناوی یایرۆس و پێشەوای کەنیشت بوو، هات
و لەبەرپێی عیسادا کەوت، لێی پاڕایەوە تاکو بچێتە ماڵەکەی،
42 چونکە کچە تاقانەکەی کە تەمەنی نزیکەی دوازدە ساڵ
بوو لە سەرەمەرگدا بوو. کاتێک عیسا دەڕۆیشت خەڵکەکە
پاڵەپەستۆیان دەخستە سەری. 43 ژنێک لەوێ بوو کە دوازدە
ساڵ خوێنبەربوونی هەبوو، هەموو ئەوەی هەیبوو دابووی بە
پزیشک، کەسیش نەیتوانیبوو چاکی بکاتەوە. 44 جا لە دواوە
هات و دەستی لە چمکی کراسەکەی عیسا دا، دەستبەجێ
خوێن لەبەرڕۆیشتنەکەی وەستا. 45 عیسا فەرمووی: «کێ بوو
دەستی لێدام؟» کە هەموو نکۆڵییان کرد، پەترۆس گوتی:
«گەورەم، خەڵکەکە لە دەوروپشتتن و پاڵەپەستۆ دەکەن.» 46
بەڵام عیسا فەرمووی: «یەکێک دەستی لێدام، چونکە هەستم
بە هێزێک کرد لێم چووە دەرەوە.» 47 ژنەکە بینی ئەوەی
کردی ناشاردرێتەوە، بە لەرزەوە هات و کەوتە بەرپێی،
لەبەرچاوی هەمووان ڕایگەیاند کە بۆچی دەستی لێداوە و چۆن
دەستبەجێ چاک بووەتەوە. 48 عیساش پێی فەرموو: «کچم،
باوەڕەکەت تۆی چاککردەوە، بڕۆ بە سەلامەت.» 49 هێشتا
عیسا قسەی دەکرد، یەکێک لە ماڵی پێشەوای کەنیشتەوە هات
و گوتی: «کچەکەت مرد، ئیتر ئەزیەت مەخەرە بەر مامۆستا.»
50 عیساش ئەمەی بیست و وەڵامی دایەوە: «مەترسە، تەنها
باوەڕت هەبێت ئەو چاک دەبێتەوە.» 51 کاتێک گەیشتە
ماڵەکە، نەیهێشت کەس لەگەڵی بچێتە ژوورەوە، پەترۆس و
یۆحەنا و یاقوب و دایک و باوکی منداڵەکە نەبێت. 52 هەموو
دەگریان و شینیان بۆ دەگێڕا، ئەویش فەرمووی: «مەگریێن
نەمردووە، بەڵکو نوستووە.» 53 خەڵکەکە پێی پێکەنین، چونکە
دەیانزانی مردووە. 54 بەڵام عیسا دەستی کچەکەی گرت،
بانگی کرد و فەرمووی: «کیژۆڵە، هەستە!» 55 ئیتر ڕۆحی
هاتەوە بەر و دەستبەجێ هەستا، ئەوسا فەرمانی دا نانی بدەنێ.
56 دایک و باوکی سەریان سوڕما، بەڵام ڕایسپاردن ئەوەی
ڕوویداوە بە کەسی نەڵێن.

9 کاتێک عیسا دوازدە قوتابییەکەی بانگکرد، هێز
و دەسەڵاتی پێدان بۆ دەرکردنی هەموو ڕۆحە پیسەکان و
چاککردنەوەی نەخۆشییەکان، 2 ناردنی تاکو مزگێنی پاشایەتی
خودا بدەن و نەخۆش چاک بکەنەوە. 3 پێی فەرموون: «بۆ
ڕێگا هیچ هەڵمەگرن، نە گۆچان و نە توورەکە، نە نان و نە پارە،
کەسیش کراسی زیادەی پێ نەبێت. 4 چوونە هەر ماڵێک
لەوێ بمێننەوە هەتا ئەو کاتەی ئەوێ بەجێدەهێڵن. 5 ئەگەر
خەڵکەکەی پێشوازییان لێ نەکردن، لە شارۆچکەکەیان بڕۆنە
دەرەوە و تۆزی پێتان بتەکێنن، بۆ شایەتی لەسەریان.» 6 جا
بەڕێکەوتن و بە گوندەکاندا دەگەڕان، مزگێنییان دەدا و لە
هەموو لایەک خەڵکیان چاکدەکردەوە. 7 هێرۆدسی ئەنتیپاس
کە فەرمانڕەوای جەلیل بوو، هەموو ئەو شتانەی بیستەوە
کە ڕوویدەدا و سەری سوڕما، چونکە هەندێک دەیانگوت:
«یەحیا لەناو مردووان هەستاوەتەوە.» 8 هەندێکی دیکەش
دەیانگوت: «ئەلیاس دەرکەوتووە.» کەسانی دیکەش: «یەکێک
لە پێغەمبەرانی کۆن زیندووبووەتەوە.» 9 هێرۆدسیش گوتی:
«خۆم سەری یەحیام لێکردەوە، ئەی ئەمە کێیە شتی وای
لێ دەبیستم؟» لەبەر ئەوە هەوڵی دەدا بیبینێت. 10 نێردراوان
گەڕانەوە و ئەوەی کردبوویان بۆ عیسایان گێڕایەوە، ئەویش
ئەوانی برد و بە تەنها چوون بۆ شارۆچکەیەک کە ناوی
بێتسەیدا بوو. 11 بەڵام خەڵکەکە زانییان و دوای کەوتن،
ئەویش پێشوازی لێکردن و باسی پاشایەتی خودای بۆ کردن،
ئەوانەی پێویستییان بە چاکبوونەوە بوو چاکیکردنەوە. 12
کاتێک ڕۆژ بەرەو ئاوابوون دەچوو، دوازدە قوتابییەکە هاتن و
پێیان گوت: «خەڵکەکە بەڕێبکە با بڕۆنە گوند و کێڵگەکانی
دەوروبەر، تاکو لەوێ بمێننەوە و خواردنیش پەیدا بکەن،
چونکە ئێمە لێرە لە شوێنێکی چۆڵداین.» 13 پێی فەرموون:
«ئێوە شتێکیان بدەنێ با بیخۆن.» وەڵامیان دایەوە: «لە پێنج
نان و دوو ماسی زیاترمان نییە، مەگەر بڕۆین نان بۆ هەموو
خەڵکەکە بکڕین.» 14 چونکە نزیکەی پێنج هەزار پیاو دەبوون.
ئینجا بە قوتابییەکانی فەرموو: «بە کۆمەڵ دایانبنیشێنن، هەر

کۆمەڵێک نزیکەی پەنجا کەس بێت.» 15 جا بەم جۆرەیان
کرد و هەموویان دانیشاندن. 16 ئینجا عیسا پێنج نانەکە و
دوو ماسییەکەی هەڵگرت و تەماشای ئاسمانی کرد، سوپاسی
خودای کرد و لەتی کردن، دایە قوتابییەکان تاکو لەبەردەمی
خەڵکەکەی دابنێن. 17 هەموو خواردیان و تێر بوون. لەو
پەلکەنانەی لێیان مایەوە دوازدە سەبەتە هەڵگیرایەوە. 18
کاتێک عیسا بە تەنها نوێژی دەکرد، قوتابییەکان لەگەڵی بوون،
لێی پرسین: «خەڵکەکە دەڵێن من کێم؟» 19 وەڵامیان دایەوە:
«یەحیای لەئاوهەڵکێش، هەندێکیش ئەلیاس، خەڵکی دیکەش
دەڵێن کە یەکێک لە پێغەمبەرانی کۆنە زیندووبووەتەوە.» 20
پێی فەرموون: «ئەی ئێوە دەڵێن من کێم؟» پەترۆس وەڵامی
دایەوە: «مەسیحی خودایت.» 21 ئەویش ئاگاداری کردنەوە
و ڕایسپاردن ئەمە بە کەس نەڵێن. 22 هەروەها فەرمووی:
«کوڕی مرۆڤ دەبێت زۆر ئازار بچێژێت و پیران و کاهینانی
باڵا و مامۆستایانی تەورات ڕەتی بکەنەوە، بکوژرێت و لە
ڕۆژی سێیەم هەستێنرێتەوە.» 23 ئینجا بە هەمووانی فەرموو:
«ئەگەر کەسێک دەیەوێت ببێتە قوتابی من، با نکۆڵی لە خۆی
بکات و ڕۆژانە خاچەکەی هەڵبگرێت و دوام بکەوێت، 24
چونکە ئەوەی بیەوێت ژیانی خۆی ڕزگار بکات دەیدۆڕێنێت،
بەڵام ئەوەی لە پێناوی من ژیانی خۆی بدۆڕێنێت، ڕزگاری
دەکات. 25 چی بە کەڵکی مرۆڤ دێت ئەگەر هەموو جیهان
بباتەوە، بەڵام خۆی بدۆڕێنێت یان خۆی لە دەست بدات؟
26 ئەوەی شەرمی بە من و بە وتەکانم بێت، کوڕی مرۆڤیش
شەرمی پێی دەبێت، کاتێک بە شکۆمەندی خۆی و باوک و
فریشتە پیرۆزەکانەوە دێتەوە. 27 «بەڵام ڕاستیتان پێ دەڵێم،
هەندێک لەوانەی لێرە ڕاوەستاون مردن ناچێژن هەتا شانشینی
خودا نەبینن.» 28 نزیکەی هەشت ڕۆژ لەدوای ئەم وتانە،
عیسا پەترۆس و یۆحەنا و یاقوبی برد و سەرکەوتە سەر چیایەک
تاکو نوێژ بکات. 29 کاتێک نوێژی دەکرد، ڕوخساری گۆڕا
و جلەکانی سپی بریسکەدار هەڵگەڕان. 30 دوو پیاویش لەگەڵی
دەدوان، موسا و ئەلیاس بوون. 31 بە شکۆوە دەرکەوتن و
لەبارەی ڕووداوی بەجێهێشتنی جیهان کە دەبووایە بەم نزیکانە
لە ئۆرشەلیم بێتە دی، گفتوگۆیان کرد. 32 بەڵام پەترۆس و
هاوڕێیانی خەو چاوی قورس کردبوون، کاتێک بە تەواوی
خەبەریان بووەوە شکۆی ئەویان بینی و هەروەها ئەو دوو
پیاوەشیان بینی کە لەگەڵی ڕاوەستابوون. 33 کاتێک پیاوەکان
لە عیسا جیا دەبوونەوە، پەترۆس بە عیسای گوت: «گەورەم،
پێمان باشە لێرە بین. با سێ کەپر دروستبکەین، یەکێک بۆ تۆ
و یەکێک بۆ موسا و یەکێکیش بۆ ئەلیاس.» ئەمەی گوت
بێ ئەوەی بزانێت باسی چی دەکات. 34 کاتێک لەم قسانەدا
بوو، هەورێک هات و باڵی بەسەریاندا کێشا، کە کەوتنە
ناو هەورەکە، ترسان. 35 دەنگێک لەناو هەورەکەوە هات:
«ئەمە کوڕی منە، ئەوەی هەڵمبژاردووە، گوێی لێ بگرن.» 36
کە دەنگەکە نەما، عیسا بە تەنها بینرا. ئەوانیش بێدەنگ بوون
و لەو ڕۆژانەدا لەلای کەس باسی ئەو شتانەیان نەکرد کە
بینیبیان. 37 بۆ بەیانی، کە لەکێوەکە هاتنە خوارەوە، خەڵکێکی
زۆر بەرەوپیریان هاتن. 38 لەنێو خەڵکەکەدا پیاوێک هاواری
کرد: «مامۆستا، لێت دەپاڕێمەوە تەماشای کوڕەکەم بکە،
چونکە تاقە کوڕمە. 39 ڕۆحی پیس دەستی لێ دەوەشێنێت،
کوڕەکەشم لەناکاو هاوار دەکات و فێی لێ دێت و دەمی کەف
دەکات، بە زەحمەت وازی لێ دەهێنێت و شلوکوتی دەکات.
40 لە قوتابییەکانت پاڕامەوە تاکو دەریبکەن، بەڵام نەیانتوانی.»
41 عیسا وەڵامی دایەوە: «ئەی نەوەی بێباوەڕ و خوار، هەتا
کەی لەگەڵتان بم و بەرگەتان بگرم؟ کوڕەکەت بهێنە ئێرە.»
42 کاتێک کوڕەکە دەهات، ڕۆحە پیسەکە ڕایتەکاند و فێی
لێ هێنا، عیساش لە ڕۆحە پیسەکەی ڕاخوڕی و کوڕەکەی
چاککردەوە، دایەوە دەست باوکی. 43 هەموو لە گەورەیی
خودا سەرسام بوون. کاتێک هەمووان لە تەواوی کارەکانی
عیسا سەرسام ببوون، عیسا بە قوتابییەکانی فەرموو: 44 «بە
باشی گوێ لە قسەکانم بگرن: کوڕی مرۆڤ دەدرێتە دەست
خەڵک.» 45 بەڵام لەم قسەیە تێنەگەیشتن، لێیان شاردرابووەوە
تاکو حاڵی نەبن، ترسان لەبارەی ئەم قسەیە پرسیاریشی لێ
بکەن. 46 دەمەقاڵێیەک لەنێوان قوتابییەکاندا دروست بوو
لەسەر ئەوەی کە کامیان پایەبەرزترە. 47 عیسا بە نیازی
دڵیانی زانی، منداڵێکی هێنا و لەلای خۆی ڕایگرت، 48 پێی
فەرموون: «ئەوەی بە ناوی منەوە پێشوازی لەم منداڵە بکات،
پێشوازی لە من دەکات، ئەوەش پێشوازی لە من بکات،
ئەوا پێشوازی لەوە دەکات کە ناردوومی، چونکە بچووکترینی

هەمووتان پایەبەرزترە.» 49 یۆحەنا گوتی: «گەورەم، یەکێکمان
بینی بە ناوی تۆوە ڕۆحی پیسی دەردەکرد، ڕێمان لێ گرت،
چونکە لەگەڵمان دوات ناکەوێت.» 50 عیساش پێی فەرموون:
«ڕێی لێ مەگرن، چونکە ئەوەی دژتان نییە لەگەڵتانە.» 51 کە
ڕۆژانی بەرزکردنەوەی عیسا نزیک بووەوە، پێداگری کرد
لەسەر ڕۆیشتنی بۆ ئۆرشەلیم. 52 نێردراوی لەپێش خۆی نارد،
ئەوانیش ڕۆیشتن و چوونە گوندێکی سامیرەییەکان تاکو شوێنی
بۆ ئامادە بکەن، 53 بەڵام پێشوازییان لێ نەکرد، چونکە بەرەو
ئۆرشەلیم دەچوو. 54 کاتێک یاقوب و یۆحەنای قوتابییانی
عیسا ئەمەیان بینی، گوتیان: «گەورەم، دەتەوێ داوا بکەین
لە ئاسمانەوە ئاگر بێتە خوارەوە و لەناویان ببات؟» 55 بەڵام
عیسا ئاوڕی دایەوە و سەرزەنشتی کردن. 56 ئینجا چوونە
گوندێکی دیکە. 57 کاتێک بە ڕێگادا دەڕۆیشتن، یەکێک پێی
گوت: «بۆ هەرکوێ بچیت دوات دەکەوم.» 58 عیساش پێی
فەرموو: «ڕێوی کونی هەیە و باڵندەی ئاسمانیش هێلانە، بەڵام
کوڕی مرۆڤ جێیەکی نییە کە سەری لەسەر دابنێت.» 59
بە یەکێکی دیکەی فەرموو: «دوام بکەوە.» ئەمەیان گوتی:
«گەورەم، ڕێگام بدە یەکەم جار بچم باوکم بنێژم.» 60 عیساش
پێی فەرموو: «واز لە مردووان بهێنە با مردووەکانی خۆیان
بنێژن، بەڵام تۆ بڕۆ مزگێنی پاشایەتی خودا بدە.» 61 یەکێکی
دیکە گوتی: «گەورەم، دوات دەکەوم، بەڵام جارێ لێمگەڕێ
با ماڵئاوایی لە خانەوادەکەم بکەم.» 62 عیساش پێی فەرموو:
«هەرکەسێک دەست لەسەر گاسن دابنێت و ئاوڕ لە دواوە
بداتەوە، بەکەڵکی شانشینی خودا نایەت.»

10

پاش ئەمە مەسیحی خاوەن شکۆ حەفتا و دوو کەسی
دیکەی دەستنیشان کرد، لەپێش خۆی دوو دوو ناردنی بۆ هەر
شار و جێگایەک کە بەتەمابوو بۆی بچێت. 2 جا پێی فەرموون:
«دروێنە زۆرە، بەڵام سەپان کەمە. لەبەر ئەوە داوا لە خاوەنی
دروێنە بکەن تاکو سەپان بۆ دروێنەکەی بنێرێت. 3 بڕۆن! ئەوا
من وەک بەرخ بۆ ناو گورگان دەتانێرم. 4 نە کیسەی پارە و
نە توورەکە و نە پێڵاو هەڵمەگرن، لە ڕێگاش سڵاو لە کەس
مەکەن. 5 «چوونە هەر ماڵێکیش، یەکەم جار بڵێن:"ئاشتی
بۆ ئەم ماڵە بێت،" 6 ئەگەر پیاوی ئاشتی لەوێ بێت، ئەوا
ئاشتیتان دەچێتە سەری، ئەگینا بۆ خۆتان دەگەڕێتەوە. 7 لەو
ماڵە بمێننەوە و لەوەی هەیانە بخۆن و بخۆنەوە، چونکە کرێکار
شایانی کرێی خۆیەتی. ماڵە و ماڵیش مەکەن. 8 «چوونە هەر
شارێک و پێشوازییان لێکردن، ئەوەی لەبەردەمتانی دادەنێن
بیخۆن، 9 ئەو نەخۆشانەی تێیدایە چاکیان بکەنەوە و پێیان
بڵێن:"پاشایەتی خودا لێتان نزیک بووەتەوە." 10 بەڵام ئەگەر
چوونە شارۆچکەیەک و پێشوازییان لێ نەکردن، بڕۆنە سەر
شەقامەکانی و بڵێن: 11 "تەنانەت تۆزی شارۆچکەکەتان کە بە
پێمانەوە نووساوە بۆتانی دەتەکێنین، بەڵام ئەمە بزانن: پاشایەتی
خودا لێتان نزیک بووەتەوە." 12 پێتان دەڵێم: لەو ڕۆژەدا
سەدۆم سزای سووکتری دەبێت لەوەی ئەو شارۆچکەیە. 13
«قوڕبەسەرت، ئەی شاری خورازین! قوڕبەسەرت، ئەی
بێتسەیدا! چونکە ئەو پەرجووانەی لەنێو ئێوەدا کران، ئەگەر
لە سور و سەیدا بکرایە، ئەوا هەر زوو خەڵکەکەی بە جلوبەرگی
گوش و لەناو خۆڵەمێشدا دادەنیشتن و تۆبەیان دەکرد. 14
بەڵام لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا، سزای سور و سەیدا لە هی
ئێوە سووکتر دەبێت. 15 تۆش ئەی کەفەرناحوم، ئایا بۆ
ئاسمان بەرز دەکرێیتەوە؟ نەخێر، تۆ بۆ جیهانی مردووان دەچیتە
خوارەوە. (Hadēs g86) 16 «ئەوەی گوێتان لێ بگرێت، گوێ
لە من دەگرێت، ئەوەی ڕەتتان دەکاتەوە من ڕەت دەکاتەوە.
ئەوەش من ڕەت دەکاتەوە، ئەوە ڕەت دەکاتەوە کە منی
ناردووە.» 17 حەفتا و دوو نێردراوەکە بە شادییەوە گەڕانەوە
و گوتیان: «گەورەم، تەنانەت ڕۆحی پیسیش بە ناوی تۆوە
ملکەچمانن.» 18 ئەویش پێی فەرموون: «شەیتانم بینی وەک
بروسکە لە ئاسمانەوە دەکەوت. 19 ئەوەتا دەسەڵاتم پێتان
داوە پێ بە مار و دووپشک و هەموو هێزی دوژمندا بنێن،
هیچ شتێکیش زیانتان پێنا گەیەنێت. 20 بەڵام بەمە دڵخۆش
مەبن کە ڕۆحە پیسەکان ملکەچتانن، بەڵکو دڵخۆش بن کە
ناوتان لە ئاسماندا نووسراوە.» 21 لەو کاتەدا عیسا بە ڕۆحی
پیرۆز شادمان بوو و فەرمووی: «ئەی باوک سوپاست دەکەم،
پەروەردگاری ئاسمان و زەوی، چونکە ئەمانەت لە دانا و
تێگەیشتووان شاردووەتەوە و بۆ منداڵانت ئاشکرا کردووە. بەڵێ
ئەی باوک، چونکە ئەمەت پێ باش بوو! 22 «باوکم هەموو
شتێکی پێ سپاردووم، کەس نازانێت کوڕەکە کێیە باوک

نەبێت، یان باوک کێیە کوڕەکە و ئەوانە نەبێت کە کوڕەکە
دەیەوێ بۆیانی ئاشکرا بکات.» 23 ئینجا ئاوڕی لە قوتابییەکانی
دایەوە و بە تەنها بەوانی فەرموو: «خۆزگە دەخوازرێت بەو
چاوانەی ئەوە دەبینێت کە ئێوە دەیبینن، 24 چونکە پێتان
دەڵێم، زۆر پێغەمبەر و پاشا ویستیان ئەوە ببینن کە ئێوە
دەیبینن، بەڵام نەیانبینی، ئەوەش ببیستن کە ئێوە دەیبیستن،
بەڵام نەیانبیست.» 25 تەوراتناسێک هەستا بۆ ئەوەی عیسا
تاقی بکاتەوە و گوتی: «مامۆستا چی بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی
بە میرات وەربگرم؟» (aiōnios g166) 26 ئەویش پێی فەرموو:
«لە تەوراتدا چی نووسراوە؟ چۆن دەیخوێنیتەوە؟» 27 وەڵامی
دایەوە: «[بە هەموو دڵ و بە هەموو گیان و بە هەموو توانا و
هەموو بیرتانەوە یەزدانی پەروەردگاری خۆتان خۆشبوێت،]
هەروەها [نزیکەکەت وەک خۆت خۆشبوێت.]» 28 عیسا
پێی فەرموو: «وەڵامەکەت ڕاستە، ئەمە بکە، ژیانی هەتاهەتایی
بەدەستدەهێنیت.» 29 بەڵام تەوراتناسەکە ویستی پاکانە بۆ
خۆی بکات، بە عیسای گوت: «نزیکەکەم کێیە؟» 30 عیسا
وەڵامی دایەوە: «پیاوێک لە ئۆرشەلیمەوە بۆ ئەریحا دەچوو،
کەوتە دەست جەردە، ڕووتیان کردەوە و برینداریان کرد،
ئینجا بە نیوەمردوویی بەجێیان هێشت و ڕۆیشتن. 31 وا
ڕێککەوت کاهینێک بەو ڕێگایەدا دەڕۆیشت، کاتێک ئەوی
بینی لەو بەرەوە تێپەڕی. 32 هەروەها کابرایەکی لێڤیش بە
هەمان شێوە گەیشتە شوێنەکە، هات و سەیری کرد و لەو
بەرەوە تێپەڕی. 33 بەڵام سامیرەییەکی ڕێبوار هاتە سەری،
بینی و دڵی پێی سووتا، 34 لێی چووە پێش و ڕۆن و شەرابی
بەسەر برینەکاندا کرد و پێچایەوە، سواری وڵاخەکەی خۆی
کرد و بردییە خانێک و چاودێری کرد. 35 ڕۆژی پاشتر دوو
دیناری دەرهێنا و دایە خانچییەکە و گوتی: "چاودێری بکە و
هەرچی زیاترت خەرجکرد، کە گەڕامەوە دەتدەمەوە." 36
«کام لەم سێ کەسە بە نزیک دەزانیت بۆ ئەو پیاوەی کە
کەوتە دەست جەردەکان؟» 37 تەوراتناسەکە گوتی: «ئەوەی
بەزەیی پێیدا هاتەوە.» عیساش پێی فەرموو: «تۆش برۆ و بەو
شێوەیە بکە.» 38 کاتێک عیسا و قوتابییەکانی بەرەو ئۆرشەلیم
دەچوون، عیسا لایدا گوندێک، ژنێک لە ماڵەکەی خۆی
پێشوازی لێکرد ناوی مەرسا بوو. 39 خوشکێکی هەبوو ناوی
مریەم بوو، لەبەرپێی مەسیح دانیشت و گوێی لە فەرمایشتەکانی
دەگرت. 40 بەڵام مەرسا لەبەر زۆری خزمەتکردن شڵەژا بوو،
ڕاوەستا و گوتی: «گەورەم، باکت نییە خوشکم بە تەنها بەجێی
هێشتووم و خزمەت دەکەم؟ پێی بفەرموو با یارمەتیم بدات.»
41 مەسیح وەڵامی دایەوە: «مەرسا، مەرسا، تۆ خەم لە زۆر
شت دەخۆیت و نارەحەتیت. 42 بەڵام یەک شت پێویستە،
مریەم شتە باشەکەی هەڵبژاردووە کە لێی ناسەنرێتەوە.»

11 جارێک عیسا لە شوێنێکدا نوێژی دەکرد، کاتێک
لە نوێژەکەی بووەوە، یەکێک لە قوتابییەکانی پێی گوت:
«گەورەم، فێری نوێژمان بکە، هەروەک چۆن یەحیا قوتابییەکانی
خۆی فێرکرد.» 2 پێی فەرموون: «کاتێک نوێژ دەکەن،
بڵێن:"باوکە، با ناوت پیرۆز بێت، با پاشایەتییەکەت بێ، 3
نانی ڕۆژانەمان هەموو ڕۆژێک بدەرێ. 4 لە گوناهەکانمان
خۆشبە، چونکە ئێمەش لەوانە خۆشدەبین کە خراپەمان بەرامبەر
دەکەن. مەمانخەرە تاقیکردنەوە."» 5 ئینجا پێی فەرموون: «کێ
لە ئێوە ئەگەر هاوڕێیەکی هەبێت و لە نیوەشەودا بچێتە لای و
پێی بڵێت:"هاوڕێیم، سێ کولێرەم بە قەرز بدەرێ، 6 چونکە
هاوڕێیەکم لە دوورەوە بۆ لام هاتووە، هیچم نییە لەبەردەمی
دابنێم." 7 ئەمەی ژوورەوە وەڵام دەداتەوە:"هەراسانم مەکە،
دەرگا داخراوە، خۆم و منداڵم لەناو جێگادایین، ناتوانم هەستم و
بتدەمێ." 8 پێتان دەڵێم: ئەگەر لەبەر هاوڕێیەتی هەڵنەستێت و
بیداتێ، ئەوا لەبەر پاراستنی ناوبانگی خۆی، هەڵدەستێت و
دەیداتێ. 9 «لەبەر ئەوە پێتان دەڵێم، داوا بکەن، پێتان دەدرێت،
بگەڕێن دەدۆزنەوە، لە دەرگا بدەن، لێتان دەکرێتەوە، 10
چونکە هەرکەسێک داوا بکات، وەردەگرێت، ئەوەی بگەڕێت،
دەدۆزێتەوە. ئەوەش لە دەرگا دەدات لێی دەکرێتەوە. 11 «چ
باوکێک لە ئێوە ئەگەر کوڕەکەی داوای ماسی لێ بکات،
لە جیاتی ماسی ماری دەداتێ؟ 12 یان داوای هێلکە بکات
دووپشکی دەداتێ؟ 13 جا ئێوە کە خراپن، بزانن شتی باش بدەنە
منداڵەکانتان، باوک کە لە ئاسمانە، چەند زیاتر ڕۆحی پیرۆز
دەداتە ئەوانەی داوای لێ دەکەن.» 14 عیسا ڕۆحێکی پیسی
دەردەکرد کە لاڵ بوو، کاتێک ڕۆحە پیسەکە دەرکرا، لاڵەکە
قسەی کرد و خەڵکەکە سەرسام بوون. 15 بەڵام هەندێکیان

گوتیان: «بە بەعلزەبولی شای ڕۆحە پیسەکان، ڕۆحی پیس
دەردەکات.» 16 هەندێکی دیکەش تاقییان دەکردەوە، داوای
نیشانەیەکی ئاسمانییان لێ کرد. 17 ئەویش بە بیرکردنەوەیانی زانی،
پێی فەرموون: «هەر شانشینێک دووبەرەکی تێبکەوێت وێران
دەبێت، هەر ماڵێکیش دووبەرەکی تێبکەوێت تێکدەچێت. 18
ئەگەر شەیتان دووبەرەکی تێبکەوێت، ئیتر چۆن شانشینەکەی
خۆی ڕادەگرێت؟ چونکە دەڵێن:”من بە بەعلزەبول ڕۆحی
پیس دەردەکەم.“ 19 باشە ئەگەر من بە بەعلزەبول ڕۆحی
پیس دەربکەم، ئەی شوێنکەوتەکانی ئێوە بە کێ دەریاندەکەن؟
لەبەر ئەوە ئەوان حوکمتان دەدەن. 20 بەڵام ئەگەر من بە
پەنجەی خودا ڕۆحی پیس دەربکەم، ئەوا پاشایەتی خودا
هاتووەتە سەرتان. 21 «کاتێک پیاوێکی بەهێز و چەکدار
پارێزگاری لە ماڵەکەی دەکات، ماڵەکەی پارێزراوە. 22 بەڵام
کاتێک یەکێکی لە خۆی بەهێزتر بێتە سەری دەیبەزێنێت،
چەکەکانی لێ دەستێنێ کە پشتی پێی بەستبوو، تاڵانییەکەش
دابەش دەکات. 23 «ئەوەی لەگەڵ من نییە لە دژی منە،
ئەوەش لەگەڵ من کۆناکاتەوە، بڵاو دەکاتەوە. 24 «کاتێک
ڕۆحی پیس لە مرۆڤێک دەردەچێت، لە شوێنە وشکەکاندا
بەدوای حەوانەوەدا دەگەڕێت و دەستی ناکەوێت. ئینجا
دەڵێت:”دەگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی کە بەجێمهێشت.“ 25
کاتێک دەگەڕێتەوە، دەبینێت گسکدراوە و ڕێکخراوە. 26
ئەوسا دەچێت و حەوت ڕۆحی پیسی دیکە لە خۆی خراپتر
دەهێنێت، دەچنەوە نێو مرۆڤەکە و لەناویدا دەژین، ئینجا
کۆتایی ئەو مرۆڤە لە جاران خراپتر دەبێت.» 27 کاتێک عیسا
ئەمانەی دەگوت، ژنێک لەناو خەڵکەکەوە دەنگی بەرز کردەوە
و پێی گوت: «خۆزگە دەخوازرێت بەو سکەی هەڵیگرتووی و
بەو مەمکەی شیری پێداوی.» 28 ئەویش فەرمووی: «بەڵکو
خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی کە گوێ لە پەیامی خودا دەگرن
و کاری پێدەکەن.» 29 کاتێک خەڵکەکە زیاتر کۆدەبوونەوە،
عیسا دەستی کرد بە قسەکردن و فەرمووی: «ئەم نەوەیە نەوەیەکی
بەدکارە، داوای نیشانە دەکات، بەڵام نیشانەی نادرێتێ، جگە
لە نیشانەی یونس. 30 هەروەک چۆن یونس بۆ خەڵکی نەینەوا
بوو بە نیشانە، کوڕی مرۆڤیش بۆ ئەم نەوەیە ئاوا دەبێت. 31
شاژنی باشوور لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا لەگەڵ ئەم نەوەیە لە
مردن هەڵدەستێتەوە و تاوانباری دەکات، چونکە لەوپەڕی
زەوییەوە هات بۆ گوێگرتن لە دانایی سلێمان. ئەوەتا لە سلێمان
مەزنتر لێرەیە. 32 خەڵکی نەینەوا لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا لەگەڵ
ئەم نەوەیە لە مردن هەڵدەستنەوە و تاوانباری دەکەن، چونکە
تۆبەیان کرد کاتێک یونس پەیامی خودای ڕاگەیاند. ئەوەتا لە
یونس مەزنتر لێرەیە. 33 «کەس چرا هەڵناکات و لە جێیەکی
شاراوە یان لەژێر تەشت دایبنێت، بەڵکو لەسەر چرادان، تاکو
ئەوانەی دێنە ژوورەوە ڕووناکییەکە ببینن. 34 چاوت چرای
جەستەتە. کاتێک چاوت ساغ بێت ئەوا جەستەت هەمووی
ڕووناکییە، بەڵام کە نەساغ بێت ئەوا جەستەت هەمووی
تاریکییە. 35 کەواتە ئاگاداربە ئەو ڕووناکییەی لە تۆدایە
نەبێت بە تاریکی. 36 لەبەر ئەوە ئەگەر هەموو لەشت پڕبێت لە
ڕووناکی و هیچ بەشێکی تاریکی تێدا نەبێت، ئەوا هەمووی
پڕدەبێت لە ڕووناکی، وەک چرایەک کە بە تیشکی ڕووناکیت
بۆ بدات.» 37 کاتێک عیسا قسەی دەکرد، فەریسییەک بۆ
نانخواردن داوەتی کرد. ئەویش چووە ژوورەوە و دانیشت. 38
فەریسییەکە کە بینی عیسا پێش نانخواردن دەستی نەشوشت،
سەری سوڕما. 39 ئینجا مەسیحی خاوەن شکۆ پێی فەرموو:
«ئێوەی فەریسی دەرەوەی جام و قاپ پاک دەکەنەوە،
بەڵام ناختان پڕە لە چاوچنۆکی و بەدکاری. 40 گێلینە، ئایا
ئەوەی دەرەوەی دروستکردووە ناوەوەشی دروستنەکردووە؟
41 بەڵام ئێوە ئەوەی هەتانە بیدەنە هەژاران، ئیتر هەموو شتێک
بۆتان پاک دەبێت. 42 «بەڵام قوڕبەسەرتان فەریسییەکان،
ئێوە دەیەکی پونگ و ڕازیانە و هەموو سەوزەوات دەدەن،
بەڵام دادپەروەری و خۆشەویستی خودا پشتگوێ دەخەن.
پێویستە ئەمانە پەیڕەو بکەن و ئەوانەی دیکەش پشتگوێ
نەخەن. 43 «قوڕبەسەرتان فەریسییەکان، چونکە حەزتان لە
ڕیزی پێشەوەی کەنیشت و سڵاو لێکردنتانە لە بازاڕدا. 44
«قوڕبەسەرتان، ئێوە لەو گۆڕە نادیارانە دەچن کە خەڵکی بێ
ئەوەی بزانن بەسەریاندا دەڕۆن.» 45 تەوراتناسێک وەڵامی
دایەوە: «مامۆستا، بە گوتنی ئەمانە، ئێمەش سووک دەکەیت.»
46 عیسا فەرمووی: «قوڕبەسەر ئێوەی تەوراتناسیش، بارێک
دەخەنە سەر شانی خەڵکی کە هەڵگرتنی زەحمەتە، بەڵام
خۆتان بە هیچ شێوەیەک لە هەڵگرتنی بارەکاندا یارمەتییان

نادەن. 47 «قوڕبەسەرتان، چونکە ئێوە گۆڕی پێغەمبەران هەڵدەبەستن، کە باوباپیرانتان کوشتوویانن. 48 کەواتە ئێوە شایەتن و بە کردەوەی باوباپیرانتان ڕازین، ئەوان پێغەمبەرانیان کوشت و ئێوەش گۆڕەکانیان بۆ هەڵدەبەستن. 49 لەبەر ئەوە دانایی خودا فەرمووی:"من پێغەمبەر و نێردراویان بۆ دەنێرم، بەڵام لێیان دەکوژن و دەیانچەوسێننەوە،" 50 تاکو خوێنی هەموو پێغەمبەران کە لە دامەزراندنی جیهانەوە ڕژاوە لەم نەوەیە داوا بکرێت، 51 لە خوێنی هابیلەوە هەتا خوێنی زەکەریا کە لەنێوان قوربانگا و پیرۆزگادا لەناوبردرا. بەڵێ پێتان دەڵێم، لەم نەوەیە داوا دەکرێت. 52 «قوڕبەسەرتان تەوراتناسان، چونکە کلیلی زانیاریتان برد، خۆتان نەچوونە ژوورەوە و ڕێتان لەوانەش گرت کە دەچوونە ژوورە.» 53 کاتێک عیسا ئەوێی بەجێهێشت، مامۆستایانی تەورات و فەریسییەکان دەستیان کرد بە تەنگ پێ هەڵچنینی و لە زۆر بابەت پرسیاری لێ بکەن، 54 چاوەڕێیان دەکرد بە وشەیەکی دەمی خۆی تووشی بکەن.

12

لەو کاتەدا کە هەزاران کەس کۆببوونەوە، بە جۆرێک یەکتریان پێشێل دەکرد، لە سەرەتادا عیسا ڕووی کردە قوتابییەکانی و فەرمووی: «ئاگاداری هەویرترشی فەریسییەکان بن، کە دووڕووییە. 2 هیچ شتێکی شاردراوە نییە ئاشکرا نەبێت و نهێنی نییە دەرنەکەوێت. 3 لەبەر ئەوە هەرچی لە تاریکیدا گوتووتانە، لە ڕووناکیدا دەبیسترێت، ئەوەش کە لە ژوورەوە بە چرپە گوتووتانە، بە دەنگی بەرز لە سەربانان ڕادەگەیەنرێت. 4 «دۆستانم پێتان دەڵێم، لەوانە مەترسن کە جەستە دەکوژن و پاش ئەوە هیچی دیکەیان پێ ناکرێت. 5 بەڵام ئەوەتان پیشان دەدەم کە دەبێ لێی بترسن، لەوە بترسن کە دەسەڵاتی هەیە پاش کوشتن فڕێتانبداتە ناو دۆزەخ. بەڵێ پێتان دەڵێم، لەمە بترسن. (Geenna g1067) 6 ئایا پێنج چۆلەکە بە دوو فلس نافرۆشرێت؟ خودا هیچ یەکێک لەوانی لەبیر ناچێت. 7 تەنانەت مووی سەریشتان هەمووی ژمێردراوە. کەواتە مەترسن ئێوە زۆر لە چۆلەکە بەنرخترن. 8 «پێشتان دەڵێم: ئەوەی لەبەردەم خەڵک دانم پێدا بنێت، کوڕی مرۆڤیش لەبەردەم فریشتەکانی خودا دانی پێدا دەنێت. 9 بەڵام ئەوەی لەلای خەڵک نکۆڵی لە ناسینی من بکات، لەبەردەم فریشتەکانی خودا نکۆڵی لێ دەکرێت. 10 ئەوەی قسە بە کوڕی مرۆڤ بڵێت، دەبەخشرێت. بەڵام ئەوەی سەبارەت بە ڕۆحی پیرۆز کفر بکات، نابەخشرێت. 11 «کاتێک دەتانهێننە بەردەم کەنیشت و فەرمانڕەوا و دەسەڵاتداران، نیگەران مەبن لەوەی کە چۆن بەرگری لە خۆتان بکەن و چی بڵێن، 12 چونکە ڕۆحی پیرۆز هەر لەو کاتەدا فێرتان دەکات پێویستە چی بڵێن.» 13 یەکێکی ناو خەڵکەکە پێی گوت: «مامۆستا، بە براکەم بفەرموو میراتم لەگەڵ بەش بکات.» 14 بەڵام ئەو پێی فەرموو: «کابرا، کێ منی کردووە بە دادوەر یان بەشکەر بەسەرتانەوە؟» 15 بە خەڵکەکەی فەرموو: «ئاگاداربن و خۆتان لە هەموو جۆرە چاوچنۆکییەک بپارێزن، چونکە ژیانی مرۆڤ بە زۆری سامانەکەی نییە.» 16 ئینجا نموونەیەکی بۆ هێنانەوە: «مرۆڤێکی دەوڵەمەند، زەوییەکەی بەرهەمێکی زۆری دا. 17 لە دڵی خۆیدا گوتی:"چی بکەم کە شوێنم نەبێ بەرهەمەکەمی لێ کۆبکەمەوە؟" 18 «جا گوتی:"وا دەکەم، ئەمبارەکانم تێکدەدەم و گەورەتری دەکەم، لەوێدا هەموو دانەوێڵە و ماڵەکەم کۆدەکەمەوە. 19 بە خۆشم دەڵێم:'ئەی گیانم، ئەوەتا ماڵێکی زۆرت هەڵگرتووە کە بەشی چەندین ساڵ دەکات. بحەسێوە و بخۆ و بخۆوە و دڵشادبە.'" 20 «بەڵام خودا پێی فەرموو:"ئەی گێلە، هەر ئەمشەو گیانت دەردەچێت. باشە ئەوەی کۆت کردووەتەوە، بۆ کێ دەبێت؟" 21 «بە هەمان شێوە دەبێ ئەو کەسەی گەنجینە بۆ خۆی کۆدەکاتەوە بەڵام لەلای خودا دەوڵەمەند نییە.» 22 بە قوتابییەکانی فەرموو: «خەم بۆ ژیانتان مەخۆن کە چی بخۆن، هەروەها بۆ جەستەتان کە چی بپۆشن. 23 ژیان لە خواردن گرنگترە و جەستەش لە جلوبەرگ. 24 سەیری قەلەڕەش بکەن کە نە تۆو دەکات و نە درەوێنە، نە ئەمباری هەیە و نە کۆگا، بەڵام خودا بەخێوی دەکات. باشە ئێوە چەند لە باڵندە بەنرخترن! 25 کێ لە ئێوە ئەگەر خەم بخوات، دەتوانێت یەک کاتژمێر لە تەمەنی خۆی زیاد بکات؟ 26 ئەگەر ئەو شتە بچووکانە لە توانای ئێوەدا نەبێت، بۆچی بۆ شتەکانی دیکە خەم دەخۆن؟ 27 «سەیری گوڵی سەوسەن بکەن چۆن گەشە دەکات، نە خۆی ماندوو دەکات و نە دەڕێسێت. بەڵام پێتان دەڵێم: تەنانەت سلێمانیش لەوپەڕی شکۆمەندیدا وەک یەکێک لەوانەی نەپۆشیوە. 28 ئەی کەم

باوەڕینە، ئەگەر خودا ئەو گیایەی کە ئەمڕۆ لە کێڵگەیە و بەیانی
دەخرێتە تەنوورەوە بەو شێوەیە بپۆشێت، ئیتر چەند زیاتر ئێوە
پۆشتە دەکات؟ 29 جا گرنگی بەوە مەدەن کە چی بخۆن و چی
بخۆنەوە، خەم مەخۆن. 30 هەموو ئەمانە بێباوەڕانی جیهان
هەوڵی بۆ دەدەن، باوکیشتان دەزانێت پێویستتان بەمانە هەیە.
31 بەڵکو داوای پاشایەتی ئەو بکەن، هەموو ئەمانەتان بۆ دابین
دەکرێت. 32 «مەترسە ئەی مێگەلی بچووک، چونکە باوکتان
خۆشحاڵە شانشینەکەتان بداتێ. 33 ئەوەی هەتانە بیفرۆشن و بە
خێر ببەخشن. بۆ خۆتان جزدانێک دابین بکەن کە نەفەوتێت،
سامانێک لە ئاسمان کە لەبن نایەت. لەوێ نە دز لێی نزیک
دەبێتەوە و نە مۆرانە لێی دەدات، 34 چونکە سامانت لەکوێ
بێت، دڵیشت لەوێ دەبێت. 35 «با پشتێنتان بەستراو و چراتان
هەڵکراو بێت، 36 وەک ئەوانە بن کە چاوەڕێی گەورەکەیان
دەکەن تاکو لە شایی بگەڕێتەوە، کە هاتەوە و لە دەرگای دا،
دەستبەجێ لێی بکەنەوە. 37 خۆزگە بەو کۆیلانە دەخوازرێت
کە گەورە دێتەوە دەیبینێت ئێشکیان گرتووە. ڕاستیتان پێ
دەڵێم، گەورەکە ناوقەدی خۆی دەبەستێت و کۆیلەکان
دادەنیشێنێت، دێت و خزمەتیان دەکات. 38 جا ئەگەر لە
نیوەی شەودا یان نزیکی بەرەبەیان بێتەوە و ئەوان بەو شێوەیە
ببینێت، خۆزگە بەو کۆیلانە دەخوازرێت. 39 بەڵام ئەوەش
بزانن: ئەگەر گەورەی ماڵ بزانێت لە چ کاتژمێرێک دز دێتە
سەری، نایەڵێت ماڵەکەی ببڕدرێت. 40 ئێوەش ئامادەبن،
چونکە کوڕی مرۆڤ لە کاتێکدا دێتەوە کە بیری لێ ناکەنەوە.»
41 پەترۆس گوتی: «گەورەم، ئەم نموونەیە بە ئێمە دەڵێی یان بە
هەمووان؟» 42 مەسیح فەرمووی: «ئەو سەرکارە دڵسۆز و
ژیرە کێیە کە گەورەکەی دەیکاتە چاودێری کۆیلەکانی تاکو لە
کاتی خۆیدا بەشە خۆراکیان بداتێ؟ 43 خۆزگە دەخوازرێت
بەو کۆیلەیە، ئەوەی کاتێک گەورەکەی دێتەوە دەیبینێت
ئاوا دەکات. 44 ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەسەر هەموو ماڵەکەیەوە
دایدەنێت. 45 بەڵام وای دابنێ کە ئەو کۆیلەیە لە دڵی خۆیدا
دەڵێ:”گەورەکەم دوادەکەوێت،“ئیتر دەست دەکات بە لێدانی
کۆیلە و کارەکەرەکانی دیکە، هەروەها دەخوات و دەخواتەوە
و سەرخۆش دەبێت. 46 ئیتر گەورەی ئەو کۆیلەیە لە ڕۆژێکدا
دێتەوە کە چاوەڕێی ناکات و لە کاتژمێرێک کە نایزانێت،
ئەوسا پارچەپارچەی دەکات و بەشی لەگەڵ بێباوەڕان دەبێت.
47 «ئەو کۆیلەیەش کە خواستی گەورەکەی دەزانێت، ئامادە
نابێت و بە خواستی ئەو ناکات، زۆری لێ دەدرێت. 48 بەڵام
ئەوەی نازانێت و کردەوەکەی شایانی لێدانە، ئەوا کەمی لێ
دەدرێ. ئەوەی زۆری دراوەتێ داوای زۆری لێ دەکرێت،
ئەوەش زۆری لەلا دانراوە داوای زیاتری لێ دەکرێت. 49
«هاتووم تاکو ئاگر هەڵدەمە سەر زەوی، چەندە خوازیارم
پێشوەخت گڕی گرتبێت! 50 بەڵام ئازارێکم لە ڕێگایە و
دەبێت پێیدا تێبپەڕم، چەند نارەحەتم هەتا تەواو دەبێت. 51
وا دەزانن من هاتووم ئاشتی بهێنمە سەر زەوی؟ پێتان دەڵێم:
نەخێر، بەڵکو دووبەرەکی. 52 لەمەودوا لە ماڵێکدا پێنجی تێدا
دەبێت جیا دەبنەوە، سێ لە دوو و دوو لە سێ. 53 باوک لە
کوڕ و کوڕ لە باوک، دایک لە کچ و کچ لە دایک، خەسوو
لە بووک و بووک لە خەسوو جیا دەبنەوە.» 54 دیسان بە
خەڵکەکەی فەرموو: «کاتێک هەورێک دەبینن لە ڕۆژئاواوە
بەدەردەکەوێت، خێرا دەڵێن:”بارانی بەدەمەوەیە،“هەر بەو
شێوەیەش دەبێت. 55 کاتێکیش بای باشوور هەڵدەکات،
دەڵێن:”گەرم دەبێت،“ئاواش دەبێت. 56 ئەی دووڕووان،
دەزانن ڕووی زەوی و ئاسمان بخوێننەوە، چۆن نازانن ئەم
سەردەمە بخوێننەوە؟ 57 «هەروەها بۆچی بۆ خۆتان بە ڕاستی
حوکم نادەن؟ 58 کاتێک لەگەڵ ڕکابەرەکەت بە ڕێگاوەی بۆ
لای دادوەر، لە ڕێگا هەوڵ بدە کێشەکەت لەگەڵی ببڕێنیتەوە،
ئەگینا ڕاتدەکێشێتە لای دادوەر و دادوەریش دەتداتە دەست
پۆلیس، پۆلیسیش فڕێتدەداتە بەندیخانە. 59 پێت دەڵێم: لەوێ
دەرناچی هەتا دوایین فلس نەدەیتەوە.»

13 هەر لەو کاتەدا هەندێک لەوێ بوون، باسی
ئەو جەلیلییانەیان بۆ عیسا کرد کە پیلاتۆس خوێنی لەگەڵ
قوربانییەکانیان تێکەڵاو کرد. 2 عیسا وەڵامی دایەوە: «وا دەزانن
ئەو جەلیلییانە لە هەموو جەلیلییەکانی دیکە گوناهبارتر بوون،
چونکە بەم شێوەیە ئازاریان چێژت؟ 3 پێتان دەڵێم: نەخێر،
بەڵام ئەگەر تۆبە نەکەن هەمووتان بەو شێوەیە لەناودەچن. 4
یان ئەو هەژدە کەسەی لە سیلوام قوللەکەیان بەسەردا کەوت
و کوشتنی، لە هەموو دانیشتووانی ئۆرشەلیم گوناهبارتر بوون؟

5 من پێتان دەڵێم: نەخێر، بەڵام ئەگەر تۆبە نەکەن هەمووتان
بەو شێوەیە لەناودەچن.» 6 ئینجا ئەم نموونەیەی باسکرد:
«کابرایەک دار هەنجیرێکی لە ڕەزەکەیدا چاندبوو، بۆ بەرهەم
هات و پێوەی نەبینی. 7 بە ڕەزەوانەکەی گوت:”تەماشا
بکە، سێ ساڵە بۆ بەری ئەم دار هەنجیرە دێم و پێوەی نابینم!
بیبڕەوە، بۆچی زەویش داگیر بکات؟“ 8 «ڕەزەوانەکە وەڵامی
دایەوە:”گەورەم، ئەم ساڵیش وازی لێبهێنە، تاکو دەوروبەری
هەڵدەگێڕمەوە و پەیینی پێدا دەکەم. 9 بەڵکو دواتر بەر بگرێت،
ئەگینا بیبڕەوە.“» 10 عیسا لە ڕۆژی شەممەدا لە یەکێک لە
کەنیشتەکان خەریکی فێرکردن بوو، 11 ژنێک بەهۆی ڕۆحێکی
پیسەوە هەژدە ساڵ نەخۆش بوو، قەمبوور بوو و هەرگیز
نەیدەتوانی بە تەواوی ڕاستبێتەوە. 12 عیسا ژنەکەی بینی،
بانگی کرد: «خانم، لە نەخۆشییەکەت ئازاد کرایت.» 13 ئینجا
هەردوو دەستی خستە سەری و دەستبەجێ ڕاستبووەوە و
ستایشی خودای کرد. 14 پێشەوای کەنیشتیش تووڕە بوو
کە عیسا لە شەممەدا خەڵکی چاککردەوە، بە خەڵکەکەی
گوت: «شەش ڕۆژ هەیە کە پێویستە کاریان تێدا بکرێت،
لەواندا وەرن و چاکبنەوە، نەک لە ڕۆژی شەممەدا.» 15
مەسیحیش وەڵامی دایەوە: «ئەی دووڕووان! ئایا هەر یەک
لە ئێوە لە ڕۆژی شەممەدا گا یان گوێدرێژەکەی لە ئاخوڕ
ناکاتەوە و بیبات ئاوی بدات؟ 16 ئەوەش کە کچی ئیبراهیمە
و هەژدە ساڵە شەیتان بەستویەتییەوە، نەدەبوو لە ڕۆژی
شەممەدا لەم بەندە ئازاد بێت؟» 17 کە ئەمەی فەرموو، هەموو
بەرهەڵستکارانی شەرمەزار بوون، بەڵام تەواوی خەڵکەکە
دڵشاد بوون بەو کارە مەزنانەی کە عیسا ئەنجامی دەدا. 18
ئینجا عیسا فەرمووی: «شانشینی خودا لە چی دەچێت؟ بە چی
بەراوردی بکەم؟ 19 لە دەنکە خەرتەلەیەک دەچێت، کابرایەک
بردی و لەناو باخەکەی چاندی، جا گەشەی کرد و بوو بە
درەختێک، باڵندەی ئاسمان لەناو لقەکانی هێلانەیان کرد.»
20 دیسان فەرمووی: «شانشینی خودا بە چی بەراورد بکەم؟
21 لە هەویرترشێک دەچێت، ئافرەتێک هێنای و کردییە
ناو سێ پێوانە ئاردەوە، هەتا هەمووی هەڵهات.» 22 کاتێک
عیسا دەچووە ئۆرشەلیم، بە شار و گوندەکاندا تێدەپەڕی و
خەڵکی فێردەکرد. 23 یەکێک پێی گوت: « گەورەم، ئایا
کەمن ئەوانەی ڕزگاریان دەبێت؟» ئەویش پێی فەرموون:
24 « کۆشش بکەن تاکو لە دەرگای تەنگەوە بچنە ژوورەوە،
چونکە، پێتان دەڵێم، زۆر کەس هەوڵدەدەن بچنە ژوورەوە
و ناتوانن. 25 لەو دەمەی خاوەن ماڵ هەڵدەستێت و دەرگا
دادەخات، ئێوە لە دەرەوە دەوەستن، لە دەرگا دەدەن و تکا
دەکەن:” گەورەم، لێمان بکەوە!“«وەڵام دەداتەوە:”من ناتانناسم
و نازانم ئێوە خەڵکی کوێن.“ 26 «ئەوسا دەڵێن:”لەگەڵت
خواردمان و خواردمانەوە و لە شەقامەکانمان فێرت کردین.“
27 «ئینجا دەڵێت:”من ناتانناسم و نازانم ئێوە خەڵکی کوێن.
ئەی هەموو بەدکاران، لێم دوور بکەونەوە!“ 28 « کاتێک دەبینن
ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوب و هەموو پێغەمبەران لە شانشینی
خودان، بەڵام ئێوە دەرکراون، جا گریان و جیڕەی ددان
لەوێ دەبێت. 29 خەڵکی لە ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا و باکوور و
باشوورەوە دێن و لە شانشینی خودا لەسەر خوان دادەنیشن.
30 ئەوەتا دواهەمین هەن دەبنە یەکەمین و یەکەمینیش هەن
دەبنە دواهەمین.» 31 لەو کاتەدا هەندێک فەریسی هاتن
و پێیان گوت: «ئێرە بەجێبهێڵە و بڕۆ، چونکە هێرۆدس
دەیەوێت بتکوژێت.» 32 ئەویش پێی فەرموون: «بڕۆن بەو
ڕێویە بڵێن،”ئەوەتا ئەمڕۆ و بەیانی ڕۆحە پیسەکان دەردەکەم و
خەڵکی چاک دەکەمەوە، لە ڕۆژی سێیەمیش هەموو شتێک
تەواو دەکەم.“ 33 بەڵام بۆ من پێویستە ئەمڕۆ و سبەی و
دووسبەی بڕۆم، چونکە نابێت پێغەمبەرێک لە دەرەوەی
ئۆرشەلیم بمرێت. 34 «ئەی ئۆرشەلیم، ئەی ئۆرشەلیم، بکوژی
پێغەمبەران و بەردبارانکەری ئەوانەی بۆت نێردران، چەند
جار ویستم منداڵەکانت کۆبکەمەوە، هەروەک چۆن مریشک
جوجەڵەکانی لەژێر باڵیدا کۆدەکاتەوە، بەڵام نەتانویست. 35
ئەوەتا ماڵەکەتان بە وێرانی بۆ بەجێدەهێڵدرێ. پێتان دەڵێم، ئیتر
نامبیننەوە، هەتا ئەو کاتە دێت کە دەڵێن، [پیرۆزە ئەوەی بە
ناوی یەزدانەوە دێت.]»

14 ئەوە بوو لە ڕۆژی شەممەدا کاتێک عیسا بۆ نانخواردن
چووە ماڵی یەکێک لە سەرکردە فەریسییەکان، ئەوانەی لەوێ
بوون چاودێرییان دەکرد. 2 پیاوێکیش کە نەخۆشی ئاوبەندی
هەبوو لە بەرامبەری بوو. 3 عیسا لە تەوراتناس و فەریسییەکانی

پرسی: «ئایا لە ڕۆژی شەممەدا چاککردنەوە دروستە یان نا؟» 4
ئەوان بێدەنگ بوون. ئەویش کابرای گرت و چاکیکردەوە و
بەڕێی کرد. 5 پێی فەرموون: «کامەتان کوڕەکەی یان گایەکەی
لە ڕۆژی شەممەدا بکەوێتە بیرەوە دەستبەجێ دەریناهێنێت؟» 6
نەیانتوانی هیچ وەڵامێکی بدەنەوە. 7 کاتێک تێبینی کرد چۆن
بانگهێشتکراوان ڕیزی پێشەوە دەگرن، نموونەیەکی هێنایەوە و
فەرمووی: 8 «کاتێک یەکێک بۆ شایی بانگهێشتت دەکات، لە
ڕیزی پێشەوە دامەنیشە، نەوەک لە تۆ ڕێزدارتریشی بانگهێشت
کردبێت. 9 ئینجا ئەوەی تۆ و ئەوی بانگهێشت کردووە،
دێت و پێت دەڵێ:”شوێنەکەت بۆ ئەمە چۆڵ بکە،“تۆش
تەریق دەبیتەوە و ڕیزی دواوە دەگریت. 10 بەڵام کاتێک
بانگهێشت دەکرێیت برۆ لە دواوە دانیشە، تاوەکو کاتێک
ئەوەی بانگهێشتی کردوویت، بێت و پێت بڵێت:”هاوڕێم،
هەستە وەرە پێشەوە.“ئەوسا لەبەرچاوی هەموو ئەوانەی
لەگەڵت دانیشتوون قەدرگران دەبیت. 11 بەم شێوەیە ئەوەی
خۆی بەرز بکاتەوە نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی نزم بکاتەوە
بەرز دەکرێتەوە.» 12 ئینجا بەوەی گوت کە بانگهێشتی
کردووە: «کاتێک نانی نیوەڕۆ یان ئێوارە ئامادە دەکەیت،
هاوڕێ و برا و خزم و دراوسێ دەوڵەمەندەکانت بانگ مەکە،
نەوەک ئەوانیش بانگت بکەنەوە، چاکەت بدەنەوە. 13
بەڵکو ئەگەر میوانداریەکت کرد، هەژار و پەککەوتە و شەل و
کوێر بانگهێشت بکە. 14 خۆزگەت پێ دەخوازرێ، چونکە
نییانە پاداشتت بدەنەوە، تۆش لە هەستانەوەی ڕاستودروستان
پاداشت دەدرێیتەوە.» 15 یەکێک لە میوانەکان ئەمەی بیست
و گوتی: «خۆزگە دەخوازرێت بەوەی لە شانشینی خودا نان
دەخوات.» 16 عیسا وەڵامی دایەوە: «کابرایەک شێوێکی
گەورەی ئامادە کرد و خەڵکێکی زۆری بانگهێشت کرد. 17 لە
کاتی نانخواردندا کۆیلەیەکی خۆی نارد تاکو بە بانگهێشتکراوان
بڵێت:”فەرموون، ئێستا هەموو شتێک ئامادەیە.“ 18 «بەڵام
هەموو وەک یەک داوای لێبوردنیان کرد. یەکەمیان پێی
گوت:”کێڵگەیەکم کڕیوە و پێویستە بڕۆم بیبینم، تکایە لێم ببورە.“
19 «یەکێکی دیکە گوتی:”پێنج جووت گام کڕیوە و دەچم
بزانم چۆنن، تکایە لێم ببورە.“ 20 «یەکێکی دیکەشیان گوتی:”ژنم
هێناوە، لەبەر ئەوە ناتوانم بێم.“ 21 «کۆیلەکەش هاتەوە و
ئەمانەی بە گەورەکەی ڕاگەیاند. خاوەن ماڵ تووڕە بوو
و بە کۆیلەکەی گوت:”خێرا بڕۆ بۆ شەقام و کۆڵانەکانی
شار، هەژار و پەککەوتە و کوێر و شەلەکان بهێنە ئێرە.“ 22
«پاش ماوەیەک کۆیلەکە گەڕایەوە و گوتی:”گەورەم ئەوەی
فەرمانت دا کرا، هێشتا شوێن ماوە.“ 23 «گەورەکە بە
کۆیلەکەی گوت:”بڕۆ دەرەوە بۆ ڕێگا و ڕێچکەکان بە زۆر
خەڵک بهێنە ژوورەوە، تاکو ماڵەکەم پڕبێت. 24 پێتان دەڵێم،
لەوانەی بانگهێشت کرابوون کەس تامی شێوەکەم ناکات.“»
25 خەڵکێکی زۆر لەگەڵ عیسا دەڕۆیشتن بە ڕێگادا، ئاوڕی
دایەوە و پێی گوتن: 26 «ئەگەر یەکێک بێتە لام و ڕقی لە
دایک و باوکی، ژن و منداڵی، برا و خوشکەکانی نەبێتەوە، بگرە
لە خۆشی، ناتوانێت ببێتە قوتابی من. 27 ئەوەی خاچەکەی
هەڵنەگرێت و دوام نەکەوێت، ناتوانێت ببێتە قوتابی من. 28
«کێ لە ئێوە ئەگەر بیەوێت قوللەیەک دروستبکات، یەکەم
جار دانانیشێت و خەرجییەکەی ناخەملێنێت، ئاخۆ ئەوەندەی
هەیە بۆ تەواوکردنی؟ 29 نەوەک بناغەکەی دابنێت و نەتوانێت
تەواوی بکات، ئەوسا هەموو ئەوانەی دەیبینن گاڵتەی پێ
دەکەن، 30 دەڵێن:”ئەم پیاوە دەستی بە بینا دروستکردن کرد
و نەیتوانی تەواوی بکات.“ 31 «یان چ پاشایەک دەچێتە
شەڕی پاشایەکی دیکە و یەکەم جار دانانیشێت و ڕاوێژ ناکات،
ئایا بە دە هەزار کەسەوە دەتوانێت بەرەنگاری ئەوە ببێتەوە
کە بە بیست هەزارەوە دێتە سەری؟ 32 ئەگینا خۆ تاکو
دوورە، شاندێکی بۆ دەنێرێت و داوای ئاشتی دەکات. 33 بەم
شێوەیە، هەر یەکێکتان ئەگەر واز لە هەموو شتێک نەهێنێت کە
هەیەتی، ناتوانێت ببێتە قوتابی من. 34 «خوێ باشە، بەڵام ئەگەر
سوێرییەکەی نەما، چۆن تامە سوێرەکەی بۆ دەگەڕێندرێتەوە؟
35 ئەوسا نە بەکەڵکی زەوی دێت و نە بەکەڵکی پەیین دێت،
بەڵکو فڕێدەدرێتە دەرەوە. «ئەوەی گوێی هەیە بۆ بیستن، با
بیستێت.»

15 هەموو باجگر و گوناهباران لێی نزیک دەبوونەوە تاکو
گوێ لە عیسا بگرن. 2 جا فەریسی و مامۆستایانی تەورات
بۆڵەبۆڵیان دەکرد: «ئەمە پێشوازی لە گوناهباران دەکات و
نانیان لەگەڵ دەخوات.» 3 عیساش ئەم نموونەیەی بۆ هێنانەوە:

4 «کامەتان ئەگەر سەد سەر مەڕی هەبێت و دانەیەکی لێ
ون بێت، نەوەد و نۆیەکە لە دەشت بەجێناهێڵێت و بەدوای
ونبووەکەدا ناچێت هەتا دەیدۆزێتەوە؟ 5 کاتێک دۆزییەوە
بە خۆشییەوە دەیخاتە سەر شانی و 6 دێتەوە ماڵ، هاوڕێ و
دراوسێکان بانگ دەکات و پێیان دەڵێت:"لەگەڵم دڵشاد بن!
مەڕە ونبووەکەم دۆزییەوە." 7 پێتان دەڵێم، لە ئاسمانیش شادی
زیاتر دەبێت سەبارەت بە گوناهبارێک تۆبە بکات لە نەوەد و
نۆ ڕاستودروست کە پێویستیان بە تۆبەکردن نییە. 8 «یان چ
ئافرەتێک دە درهەمی هەبێت و یەک درهەمی ون بکات، چرا
هەڵناکات و ماڵەکە گسک نادات و بە وردی ناگەڕێت،
هەتا دەیدۆزێتەوە؟ 9 کە دۆزییەوە، هاوڕێ و دراوسێکانی
بانگ دەکات و دەڵێت:"لەگەڵم دڵشاد بن، ئەو درهەمەی
ونم کردبوو، دۆزیمەوە." 10 پێتان دەڵێم: بە هەمان شێوە،
فریشتەکانی خودا دڵشاد دەبن کاتێک گوناهبارێک تۆبە
دەکات.» 11 ئینجا فەرمووی: «کابرایەک دوو کوڕی هەبوو.
12 بچووکەکەیان بە باوکی گوت:"باوکە، چیم بەردەکەوێ لە
بەشە میراتی خۆم، بمدەرێ."ئەویش ماڵەکەی بۆ دابەشکردن.
13 «دوای چەند ڕۆژێک، کوڕە بچووکەکە هەموو شتەکانی
کۆکردەوە و بەرەو وڵاتێکی دوور ڕۆیشت، لەوێ ماڵەکەی
لەسەر ڕابواردن دانا. 14 لەدوای ئەوەی هەمووی خەرجکرد،
قاتوقڕی گەورە کەوتە ناوچەکە، لەبەر ئەوە تووشی نەبوونی
هات. 15 ئیتر هانای بۆ هاوڵاتییەکی ناوچەکە برد، ئەویش
ناردییە کێڵگەکانی بۆ لەوەڕاندنی بەراز. 16 حەزی دەکرد بەو
خرنووکە سکی خۆی تێر بکات کە بەرازەکان دەیانخوارد بەڵام
کەس هیچی پێنەدەدا. 17 «ئینجا بە هۆش خۆی هاتەوە و
گوتی:"ئاخۆ چەند کرێکاری باوکم نانیان لەبەر دەمێنێتەوە،
منیش لێرە وا لە برسان دەمرم. 18 هەڵدەستم دەچمەوە لای
باوکم، پێی دەڵێم: باوکە، لە دژی ئاسمان و بەرامبەری تۆ گوناهم
کرد. 19 ئیتر شایانی ئەوە نیم بە کوڕی تۆ بانگ بکرێم، بمکە بە
کرێکارێکی خۆت." 20 جا هەستا و گەڕایەوە لای باوکی.
«هێشتا دوور بوو باوکی ئەوی بینی و دڵی بۆی سووتا، ڕایکرد و
باوەشی پێدا کرد و ماچی کرد. 21 «کوڕەش پێی گوت:"باوکە،
لە دژی ئاسمان و بەرامبەری تۆ گوناهم کرد، ئیتر شایانی ئەوە
نیم بە کوڕی تۆ بانگ بکرێم." 22 «بەڵام باوکەکە بە خزمەتکارانی
خۆی گوت:"خێرا باشترین جلوبەرگ بهێنن و لەبەری بکەن،
ئەنگوستیلەیەک بکەنە پەنجەی و پێڵاویش بۆ پێی. 23 گوێرەکە
قەڵەوەکەش بهێنن و سەری ببڕن، با بخۆین و دڵخۆش بین، 24
چونکە ئەم کوڕەم مردوو بوو و زیندوو بووەتەوە، ون ببوو و
دۆزراوەتەوە."جا دەستیان بە ئاهەنگ گێڕان کرد. 25 «کوڕە
گەورەکە لە کێڵگە بوو، کە هاتەوە و لە ماڵ نزیک بووەوە،
گوێی لە مۆسیقا و هەڵپەڕکێ بوو. 26 یەکێک لە خزمەتکارانی
بانگکرد و پرسیاری کرد،"ئەمە چییە؟" 27 پێی گوت:"براکەت
گەڕاوەتەوە، باوکیشت گوێرەکە قەڵەوەکەی سەربڕی، چونکە
بە ساغ و سەلامەتی گەڕاوەتەوە." 28 «کوڕە گەورەکە تووڕە
بوو و نەیویست بچێتە ژوورەوە. ئیتر باوکی هاتە دەرەوە و تکای
لێکرد. 29 بەڵام ئەو وەڵامی باوکی دایەوە:"ئەوەتا ئەو هەموو
ساڵە کۆیلایەتیت بۆ دەکەم و هەرگیز لە فەرمانت دەرنەچووم،
تەنانەت کاریلەیەکت نەدامێ تاکو لەگەڵ هاوڕێیەکانم پێی
دڵخۆش بم. 30 بەڵام کاتێک ئەم کوڕەت هاتەوە، ئەوەی
ماڵەکەتی لەگەڵ لەشفرۆشان لووش دا، گوێرەکە قەڵەوەکەت
بۆی سەربڕی." 31 «ئەویش پێی گوت:"کوڕم، تۆ هەمیشە
لەگەڵ منی، هەرچیم هەیە هی تۆیە. 32 بەڵام پێویستە دڵخۆش
و شاد بین، چونکە ئەم برایەت مردوو بوو و زیندوو بووەتەوە،
ون ببوو و دۆزراوەتەوە."»

16

هەروەها عیسا بە قوتابییەکانی فەرموو: «کابرایەکی
دەوڵەمەند سەرکارێکی هەبوو، سکاڵای بەفیڕۆدانی ماڵەکەی
لەسەری پێگەیشت. 2 کابرای دەوڵەمەند بانگی کرد و
لێی پرسی:"ئەمە چییە لەسەر تۆ دەیبیستمەوە؟ بڕۆ حیسابی
سەرکارییەکەت بکە و بیخە بەردەستم، چونکە ئیتر ناتوانیت
سەرکار بیت." 3 «سەرکارەکە بە خۆی گوت:"چی بکەم،
چونکە گەورەکەم سەرکارییەکەم لێ دەسەنێتەوە؟ ناتوانم زەوی
بکێڵم و شەرمیش دەکەم سواڵ بکەم. 4 بەڵام دەزانم چی
دەکەم، بۆ ئەوەی کاتێک لە سەرکارییەکە دەرکرام، خەڵکی لە
ماڵەکانیان پێشوازیم لێ بکەن." 5 «جا هەریەکە لە قەرزارەکانی
گەورەکەی بانگکرد. بە یەکەمیانی گوت:"چەند قەرزاری
گەورەکەمیت؟" 6 «گوتی:"سەد هیزە زەیتی زەیتوون."«ئەویش
پێی گوت:"پسوولەکەت وەربگرە و دانیشە، خێرا بنووسە پەنجا."

7 «بەوی دیکەی گوت:"تۆ چەندت لەسەرە؟"« گوتی:"سەد
ڕبە گەنم."«پێی گوت:"پسوولەکەت وەربگرە و بنووسە هەشتا."
8 «جا گەورەکە ستایشی سەرکارە ناپاکەکەی کرد کە ژیرانە
جوڵایەوە، جا ئەو خەڵکانەی ئەم جیهانەیان هەڵبژاردووە،
لە هەڵسوکەوتکردن لەگەڵ هاوشێوەکانیاندا لە گەلی پیرۆزی
خودا ژیرترن. (aiōn g165) 9 منیش پێتان دەڵێم: بە سامانی ئەم
دنیایە دۆستی خۆتان دروستبکەن، تاکو ئەگەر نەما، خودا
لە ماڵی هەتاهەتایی پێشوازیتان لێ بکات. (aiōnios g166) 10
«ئەوەی لە کەم دەستپاکە لە زۆریش دەستپاکە، ئەوەی لە
کەم ناپاکە لە زۆریش ناپاکە. 11 ئەگەر لە سامانی ئەم دنیایە
دەستپاک نەبن، کێ سامانی ڕاستەقینەی بە ئێوە دەسپێرێت؟
12 ئەگەر لە شتی خەڵکی دەستپاک نەبن، کێ شتی خۆیتان
دەداتێ؟ 13 «خزمەتکار نییە بتوانێت کۆیلایەتی دوو گەورە
بکات، چونکە ڕقی لە یەکێکیان دەبێتەوە و ئەوەی دیکەی
خۆشدەوێت، یان دەست بە یەکێکیانەوە دەگرێت و ئەوەی
دیکە پشتگوێ دەخات. ئێوەش ناتوانن کۆیلەی خودا و پارە
بن.» 14 فەریسییەکانیش کە پارەیان خۆشدەویست، گوێیان
لە هەموو ئەمانە بوو، گاڵتەیان پێکرد. 15 عیساش پێی فەرموون:
«لەنێو خەڵکدا خۆتان بە بێتاوان دەردەخەن، بەڵام خودا دڵتان
دەناسێت. ئەوەی لای خەڵکی پایەدارە، لای خودا قێزەونە.
16 «تەورات و پەیامی پێغەمبەران هەتا هاتنی یەحیا ڕاگەیەنران،
لەو کاتە بەولاوە مزگێنی پاشایەتی خودا دەدرێت و هەموو
کەسێک تێدەکۆشێت بچێتە ناوی. 17 بەڵام نەمانی زەوی و
ئاسمان ئاسانترە لە کەوتنی خاڵێکی تەورات. 18 «ئەوەی ژنەکەی
تەڵاق بدات و یەکێکی دیکە بهێنێت، داوێنپیسی دەکات.
ئەوەش کە تەڵاقدراوێک دەهێنێت داوێنپیسی دەکات.
19 «پیاوێکی دەوڵەمەند هەبوو، جلی ئەرخەوانی و کەتانی
ناسکی لەبەر دەکرد و هەموو ڕۆژێکی بە خۆشی ڕادەبوارد. 20
هەژارێکیش ناوی لەعازر بوو، لە بەردەرگاکەی کەوتبوو،
هەموو جەستەی برین بوو، 21 پەرۆش بوو لەو بەرماوەیە
تێربێت کە لە خوانی دەوڵەمەندەکە دەکەوتە خوارەوە. تەنانەت
سەگیش دەهاتن برینەکانیان دەلێستەوە. 22 «ئێتر هەژارەکە
مرد و فریشتە بۆ باوەشی ئیبراهیم هەڵیانگرت. دەوڵەمەندەکەش
مرد و نێژرا. 23 لە جیهانی مردووان سەری هەڵبڕی و ئازاری
دەچێژت، لە دوورەوە ئیبراهیمی بینی و لەعازری لە باوەش
بوو. (Hadēs g86) 24 هاواری کرد:"باوکە ئیبراهیم، بەزەییت
پێدا بێتەوە، لەعازر بنێرە تاکو سەری پەنجەی بە ئاو تەڕ
بکات و زمانم فێنک بکاتەوە، وا لەناو ئەم گڕەدا ئازار
دەچێژم." 25 «ئیبراهیم گوتی:"کوڕم، لەبیرتە لە ژیانتدا شتە
باشەکانی خۆتت وەرگرت و لەعازریش شتە خراپەکان. بەڵام
ئێستا وا لێرە دڵنەوایی دەکرێت و تۆش ئازار دەچێژیت. 26
سەرەڕای هەموو ئەمانەش، بۆشاییەکی گەورە لەنێوان ئێمە و
ئێوەدا دانراوە، تاوەکو ئەوانەی بیانەوێ لێرەوە بۆ لاتان بێن
نەتوانن و کەسیش لەوێوە بۆ لای ئێمە نەپەڕێتەوە." 27 «ئەویش
گوتی:"کەواتە باوکە، لێت دەپاڕێمەوە لەعازر بنێرە بۆ ماڵی
باوکم، 28 چونکە پێنج برام هەیە، تاکو ئاگاداریان بکاتەوە،
نەوەک ئەوانیش بۆ ئەم شوێنی ئازاردانە بێن." 29 «بەڵام
ئیبراهیم پێی گوت:"موسا و پێغەمبەرانیان هەیە، با گوێ لەوان
بگرن." 30 «ئەویش گوتی:"نەخێر باوکە ئیبراهیم، بەڵام ئەگەر
یەکێک لەناو مردووانەوە بچێتە لایان، ئەوا تۆبە دەکەن."
31 «پێی گوت:"ئەگەر گوێ لە موسا و پێغەمبەران نەگرن،
تەنانەت یەکێک لەناو مردووانیش هەستێتەوە، قەناعەتیان پێ
نایێت."»

17

عیسا بە قوتابییەکانی فەرموو: «مەحاڵە ئەو شتانەی
کە خەڵکی تووشی گوناە دەکەن نەیەن، بەڵام قوڕبەسەر
ئەوەی دەبێتە هۆی هاتنیان. 2 باشترە بۆی ئەگەر بەرداشێک
بە ملیەوە هەڵبواسرێت و فڕێبدرێتە دەریاوە، لەوەی یەکێک لە
قوتابییەکانم تووشی گوناە بکات. 3 ئاگاداری خۆتان بن. «ئەگەر
براکەت هەڵەی کرد، سەرزەنشتی بکە، ئەگەر تۆبەی کرد
گەردنی ئازاد بکە. 4 ئەگەر لە ڕۆژێکدا حەوت جار هەڵەی
بەرامبەرت کرد و حەوت جار گەڕایەوە لات و گوتی:"تۆبە
دەکەم،"تۆ گەردنی ئازاد بکە.» 5 ئێنجا نێردراوەکان بە
مەسیحی خاوەن شکۆیان گوت: «باوەڕمان زیاد بکە!» 6
مەسیحیش فەرمووی: «ئەگەر ئەوەندەی دەنکە خەرتەلەیەکیش
باوەڕتان هەبێت، بەم دار تووە دەڵێن:"هەڵبکەنرێ و لەناو دەریا
بڕوێ،"بە قسەتان دەکات. 7 « کامەتان، ئەگەر کۆیلەیەکی
هەبێت و خەریکی کاری کێڵگە و لەوەڕاندنی ئاژەڵەکانی بێت،

دوای ئەوەی کە لەکێڵگە هاتەوە، پێی دەڵێت:"یەکسەر وەرە
و دانیشە"؟ 8 ئایا پێی ناڵێت:"شتێکم بۆ ئامادە بکە بیخۆم،
ناوقەدت ببەستە و خزمەتم بکە تاکو دەخۆم و دەخۆمەوە،
پاشان تۆ بخۆ و بخۆوە"؟ 9 ئایا سوپاسی ئەو کۆیلەیە دەکات،
لەبەر ئەوەی ئەو شتانەی کرد کە فەرمانی پێ کرابوو؟ 10
ئێوەش بەم شێوەیە، کاتێک هەموو ئەوەی فەرمانتان پێ
دەکرێت دەیکەن، بڵێن:"کۆیلەی شایستە نین، ئەرکی خۆمان
بەجێگەیاندووە."» 11 کاتێک عیسا دەچوو بۆ ئۆرشەلیم، بە
نێوانی سامیرە و جەلیلدا ڕۆیشت. 12 کاتێک کە چووە
یەکێک لەگوندەکان، تووشی دە پیاو بوو کە نەخۆشی گولییان
هەبوو. لە دوورەوە ڕاوەستابوون و 13 دەنگیان بەرز کردەوە و
گوتیان: «ئەی عیسا، ئەی مامۆستا، بەزەییت پێماندا بێتەوە!»
14 جا ئەوانی بینی و پێی فەرموون: «بڕۆن خۆتان نیشانی
کاهینان بدەن.» کاتێک دەڕۆیشتن پاکبوونەوە. 15 یەکێکیان
سەیری کرد پاک بووەتەوە، گەڕایەوە و بە دەنگێکی بەرز
ستایشی خودای کرد، 16 لەبەرپێی عیسا بەسەر ڕوودا کەوت
و سوپاسی کرد. کابرا سامیرەییش بوو. 17 عیساش وەڵامی
دایەوە: «ئەرێ دە کەس پاک نەبوونەوە؟ کوا نۆیەکەی
دیکە؟ 18 هیچ کەسێکیان نەبینران بگەڕێنەوە و ستایشی خودا
بکەن، ئەم بێگانەیە نەبێت؟» 19 ئینجا پێی فەرموو: «هەستە
و بڕۆ، باوەڕت ڕزگاری کردیت.» 20 کە فەریسییەکان
پرسیاریان لێکرد، کەی پاشایەتی خودا دێت، وەڵامی دانەوە:
«پاشایەتی خودا بە جۆرێک نایەت کە ببینرێت، 21 خەڵکیش
ناڵێن:"ئەمەتا،"یان"ئەوەتا،"چونکە پاشایەتی خودا لە نێوتاندایە.»
22 جا بە قوتابییەکانی فەرموو: «ڕۆژانێک دێت کە تامەزرۆن
ڕۆژێک لە ڕۆژانی کوڕی مرۆڤ ببینن، بەڵام نایبینن. 23
ئینجا پێتان دەڵێن:"ئەوەتا لەوێیە،"یان"ئەمەتا لێرەیە،"مەڕۆن
و بەدوایدا مەچن، 24 چونکە وەک ئەو هەورەتریشقەیەی
لە لایەکەوە لەژێر ئاسماندا بروسکە دەدات و هەتا لایەکەی
دیکە لەژێر ئاسماندا ڕووناک دەکاتەوە، کوڕی مرۆڤیش لە
ڕۆژی خۆیدا بەو شێوەیە دەبێت. 25 بەڵام دەبێت یەکەم
جار زۆر ئازار بچێژێت و ئەم نەوەیەش ڕەتی بکەنەوە. 26
«ڕۆژانی نوح چۆن بوو، لە سەردەمی کوڕی مرۆڤیشدا ئاوا
دەبێت. 27 دەیانخوارد و دەیانخواردەوە، ژنیان دەهێنا و
مێردیان دەکرد، تاکو ئەو ڕۆژەی نوح چووە ناو کەشتییەکە،
لافاوەکە هات و هەموویانی لەناوبرد. 28 «دیسان وەک
ئەوەی لە سەردەمی لوت بوو، دەیانخوارد و دەیانخواردەوە،
دەیانکڕی و دەیانفرۆشت، دەیانچاند و بنیادیان دەنا. 29
بەڵام لەو ڕۆژەی لوت لە سەدۆم هاتە دەرەوە، خودا لە
ئاسمانەوە ئاگر و گۆگردی باراند و هەموویانی لەناوبرد. 30
«لەو ڕۆژەش کە کوڕی مرۆڤ ئاشکرا دەکرێت، ئاوا دەبێت.
31 ئەوەی لەو ڕۆژەدا لە سەربانە و شتەکانی لە ناو ماڵە، با
نەیەتە خوارەوە بۆ بردنی. ئەوەی لەکێڵگەشە با نەگەڕێتەوە. 32
ژنەکەی لوتتان بەبیر بێتەوە! 33 ئەوەی بیەوێ ژیانی خۆی
بپاتەوە دەیدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی بیدۆڕێنێت دەیپاتەوە. 34
پێتان دەڵێم: لەو شەوەدا دووان لەناو یەک جێگان، یەکێکیان
دەبردرێت و ئەوی دیکە بەجێدەهێڵدرێت. 35 دوو ژن دەستاڕ
دەگێڕن، یەکێکیان دەبردرێت و ئەوی دیکە بەجێدەهێڵدرێت.
36 دووان لەکێڵگە دەبن، یەکێکیان دەبردرێت و ئەوی دیکە
بەجێدەهێڵدرێت. » 37 لێیان پرسی: «لەکوێ گەورەم؟» پێی
فەرموون: « کەلاک لەکوێ بێت، داڵ لەوێ کۆدەبێتەوە.»

18 عیسا نموونەیەکی بۆ هێنانەوە کە پێویستە هەمیشە نوێژ
بکەن و وورە بەرنەدەن. 2 فەرمووی: «لە شارێک دادوەرێک
هەبوو لە خودا نەدەترسا و ڕێزی مرۆڤیشی نەدەگرت. 3
لەو شارەدا بێوەژنێک هەبوو، دەهاتە لای و دەیگوت:"مافم
لە نەیارەکەم بستێنەوە." 4 «ئەویش ماوەیەک نەیدەویست،
بەڵام دواتر لە دڵی خۆیدا گوتی:"هەرچەندە لە خودا ناترسم و
ڕێزیش لە مرۆڤ ناگرم، 5 بەڵام لەبەر ئەوەی ئەم بێوەژنە
بێزارم نەکات، مافەکەی بۆ وەردەگرمەوە، ئەگینا وازناهێنێت و
وەڕسم دەکات."» 6 مەسیحی خاوەن شکۆ فەرمووی: «گوێ
بگرن لەوەی دادوەرە زۆردارەکە دەیڵێت. 7 باشە خودا
مافی هەڵبژێردراوەکانی خۆی کە شەو و ڕۆژ لێی دەپاڕێنەوە
وەرنا گرێت؟ ئایا درەنگ وەڵامیان دەداتەوە؟ 8 پێتان دەڵێم:
خێرا مافیان بۆ وەردەگرێت. بەڵام کاتێک کوڕی مرۆڤ
دێتەوە، ئایا باوەڕ لەسەر زەوی دەدۆزێتەوە؟» 9 بۆ ئەوانەی
کە لە بێتاوانبوونی خۆیان دڵنیا بوون و خەڵکیان بە سووک
سەیر دەکرد، ئەم نموونەیەی هێنایەوە: 10 «دوو کەس بۆ

نوێژکردن چوونە پەرستگا، یەکێکیان فەریسی و ئەوەی دیکە
باجگر. 11 فەریسییەکە وەستا، لە دڵی خۆیدا ئەم نوێژەی
دەکرد:”خودایە سوپاست دەکەم وەک خەڵکی دیکە نیم، کە
قۆڵبڕ و خراپەکار و داوێنپیسن، وەک ئەم باجگرەش نیم. 12
هەفتەی دوو جار بەڕۆژوو دەبم، ئەوەی دەستم دەکەوێت
دەیەکی دەبەخشم.“ 13 «بەڵام باجگرەکە لە دوورەوە ڕاوەستا،
نەیدەویست چاوی بۆ ئاسمان بەرز بکاتەوە، سنگی خۆی دەکوتا
و دەیگوت:”ئەی خودایە بەزەییت بە منی گوناهباردا بێتەوە.“
14 «پێتان دەڵێم، ئەمە گەڕایەوە ماڵی خۆی بێتاوان کرابوو،
پێچەوانەی ئەوی دیکە، چونکە ئەوەی خۆی بەرز بکاتەوە نزم
دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی نزم بکاتەوە بەرز دەکرێتەوە.» 15
خەڵک منداڵی ساوایان هێنایە لای عیسا تاوەکو دەستیان
لەسەر دابنێت. کاتێک قوتابییەکان ئەمەیان بینی سەرزەنشتیان
کردن. 16 بەڵام عیسا بانگی منداڵەکانی کرد و فەرمووی:
«لێگەڕێن منداڵان بێنە لام، ڕێیان لێ مەگرن، چونکە شانشینی
خودا هی وەک ئەمانەیە. 17 ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی وەک
منداڵێک شانشینی خودا قبوڵ نەکات، هەرگیز ناچێتە ناویەوە.»
18 کابرایەکی دەسەڵاتدار پرسیاری لێکرد: «مامۆستای باش،
چی بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی بە میرات وەربگرم؟» (aiōnios
g166) 19 عیسا پێی فەرموو: «بۆچی بە باش ناوم دەبەیت؟
بێجگە لە خودا کەس باش نییە. 20 ڕاسپاردەکان دەزانیت:
[داوێنپیسی مەکە، مەکوژە، مەدزە، شایەتی درۆ مەدە، ڕێزی
دایک و باوکت بگرە.]» 21 ئەویش گوتی: «لە منداڵییەوە
هەموو ئەم ڕاسپاردانەم بەجێگەیاندووە.» 22 عیساش گوێی
لەمە بوو، پێی فەرموو: «هێشتا شتێکت کەمە. هەرچیت هەیە
هەمووی بفرۆشە و بەسەر هەژاران دابەشی بکە، گەنجینەیەکت
لە ئاسماندا دەبێت. ئینجا وەرە دوام بکەوە.» 23 کاتێک
ئەمەی بیست، زۆر دڵتەنگ بوو، چونکە زۆر دەوڵەمەند بوو.
24 کاتێک عیسا ئەوی بە خەمناکی بینی، فەرمووی: «چوونە
ناو شانشینی خودا بۆ دەوڵەمەند چەند زەحمەتە! 25 ئاسانترە
وشترێک بە کونی دەرزییەکەوە بچێت لەوەی دەوڵەمەندێک
بچێتە ناو شانشینی خوداوە.» 26 ئەوانەی گوێیان لێبوو گوتیان:
«کەواتە کێ دەتوانێت ڕزگاری بێت؟» 27 عیسا فەرمووی:
«ئەوەی لەلای خەڵکی مەحاڵە، لای خودا دەبێت.» 28
پەترۆس گوتی: «ئەوەتا هەموو شتێکمان بەجێهێشتووە و دوات
کەوتووین.» 29 ئەویش پێی فەرموون: «ڕاستیتان پێ دەڵێم:
کەس نییە ماڵ، ژن، برا، دایک، باوک یان منداڵی لەبەر
شانشینی خودا بەجێهێشتبێت، 30 لەم دنیایە چەند ئەوەندە لە
بەرامبەری وەرنەگرێتەوە و لەو دنیاش ژیانی هەتاهەتایی.»
(aiōn g165, aiōnios g166) 31 عیسا دوازدە قوتابییەکەی برد و
پێی فەرموون: «ئەوا بەرەو ئۆرشەلیم سەردەکەوین، هەرچی
پێغەمبەران لەبارەی کوڕی مرۆڤەوە نووسیویانە دێتە دی. 32
دەدرێتە دەستی ناجولەکەکان، گاڵتەی پێ دەکرێت و جنێوی
پێدەدرێت و تفی لێ دەکرێت، 33 بە قامچی لێی دەدەن و
دەیکوژن. لە ڕۆژی سێیەمیش هەڵدەستێتەوە.» 34 بەڵام هیچ
لەمە تێنەگەیشتن و ئەم باسە لێیان شاراوە بوو، ئەوەی گوترا
درکیان پێ نەکرد. 35 کاتێک عیسا لە ئەریحا نزیک بووەوە،
کەسێکی نابینا لەسەر ڕێگا دانیشتبوو سواڵی دەکرد. 36 کە
گوێی لە خەڵکەکە بوو دەڕۆیشتن، پرسیاری کرد ئەمە چییە.
37 پێیان گوت: «عیسای ناسیرەیی لێرەوە تێدەپەڕێت.» 38 جا
هاواری کرد: «عیسای کوڕی داود، بەزەییت پێمدا بێتەوە!»
39 ئەوانەی لەپێشەوە دەڕۆیشتن سەرزەنشتیان کرد بۆ ئەوەی
بێدەنگ بێت، بەڵام ئەو زۆر زیاتر هاواری دەکرد: «کوڕی
داود، بەزەییت پێمدا بێتەوە!» 40 عیسا ڕاوەستا و فەرمانی دا
بیهێننە لای. کاتێک نزیک بووەوە، لێی پرسی: 41 «چیت
دەوێ بۆت بکەم؟» گوتی: «گەورەم، دەمەوێ ببینم.» 42
عیساش پێی فەرموو: «ببینە، باوەڕەکەت تۆی چاککردەوە.»
43 دەستبەجێ بینی، دوای کەوت و ستایشی خودای دەکرد.
هەروەها هەموو خەڵکەکەش کە بینییان ستایشی خودایان
کرد.

19 ئینجا عیسا چووە ناو ئەریحا و پێیدا تێدەپەڕی. 2 لەوێ
کابرایەکی لێبوو بە ناوی زەکا، دەوڵەمەند و گەورەی باجگران
بوو. 3 دەیویست ببینێت عیسا کێیە، بەڵام لەبەر خەڵکەکە
نەیدەتوانی، چونکە کورتەباڵا بوو. 4 ڕایکرد و سەرکەوتە سەر
دار هەنجیرێک تاکو ببینێت، چونکە عیسا بەوێدا تێدەپەڕی.
5 کە عیسا گەیشتە شوێنەکە، چاوی هەڵبڕی و پێی فەرموو:
«زەکا، خێرا وەرە خوارەوە، چونکە دەبێت ئەمڕۆ لە ماڵی تۆ

بێنمەوە.» 6 جا خێرا هاتە خوارەوە و بە خۆشییەوە پێشوازی
لێکرد. 7 هەموو بینییان و دەستیان کرد بە بۆڵەبۆڵکردن و
گوتیان: «چووە بووەتە میوانی گوناهبارێک.» 8 بەڵام زەکا
ڕاوەستا و بە مەسیحی خاوەن شکۆی گوت: « گەورەم، ئەوەتا
نیوەی سامانەکەم دەدەمە هەژاران و ئەگەر بە هەر شێوەیەک
فێڵم لە کەسێک کردبێت، چوارقاتی دەدەمەوە.» 9 عیساش
پێی فەرموو: «ئەمڕۆ ڕزگاری بۆ ئەم ماڵە هات، لەبەر ئەوەی
ئەویش کوڕی ئیبراهیمە، 10 چونکە کوڕی مرۆڤ هاتووە
بەدوای لەناوچواندا بگەڕێت و ڕزگاریان بکات.» 11 کاتێک
خەڵکەکە گوێیان لەمانە دەگرت، درێژەی پێدا و نموونەیەکی
هێنایەوە، چونکە لە ئۆرشەلیم نزیک بوو و وایان دەزانی کە
پاشایەتی خودا خەریکە دەردەکەوێت. 12 ئینجا فەرمووی:
«پیاوماقوڵێک بۆ وڵاتێکی دوور ڕۆیشت، تاوەکو شانشینێک بۆ
خۆی وەربگرێت و بێتەوە. 13 دە لە کۆیلەکانی خۆی بانگکرد و
دە کیسە زیوی پێدان و پێی گوتن، هەتا دێمەوە بازرگانی بکەن.
14 «بەڵام دانیشتووانی ناوچەکە ڕقیان لێی بوو، شاندێکیان
بەدوایدا نارد و گوتیان:"نامانەوێت ئەمە پاشایەتیمان بکات."
15 «ئەوە بوو کە گەڕایەوە پاشایەتییەکەی وەرگرتبوو، فەرمانی
دا ئەو کۆیلانەی زیوەکەی پێدابوون بانگ بکرێنە لای،
تاکو بزانێت چییان لە بازرگانی قازانج کردووە. 16 «یەکەمیان
هات و گوتی:"گەورەم، کیسە زیوەکەت دە کیسە زیوی
قازانج کردووە." 17 «ئەویش پێی گوت:"ئافەرین کۆیلەی
چاک، چونکە لە کەمترین شت دەستپاک بوویت، ببە بە
فەرمانڕەوای دە شار." 18 «دووەمیان هات و گوتی:"گەورەم،
کیسە زیوەکەت پێنج کیسە زیوی قازانج کردووە." 19
«بەمەشیانی گوت:"تۆش ببە بە فەرمانڕەوای پێنج شار."
20 «ئەوی دیکە هات و گوتی:"گەورەم ئەوەتا کیسە
زیوەکەت، لە دەستەسڕێک پێچابوومەوە و هەڵمگرتبوو. 21
لە ڕاستیدا لێت ترسام، لەبەر ئەوەی پیاوێکی دڵڕەقیت،
ئەوەی دانەناوە دەیبەیت و ئەوەی نەتچاندووە درووێنەی
دەکەیت." 22 «ئەویش پێی گوت:"ئەی کۆیلەی بەدکار، بە
زارت تاوانبارت دەکەم، کە دەتزانی پیاوێکی دڵڕەقم، ئەوەی
دامنەناوە دەیبەم و ئەوەی نەمچاندووە درووێنەی دەکەم، 23
ئیتر بۆچی زیوەکەمت لە بانک دانەنا، کاتێک دەهاتمەوە لەگەڵ
سوودەکەی وەرمەگرتەوە؟" 24 «بەوانەی گوت کە لەوێ
ڕاوەستابوون:"کیسە زیوەکەی لێ بسەننەوە و بیدەنە ئەوەی دە
کیسە زیوەکەی پێیە." 25 «ئەوانیش پێیان گوت:"گەورەم،
دە کیسە زیوی هەیە!" 26 «وەڵامی دایەوە:"پێتان دەڵێم:
ئەوەی هەیەتی پێی دەدرێت، بەڵام ئەوەی نییەتی، تەنانەت
ئەوەی هەشیەتی لێی دەسەنرێتەوە. 27 دوژمنانیشم، ئەوانەی
نەیاندەویست پاشایەتییان بکەم، بیانهێننە ئێرە و لەبەردەمم
بیانکوژن."» 28 دوای ئەوەی عیسا ئەمەی فەرموو، لە پێشەوە
ڕۆیشت و بەرەو ئۆرشەلیم سەرکەوت. 29 کاتێک لە گوندی
بێتفاجی و بێتعەنیا نزیک بووەوە، کە لەلای ئەو کێوەی
کە کێوی زەیتوونی پێ دەگوترێت، دووان لە قوتابییەکانی نارد
و 30 فەرمووی: «بڕۆنە ئەو گوندەی بەرامبەرتان، کە دەچنە
ناوی، دەبینن جاشکێک بەستراوەتەوە هەتا ئێستا کەس
سواری نەبووە، بیکەنەوە و بیهێنن. 31 ئەگەر یەکێک پرسیاری
لێکردن:"بۆچی دەیکەنەوە؟"لە وەڵامدا بڵێن:"گەورەمان پێویستی
پێیەتی."» 32 دوو قوتابییەکە چوون و چی پێ گوتبوون بینییان.
33 کاتێک جاشکەکەیان دەکردەوە، خاوەنەکانی لێیان پرسین:
«بۆچی جاشکەکە دەکەنەوە؟» 34 گوتیان: « گەورەمان پێویستی
پێیەتی.» 35 ئینجا بۆ عیسایان هێنا و کەواکانیان خستە سەر
جاشکەکە و عیسایان سوار کرد. 36 کاتێک بەڕێوە بوو،
خەڵک کەواکانیان لەسەر ڕێگا ڕادەخست. 37 لە لێژاییەکەی
کێوی زەیتوون نزیک بووەوە، سەرجەم قوتابییەکان بە شادی
و بە دەنگی بەرز دەستیان بە ستایشکردنی خودا کرد، بۆ هەموو
ئەو پەرجوانەی بینییان، دەیانگوت: 38 «[پیرۆزە ئەو پاشایەی
بە ناوی یەزدانەوە دێت!]» «ئاشتی لە ئاسمان و شکۆ بۆ خودا
لە بەرزاییدا!» 39 هەندێک فەریسی نێو خەڵکەکە، بە عیسایان
گوت: «مامۆستا، قوتابییەکانت سەرزەنشت بکە.» 40 وەڵامی
دایەوە: «پێتان دەڵێم: ئەگەر ئەوانە بێدەنگ بن، بەردەکان
هاوار دەکەن.» 41 کاتێک لە ئۆرشەلیم نزیک بووەوە و
شارەکەی بینی، بۆی گریا، 42 فەرمووی: «خۆزگە بتزانیایە،
تەنانەت تۆش، لەم ڕۆژەدا چ شتێک بۆت مایەی ئاشتییە!
بەڵام ئێستا لەبەرچاوت شاراوەیە. 43 ڕۆژانێکت بەسەردێت،
کە دوژمنانت سەنگەرت لێ دەگرن، ئابڵوقەت دەدەن و لە
هەموو لایەکەوە دەورت دەگرن. 44 خۆت و منداڵەکانت لەناو

شوورا کانت لەگەڵ زەوی تەخت دەکرێن. بەردت بەسەر
بەردەوە ناهێڵن، چونکە کاتی هاتنی پەروەردگارت نەزانی.»
45 کاتێک عیسا چووە ناو حەوشەکانی پەرستگا، دەستی
بە دەرکردنی فرۆشیاران کرد. 46 پێی فەرموون: «نووسراوە:
[ماڵەکەم ماڵی نوێژە،] کەچی ئێوە کردووتانە بە [ئەشکەوتی
دزان!]» 47 ڕۆژانە لە پەرستگا خەڵکی فێردەکرد، کاهینانی باڵا
و مامۆستایانی تەورات و ڕابەرانی گەل هەوڵیان دەدا لەناوی
ببەن. 48 بەڵام هیچیان بۆ ئەنجامدانی نەدەدۆزییەوە، چونکە
هەموو گەل بە پەرۆشەوە گوێیان لێ دەگرت.

20 ڕۆژێکیان عیسا لە حەوشەکانی پەرستگا خەڵکی
فێردەکرد و مزگێنی دەدا، کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەورات
لەگەڵ پیران هاتنە لای، 2 پێیان گوت: «پێمان بڵێ، بە چ
دەسەڵاتێک ئەمانە دەکەیت؟ کێ ئەم دەسەڵاتەی بە تۆ داوە؟»
3 وەڵامی دانەوە: «منیش پرسیارێکتان لێ دەکەم. پێم بڵێن:
4 لەئاوهەڵکێشانی یەحیا، لە ئاسمانەوە بوو یان لە مرۆڤەوە؟»
5 لەناو خۆیاندا ڕاوێژیان کرد و گوتیان: «ئەگەر بڵێین،”لە
ئاسمانەوە،“دەڵێت،”بۆچی باوەڕتان پێی نەکرد؟“ 6 ئەگەریش
بڵێین،”لە مرۆڤەوە بوو،“هەموو خەڵکەکە بەردبارانمان دەکەن،
چونکە دڵنیان کە یەحیا پێغەمبەرە.» 7 وەڵامیان دایەوە کە
نازانن لەکوێوەیە. 8 عیساش پێی فەرموون: «منیش پێتان
ناڵێم بە چ دەسەڵاتێک ئەمانە دەکەم.» 9 ئینجا دەستی کرد
بە هێنانەوەی ئەم نموونەیە بۆ خەڵکەکە: «کابرایەک ڕەزێکی
چاند و بە ڕەزەوانانی سپارد و بۆ ماوەیەکی زۆر گەشتی کرد.
10 لە وەرزی بەروبووم کۆکردنەوەدا کۆیلەیەکی بۆ لای
ڕەزەوانەکان نارد، تاکو لە بەرهەمی ڕەزەکەی بدەنێ، بەڵام
ڕەزەوانەکان لێیاندا و بە دەستی بەتاڵ ناردیانەوە. 11 کۆیلەیەکی
دیکەشی نارد، بەڵام لەمەشیان دا و سووکایەتییان پێکرد و بە
دەستبەتاڵی ناردیانەوە. 12 سێیەمیشی نارد، ئەمەیان بریندار
کرد و دەریانکرد. 13 «خاوەن ڕەزەکە گوتی:”چی بکەم؟ کوڕە
خۆشەویستەکەم دەنێرم، لەوانەیە ڕێزی بگرن.“ 14 «بەڵام
کە ڕەزەوانەکان بینییان، تەگبیریان لەگەڵ یەکتری کرد و
گوتیان:”ئەوەتا میراتگر، با بیکوژین، تاکو ببینە میراتگر.“ 15
ئینجا بردیانە دەرەوەی ڕەزەکە و کوشتیان. «ئێتر دەبێت
خاوەنی ڕەزەکە چییان لێ بکات؟ 16 دێت و ئەم ڕەزەوانانە
لەناودەبات و ڕەزەکە دەداتە خەڵکی دیکە.» کاتێک گوێیان
لێبوو گوتیان: «خودا نەکات!» 17 ئەویش سەیری کردن و
فەرمووی: « کەواتە ئەمەی نووسراوە چییە: «[ئەو بەردەی
وەستاکان ڕەتیان کردەوە، بوو بە گرنگترین بەردی بناغە]؟
18 ئەوەی بەسەر بەردەکەدا بکەوێت تێکدەشکێت، ئەوەش
کە بەردەکە بەسەریدا بکەوێت وردوخاشی دەکات.» 19
لەو کاتەدا مامۆستایانی تەورات و کاهینانی باڵا هەوڵیان دا
بیگرن، چونکە زانییان ئەو نموونەیەی لەسەر ئەوان هێنایەوە،
بەڵام لە خەڵکەکە ترسان. 20 ئینجا چاودێریی عیسایان کرد و
سیخوڕیان نارد کە خۆیان بە ڕاستودروست دەردەخست،
تاکو بە قسەی خۆی تووشی بکەن و بیدەنە دەست حوکم و
دەسەڵاتی فەرمانڕەوا. 21 ئێتر سیخوڕەکان پرسیاریان لێکرد:
«مامۆستا، دەزانین لە قسەکردن و فێرکردنتدا ڕاستی، لایەنگری
کەسیش ناکەیت، بەڵکو ڕێگای خودا بە ڕاستی فێر دەکەیت.
22 بۆ ئێمە دروستە سەرانە بدەینە قەیسەر یان نا؟» 23 عیسا کە
بە فێڵەکەیانی دەزانی، پێی فەرموون: 24 «دینارێکم نیشان بدەن.
ئەم وێنە و نووسینە هی کێیە؟» گوتیان: «هی قەیسەرە.» 25
ئەویش پێی فەرموون: «هی قەیسەر بدەنە قەیسەر، هی خوداش
بدەنە خودا.» 26 ئێتر نەیانتوانی لەبەردەم خەڵکدا بە قسەکەی
تووشی بکەن، سەرسامیش بوون لە وەڵامەکەی و بێدەنگ
بوون. 27 هەندێک سەدوقی هاتن، ئەوانەی دەڵێن هەستانەوە
نییە، لێیان پرسی: 28 «مامۆستا، موسا بۆی نووسیوین، ئەگەر
یەکێک براکەی بە وەجاخکوێری مرد و ژنەکەی لەپاش
خۆی بەجێهێشت، ئەوا براژنەکەی دەخوازێتەوە و وەچە بۆ
براکەی دەخاتەوە. 29 ئینجا حەوت برا هەبوون، یەکەمیان
ژنی هێنا و بە وەجاخکوێری مرد. 30 دووەمیش و 31
سێیەمیش خواستیانەوە، هەر حەوتیان بە هەمان شێوە بە
وەجاخکوێری مردن. 32 لەدوای هەموویان ژنەکەش مرد.
33 ئایا لە ڕۆژی زیندووبوونەوەدا دەبێتە ژنی کامیان؟ چونکە
ژنی هەر حەوتیان بووە.» 34 عیساش پێی فەرموون: «خەڵکی
ئەم دنیایە ژن دەهێنن و شوو دەکەن، (aiōn g165) 35 بەڵام
ئەوانەی شایانی گەیشتن بەو دنیا و هەستانەوەی نێو مردووان،
ژن ناهێنن و شوو ناکەن. (aiōn g165) 36 هەروەها ناتوانن

بمرن، چونکە وەک فریشتەن و کوڕی خودان کە کوڕی
هەستانەوەن. 37 تەنانەت موساش لە چیرۆکی دەوەنەکە ڕوونی
دەکاتەوە کە مردووان هەڵدەستنەوە، چونکە یەزدانی ناوبرد بە
[خودای ئیبراهیم و خودای ئیسحاق و خودای یاقوب.] 38
ئەو خودای مردووان نییە، بەڵکو هی زیندووانە، چونکە لای
ئەو هەموو زیندوون.» 39 هەندێک لە مامۆستایانی تەورات
وەڵامیان دایەوە: «مامۆستا، باشت فەرموو.» 40 ئیتر نەیانوێرا
هیچی دیکەی لێ بپرسن. 41 عیسا پێی فەرموون: «باشە چۆن
دەڵێن کە مەسیح کوڕی داودە؟ 42 داود خۆی لە پەڕتووکی
زەبووردا دەڵێت: «[یەزدان بە خاوەن شکۆی منی فەرموو:"لە
دەستەڕاستم دابنیشە 43 هەتا دوژمنانت دەکەمە تەختەپێ بۆ
پێیەکانت."] 44 ئەوەتا داود پێی دەڵێ"خاوەن شکۆ"، ئیتر چۆن
دەبێتە کوڕی؟» 45 کاتێک هەموو خەڵکەکە گوێیان گرتبوو،
بە قوتابییەکانی فەرموو: 46 «ئاگاداری مامۆستایانی تەورات
بن، حەز دەکەن بە جلی شۆڕەوە بگەڕێن و پێیان خۆشە لە
بازاڕدا سڵاویان لێ بکرێت، لە کەنیشتەکان ڕیزی پێشەوە بگرن
و لە میوانیشدا لای سەرەوە. 47 ماڵی بێوەژن هەڵدەلووشن و
بۆ خۆدەرخستن نوێژەکانیان درێژ دەکەنەوە. ئەمانە سزایان
گەورەترە.»

21

ئینجا عیسا تەماشای کرد و بینی دەوڵەمەندەکان
بەخشینیان دەخەنە ناو گەنجینەی پەرستگاوە. 2 بێوەژنێکی
هەژاریشی بینی دوو فلسی خستە ناوی. 3 ئینجا فەرمووی:
«ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم بێوەژنە هەژارە لە هەموویان زیاتری
دانا. 4 هەموو ئەوانە لە زیادەی خۆیان بەخشییان، بەڵام
ئەم بێوەژنە، سەرەڕای هەژارییەکەی هەموو بژێوییەکەی
بەخشی.» 5 هەندێک لە قوتابییەکانی عیسا باسی پەرستگایان
دەکرد کە بە بەردی جوان و دیارییە تەرخانکراوەکان بۆ
خودا ڕازێنراوەتەوە. بەڵام عیسا پێی فەرموون: 6 «ئەمەی
دەیبینن، ڕۆژانێک دێت بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێت
و هەمووی دەڕووخێت.» 7 ئینجا لێیان پرسی: «مامۆستا،
کەی ئەمانە ڕوودەدەن؟ هەروەها ئەو نیشانەیە چییە کە ئاماژە
بە نزیکبوونەوەی ڕوودانی ئامانە دەکات؟» 8 فەرمووی:
«وریابن هەڵنەخەڵەتێن، چونکە زۆر کەس بە ناوی منەوە
دێن و دەڵێن:"من ئەوم،"و"کاتەکە نزیک بووەتەوە."دوایان
مەکەون. 9 کاتێک گوێتان لە باسوخواسی جەنگ و شۆڕش
دەبێت، مەتۆقن، چونکە جارێ دەبێ ئەم شتانە ببێت، بەڵام
کۆتایی یەکسەر دوای ئەمە نایەت.» 10 ئینجا پێی فەرموون:
«نەتەوە لە نەتەوە ڕاست دەبێتەوە و شانشین لە شانشین. 11 لە
زۆر شوێن بوومەلەرزەی گەورە و قاتوقڕی و دەرد دەبێت،
ترس و نیشانەی گەورەش لە ئاسماندا دەبێت. 12 «بەڵام
پێش هەموو ئەمانە دەتانگرن و دەتانچەوسێننەوە، دەدرێنە
کەنیشت و بەندیخانەکان، لە پێناوی ناوی من دەبردرێنە لای
پاشا و فەرمانڕەوایان. 13 بەو شێوەیە شایەتیم بۆ دەدەن. 14
ئەوەتان لە بیر بێت کە پێشوەخت نیگەرانی ئەوە مەبن کە
چۆن بەرگری لە خۆتان بکەن، 15 چونکە من دەم و داناییەکان
دەدەمێ کە هەموو بەرهەڵستکارانتان نەتوانن بەرگری بکەن و
بەرپەرچی بدەنەوە. 16 تەنانەت دایک و باوک و برا، خزم
و هاوڕێیانیش بە گرتنتان دەدەن، لێتان دەکوژن. 17 لەبەر
ناوی من هەمووان ڕقیان لێتان دەبێتەوە. 18 بەڵام موویەکی
سەرتان نافەوتێت. 19 بە دانبەخۆداگرتن ژیانتان دەبەنەوە. 20
«کاتێک دەبینن بە سوپا دەوری ئۆرشەلیم دراوە، ئەوسا بزانن
ڕووخانی نزیک بووەتەوە. 21 ئینجا ئەوانەی لە هەرێمی یەهودیا
نیشتەجێن با هەڵبێن بۆ چیاکان و ئەوانەی لەناو شارەکەدان بچنە
دەرەوە، هەروەها دانیشتووانی گوندەکان نەچنە ناو شار، 22
چونکە ئەمانە ڕۆژانی تۆڵەسەندنەوەن، تاکو هەرچی نووسراوە
بێتە دی. 23 لەو ڕۆژانەدا قوڕبەسەر دووگیان و شیردەر،
چونکە ناخۆشییەکی گەورە بەسەر زەویدا دێت و تووڕەییش
بەسەر ئەم گەلە. 24 بە شمشێر دەکوژرێن و بۆ نێو هەموو
نەتەوەکان ڕاپێچ دەکرێن. ئۆرشەلیم لەلایەن ناجولەکەکانەوە
پێشێل دەکرێت، هەتا ڕۆژگاری ناجولەکەکان تەواو دەبێت.
25 «لە خۆر و مانگ و ئەستێرەکان نیشانە دەردەکەون، لەسەر
زەویش سەرسامی گەلان، شێوانی هاژەی دەریا و شەپۆل.
26 لە ترس و چاوەڕوانی ئەو شتانەی بەسەر جیهاندا دێن،
خەڵکی بێ هۆش دەبن، چونکە خۆر و مانگ و ئەستێرەکانی
ئاسمان دەهەژێن. 27 ئەوسا کوڕی مرۆڤ دەبینن کە بە
هێز و شکۆیەکی گەورەوە لەناو هەورەوە دێت. 28 کاتێک
ڕوودانی ئەم شتانە دەستی پێکرد، هەستن و سەر بەرز بکەنەوە،

چونکە ڕزگاریتان نزیک دەبێتەوە.» 29 ئینجا نموونەیەکی بۆ
هێنانەوە: «سەیری دار هەنجیر و هەموو دارەکان بکەن. 30
کاتێک دەبینن ئەوا گەڵای کردووە، خۆتان دەزانن کە
هاوین نزیکە. 31 بە هەمان شێوە، کاتێک ئێوەش دەبینن
ئەم شتانە ڕوودەدات، بزانن کە پاشایەتی خودا نزیکە. 32
«ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم نەوەیە بەسەرناچێت، هەتا هەموو
ئەمانە نەیەنە دی. 33 ئاسمان و زەوی بەسەردەچن، بەڵام
وشەکانم هەرگیز بەسەرناچن.» 34 «ئاگاداری خۆتان بن،
نەوەک دڵتان لەسەر ڕابواردن و سەرخۆشی و خەم و خەفەتی
ژیان بێت و ئەو ڕۆژە لەناکاو وەک تەڵە بەسەرتاندا بدات،
35 چونکە دێتە سەر هەموو ئەوانەی لەسەر تەواوی ڕووی
زەوی دانیشتوون. 36 کەواتە ئێشک بگرن و هەموو کاتێک
نوێژ بکەن، تاکو بتوانن لە هەموو ئەو ڕووداوانە دەرباز بن
کە تووشتان دەبن و لەبەردەم کوڕی مرۆڤ ڕاوەستن.» 37
عیسا بە ڕۆژ لە پەرستگا خەریکی فێرکردن دەبوو، شەوانیش
لەو کێوە بەسەردەبرد کە پێی دەگوترا زەیتوون. 38 هەموو
خەڵک لە بەرەبەیان دەهاتنە پەرستگا بۆ ئەوەی گوێی لێ
بگرن.

22 جەژنی فەتیرە کە پێی دەگوترا پەسخە نزیک ببووەوە. 2
کاهینانی باڵا و مامۆستایانی تەورات لە گەل دەترسان و بۆ
ڕێگایەک دەگەڕان کە عیسای پێ لەناوبەرن. 3 شەیتان چووە
ناو یەهوزاوە، کە پێی دەگوترا ئەسخەریوتی و یەکێک بوو لە
دوازدە قوتابییەکە. 4 ئەو ڕۆیشت و قسەی لەگەڵ کاهینانی
باڵا و فەرماندەکانی پەرستگا کرد کە چۆن عیسایان ڕادەست
بکات. 5 دڵخۆش بوون و ڕێککەوتن بەوەی کیسە زیوی
بدەنێ. 6 ئەویش بەمە ڕازی بوو و بەدوای هەلێکدا دەگەڕا
تاکو عیسا بداتە دەستیان، کاتێک کە خەڵکیان لەگەڵ نەبێت.
7 ڕۆژی فەتیرە هات، ئەوەی پێویست بوو بەرخی پەسخەی تێدا
بکرێتە قوربانی. 8 عیسا پەترۆس و یۆحەنای نارد و فەرمووی:
«بڕۆن نانی پەسخەمان بۆ ئامادە بکەن تاکو بیخۆین.» 9 لێیان
پرسی: «دەتەوێ لەکوێ ئامادەی بکەین؟» 10 پێی فەرموون:
«کاتێک دەچنە ناو شار، تووشی پیاوێک دەبن گۆزەیەک
ئاوی هەڵگرتووە، دوای بکەون بۆ ئەو ماڵەی کە بۆی دەچێت.
11 ئینجا بە خاوەن ماڵەکە بڵێن:"مامۆستا دەفەرموێت: کوا
دیوەخانەکە تاکو لەگەڵ قوتابییەکانم نانی پەسخەی تێدا بخۆم؟"
12 ئەویش لە نهۆمی سەرەوە ژوورێکی پیشان دەدات،
گەورەیە و ڕاخراوە، لەوێ ئامادەی بکەن.» 13 جا ڕۆیشتن،
هەموو شتێکیان دۆزییەوە، هەروەک عیسا پێی فەرمووبوون.
ئینجا نانی پەسخەیان ئامادە کرد. 14 کە کاتی نانخواردن هات،
عیسا لەسەر خوان دانیشت، نێردراوانیش لەگەڵی بوون. 15 پێی
فەرموون: «زۆر ئارەزووم کرد پێش ئازار چێژتنم ئەم نانەی
پەسخەتان لەگەڵ بخۆم، 16 چونکە پێتان دەڵێم: ئیتر نانی پەسخە
ناخۆم هەتا لە شانشینی خودا بە تەواوی دێتە دی.» 17 جامێکی
هەڵگرت و سوپاسی خودای کرد، فەرمووی: «ئەمە بگرن و
لەنێوان خۆتان بەشی بکەن. 18 پێتان دەڵێم: ئیتر لە بەرهەمی مێو
ناخۆمەوە هەتا شانشینی خودا دێت!» 19 نانێکی هەڵگرت،
سوپاسی خودای کرد و لەتی کرد، پێیدان و فەرمووی: «ئەمە
جەستەی منە، کە لە پێناوی ئێوە بەخت دەکرێ. ئەمە بۆ
یادکردنەوەی من بکەن.» 20 بە هەمان شێوە پاش نانخواردن،
جامەکەی هەڵگرت و فەرمووی: «ئەم جامە پەیمانی نوێیە
بە خوێنی من، کە لە پێناوی ئێوە دەڕژێت. 21 بەڵام ئەو
دەستەی کە بە گرتنم دەدات لەگەڵ من لەسەر خوانە. 22
کوڕی مرۆڤ بەگوێرەی ئەوەی بۆی دانراوە دەڕوات،
بەڵام قوڕبەسەر ئەوەی ناپاکی لێدەکات.» 23 ئیتر لەناو خۆیان
کەوتنە مشتومڕ، ئاخۆ کامیان خەریکە ئەمە بکات. 24
هەروەها دەمەقاڵێیەک کەوتە نێوانیان، لەسەر ئەوەی کە
کامیان پایەبەرزترە. 25 عیسا پێی فەرموون: «پاشایانی نەتەوەکانی
دیکە فەرمانڕەواییان بەسەردا دەکەن و دەسەڵاتدارانیش
بەسەریانەوە بە"چاکەکار"ناودەبردرێن. 26 بەڵام ئێوە ئاوا
مەبن. بەڵکو با پایەبەرز لەنێوتاندا ببێتە بچووک و ئەوەش کە
ڕابەرایەتی دەکات وەک خزمەتکار بێت. 27 کێ پایەبەرزترە،
ئەوەی لەسەر خوان دانیشتووە یان ئەوەی خزمەت دەکات؟
بێگومان ئەوەی کە لەسەر خوان دانیشتووە. بەڵام من لەنێوتان
وەک ئەوەم کە خزمەت دەکات. 28 ئێوە ئەوانەن کە لە
تاقیکردنەوەکانمدا لەگەڵم مانەوە. 29 منیش شانشینێکتان بۆ
دادەنێم، هەروەک باوکم بۆی داناوم، 30 تاکو لە شانشینەکەمدا
لەسەر خوانەکەم بخۆن و بخۆنەوە، لەسەر تەخت دادەنیشن و

دوازدە هۆزەکەی ئیسرائیل حوکم دەدەن. 31 «شیمۆن، شیمۆن،
شەیتان داوای کردوون تاقیتان بکاتەوە، وەک گەنم لە بێژنگتان
بدات. 32 بەڵام من نوێژم بۆ کردیت تاکو باوەڕت لەدەست
نەدەیت. تۆش کە دەگەڕێیتەوە برایانت بەهێز بکە.» 33 ئەویش
پێی گوت: «گەورەم، من ئامادەم لەگەڵ تۆدا بۆ زیندان و بۆ
مردنیش بچم.» 34 کەچی عیسا فەرمووی: «پەترۆس پێت
دەڵێم، ئەمڕۆ پێش خوێندنی کەڵەشێر، تۆ سێ جار نکۆڵی لە
ناسینی من دەکەیت.» 35 ئینجا پێی فەرموون: «کاتێک ئێوەم
بەبێ جزدان و توورەکە و پێڵاو نارد، ئایا پێویستتان بە هیچ
بوو؟» گوتیان: «نەخێر.» 36 پێی فەرموون: «بەڵام ئێستا ئەوەی
جزدان و توورەکەی هەیە با بیبات لەگەڵ خۆی. ئەوەش کە
شمشێری نییە، با جلەکانی بفرۆشێت و شمشێر بکڕێت. 37 من
پێتان دەڵێم: ئەمەی نووسراوە: [لەگەڵ یاخییووان ژمێردرا،]
پێویستە لە مندا بێتە دی، چونکە ئەو شتانەی لەبارەی منەوە
نووسراون دێنە دی.» 38 گوتیان: «گەورەم، ئەوەتا دوو
شمشێر لێرەیە.» پێی فەرموون: «بەسە.» 39 پاشان عیسا وەک
جاران چوو بۆ کێوی زەیتوون، قوتابییەکانیش دوای کەوتن.
40 کاتێک گەیشتە شوێنەکە، پێی فەرموون: «نوێژ بکەن، تاکو
نەکەونە ناو تاقیکردنەوەوە.» 41 ئینجا نزیکەی بەردهاوێژێک
لێیان دوورکەوتەوە، چۆکی دادا و نوێژی دەکرد. 42 فەرمووی:
«باوکە، ئەگەر دەتەوێت ئەم جامەم لەسەر لاببە، بەڵام
نەک بە خواستی من، بەڵکو بە خواستی خۆت بێت.» 43
فریشتەیەکیش لە ئاسمانەوە بۆی دەرکەوت بەهێزی دەکرد. 44
کە لە ململانێدا بوو، زۆر بەگوڕتر نوێژی دەکرد و ئارەقەکەی
وەک دڵۆپی خوێنی لێهات دەکەوتە سەر زەوی. 45 ئینجا
لە نوێژەکە هەستا و هاتە لای قوتابییەکان، بینی لە خەمان
خەویان لێ کەوتووە. 46 پێی فەرموون: «بۆچی خەوتوون؟
هەستن و نوێژ بکەن، تاکو نەکەونە ناو تاقیکردنەوەوە.» 47
هێشتا ئەو قسەی دەکرد کۆمەڵێک پەیدابوون، ئەو کەسەش
کە پێی دەگوترا یەهوزا و یەکێک بوو لە دوازدە قوتابییەکە
پێشیان کەوتبوو، لە عیسا نزیک بووەوە تاکو ماچی بکات. 48
عیساش پێی فەرموو: «ئەی یەهوزا، بە ماچێک کوڕی مرۆڤ
بە گرتن دەدەیت؟» 49 ئەوانەی دەوروپشتی کاتێک بینییان
وا خەریکە شتێک ڕوودەدات، گوتیان: «گەورەم، شمشێر
بوەشێنین؟» 50 جا یەکێکیان لە کۆیلەی سەرۆکی کاهینانی
دا و گوێی ڕاستی بڕی. 51 بەڵام عیسا فەرمووی: «ئیدی
بەسە!» ئینجا دەستی لە گوێی دا و چاکیکردەوە. 52 پاشان
عیسا بە کاهینانی باڵا و فەرماندەی پەرستگا و پیرانی فەرموو:
«ئایا من کەسێکی یاخیبووم کە بە کوتەک و شمشێرەوە هاتوون
بمگرن؟ 53 ڕۆژانە لە حەوشەکانی پەرستگا لەگەڵتان بووم
دەستتان لێ نەدام. بەڵام ئەمە کاتی ئێوەیە، کاتی دەسەڵاتی
تاریکییە.» 54 ئیتر گرتییان، بردیان و هێنایانە ماڵی سەرۆکی
کاهینان. پەترۆسیش دووربەدوور دوای کەوت. 55 هەندێک
کەس لەناوەڕاستی حەوشەکەدا ئاگریان کردبووەوە و پێکەوە
دانیشتبوون، پەترۆسیش لەگەڵیان دانیشتبوو. 56 کارەکەرێک
ئەوی بینی لەبەر ڕووناکی دانیشتووە، تێیڕوانی و گوتی: «ئەمەش
لەگەڵی بوو.» 57 بەڵام نکۆڵی کرد و گوتی: «نەخێر خانم،
نایناسم.» 58 دوای کەمێک، یەکێکی دیکە بینی و گوتی: «تۆش
لەوانیت.» بەڵام پەترۆس گوتی: «نەخێر کاکە، من لەوان
نیم.» 59 دوای نزیکەی کاتژمێرێک، یەکێکی دیکە مکوڕ بوو و
گوتی: «بەڕاستی ئەمەش لەگەڵی بوو، چونکە ئەمەش جەلیلییە.»
60 بەڵام پەترۆس گوتی: «کاکە، نازانم چی دەڵێیت.» هەر
لەو کاتەدا کە قسەی دەکرد، کەڵەشێر خوێندی. 61 مەسیحی
خاوەن شکۆش ئاوڕی دایەوە و سەیری پەترۆسی کرد، ئینجا
پەترۆس قسەکەی مەسیحی بیرکەوتەوە کە پێی فەرموو: «ئەمڕۆ
پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێت، سێ جار نکۆڵیم لێ دەکەیت.»
62 ئیتر چووە دەرەوە و بەکوڵ گریا. 63 ئەوانەی عیسایان
گرتبوو، دەستیان بە گاڵتە پێکردن و لێدانی کرد. 64 چاویان
بەستبوو و لێیان دەپرسی: «ئەگەر پێغەمبەریت، بزانە! کێ بوو
لێیدایت؟» 65 زۆر کفری دیکەشیان لە دژی دەکرد. 66 کە
ڕۆژبووەوە، ئەنجومەنی پیرانی گەل کۆبوونەوە، کاهینانی باڵا
و مامۆستایانی تەورات عیسایان بانگ کردە ئەنجومەنەکەیان.
67 پێیان گوت: «ئەگەر تۆ مەسیحەکەیت پێمان بڵێ.» ئەویش
پێی فەرموون: «ئەگەر پێتانی بڵێم باوەڕ ناکەن. 68 ئەگەر لێشتان
بپرسم وەڵام نادەنەوە. 69 بەڵام لە ئێستاوە کوڕی مرۆڤ [لە
دەستەڕاستی خودای بە توانا دادەنیشێت.]» 70 هەموو لێیان
پرسی: «کەواتە تۆ کوڕی خودا؟» ئەویش پێی فەرموون:
«ئێوە خۆتان دەڵێن کە من ئەوم.» 71 ئینجا گوتیان: «ئیتر چ

پێویستیمان بە شایەت هەیە؟ ئەوەتا لە دەمی خۆیەوە گوێمان
لێبوو.»

23 ئینجا هەموو کۆمەڵەکە هەستان و عیسایان بردە لای
پیلاتۆس. 2 دەستیان بە سکاڵا لێکردنی کرد و دەیانگوت:
«بینیمان ئەمە گەلەکەمان چەواشە دەکات، هەروەها هانی
خەڵکەکە دەدات کە سەرانە بە قەیسەر نەدەن و خۆی بە
مەسیحی پاشا ناودەبات.» 3 پیلاتۆس لێی پرسی: «تۆ پاشای
جولەکەی؟» وەڵامی دایەوە: «خۆت گوتت.» 4 پیلاتۆسیش
بە کاهینانی باڵا و خەڵکەکەی گوت: «هیچ تاوانێک لەم
پیاوە نابینم.» 5 بەڵام ئەوان پێداگرییان کرد و گوتیان:
«گەل دەوروژێنێت، لە هەموو یەهودیا خەڵک فێردەکات،
دەستپێک لە جەلیلەوە هەتا ئێرە.» 6 کاتێک پیلاتۆس ئەمەی
بیست، پرسیاری کرد ئاخۆ پیاوەکە جەلیلییە. 7 کە زانی عیسا
سەر بەو ناوچەیە کە هێرۆدس حوکمڕانی دەکرد، ناردی بۆ لای
هێرۆدس، کە لەو ڕۆژانەدا ئەویش لە ئۆرشەلیم بوو. 8 کاتێک
هێرۆدس عیسای بینی، زۆر دڵخۆش بوو، چونکە دەمێک بوو
دەیویست بیبینێت لەبەر ئەوەی زۆر شتی لەبارەیەوە بیستبوو و
بەو هیوایە بوو کە یەکێک لە پەرجووەکانی ببینێت. 9 جۆرەها
پرسیاری لێکرد، بەڵام هیچ وەڵامی نەدایەوە. 10 کاهینانی باڵا
و مامۆستایانی تەوراتیش ڕاوەستان و بە توندی سکاڵایان لێی
دەکرد. 11 هێرۆدس و سەربازەکانی سووکایەتی و گاڵتەیان پێی
دەکرد. کەوایەکی بریسکەداریان لەبەری کرد و ناردیانەوە بۆ
لای پیلاتۆس. 12 پیلاتۆس و هێرۆدس پێشتر دوژمنی یەکتری
بوون، بەڵام لەو ڕۆژەدا لەگەڵ یەکتری بوونە دۆست. 13
پیلاتۆس کاهینانی باڵا و پێشەوایان و گەلی بانگکرد و 14
پێی گوتن: «ئەم پیاوەتان هێنایە لام وەک یەکێک خەڵک بۆ
یاخیبوون هانبدات. ئەوەتا منیش لەبەردەمتان لێم کۆڵییەوە و
هیچ تاوانێکم لەم پیاوەدا نەبینی لەوەی سکاڵای لێدەکەن. 15
نە هێرۆدسیش، چونکە بۆ لای ئێمەی ناردووەتەوە. هەروەک
دەبینن، هیچ شتێکی وای نەکردووە کە شایانی سزای مردن
بێت. 16 لەبەر ئەوە تەمبێی دەکەم و ئازادی دەکەم.» 17
ناچار بوو لە هەموو جەژنێکدا کەسێکیان بۆ ئازاد بکات. 18
بەڵام تێکڕا هاواریان کرد، «ئەمە ببە! باراباسمان بۆ ئازاد بکە!»
19 ئەوەی لەبەر ڕاپەڕینێک کە لە شاردا ڕوویدابوو و لەبەر
کوشتن فڕێدرابووە بەندیخانەوە. 20 پیلاتۆس دیسان بانگی
کردن، دەیویست عیسا ئازاد بکات. 21 بەڵام هاواریان دەکرد:
«لە خاچی بدە! لە خاچی بدە!» 22 بۆ جاری سێیەم پێی گوتن:
«بۆ؟ ئەمە چ خراپەیەکی کردووە؟ من تاوانێکی تێدا نابینم کە
سزایەکەی مردن بێت. لەبەر ئەوە تەمبێی دەکەم و ئازادی
دەکەم.» 23 بەڵام ئەوان پێداگرییان کرد و بە دەنگی بەرز
داوایان دەکرد لە خاچ بدرێت، جا بەمە قسەکەیان سەرکەوت.
24 پیلاتۆسیش بڕیاری دا داواکارییەکەیان جێبەجێ بکرێت.
25 ئەوەی لەبەر ڕاپەڕین و کوشتن فڕێدرابووە زیندانەوە
ئازادی کرد، ئەوەی داوایان کرد، عیساشی دایە دەست
خواستی ئەوان. 26 کاتێک بردیان، شیمۆنی کورێنییان گرت
کە لە کێڵگە دەهاتەوە، خاچەکەیان خستە سەر شانی تاکو
بەدوای عیساوە هەڵیبگرێت. 27 خەڵکێکی لە ڕادەبەدەر
زۆر دوای کەوتبوون، هەروەها چەند ژنێک شینیان دەکرد
و دەگریان. 28 عیسا ئاوڕی لێ دانەوە، فەرمووی: «کچانی
ئۆرشەلیم بۆ من مەگریێن، بۆ خۆتان و منداڵەکانتان بگریێن.
29 ئەوەتا ڕۆژانێک دێت، تێیدا دەڵێن، خۆزگە دەخوازرێت
بە نەزۆک و بەو سکانەی منداڵیان نەبووە و بەو مەمکانەی
شیریان نەداوە. 30 ئەو کاتە «[بە چیاکان دەڵێن،"بەسەرماندا
بڕووخێن!"بە گردەکانیش دەڵێن،"دامانپۆشن!"] 31 ئەگەر ئەم
شتانە بە داری سەوز بکەن، ئەی کە وشک بێت، چی
دەبێت؟» 32 دوو تاوانباری دیکەشیان هێنا تاکو لەگەڵ ئەودا
بکوژرێن. 33 کاتێک گەیشتنە ئەو شوێنەی بە کاسەسەر
ناودەبردرا، لەوێ لەگەڵ تاوانبارەکان لە خاچیان دا، یەکێک
لەلای ڕاستی و ئەوەی دیکەش لەلای چەپی. 34 عیساش
فەرمووی: «باوکە، لێیان خۆشبە، چونکە نازانن چی دەکەن.»
ئینجا بە تیروپشک جلەکانیان دابەش کرد. 35 خەڵکەکە
ڕاوەستابوون سەیریان دەکرد، ڕابەرەکان گاڵتەیان پێ دەکرد و
دەیانگوت: «خەڵکی دیکەی ڕزگار کرد، ئەگەر ئەمە مەسیحی
خودایە، هەڵبژێردراوی خودایە، با خۆی ڕزگار بکات!» 36
سەربازانیش دەهاتنە لای و گاڵتەیان پێ دەکرد، سرکەیان
پێدەدا و 37 دەیانگوت: «ئەگەر تۆ پاشای جولەکەیت، خۆت
ڕزگار بکە!» 38 تەختەیەکیش لەژوور سەرییەوە داکوترابوو

که لەسەری نووسرابوو، «ئەمە پاشای جولەکەیە.» 39 یەکێک
لە تاوانبارە هەڵواسراوەکان، کفری لە دژی دەکرد و دەیگوت:
«ئایا تۆ مەسیح نیت؟ دەی خۆت و ئێمەش ڕزگار بکە.» 40
بەڵام ئەوی دیکە وەڵامی دایەوە و سەرزەنشتی کرد: «لە خودا
ناترسی، کە تۆش هەمان سزات بەسەردا دراوە؟ 41 سزای ئێمە
دادپەروەرانەیە، لە جیاتی کردارەکانمان وەریدەگرین، بەڵام ئەم
پیاوە هیچ هەڵەیەکی نەکردووە.» 42 ئینجا گوتی: «عیسا منت
لەیاد بێت کاتێک وەک پاشا دێیتە ناو شانشینەکەتەوە.» 43
پێی فەرموو: «ڕاستیت پێ دەڵێم: ئەمڕۆ لەگەڵ من لە بەهەشتدا
دەبیت.» 44 نزیکی کاتژمێر دوازدە، هەتا کاتژمێر سێ تاریکی
باڵی بەسەر هەموو زەویدا کێشا، 45 چونکە ڕۆژ تاریک بوو.
پەردەی پەرستگاش شەق بوو و بوو بە دوو پارچەوە. 46
عیسا بە دەنگێکی بەرز هاواری کرد: «باوکە، ڕۆحی خۆم
بە دەستی تۆ دەسپێرم.» ئەمەی فەرموو و گیانی سپارد. 47
سەرپەلەکە ئەم شتانەی بینی کە ڕوویدا، ستایشی خودای
کرد و گوتی: «بەڕاستی ئەم کەسە بێتاوان بوو.» 48 هەموو
ئەو خەڵکەی بۆ ئەم دیمەنە کۆببوونەوە، کاتێک ئەوەیان بینی
کە ڕوویدا، بە سنگکوتانەوە دەگەڕانەوە. 49 بەڵام هەموو
ناسیاوەکانی و ئەو ژنانەی لە جەلیلەوە دوای کەوتبوون، لە
دوور ڕاوەستابوون و تەماشای ئەم شتانەیان دەکرد. 50 ئەوە
بوو ئەندامێکی ئەنجومەن ناوی یوسف بوو، کابرایەکی چاک و
ڕاستودروست بوو، 51 لە ئەنجومەن و کردارەکەیان ڕازی
نەبوو. خەڵکی ڕامە بوو کە شارێکی یەهودیایە، چاوەڕوانی
شانشینی خودا بوو. 52 ئەم چووە لای پیلاتۆس و داوای
تەرمەکەی عیسای کرد. 53 دایگرت و بە کەتان پێچایەوە،
لە گۆڕێکی لە تاشەبەرد هەڵکەنراو داینا کە هەرگیز کەسی
تێدا دانەنرابوو. 54 ئەو ڕۆژە خۆ ئامادەکردن بوو، ئەوەندەی
نەمابوو بۆ ڕۆژی شەممە. 55 ئەو ژنانەی لە جەلیلەوە لەگەڵ
عیسا هاتبوون، دوای یوسف کەوتن، گۆڕەکە و تەرمەکەیان
بینی چۆن دانرا. 56 ئینجا گەڕانەوە و بۆنوبەرامیان ئامادەکرد،
بەڵام لە ڕۆژی شەممە بەگوێرەی ڕاسپاردەکە پشوویان دا.

24

لە یەکەم ڕۆژی هەفتەدا، بەیانی زوو، ژنەکان
ئەو بۆنوبەرامەی ئامادەیان کردبوو هێنایان و هاتنە سەر
گۆڕەکە. 2 بینییان بەردەکە لەسەر گۆڕەکە گلۆر کراوەتەوە. 3
چوونە ژوورەوە، بەڵام تەرمەکەی عیسای خاوەن شکۆیان
نەدۆزییەوە. 4 هێشتا لەمە سەرسام بوون، لەپڕ دوو پیاو بە جلی
بریسکەدارەوە لەتەنیشتیان ڕاوەستان. 5 ترسان و کڕنۆشیان
برد و سەریان خستە سەر زەوی، پیاوەکان پێیان گوتن:
«بۆچی لەنێو مردووان بەدوای زیندووەکەدا دەگەڕێن؟ 6
ئەو لێرە نییە، بەڵکو هەستایەوە! بیهێننەوە بیرتان کە هێشتا
لە جەلیل بوو چۆن قسەی بۆ کردن، 7 فەرمووی:”کوڕی
مرۆڤ دەبێت بدرێتە دەست خەڵکی گوناهبار، لە خاچ
بدرێت و لە ڕۆژی سێیەم هەستێتەوە.“» 8 ئینجا قسەکانیان
هاتەوە یاد. 9 کاتێک لە گۆڕەکە هاتنەوە، هەواڵی هەموو
ئەم شتانەیان بە یازدە قوتابییەکە و هەموو ئەوانی دیکە دا. 10
مریەمی مەجدەلی و یۆحەنا و مریەمی دایکی یاقوب و ئەوانی
دیکەی لەگەڵیان بوون، ئەم شتانەیان بە نێردراوان گوت.
11 قسەکەیان لەلای ئەوان وەک وڕێنە بوو، باوەڕیان پێ
نەکردن. 12 بەڵام پەترۆس هەستا و بەرەو گۆڕەکە ڕایکرد. کە
دانەوییەوە، بینی کەتانەکە بە تەنها دانراوە، ئینجا ڕۆیشت و
سەرسام بوو لەوەی ڕوویدابوو. 13 هەر لەو ڕۆژەدا دووان
لەوان دەچوونە گوندێک بە ناوی ئەمواس کە شەست تیرهاوێژ
لە ئۆرشەلیم دوور بوو. 14 لەگەڵ یەکتری باسی هەموو ئەو
شتانەیان دەکرد کە ڕوویدابوو. 15 کاتێک قسە و گفتوگۆیان
دەکرد، عیسا خۆی لێیان نزیک بووەوە و لەگەڵیان دەڕۆیشت،
16 بەڵام چاویان لە ناسینی بەسترا. 17 پێی فەرموون: «ئەوە
بەڕێوە باسی چی دەکەن؟» بە ڕوویەکی خەمناکەوە ڕاوەستان.
18 یەکێکیان ناوی کلیۆپاس بوو وەڵامی دایەوە: «ئایا تەنها تۆ لە
ئۆرشەلیم نامۆیت و ئاگات لەو شتانە نییە کە لەم ڕۆژانەدا تێیدا
ڕوویداوە؟» 19 پێی فەرموون: «چی ڕوویداوە؟» وەڵامیان
دایەوە: «باسی عیسای ناسیرەیی، کە پێغەمبەرێکی توانادار بوو
لە قسە و کرداردا، لەلای خودا و هەموو گەل، 20 چۆن
کاهینانی باڵا و فەرمانڕەواکانمان دایانە دەست سزای مردن
و لە خاچیان دا. 21 بەڵام ئێمە هیوادار بووین کە ئەمە ئەو
کەسە بێت کە ئیسرائیل دەکڕێتەوە. لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا
ئەمڕۆ سێیەم ڕۆژە ئەمە ڕوویداوە. 22 کەچی هەندێک لە
ژنانمان سەرسامیان کردین، بەیانی زوو لەسەر گۆڕەکە بوون و

23 تەرمەکەیان نەبینیبوو، هاتنەوە گوتیان، فریشتەمان بینیوە
دەڵێن ئەو زیندووە. 24 هەندێک لە ئێمە چوونە سەر گۆڕەکە و
بینییان وایە، وەک ژنەکان گوتیان، بەڵام ئەویان نەبینیبوو.»
25 ئەویش پێی فەرموون: «ئەی گێل و دڵخاوەکان لە باوەڕکردن
بە هەموو ئەوەی پێغەمبەران باسیان کردووە! 26 نەدەبوو‌ایە
مەسیح ئەم شتانە بچێژێت و بچێتە ناو شکۆمەندییەکەی خۆی؟»
27 ئەوسا دەستی کرد بە ڕوونکردنەوەی ئەو شتانەی دەربارەی
خۆی بوو لە هەموو نووسراوە پیرۆزەکاندا، هەر لە تەوراتی
موساوە هەتا هەموو پەڕتووکەکانی پێغەمبەران. 28 کاتێک
نزیکی ئەو گوندە بوون کە بۆی دەچوون، عیسا وای نیشان
دا کە بۆ شوێنێکی دوورتر دەچێت. 29 ئەوانیش زۆر لێی
پاڕانەوە و گوتیان: «لەلامان بمێنەرەوە، چونکە وا ئێوارەیە و
ڕۆژ لە ئاوابوونە.» جا چووە ژوورەوە تاکو لەگەڵیان بمێنێتەوە.
30 کاتێک لەگەڵیان دانیشتبوو، نانێکی هەڵگرت، سوپاسی
خودای کرد، پاشان لەتی کرد و پێیدان. 31 ئینجا چاویان
کرایەوە و ناسیانەوە، ئیتر لەبەرچاویان نەما. 32 بە یەکتریان
گوت: «ئەرێ کاتێک لە ڕێگا قسەی بۆ دەکردین و نووسراوە
پیرۆزەکانی بۆمان ڕوون دەکردەوە، دڵمان لە ناخماندا گڕی
نەگرتبوو؟» 33 ئینجا دەستبەجێ هەستان و هاتنەوە ئۆرشەلیم،
بینییان یازدە قوتابییەکە و ئەوانەی لەگەڵیاندان کۆبوونەتەوە و
34 دەڵێن: «بە ڕاستی مەسیحی خاوەن شکۆ هەستاوەتەوە و بۆ
شیمۆن دەرکەوتووە.» 35 ئەمانیش باسی ئەو شتانەیان کرد کە
لە ڕێگا بەسەریان هاتبوو، هەروەها لە کاتی نانلەتکردنەکەدا چۆن
مەسیحیان ناسییەوە. 36 کە باسی ئەمەیان دەکرد، عیسا خۆی
لەناوەڕاستیان ڕاوەستا و پێی فەرموون: «سڵاوتان لێ بێت.»
37 سام دایگرتن و ترسان، وایان دەزانی خێو دەبینن. 38 پێی
فەرموون: «بۆچی شێواون؟ بۆچی گومان دەکەوێتە دڵتان؟ 39
سەیری دەست و پێم بکەن. بڕوا بکەن، منم! دەستم لێ بدەن
و ببینن، چونکە خێو گۆشت و ئێسقانی نییە وەک دەبینن
من هەمە.» 40 کە ئەمەی فەرموو، دەست و پێی نیشاندان.
41 لە خۆشی و سەرسوڕماندا هێشتا باوەڕیان نەدەکرد، پێی
فەرموون: «لێرە خواردنتان هەیە؟» 42 ئەوانیش پارچەیەک
ماسی برژاویان دایێ. 43 وەریگرت و لەبەرچاویان خواردی.
44 ئینجا پێی فەرموون: «ئەم قسانەم بۆ کردن کاتێک لەگەڵتان
بووم: پێویستە هەموو ئەوانەی لە تەوراتی موسا و پێغەمبەران و
زەبووردا دەربارەی من نووسراون بێنە دی.» 45 ئینجا مێشکی
کردنەوە، تاکو نووسراوە پیرۆزەکان تێبگەن. 46 پێی فەرموون:
«ئاوا نووسراوە، کە مەسیح ئازار دەچێژێت و لە ڕۆژی سێیەم
لەنێو مردووان هەڵدەستێتەوە، 47 بە ناوی ئەویش تۆبەکردن بۆ
لێخۆشبوونی گوناه بۆ هەموو گەلان جاڕبدرێت، ئەمەش لە
ئۆرشەلیمەوە دەستپێدەکات. 48 ئێوە شایەتی ئەم شتانەن. 49 وا
من بەڵێنەکەی باوکتان بۆ دەنێرم. بەڵام لە شار بمێننەوە، هەتا
لە ئاسمانەوە پڕ دەکرێن لە هێز.» 50 ئینجا ئەوانی بۆ گوندی
بێتعەنیا بردە دەرەوە، دەستی بەرز کردەوە و بەرەکەتداری
کردن. 51 کاتێک بەرەکەتداری دەکردن، لێیان جیا بووەوە
و بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان. 52 ئەوانیش کڕنۆشیان بۆ برد و
بە شادییەکی گەورەوە گەڕانەوە ئۆرشەلیم. 53 بەردەوام لە
پەرستگا بوون و ستایشی خودایان دەکرد.

یۆحەنا

1 لە سەرەتادا، وشەکە هەبوو، وشەکە لەلای خودا بوو،
وشەکە خۆی خودا بوو. 2 ئەو لە سەرەتاوە لەلای خودا بوو.
3 هەموو شتێک بەو بەدیهاتووە، بێ ئەو هیچ شتێک بەدی
نەهاتووە لەوانەی کە بەدیهاتوون. 4 وشەکە سەرچاوەی ژیان
بوو، ژیانەکەش ڕووناکی مرۆڤ بوو، 5 ڕووناکییەکەش لە
تاریکیدا دەدرەوشێتەوە و تاریکییەکە بەسەریدا زاڵ نەبووە.
6 مرۆڤێک هات کە خودا ناردبووی، ناوی یەحیا بوو. 7
ئەو بۆ شایەتی هات، تاکو شایەتی بۆ ڕووناکییەکە بدات،
بۆ ئەوەی هەموان لە ڕێگەی ئەوەوە باوەڕ بهێنن. 8 ئەو
ڕووناکییەکە نەبوو، بەڵکو هات تاکو شایەتی بۆ ڕووناکییەکە
بدات. 9 ئەو ڕووناکییە ڕاستەقینەیەی کە بەسەر هەموو
مرۆڤێکدا دەدرەوشێتەوە، دەهاتە جیهان. 10 ئەو لە جیهاندا
بوو، جیهانیش بەو بەدیهات، کەچی جیهان نەیناسی. 11 ئەو بۆ
لای گەلەکەی هات بەڵام ئەوان پێشوازییان لێ نەکرد. 12
لەگەڵ ئەوەشدا هەموو ئەوانەی پێشوازییان لێکرد، ئەوانەی
باوەڕیان بە ناوی هێنا، مافی پێدان ببنە ڕۆڵەی خودا، 13
ئەوانەی نە بە سروشت لەدایک بوون، نە بە خواستی مرۆڤ،
نە بە ویستی پیاویش، بەڵکو لە خوداوە لەدایک بوون. 14
وشەکەش بوو بە مرۆڤ و لەنێوانماندا نیشتەجێ بوو. شکۆی
ئەومان بینی، وەک شکۆی تاقانەیەک لە باوکەوە، پڕ لە نیعمەت
و ڕاستی. 15 یەحیا شایەتی بۆ دا و هاواری کرد: «ئەمە
ئەوەیە کە گوتم: ئەوەی دوای من دێت پێشم کەوت، چونکە
پێش من بووە.» 16 لە گەنجینەی پڕیی ئەوەوە هەموومان
نیعمەت لەدوای نیعمەتمان وەرگرتووە، 17 چونکە تەورات
لە ڕێگەی موساوە درا، بەڵام نیعمەت و ڕاستی لە ڕێگەی
عیسای مەسیحەوە هات. 18 هەرگیز کەس خودای نەبینیوە
جگە لە کوڕە تاقانەکەی خودا، ئەوەی لە باوەشی باوکدایە،
ئەو خودای دەرخست. 19 ئەمەش شایەتییەکەی یەحیایە،
کاتێک ڕابەرانی جولەکەی ئۆرشەلیم کاهین و لێڤییان ناردە
لای پرسیاری لێ بکەن: «تۆ کێیت؟» 20 ئەو دانی پێدا نا و
نکۆڵی نەکرد، بەڵکو گوتی: «من مەسیحەکە نیم.» 21 ئینجا
لێیان پرسی: «ئەی کێیت؟ ئەلیاسی؟» گوتی: «نا، ئەو نیم.»
«ئەی تۆ پێغەمبەرەکەی؟» گوتی: «نەخێر.» 22 لە کۆتاییدا پێیان
گوت: «باشە تۆ کێیت؟ تاکو وەڵامێک بدەینەوە ئەوانەی
کە ئێمەیان ناردووە، دەربارەی خۆت چی دەڵێی؟» 23 یەحیا
بە وشەکانی ئیشایای پێغەمبەر وەڵامی دانەوە و گوتی: «[من
ئەو کەسەم کە لە چۆڵەوانی هاوار دەکات:”ڕێگا بۆ هاتنی
یەزدان ئامادە بکەن.“]» 24 ئەوانەی لەلایەن فەریسییەکانەوە
نێردرابوون، 25 لێیان پرسی: «ئەگەر تۆ مەسیحەکە نیت و
ئەلیاس نیت و پێغەمبەرەکەش نیت، ئیتر بۆچی خەڵکی لە ئاو
هەڵدەکێشیت؟» 26 یەحیاش وەڵامی دانەوە: «من خەڵکی
لە ئاو هەڵدەکێشم، بەڵام یەکێک لەنێوانتان ڕاوەستاوە کە
نایناسن، 27 ئەو لەدوای من دێت، من شایانی ئەوە نیم کە
قەیتانی پێڵاوەکانی بکەمەوە.» 28 ئەمانە لە بێتعەنیا ڕوویدا،
لەوبەری ڕووباری ئوردونەوە، لەو شوێنەی یەحیا خەڵکی لە
ئاو هەڵدەکێشا. 29 بۆ بەیانی کاتێک یەحیا بینی عیسا بەرەو
ڕووی دێت، گوتی: «ئەوەتا بەرخی خودا، ئەوەی گوناهی
جیهان لادەبات! 30 ئەمە ئەوەیە کە باسم کرد، پیاوێک دوای
من دێت کە پێشم کەوتووە، چونکە پێش من بووە. 31
منیش نەمدەناسی، بەڵام هاتووم خەڵکی لە ئاو هەڵبکێشم بۆ
ئەوەی ئەو بۆ ئیسرائیل دەربکەوێت.» 32 ئینجا یەحیا شایەتی
دا و گوتی: «بینیم ڕۆحی پیرۆز وەک کۆترێک لە ئاسمانەوە
دەهاتە خوارەوە و لەسەری نیشتەوە. 33 من نەمدەناسی، بەڵام
ئەوەی منی ناردووە خەڵک لەئاوهەڵکێشم، پێی گوتم:”ئەوەی
دەیبینیت ڕۆحی پیرۆز دێتە خوارەوە و لەسەری دەنیشێتەوە،
ئەو لە ڕۆحی پیرۆزتان هەڵدەکێشێت.“ 34 خۆم بینیم و شایەتیم دا
کە ئەمە کوڕی خودایە.» 35 بۆ بەیانی دیسان یەحیا لەگەڵ دوو
قوتابی خۆی ڕاوەستا بوو. 36 کاتێک عیسای لە کاتی ڕۆیشتندا
بینی، گوتی: «ئەوەتا بەرخی خودا!» 37 کاتێک دوو قوتابییەکە
گوێیان لەوە بوو، دوای عیسا کەوتن. 38 عیسا ئاوڕی دایەوە
و بینی بەدوایدا دێن، لێی پرسین: «چیتان دەوێت؟» پێیان
گوت: «ڕابی، لەکوێ دەمێنیتەوە؟» ڕابی واتە مامۆستا. 39
پێی فەرموون: «وەرن، تەماشا بکەن.» لەبەر ئەوە ئەوانیش
ڕۆیشتن و بینییان لەکوێ دەمایەوە، ئەو ڕۆژەش لەگەڵی مانەوە،
نزیکەی کاتژمێر چواری پاش نیوەڕۆ بوو. 40 ئەندراوسی برای
شیمۆن پەترۆس، یەکێک بوو لەو دووانەی کە گوێیان لە یەحیا

بوو و دوای عیسا کەوتن. 41 یەکەم جار ئەندراوس چوو
شیمۆنی برای دۆزییەوە و پێی گوت: «مەسیحمان دۆزییەوە.»
واتە دەستنیشانکراو. 42 ئینجا شیمۆنی هێنایە لای عیسا. عیساش
تەماشای کرد و فەرمووی: «تۆ شیمۆنی کوڕی یۆنای، بەڵام بە
کێفاس ناو دەبردرێیت.» کێفاس واتە پەترۆس. 43 بۆ بەیانی
عیسا ویستی بچێتە جەلیل، فیلیپۆسی دۆزییەوە، پێی فەرموو:
«دوام بکەوە.» 44 فیلیپۆس خەڵکی بێتسەیدا بوو، شارەکەی
ئەندراوس و پەترۆس. 45 فیلیپۆسیش ناتانئێلی دۆزییەوە،
پێی گوت: «ئەوەی کە موسا لە تەورات و پێغەمبەرانیش لە
پەڕتووکەکانیان لەسەریان نووسیوە دۆزیمانەوە، عیسای کوڕی
یوسفی خەڵکی ناسیرەیە.» 46 ناتانئێل پێی گوت: «ئایا لە
ناسیرە شتی چاک هەڵدەکەوێ؟» فیلیپۆس پێی گوت: «وەرە
و ببینە.» 47 عیسا ناتانئێلی بینی بۆ لای دێت، دەربارەی
فەرمووی: «ئەوەیە ئیسرائیلیی ڕەسەن، کە هیچ فێڵێکی تێدا
نییە!» 48 ناتانئێل پێی گوت: «چۆن دەمناسیت؟» عیسا وەڵامی
دایەوە: «پێش ئەوەی فیلیپۆس بانگت بکات، تۆم لەژێر دار
هەنجیرەکەدا بینی.» 49 ناتانئێل وەڵامی دایەوە: «ڕابی، تۆ
کوڕی خودایت! پاشای ئیسرائیلیت!» 50 عیسا وەڵامی دایەوە:
«باوەڕت هێنا، چونکە پێم گوتیت لەژێر دار هەنجیرەکە تۆم
بینی؟ شتی گەورەتر دەبینیت!» 51 ئینجا پێی فەرموو: «ڕاستی
ڕاستیتان پێ دەڵێم، دەبینن ئاسمان کراوەتەوە و فریشتەی
خوداش لەسەر کوڕی مرۆڤ سەردەکەون و دادەبەزن.»

2 لە ڕۆژی سێیەم لە قانای جەلیل شاییەک هەبوو،
دایکی عیساش لەوێ بوو. 2 عیسا و قوتابییەکانیشی بۆ شاییەکە
بانگهێشتکرابوون. 3 کاتێک شەراب نەما، دایکی بە عیسای
گوت: «شەرابیان نییە!» 4 عیساش پێی فەرموو: «ژنەکە، چیت
لە من دەوێ؟ هێشتا کاتی من نەهاتووە!» 5 ئینجا دایکی بە
خزمەتکارانی گوت: «هەرچییەکتان پێ دەڵێ، بیکەن.» 6 شەش
کوپەی بەردین، لەو جۆرەی کە جولەکەکان بۆ پاککردنەوە
بەکاریاندەهێنا، لەوێ دانرابوون، هەریەکەی هەشتا هەتا سەد
و بیست لیتریان دەگرت. 7 جا عیسا پێی فەرموون: «کوپەکان
پڕ بکەن لە ئاو.» ئەوانیش کوپەکانیان هەتا سەرپڕکرد. 8 ئینجا
پێی فەرموون: «ئێستا لێی دەربهێنن و بۆ گەورەی شاییەکەی
ببەن!» ئەوانیش بردیان. 9 کاتێک گەورەی شاییەکە تامی
ئەو ئاوەی کرد کە ببووە شەراب، سەرچاوەکەی نەدەزانی،
بەڵام خزمەتکاران دەیانزانی، ئەوانەی ئاوەکەیان دەرهێنابوو.
ئەوسا گەورەی شاییەکە زاوای بانگکرد و 10 پێی گوت:
«هەموو کەس یەکەم جار شەرابە چاکەکە دادەنێن، کاتێک
مەست بوون، ئینجا خراپەکە. بەڵام تۆ هەتا ئێستا شەرابە
چاکەکەت هێشتووەتەوە!» 11 ئەو پەرجووەی عیسا لە قانای
جەلیل کردی، یەکەمین نیشانەی بوو کە بەهۆیەوە شکۆی
خۆی دەرخست، قوتابییەکانیشی باوەڕیان پێی هێنا. 12 دواتر
لەگەڵ دایکی و براکانی و قوتابییەکانی بەرەو شاری کەفەرناحوم
دابەزین، چەند ڕۆژێک لەوێ مانەوە. 13 کە جەژنی پەسخەی
جولەکەکان نزیک بووەوە، عیسا چوو بۆ ئۆرشەلیم. 14 لە
حەوشەکانی پەرستگا فرۆشیارانی گا و مەڕ و کۆتری بینی،
پارەگۆڕەوانیش دانیشتبوون. 15 قامچییەکی لە گوریس دروستکرد
و هەمووانی لە حەوشەکانی پەرستگا دەرکرد، مەڕ و گا پێکەوە.
پارەی پارەگۆڕەوانی پەرشوبڵاو کردەوە و مێزەکانی سەرەوژێر
کرد، 16 ئینجا بە کۆترفرۆشانی فەرموو: «ئەم شتانە لێرە هەڵگرن!
ماڵی باوکم مەکەنە بازاڕ!» 17 جا قوتابییەکانی هاتەوە بیریان
کە نووسراوە: [دڵگەرمی بۆ ماڵەکەت دەمسووتێنێت.] 18
جولەکەکان وەڵامیان دایەوە: «چ پەرجوویەکمان نیشان دەدەیت
تاکو دەسەڵاتی ئەنجامدانی هەموو ئەم کارانەت بسەلمێنێ؟»
19 عیساش وەڵامی دانەوە: «ئەم پەرستگایە بڕووخێنن، بە
سێ ڕۆژ هەڵیدەستێنمەوە.» 20 ئینجا جولەکەکان گوتیان:
«ئەم پەرستگایە بە چل و شەش ساڵ بنیاد نراوە، تۆ بە سێ
ڕۆژ هەڵیدەستێنیتەوە؟» 21 بەڵام ئەو باسی پەرستگای لەشی
خۆی دەکرد. 22 لەبەر ئەوە کاتێک لەناو مردووان هەستایەوە،
قوتابییەکانی هاتەوە بیریان کە ئەمەی گوتبوو، ئینجا باوەڕیان
هێنا بە نووسراوە پیرۆزەکە و بەو قسەیەی عیسا فەرمووی. 23
کاتێک عیسا لە جەژنی پەسخە لە ئۆرشەلیم بوو، زۆر کەس
باوەڕیان بە ناوی هێنا، چونکە ئەو پەرجووانەیان بینی کە
دەیکرد. 24 بەڵام عیسا لەلای خۆیەوە متمانەی پێ نەکردن،
چونکە هەموو خەڵکی دەناسی. 25 ئەو پێویستی بە کەس نەبوو
دەربارەی مرۆڤ شایەتی بۆ بدات، چونکە خۆی دەیزانی دڵی
مرۆڤ چی تێدایە.

3 پیاوێک لە فەریسییەکان هەبوو بە ناوی نیقۆدیمۆس،
یەکێک بوو لە ڕابەرانی جولەکە. 2 بە شەو هاتە لای عیسا و
پێی گوت: «ڕابی، دەزانین تۆ مامۆستایەکی لەلای خوداوە
هاتوویت، چونکە کەس ناتوانێت ئەو پەرجووانە بکات کە تۆ
دەیکەیت، ئەگەر خودای لەگەڵ نەبێت.» 3 عیساش وەڵامی
دایەوە: «ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم، ئەگەر یەکێک لەدایک
نەبێتەوە، ناتوانێت شانشینی خودا ببینێت.» 4 نیقۆدیمۆس پێی
گوت: «مرۆڤ کە پیر بێت چۆن دەتوانێت لەدایک بێت؟ خۆ
دیسان ناتوانێت بچێتەوە سکی دایکی و لەدایک بێتەوە!» 5 عیسا
وەڵامی دایەوە: «ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم، ئەگەر یەکێک لە ئاو
و لە ڕۆحی پیرۆز لەدایک نەبێت، ناتوانێت بچێتە ناو شانشینی
خودا. 6 ئەوەی لە جەستە لەدایک بووە جەستەیە، ئەوەش
لە ڕۆحی خودا لەدایک بووە ڕۆحە. 7 سەرسام مەبە کە پێم
گوتی:"دەبێ لەدایک ببنەوە." 8 با بۆ کوێ بیەوێت هەڵدەکات
و گوێت لە دەنگەکەی دەبێت، بەڵام نازانیت لەکوێوە دێت و
بۆ کوێ دەچێت. هەرکەسێکیش لە ڕۆحی پیرۆز لەدایک بووە
ئاوایە.» 9 نیقۆدیمۆس گوتی: «چۆن دەکرێ ئەمانە ڕووبدەن؟»
10 عیسا وەڵامی دایەوە: «تۆ مامۆستایەکی ئیسرائیلی و ئەمانەش
نازانیت؟ 11 ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم: ئەوەی دەیزانین دەیڵێین
و ئەوەی دەیبینین شایەتی بۆ دەدەین، ئێوەش شایەتیمان قبوڵ
ناکەن. 12 باسی شتە زەمینییەکانم بۆتان کرد و باوەڕ ناکەن،
ئیتر چۆن باوەڕ دەکەن ئەگەر باسی شتە ئاسمانییەکانتان بۆ بکەم؟
13 کەس سەرنەکەوتووە بۆ ئاسمان جگە لەوەی لە ئاسمان
هاتووەتە خوارەوە، کە ئەویش کوڕی مرۆڤە. 14 هەروەک
موسا لە چۆڵەوانی مارەکەی بەرزکردەوە، ئاواش دەبێ کوڕی
مرۆڤ بەرز بکرێتەوە، 15 تاکو هەرکەسێک باوەڕی پێ
بهێنێت ژیانی هەتاهەتایی هەبێت.» (aiōnios g166) 16 لەبەر
ئەوەی خودا ئەوەندە جیهانی خۆشویست، تەنانەت کوڕە
تاقانەکەی بەختکرد، تاکو هەرکەسێک باوەڕی پێ بهێنێت لەناو
نەچێت، بەڵکو ژیانی هەتاهەتایی هەبێت، (aiōnios g166) 17
چونکە خودا کوڕەکەی نەنارده جیهان تاکو جیهان حوکم
بدات، بەڵکو تاکو جیهان بەوەوە ڕزگاری ببێت. 18 ئەوەی
باوەڕی پێ بهێنێت حوکم نادرێت، بەڵام ئەوەی باوەڕ ناهێنێت
ئەوا حوکم دراوە، چونکە باوەڕی بە ناوی کوڕە تاقانەکەی
خودا نەهێناوە. 19 ئەمەش حوکمەکەیە: ڕووناکییەکە هاتە
جیهان بەڵام خەڵک لە جیاتی ڕووناکییەکە تاریکییەکەیان
خۆشویست، چونکە کردەوەیان خراپ بوو. 20 لەبەر ئەوەی
هەرکەسێک خراپە بکات ڕقی لە ڕووناکییەکەیە و نایەتە لای
ڕووناکییەکە، نەوەک کردەوەکانی ئاشکرابێت. 21 بەڵام
ئەوەی بەگوێرەی ڕاستی دەڕوات، دێتە لای ڕووناکییەکە،
تاکو دەربکەوێت کە کردەوەکانی لە خوداوەیە. 22 دوای
ئەمانە عیسا و قوتابییەکانی هاتنە خاکی یەهودیا، لەوێ لەگەڵیان
مایەوە و خەڵکی لە ئاو هەڵدەکێشا. 23 یەحیاش لە ئەینونی
نزیک شاری سالیم خەڵکی لە ئاو هەڵدەکێشا، چونکە لەوێ ئاو
زۆر بوو، ئیتر دەهاتن و لە ئاو هەڵدەکێشران، 24 چونکە هێشتا
یەحیا نەخرابووە زیندانەوە. 25 لەوێ دەربارەی پاککردنەوە
گفتوگۆیەک کەوتە نێوان قوتابییەکانی یەحیا و جولەکەیەک.
26 قوتابییەکانی هاتنە لای یەحیا و پێیان گوت: «ڕابی، ئەوەی
لەوبەری ڕووباری ئوردون لەگەڵ تۆ بوو، ئەوەی شایەتیت
بۆی دا، ئەوەتا خەڵک لە ئاو هەڵدەکێشێت و هەموو خەڵک
دێنە لای.» 27 یەحیا وەڵامی دایەوە: «کەس ناتوانێت شتێک
وەربگرێت ئەگەر لە ئاسمانەوە پێی نەدرابێت. 28 ئێوە خۆتان
شایەتیم بۆ دەدەن کە گوتم:"من مەسیح نیم، بەڵام پێش ئەو
نێردراوم." 29 بووک بۆ زاوایە، هاوڕێی زاواش کە خزمەتی
زاوا دەکات و چاوەڕێی دەنگی هاتنەکەی دەکات، کاتێک
گوێی لە دەنگی زاوا دەبێ، زۆر دڵخۆش دەبێت. ئەم خۆشییە
درا بە من و ئێستا هاتە دی. 30 پێویستە ئەو زیاد بکات و منیش
کەم.» 31 ئەوەی لە سەرەوە دێت لە سەرووی هەمووانە.
بەڵام ئەوەی لە زەوییە ئەوە زەمینییە و وەکو کەسێکی زەمینی
دەدوێت. ئەوەی لە ئاسمانەوە دێت لە سەرووی هەمووانە و
32 شایەتی ئەوە دەدات کە بینیویەتی و بیستوویەتی، بەڵام
کەس شایەتییەکەی وەرناگرێت. 33 ئەوەی شایەتییەکەی
وەردەگرێت، مۆری دەکات کە خودا ڕاستە، 34 چونکە
ئەوەی خودا ناردوویەتی بە پەیامی خودا دەدوێت، لەبەر
ئەوەی خودا بێ سنوور ڕۆحی پیرۆز دەبەخشێت. 35 باوکی
ئاسمانی کوڕی خۆی خۆشدەوێت و هەموو شتێکی داوەتە
دەستی. 36 ئەوەی باوەڕ بە کوڕەکە بهێنێت ژیانی هەتاهەتایی

هەیە. بەڵام ئەوەی گوێڕایەڵی کوڕەکە نییە ژیان نابینێت،
بەڵکو تووڕەیی خودای لەسەر دەمێنێت. (aiōnios g166)

4

فەریسییەکان بیستیان کە عیسا لە یەحیا زیاتر قوتابی
دروستکردووە و لە ئاو هەڵیکێشاوە، 2 هەرچەندە عیسا خۆی
خەڵکی لە ئاو هەڵنەدەکێشا، بەڵکو قوتابییەکانی. 3 کاتێک
عیسا ئەمەی زانی یەهودیای بەجێهێشت و گەڕایەوە جەلیل. 4
جا دەبوایە بە ناوچەی سامیرەدا تێبپەڕێت. 5 ئیتر گەیشتە
شارۆچکەیەکی سامیرە کە ناوی سوخار بوو، نزیک ئەو پارچە
زەوییەی یاقوب دابوویە یوسفی کوڕی. 6 بیری یاقوبیش
لەوێ بوو. جا لەبەر ئەوەی کە عیسا لە گەشتەکە ماندوو بوو،
لەلای بیرەکە دانیشت، نزیکەی کاتژمێر دوازدە بوو. 7 کاتێک
ژنێکی سامیرەیی هات بۆ ئەوەی ئاو ببات، عیسا پێی فەرموو:
«هەندێک ئاوم بدەرێ.» 8 لەو کاتەدا قوتابییەکانی چووبوونە
ناو شار تاکو خواردن بکڕن. 9 جا ژنە سامیرەییەکە پێی گوت:
«تۆ جولەکەیت و منیش ژنێکی سامیرەییم، چۆن داوای ئاوم لێ
دەکەیت؟» چونکە جولەکەکان تێکەڵی سامیرەییەکان نابن. 10
عیساش وەڵامی دایەوە: «ئەگەر بەخشینی خودات بزانیایە و
هەروەها ئەوەش کێیە کە پێت دەڵێت ”ئاوم بدەرێ،“ ئەوسا تۆ
داوات لێ دەکرد و ئەویش ئاوی ژیانی پێدەدایت.» 11 ژنەکە
پێی گوت: «بەڵام گەورەم، دۆلکەت پێ نییە و بیرەکەش
قووڵە. ئیتر تۆ ئاوی ژیانت لەکوێ بوو؟ 12 خۆ لە یاقوبی باوکمان
گەورەتر نیت کە بیرەکەی پێداوین، خۆی و کوڕەکانی و
ماڵاتەکانیشی لێیان خواردووەتەوە؟» 13 عیسا وەڵامی دایەوە:
«هەرکەسێک لەم ئاوە بخواتەوە جارێکی دیکە تینووی دەبێتەوە.
14 بەڵام ئەوەی لەو ئاوە بخواتەوە کە من دەیدەمێ، هەرگیز
تینووی نابێت، بەڵکو ئەو ئاوەی من دەیدەمێ تێیدا دەبێتە
کانیاوێک و هەڵدەقوڵێت، ژیانی هەتاهەتایی دەبەخشێ.» (aiōn
g165, aiōnios g166) 15 ژنەکەش پێی گوت: «گەورەم، ئەو
ئاوەم بدەرێ تاکو تینوو نەبم و نەیەمەوە ئێرە بۆ ئاوکێشان.» 16
عیسا پێی فەرموو: «بڕۆ، مێردەکەت بانگ بکە و وەرەوە ئێرە.»
17 ژنەکە وەڵامی دایەوە: «مێردم نییە.» عیساش پێی فەرموو:
«ڕاست دەکەیت کە دەڵێی مێردم نییە. 18 لە ڕاستیدا پێنج
مێردت هەبوو، ئێستاش ئەوەی هەتە مێردت نییە. ئەمەشت
بە ڕاستی گوت.» 19 ژنەکە پێی گوت: «گەورەم، وای
دەبینم کە تۆ پێغەمبەر بیت. 20 باوباپیرانمان لەم شاخەدا
خودایان پەرستووە، بەڵام ئێوە دەڵێن ئۆرشەلیم ئەو شوێنەیە کە
پێویستە پەرستنی لێ بکرێت.» 21 عیسا پێی فەرموو: «خانم،
باوەڕم پێ بکە، کاتێک دێت ئێوە باوک دەپەرستن، بەڵام نە
لەسەر ئەم شاخە و نە لە ئۆرشەلیم. 22 ئەوەی ئێوە دەیپەرستن
نایناسن، بەڵام ئەوەی ئێمە دەیپەرستین دەیناسین، چونکە
ڕزگاری لە جولەکەوەیە. 23 بەڵام کاتێک دێت ئەویش کە
ئێستایە خواپەرستە ڕاستەقینەکان بە ڕۆحی پیرۆز و ڕاستی
باوک دەپەرستن، چونکە باوک داوای ئەم جۆرە خواپەرستانە
دەکات. 24 خودا ڕۆحە و پێویستە ئەوانەی دەیپەرستن بە
ڕۆحی پیرۆز و ڕاستی بیپەرستن.» 25 ژنەکە پێی گوت: «دەزانم
مەسیا دێت، کە پێی دەگوترێ مەسیح، کە ئەو هات هەموو
شتێکمان پێ ڕادەگەیەنێت.» 26 عیساش پێی فەرموو: «من ئەوم،
ئەوەی قسەت لەگەڵ دەکات.» 27 لەو کاتەدا قوتابییەکانی
گەیشتن و سەرسام بوون کە لەگەڵ ژنێک قسە دەکات.
بەڵام کەس نەیگوت: «چیت دەوێت؟» یان «بۆچی قسەی
لەگەڵ دەکەیت؟» 28 ئینجا ژنەکە گۆزەکەی بەجێهێشت،
چووە ناو شار و بە خەڵکی گوت: 29 «وەرن ئەو پیاوە ببینن
کە هەرچییەکم کردووە پێی فەرمووم! دەبێ مەسیح نەبێت؟»
30 ئیتر خەڵکەکە لە شار هاتنە دەرەوە و چوونە لای. 31
لەو کاتەدا قوتابییەکان تکایان لێی دەکرد: «ڕابی، شتێک بخۆ!»
32 بەڵام پێی فەرموون: «من خواردنێکم هەیە دەیخۆم، کە
ئێوە نایزانن.» 33 لەبەر ئەوە قوتابییەکان بە یەکتریان دەگوت:
«کەس هیچی بۆ هێناوە بیخوات؟» 34 عیساش پێی فەرموون:
«خواردنی من ئەوەیە خواستی ئەوە ئەنجام بدەم کە ناردوومی
و کارەکەی تەواو بکەم. 35 ئەی ئێوە نالێن: ”پاش چوار مانگ
کاتی دروێنە دێت“؟ ئەوەتا پێتان دەڵێم: چاوتان هەڵبڕن و
سەیری کێڵگەکان بکەن وا زەرد هەڵگەڕاون بۆ دروێنە. 36
سەپانیش کرێ وەردەگرێت و بۆ ژیانی هەتاهەتایی بەرهەم
کۆدەکاتەوە، تاکو تۆوچێن و سەپان پێکەوە دڵشاد بن. (aiōnios
g166) 37 لەبەر ئەوە ئەو پەندە ڕاستە کە دەڵێت: ”یەکێک تۆو
دەکات و یەکێکی دیکە دروێنە دەکات.“ 38 من ئێوەم بۆ
دروێنەیەک ناردووە کە پێوەی ماندوو نەبوون. کەسانی دیکە

پێوەی ماندوو بوون و ئێوە بەرهەمی ماندووبوونیان دەخۆن.»
39 زۆر لە سامیرەییەکانی ئەو شارە باوەڕیان بە عیسا هێنا، لەبەر
قسەی ئەو ژنەی کە شایەتی دەدا: «هەرچییەکم کردووە پێی
فەرمووم.» 40 لەبەر ئەوە کاتێک سامیرەییەکان هاتنە لای عیسا،
تکایان لێکرد لەلایان بمێنێتەوە، ئەویش دوو ڕۆژ لەوێ مایەوە.
41 ژمارەیەکی زۆر زیاتریش بەهۆی قسەکانییەوە باوەڕیان هێنا.
42 بە ژنەکەیان دەگوت: «چیتر بەهۆی قسەی تۆوە نییە کە ئێمە
باوەڕ دەهێنین، چونکە خۆمان بیستمان و دەزانین کە ئەم
پیاوە بەڕاستی ڕزگارکەری جیهانە!» 43 پاش ئەو دوو ڕۆژە
عیسا ئەوێی بەجێهێشت و چوو بۆ جەلیل، 44 چونکە خۆی
فەرموویبووی کە پێغەمبەر لە شاری خۆی ڕێزی لێ ناگیرێت.
45 لەبەر ئەوە کاتێک هاتە جەلیل، جەلیلییەکان پێشوازییان
لێی کرد، چونکە ئەوانیش بۆ جەژن هاتبوون و هەموو ئەو
شتانەیان بینیبوو کە لە جەژندا لە ئۆرشەلیم کردبووی. 46 عیسا
دیسان هاتەوە شارۆچکەی قانا لە ناوچەی جەلیل کە لەوێ
ئاوی کردبووە شەراب. لەو شارۆچکەیەدا کاربەدەستێکی پاشا
هەبوو کە کوڕەکەی لە کەفەرناحوم نەخۆش بوو. 47 کاتێک
کە بیستی عیسا لە یەهودیاوە هاتووەتە جەلیل، چووە لای
و لێی پاڕایەوە کە بێت بۆ ئەوەی کوڕەکەی چاک بکاتەوە
کە لە سەرەمەرگدا بوو. 48 ئینجا عیسا پێی فەرموو: «ئەگەر
ئێوە پەرجوو و کاری سەرسوڕهێنەر نەبینن هەرگیز باوەڕ
ناهێنن.» 49 کاربەدەستەکەش پێی گوت: «گەورەم، پێش
ئەوەی کوڕەکەم بمرێت، وەرە.» 50 عیسا پێی فەرموو: «بڕۆ!
کوڕەکەت دەژێت.» پیاوەکە باوەڕی بەو قسەیە کرد کە
عیسا پێی فەرموو و ڕۆیشت. 51 کە بە ڕێگاوە بوو، کۆیلەکانی
تووشی بوون و هەواڵیان پێدا کە کوڕەکەی زیندووە. 52
جا سەبارەت بەو کاتژمێرەی تێیدا چاکتر ببووەوە پرسیاری
لێکردن، وەڵامیان دایەوە: «دوێنێ کاتژمێر یەکی پاش نیوەڕۆ
تایەکە بەریدا.» 53 باوکەکە زانی کە ڕێک ئەو کاتە بووە کە
عیسا پێی فەرموبوو: «کوڕەکەت دەژێت.» ئەوسا خۆی و
خاووخێزانی هەموو باوەڕیان هێنا. 54 ئەمەش دووەم پەرجوو
بوو کە عیسا کردی، دوای ئەوەی لە یەهودیاوە هاتە جەلیل.

5 پاش ماوەیەک لە کاتی جەژنێکی جولەکەدا، عیسا چوو بۆ
ئۆرشەلیم. 2 لە ئۆرشەلیم لەلای دەروازەی مەڕ حەوزێک
هەبوو بە عیبری پێیان دەگوت بێتحەسدا، بە دەوریدا پێنج
ڕێڕەوی سەر داپۆشراو هەبوو کە هەردوو لایان بە کۆڵەکە
گیرابوون. 3 لەوێ خەڵکێکی زۆر ڕاکشابوون، نەخۆش و
کوێر و شەل و گۆج، چاوەڕێی جوڵانی ئاوەکە بوون، 4 چونکە
هەندێک جار فریشتەیەکی یەزدان دادەبەزی بۆ ناو حەوزەکە و
ئاوەکەی دەجوڵاند، جا ئەوەی یەکەم کەس دەچووە ناو
حەوزەکەوە، هەر نەخۆشییەکی هەبووایە چاک دەبووەوە. 5
کابرایەک لەوێ بوو کە سی و هەشت ساڵ نەخۆش بوو. 6
کاتێک عیسا ئەم کابرایەی بینی پاڵکەوتووە و زانی ماوەیەکی
زۆرە وایە، پێی فەرموو: «دەتەوێ چاکبیتەوە؟» 7 نەخۆشەکە
وەڵامی دایەوە: «گەورەم، کاتێک ئاوەکە دەجوڵێت، کەسم
نییە بمخاتە ناو حەوزەکەوە. هەروەها کاتێکیش هەوڵ دەدەم
بڕۆم، یەکێکی دیکە پێش من دەچێتە ناوی.» 8 عیساش پێی
فەرموو: «هەستە! نوێنەکەت هەڵگرە و بڕۆ!» 9 دەستبەجێ
کابرا چاک بووەوە، نوێنەکەی هەڵگرت و ڕۆیشت. ئەو
ڕۆژەش شەممە بوو، 10 لەبەر ئەوە ڕابەرانی جولەکە بە کابرای
چاکبووەوەیان گوت: «شەممەیە و دروست نییە نوێنەکەت
هەڵگریت.» 11 کابرا وەڵامی دانەوە: «ئەوەی چاکیکردمەوە
پێی فەرمووم:"نوێنەکەت هەڵگرە و بڕۆ."» 12 لێیان پرسی: «ئەو
پیاوە کێیە کە پێی گوتی:"هەڵیگرە و بڕۆ"؟» 13 بەڵام کابرای
چاک بووەوە نەیدەزانی کێیە، چونکە عیسا لەناو ئەو خەڵکەی
لەوێ بوون بە نهێنی دوورکەوتەوە. 14 دوای ئەوە عیسا ئەوی
لە پەرستگا بینییەوە و پێی فەرموو: «ئەوەتا چاکبوویتەوە. ئیتر
گوناه مەکە، نەوەک خراپتر بەسەربێت.» 15 کابراش چوو و
بە ڕابەرانی جولەکەی گوت کە عیسا بووە چاکیکردووەتەوە.
16 لەبەر ئەوەی کە عیسا ئەم کارانەی لە ڕۆژی شەممەدا
دەکرد، ڕابەرانی جولەکە دەستیان کرد بە چەوساندنەوەی.
17 بەڵام عیسا لە بەرامبەردا فەرمووی: «هەتا ئێستا باوکم کار
دەکات، منیش کار دەکەم.» 18 لەبەر ئەم هۆیە جولەکەکان
زیاتر هەوڵیان دەدا بیکوژن، چونکە تەنها شەممەی نەدەشکاند،
بەڵکو دەیگوت کە خودا باوکیەتی، خۆی لەگەڵ خودا
یەکسان دەکرد. 19 لەبەر ئەوە عیسا وەڵامی دانەوە: «ڕاستی

ڕاستیتان پێ دەڵێم: کوڕەکە ناتوانێت لە خۆیەوە هیچ شتێک
بکات ئەوە نەبێت کە دەیبینێت باوک دەیکات، چونکە
هەرچی باوک دەیکات، کوڕەکەش دەیکات. 20 باوک
کوڕی خۆی خۆشدەوێت و هەموو ئەوەی پیشان دەدات
کە دەیکات، کاری لەمانەش مەزنتری پیشان دەدات، تاکو
سەرسام بن. 21 وەک چۆن باوک مردووان هەڵدەستێنێتەوە
و زیندوو دەکاتەوە، کوڕەکەش ئەوەی بیەوێت زیندووی
دەکاتەوە. 22 هەروەها باوک کەس حوکم نادات، بەڵکو
هەموو حوکمدانی داوەتە دەست کوڕەکە، 23 تاکو هەموو
ڕێزی کوڕەکە بگرن وەک چۆن ڕێزی باوک دەگرن. ئەوەی
ڕێزی کوڕەکە نەگرێ، ڕێزی باوکیش ناگرێ کە ناردوویەتی.
24 «ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی گوێ لە وشەکەم بگرێت
و باوەڕ بهێنێت بەوەی ناردوومی ژیانی هەتاهەتایی دەبێت و
حوکم نادرێت، بەڵکو لە مردنەوە بۆ ژیان گواستراوەتەوە.
(aiōnios g166) 25 ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: کاتێک دێت
کە ئێستایە، کاتێک مردووان دەنگی کوڕی خودا دەبیستن،
گوێگرانیش زیندوو دەبنەوە، 26 چونکە وەک باوک ژیانی لە
خۆیدا هەیە، بەکوڕەکەشی داوە ژیانی لە خۆیدا هەبێت. 27
دەسەڵاتی حوکمدانیشی داوەتێ، چونکە ئەو کوڕی مرۆڤە. 28
«لەمە سەرسام مەبن، چونکە کاتێک دێت هەموو ئەوانەی
لەناو گۆڕدان دەنگی دەبیستن و 29 دێنە دەرەوە، ئەوانەی
کرداری چاکیان کردووە هەڵدەستنەوە بۆ ئەوەی بژین، بەڵام
ئەوانەی کرداری خراپیان کردووە هەڵدەستنەوە بۆ ئەوەی
حوکم بدرێن. 30 لە خۆمەوە ناتوانم هیچ بکەم. وەک دەبیستم
حوکم دەدەم، حوکمدانەکەشم دادپەروەرانەیە، چونکە داوای
خواستی خۆم ناکەم، بەڵکو خواستی ئەوەی ناردوومی. 31
«ئەگەر خۆم شایەتی بۆ خۆم بدەم شایەتییەکەم ڕاست نییە. 32
یەکێکی دیکە شایەتیم بۆ دەدات، منیش دەزانم ئەو شایەتییەی
بۆ منی دەدات ڕاستە. 33 «نێردراوتان ناردە لای یەحیا،
ئەویش شایەتی بۆ ڕاستی دا. 34 من شایەتی مرۆڤ وەرناگرم،
ئەمانەش دەڵێم تاکو ئێوە ڕزگاربن. 35 ئەو چرایەکی هەڵگیرساو
و بریسکەدار بوو، دەتانویست ماوەیەک بە ڕووناکییەکەی
دڵخۆش بن. 36 «بەڵام من شایەتییەکم هەیە لەوەی یەحیا
گرنگترە، چونکە ئەو کارانەی باوکم پێیداوم تەواوی بکەم، ئەم
کارانە خۆیان شایەتیم بۆ دەدەن کە باوکم منی ناردووە. 37
باوکیشم کە ناردوومی، خۆی شایەتیم بۆ دەدات. ئێوە هەرگیز
دەنگیتان نەبیستووە و ڕواڵەتیتان نەبینیوە، 38 فەرمایشتەکەشی
لە دڵی ئێوەدا نامێنێتەوە، چونکە ئەوەی ئەو ناردوویەتی ئێوە
باوەڕی پێ ناکەن. 39 نووسراوە پیرۆزەکان دەپشکنن، چونکە
وا دەزانن ژیانی هەتاهەتایی بۆ ئێوە تێدایە. ئەم نووسراوانەش
شایەتیم بۆ دەدەن، (aiōnios g166) 40 بەڵام ناتانەوێ بێنە لام
تاکو ژیانتان هەبێت. 41 «من شکۆ لە خەڵک وەرناگرم. 42
بەڵام ئێوەم ناسی کە خۆشەویستی خوداتان لە دڵدا نییە. 43 بە
ناوی باوکمەوە هاتووم، پێشوازیم لێ ناکەن، بەڵام ئەگەر یەکێکی
دیکە بە ناوی خۆیەوە بێت، پێشوازی لێدەکەن. 44 چۆن
دەتوانن باوەڕ بهێنن ئەگەر شکۆمەندی لە یەکتری وەربگرن و
داوای ئەو شکۆمەندییە نەکەن کە لە تاکە خوداوەیە؟ 45 «وا
مەزانن من لەلای باوک سکاڵاتان لێ دەکەم. یەکێک هەیە
سکاڵاتان لێ بکات، کە موسایە، ئەوەی هیواتان پێیەتی. 46
ئەگەر باوەڕتان بە موسا بکردایە، باوەڕتان بە منیش دەکرد،
چونکە لەبارەی منەوە نووسیویەتی. 47 ئەگەر باوەڕیش بە
نووسراوی ئەو نەکەن، چۆن باوەڕ بە وتەکانی من دەکەن؟»

6 دوای ئەمە عیسا چوو بۆ ئەوبەری دەریاچەی جەلیل،
کە دەریاچەی تەبەرییەیە، 2 ئاپۆرەیەک لە خەڵک دوای
کەوتبوون، چونکە ئەو پەرجوانەیان بینیبوو کە لە نەخۆشەکاندا
دەیکرد. 3 ئینجا عیسا چووە سەر شاخ و لەوێ لەگەڵ
قوتابییەکانی دانیشت. 4 جەژنی پەسخەی جولەکەش نزیک بوو.
5 کاتێک عیسا چاوی هەڵبڕی و خەڵکێکی لە ڕادەبەدەر
زۆری بینی دەهاتنە لای، بە فیلیپۆسی فەرموو: «لەکوێ
نان بکڕین و ئەمانە نان بدەین؟» 6 ئەمەی گوت بۆ ئەوەی
تاقی بکاتەوە، چونکە خۆی دەیزانی دەبێت چی بکات. 7
فیلیپۆس وەڵامی دایەوە: «بایی دوو سەد دیناریش نان بەشیان
ناکات، ئەگەر هەریەکەیان کەمێکی بەرکەوێت.» 8 یەکێک
لە قوتابییەکانی کە ئەندراوسی برای شیمۆن پەترۆس بوو پێی
گوت: 9 «کوڕێک لێرەیە پێنج نانی جۆ و دوو ماسی پێیە.
بەڵام ئەوەندە چییە بۆ ئەم هەمووە؟» 10 عیسا فەرمووی:
«خەڵکەکە دابنیشێنن.» ئەو شوێنە گیایەکی زۆری لێبوو، جا

پیاوەکان کە پێنج هەزار دەبوون دانیشتن. 11 عیساش نانەکانی
وەرگرت و سوپاسی خودای کرد، پاشان بەپێی پێویست دابەشی
کرد بەسەر ئەوانەدا کە دانیشتبوون. بۆ ماسییەکانیش هەمان
شتی کرد. 12 کاتێک هەمووان تێربوون، عیسا بە قوتابییەکانی
فەرموو: «ئەو پەلکەنانەی ماوەتەوە کۆی بکەنەوە تاکو هیچ
بەفیڕۆ نەڕوات.» 13 ئەوانیش کۆیان کردەوە و دوازدە
سەبەتەیان پڕکرد لەو پەلکەنانەی ئەو پێنج نانە جۆیەی لە
نانخۆران مابووەوە. 14 لەبەر ئەوە کە خەڵکەکە بینییان عیسا
چ پەرجووێکی کرد، گوتیان: «بە ڕاستی ئەمە پێغەمبەرەکەیە
کە بۆ جیهان دێت.» 15 عیسا زانی ئەوان بە نیازن بێن و
بیگرن تاکو بیکەنە پاشا، دیسان بە تەنها چووە سەر شاخ.
16 کاتێک ئێوارە داهات قوتابییەکانی بۆ لای دەریاچەکە
چوونە خوارەوە، 17 سواری بەلەمێک بوون و بە دەریاچەدا
بۆ کەفەرناحوم کەوتنەڕێ. تاریک داهات و عیسا هەر
نەگەیشتە لایان. 18 ڕەشەبا هەڵیکرد و دەریاچە هەڵچوو. 19
کە نزیکەی بیست و پێنج تاکو سی تیرهاوێژ سەوڵیان لێدابوو،
عیسایان بینی بەسەر ئاوەکەدا دەڕوات و لە بەلەمەکە نزیک
دەبێتەوە، جا ترسان. 20 بەڵام پێی فەرموون: «ئەوە منم،
مەترسن!» 21 کە ڕازی بوون سواری بەلەمەکەی بکەن،
دەستبەجێ بەلەمەکە گەیشتە ئەو کەنارەی بۆی دەچوون. 22 بۆ
بەیانی، ئەو خەڵکەی لەوبەری دەریاچەکە ڕاوەستابوون بینییان
لە بەلەمێک زیاتر لەوێ نەبوو، عیساش لەگەڵ قوتابییەکانی
سواری بەلەم نەبوو، بەڵکو قوتابییەکانی بە تەنها بەڕێکەوتبوون.
23 ئینجا بەلەمی دیکە لە شاری تەبەرییەوە هاتنە نزیک ئەو
شوێنەی نانەکەیان لێی خوارد کە عیسای خاوەن شکۆ سوپاسی
خودای کرد. 24 کاتێک خەڵکەکە بینییان نە عیسا لەوێیە و نە
قوتابییەکانی، سواری بەلەمەکان بوون و چوونە کەفەرناحوم، بۆ
ئەوەی بەدوای عیسادا بگەڕێن. 25 کە لەوبەری دەریاچەکە
دۆزییانەوە، لێیان پرسی: «ڕابی، کەی گەیشتییە ئێرە؟» 26
عیسا وەڵامی دانەوە: «ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئێوە بەدوامدا
دەگەڕێن نەک لەبەر ئەوەی نیشانەکانتان بینی، بەڵکو لەبەر
ئەوەی لە نانەکەتان خوارد و تێر بوون. 27 بۆ خۆراکێک ئیش
مەکەن کە لەناودەچێت، بەڵکو بۆ خۆراکێک کە بۆ ژیانی
هەتاهەتایی دەمێنێتەوە، ئەوەی کوڕی مرۆڤ دەتانداتێ،
چونکە ئەمە خودای باوک مۆری لێداوە.» (aiōnios g166) 28
لەبەر ئەوە لێیان پرسی: «چی بکەین تاکو کارەکانی خودا بکەین؟»
29 عیسا وەڵامی دانەوە: « کاری خودا ئەمەیە: باوەڕ بهێنن
بەوەی ناردوویەتی.» 30 ئەوانیش لێیان پرسی: «چ پەرجووێک
دەکەیت تاکو ببینین و باوەڕت پێ بکەین؟ چی دەکەیت؟ 31
باوباپیرانمان لە چۆڵەوانی مەنیان خوارد، وەک نووسراوە: [لە
ئاسمانەوە نانی دانێ تاکو بیخۆن.]» 32 عیساش پێی فەرموون:
«ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: موسا نەبوو نانەکەی لە ئاسمانەوە
دانێ، بەڵکو باوکمە لە ئاسمانەوە نانی ڕاستیتان دەداتێ، 33
چونکە نانی خودا ئەوەیە کە لە ئاسمانەوە دابەزیوە و ژیان
دەبەخشێتە جیهان.» 34 لەبەر ئەوە پێیان گوت: « گەورەم،
هەموو کاتێک ئەو نانەمان بدەرێ.» 35 عیساش پێی فەرموون:
«منم نانی ژیان. ئەوەی بێتە لام هەرگیز برسی نابێت، ئەوەش
باوەڕم پێ بهێنێت هەرگیز تینووی نابێت. 36 بەڵام پێم گوتن،
منتان بینیوە و باوەڕیش ناهێنن. 37 هەرکەسێک باوکم دەیداتە
من دێتە لام، ئەوەش بێتە لام، هەرگیز دەرینا کەم. 38 من لە
ئاسمانەوە دابەزیوم، نەک بۆ ئەوەی خواستی خۆم ئەنجام بدەم،
بەڵکو خواستی ئەوەی ناردوومی. 39 ئەمەش خواستی ئەوەیە
کە منی ناردووە، هیچ کەسێک لەوانە لەدەست نەدەم کە
بۆ پێی داوم، بەڵکو لە ڕۆژی دواییدا زیندوویان دەکەمەوە. 40
خواستی باوکم ئەمەیە: هەرکەسێک تەماشای کوڕەکە بکات و
باوەڕی پێ بهێنێت ژیانی هەتاهەتایی دەبێت، منیش لە ڕۆژی
دواییدا زیندووی دەکەمەوە.» (aiōnios g166) 41 جولەکەش
دەستیان کرد بە بۆڵەبۆڵکردن، چونکە فەرمووی: «منم ئەو نانەی
لە ئاسمانەوە دابەزیوە.» 42 گوتیان: «ئەمە عیسای کوڕی
یوسف نییە، کە دایک و باوکی دەناسین؟ ئێستا چۆن دەڵێت”لە
ئاسمانەوە دابەزیوم“؟» 43 عیساش وەڵامی دانەوە و پێی گوتن:
«لەناو خۆتاندا بۆڵەبۆڵ مەکەن. 44 کەس ناتوانێت بێتە لام
ئەگەر باوک ڕاینەکێشێت، ئەوەی ناردوومی، منیش لە ڕۆژی
دواییدا زیندووی دەکەمەوە. 45 لە پەڕتووکی پێغەمبەراندا
نووسراوە: [هەموو لە خوداوە فێر دەبن.] جا ئەوەی لە باوکەوە
بیستبێتی و فێربووبێت دێتە لام. 46 کەس باوکی نەبینیوە جگە
لەوەی لە خوداوەیە، تەنها ئەوەی لە خوداوەیە باوکی بینیوە. 47
ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی باوەڕ بهێنێت ژیانی هەتاهەتایی

هەیە. (aiōnios g166) 48 منم نانی ژیان. 49 باوباپیرانتان لە
چۆڵەوانیدا مەنیان خوارد و مردن. 50 بەڵام ئەمە ئەو نانەیە کە
لە ئاسمانەوە دابەزیوە، تاکو ئەوەی لێی بخوات نەمرێت. 51 منم
ئەو نانە زیندووەی کە لە ئاسمانەوە دابەزیوە. ئەگەر یەکێک
لەم نانە بخوات بۆ هەتاهەتایە دەژیێت. ئەو نانەش کە بۆ ژیانی
جیهان دەیبەخشم، جەستەمە.» (aiōn g165) 52 جولەکەکان
لەناو خۆیان دەمەقاڵێیان بوو و دەیانگوت: «ئەمە چۆن دەتوانێ
جەستەی خۆیمان بداتێ بیخۆین؟» 53 لەبەر ئەوە عیسا پێی
فەرموون: «ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەگەر جەستەی کوڕی
مرۆڤ نەخۆن و خوێنی نەخۆنەوە، ژیان لە ناختاندا نابێت.
54 ئەوەی جەستەم بخوات و خوێنم بخواتەوە ژیانی هەتاهەتایی
هەیە، منیش لە ڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە، (aiōnios
g166) 55 چونکە جەستەم خۆراکی ڕاستەقینەیە و خوێنیشم
خواردنەوەی ڕاستەقینە. 56 ئەوەی جەستەم بخوات و خوێنم
بخواتەوە بە منەوە پەیوەست دەبێت و منیش بەوەوە. 57 وەک
باوکی زیندوو ناردوومی، منیش بەو باوکە زیندووم، ئاواش
ئەوەی لە جەستەی من بخوات بەهۆی منەوە دەژیێت. 58
ئەمە ئەو نانەیە کە لە ئاسمانەوە دابەزیوە، نەک وەکو ئەوەی
باوباپیران خواردیان و مردن. ئەوەی لەم نانە بخوات هەتاهەتایە
دەژیێت.» (aiōn g165) 59 عیسا ئەمانەی لە کاتێکدا فەرموو کە
لە کەنیشتی کەفەرناحومدا خەریکی فێرکردنی خەڵک بوو. 60
کاتێک زۆرێک لە قوتابییەکان گوێیان لەو فەرمایشتەی عیسا
بوو، گوتیان: «ئەم قسەیە گرانە! کێ دەتوانێت وەریبگرێت؟»
61 عیسا لە دڵی خۆیدا زانی قوتابییەکانی بەهۆی ئەمەوە بۆڵەبۆڵ
دەکەن، پێی فەرموون: «ئایا ئەمە دەبێتە هۆی ساتمەکردنتان؟
62 ئەی ئەگەر ببینن کوڕی مرۆڤ بەرزبێتەوە بۆ ئەو شوێنەی
یەکەم جار لێی بوو؟! 63 ڕۆحی پیرۆز ژیان دەدات، بەڵام
جەستە بە کەڵک نایەت. ئەو قسانەی پێم گوتن ڕۆح و ژیانن.
64 بەڵام هەندێکتان باوەڕ ناهێنن.» عیسا هەر لە سەرەتاوە
ئەوانەی دەناسی کە باوەڕ ناهێنن، هەروەها دەیزانی کێ بە
گرتنی دەدات. 65 ئینجا فەرمووی: «لەبەر ئەوە پێم گوتن،
کەس ناتوانێ بێت بۆ لام، مەگەر باوک ڕێگەی پێدابێت.»
66 لەو کاتە بەولاوە زۆرێک لە قوتابییەکانی پشتیان تێکرد و ئیتر
لەگەڵی نەدەگەڕان. 67 لەبەر ئەوە عیسا بە دوازدە قوتابییەکەی
فەرموو: «ئەی ئێوە ناتانەوێ بڕۆن؟» 68 شیمۆن پەترۆس وەڵامی
دایەوە: «گەورەم، بچینە لای کێ؟ وتەکانی ژیانی هەتاهەتایی
لەلای تۆیە. (aiōnios g166) 69 ئێمەش باوەڕمان هێنا و زانیمان
کە تۆ پیرۆزەکەی خودایت.» 70 عیسا وەڵامی دانەوە: «ئایا
من ئێوەی دوازدەم هەڵنەبژاردووە؟ بەڵام یەکێک لە ئێوە
ئیبلیسە!» 71 ئەو باسی یەهوزای شیمۆنی ئەسخەریوتی دەکرد،
چونکە سەرەڕای ئەوەی کە یەکێک بوو لە دوازدە قوتابییەکە،
بەڵام بەتەمابوو بە گرتنی بدات.

7 دوای ئەمانە عیسا بە جەلیلدا دەگەڕا و نەیدەویست لە
یەهودیا بگەڕێ، چونکە ڕابەرانی جولەکەی ئەوێ هەوڵیان
دەدا بیکوژن. 2 کاتێک جەژنی کەپرەشینەی جولەکەش
نزیک بووەوە، 3 براکانی پێیان گوت: «ئێرە بەجێبهێڵە و
بڕۆ بۆ ناوچەی یەهودیا، تاکو قوتابییەکانی خۆشت کارەکانت
ببینن کە تۆ دەیکەیت، 4 هیچ کەسێک بە نهێنی شتێک
ناکات ئەگەر بیەوێت ئاشکرابێت. ئەگەر ئەم شتانە دەکەیت،
خۆت پیشانی جیهان بدە.» 5 براکانی وایان پێ گوت، چونکە
تەنانەت ئەوانیش باوەڕیان پێی نەدەکرد. 6 عیساش پێی
فەرموون: «جارێ کاتم نەهاتووە، بەڵام هەردەم کاتی ئێوە
گونجاوە. 7 جیهان ناتوانێت ڕقی لێتان بێتەوە، بەڵام ڕقی لە
من دەبێتەوە، چونکە شایەتی لەسەر دەدەم کە کردەوەی
خراپە. 8 ئێوە بڕۆنە جەژنەکە، من نایەمە ئەم جەژنە، چونکە
هێشتا کاتم تەواو نەبووە.» 9 ئەمانەی فەرموو و لە جەلیل
مایەوە. 10 بەڵام کە براکانی بۆ جەژنەکە چوون، ئەویش
ڕۆیشت، بەڵام بە ئاشکرا نا، بەڵکو بە نهێنی. 11 ڕابەرانی
جولەکە لە جەژنەکەدا بەدوایدا دەگەڕان و دەیانگوت: «ئەو
لەکوێیە؟» 12 لەنێو خەڵکەکەدا چرپەچرپێکی زۆری لەسەر
بوو، هەندێکیان دەیانگوت: «پیاوێکی چاکە.» خەڵکی دیکەش
دەیانگوت: «نەخێر، بەڵکو خەڵک گومڕا دەکات.» 13
بەڵام کەس لە ترسی جولەکەکان بە ئاشکرا باسی نەدەکرد.
14 کاتێک نیوەی جەژن تێپەڕی، عیسا چووە حەوشەکانی
پەرستگا و دەستی کرد بە فێرکردنی خەڵکی. 15 جولەکەکان
سەرسام بوون و پرسییان: «ئەمە کە فێرنەکراوە چۆن ئەم هەموو
زانیارییەی هەیە؟» 16 عیسا وەڵامی دانەوە: «فێرکردنم هی

خۆم نییە، بەڵکو هی ئەوەیە کە ناردوومی. 17 ئەگەر کەسێک
بیەوێت خواستی خودا ئەنجام بدات، ئەوا دەزانێت ئاخۆ
فێرکردنەکانم لە خوداوەیە یان لە خۆمەوە قسە دەکەم. 18
ئەوەی لە خۆیەوە بدوێت، داوای شکۆی خۆی دەکات،
بەڵام ئەوەی داوای شکۆی ئەوە بکات کە ناردوویەتی، ئەمە
ڕاستگۆیە و فڕوفێڵی تێدا نییە. 19 ئایا موسا تەوراتی نەداونەتێ؟
بەڵام کەس لە ئێوە بە قسەی تەورات ناکات. بۆچی هەوڵی
کوشتنم دەدەن؟» 20 خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە: «ڕۆحی
پیست هەیە! کێ هەوڵی کوشتنت دەدات؟» 21 عیسا پێی
فەرموون: «کارێکم کرد و هەمووتان سەرسام بوون. 22 لە
ڕۆژی شەممەدا کوڕ خەتەنە دەکەن، چونکە دەڵێن کە موسا
خەتەنەکردنی پێ سپاردوون، هەرچەندە خەتەنەکردن لە موساوە
نەبووە، بەڵکو لە باپیرانەوەیە. 23 ئەگەر کوڕ لە ڕۆژی شەممە
خەتەنە بکرێت تاکو تەوراتی موسا نەشکێت، باشە لە من تووڕە
دەبن کە لە ڕۆژی شەممە سەراپای مرۆڤێکم چاککردەوە؟
24 بە ڕواڵەت حوکم مەدەن، بەڵکو حوکمێکی دادپەروەرانە
بدەن.» 25 لەبەر ئەوە هەندێک لە خەڵکی ئۆرشەلیم دەیانگوت:
«ئەمە نییە ئەوەی دەیانەوێت بیکوژن؟ 26 ئەوەتا بە ئاشکرا
قسە دەکات و هیچی پێ ناڵێن. ئایا سەرۆکەکان بەڕاستی بۆیان
دەرکەوتووە کە ئەمە مەسیحەکەیە؟ 27 بەڵام ئێمە دەزانین ئەمە
خەڵکی کوێیە. کاتێک مەسیح دێت، کەس نازانێت خەڵکی
کوێیە.» 28 پاشان عیسا لە حەوشەکانی پەرستگا بەردەوام بوو
لەسەر فێرکردنی خەڵکی و هاواری کرد: «بەڵێ، دەمناسن و
دەزانن خەڵکی کوێم. لە خۆمەوە نەهاتووم، بەڵام ئەوەی منی
ناردووە ڕاستە. ئێوە نایناسن، 29 بەڵام من دەیناسم، چونکە
لەوم و ئەویش منی ناردووە.» 30 لەبەر ئەوە هەوڵیان دەدا
بیگرن، بەڵام کەس دەستی بۆ درێژ نەکرد، چونکە هێشتا کاتی
نەهاتبوو. 31 زۆر لە خەڵکەکەش باوەڕیان پێی هێنا و گوتیان:
«ئایا کاتێک مەسیح دێت، پەرجووی زیاتر دەکات لەوەی
ئەمە کردوویەتی؟» 32 کاتێک فەریسییەکان گوێیان لێبوو
کە خەڵکەکە لەبارەی عیساوە چرپەچرپ دەکەن، کاهینانی
باڵا و فەریسییەکان خزمەتکاریان نارد تاکو بیگرن. 33 عیسا
فەرمووی: «ماوەیەکی کەمم لەگەڵتان ماوە، ئینجا دەچمە لای
ئەوەی ناردوومی. 34 بەدوامدا دەگەڕێن بەڵام نامدۆزنەوە،
هەروەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی من لێی دەبم.» 35 ئیتر
جولەکەکان لەنێو خۆیاندا گوتیان: «ئەمە بە نیازە بۆ کوێ بڕوات
کە نایدۆزینەوە؟ ئایا بۆ لای پەراگەندەکانی نێو یۆنانییەکان
دەڕوات، تاکو یۆنانییەکان فێر بکات؟! 36 ئەم قسەیە چییە
دەیکات:"داوام دەکەن بەڵام نامدۆزنەوە"و"ناتوانن بێن بۆ ئەو
شوێنەی من لێی دەبم"؟» 37 لە گەورەترین و کۆتا ڕۆژی
جەژندا، عیسا ڕاوەستا و هاواری کرد: «ئەگەر یەکێک تینووی
بوو با بێتە لام و بخواتەوە. 38 ئەوەی باوەڕم پێ بهێنێت،
وەک نووسراوە پیرۆزەکە فەرموویەتی، لە ناخییەوە ڕووبارەکانی
ئاوی ژیان دەڕوات.» 39 لێرەدا مەبەستی لە ڕۆحی پیرۆز
بوو، کە ئەوانەی باوەڕی پێدەهێنن دواتر وەریدەگرن، بەڵام
هێشتا ڕۆحی پیرۆز نەدرابوو، چونکە عیسا شکۆدار نەببوو.
40 هەندێک لە خەڵکەکە کە گوێیان لەم قسانە بوو، گوتیان:
«ئەمە بە ڕاستی پێغەمبەرەکەیە.» 41 هەندێکی دیکە گوتیان:
«ئەمە مەسیحەکەیە.» بەڵام هەندێک گوتیان: «باشە مەسیح لە
جەلیلەوە دێت؟ 42 ئایا نووسراوە پیرۆزەکە نافەرموێت کە
مەسیح لە ڕەچەڵەکی داود و لە بێتلەحمەوە دێت، ئەو گوندەی
کە داودی لێبوو؟» 43 بۆیە بەهۆی ئەوەوە دووبەرەکی کەوتە
نێوان خەڵکەکە. 44 هەندێک لەوان ویستیان بیگرن، بەڵام
کەس دەستگیری نەکرد. 45 ئەوسا خزمەتکارەکان گەڕانەوە
لای کاهینانی باڵا و فەریسییەکان، ئەوانیش لێیان پرسین:
«بۆچی نەتانهێنا؟» 46 خزمەتکارەکان وەڵامیان دایەوە: «هەرگیز
کەس وەک ئەمە قسەی نەکردووە!» 47 فەریسییەکان گوتیان:
«ئایا ئێوەش گومڕا بوون؟ 48 باشە کەس لە سەرۆکەکان یان
فەریسییەکان باوەڕی پێ هێناوە؟ 49 نەخێر! تەنها ئەم خەڵکە
نەفرەتلێکراوە نەبێت کە لە تەورات نازانێت.» 50 نیقۆدیمۆس
کە پێشتر هاتبووە لای عیسا و یەکێک بوو لەوان، لێی پرسین:
51 «ئایا تەوراتمان حوکمی یەکێک دەدات پێش ئەوەی گوێی
لێ بگرێت و بزانێت چی کردووە؟» 52 وەڵامیان دایەوە:
«تۆش جەلیلیت؟ لێی بکۆڵەوە و بیزانە کە لە جەلیلدا پێغەمبەر
هەڵنا کەوێت.» 53 ئیتر هەریەکە چووەوە ماڵی خۆی.

8 بەڵام عیسا چوو بۆ کێوی زەیتوون. 2 لە بەرەبەیاندا
گەڕایەوە حەوشەکانی پەرستگا، هەموو خەڵک هاتنە لای و

ئەویش دانیشت و دەستی کرد بە فێرکردنیان. 3 مامۆستایانی
تەورات و فەریسییەکان ژنێکیان هێنا کە لە کاتی داوێنپیسیدا
گیرابوو، لەناوەڕاستی خەڵکەکە ڕایانگرت، 4 پێیان گوت:
«مامۆستا، ئەم ژنە لە کاتی ئەنجامدانی داوێنپیسیدا گیراوە. 5
موساش لە تەوراتدا فەرمانی پێ کردووین ژنی ئاوا بەردباران
بکرێت. تۆ چی دەڵێی؟» 6 ئەمەیان بۆ تاقیکردنەوەی عیسا
گوت، تاکو شتێکیان هەبێت سکاڵای لێ بکەن. بەڵام عیسا
خۆی چەماندەوە و بە پەنجە دەستی کرد بە نووسین لەسەر
زەوی. 7 کاتێک ئەوان بەردەوام بوون لە پرسیارکردن، عیسا
هەستایەوە و پێی فەرموون: «کامەتان بێ گوناهە با یەکەم
کەس بەردی تێبگرێت.» 8 دیسان خۆی چەماندەوە و دەستی
کردەوە بە نووسین لەسەر زەوی. 9 ئەوانەی گوێیان لێبوو،
یەک لەدوای یەک ڕۆیشتن، دەستپێک لە پیرانەوە. ئەوسا
عیسا بە تەنها مایەوە، ژنەکەش لەوێ ڕاوەستابوو. 10 عیسا
ڕاستبووەوە و پێی فەرمووی: «خانم، ئەوان لە کوێن؟ کەس
تاوانباری نەکردیت؟» 11 گوتی: «نەخێر گەورەم.» عیسا
فەرمووی: «منیش تاوانبارت ناکەم. بڕۆ ئیتر گوناه مەکە.»
12 دیسان عیسا قسەی بۆ کردن و فەرمووی: «منم ڕووناکی
جیهان. ئەوەی دوام بکەوێت هەرگیز بە تاریکیدا ناڕوات،
بەڵکو ڕووناکی ژیانی دەبێت.» 13 ئینجا فەریسییەکان پێیان
گوت: «تەنها خۆت شایەتی بۆ خۆت دەدەیت. شایەتییەکەت
ڕاست نییە.» 14 عیساش پێی فەرموون: «تەنانەت ئەگەر
تەنها خۆم شایەتی بۆ خۆم بدەم، شایەتییەکەم ڕاستە، چونکە
دەزانم لەکوێوە هاتووم و بۆ کوێ دەڕۆم. بەڵام ئێوە نازانن
من لەکوێوە هاتووم یان بۆ کوێ دەڕۆم. 15 ئێوە بەگوێرەی
پێوانەکانی مرۆڤ حوکم دەدەن، بەڵام من کەس حوکم نادەم.
16 ئەگەر حوکمیش بدەم حوکمدانەکەم ڕاستە، چونکە بە تەنها
نیم، بەڵکو من لەگەڵ باوکدام، ئەوەی کە ناردوومی. 17 لە
تەوراتی ئێوەشدا نووسراوە کە شایەتی دوو کەس ڕاستە. 18
منم شایەتی بۆ خۆم دەدەم، ئەو باوکەش کە منی ناردووە
شایەتیم بۆ دەدات.» 19 ئەوسا لێیان پرسی: «باوکت لەکوێیە؟»
عیسا وەڵامی دایەوە: «نە من دەناسن و نە باوکیشم. ئەگەر
منتان بناسیایە ئەوا باوکیشمتان دەناسی.» 20 ئەو قسانەی
لە کاتێکدا فەرموو کە لەناو حەوشەکانی پەرستگا لە نزیک
گەنجینەکە خەڵکی فێردەکرد، بەڵام کەس نەیگرت، چونکە
هێشتا کاتی نەهاتبوو. 21 دیسان عیسا پێی فەرموون: «من
دەڕۆم و ئێوە بەدوامدا دەگەڕێن، بەڵام لەناو گوناهەکانتان
دەمرن. ئێوە ناتوانن بێنە ئەو شوێنەی من بۆی دەچم.» 22
لەبەر ئەوە جولەکەکان پرسیاریان کرد و گوتیان: «ئایا خۆی
دەکوژێت؟ چونکە دەڵێ:”ئێوە ناتوانن بێنە ئەو شوێنەی من بۆی
دەچم.“» 23 ئیتر عیسا پێی فەرموون: «ئێوە هی خوارەوەن،
من هی سەرەوەم. ئێوە هی ئەم جیهانەن، بەڵام من هی
ئەم جیهانە نیم. 24 لەبەر ئەوە پێم گوتن: لەناو گوناهەکانتان
دەمرن، چونکە ئەگەر باوەڕ نەهێنن کە من ئەوم، ئەوا لەناو
گوناهەکانتان دەمرن.» 25 لێیان پرسی: «تۆ کێیت؟» عیسا
پێی فەرموون: «من هەر ئەوەم کە لە سەرەتاوە پێم گوتن.
26 زۆر شتم هەیە لەسەرتان کە بیڵێم و ئێوەی پێ حوکم بدەم.
بەڵام ئەوەی ناردوومی جێی متمانەیە، هەرچیم لەو بیستووە
بە جیهانی دەڵێم.» 27 ئەوان تێنەگەیشتن کە باسی باوکی
دەکات. 28 لەبەر ئەوە عیسا پێی فەرموون: «کاتێک کوڕی
مرۆڤتان بەرزکردەوە، ئەوسا دەزانن کە من ئەوم و لە خۆمەوە
هیچ ناکەم، بەڵکو بەو جۆرە قسە دەکەم کە باوک فێری
کردووم. 29 ئەوەی ناردوومی لەگەڵمدایە و بە تەنها بەجێی
نەهێشتووم، چونکە هەمیشە ئەوە دەکەم کە جێی ڕەزامەندی
ئەوە.» 30 کاتێک ئەم قسانەی دەکرد، زۆر کەس باوەڕیان
پێ هێنا. 31 عیسا بەو جولەکانەی فەرموو کە باوەڕیان پێ
هێنابوو: «ئەگەر لەسەر فێرکردنەکانم بمێننەوە، ئەوا بەڕاستی
قوتابی منن و 32 ڕاستی دەناسن، ڕاستیش ئازادتان دەکات.»
33 جولەکەکان وەڵامیان دایەوە: «ئێمە نەوەی ئیبراهیمین،
هەرگیز کۆیلەی کەس نەبووین. ئیتر چۆن دەفەرمووی:”ئێوە
ئازاد دەبن“؟» 34 عیسا وەڵامی دانەوە: «ڕاستی ڕاستیتان
پێ دەڵێم، هەرکەسێک گوناه بکات کۆیلەی گوناهە. 35
کۆیلە هەتاهەتایە لە ماڵ نامێنێتەوە، بەڵام کوڕ هەتاهەتایە
دەمێنێتەوە. (aiōn g165) 36 ئەگەر کوڕەکە ئازادی کردن، ئەوا
بە ڕاستی ئازاد دەبن. 37 دەزانم کە ئێوە لە نەوەی ئیبراهیمن،
بەڵام هەوڵی کوشتنم دەدەن، چونکە پەیامەکەم لە دڵی ئێوەدا
جێگای نییە. 38 چیم لەلای باوکم بینیوە دەیڵێم، ئێوەش چیتان
لە باوکتانەوە بیستووە دەیکەن.» 39 وەڵامیان دایەوە: «باوکمان

ئیبراهیمە.» عیساش پێی فەرموون: «ئەگەر ڕۆڵەی ئیبراهیم
بوونایە، کردارەکانی ئیبراهیمتان دەکرد. 40 بەڵام ئێستا هەوڵی
کوشتنی من دەدەن، ئەو کەسەی کە ڕاستیی لە خوداوە
بیست و پێی گوتن. ئیبراهیم وەک ئێوەی نەکردووە. 41 ئێوە
کردارەکانی باوکتان دەکەن.» جا پێیان گوت: «بە زۆڵی لەدایک
نەبووین. یەک باوکمان هەیە کە خودایە.» 42 عیسا پێی فەرموون:
«ئەگەر خودا باوکتان بووایە، منتان خۆشدەویست، چونکە لە
خوداوە دەرچووم و هاتووم. لە خۆمەوە نەهاتووم، بەڵکو ئەو
ناردوومی. 43 بۆچی لە قسەکانم تێنا گەن؟ چونکە ئێوە ناتوانن
گوێ لە وشەکانم بگرن. 44 ئێوە لە ئیبلیسی باوکتانن، دەتانەوێت
ئارەزووەکانی باوکتان جێبەجێ بکەن. ئەو لە سەرەتاوە بکوژ
بووە، لە ڕاستیدا نەچەسپاوە، چونکە ڕاستی لە ئەودا نییە.
کاتێک درۆ دەکات، بە زمانی خۆی قسە دەکات، چونکە
درۆزنە و باوکی درۆیە. 45 هەر بۆیە، کاتێک من ڕاستی دەڵێم
ئێوە باوەڕم پێ نا کەن! 46 کامەتان دەتوانێت گوناهێکم لەسەر
بسەلمێنێ؟ جا ئەگەر ڕاستی دەڵێم، بۆچی باوەڕم پێ نا کەن؟ 47
ئەوەی لە خوداوەیە، گوێ لە پەیامی خودا دەگرێت. بۆیە ئێوە
گوێ نا گرن، چونکە لە خوداوە نین.» 48 جولەکەکان وەڵامیان
دایەوە: «ئایا ئێمە ڕاست ناڵێین کە تۆ سامیرەییت و ڕۆحی
پیست تێدایە؟» 49 عیسا وەڵامی دانەوە: «من ڕۆحی پیسم تێدا
نییە، بەڵام ڕێزی باوکم دەگرم و ئێوەش سووکایەتیم پێ دەکەن.
50 داوای شکۆ بۆ خۆم نا کەم، بەڵام یەکێک هەیە کە بۆم داوا
دەکات و حوکم دەدات. 51 ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەگەر
یەکێک گوێڕایەڵی وشەکانم بێت هەرگیز مردن نابینێت.»
(aiōn g165) 52 پاشان جولەکەکان پێیان گوت: «ئێستا زانیمان
ڕۆحی پیست تێدایە. ئیبراهیم و پێغەمبەران مردن، کەچی تۆ
دەڵێی:”ئەوەی گوێڕایەڵی وشەکانم بێت هەرگیز تامی مردن
نا کات.“ (aiōn g165) 53 ئایا تۆ لە ئیبراهیمی باوکمان گەورەتری
کە مرد؟ پێغەمبەرانیش مردن. خۆت بە چی دەزانیت؟» 54
عیسا وەڵامی دانەوە: «ئەگەر من خۆم شکۆدار بکەم، ئەوا
شکۆمەندییەکەم هیچ نییە، ئەوە باوکمە کە شکۆدارم دەکات،
ئەوەی ئێوە دەڵێن خودامانە. 55 هەرچەندە ئێوە نایناسن، بەڵام
من دەیناسم. ئەگەر بڵێم نایناسم، وەک ئێوە دەبمە درۆزن.
بەڵام دەیناسم و گوێڕایەڵی وشەکانی دەبم. 56 ئیبراهیمی
باوکتان دڵشاد بوو کە ڕۆژی هاتنی من ببینێت، جا ئەو ڕۆژەی
بینی و دڵخۆش بوو.» 57 جولەکەکان پێیان گوت: «تۆ جارێ
تەمەنت نەبووە بە پەنجا ساڵ، ئیتر چۆن دەڵێیت کە ئیبراهیمت
بینیوە؟» 58 عیسا پێی فەرموون: «ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم،
پێش ئەوەی ئیبراهیم لەدایک ببێت، من هەم.» 59 ئەوسا
بەردیان هەڵگرت تاکو بەردبارانی بکەن، بەڵام عیسا خۆی
شاردەوە و حەوشەکانی پەرستگای بەجێهێشت.

9 کاتێک کە عیسا بە ڕێگادا تێدەپەڕی، پیاوێکی بینی
کە بە زگماک نابینا بوو. 2 قوتابییەکانی لێیان پرسی و گوتیان:
«ڕابی، کێ گوناهی کردووە، ئەم پیاوە یان دایک و باوکی، وا
بە زگماک نابینایە؟» 3 عیسا وەڵامی دایەوە: «نە ئەمە گوناهی
کردووە نە دایک و باوکیشی، بەڵکو تاکو کارەکانی خودای
تێدا دەربکەوێت. 4 هەتا ڕۆژە لەسەرمانە کاری ئەوە بکەین
کە ناردوومی، چونکە شەو دادێت و کەس ناتوانێت کاری
تێدا بکات. 5 ئەوەندەی لە جیهاندام، من ڕووناکی جیهانم.»
6 ئەمەی فەرموو و تفی لەسەر زەوی کرد، بە تفەکە قوڕی
گرتەوە و چاوی پیاوەکەی پێ سواخ دا. 7 پێی فەرموو: «بڕۆ لە
گۆمی سیلوام خۆت بشۆ» (سیلوام واتە نێردراو). جا ڕۆیشت،
خۆی شوشت و بە چاوی ساغەوە گەڕایەوەماڵەوە. 8 ئینجا
دراوسێ و ئەوانەی پێشتر بینیبوویان سواڵ دەکات گوتیان:
«ئەمە ئەوە نییە دادەنیشت و سواڵی دەکرد؟» 9 هەندێک
گوتیان: «خۆیەتی.» هەندێکی دیکە گوتیان: «نەخێر، بەڵام
لەو دەچێت.» بەڵام ئەو پێدا گریی دەکرد و دەیگوت: «من
ئەوم.» 10 ئینجا لێیان پرسی: «ئەی چۆن چاوت کرایەوە؟»
11 وەڵامی دایەوە: «پیاوێک پێی دەگوترێ عیسا، قوڕی
گرتەوە و چاومی سواخ دا، پێی فەرمووم:”بڕۆ لە گۆمی سیلوام
خۆت بشۆ.“منیش ڕۆیشتم، خۆمم شوشت و پاشان چاوەکانم
بینییان.» 12 لێیان پرسی: «ئەو لەکوێیە؟» گوتی: «نازانم.» 13
جا ئەوەی پێشتر نابینا بوو بردیانە لای فەریسییەکان. 14 ئەو
ڕۆژەی عیسا قوڕەکەی گرتەوە و چاوی کردەوە شەممە بوو.
15 لەبەر ئەوە فەریسییەکان لێیان پرسی کە چۆن چاوی چاک
بووەتەوە. پیاوەکە وەڵامی دانەوە: «قوڕی خستە سەر چاوم،
منیش شوشتم و ئێستا دەبینم.» 16 هەندێک لە فەریسییەکان

گوتیان: «ئەم پیاوە لە خوداوە نییە، چونکە شەممە ناپارێزێت.»
بەڵام هەندێکی دیکە گوتیان: «چۆن پیاوێکی گوناهبار دەتوانێت
پەرجووی بەم جۆرە بکات؟» ئیتر دووبەرەکی کەوتە نێوانیان.
17 دیسان لە نابینا کەیان پرسی: «تۆ دەربارەی ئەو چی دەڵێی،
چونکە چاوی تۆی چاک کردەوە؟» گوتی: «پێغەمبەرە.» 18
ڕابەرانی جولەکەکان باوەڕیان نەکرد کە ئەمە نابینا بووە و ئێستا
دەبینێت، هەتا ئەوەی دایک و باوکی پیاوەکەیان بانگکرد.
19 لێیان پرسین: «ئایا ئەمە کوڕتانە کە دەڵێن بە زگماک نابینا
بووە؟ ئەی ئێستا چۆن دەبینێت؟» 20 دایک و باوکی وەڵامیان
دایەوە: «دەزانین ئەمە کوڕمانە و بە زگماک نابینا بوو. 21 بەڵام
نازانین ئێستا چۆن دەبینێت، یان نازانین کێ چاوی چاک
کردووەتەوە. لە خۆی بپرسن، ئەو گەورەیە و باسی خۆی
دەکات.» 22 دایک و باوکی لە ترسی ڕابەرانی جولەکە ئەمەیان
گوت، چونکە تەگبیریان کردبوو هەرکەسێک دانبنێت کە
عیسا مەسیحەکەیە، لە کەنیشت دەریدەکەن. 23 لەبەر ئەوە
دایک و باوکی گوتیان: «ئەو گەورەیە، لە خۆی بپرسن.» 24
دیسان فەریسییەکان ئەو پیاوەی پێشتر نابینا بوو بانگیان کرد
و پێیان گوت: «سوێند بە خودا بخۆ کە ڕاستییەکە بڵێیت!
دەزانین ئەم پیاوە گوناهبارە.» 25 کابرا وەڵامی دایەوە: «ئەگەر
ئەو گوناهبارە، نازانم، بەڵام یەک شت دەزانم، نابینا بووم
و ئێستا دەبینم.» 26 لەبەر ئەوە لێیان پرسی: «چی لێکردیت؟
چۆن چاوی تۆی کردەوە؟» 27 وەڵامی دانەوە: «پێم گوتن
گوێتان لێ نەگرتم. بۆچی دیسان دەتانەوێ بیبیستن؟ ئێوەش
دەتانەوێ ببنە قوتابی ئەو؟» 28 جنێویان پێیدا و گوتیان: «تۆ
قوتابی ئەویت! بەڵام ئێمە قوتابی موساین. 29 دەزانین خودا
قسەی لەگەڵ موسا کرد، بەڵام نازانین ئەمە لەکوێوە هاتووە.»
30 کابرا وەڵامی دانەوە: «ئەمە شتێکی سەیرە! ئەو چاوی
کردوومەتەوە، ئێوەش نازانن ئەو لەکوێوە هاتووە. 31 ئێمە
دەزانین خودا گوێ لە گوناهباران ناگرێت، بەڵام ئەگەر
یەکێک لەخواترس بێت و خواستی خودا پەیڕەو بکات، ئەوا
گوێی لێ دەگرێت. 32 هەرگیز نەبیستراوە یەکێک چاوی
مرۆڤێکی بە زگماک نابینای چاک کردبێتەوە. (aiōn g165) 33
ئەگەر ئەم کەسە لە خوداوە نەبێت، نەیدەتوانی هیچ بکات.»
34 پێیان گوت: «تۆ بە تەواوی لە گوناه لەدایک بوویت. تۆ
فێرمان دەکەیت؟» جا دەریانکردە دەرەوە. 35 عیسا بیستی
دەریانکردووە، دۆزییەوە و پێی فەرموو: «باوەڕ بە کوڕی
مرۆڤ دەکەیت؟» 36 کابرا وەڵامی دایەوە: «گەورەم، ئەو
کێیە تاکو باوەڕی پێ بکەم؟» 37 عیسا پێی فەرمووی: «تۆ
ئەوت بینیوە، ئەو هەمان ئەو کەسەیە کە ئێستا قسەت لەگەڵ
دەکات.» 38 ئەویش گوتی: «گەورەم، باوەڕ دەکەم.» ئینجا
کڕنۆشی بۆ برد. 39 عیسا فەرمووی: «بۆ حوکمدان هاتوومەتە ئەم
جیهانە، تاکو ئەوانەی نابینان ببینن و ئەوانەی دەبینن کوێر
بن.» 40 هەندێک فەریسی کە لەگەڵی بوون گوێیان لەمە بوو،
لێیان پرسی: «ئایا ئێمەش کوێرین؟» 41 عیسا پێی فەرموون:
«ئەگەر ئێوە کوێر بوونایە گوناهتان نەدەبوو. بەڵام ئێستا ئێوە
دەڵێن:"دەبینین،"لەبەر ئەوە گوناهەکەتان دەمێنێتەوە.»

10 «ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەوەی لە دەرگاوە
نەچێتە ناو پشتیری مەڕەکان، بەڵکو بە ڕێگایەکی دیکەدا
بۆی سەربکەوێت، ئەوە دز و جەردەیە. 2 بەڵام ئەوەی لە
دەرگاوە بچێتە ژوورەوە، ئەوە شوانی مەڕەکانە. 3 دەرگاوانیش
دەرگاکەی لێ دەکاتەوە، مەڕەکانیش گوێ لە دەنگی دەگرن،
بە ناو بانگی مەڕەکانی خۆی دەکات و دەیانباتە دەرەوە. 4
کاتێک هەموو ئەوانەی خۆی هێنایە دەرەوە، لەپێشیانەوە
دەڕوات و مەڕەکانیش دوای دەکەون، چونکە دەنگی
دەناسنەوە. 5 هەرگیز دوای کەسی بێگانە ناکەون، بەڵکو لێی
ڕادەکەن، چونکە دەنگی بێگانە ناناسن.» 6 عیسا ئەم نموونەیەی
بۆ گێڕانەوە، بەڵام ئەوان تێنەگەیشتن باسی چییان بۆ دەکات.
7 لەبەر ئەوە دیسان عیسا فەرمووی: «ڕاستی ڕاستیتان پێ
دەڵێم، منم دەرگای مەڕەکان. 8 هەموو ئەوانەی پێش من
هاتوون دز و جەردە بوون، بەڵام مەڕەکان گوێیان لێ نەگرتن.
9 منم دەرگاکە. ئەوەی لە منەوە بچێتە ژوورەوە ڕزگاری
دەبێت، ئازادانە دێتە ژوورەوە و دەچێتە دەرەوە و لەوەڕگا
دەدۆزێتەوە. 10 دز نایەت بۆ دزین و کوشتن و لەناوبردن
نەبێت. بەڵام من هاتووم تاکو ئەوان ژیانیان هەبێت، ژیانێکی
پڕ و تەواو. 11 «منم شوانە دڵسۆزەکە. شوانی دڵسۆزیش ژیانی
خۆی لە پێناوی مەڕەکاندا دادەنێت. 12 بەکرێگیراویش شوانی
مەڕەکان نییە و مەڕەکانیش هی ئەو نین. کاتێک دەبینێت

گورگ دێت، مەڕەکان بەجێدەهێڵێت و ڕادەکات، گورگیش
مەڕەکان دەبات و پەرتەوازەیان دەکات. 13 کابرا هەڵدێت،
چونکە بە کرێ گیراوە و خەمی مەڕەکانی نییە. 14 «منم شوانە
دڵسۆزەکە. مەڕی خۆم دەناسم و ئەوانیش من دەناسن، 15
هەروەک چۆن باوک دەمناسێت، منیش باوک دەناسم.
ژیانم بۆ مەڕەکان دادەنێم. 16 هەروەها مەڕی دیکەم هەیە کە
سەر بەم پشتیرە نین، دەبێ ئەوانیش بهێنم، ئەوانیش گوێیان
لە دەنگم دەبێت، جا دەبنە یەک مێگەل و یەک شوان. 17
لەبەر ئەوە باوک منی خۆشدەوێت، چونکە ژیانی خۆم دادەنێم
تاکو وەریبگرمەوە. 18 کەس لە منی ناستێنێ، بەڵکو خۆم
دایدەنێم. دەسەڵاتم هەیە دایبنێم و دەسەڵاتم هەیە بیبەمەوە.
ئەم ڕاسپاردەیەم لە باوکمەوە وەرگرتووە.» 19 بەهۆی ئەم
قسانەوە دیسان دووبەرەکی لەنێو جولەکەکان پەیدابوو. 20
زۆرێک لەوان گوتیان: «ڕۆحی پیسی هەیە و وڕێنە دەکات.
بۆچی گوێی لێ دەگرن؟» 21 هەندێکی دیکەیان گوتیان: «ئەمە
قسەی کەسێک نییە کە ڕۆحی پیسی تێدابێت. ئایا ڕۆحی
پیس دەتوانێت چاوی نابینا چاک بکاتەوە؟» 22 زستان بوو و
لە ئۆرشەلیم جەژنی هەنوکە بوو، 23 عیساش لە حەوشەکانی
پەرستگا لە ڕێڕەوە سەر داپۆشراوەکەی سلێمان پیاسەی
دەکرد، کە هەردوو لای بە کۆڵەکە گیرابوو. 24 جولەکەکان لێی
کۆبوونەوە و پێیان گوت: «هەتا کەی لە گومان دەمانهێڵیتەوە؟
ئەگەر تۆ مەسیحەکەیت، بە ئاشکرا پێمان بڵێ.» 25 عیسا وەڵامی
دانەوە: «پێم گوتن بەڵام باوەڕ ناکەن. ئەو کارانەی بە ناوی
باوکمەوە دەیکەم، شایەتیم بۆ دەدەن. 26 بەڵام ئێوە باوەڕ
ناکەن، چونکە لە مەڕەکانم نین. 27 مەڕەکانم گوێ لە دەنگم
دەگرن، منیش دەیانناسم و ئەوانیش بەدوام دەکەون، 28
ژیانی هەتاهەتاییان دەدەمێ و هەرگیز لەناو ناچن، کەسیش لە
دەستم نایانڕفێنێت. (aiōn g165, aiōnios g166) 29 باوکم کە بە
منی داون لە هەمووان گەورەترە، کەسیش ناتوانێت لە دەستی
باوک بیانڕفێنێت. 30 من و باوک یەکین.» 31 دیسان ئەو
جولەکانەی بەرهەڵستی عیسایان دەکرد بەردیان هەڵگرت تاکو
بەردبارانی بکەن. 32 بەڵام عیسا پێی فەرموون: «زۆر کاری
چاکم لەلایەن باوکەوە پیشاندان، بەهۆی کامیانەوە بەردبارانم
دەکەن؟» 33 جولەکەکان وەڵامیان دایەوە: «لەبەر کردارێکی
چاک بەردبارانت ناکەین، بەڵکو بەهۆی کفرکردنتەوە،
چونکە تۆ مرۆڤیت و خۆت دەکەیت بە خودا.» 34 عیساش
وەڵامی دانەوە: «ئایا لە تەوراتەکەتان نەنووسراوە: [من پێم
گوتن:”ئێوە خوداوەندەکانن“]؟ 35 نووسراوە پیرۆزەکە هەمیشە
ڕاستی دەفەرموێت. ئەگەر خودا ئەوانە بە”خوداوەندەکان“ناو
بنێت کە وشەی خودایان بۆ هاتووەتە خوارەوە، 36 ئیتر
چۆن ئێوە بەوە دەڵێن کە باوک بۆ خۆی تەرخانی کردووە
و ناردوویەتی بۆ جیهان:”تۆ کفر دەکەیت،“چونکە گوتم:”من
کوڕی خودام“؟ 37 ئەگەر کارەکانی باوکم نەکەم، باوەڕم پێ
مەکەن. 38 بەڵام ئەگەر ئەو کارانە بکەم، هەرچەندە باوەڕیشم
پێ ناکەن، باوەڕ بەو کارانە بکەن، تاکو بزانن و تێبگەن کە
باوک لە مندایە و منیش لە باوکدام.» 39 دیسان ویستیان
بیگرن، بەڵام لە دەستیان دەربازی بوو. 40 ئینجا عیسا چووەوە
ئەوبەری ڕووباری ئوردون و لەوێ مایەوە، لەو شوێنەی کە
یەحیا یەکەم جار خەڵکی لە ئاو هەڵدەکێشا. 41 زۆر خەڵک
هاتنە لای و دەیانگوت: «یەحیا هیچ پەرجوویەکی نەکرد، بەڵام
هەرچی یەحیا دەربارەی ئەم پیاوە گوتی ڕاست بوو.» 42
لەوێ خەڵکێکی زۆر باوەڕیان بە عیسا هێنا.

11

پیاوێک بە ناوی لەعازر نەخۆش بوو کە خەڵکی
بێتعەنیا بوو، هەمان گوندی مریەم و مەرسای خوشکی.
2 ئەم مریەمە ئەوە بوو کە مەسیحی خاوەن شکۆی بە بۆن
چەورکرد، بە پرچی پێیەکانی سڕییەوە، لەعازری نەخۆشیش
برای بوو. 3 خوشکەکان هەواڵیان بۆ عیسا نارد و گوتیان:
« گەورەم، ئەوەتا ئەوەی خۆشتدەوێ نەخۆشە.» 4 کاتێک
عیسا ئەمەی بیست فەرمووی: «ئەم نەخۆشییە بۆ مردن نییە،
بەڵکو بۆ شکۆداری خودایە، تاکو بەهۆیەوە کوڕی خودا
شکۆدار بێت.» 5 لەگەڵ ئەوەی عیسا مەرسا و خوشکەکەی
و لەعازری خۆشدەویست، 6 کاتێک بیستی نەخۆشە، دوو
ڕۆژی دیکە لەو شوێنەی لێی بوو مایەوە. 7 دوای ئەمە عیسا بە
قوتابییەکانی فەرموو: «با بگەڕێینەوە بۆ ناوچەی یەهودیا.» 8
قوتابییەکان پێیان گوت: «ڕابی، ماوەیەک لەمەوبەر جولەکەکانی
ئەوێ دەیانویست بەردبارانت بکەن، دیسان دەچیتەوە ئەوێ؟»
9 عیساش وەڵامی دایەوە: «ئایا ڕۆژ دوازدە کاتژمێر نییە؟

ئەوەی بە ڕۆژ بڕوات پێی هەڵنا کەوێت، چونکە ڕووناکی
ئەم جیهانە دەبینێت. 10 بەڵام ئەوەی بە شەو بڕوات پێی
هەڵدەکەوێت، چونکە ڕووناکی تێدا نییە.» 11 ئەمانەی فەرموو،
پاشان پێی فەرموون: «لەعازری دۆستمان نوستووە، بەڵام
دەڕۆم تاکو بەخەبەری بهێنمەوە.» 12 ئینجا قوتابییەکان پێیان
گوت: «گەورەم، ئەگەر ئەو نوستووە، چاک دەبێتەوە.» 13
عیسا باسی مردنی ئەوی کرد، بەڵام ئەوان وایانزانی باس لە
نوستنی ئاسایی دەکات. 14 عیساش بە ئاشکرا پێی فەرموون:
«لەعازر مردووە. 15 لەبەر ئێوە دڵشادم کە لەوێ نەبووم،
تاکو باوەڕ بهێنن. وەرن، با بڕۆین بۆ لای.» 16 تۆماسیش کە
بە دووانە بانگ دەکرا، بە قوتابییە هاوەڵەکانی گوت: «با ئێمەش
لەگەڵ ئەودا بڕۆین تاکو لەگەڵ ئەودا بمرین.» 17 کاتێک
عیسا گەیشت، زانی لەعازر وا چوار ڕۆژە لە گۆڕدایە. 18
بێتعەنیاش نزیکەی پازدە تیرهاوێژ لە ئۆرشەلیمەوە دوور بوو.
19 ژمارەیەکی زۆر لە جولەکەکان هاتبوونە لای مەرسا و مریەم
تاکو سەرەخۆشی براکەیان لێ بکەن. 20 کاتێک مەرسا بیستی
عیسا هاتووە، بەرەوپیری چوو، بەڵام مریەم لە ماڵ مایەوە. 21
ئینجا مەرسا بە عیسای گوت: «گەورەم، ئەگەر لێرە بوویتایە،
براکەم نەدەمرد. 22 ئێستاش دەزانم هەرچی لە خودا داوا
بکەیت، خودا دەتداتێ.» 23 عیسا پێی فەرموو: «براکەت
زیندوو دەبێتەوە.» 24 مەرساش پێی گوت: «دەزانم لە
زیندووبوونەوەی ڕۆژی دواییدا هەڵدەستێتەوە.» 25 عیسا پێی
فەرموو: «منم زیندووبوونەوە و ژیان. ئەوەی باوەڕم پێ بهێنێت،
ئەگەر بشمرێت زیندوو دەبێتەوە. 26 هەروەها هەرکەسێک
کە زیندووە و باوەڕم پێ بهێنێت، هەرگیز نامرێت. باوەڕ بەمە
دەکەیت؟» (aiōn g165) 27 پێی گوت: «بەڵێ گەورەم. باوەڕم
هێناوە کە تۆ مەسیحەکەیت، کوڕی خودای، ئەوەی بۆ جیهان
دێت.» 28 پاشان کە ئەمەی گوت، چوو مریەمی خوشکی
بانگکرد و بە نهێنی گوتی: «مامۆستا لێرەیە، بانگت دەکات.»
29 ئەویش کە ئەمەی بیست خێرا هەستا و هاتە لای. 30
عیسا هێشتا نەهاتبووە ناو گوندەکە، بەڵکو لەو شوێنە بوو کە
مەرسای لێ بینی. 31 ئەو جولەکانەی لە ماڵەوە لەگەڵی بوون و
دڵنەواییان دەکرد، بینییان مریەم خێرا هەستا و چووە دەرەوە،
دوای کەوتن، وایانزانی دەچێتە سەر گۆڕەکە تاکو لەوێ
بگرییێت. 32 کاتێک مریەم گەیشتە ئەو شوێنەی عیسای لێبوو
و ئەوی بینی، بەسەر پێیدا کەوت و پێی گوت: «گەورەم،
ئەگەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد.» 33 عیساش کە بینی
دەگرییێت و ئەو جولەکانەش کە لەگەڵی هاتبوون دەگرییێن،
کاری لە ڕۆحی کرد و خەمبار بوو، 34 لێی پرسین: «لەکوێتان
داناوە؟» ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: «گەورەم، وەرە و ببینە.»
35 جا عیسا گریا. 36 لەبەر ئەوە جولەکەکان گوتیان: «سەیر
بکەن، چەندی خۆشدەویست!» 37 بەڵام هەندێکیان گوتیان:
«ئەمە کە چاوی نابیناکەی چاک کردەوە، ئایا نەیدەتوانی وای
بکردایە ئەمیش نەمردایە؟» 38 دیسان عیسا لە ناخەوە خەم
دایگرت و هاتە لای گۆڕەکە کە ئەشکەوتێک بوو دەمەکەی
بەردێکی پێوەنرابوو. 39 عیسا فەرمووی: «بەردەکە لادەن.»
مەرسای خوشکی مردووەکە پێی گوت: «گەورەم، بۆنی
کردووە، چونکە چوار ڕۆژە.» 40 عیساش پێی فەرموو: «ئەی
پێم نەگوتی ئەگەر باوەڕ بکەیت شکۆی خودا دەبینیت؟» 41
ئەوسا بەردەکەیان لابرد، عیساش چاوی هەڵبڕی بۆ ئاسمان و
فەرمووی: «باوکە، سوپاست دەکەم کە گوێت لێ گرتم. 42
دەمزانی کە تۆ هەمیشە گوێم لێ دەگریت. بەڵام لەبەر ئەو
خەڵکەی لەم ناوە ڕاوەستاون ئەمەم گوت، تاکو باوەڕ بکەن
کە تۆ منت ناردووە.» 43 کە ئەمەی فەرموو، بە دەنگێکی بەرز
هاواری کرد: «لەعازر وەرە دەرەوە!» 44 ئەوسا مردووەکە
هاتە دەرەوە، دەست و قاچی بە کفن بەسترابوو، ڕووشی بە
دەسماڵێک پێچرابوو. عیساش پێی فەرموون: «بیکەنەوە، بهێڵن
با بڕوا.» 45 لەبەر ئەوە ژمارەیەکی زۆر لە جولەکەکان کە بۆ
لای مریەم هاتبوون و ئەمەیان بینی کە عیسا کردی، باوەڕیان
پێی هێنا. 46 بەڵام هەندێکیان چوونە لای فەریسییەکان و
ئەوەی عیسا کردبووی پێیان ڕاگەیاندن. 47 لەبەر ئەوە کاهینانی
باڵا و فەریسییەکان ئەنجومەنی باڵایان کۆکردەوە.
گوتیان: «چی بکەین؟ چونکە ئەم پیاوە پەرجووی زۆر دەکات.
48 ئەگەر بەم شێوەیە لێیگەڕێین هەموو خەڵکەکە باوەڕی پێ
دەهێنن، ڕۆمانییەکانیش دێن، پەرستگاکەمان دەڕووخێنن
و نەتەوەکەمان ڕاپێچ دەکەن.» 49 یەکێک لەوان، بە ناوی
قەیافا، ئەو ساڵە سەرۆکی کاهینان بوو، پێی گوتن: «ئێوە هیچ
نازانن! 50 تێناگەن کە باشترە بۆتان پیاوێک لە جیاتی گەل

بمرێت، لەوەی کە گەل هەمووی لەناوبچێت.» 51 ئەو لە
خۆیەوە ئەمەی نەگوت، بەڵکو لەو ساڵەدا سەرۆکی کاهینان
بوو، پێشبینیی کرد کە عیسا لە جیاتی گەل دەمرێت، 52
نەک تەنها لە جیاتی ئەو گەلە، بەڵکو تاکو ڕۆڵەکانی خودا
کە پەرتەوازە بوون کۆبکاتەوە و یەکیانبخاتەوە. 53 ئیتر لەو
ڕۆژەوە پیلانی کوشتنیان داڕشت. 54 لەبەر ئەوە چیتر عیسا بە
ئاشکرا بەناو خەڵکی یەهودیادا نەدەگەڕا، بەڵکو لەوێوە چووە
ناوچەکانی نزیک چۆڵەوانی، بۆ شارێک ناوی ئەفرایم بوو،
لەگەڵ قوتابییەکانی لەوێ مایەوە. 55 لەو کاتەدا جەژنی پەسخەی
جولەکەکان نزیک بوو، زۆر کەس لە گوندەکانەوە پێش جەژن
بۆ ئۆرشەلیم هاتبوون تاکو خۆیان پاک بکەنەوە. 56 جا بە
دوای عیسادا دەگەڕان، هەروەها کاتێک لە حەوشەکانی
پەرستگا ڕاوەستابوون بە یەکتریان دەگوت: «ڕاتان چییە؟ ئایا بۆ
جەژن نایەت؟» 57 کاهینانی باڵا و فەریسییەکانیش فەرمانیان
دەرکردبوو ئەگەر هەرکەسێک بزانێت ئەو لەکوێیە، دەبێت
ئاشکرای بکات، تاکو بیگرن.

12 شەش ڕۆژ پێش جەژنی پەسخە عیسا هاتە بێتعەنیا
کە لەعازری لێبوو، ئەوەی عیسا لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە.
2 لەوێ شێوێکیان بۆ ئامادە کرد، مەرسا خزمەتی دەکرد،
لەعازریش یەکێک بوو لەوانەی لەگەڵی پاڵیدابووەوە. 3
مریەمیش نیو لیتر بۆنی ناردینی بێگەردی گرانبەهای هێنا و
پێیەکانی عیسای پێ چەورکرد، ئینجا بە قژی پێیەکانی عیسای
سڕییەوە و ماڵەکەش پڕبوو لە بۆنی خۆش. 4 یەهوزای
ئەسخەریوتی کە یەکێک بوو لە قوتابییەکانی و بەتەمابوو بە گرتنی
بدات، گوتی: 5 «بۆچی ئەم بۆنە بە سێ سەد دینار نەفرۆشرا
و نەدرا بە هەژاران؟» 6 ئەمەی گوت نەک لەبەر ئەوەی
خەمی هەژارانی دەخوارد، بەڵکو لەبەر ئەوەی دز بوو و
سندوقی پارەشی لەلا بوو، لەو پارەیەی دەبرد کە تێیدا دادەنرا.
7 عیساش فەرمووی: «وازی لێ بهێنن، بۆ ڕۆژی ناشتنم
هەڵیگرتبوو، 8 چونکە هەژاران هەمیشە لەگەڵتانن، بەڵام من
هەمیشە لەلاتان نیم.» 9 کاتێک ژمارەیەکی زۆر لە جولەکەکان
زانییان عیسا لەوێیە، هاتن، نەک تەنها لەبەر عیسا، بەڵکو بۆ
بینینی لەعازریش کە لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە. 10 ئەوسا
کاهینانی باڵا تەگبیریان کرد لەعازریش بکوژن، 11 چونکە
ژمارەیەکی زۆر لە جولەکەکان بەهۆی ئەوەوە دەڕۆیشتن و
باوەڕیان بە عیسا دەهێنا. 12 بۆ بەیانی ئەو ئاپۆرەیە لە خەڵک
کە هاتبوون بۆ جەژن، بیستیان کە عیسا دێت بۆ ئۆرشەلیم. 13
لقە دار خورمایان برد و بەرەوپیری چوون، هاواریان دەکرد:
«هۆسانا! [پیرۆزە ئەوەی بە ناوی یەزدانەوە دێت!]» «پیرۆزە
پاشای ئیسرائیل!» 14 عیسا جاشکێکی بینی، سواری بوو، وەک
نووسراوە: 15 [ئەی شاری سییۆن مەترسە، ئەوەتا پاشاکەت
دێت بە سواری جاشی ماکەرێک.] 16 سەرەتا قوتابییەکانی
لەمانە تێنەگەیشتن. بەڵام پاش ئەوەی عیسا شکۆدار کرا،
بیریان کەوتەوە کە ئەمانە دەربارەی ئەو نووسراون، ئەوانیش
ئەمانەیان بۆ ئەو کردووە. 17 هەروەها ئەو خەڵکەش کە
لەگەڵی بوون کاتێک لەعازری لەناو گۆڕەکەوە بانگکرد و لەنێو
مردووادا هەڵیستاندەوە، شایەتییان بۆی دەدا. 18 لەبەر ئەوە
بوو خەڵکەکە چوونە دەرەوە بۆ ئەوەی پێشوازیی لێ بکەن،
چونکە بیستیان ئەو پەرجووەی کردووە. 19 فەریسییەکانیش
بە یەکتریان گوت: «دەبینن ئێوە هیچتان لە دەست نایەت!
ئەوەتا هەموو جیهان دوای کەوتووە!» 20 هەندێک یۆنانی
لەنێو ئەوانە بوون کە هاتبوون لە جەژندا خواپەرستی بکەن.
21 ئەوان هاتنە لای فیلیپۆسی خەڵکی بێتسەیدای جەلیل
و پێیان گوت: «گەورەم، دەمانەوێت عیسا ببینین.» 22
فیلیپۆسیش هات و بە ئەندراوسی گوت، ئینجا ئەندراوس
و فیلیپۆس هاتن و بە عیسایان گوت. 23 عیساش وەڵامی
دانەوە و فەرمووی: «کاتی شکۆدارکردنی کوڕی مرۆڤ
هاتووە. 24 ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم، دەنکە گەنم ئەگەر
نەکەوێتە ناو زەوی و نەمرێت، بە تەنها دەمێنێتەوە. بەڵام کە
مرد، ئەوسا بەرهەمی زۆر دەدات. 25 ئەوەی ژیانی خۆی
خۆشدەوێت دەیدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی لەم جیهانەدا ڕقی لە
ژیانی خۆی دەبێتەوە، ئەوا بۆ هەتاهەتایە ژیانی دەپارێزێت.
(aiōnios g166) 26 ئەوەی خزمەتم دەکات با بەدوام بکەوێت.
ئیتر من لە هەر شوێنێک بم، خزمەتکاریشم لەوێیە. ئەگەر
یەکێک خزمەتم بکات باوکم ڕێزی لێ دەگرێت.» 27 «ئێستا
خەمبارم، چی بڵێم؟”باوکە لەم کاتە ڕزگارم بکە“؟ بەڵام نەخێر،
من بۆ ئەم کاتە هاتووم. 28 ئەی باوک، ناوت شکۆدار

بکە!» جا دەنگێک لە ئاسمانەوە هات: «شکۆدارم کردووە و
شکۆداریشی دەکەمەوە.» 29 ئەو خەڵکەی لەوێ ئامادەبوون
گوێیان لێبوو و گوتیان: «هەورەتریشقە بوو!» هەندێکی دیکەیان
گوتیان: «فریشتەیەک بوو قسەی لەگەڵ کرد.» 30 عیسا
فەرمووی: «ئەو دەنگەی هات بۆ من نەبوو، بەڵکو بۆ ئێوە
بوو. 31 ئێستا کاتی حوکمدانی ئەم جیهانەیە. ئێستا سەرۆکی
ئەم جیهانە دەردەکرێت. 32 کاتێک منیش لە زەوییەوە بەرز
دەکرێمەوە، ئەوا هەمووان بۆ لای خۆم ڕادەکێشم.» 33 ئەمەی
گوت ئاماژەی کرد بەو شێوە مردنەی کە دەبێت بمرێت. 34
خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە: «لە تەوراتدا بیستوومانە کە مەسیح
هەتاهەتایە دەمێنێتەوە، ئیتر چۆن دەڵێی ”کوڕی مرۆڤ دەبێت
بەرز بکرێتەوە“؟ ئەم کوڕی مرۆڤە کێیە؟» (aiōn g165) 35
عیساش پێی فەرموون: «ڕووناکییەکەتان بۆ کاتێکی کورت
لەسەر دەمێنێتەوە. بڕۆن هەتا ڕووناکیتان لەگەڵە، نەوەک
تاریکیتان بەسەردا بێت، چونکە ئەوەی بە تاریکیدا دەڕوات
نازانێ بۆ کوێ دەڕوات. 36 باوەڕ بە ڕووناکییەکە بهێنن هەتا
ڕووناکییەکەتان لەگەڵدایە، تاکو ببنە ڕۆڵەی ڕووناکییەکە.»
عیسا ئەمانەی فەرموو، ڕۆیشت و خۆی لێیان شاردەوە. 37
هەرچەندە زۆر پەرجووی لەبەردەمیان کرد، بەڵام باوەڕیان
پێ نەهێنا، 38 تاکو وتەی ئیشایا پێغەمبەر بێتە دی کە گوتی:
[ئەی یەزدان، کێ باوەڕی بە پەیامەکەمان کرد و هێزی
یەزدان بۆ کێ دەرکەوت؟] 39 لەبەر ئەوە نەیانتوانی باوەڕ
بهێنن، چونکە ئیشایا لە شوێنێکی دیکە گوتی: 40 [چاویانی
کوێر و دڵیانی ڕەقکردووە، بۆ ئەوەی بە چاویان نەبینن و بە
دڵیان تێنەگەن، نەوەک بگەڕێنەوە و منیش چاکیان بکەمەوە.]
41 ئیشایا ئەمانەی گوت، چونکە شکۆی ئەوی بینی و باسی
کرد. 42 هەرچەندە ژمارەیەکی زۆر لە ڕابەرەکانیش باوەڕیان
پێ هێنا، بەڵام لەبەر فەریسییەکان ڕایاننەدەگەیاند نەوەک لە
کەنیشت دەربکرێن، 43 چونکە شکۆی خەڵکیان لە شکۆی
خودا زیاتر خۆشدەویست. 44 ئینجا عیسا بە دەنگی بەرز
فەرمووی: «ئەوەی باوەڕم پێ بهێنێت، باوەڕ بە من ناهێنێت،
بەڵکو بەوەی ناردوومی، 45 ئەوەش کە دەمبینێت، ئەوە
دەبینێت کە ناردوومی. 46 من وەک ڕووناکی هاتوومەتە
جیهان، تاکو هەرکەسێک باوەڕم پێ بهێنێت لە تاریکیدا
نەمێنێتەوە. 47 «ئەگەر یەکێک گوێی لە وتەکانم بوو و کاری
پێ نەکرد، من حوکمی نادەم، چونکە نەهاتووم تاکو جیهان حوکم
بدەم، بەڵکو جیهان ڕزگار بکەم. 48 ئەوەی ڕەتم بکاتەوە و
وتەکانم وەرنەگرێت، یەکێک هەیە حوکمی بدات، ئەو قسەیەی
کە من کردم لە ڕۆژی دواییدا حوکمی دەدات. 49 من لە
خۆمەوە قسەم نەکردووە، بەڵکو ئەو باوکەی کە ناردوومی،
ڕایسپاردووم کە چی بڵێم و چ قسەیەک بکەم. 50 دەزانم
ڕاسپاردەی ئەو خەڵکی بۆ ژیانی هەتاهەتایی دەبات، هەر بۆیە
هەرچی بڵێم، بەو جۆرە دەیڵێم کە باوکم پێی فەرمووم.» (aiōnios
g166)

13

پێش جەژنی پەسخە، عیسا دەیزانی کاتی هاتووە ئەم
جیهانە بەجێبهێڵێت و بۆ لای باوک بگەڕێتەوە، جا ئەوانەی
هی خۆی بوون لە جیهاندا خۆشی دەویستن، هەتا ئەوپەڕی
خۆشویستن. 2 ژەمی ئێوارە بوو، شەیتان خستبوویە دڵی
یەهوزای ئەسخەریوتی کوڕی شیمۆن، کە عیسا بەدەستەوە
بدات. 3 عیساش کە دەیزانی باوک هەموو شتێکی خستووەتە
ژێر دەستی، هەروەها لە خوداوە هاتووە و بۆ خوداش
دەگەڕێتەوە، 4 لەسەر خوان هەستا و کەواکەی داکەند
و خاولییەکی هەڵگرت و لە ناوقەدی بەست. 5 پاشان عیسا
ئاوی کردە ناو لەگەنێک و دەستی بە شوشتنی پێی قوتابییەکان
کرد و بەو خاولییەی کە بە ناوقەدیەوە بەستبووی پێیانی
دەسڕییەوە. 6 کاتێک گەیشتە سەر شیمۆن پەترۆس، شیمۆن
پێی گوت: «گەورەم تۆ پێی من دەشۆیت؟» 7 عیسا لە
وەڵامدا پێی فەرموو: «ئەمەی ئێستا دەیکەم تۆ لێی تێناگەیت،
بەڵام دواتر تێیدەگەیت.» 8 پەترۆس پێی گوت: «هەرگیز
پێم ناشۆیت.» عیساش وەڵامی دایەوە: «ئەگەر پێت نەشۆم،
لەگەڵ من بەشت نابێت.» (aiōn g165) 9 جا شیمۆن پەترۆس
پێی گوت: «گەورەم، تەنها پێم نا، بەڵکو دەست و سەریشم!»
10 عیساش پێی فەرموو: «ئەوەی خۆی شوشتبێت تەنها
پێویستی بە پێ شوشتن هەیە، تەواوی جەستەی پاکە. ئێوەش
پاکن بەڵام هەمووتان نا.» 11 عیسا فەرمووی: «هەمووتان
پاک نین،» چونکە دەیزانی کێ بە گرتنی دەدات. 12 پاش
شوشتنی پێیان کەواکەی خستەوە سەر شانی و دانیشتەوە،

لێ پرسین: «ئایا لەوە تێگەیشتن کە بۆم کردن؟ 13 ئێوە
بە"مامۆستا"و"گەورە"بانگم دەکەن و ڕاست دەکەن، چونکە
من وام. 14 جا کە من گەورە و مامۆستاتانم و پێم شوشتن،
ئێوەش لەسەرتانە پێی یەکتری بشۆن. 15 من نموونەیەکم پێدان
تاکو ئەوەی بۆم کردن ئێوەش بیکەن. 16 ڕاستی ڕاستیتان
پێ دەڵێم: کۆیلە لە گەورەکەی زیاتر نییە، نێردراویش لەوەی
ناردوویەتی زیاتر نییە. 17 ئەگەر ئەمانەتان زانی، خۆزگە
دەخوازرێت بە ئێوە ئەگەر پەیڕەوتان کرد. 18 «باسی هەمووتان
ناکەم. ئەوانەی هەڵمبژاردوون دەیانناسم، بەڵام تاکو ئەوەی لە
نووسراوە پیرۆزەکە هاتووە بێتە دی: [ئەوەی نمەکی کردووم،
ناپاکی لەگەڵم کرد.] 19 «لە ئێستاوە پێتان دەڵێم پێش ئەوەی
ڕووبدات، تاکو کاتێک ڕوویدا باوەڕ بکەن کە من ئەوم.
20 ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی پێشوازی لەوە بکات
کە دەینێرم، ئەوا پێشوازی لە من دەکات، ئەوەی پێشوازی
لە من بکات، پێشوازی لەوە دەکات کە ناردوومی.» 21
کاتێک عیسا ئەمانەی فەرموو، ڕۆحی خەمبار بوو و شایەتی دا:
«ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: یەکێکتان بە گرتنم دەدات.» 22
قوتابییەکان سەیری یەکتریان دەکرد و دڵنیا نەبوون مەبەستی لە
کێیە. 23 یەکێک لە قوتابییەکان کە عیسا خۆشی دەویست
لەتەنیشتی پاڵیدابووەوە، 24 شیمۆن پەترۆس ئاماژەی بۆ کرد
تاکو پرسیار لە عیسا بکات کە مەبەستی لە کێیە. 25 ئەویش
شانی دا بەسەر سنگی عیسادا و پێی گوت: «گەورەم، کێیە؟»
26 عیسا وەڵامی دایەوە: «ئەو کەسەیە کە ئەم پارووە نانە لە
قاپەکە هەڵدەکێشم و دەیدەمێ.» ئینجا پارووەکەی لە قاپەکە
هەڵکێشا و دای بە یەهوزای کوڕی شیمۆنی ئەسخەریوتی.
27 هەرکە پارووەکەی وەرگرت، شەیتان چووە ناویەوە.
عیساش پێی فەرموو: «ئەوەی بەتەمای بیکەیت، خێرا بیکە.»
28 هیچ کەسێک لەوانەی لەسەر خوانەکە لەگەڵی دانیشتبوون
تێنەگەیشتن بۆچی عیسا ئەمەی پێ فەرموو. 29 هەندێکیان
وایانزانی عیسا پێی دەفەرموێ کە چییان پێویستە بۆ جەژن
بیکڕێت، یان شتێک بداتە هەژاران، چونکە سندوقی پارەکە
لەلای یەهوزا بوو. 30 ئەویش کە پارووەکەی وەرگرت یەکسەر
چووە دەرەوە. ئەو کاتە شەو بوو. 31 کاتێک چووە دەرەوە،
عیسا فەرمووی: «ئێستا کوڕی مرۆڤ شکۆدار کرا و خوداش
تێیدا شکۆدار کرا. 32 جا ئەگەر خودا تێیدا شکۆدار کرا،
خوداش کوڕەکە لە خۆیدا شکۆدار دەکات، دەستبەجێ
شکۆداری دەکات. 33 «ڕۆڵەکانم، ماوەیەکی کورت لەگەڵتاندا
دەبم. جا بەدوامدا دەگەڕێن، بەڵام وەک چۆن بە جولەکانم
گوت، ئێستا بە ئێوەشی دەڵێم: ئێوە ناتوانن بێنە ئەو شوێنەی
کە من بۆی دەچم. 34 «من ڕاسپاردەیەکی نوێتان دەدەمێ:
یەکتریتان خۆشبوێ. وەک خۆشمویستن، ئێوەش بەو جۆرە
یەکتریتان خۆشبوێ. 35 بەمە هەموو خەڵک دەزانن کە قوتابی
منن، ئەگەر خۆشەویستیتان بۆ یەکتری هەبێت.» 36 شیمۆن
پەترۆسیش لێی پرسی: «گەورەم، بۆ کوێ دەچیت؟» عیساش
وەڵامی دایەوە: «ئەو شوێنەی بۆی دەچم، ئێستا ناتوانیت
دوامبکەویت، بەڵام دواتر دوام دەکەویت.» 37 دیسان
پەترۆس لێی پرسی: «گەورەم، بۆچی ئێستا ناتوانم دواتبکەوم؟
ژیانم بۆ تۆ دادەنێم.» 38 عیسا وەڵامی دایەوە: «ژیانت بۆ من
دادەنێیت؟ ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم: پێش خوێندنی کەڵەشێر،
تۆ سێ جار نکۆڵی لە ناسینی من دەکەیت!

14

«نیگەران مەبن. پشت بە خودا ببەستن، پشت بە
منیش ببەستن. 2 ماڵی باوکم ژووری زۆری لێیە، ئەگەر ئاوا
نەبووایە پێم دەگوتن. من دەچم تاکو شوێنتان بۆ ئامادە بکەم.
3 جا کە ڕۆیشتم و شوێنم بۆ ئامادەکردن، دێمەوە و دەتانبەمە
لای خۆم، تاکو ئێوەش لەو شوێنە بن کە من لێی دەبم.
4 ئێوەش ڕێگای ئەو شوێنە دەزانن کە بۆی دەچم.» 5
تۆماس پێی گوت: «گەورەم، نازانین بۆ کوێ دەچیت،
چۆن ڕێگاکە بزانین؟» 6 عیساش پێی فەرموو: «منم ڕێگا و
ڕاستی و ژیان. کەس نایەتە لای باوک لە ڕێگەی منەوە
نەبێت. 7 ئەگەر ئێوە منتان بناسیایە، باوکیشمتان دەناسی.
لە ئێستاوە دەیناسن و بینیوتانە.» 8 فیلیپۆس پێی گوت:
«گەورەم، باوکمان پیشان بدە و بەسمانە.» 9 عیساش پێی
فەرموو: «فیلیپۆس، ئایا تەنانەت لەدوای ئەم ماوە زۆرەش کە
لەگەڵتانم، نەتناسیوم؟ ئەوەی منی بینیوە باوکی بینیوە. ئیتر چۆن
دەڵێی:"باوکمان نیشان بدە"؟ 10 ئایا باوەڕ ناکەی من لە باوکدام
و باوکیش لە مندایە؟ ئەو قسانەی پێتانی دەڵێم لە خۆمەوە
نایڵێم، بەڵکو باوک کە لە مندا نیشتەجێیە، ئەو کارەکانی خۆی

دەکات. 11 باوەڕم پێ بکەن کە من لە باوکدام و باوکیش
لە مندایە، ئەگەر نا بەهۆی کارەکان خۆیانەوە باوەڕ بکەن.
12 ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوەی باوەڕم پێ بهێنێت، ئەو
کارانە دەکات کە من دەیکەم، لەمانەش گەورەتر دەکات،
چونکە بۆ لای باوک دەچم. 13 هەرچییەک بە ناوی منەوە
داوا بکەن دەیکەم، تاکو باوک لە کوڕەکەدا شکۆدار بێت.
14 ئەگەر شتێکتان بە ناوی منەوە داوا کرد، دەیکەم. 15
«ئەگەر منتان خۆشبوێ کار بە ڕاسپاردەکانم دەکەن. 16
منیش داوا لە باوک دەکەم یارمەتیدەرێکی دیکەتان بداتێ کە
هەتاهەتایە لەگەڵتان بمێنێتەوە، (aiōn g165) 17 ڕۆحی ڕاستی،
کە جیهان ناتوانێت وەریبگرێت، چونکە نایبینێت و نایناسێت.
بەڵام ئێوە دەیناسن، چونکە لەگەڵتان دەمێنێتەوە و لەناو ئێوەدا
دەبێت. 18 بە هەتیوی بەجێتان ناهێڵم، دێمەوە لاتان. 19
پاش ماوەیەکی کەم ئیتر جیهان نامبینێت، بەڵام ئێوە دەمبینن.
لەبەر ئەوەی من زیندووم، ئێوەش دەژین. 20 لەو ڕۆژەدا
دەزانن من لە باوکمدام، ئێوەش لە مندان، منیش لە ئێوەدام.
21 ئەوەی ڕاسپاردەکانی منی لەلایە و کاریان پێ دەکات،
ئەوا منی خۆشدەوێت. ئەوەی منی خۆشبوێ، باوکیشمی
خۆشدەوێت، منیش خۆشمدەوێت و خۆمی بۆ دەردەخەم.»
22 ئینجا یەهوزایەکی دیکە، کە یەهوزای ئەسخەریوتی نەبوو، لێی
پرسی: «گەورەم، بۆچی دەتەوێ خۆت بۆ ئێمە دەربخەیت،
بەڵام بۆ جیهان نا؟» 23 عیسا وەڵامی دایەوە: «ئەوەی منی
خۆشبوێ کار بە وتەکانم دەکات، باوکیشم خۆشی دەوێت و
من و باوک دێینە لای و لەلای ئەویش نیشتەجێ دەبین.
24 ئەوەش کە منی خۆشناوێت کار بە وتەکانم ناکات. ئەم
وتانەی گوێتان لێی دەبێت هی من نییە، بەڵکو هی ئەو باوکەیە
کە ناردوومی. 25 «ئەمانەم پێ گوتن کە هێشتا لەلاتانم. 26
بەڵام یارمەتیدەرەکە، ڕۆحی پیرۆز، ئەوەی باوک بە ناوی
منەوە دەینێرێت، ئەو هەموو شتێکتان فێردەکات و هەموو
ئەو شتانەی پێم گوتوون بیرتان دەخاتەوە. 27 «ئاشتیتان بۆ
بەجێدەهێڵم، ئاشتی خۆمتان دەدەمێ. ئەوەی من دەتاندەمێ
وەک ئەوە نییە کە جیهان دەتانداتێ. نیگەران مەبن و مەترسن.
28 «گوێتان لێبوو پێم گوتن:”دەڕۆم و دێمەوە لاتان.“ئەگەر
منتان خۆشبوێ، دڵشاد دەبن کە دەچمە لای باوک، چونکە
باوک لە من مەزنترە. 29 ئەوەتا ئێستا پێش ڕوودانی پێم
گوتن، تاکو کاتێک ڕوویدا باوەڕ بهێنن. 30 لەمەولا زۆر
قسەتان لەگەڵ ناکەم، چونکە سەرۆکی ئەم جیهانە وا دێت.
هیچ دەسەڵاتێکی بەسەر مندا نییە، 31 بەڵام ئەو دێت تاکو
جیهان بزانێت باوکم خۆشدەوێت و بەو شێوەیە کار دەکەم کە
باوک ڕایسپاردووم. «هەستن، با لێرە بڕۆین.

15

«منم مێوی ڕاستەقینە، باوکیشم ڕەزەوانەکەیە. 2 هەر
لقێک لە مندا بەر نەگرێت لێی دەکاتەوە. هەر لقێکیش بەر
بگرێت پاکی دەکاتەوە تاکو بەرهەمی زیاتر بدات. 3 ئێوە ئێستا
بەهۆی ئەو قسەیەی بۆم کردن پاکن. 4 بە منەوە پەیوەست بن
و منیش بە ئێوەوە. چۆن لق بەتەنها ناتوانێت بەرهەم بدات
ئەگەر بە دار مێوەکەوە پەیوەست نەبێت، ئێوەش ئاوان، ئەگەر
بە منەوە پەیوەست نەبن. 5 «منم مێوەکە و ئێوەش لقەکانن.
ئەوەی بە منەوە پەیوەست بێت و منیش بەووەوە، ئەوا بەرهەمی
زۆر دەگرێت، چونکە بەبێ من ناتوانن هیچ شتێک بکەن.
6 ئەوەی بە منەوە پەیوەست نەبێت وەک لق فڕێدەدرێتە
دەرەوە، وشک دەبێت و کۆدەکرێتەوە، فڕێدەدرێتە ناو ئاگر
و دەسووتێت. 7 ئەگەر بە منەوە پەیوەست بن و وتەکانم لە
ناختان بچەسپێت، هەرچییەکتان دەوێ داوای بکەن بۆتان
دەبێت. 8 باوکم شکۆدار دەبێت ئەگەر ئێوە بەرهەمی زۆر
بگرن، بەوە دەردەکەوێ کە ئێوە قوتابی منن. 9 «هەروەک
چۆن باوک منی خۆشویستووە، ئاوا ئێوەم خۆشویستووە، جا
بە خۆشەویستییەکەمەوە پەیوەست بن. 10 ئەگەر ئێوە کار
بە ڕاسپاردەکانم دەکەن، بە خۆشەویستییەکەمەوە پەیوەست
دەبن، هەروەک من کارم بە ڕاسپاردەکانی باوکم کردووە و
بە خۆشەویستییەکەیەوە پەیوەست دەبم. 11 ئەم شتانەم پێ
گوتن تاکو خۆشیی منتان تێدابێت و خۆشیتان پڕ و تەواو
بێت. 12 ڕاسپاردەی من ئەمەیە: یەکتریتان خۆشبوێ وەک
خۆشمویستن. 13 کەس خۆشەویستیی لەمە گەورەتری نییە کە
یەکێک ژیانی خۆی بۆ دۆستەکانی دابنێت. 14 ئێوە دۆستی
منن، ئەگەر کار بەوە بکەن کە ڕاتاندەسپێرم. 15 ئیتر بە
کۆیلە ناوتان نابەم، چونکە کۆیلە نازانێت گەورەکەی چی
دەکات. بەڵام ناوی دۆستم لێنان چونکە هەرچییەکم لە باوکمەوە

بیستبوو پێم ڕاگەیاندن. 16 ئێوە منتان هەڵنەبژارد، بەڵکو من
ئێوەم هەڵبژارد، دەستنیشانم کردن تاکو بڕۆن بەرهەم بهێنن
و بەرهەمەکەتان بمێنێت، تاکو هەرچییەک بە ناوی منەوە
لە باوک داوا بکەن بتانداتێ. 17 بەمانە ڕاتاندەسپێرم تاکو
یەکتریتان خۆشبوێ. 18 «ئەگەر جیهان ڕقی لێتان دەبێتەوە، ئەوە
بزانن پێش ئێوە ڕقی لە من بووەتەوە. 19 ئەگەر ئێوە هی جیهان
بوونایە، ئەوا جیهان وەکو هی خۆی خۆشی دەویستن. ئێستا ئێوە
هی جیهان نین بەڵام من ئێوەم لە جیهانەوە هەڵبژاردووە، لەبەر
ئەوە جیهان ڕقی لێتانە. 20 بیهێننەوە بیرتان چیم پێ گوتن:”کۆیلە
لە گەورەکەی زیاتر نییە.“ئەگەر منیان چەوساندبێتەوە، ئێوەش
دەچەوسێننەوە. ئەگەر وشەی منیان پاراستبێت، هی ئێوەش
دەپارێزن. 21 بەڵام هەموو ئەمانەتان لەبەر ناوی من پێ
دەکەن، چونکە ئەوەی ناردوومی ئەوان نایناسن. 22 ئەگەر
نەهاتبام و قسەم بۆ نەکردبان، گوناهیان نەدەبوو، بەڵام ئێستا
بیانوویان نییە بۆ گوناهەکەیان. 23 ئەوەی ڕقی لە من بێتەوە،
ڕقی لە باوکیشمە. 24 ئەگەر لەنێوانیاندا ئەو کارانەم نەکردبوایە
کە کەسی دیکە نەیکردووە، گوناهیان نەدەبوو. بەڵام ئێستا
بینییان و ڕقیان لە من و لە باوکم بووەتەوە. 25 بەڵام ئەمە ڕوویدا
تاکو ئەو وتەیە بێتە دی کە لە تەوراتەکەیاندا نووسراوە: [بەبێ
هۆ ڕقیان لێم بووەوە.] 26 «جا کاتێک یارمەتیدەرەکە دێت،
ئەوەی لەلایەن باوکەوە بۆتانی دەنێرم، کە ڕۆحی ڕاستییە کە
لە باوکەوە هەڵدەقوڵێت، ئەو شایەتیم بۆ دەدات. 27 ئێوەش
شایەتی دەدەن، چونکە لە سەرەتاوە لەگەڵ منن.

16 «ئەم شتانەم پێ گوتن، تاکو بێ ئومێد نەبن. 2
لەکەنیشتەکان دەردەکرێن، لەڕاستیدا کاتێک دێت ئەوەی
دەتانکوژێت وا دەزانێت خزمەتی خودا دەکات. 3 ئەمانەش
دەکەن، چونکە نە باوکیان ناسیوە و نە من. 4 بەڵام ئەمانەم
پێ گوتن، تاکو ئەگەر کاتیان هات بیرتان بکەوێتەوە کە من
پێم گوتوون. لە سەرەتادا ئەمانەم پێ نەگوتن، چونکە لەگەڵتان
بووم. 5 «ئێستا دەچمە لای ئەوەی ناردوومی و کەستان لێم
ناپرسێت:”بۆ کوێ دەچیت؟“ 6 کەچی دڵگرانن بەوەی کە
ئەمەم پێ گوتن. 7 بەڵام ڕاستیتان پێ دەڵێم: باشترە بۆتان کە
بڕۆم، چونکە ئەگەر نەڕۆم، یارمەتیدەرەکەتان بۆ نایەت. بەڵام
ئەگەر بڕۆم بۆتانی دەنێرم. 8 کاتێک ئەو دێت، دەیسەلمێنێت
کە جیهان بە هەڵە تێگەیشتوون لە گوناه و ڕاستودروستی و
حوکمدان: 9 لەسەر گوناه، چونکە باوەڕم پێ ناهێنن؛ 10
لەسەر ڕاستودروستی، چونکە دەچمە لای باوک و ئیتر نامبینن؛
11 لەسەر حوکمدانیش، چونکە گەورەی ئەم جیهانە حوکم
دراوە. 12 «هێشتا شتی زۆرم هەیە پێتانی بڵێم، بەڵام ئێستا
ناتوانن بەرگەی بگرن. 13 بەڵام کاتێک ئەو دێت، کە ڕۆحی
ڕاستییە، ئەو بۆ ڕاستی تەواو ڕێنماییتان دەکات، چونکە لە
خۆیەوە هیچ نالێت، بەڵکو ئەوەی گوێی لێ دەبێت دەیڵێت و
ڕایدەگەیەنێت چی ڕوودەدات. 14 ئەو شکۆدارم دەکات،
چونکە ئەوەتان پێ ڕادەگەیەنێت کە لە منەوە وەریدەگرێت.
15 هەموو ئەوەی کە هی باوکە، هی منیشە. لەبەر ئەوە گوتم،
ڕۆحی پیرۆز لە هی من وەردەگرێت و پێتانی ڕادەگەیەنێت.
16 «پاش کەمێک نامبینن، ئینجا پاش کەمێک دیسان
دەمبینن.» 17 هەندێک لە قوتابییەکانی بە یەکتریان گوت:
«ئەمە چییە کە پێمان دەفەرموێ:”پاش کەمێک ئیتر نامبینن،
پاش کەمێکیش دەمبینن“و”چونکە دەچمە لای باوک“؟»
18 گوتیان: «ئەم”کەم“ـەیە چییە کە باسی دەکات؟ نازانین
چی دەفەرموێ!» 19 عیسا زانی کە دەیانویست پرسیاری لێ
بکەن، بۆیە پێی فەرموون: «ئایا لەبەر ئەمە پرسیار لە یەکتری
دەکەن کە گوتم:”پاش کەمێک ئیتر نامبینن، پاش کەمێکیش
دەمبینن“؟ 20 ڕاستی ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئێوە دەگریێن و شیوەن
دەکەن، بەڵام جیهان دڵشاد دەبێ. خەمبار دەبن، بەڵام
خەمبارییەکەتان دەبێتە شادی. 21 کاتێک ژن منداڵی دەبێت
خەم دایدەگرێت، چونکە کاتی هاتووە. بەڵام کە منداڵەکەی
بوو، لە خۆشی ئەوەی مرۆڤێک لە جیهان لەدایک بووە،
ژانەکانی لەبیر دەکات. 22 ئێوەش ئێستا خەمتان هەیە، بەڵام
دەتانبینمەوە و دڵشاد دەبن، کەسیش ئەو خۆشییەتان لێ
ناستێنێ. 23 لەو ڕۆژەدا پرسیاری هیچم لێ ناکەن. ڕاستی
ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەرچییەک بە ناوی منەوە لە باوک داوا
بکەن دەیتانداتێ. 24 هەتا ئێستا بە ناوی منەوە هیچتان داوا
نەکردووە. داوا بکەن وەریدەگرن، تاکو خۆشییەکەتان کامڵ و
تەواو بێت. 25 «ئەم شتانەم بە پەند بۆ باسکردن، بەڵام کاتێک
دێت ئیتر بە پەند بۆتان نادوێم، بەڵکو بە ئاشکرا باسی باوکتان

بۆ دەکەم. 26 لەو ڕۆژەدا بە ناوی منەوە داوا دەکەن. ئیتر
پێتان نالێم لەلای باوک بۆتان داوا دەکەم، 27 چونکە باوک
خۆی ئێوەی خۆشدەوێت، لەبەر ئەوەی منتان خۆشویستووە و
باوەڕتان کرد کە لە لای خوداوە هاتووم. 28 لە لای باوکەوە
هاتووم بۆ جیهان، ئێستاش جیهان بەجێدەهێڵم و دەگەڕێمەوە
لای باوک.» 29 قوتابییەکانی گوتیان: «وا ئێستا بە ڕوونی و
بەبێ پەند قسە دەکەیت. 30 ئێستا دڵنیاین کە تۆ هەموو شتێک
دەزانیت و پێویستت بەوە نییە کەس پرسیارت لێ بکات.
بەمەش باوەڕ دەکەین کە لە خوداوە هاتوویت.» 31 عیساش
وەڵامی دانەوە: «ئایا ئێستا باوەڕ دەکەن؟ 32 وا کاتێک دێت
و ئێستاش هاتووە، کە پەرتەوازە دەبن، هەریەکە بۆ ماڵی
خۆی و بە تەنها بەجێم دەهێڵن. بەڵام من بە تەنها نیم، چونکە
باوک لەگەڵمدایە. 33 «ئەمانەم پێ گوتن تاکو ئاشتیتان لە مندا
هەبێت. لە جیهاندا تووشی تەنگانە دەبن. بەڵام ورەتان بەرز
بێت، من جیهانم بەزاندووە.»

17 کە عیسا ئەمانەی فەرموو، چاوی بەرەو ئاسمان هەڵبڕی
و فەرمووی: «باوکە، کاتەکە هاتووە. کوڕەکەت شکۆدار بکە،
تاکو کوڕەکەشت شکۆدارت بکات. 2 هەروەک دەسەڵاتت
پێداوە بەسەر هەموو خەڵکدا، تاکو ژیانی هەتاهەتایی بە
هەموو ئەوانە بدات کە پێت داون. (aiōnios g166) 3 ژیانی
هەتاهەتاییش ئەوەیە کە تۆ بناسن، تەنها خودای ڕاستەقینە و
عیسای مەسیح، ئەوەی کە ناردووتە. (aiōnios g166) 4 من
لەسەر زەوی شکۆدارم کردیت بە تەواوکردنی ئەو کارەی
پێت دابووم. 5 ئێستاش باوکە لەلای خۆت شکۆدارم بکە، بەو
شکۆیەی پێش بوونی جیهان لەلای تۆ هەمبوو. 6 «ناوی تۆم
بەوانە ناساند کە لە جیهاندا بە منت دان، هی تۆ بوون، خۆت
بە منت دان و کاریان بۆ وتەکانت کرد. 7 ئێستاش ئەوان
دەزانن هەرچییەکت پێم داوە لە خۆتەوەیە. 8 ئەو وشانەم
پێدان کە تۆ پێت دابووم، ئەوانیش وەریانگرت و بە ڕاستی
زانییان لە تۆوە هاتووم، باوەڕیان هێنا کە تۆ منت ناردووە. 9
بۆ ئەوان داوا دەکەم. بۆ جیهان داوا ناکەم، بەڵکو بۆ ئەوانەی
بە منت داون، چونکە هی تۆن. 10 هەرچییەک هی منە، هی
تۆیە، هەرچییەکیش هی تۆیە، هی منە، من لە ئەواندا شکۆدار
بووم. 11 ئەمان لەجیهان دەمێننەوە، بەڵام من تێیدا نامێنمەوە،
چونکە من دەگەڕێمەوە لای تۆ. ئەی باوکی پیرۆز، بە ناوی
خۆت بیانپارێزە کە بە منت داوە، تاکو ببنە یەک وەک ئێمە
یەکین. 12 کاتێک لەگەڵیان بووم بەو ناوەی کە تۆ بە منت
دابوو دەمپاراستن و پاسەوانیم دەکردن. کەسیان لەناونەچوون
کوڕی لەناوچوو نەبێت، بۆ ئەوەی نووسراوە پیرۆزەکە بێتە
دی. 13 «ئێستاش دێمە لای تۆ، بەڵام لە جیهاندا باسی ئەمانە
دەکەم، تاکو بە تەواوی شادی منیان لە دڵدا بێت. 14 من
وشەی تۆم دایە ئەوان و جیهان ڕقی لێیان بووەوە، چونکە هی
جیهان نین، وەک منیش هی جیهان نیم. 15 داوا ناکەم لە
جیهاندا بیانبەیتەوە، بەڵکو لە شەیتان بیانپارێزی. 16 ئەوان
هی جیهان نین، وەک منیش هی جیهان نیم. 17 بە ڕاستیی
خۆت پیرۆزیان بکە، وشەی تۆ ڕاستییە. 18 وەک چۆن منت
نارد بۆ جیهان، منیش ئەوانم نارد بۆ جیهان. 19 بۆ ئەوان خۆم
پیرۆز دەکەم، تاکو ئەوانیش لە ڕاستیدا پیرۆزکراو بن. 20
«تەنها بۆ ئەمان داوا ناکەم، بەڵکو بۆ ئەوانەش کە بە قسەی
ئەمانەوە باوەڕم پێ دەهێنن، 21 تاکو هەموو یەک بن، باوکە،
هەروەک تۆ لە مندای و منیش لە تۆدام. با ئەوانیش لە ئێمەدا
بن، تاکو جیهان باوەڕ بهێنێت کە تۆ منت ناردووە. 22 منیش
ئەو شکۆیەم داونەتێ کە تۆ بە منت داوە، تاکو ببنە یەک،
وەک چۆن ئێمە یەکین. 23 من لەواندام و تۆ لە مندای، تاکو بە
تەواوی یەک بن، بۆ ئەوەی جیهان بزانێت تۆ منت ناردووە
و ئەوانت خۆشویستووە هەروەک چۆن منت خۆشویستووە.
24 «باوکە، دەمەوێت ئەوانەی کە بە منت داون لەکوێ بم
لەگەڵم بن، تاکو شکۆمەندییەکەم ببینن کە بە منت داوە،
چونکە پێش دامەزراندنی جیهان منت خۆشویست. 25 «ئەی
باوکی ڕاستودروست، جیهان تۆ ناناسێت، بەڵام من تۆ دەناسم،
ئەوانیش دەزانن تۆ منت ناردووە. 26 ناوی تۆم پێ ناساندن و
پێیان دەناسێنم، تاکو ئەو خۆشەویستییەی کە بۆ منت هەیە
لەوانیشدا بێت و منیش لەواندا بم.»

18 لەدوای ئەوەی عیسا نوێژەکەی تەواو کرد، لەگەڵ
قوتابییەکانی بەڕێکەوت بۆ ئەوبەری دۆڵی قدرۆن کە باخچەیەکی
لێبوو، خۆی و قوتابییەکانی چوونە ناوی. 2 یەهوزاش ئەوەی بە

گرتنی دا، شوێنەکەی دەزانی، چونکە عیسا زۆر جار لەگەڵ
قوتابییەکانی لەوێ کۆدەبووەوە. 3 ئینجا یەهوزا تیپێک سەرباز
و خزمەتکارانی کاهینانی باڵا و فەریسییەکانی برد، بە مەشخەڵ
و چرا و چەکەوە هاتە ئەوێ. 4 عیساش هەموو ئەو شتانەی
دەزانی کە بەسەری دەهات، چوو و پێی فەرموون: «کێتان
دەوێت؟» 5 وەڵامیان دایەوە: «عیسای ناسیرەیی». عیسا
پێی فەرموون: «من ئەوم». یەهوزاش ئەوەی بە گرتنی دا
لەگەڵیان ڕاوەستابوو. 6 کاتێک عیسا پێی فەرموون: «من
ئەوم،» گەڕانەوە دواوە و کەوتنە سەر زەوی. 7 لێی پرسینەوە:
«کێتان دەوێت؟» گوتیان: «عیسای ناسیرەیی.» 8 عیسا
وەڵامی دایەوە: «پێم گوتن من ئەوم. ئەگەر بەدوای مندا
دەگەڕێن، با ئەمانە بڕۆن.» 9 بەمەش ئەو قسەیەی هێنایە دی
کە فەرمووبووی: «ئەوانەی پێت دابووم کەسیانم ون نەکرد.»
10 شیمۆن پەترۆس شمشێرێکی پێبوو دەریهێنا، لە کۆیلەی
سەرۆکی کاهینانی دا و گوێی ڕاستی بڕی. ئەو کۆیلەیەش
ناوی مەلخۆس بوو. 11 عیسا بە پەترۆسی فەرموو: «شمشێرەکەت
بگەڕێنەوە کێلانەکەی. ئایا ئەو جامەی کە باوک پێیداوم
نەیخۆمەوە؟» 12 ئیتر تیپە سەربازەکە و فەرماندەکەیان و
خزمەتکارانی جولەکەکان عیسایان گرت و بەستیانەوە. 13
یەکەم جار بردیانە لای حەنا، چونکە خەزووری قەیافا بوو
کە ئەو ساڵە سەرۆکی کاهینان بوو. 14 قەیافاش ئەو پیاوە بوو
ڕاوێژی بۆ ڕابەرانی جولەکە کردبوو کە باشتر وایە پیاوێک لە
جیاتی گەل بمرێت. 15 شیمۆن پەترۆس لەگەڵ قوتابییەکی دیکە
شوێن عیسا کەوتن. لەبەر ئەوەی ئەو قوتابییە لەلای سەرۆکی
کاهینان ناسراو بوو، لەگەڵ عیسا چوو بۆ کۆشکی سەرۆکی
کاهینان، 16 بەڵام پەترۆس ناچار بوو لە دەرەوە لەبەردەرگاکە
ڕابوەستێت. قوتابییەکەی دیکە کە سەرۆکی کاهینان دەیناسی
هاتە دەرەوە و قسەی لەگەڵ کارەکەرە دەرگاوانەکەدا کرد و
پەترۆسی هێنایە ژوورەوە. 17 کارەکەرەکە بە پەترۆسی گوت:
«تۆش لە قوتابییەکانی ئەم کابرایە نیت؟» گوتی: «نەخێر.» 18
خزمەتکار و پاسەوانەکان ئاگریان کردبووەوە و ڕاوەستابوون
خۆیان گەرم دەکردەوە، چونکە سەرما بوو، پەترۆسیش
لەگەڵیان وەستابوو، خۆی گەرم دەکردەوە. 19 سەرۆکی
کاهینان دەربارەی قوتابییەکانی و فێرکردنەکەی پرسیاری لە
عیسا کرد. 20 عیساش وەڵامی دایەوە: «بە ئاشکرا بۆ جیهان
دوام، بەردەوام لە کەنیشت و پەرستگادا خەڵکم فێردەکرد، کە
هەموو جولەکەکان لێی کۆدەبنەوە. هیچم بە نهێنی نەگوتووە.
21 بۆ پرسیارم لێ دەکەیت؟ لەوانە بپرسە کە گوێیان لێبووە
چیم پێیان گوتووە. ئەمانە دەزانن چیم گوتووە.» 22 کاتێک
ئەمەی فەرموو یەکێک لە خزمەتکاران کە لەلایەوە ڕاوەستابوو
زللەیەکی لە عیسا دا و گوتی: «ئاوا وەڵامی سەرۆکی کاهینان
دەدەیتەوە؟» 23 عیسا وەڵامی دایەوە: «ئەگەر قسەی خراپم
کردووە، شایەتی لەسەر خراپەکە بدە. ئەگەر ڕاستیشە، بۆچی
لێم دەدەیت؟» 24 ئینجا حەنا عیسای بە دەستی بەستراوەوە
بۆ قەیافای سەرۆکی کاهینان نارد. 25 شیمۆن پەترۆسیش
هێشتا لەوێ ڕاوەستابوو و خۆی گەرم دەکردەوە، بۆیە
لێیان پرسی: «تۆش لە قوتابییەکانی ئەو نیت؟» نکۆڵیی کرد و
گوتی: «نەخێر.» 26 یەکێک لە کۆیلەکانی سەرۆکی کاهینان
خزمی ئەوە بوو کە پەترۆس گوێی لێکردەوە، گوتی: «ئەی لە
باخچەکەدا تۆم لەگەڵ ئەو نەبینی؟» 27 دیسان پەترۆس نکۆڵیی
کرد. دەستبەجێ کەڵەشێر خوێندی. 28 بەیانی زوو ڕابەرانی
جولەکە عیسایان لەلای قەیافاوە بۆ کۆشکی فەرمانڕەوایەتی
برد. ئەوان نەچوونە ژوورەوەی کۆشک، نەوەک گڵاو ببن
و نەتوانن نانی پەسخە بخۆن. 29 پیلاتۆسیش هاتە دەرەوە و
گوتی: «چ سکاڵایەکتان لەسەر ئەم پیاوە هەیە؟» 30 وەڵامیان
دایەوە: «ئەگەر خراپەکار نەبوایە، نەماندەدا بە دەستتەوە.» 31
پیلاتۆسیش پێی گوتن: «بیبەن، بەگوێرەی شەریعەتی خۆتان
حوکمی بدەن.» جولەکەکان وەڵامیان دایەوە: «دروست نییە
ئێمە کەس بکوژین.» 32 ئەمەش ڕوویدا تاکو ئەو قسەیەی
عیسا بێتە دی کە لەسەر شێوازی مردنەکەی فەرمووبووی.
33 لەبەر ئەوە پیلاتۆس چووە ناو کۆشکەکە، بانگی عیسای
کرد و پێی گوت: «تۆ پاشای جولەکەی؟» 34 عیسا وەڵامی
دایەوە: «تۆ لە خۆتەوە ئەمە دەڵێی، یاخود خەڵکی دیکە باسی
منیان بۆ کردووی؟» 35 پیلاتۆس وەڵامی دایەوە: «ئایا من
جولەکەم؟ گەلەکەت و کاهینانی باڵا تۆیان داوەتە دەستی من.
چیت کردووە؟» 36 عیسا وەڵامی دایەوە: «پاشایەتی من سەر
بەم جیهانە نییە. ئەگەر پاشایەتی من سەر بەم جیهانە بووایە،
ئەوسا خزمەتکارەکانم دەجەنگان تاکو نەدرێمە دەست ڕابەرانی

جولەکە. بەڵام پاشایەتی من سەر بە ئێرە نییە.» 37 ئینجا
پیلاتۆس پێی گوت: «کەواتە تۆ پاشای؟» عیسا وەڵامی دایەوە:
«تۆ دەڵێی کە من پاشام. بۆ ئەمە لەدایک بووم و بۆ ئەمەش
هاتوومەتە جیهان، تاکو شایەتی بۆ ڕاستی بدەم. هەرکەسێک
لە ڕاستییەوە بێت گوێ لە دەنگم دەگرێت.» 38 پیلاتۆس
پێی گوت: «ڕاستی چییە؟» کە ئەمەی گوت دیسان چووە
دەرەوە بۆ لای جولەکەکان و پێی گوتن: «هیچ خراپەیەکی
تێدا نابینم. 39 بەڵام نەریتێکتان هەیە کە لە جەژنی پەسخەدا
یەکێکتان بۆ ئازاد بکەم. بۆیە دەتانەوێت پاشای جولەکەتان بۆ
ئازاد بکەم؟» 40 هاواریان کرد: «ئەمە نا! بەڵکو باراباس!»
باراباسیش یەکێک بوو لە یاخیبووان.

19

ئیتر پیلاتۆس عیسای برد و دایە بەر قامچی. 2
سەربازەکان تاجێکیان لە دڕک چنی و خستیانە سەر سەری و
کەوایەکی ئەرخەوانییان لەبەرکرد. 3 لێی دەچوونە پێشەوە،
دەیانگوت: «سڵاو، ئەی پاشای جولەکە!» و زللەیان لێ دەدا.
4 دیسان پیلاتۆس هاتە دەرەوە و پێی گوتن: «بۆتانی دەهێنمە
دەرەوە تاکو بزانن هیچ خراپەیەکی تێدا نابینم!» 5 عیسا بە تاجی
دڕکاوی و جلی ئەرخەوانییەوە هاتە دەرەوە، پیلاتۆس پێی
گوتن: «ئەوە پیاوەکەیە!» 6 کاتێک کاهینانی باڵا و پاسەوانان
بینییان، هاواریان کرد: «لە خاچی بدە! لە خاچی بدە!» پیلاتۆس
وەڵامی دانەوە: «ئێوە بیبەن و لە خاچی بدەن، چونکە من
خراپەی تێدا نابینم.» 7 ڕابەرانی جولەکە وەڵامیان دایەوە:
«تەوراتمان هەیە. بەگوێرەی تەورات دەبێت بمرێت، چونکە
خۆی کردووەتە کوڕی خودا.» 8 کاتێک پیلاتۆس گوێی
لەم قسەیە بوو زیاتر ترسا. 9 گەڕایەوە ناو کۆشکەکە و بە
عیسای گوت: «خەڵکی کوێی؟» بەڵام عیسا هیچ وەڵامێکی
نەدایەوە. 10 پیلاتۆس پێی گوت: «قسەم بۆ ناکەیت؟ ئایا
نازانیت دەسەڵاتم هەیە کە ئازادت بکەم یان لە خاچت بدەم؟»
11 عیسا وەڵامی دایەوە: «هیچ دەسەڵاتێکت بەسەر منەوە
نییە، مەگەر لە سەرەوە پێت درابێت. لەبەر ئەوە ئەوەی منی
داوەتە دەست تۆ گوناهەکەی گەورەترە.» 12 ئیتر پیلاتۆس
هەوڵی دەدا ئازادی بکات، بەڵام ڕابەرانی جولەکە هاواریان
دەکرد: «ئەگەر ئەمە ئازاد بکەیت، دۆستی قەیسەر نیت.
هەرکەسێک خۆی بکاتە پاشا، لە دژی قەیسەر دەدوێت.»
13 کاتێک پیلاتۆس گوێی لەم قسانە بوو، عیسای بردە
دەرەوە و لەسەر کورسی دادوەری دانیشت، لە شوێنێک پێی
دەگوترێ «بەردڕێژکراو»، کە بە عیبری پێی دەڵێن «گەباسا».
14 ڕۆژی ئامادەکاری جەژنی پەسخە بوو، نزیکەی کاتژمێر
دوازدە بوو، بە جولەکەکانی گوت: «ئەوەتا پاشاکەتان.» 15
ئەوانیش هاواریان کرد: «بیبە! بیبە! لە خاچی بدە!» پیلاتۆس
لێی پرسین: «پاشاکەتان لە خاچ بدەم؟» کاهینانی باڵا وەڵامیان
دایەوە: «جگە لە قەیسەر پاشامان نییە.» 16 ئیتر پیلاتۆس دایە
دەستیان تاکو لە خاچ بدرێت. سەربازەکانیش عیسایان برد.
17 عیساش خاچەکەی خۆی هەڵگرت و چوو بەرەو ئەو
شوێنەی کە پێی دەگوترا «شوێنی کاسەسەر»، بە عیبریش
دەبێتە «گولگۆسا». 18 لەوێ لەگەڵ دوو کەسی دیکە لە
خاچیان دا، هەریەکە لە لایەکییەوە، عیساش لەناوەڕاستیان.
19 پیلاتۆسیش لەسەر تەختەیەک نووسی: «عیسای ناسیرەیی،
پاشای جولەکە.» لەسەر خاچەکە دایکوتا. 20 جولەکەیەکی
زۆر نووسراوەکەیان خوێندەوە کە بە عیبری و لاتینی و یۆنانی
نووسرابوو، چونکە ئەو شوێنەی عیسای تێدا لە خاچ درابوو لە
شارەوە نزیک بوو. 21 کاهینانی باڵای جولەکە بە پیلاتۆسیان
گوت: «مەنووسە: پاشای جولەکە، بەڵام بنووسە:”خۆی گوتی
من پاشای جولەکەم.“» 22 پیلاتۆس وەڵامی دایەوە: «ئەوەی
نووسیومە، نووسیومە.» 23 کاتێک سەربازەکان عیسایان لە
خاچ دا، جلەکانیان برد و کردیان بە چوار بەشەوە، هەر
سەربازێک بەشێکی بەرکەوت. کراسەکەشیان برد، کراسەکە
بێ دروومان بوو، لەسەرڕا یەک پارچە چنرابوو. 24 لەبەر ئەوە
بە یەکتریان گوت: «پێویست ناکات بیدڕێنین. با تیروپشکی
لەسەر بکەین بزانین بۆ کێ دەبێت.» ئەمەش ڕوویدا تاکو
نووسراوە پیرۆزەکە بێتە دی کە فەرموویەتی: [جلوبەرگەکەی
منیان لەنێو خۆیان بەشکرد و تیروپشکیان لەسەر کراسەکەم
کرد.] جا سەربازەکان ئەمەیان کرد. 25 لەلای خاچەکەی
عیسا، دایکی و پووری و مریەمی ژنی کلۆپا و مریەمی مەجدەلی
ڕاوەستابوون. 26 کاتێک عیسا دایکی بینی لەگەڵ ئەو قوتابییەدا
ڕاوەستاوە کە ئەم خۆشی دەویست، بە دایکی فەرموو: «ژنەکە،
ئەوەتا کوڕی تۆ.» 27 بە قوتابییەکەشی فەرموو: «ئەوەتا دایکی

تۆ.» ئیتر لەو کاتەوە قوتابییەکە بردییەوە ماڵی خۆی. 28 پاشان،
لەبەر ئەوەی عیسا زانی کە هەموو شتێک تەواو بووە، هەروەها
بۆ ئەوەی نووسراوە پیرۆزەکە بێتە دی، فەرمووی: «تینوومە.»
29 گۆزەیەکی پڕ لە سرکە دانرابوو، ئیسفەنجێکی پڕ لە سرکەیان
خستە سەر لقە زوفایەک و بەرزیان کردەوە بۆ دەمی. 30
کاتێک عیسا تامی سرکەکەی کرد، فەرمووی: «تەواو بوو.»
لەدوای ئەوە سەری دانەواند و گیانی سپارد. 31 پاشان ڕابەرانی
جولەکە داوایان لە پیلاتۆس کرد قاچی لەخاچدراوان بشکێنرێن
و تەرمەکانیان هەڵبگیردرێن، چونکە ڕۆژی ئامادەکاری بوو،
ئەو شەممەیە ڕۆژێکی گەورە بوو، تاکو تەرمەکان لە شەممەدا
لەسەر خاچ نەمێنن. 32 ئینجا سەربازەکان هاتن و هەردوو
قاچی ئەوەی یەکەم و ئەوی دیکەیان شکاند کە لەگەڵ عیسادا
لە خاچ درابوون. 33 بەڵام کاتێک هاتنە لای عیسا بینییان وا
مردووە، قاچییان نەشکاند. 34 بەڵام یەکێک لە سەربازەکان
ڕمێکی لە کەلەکەی دا، دەستبەجێ خوێن و ئاو دەرچوو.
35 ئەو پیاوەی ئەمەی بینی شایەتی دا، شایەتییەکەشی ڕاستە.
خۆی دەزانێت کە ڕاست دەڵێت، تاکو ئێوە باوەڕ بهێنن. 36
ئەمە ڕوویدا تاکو نووسراوە پیرۆزەکە بێتە دی: [هیچ ئێسکێکی
ئەو ناشکێنرێت!] 37 هەروەها نووسراوێکی پیرۆزی دیکەش
دەفەرموێ: [تەماشای ئەوە دەکەن کە ڕمیان لێداوە.] 38
پاش ئەوە یوسفی خەڵکی ڕامە کە لە ترسی ڕابەرانی جولەکە بە
نهێنی قوتابی عیسا بوو، داوای لە پیلاتۆس کرد تاکو تەرمی
عیسا ببات، پیلاتۆسیش ڕێی دا. ئەویش هات و تەرمەکەی
برد. 39 نیقۆدیمۆسیش هات، ئەوەی یەکەم جار بە شەو هاتە
لای عیسا. لەگەڵ خۆی نزیکەی سی لیتر موڕی تێکەڵاو بە
ئەلوای هێنا. 40 جا تەرمەکەی عیسایان برد و بە کەتان لەگەڵ
بۆن پێچایانەوە، وەک نەریتی جولەکەیە لە کفن کردن. 41
لەو شوێنەی عیسای تێدا لە خاچ درا باخچەیەکی لێبوو، لە
باخچەکەشدا گۆڕێکی نوێی لێبوو کەسی تێدا نەنێژرابوو. 42 لەبەر
ڕۆژی ئامادەکاری جولەکەکان عیسایان لەوێ دانا، چونکە
گۆڕەکە نزیک بوو.

20 لە یەکەم ڕۆژی هەفتەدا، هێشتا تاریک بوو، مریەمی
مەجدەلی هاتە سەر گۆڕەکە و بینی بەردەکە لەسەر گۆڕەکە
گلۆر کراوەتەوە. 2 ئەویش ڕایکرد و هاتە لای شیمۆن پەترۆس
و ئەو قوتابییەی دیکە کە عیسا خۆشی دەویست، پێی گوت:
«گەورەیان لە گۆڕەکەدا بردووە و نازانین لەکوێ دایانناوە!» 3
ئینجا پەترۆس و قوتابییەکەی دیکە بەرەو گۆڕەکە بەڕێکەوتن.
4 هەردووکیان بەیەکەوە ڕایانەکرد، بەڵام قوتابییەکەی دیکە
پێش پەترۆس کەوت و زووتر گەیشتە سەر گۆڕەکە. 5
دانەوییەوە و بینی کەتانەکە دانراوە، بەڵام نەچووە ژوورەوە.
6 ئینجا شیمۆن پەترۆس کە دوایکەوتبوو هات و چووە ناو
گۆڕەکە، بینی کەتانەکە دانراوە. 7 ئەو دەسماڵەی کە بەسەری
عیساوە پێچرابوو، لەگەڵ کەتانەکە دانەنرابوو، بەڵکو بە جیا لە
جێیەک پێچرابووەوە. 8 ئەوسا قوتابییەکەی دیکەش کە یەکەم
جار هاتبووە سەر گۆڕەکە چووە ژوورەوە. بینی و باوەڕی
هێنا. 9 ئەو کاتە هێشتا لە نووسراوە پیرۆزەکان تێنەگەیشتبوون
کە دەبێ عیسا لەنێو مردووان هەستێتەوە. 10 دواتر قوتابییەکان
گەڕانەوە شوێنی خۆیان. 11 بەڵام مریەم لەلای گۆڕەکە
لە دەرەوە ڕاوەستابوو دەگریا. کاتێک دەگریا، دانەوییەوە
و سەیری ناو گۆڕەکەی کرد، 12 بینی دوو فریشتە بە جلی
سپییەوە لەو شوێنەی تەرمەکەی عیسای لێ دانرابوو دانیشتوون،
یەکێک لەلای سەرییەوە ئەوی دیکە لەلای پێیەوە. 13 لێیان
پرسی: «خانم، بۆچی دەگریت؟» وەڵامی دانەوە: «گەورەمیان
بردووە، نازانم لەکوێ دایانناوە.» 14 کە ئەمەی گوت
ئاوڕی دایەوە، بینی عیسا ڕاوەستاوە، بەڵام نەیزانی عیسایە.
15 عیسا پێی فەرموو: «خانم! بۆچی دەگریت؟ بەدوای کێدا
دەگەڕێیت؟» وایزانی باخەوانەکەیە، پێی گوت: «گەورەم،
ئەگەر تۆ بردووتە پێم بڵێ لەکوێ داتناوە تاکو بیبەمەوە.» 16
عیساش پێی فەرموو: «مریەم!» ئەویش ئاوڕی دایەوە و بە
عیبری پێی گوت: «ڕابۆنی!» کە بە واتای مامۆستا دێت. 17
عیسا پێی فەرموو: «دەستم لێ مەدە، چونکە هێشتا بۆ لای
باوک بەرز نەبوومەتەوە. بەڵام برۆ لای برایانم و پێیان بڵێ:”من
بەرز دەبمەوە بۆ لای باوکم و باوکتان، خودام و خوداتان.“» 18
مریەمی مەجدەلی هات و بە قوتابییەکانی ڕاگەیاند: «گەورەم
بینی!» ئەوەشی پێ گوت کە پێی فەرمووبوو. 19 ئێوارەی هەمان
ڕۆژ، کە یەکەم ڕۆژی هەفتە بوو، لە ترسی ڕابەرانی جولەکە،
دەرگاکانی ئەو شوێنە داخرابوون کە قوتابییەکانی لێبوو، عیسا

هات و لەناوەڕاستدا ڕاوەستا و پێی فەرموون: «سڵاوتان لێ
بێت!» 20 کە ئەمەی فەرموو، دەستی و کەلەکەی پیشاندان،
جا قوتابییەکان کە مەسیحی خاوەن شکۆیان بینی دڵشاد
بوون. 21 ئینجا دیسان عیسا پێی فەرموون: «سڵاوتان لێ بێت!
هەروەک چۆن باوک منی ناردووە، منیش دەتاننێرم.» 22 کە
ئەمەی گوت، فووی لێکردن، پێی فەرموون: «ڕۆحی پیرۆز
وەربگرن. 23 ئەوەی ئێوە گوناهی ببەخشن، بەخشراوە. ئەوەی
ئێوە گوناهی نەبەخشن، نەبەخشراوە.» 24 بەڵام تۆماس کە
یەکێکە لە دوازدە قوتابییەکە و بە دیدمۆس ناسراوە، لەگەڵ
قوتابییەکان نەبوو کاتێک عیسا هات. 25 قوتابییەکانی دیکە
پێیان گوت: «گەورەمان بینی!» ئەویش پێی گوتن: «ئەگەر
جێگای بزمارەکان بە دەستییەوە نەبینم، پەنجە نەخەمە شوێنی
بزمارەکانەوە، دەست لە کەلەکەی نەدەم هەرگیز باوەڕ ناکەم.»
26 لەدوای هەشت ڕۆژ، قوتابییەکانی دیسان لە ژوورەوە
بوون و تۆماسیش لەگەڵیان بوو، دەرگاکانیش داخرابوون،
عیسا هات و لەناوەڕاستیان ڕاوەستا، فەرمووی: «سڵاوتان لێ
بێت!» 27 ئینجا بە تۆماسی فەرموو: «پەنجەت بێنە ئێرە و دەستم
ببینە، دەستت بێنە و لە کەلەکەمی بدە. بێباوەڕ مەبە بەڵکو
باوەڕ بهێنە.» 28 تۆماس وەڵامی دایەوە: «ئەی خاوەن شکۆ
و خودای من!» 29 عیسا پێی فەرموو: «لەبەر ئەوەی منت
بینی، باوەڕت کرد؟ خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی نەیانبینی و
باوەڕیان هێنا.» 30 عیسا لەبەردەم قوتابییەکانیدا زۆر پەرجووی
دیکەی کرد کە لەم پەڕتووکەدا نەنووسراوە. 31 بەڵام ئەمانە
نووسراون تاکو ئێوە باوەڕ بهێنن کە عیسا مەسیحەکەیە، کوڕی
خودایە، تاکو بە باوەڕهێنان بە ناوی ئەو ژیانتان هەبێت.

21 دوای ئەمە دیسان عیسا بەم شێوەیە لە دەریاچەی
جەلیل خۆی بۆ قوتابییەکان دەرخست: 2 شیمۆن پەترۆس و
تۆماس کە بە دیدمۆس ناسرابوو، لەگەڵ ناتانئیل کە خەڵکی
قانای جەلیل بوو، هەروەها کوڕەکانی زەبدی و دوو قوتابی
دیکەی ئەو پێکەوە بوون. 3 شیمۆن پەترۆس پێی گوتن: «بۆ ڕاو
دەچم.» پێیان گوت: «ئێمەش لەگەڵت دێین.» ئینجا ڕۆیشتن
و سواری بەلەم بوون، بەڵام لەو شەوەدا هیچیان نەگرت.
4 کاتی بەرەبەیان، عیسا لە کەناری دەریاچەکە ڕاوەستا،
بەڵام قوتابییەکان نەیانزانی ئەوە عیسایە. 5 عیسا پێی فەرموون:
«کوڕینە، هیچ ماسیتان پێ نییە؟» وەڵامیان دایەوە: «نەخێر.»
6 پێی فەرموون: «تۆڕەکە هەڵبدەنە لای ڕاستی بەلەمەکە، ماسی
دەبیننەوە.» جا هەڵیاندا و ئیتر لەبەر زۆری ئەو ماسییانەی تێیدا
بوو نەیانتوانی تۆڕەکە ڕابکێشنە ناو بەلەمەکە. 7 ئەو قوتابییەی
عیسا خۆشی دەویست بە پەترۆسی گوت: «ئەوە عیسای
خاوەن شکۆیە!» کاتێک پەترۆس بیستی «ئەوە عیسای خاوەن
شکۆیە،» خۆی بە جلەکانی داپۆشی چونکە ڕووت بوو، خۆی
هەڵدایە ناو ئاوەکەوە. 8 قوتابییەکانی دیکە بە بەلەمەکە هاتن و
تۆڕی ماسییەکەیان ڕادەکێشا، چونکە تەنها دوو سەد باڵ لە
وشکانییەوە دوور بوون. 9 کاتێک دابەزینە وشکانی، بینییان
وا خەڵووز ئامادەکراوە و ماسی خراوەتە سەری و نان دانراوە.
10 عیسا پێی فەرموون: «لەو ماسییانە بهێنن کە ئێستا گرتتان.»
11 شیمۆن پەترۆسیش سەرکەوت و تۆڕەکەی ڕاکێشایە سەر
وشکانی، سەد و پەنجا و سێ ماسی گەورەی تێدابوو، لەگەڵ
زۆرییەکەشی تۆڕەکە نەدڕا. 12 عیسا پێی فەرموون: «وەرن
بخۆن.» هیچ کام لە قوتابییەکان نەیانوێرا پرسیاری لێ بکەن:
«تۆ کێیت؟» زانییان عیسای خاوەن شکۆیە. 13 عیسا هات،
نانەکەی هەڵگرت و پێیدان، ماسییەکەش بە هەمان شێوە. 14
ئەمە سێیەم جار بوو کە عیسا پاش هەستانەوەی لەنێو مردووان
بۆ قوتابییەکان دەرکەوت. 15 دوای ئەوەی نانیان خوارد عیسا
بە شیمۆن پەترۆسی فەرموو: «شیمۆنی یۆنا، منت لەوانە خۆشتر
دەوێت؟» پێی گوت: «بەڵێ گەورەم، دەزانیت کە تۆم
خۆشدەوێت.» پێی فەرموو: «بەرخەکانم بلەوەڕێنە.» 16 دیسان
پێی فەرمووەوە: «شیمۆنی یۆنا، منت خۆشدەوێت؟» پێی گوت:
«بەڵێ گەورەم، دەزانیت خۆشمدەوێیت.» پێی فەرموو: «ببە بە
شوانی مەڕەکانم.» 17 سێیەم جار پێی فەرموو: «شیمۆنی یۆنا،
منت خۆشدەوێت؟» پەترۆس دڵگران بوو، چونکە سێ جار
پێی فەرموو: «منت خۆشدەوێت؟» پێی گوت: «گەورەم،
تۆ هەموو شتێک دەزانیت. دەزانیت کە خۆشمدەوێیت.»
عیسا پێی فەرموو: «مەڕەکانم بلەوەڕێنە. 18 ڕاستیت ڕاستی
پێ دەڵێم، کاتێک گەنج بوویت پشتێنەکەتت دەبەست و بۆ
هەرکوێ دەتویست، دەچوویت. بەڵام کاتێک پیر دەبیت
دەستت درێژ دەکەیت و یەکێکی دیکە پشتێنەکەت دەبەستێت

و دەتباتە شوێنێک کە ناتەوێت.» 19 ئەمەی گوت وەک
ئاماژەکردنێک بۆ مردنی پەترۆس کە بەهۆیەوە خودا شکۆدار
دەکات. لەدوای ئەمە پێی فەرموو: «دوام بکەوە!» 20 پەترۆس
ئاوڕی دایەوە و بینی کە ئەو قوتابییەی کە عیسا خۆشی
دەویست دوایان کەوتووە، ئەوەی لە کاتی نانی ئێوارەدا شانی
بە سنگی عیساوە نابوو و پێی گوتبوو: «گەورەم، کێیە ئەوەی بە
گرتنت دەدات؟» 21 کاتێک پەترۆس ئەمەی بینی بە عیسای
گوت: «گەورەم، ئەی ئەمە چی لێدێت؟» 22 عیساش پێی
فەرموو: «ئەگەر بمەوێت دەمێنێتەوە هەتا دێمەوە، بە تۆ چی؟ تۆ
دوام بکەوە.» 23 ئیتر ئەم قسەیە لەنێو برایان وا بڵاو بووەوە کە
ئەو قوتابییە نامرێت. بەڵام عیسا پێی نەفەرموو کە نامرێت،
بەڵکو «ئەگەر بمەوێت دەمێنێتەوە هەتا دێمەوە، بە تۆ چی؟»
24 ئەمەش ئەو قوتابییەیە کە دەربارەی ئەم شتانە شایەتی
دەدات و ئەم شتانەی نووسیوە. ئێمەش دەزانین شایەتییەکەی
ڕاستە. 25 زۆر شتی دیکە هەیە عیسا کردوویەتی، ئەگەر یەک
لەدوای یەک بنووسرایەتەوە، وابزانم خودی جیهان جێگای ئەو
پەڕتووکە نووسراوانەی تێدا نەدەبووەوە.

کردار

1 بەڕێز ساوفیلۆس، لە پەڕتووکی یەکەممدا دەربارەی هەموو
ئەوەی کە عیسا دەستی کرد بە ئەنجامدان و فێرکردنی نووسیومە،
2 هەتا ئەو ڕۆژەی تێیدا بەرزکرایەوە، دوای ئەوەی لە ڕێگەی
ڕۆحی پیرۆزەوە ئەو نێردراوانەی ڕاسپارد کە هەڵیبژاردن.
3 دوای ئازارچێژتنی بە چەندین بەڵگە بە زیندوویی خۆی
پیشاندان، لە ماوەی چل ڕۆژدا بۆیان دەرکەوت و سەبارەت
بە شانشینی خودا بۆیان دوا. 4 کاتێک پێکەوە نانیان دەخوارد،
ڕایسپاردن: «ئۆرشەلیم بەجێمەهێڵن، بەڵکو چاوەڕێی بەڵێنەکەی
باوک بکەن کە لە منەوە بیستتان. 5 یەحیا خەڵکی لە ئاو
هەڵدەکێشا، بەڵام ئێوە پاش چەند ڕۆژێکی کەم لە ڕۆحی
پیرۆز هەڵدەکێشرێن.» 6 ئەوانەی پێکەوە کۆبوونەوە لێیان
پرسی: «ئەی خاوەن شکۆ، لەم کاتەدا پاشایەتی بۆ ئیسرائیل
دەگەڕێنیتەوە؟» 7 وەڵامی دانەوە: «بۆتان نییە ئەو کات و
سەردەمانە بزانن کە باوک بە دەسەڵاتی خۆی دایناون. 8
بەڵام کاتێک ڕۆحی پیرۆزتان دێتە سەر، هێز وەردەگرن و بۆ
من دەبنە شایەت، لە ئۆرشەلیم و هەموو یەهودیا و سامیرە،
تاکو ئەوپەڕی زەوی.» 9 ئەمەی فەرموو و ئەوانیش تەماشایان
دەکرد، بەرزکرایەوە، هەورێک لەبەرچاویان شاردییەوە. 10
کاتێک ئەو دەڕۆیشت، ئەوان سەرنجیان لە ئاسماندا بوو، ئەوە
بوو دوو پیاو بە جلی سپییەوە لەلایانەوە ڕاوەستاون. 11 پێیان
گوتن: «ئەی جەلیلییەکان، بۆچی ڕاوەستاون سەیری ئاسمان
دەکەن؟ ئەم عیسایە، کە لەنێوتاندا بۆ ئاسمان بەرزکرایەوە،
چۆن بینیتان دەچووە ئاسمان، ئاواش دێتەوە.» 12 ئینجا
لەو کێوەی پێی دەگوترا زەیتوون گەڕانەوە ئۆرشەلیم کە
بەقەد ڕۆیشتنێکی شەممە لە ئۆرشەلیم نزیک بوو. 13 کاتێک
گەیشتن، چوونە ژوورێک لە نهۆمی سەرەوە، ئەوەی کە تێیدا
دەمانەوە، ئەوانیش ئەمانە بوون: پەترۆس و یۆحەنا و یاقوب،
ئەندراوس و فیلیپۆس و تۆماس، بەرتۆلماوس و مەتا و یاقوبی
کوڕی حەلفی، شیمۆنی دڵگەرم و یەهوزای برای یاقوب. 14
هەموو بە یەک دڵ بەردەوام بوون لەسەر نوێژکردن، لەگەڵ
ژنەکان و مریەمی دایکی عیسا و براکانی. 15 ڕۆژێکیان پەترۆس
کە لەنێوان نزیکەی سەد و بیست باوەڕداردا بوو، هەستا و
گوتی: 16 «خوشک و برایان، دەبووایە نووسراوە پیرۆزەکە بێتە
دی، پێشتر لەبارەی یەهوزاوە ڕۆحی پیرۆز لەسەر زمانی داود
فەرموویەتی، کە بوو بە ڕێبەر بۆ ئەوانەی عیسایان گرت. 17
بە یەکێک لە ئێمە دەژمێردرا و لەم خزمەتەدا بەشی هەبوو.»
18 (یەهوزا بە پاداشتی ناپاکی کێڵگەیەکی دەستکەوت، بەڵام
بەدەمدا کەوت و لەناوەڕاستەوە شەق بوو، هەموو هەناوی
هاتە دەرەوە. 19 هەموو دانیشتووانی ئۆرشەلیم بەمەیان زانی،
لەبەر ئەوە لە زمانی خۆیان ئەو کێڵگەیان ناو نا حەقل دەمخ،
کە بە واتای کێڵگەی خوێن دێت.) 20 پەترۆس درێژەی پێدا
و گوتی: «لە پەڕتووکی زەبووردا نووسراوە: «[با ماڵەکەی چۆڵ
بێت، کەس نەبێت تێیدا نیشتەجێ بێت!] هەروەها: [با یەکێکی
دیکە ئەرکەکەی ئەو وەربگرێت.] 21 کەواتە با یەکێک لەو
پیاوانەی کە یاوەرمان بوون بە درێژایی ئەو ماوەیەی عیسای
مەسیح لەنێوماندا دەژیا، 22 هەر لە لەئاوهەڵکێشانەکەیەوە
لەلایەن یەحیا هەتا ئەو ڕۆژەی بەرزکرایەوە، لەگەڵماندا ببێتە
شایەتی هەستانەوەکەی.» 23 جا دووانیان هێنایە پێشەوە:
یوسف کە بە بارساباس ناودەبردرا و نازناوی یوستۆس بوو،
لەگەڵ مەتیاس. 24 نوێژیان کرد و گوتیان: «ئەی یەزدان، تۆ
بە دڵی هەمووان دەزانیت، بۆمان دەربخە لەم دووانە کامەیانت
هەڵبژاردووە، 25 تاکو شوێنی ئەو خزمەت و نێردراوێتییە
بگرێتەوە، کە یەهوزا لێی لادا، بۆ ئەوەی بچێتە شوێنی خۆی.»
26 ئینجا تیروپشکیان بۆ کردن و تیروپشکەکە مەتیاسی گرتەوە،
لەگەڵ یازدە نێردراوەکە ژمێردرا.

2 کە ڕۆژی پەنجایەمین هات، هەموو باوەڕداران پێکەوە
لە یەک شوێندا بوون، 2 لەناکاو دەنگێک لە ئاسمانەوە وەک
ڕەشەبا هات، ئەو ماڵەی پڕکرد کە تێیدا دانیشتبوون. 3 ئینجا
چەند زمانێکی دابەشبوو وەک ئاگر بۆیان دەرکەوت و لەسەر
هەریەکەیان نیشتەوە. 4 جا هەموویان پڕبوون لە ڕۆحی پیرۆز
و دەستیان پێکرد بە زمانەکانی دیکە بدوێن، وەک ڕۆح پێی
بەخشین. 5 لەو کاتەدا جولەکەی لەخواترسی هەموو نەتەوەکانی
ژێر ئاسمان لە ئۆرشەلیم مابوونەوە. 6 کاتێک دەنگەکە هات،
خەڵک کۆبوونەوە و بووە پەشێوی، چونکە هەریەکەیان
گوێی لە زمانی خۆی دەبوو پێی دەدوان. 7 حەپەسابوون و

به سەرسامییەوە گوتیان: «باشە هەموو ئەوانەی قسە دەکەن
جەلیلی نین؟ 8 ئەی چۆن هەریەکەمان گوێی لە زمانی دایکیی
خۆی دەبێت؟ 9 ئێمەی خەڵکی پەرتیا و میدیا و ئیلامی،
دانیشتووانی میسۆپۆتامیا، یەهودیا و کەپەدۆکیا، پۆنتۆس و
ئاسیا، 10 فریجیا و پامفیلیا، میسر و ناوچەکانی لیبیای ڕووەو
کورێن، هەروەها میوانەکانی ڕۆما، 11 جولەکە و ئەوانەشی
ببوون بە جولەکە، کریتی و عەرەب، ئەوەتا گوێمان لێیانە بە
زمانی خۆمان باسی کردارە مەزنەکانی خودا دەکەن.» 12
هەموو سەرسام و حەپەسا بوون، بە یەکتریان دەگوت: «دەبێ
ئەمە واتای چی بێت؟» 13 هەندێکی دیکە بە گاڵتە پێکردنەوە
دەیانگوت: «شەرابی نوێیان زۆر خواردووەتەوە.» 14 پەترۆس
لەگەڵ یازدە نێردراوەکەی دیکەی عیسا ڕاوەستا، بە دەنگی
بەرز بە خەڵکی ڕاگەیاند: «ئەی پیاوانی جولەکە و هەموو
ئەوانەی لە ئۆرشەلیم دانیشتوون، با ئەمە لەلاتان زانراو بێت و
گوێ لە قسەکانم بگرن، 15 چونکە وەک بیردەکەنەوە ئەمانە
سەرخۆش نین، لەبەر ئەوەی هێشتا کاتژمێر نۆی بەیانییە!
16 بەڵکو لە ڕێگەی پێغەمبەر یۆئێلەوە گوتراوە: 17 «[خودا
دەفەرموێ، لە ڕۆژانی کۆتاییدا ڕۆحم بەسەر هەموو خەڵکدا
دەڕێژم. کوڕان و کچانتان پەیامی خودا ڕادەگەیەنن، گەنجانتان
بینینیان بۆ ئاشکرا دەکرێت، پیرەمێردەکانتان خەون دەبینن. 18
تەنانەت بەسەر بەندە و کەنیزەکانیشم، لەو ڕۆژانەدا ڕۆحی خۆم
دەبارێنم و ئەوانیش پەیامی خودا ڕادەگەیەنن. 19 لە سەرەوە
لە ئاسمان پەرجوو و لە خوارەوە لەسەر زەوی نیشانە دەکەم:
خوێن و ئاگر و ستوونی دووکەڵ. 20 خۆر دەبێتە تاریکی و
مانگیش دەبێتە خوێن، بەر لەوەی ڕۆژی گەورە و شکۆداری
یەزدان بێت. 21 جا هەرکەسێک بە ناوی یەزدانەوە بپاڕێتەوە،
ڕزگاری دەبێت.] 22 «پیاوانی ئیسرائیل، گوێ لەم قسانە
بگرن: عیسای ناسیرەیی پیاوێکە بۆتان سەلمێنرا، بە پەرجوو و
کاری مەزن و نیشانە لەلایەن خوداوە لایەنگری کراوە، کە
خودا لە ڕێگەی ئەوەوە لەنێوتان ئەنجامی دا، وەک خۆتان
دەزانن. 23 ئەم بەگوێرەی خواستی بڕیارلەسەردراو و زانینی
پێشووی خودا داتانە دەست، بە دەستی گوناهباران لە خاچتان
دا و کوشتتان. 24 بەڵام خودا هەڵیستاندەوە و لە ئازاری
مردن ئازادی کرد، لەبەر ئەوەی نەدەکرا لە چنگیدا بمێنێتەوە.
25 سەبارەت بە ئەو داود گوتوویەتی: «[هەمیشە یەزدانم
لەبەردەمم دەبینی، لەبەر ئەوەی لەلای دەستەڕاستمەوەیە،
ناهەژێم. 26 بۆیە دڵشادم و زارم خۆشی دەردەبڕێت، تەنانەت
جەستەم لە هیوادا نیشتەجێ دەبێت، 27 چونکە تۆ گیانم لە جیهانی
مردووواندا بەجێناهێڵیت، هەروەها ڕێگا نادەیت دڵسۆزەکەی
تۆ لەناو گۆڕ بۆگەن بێت. (Hadēs g86) 28 ڕێگاکانی ژیانت پێ
ناساندم، تێربوون لە شادی لە ئامادەبوونتدایە.] 29 «برایان،
با بە ڕاشکاوی پێتان بڵێم کە داودی باوکمان مرد و نێژرا،
گۆڕەکەشی تاکو ئەمڕۆ لەلامانە. 30 ئەویش کە پێغەمبەر
بوو، دەیزانی خودا سوێندی خواردووە و بەڵێنی پێداوە کە لە
بەری پشتی ئەو لەسەر تەختەکەی دادەنیشێت. 31 پێشبینیی
کرد و باسی هەستانەوەی مەسیحەکەی کرد، کە نە لە جیهانی
مردووواندا بەجێهێڵرا و نە جەستەشی بۆگەن بوو. (Hadēs g86) 32
ئەم عیسایە خودا هەڵیستاندەوە، ئێمەش هەموومان شایەتین
بۆی. 33 ئینجا بۆ لای دەستەڕاستی خودا بەرزکرایەوە کە بەڵێنی
ڕۆحی پیرۆزی لە باوکەوە وەرگرت، ئەمەی ڕژاند کە ئێوە
دەیبینن و دەیبیستن. 34 داود بۆ ئاسمان بەرز نەکرایەوە، بەڵکو
خۆی دەڵێت: «[یەزدان بە خاوەن شکۆی منی فەرموو:”لە
دەستەڕاستم دابنیشە 35 هەتا دوژمنانت دەکەمە تەختەپێ بۆ
پێیەکانت.“] 36 «بۆیە با هەموو ماڵی ئیسرائیل بە دڵنیاییەوە بزانن
کە ئەم عیسایەی ئێوە لە خاچتان دا، خودا کردی بە مەسیح
خاوەن شکۆ.» 37 کاتێک ئامادەبووان گوێیان لەم قسانە بوو،
کاری کردە سەر دڵیان، بە پەترۆس و نێردراوانی دیکەیان
گوت: «برایان، چی بکەین؟» 38 پەترۆس وەڵامی دانەوە:
«تۆبە بکەن، با هەریەکەتان بە ناوی عیسای مەسیحەوە لە ئاو
هەڵبکێشرێت بۆ لێخۆشبوونی گوناهەکانتان و ڕۆحی پیرۆز بە
دیاری وەردەگرن. 39 ئەم بەڵێنەش بۆ خۆتان و منداڵەکانتان و
بۆ هەموو ئەوانەیە کە دوورن و یەزدانی پەروەردگارمان بانگیان
دەکات.» 40 بە زۆر قسەی دیکەش ئاگاداری کردنەوە و
لێیان پاڕایەوە: «خۆتان لەم نەوە لار و چەوتە ڕزگار بکەن.» 41
ئەوانەی کە قسەکەیان وەرگرت لە ئاو هەڵکێشران، لەو ڕۆژەدا
نزیکەی سێ هەزار کەس هاتنە ڕیزی باوەڕدارانەوە. 42 ئیتر
ئەوان پەیوەستبوون لەسەر فێرکردنی نێردراوان و هاوبەشییەتی،
لەتکردنی نان و نوێژکردن. 43 هەموو لە ناخەوە سام دایگرتبوون،

چونکە زۆر پەرجوو و نیشانە لەسەر دەستی نێردراوان کران.
44 باوەڕداران هەموو پێکەوە بوون و لە هەرچی هەیانبوو
هاوبەش بوون. 45 ماڵومڵکی خۆیان دەفرۆشت و بەگوێرەی
پێویستی هەریەکەیان دابەشیان دەکرد. 46 ڕۆژانە بە یەک دڵ
بەردەوام لە حەوشەکانی پەرستگا دەبوون، لە ماڵەکاندا نانیان
لەتدەکرد، بە خۆشی و دڵپاکییەوە پێکەوە نانیان دەخوارد، 47
ستایشی خودایان دەکرد و لەلای هەموو خەڵک پەسەند بوون.
مەسیحی خاوەن شکۆش ڕۆژانە ئەوانەی دەهێنایە پاڵیان کە
ڕزگاریان دەبوو.

3 ڕۆژێکیان کاتژمێر سێی پاش نیوەڕۆ، کە کاتی نوێژ
بوو، پەترۆس و یۆحەنا سەرکەوتن بۆ پەرستگا. 2 لەبەردەم
دەرگای پەرستگادا کە پێی دەگوترا دەرگای جوان، پیاوێک
بە زگماک ئیفلیج دانیشتبوو، هەموو ڕۆژێک هەڵیاندەگرت و
لەوێ دایاندەنا تاکو سواڵ بکات لەوانەی دەهاتنە حەوشەکانی
پەرستگاکەوە. 3 کاتێک ئەو پیاوە بینی کە پەترۆس و
یۆحەنا بە نیازن بێنە ناو حەوشەکانی پەرستگا، داوای خێری
لێکردن. 4 پەترۆس و یۆحەنا بە وردی تێیانڕوانی، ئینجا
پەترۆس گوتی: «سەیرمان بکە!» 5 ئەویش چاوی تێبڕین و
چاوەڕێی دەکرد شتێکیان لێ وەربگرێت. 6 پەترۆس گوتی:
«زێڕ و زیوم نییە، بەڵام ئەوەی هەمە دەتدەمێ. بە ناوی
عیسای مەسیحی ناسیرەییەوە، هەستە و بڕۆ!» 7 ئینجا بە
دەستی ڕاستی گرتی و هەڵیستاند، دەستبەجێ هێز کەوتە پێ و
پاژنەکانی. 8 ئیتر هەڵبەزییەوە و ڕاوەستا و دەستی بە ڕۆیشتن
کرد، لەگەڵیان چووە ناو حەوشەکانی پەرستگا، دەڕۆیشت و
هەڵدەبەزییەوە و ستایشی خودای دەکرد. 9 هەموو خەڵک
بینییان دەڕوات و ستایشی خودا دەکات. 10 جا کاتێک
خەڵکەکە زانییان ئەمە ئەو کەسەیە کە بۆ سواڵکردن لەلای
دەرگای پەرستگا دادەنیشت، ئەوەی پێی دەگوترا جوان،
سەرسامی و حەپەساوی دایگرتن لەوەی بەسەری هاتووە. 11
کاتێک پیاوەکە خۆی بە پەترۆس و یۆحەناوە هەڵواسیبوو،
هەموو خەڵکەکە بە سەرسامییەوە ڕایانکردە لایان بۆ ئەو
ڕێڕەوەی کە پێی دەگوترا ڕێڕەوی سلێمان، کە هەردوو
لای بە کۆڵەکە گیرابوو. 12 پەترۆس ئەمەی بینی، پێی گوتن:
«پیاوانی ئیسرائیل، بۆچی لەمە سەرسامن؟ بۆچی چاوتان
تێبڕیوین وەک ئەوەی بە توانا یان بە لەخواترسیمان وامان
کردووە بڕوات؟ 13 خودای ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوب،
خودای باوکانمان، عیسای خزمەتکاری خۆی شکۆدار کرد،
ئەوەی بە گرتنتان دا و لەبەردەم پیلاتۆس نکۆڵیتان لێکرد،
کە بڕیاری دابوو بەریبدات. 14 ئێوە نکۆڵیتان لە پیرۆز و
ڕاستودروستەکە کرد و داوای ئازادکردنی بکوژێکتان کرد.
15 سەرۆکی ژیانتان کوشت، بەڵام خودا لەنێو مردووان
هەڵیستاندەوە و ئێمە شایەتین بۆ ئەمە. 16 ئەم پیاوەی ئێوە
دەیبینن و دەیناسن، باوەڕی بەناوی عیسا هەبوو، بۆیە هێز و
توانای بۆ گەڕایەوە. بە ناوی عیسا و ئەو باوەڕەی بەهۆیەوە
دێت، لەبەرچاوی هەمووتان ئەم تەندروستییە تەواوەی پێ
بەخشی. 17 «ئێستاش برایان دەزانم بە نەزانی ئەوەتان کرد،
هەروەک ڕابەرەکانیشتان. 18 بەڵام خودا ئەوەی هێنایە دی
کە پێشتر لەسەر زمانی هەموو پێغەمبەرانەوە ڕایگەیاندبوو، کە
مەسیحەکەی خۆی ئازار دەچێژێت. 19 کەواتە تۆبە بکەن و
بگەڕێنەوە بۆ لای خودا تاکو گوناهەکانتان بسڕێنەوە، بۆ ئەوەی
لەلای یەزدانەوە کاتی حەسانەوەتان بێت و 20 مەسیحتان بۆ
بنێرێتەوە، ئەو عیسایەی کە پێشتر بۆتانی دیاری کردبوو. 21
ئەوەی دەبێت لە ئاسمان بیهێڵێتەوە، هەتا کاتی چاککردنەوەی
هەموو شتێک، ئەوەی لە کۆنەوە خودا لەسەر زاری پێغەمبەرە
پیرۆزەکانییەوە باسی کردووە. (aiōn g165) 22 موساش گوتی:
[یەزدانی پەروەردگارتان لەنێو برایانتاندا پێغەمبەرێکی وەک
منتان بۆ دادەنێت، دەبێت گوێ لە هەموو ئەو شتانە بگرن
کە پێتانی دەڵێت. 23 جا هەرکەسێک گوێ لەم پێغەمبەرە
نەگرێت لەنێو گەل دادەبڕدرێت.] 24 «هەموو پێغەمبەرانیش،
لە ساموئێل بەدواوە، هەموو ئەوانەی قسەیان کردووە، باسی
ئەم ڕۆژانەیان کردووە. 25 ئێوەش کوڕی پێغەمبەران و
ئەو پەیمانەن کە خودا لەگەڵ باوکانتاندا بەستی، کاتێک بە
ئیبراهیمی فەرموو: [لە ڕێگەی نەوەی تۆوە هەموو نەتەوەکانی
سەر زەوی بەرەکەتدار دەبن.] 26 کاتێک خودا خزمەتکاری
خۆی هەستاندەوە، یەکەم جار بۆ ئێوەی نارد، بۆ ئەوەی
بەرەکەتدارتان بکات بە گەڕانەوەی هەریەکەتان لە خراپەکانی.»

4 کاتێک پەترۆس و یۆحەنا قسەیان بۆ خەڵکەکە دەکرد،
کاهینان و سەرۆکی پاسەوانی پەرستگا و سەدوقییەکان هاتنە
لایان، 2 زۆر لێیان پەست بوون، چونکە خەڵکیان فێردەکرد و
دەیانگوت کە مردووان زیندوو دەبنەوە هەروەک چۆن عیسا
زیندووبووەوە. 3 بۆیە پەترۆس و یۆحەنایان گرت و لەبەر
ئەوەی دەمەو ئێوارە بوو، هەتا بەیانی لە زیندانیان کردن. 4
بەڵام زۆر لەوانەی گوێیان لە قسەکان بوو باوەڕیان هێنا و
ژمارەی پیاوان گەیشتە پێنج هەزار. 5 بۆ بەیانی پێشەوایان و
پیران و مامۆستایانی تەورات لە ئۆرشەلیم کۆبوونەوە، 6 لەگەڵ
حەنای سەرۆکی کاهینان و قەیافا و یۆحەنا و ئەسکەندەر و
هەموو ئەوانەی لە تیرەی سەرۆکی کاهینان بوون. 7 پەترۆس و
یۆحەنایان لەناوەڕاست ڕاگرت و پرسیاریان لێکردن: «بە چ
هێزێک و بە چ ناوێک ئەمەتان کرد؟» 8 لەو کاتەدا پەترۆس
پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆز، پێی گوتن: «ئەی پێشەوایانی گەل و ئەی
پیران، 9 ئەگەر ئەمڕۆ لەسەر چاکەیەک کە بۆ پەککەوتەیەک
کراوە، لێکۆڵینەوەمان لەگەڵ دەکەن و لێمان دەپرسن کە بە چی
چاک بووەتەوە، 10 ئەوا با لەلای هەمووتان و هەموو گەلی
ئیسرائیل زانراو بێت، بە ناوی عیسای مەسیحی ناسیرەیی، ئەم
ئیفلیجە کە بەو تەندروستییە لەبەردەمتان ڕاوەستاوە چاک
بووەوە، بە ناوی ئەو عیسایەی کە ئێوە لە خاچتان دا و خوداش
لەناو مردووان هەڵیستاندەوە. 11 ئەمە «[ئەو بەردەیە کە ئێوەی
وەستا ڕەتتان کردەوە، ئەوەی بوو بە گرنگترین بەردی بناغە.]
12 بێجگە لە عیسا ڕزگاربوون بە کەسی دیکە نییە، چونکە لەژێر
ئاسماندا ناوێکی دیکە بە مرۆڤەکان نەدراوە کە بە هۆیەوە بتوانین
ڕزگار بین.» 13 کاتێک ئازایەتی پەترۆس و یۆحەنایان بینی و
زانییان خەڵکێکی نەخوێندەوار و سادەن، سەرسام بوون و
بۆیان دەرکەوت کە ئەم پیاوانە پێشتر لەگەڵ عیسادا بوون. 14
بەڵام کاتێک ئەو پیاوەشیان بینی لەگەڵیان ڕاوەستابوو، ئەوەی
چاک بووەوە، هیچیان نەبوو وەڵامی پێ بدەنەوە. 15 ئەوسا
فەرمانیان پێدان لە ئەنجومەنی باڵا بچنە دەرەوە و لەناو خۆیاندا
کەوتنە گفتوگۆ: 16 «چی لەم پیاوانە بکەین؟ ئاشکرایە بۆ هەموو
دانیشتووانی ئۆرشەلیم کە نیشانەیەکی بەرچاو لە ڕێگەی ئەمانەوە
کراوە، ناتوانین نکۆڵی لێ بکەین. 17 بەڵام نەوەک زیاتر لەنێو
گەل بڵاو بێتەوە، هەڕەشەیان لێ دەکەین ئیتر لەلای کەس
باسی ئەم ناوە نەکەن.» 18 ئینجا بانگیان کردن و فەرمانیان
پێدان کە بە هیچ شێوەیەک بە ناوی عیسا دەم نەکەنەوە و
کەسیش فێرنەکەن. 19 بەڵام پەترۆس و یۆحەنا وەڵامیان
دایەوە: «بەلای خوداوە کامیان دروستترە: گوێ لە ئێوە بگرین
یان لە ئەو؟ ئێوە حوکم بدەن! 20 بەڵام ئێمە ئەوەی بینیومانە
و بیستوومانە ناتوانین باسی نەکەین.» 21 دوای هەڕەشەی
زیاتر، بەریاندان. نەیانزانی چۆن سزایان بدەن، لەبەر ئەوەی
هەموو ستایشی خودایان دەکرد بەهۆی ئەوەی ڕوویدابوو، 22
چونکە ئەو پیاوەی ئەم نیشانەی چاکبوونەوەی بەسەرهاتبوو
لە چل ساڵ زیاتر بوو. 23 کە پەترۆس و یۆحەنا بەربوون،
هاتنە لای هاوڕێیەکانیان و ئەو شتانەی کاهینانی باڵا و پیران
پێیان گوتبوون بۆیان گێڕانەوە. 24 کاتێک هاوڕێیەکانیان
ئەمەیان بیست، هەموویان بە یەک دەنگ هاواریان بۆ خودا
کرد: «ئەی یەزدانی باڵادەست، تۆی دروستکەری ئاسمان و
زەوی و دەریا و هەموو ئەو شتانەی تێیاندایە. 25 لە ڕێگەی
ڕۆحی پیرۆز لەسەر زاری داودی باوکمان و بەندەی خۆت
فەرمووت: «[بۆچی نەتەوەکان دەوروژێن و گەلان پیلان
لە شتی پووچ دەگێڕن؟ 26 پاشایانی زەوی خۆیان ڕێک
دەخەن، سەرۆکەکانیان پێکەوە کۆدەبنەوە لە دژی یەزدان
و مەسیحەکەی.] 27 لەبەر ئەوەی بە ڕاستی لەم شارەدا،
هێرۆدس و پیلاتۆسی پۆنتی و ناجولەکەکان و گەلی ئیسرائیل
لە دژی عیسای خزمەتکاری پیرۆزت یەکیانگرت، ئەوەی کە
دەستنیشانت کرد. 28 ئەو کارەیان ئەنجام دا کە هێز و خواستی
تۆ پێشوەخت نەخشەیان بۆ کێشابوو کە دەبێت ڕووبدەن.
29 ئێستاش ئەی یەزدان، سەیری هەڕەشەکانیان بکە، توانای
ئەوە بە خزمەتکارەکانت ببەخشە کە بەوپەڕی ئازایەتییەوە بە
وشەکانت بدوێن. 30 دەستت درێژ بکە تاکو چاکبوونەوە
و نیشانە و پەرجوو بە ناوی عیسای خزمەتکاری پیرۆزتەوە
بکرێت.» 31 کاتێک لە خودا دەپاڕانەوە، ئەو شوێنەی کە
تێیدا کۆبوونەوە هاتە لەرزین و هەموویان پڕبوون لە ڕۆحی
پیرۆز، بە چاونەترسییەوە پەیامی خودایان ڕادەگەیاند. 32
کۆمەڵی باوەڕداران یەک دڵ و گیان بوون، کەس نەیدەگوت
ئەوەی هەیەتی هی خۆیەتی، بەڵکو لە هەموو شتێکدا هاوبەش
بوون. 33 نێردراوان بە هێزێکی گەورەوە شایەتی هەستانەوەی

عیسای خاوەن شکۆیان دەدا، نیعمەتێکی گەورەش بەسەر هەموویانەوە بوو. 34 کەسی نەبوونیان تێدا نەبوو، چونکە هەموو ئەوانەی خاوەن کێڵگە و ماڵ بوون دەیانفرۆشت، پارەکەیان دەهێنا و 35 لەبەرپێی نێردراوان دایاندەنا، ئەوانیش بەگوێرەی پێویستی کەسەکان دابەشیان دەکرد. 36 یەکێک لەوان پیاوێک بوو بە ناوی یوسف کە لێڤییەکی قوبرسی بوو. نێردراوان پێیان دەگوت بەرناباس کە بە واتای «کوڕی هاندەر» دێت. 37 کێڵگەیەکی هەبوو، فرۆشتی و پارەکەی هێنا، خستییە بەرپێی نێردراوان.

5 پیاوێک ناوی حەنانیا بوو، لەگەڵ سەفیرەی ژنی پارچە زەوییەکی فرۆشت. 2 بە ئاگاداری ژنەکەی بەشێک لە پارەکەی بۆ خۆی هەڵگرت، ئەوەی مایەوە هێنای و خستییە بەرپێی نێردراوان. 3 پەترۆس گوتی: «حەنانیا، بۆچی شەیتان دڵی پڕکردوویت، بۆ ئەوەی درۆ لەگەڵ ڕۆحی پیرۆز بکەیت و لە پارەی زەوییەکە بەشێک بۆ خۆت هەڵبگریت؟ 4 ئایا نەتدەتوانی کێڵگەکە بۆ خۆت دابنێیت و نەیفرۆشی کاتێک کە هی خۆت بوو؟ پاش فرۆشتنی ئایا مافی ئەوەت نەبوو نرخەکەی هەڵبگریت؟ ئیتر بۆچی لە دڵی خۆتدا ویستت ناپاکی بکەیت؟ تۆ درۆت لەگەڵ خەڵک نەکرد، بەڵکو لەگەڵ خودا.» 5 کاتێک حەنانیا گوێی لەم قسەیە بوو، کەوت و مرد. هەموو ئەوانەی ئەمەیان بیست ترسێکی گەورەیان لێ نیشت. 6 ئینجا چەند گەنجێک هەستان و کفنیان کرد، هەڵیانگرت بۆ دەرەوە و ناشتیان. 7 پاش نزیکەی سێ کاتژمێر، ژنەکەی هاتە ژوورە و نەیدەزانی چی ڕوویداوە. 8 پەترۆس لێی پرسی: «پێم بڵێ، زەوییەکەتان بەم برە فرۆشت؟» گوتی: «بەڵێ، بەم برە.» 9 پەترۆسیش پێی گوت: «بۆچی ڕێککەوتن ڕۆحی یەزدان تاقی بکەنەوە؟ ئەوەتا ئەوانەی مێردەکەتیان ناشت لە بەردەرگان، تۆش هەڵدەگرن و دەتبەنە دەرەوە.» 10 دەستبەجێ ژنەکە لەبەرپێی پەترۆسدا کەوت و مرد. کاتێک گەنجەکان هاتنە ژوورەوە و بینییان مردووە، هەڵیانگرت و لەتەنیشت مێردەکەی ناشتیان. 11 ئیتر ترسێکی گەورە هاتە سەر هەموو کڵێسا و هەموو ئەوانەی ئەمانەیان بیست. 12 لەسەر دەستی نێردراوان زۆر نیشانە و پەرجوو لەنێو گەلدا کرا. هەموو باوەڕداران بە یەک دڵ لە ڕێڕەوەکەی سلێمان لە پەرستگادا کۆدەبوونەوە. 13 کەس نەیدەوێرا بچێتە پاڵیان، بەڵام گەل زۆر ڕێزیان دەگرتن. 14 لەگەڵ ئەوەشدا هەتا دەهات ژن و پیاو بە کۆمەڵ باوەڕیان بە مەسیحی خاوەن شکۆ دەهێنا و دەهاتنە پاڵی. 15 لە ئەنجامدا، وای لێهات نەخۆشیان دەهێنایە سەر شەقام و لەسەر جێگا و نوێن دایاندەنان، بەڵکو ئەگەر پەترۆس هات، سێبەرەکەی بکەوێتە سەر هەندێکیان. 16 خەڵکی شارەکانی دەوروپشتی ئۆرشەلیمیش کۆدەبوونەوە، نەخۆش و ئەوانەیان هەڵگرتبوو کە بە دەست ڕۆحی پیس دەیانناڵاند، جا هەموویان چاکدەبوونەوە. 17 بەڵام سەرۆکی کاهینان و هەموو ئەوانەی لەگەڵی بوون لە ڕێبازی سەدوقی هەستان و پڕبوون لە ئیرەیی. 18 نێردراوانیان گرت و فڕێیان دانە زیندانی گشتییەوە. 19 بەڵام فریشتەیەکی یەزدان لە شەودا دەرگای زیندانەکەی کردەوە و بردنییە دەرەوە و گوتی: 20 «بڕۆن بۆ حەوشەکانی پەرستگا و ڕاوەستن، تەواوی پەیامی ئەم ژیانە بە خەڵکی بڵێن.» 21 هەرکە گوێیان لێبوو، بەیانی زوو چوونە حەوشەکانی پەرستگا و دەستیان کرد بە فێرکردنی خەڵک. سەرۆکی کاهینان و ئەوانەی لەگەڵی بوون هاتن، ئەنجومەنی باڵا و هەموو کۆمەڵی پیرانی نەوەی ئیسرائیلیان بانگکرد و ناردیان لە زیندان بیانهێنن. 22 بەڵام کە پاسەوانەکان چوون و لە زیندان نەیاندۆزینەوە، گەڕانەوە و هەواڵیان پێدان و گوتیان: 23 «زیندانەکەمان بینی بە باشی داخرابوو، پاسەوانیش لە بەردەرگاکان ڕاوەستابوون، بەڵام کاتێک کردمانەوە کەسمان تێیدا نەبینی.» 24 کاتێک سەرۆکی پاسەوانی پەرستگا و کاهینانی باڵا ئەمەیان بیست، لێیان سەرسام بوون و گوتیان ئەمە چی بەسەردێت! 25 ئینجا یەکێک هات و گوتی: «ئەو پیاوانەی فڕێتاندانە زیندانەوە، وا لە حەوشەکانی پەرستگادا ڕاوەستاون و خەڵکی فێر دەکەن.» 26 ئەوسا سەرۆک و پاسەوانان ڕۆیشتن و بێ توندوتیژی نێردراوانیان هێنا، چونکە دەترسان گەل بەردبارانیان بکەن. 27 کاتێک ئەوانیان هێنا و لەبەردەم ئەنجومەنی باڵادا ڕایانگرتن، سەرۆکی کاهینان لێی پرسین: 28 «بە توندی فەرمانمان پێ کردن خەڵکی بەم ناوە فێر نەکەن، ئەوەتا ئۆرشەلیمتان لە فێرکردنەکانتان پڕکردووە و دەتانەوێ خوێنی ئەم پیاوە بخەنە ئەستۆمان.» 29 پەترۆس

و نێردراوان وەڵامیان دایەوە: «دەبێت گوێڕایەڵی بۆ خودا
بێت زیاتر لەوەی بۆ خەڵک! 30 خودای باوباپیرانمان عیسای
هەستاندەوە، ئەوەی بە هەڵواسینی لەسەر دار کوشتتان. 31
خودا ئەوی وەک سەرۆک و ڕزگارکەر بۆ دەستەڕاستی خۆی
بەرز کردەوە، تاکو تۆبەکردن و لێخۆشبوونی گوناە بە ئیسرائیل
ببەخشێت. 32 ئێمە شایەتی ئەم شتانەین، هەروەها ڕۆحی
پیرۆزیش، ئەوەی خودا بەخشیویەتییە ئەوانەی گوێڕایەڵن
بۆی.» 33 کاتێک گوێیان لێبوو زۆر تووڕە بوون، ویستیان
بیانکوژن. 34 بەڵام فەریسییەک بە ناوی گەمالائیل کە
مامۆستای تەورات بوو و هەموو گەل ڕێزیان دەگرت، لە
ئەنجومەنی باڵا هەستا و فەرمانی کرد کە نێردراوان بۆ ماوەیەکی
کەم ببردرێنە دەرەوە. 35 پێی گوتن: «پیاوانی ئیسرائیل،
ئاگاداری خۆتان بن لەوەی دەتانەوێ بەم پیاوانەی بکەن.
36 ماوەیەک لەمەوبەر سوداس دەرکەوت و خۆی بە شت
دەزانی، هەروەها نزیکەی چوار سەد پیاوی لێ کۆبوونەوە،
بەڵام کوژرا و هەموو ئەوانەی دوای کەوتبوون بڵاو بوونەوە
و ئاسەواریان نەما. 37 دوای ئەمەش لە کاتی ناونووسینەکەدا
یەهوزای جەلیلی هەستا و خەڵکانێکی بەدوای خۆیدا لەخشتە
برد، ئەویش لەناوچوو و ئەوانەی دوای کەوتبوون بڵاوبوونەوە.
38 ئێستاش ئامۆژگاریتان دەکەم، لەم پیاوانە دوور بکەونەوە
و وازیان لێ بهێنن، چونکە ئەگەر ئەم بیروباوەڕە و کارە لە
خەڵکەوە بێت، تێکدەچێت. 39 بەڵام ئەگەر لە خوداوە بێت،
ناتوانن تێکی بدەن، ئەگینا خۆتان دەبیننەوە لە دژی خودا
دەجەنگن.» 40 وتەکانی قایل کردن، بۆیە نێردراوانیان بانگکرد
و فەرمانیان دا کە بدرێنە بەر قامچی. ئینجا فەرمانیان پێکردن
ناوی عیسا نەهێنن و ئازادیان کردن. 41 ئیتر نێردراوان بە
دڵشادییەوە لەبەردەم ئەنجومەنی باڵا هاتنە دەرەوە، چونکە بە
شیاوی ئەوە دانران کە لە پێناو ناوی عیسادا سووکایەتییان پێ
بکرێت. 42 ئیتر هەموو ڕۆژێک لە حەوشەکانی پەرستگا و لە
ماڵاندا، بێوچان خەڵکیان فێردەکرد و مزگێنییان دەدا کە عیسا
مەسیحەکەیە.

6 لەو ڕۆژانەدا کە قوتابییەکان زیادیان دەکرد، جولەکە
یۆنانییەکان بۆڵەبۆڵیان لەسەر عیبرانییەکان کرد کە لە دابەشکردنی
نانی ڕۆژانە بێوەژنەکانیان پشتگوێ دەخرێن. 2 بۆیە دوازدە
نێردراوەکە هەموو قوتابییەکانیان بانگکرد و گوتیان: «باش نییە
بۆمان ڕاگەیاندنی پەیامی خودا پشتگوێ بخەین و خەریکی
ئازووقە دابەشکردن بین. 3 خوشک و برایان، لەنێو خۆتاندا
حەوت پیاو هەڵبژێرن کە ناوبانگیان باش بێت و پڕبن لە ڕۆحی
پیرۆز و دانایی، تاکو لەسەر ئەم ئەرکە دایانبنێین. 4 ئێمەش
خۆمان تەرخان دەکەین بۆ نوێژکردن و بۆ خزمەتی ڕاگەیاندنی
پەیامی خودا.» 5 هەموو کۆمەڵەکە ئەم پێشنیارەیان بەدڵ
بوو، جا ستیفانۆسیان هەڵبژارد، کە پیاوێکی پڕ لە باوەڕ و
ڕۆحی پیرۆز بوو، لەگەڵ فیلیپۆس و پرۆخۆرۆس و نیکاتۆر و
تیمۆن و پەرمیناس و نیکۆلاوسی ئەنتاکی کە ببووە جولەکە.
6 لەپێش نێردراوانیان ڕاگرتن، ئەوانیش نوێژیان کرد و
دەستیان لەسەر دانان. 7 ئیتر پەیامی خودا لە گەشەکردندا بوو،
ژمارەی قوتابییەکانیش لە ئۆرشەلیم زۆر زیاتر بوون، ژمارەیەکی
زۆریش لە کاهینان باوەڕیان بە مەسیح هێنا و گوێڕایەڵی بوون.
8 ستیفانۆس پڕبوو لە نیعمەت و هێزی خودا، پەرجوو و
نیشانەی گەورەی لەنێو گەلدا دەکرد. 9 جا هەندێک لەوانەی
لەو کەنیشتەن کە پێی دەگوترا کەنیشتی ئازادکراوان، لەگەڵ
کورێنییەکان و ئەسکەندەرییەکان و ئەوانەی لە ناوچەکانی
کیلیکیا و ئاسیان، هەستان و دەمەقاڵێیان لەگەڵ ستیفانۆس
کرد. 10 بەڵام نەیانتوانی بەربەرەکانێی ئەو داناییە بکەن کە
ڕۆحی پیرۆز لە قسەکردندا پێیدابوو. 11 بۆیە بەدزییەوە خەڵکیان
هاندا تاکو بڵێن: «گوێمان لێی بوو سەبارەت بە موسا و خودا
کفری دەکرد.» 12 ئینجا گەل و پیران و مامۆستایانی تەوراتیان
جۆشدا، هاتنە سەری و گرتییان و بۆ ئەنجومەنی باڵایان هێنا.
13 شایەتی درۆزنیان دانا، دەیانگوت: «ئەم پیاوە وەستانی
نییە لە قسەکردن لە دژی ئەم شوێنە پیرۆزە و تەورات، 14
ئێمەش گوێمان لێی بوو دەیگوت کە عیسای ناسیرەیی ئەم
شوێنە تێکدەدات و ئەو نەریتانە دەگۆڕێت کە لە موساوە
وەرمانگرتووە.» 15 جا هەموو ئەوانەی لە ئەنجومەنی باڵا
دانیشتبوون چاویان تێبڕی و بینییان ڕووی وەک ڕووی فریشتە
وایە.

7 سەرۆکی کاهینان لێی پرسی: «ئایا ئەو تۆمەتانە ڕاستن؟»
2 ئەویش گوتی: «برایان و باوکان گوێ بگرن، خودای
شکۆمەندی بۆ ئیبراهیمی باوکمان دەرکەوت کاتێک لە
میسۆپۆتامیا بوو، پێش ئەوەی لە حاران نیشتەجێ بێت، 3
پێی فەرموو: [خاک و کەسوکارت بەجێبهێڵە و بڕۆ بۆ ئەو
خاکەی پیشانت دەدەم.] 4 «خاکی کلدانییەکانی بەجێهێشت
و لە حاران نیشتەجێ بوو. دوای مردنی باوکی، خودا لەوێوە
گواستییەوە بۆ ئەم خاکەی ئێوە ئێستا تێیدا نیشتەجێن. 5 لێرەدا
هیچ میراتێکی نەدایێ، تەنانەت شوێن پێیەکیش. بەڵام خودا
بەڵێنی پێدا کە بە موڵک بیداتە خۆی و وەچەکەی لەدوای
خۆی، هەرچەندە هێشتا منداڵی نەبوو. 6 خوداش ئاوای
فەرموو: [نەوەکانت لە خاکێک نامۆ دەبن کە هی خۆیان نییە،
دەبنە کۆیلەیان و چوار سەد ساڵ دەیانچەوسێننەوە. 7 بەڵام
ئەو نەتەوەیەش حوکم دەدەم، کە ئەوان وەک کۆیلە خزمەتیان
دەکەن،] خودا فەرموویەتی، [دوای ئەوە دێنە دەرەوە و
لەم شوێنە دەمپەرستن.] 8 خوداش پەیمانی خەتەنەکردنی
لەگەڵ ئیبراهیم بەست. ئاوا ئیسحاقی بوو، لە تەمەنی هەشت
ڕۆژیدا خەتەنەی کرد. ئیسحاقیش یاقوبی بوو، یاقوبیش
دوازدە باوکانی یەکەمینی بوو. 9 «باوکانیش چاویان بە یوسف
هەڵنەهات، فرۆشتیانە میسر. بەڵام خودای لەگەڵ بوو، 10 لە
هەموو ناخۆشییەکانی ڕزگاری کرد، لەبەردەم فیرعەونی پاشای
میسردا نیعمەت و دانایی پێدا. ئەویش کردی بە فەرمانڕەوای
میسر و سەرپەرشتیاری هەموو ماڵەکەی خۆی. 11 «ئینجا
قاتوقڕی و تەنگانە بەسەر هەموو میسر و کەنعاندا هات،
باوباپیرانمان خواردنیان دەست نەدەکەوت. 12 یاقوب بیستی لە
میسر دانەوێڵە هەیە، جاری یەکەم باوکانمانی نارد. 13 بۆ جاری
دووەم یوسف بە برایانی ناسرا، بنەماڵەی یوسفیش بۆ فیرعەون
دەرکەوت. 14 ئیتر یوسف ناردی یاقوبی باوکی بە هەموو
کەسوکاریەوە بۆ میسر بانگکرد، کە حەفتا و پێنج کەس بوون.
15 جا یاقوب بۆ میسر دابەزی و مرد، خۆی و باوباپیرانمان.
16 ئینجا بۆ شەخەم گەڕاندیانەوە و لەو گۆڕە ناشتییان کە
ئیبراهیم لە شەخەم بە بڕێک زیو لە کوڕەکانی حەمۆری کڕی.
17 «بەڵام ئەو کاتەی بەڵێنەکە نزیک دەبووەوە کە خودا بە
ئیبراهیمی دا، گەل لە میسر پەرەیان دەسەند و زۆردەبوون،
18 تاکو [لە میسر پاشایەکی نوێ هاتە سەر تەخت کە یوسفی
نەدەناسی.] 19 لەگەڵ گەلەکەمان بە فێڵ دەجوڵایەوە و
خراپەی لەگەڵ باوباپیرانمان کرد، ناچاری دەکردن منداڵە
ساواکانیان دووربخەنەوە تاکو بمرن. 20 «لەو کاتەدا موسا
لەدایک بوو. لەبەرچاوی خودا جوان بوو، سێ مانگ لە ماڵی
باوکی بەخێوکرا، 21 کاتێک دوورخرایەوە، کچی فیرعەون
هەڵیگرتەوە و کردییە کوڕی خۆی و بەخێوی کرد. 22 موساش
لەناو هەموو دانایی میسرییەکاندا پەروەردە کرا، بە توانا لە قسە
و کرداردا. 23 «کاتێک تەمەنی بووە چل ساڵ، بڕیاری دا
سەردانی برا ئیسرائیلییەکانی بکات. 24 یەکێکیانی بینی ستەمی
لێ دەکرێت، بەرگری لێکرد و دادوەری بۆ ستەملێکراو کرد،
میسرییەکەی کوشت. 25 وایزانی برایانی تێدەگەن کە خودا
لەسەر دەستی ئەو ڕزگاریان دەکات. بەڵام تێنەگەیشتن. 26
بۆ بەیانی دوو لە برا عیبرانییەکانی بینی کە شەڕیان دەکرد،
هەوڵی دەدا ئاشتیان بکاتەوە، گوتی:”ئێوە بران، بۆچی دەست
بۆ یەکتری درێژ دەکەن؟“ 27 «بەڵام ئەوەی ستەمی لە
نزیکەکەی دەکرد، پاڵێکی پێوەنا و گوتی: [کێ تۆی کردووە
بە گەورە و دادوەر بەسەرمانەوە؟ 28 ئایا دەتەوێ بمکوژیت
هەروەک دوێنێ میسرییەکەت کوشت؟] 29 موساش بەهۆی
ئەم قسەیەوە هەڵهات، لە خاکی میدیان بووە بێگانە و لەوێ
دوو کوڕی بوو. 30 «دوای ئەوەی چل ساڵ تەواوبوو،
[فریشتەیەک لە بیابانی شاخی سینا لەنێو دەوەنێکی داگیرساودا
بۆی دەرکەوت.] 31 موساش ئەمەی بینی و لە دیمەنەکە
سەرسام بوو، دەچووە پێش تاکو لە نزیکەوە سەیر بکات،
دەنگی یەزدان هات: 32 [من خودای باوکانت، خودای
ئیبراهیم و ئیسحاق و یاقوبم.] بەڵام موسا لەرز گرتی و نەیوێرا
سەیر بکات. 33 «[جا یەزدان پێی فەرموو: پێڵاوەکانت لە پێت
دابکەنە، چونکە ئەو شوێنەی تۆ لەسەری وەستاویت خاکێکی
پیرۆزە. 34 بەڕاستی من ئەزیەتی گەلەکەی خۆمم لە میسر بینی
و گوێم لە ناڵەیان بوو، هاتمە خوارەوە تاکو دەربازیان بکەم.
ئێستاش وەرە، دەتنێرمە میسر.] 35 «ئەو موسایەی ڕەتیان
کردەوە و گوتیان: [کێ تۆی کردووە بە گەورە و دادوەر
بەسەرمانەوە؟] هەر ئەو بوو خودا وەک گەورە و ئازادکەر بە
دەستی ئەو فریشتەیە ناردی کە لە دەوەنەکەدا بۆی دەرکەوت.

36 جا موسا گەلەکەی لە میسر هێنایە دەرەوە، پەرجوو و
نیشانەی کرد لە خاکی میسر، لە دەریای سوور، هەروەها لە
ماوەی چل ساڵدا لە چۆڵەوانی. 37 «ئەمە ئەو موسایەیە کە بە
نەوەی ئیسرائیلی گوت: [خودا لەنێو براکانتان پێغەمبەرێکی
وەک منتان بۆ دادەنێت.] 38 هەر ئەویش بوو لە چۆڵەوانی
لەناو کڵێساکەدا بوو، لەگەڵ ئەو فریشتەیەی لە شاخی سینا
قسەی لەگەڵی دەکرد، لەگەڵ باوباپیرانیشمان، ئەوەی وشە
زیندووەکانی وەرگرت تاکو بماندات. 39 «بەڵام باوباپیرانمان
نەیانویست گوێڕایەڵی بن. ئەویان ڕەتکردەوە و دڵیان بۆ میسر
لێ دەدا. 40 بە هارونیان گوت: [چەند خوداوەندێکمان بۆ
دروستبکە تاکو پێشڕەویمان بکەن، چونکە ئەم موسایە، ئەو
پیاوەی ئێمەی لە خاکی میسرەوە دەرهێنا نازانین چی لێهات.]
41 لەو ڕۆژانەدا بتێکیان لە شێوەی گوێلک دروستکرد و
قوربانییان بۆ کرد، بە دەستکردی خۆیان دڵشاد بوون. 42 بەڵام
خودا ڕووی لێ وەرگێڕان و وازی لێ هێنان ئەستێرەکانی ئاسمان
بپەرستن، وەک لە پەڕتووکی پێغەمبەراندا نووسراوە: «[ئەی
بنەماڵەی ئیسرائیل، ئایا بۆ ماوەی چل ساڵ لە چۆڵەوانی قوربانی
سەربڕاو و پێشکەشکراوتان بۆ هێنام؟ 43 نەخێر، بەڵکو نزرگەی
بتی مۆلەختان لەگەڵ ئەستێرەی خوداوەندەکەتان هەڵگرت،
ڕێفان، ئەو پەیکەرانەی دروستتان کرد تاکو بیانپەرستن. لەبەر
ئەوە من بۆ شوێنێک ڕاپێچتان دەکەم کە لە بابل دوورترە.] 44
«چادری پەرستنی شایەتیش لە چۆڵەوانیدا لەگەڵ باوباپیرانمان
بوو، هەروەک ئەوەی خودا فەرمانی بە موسا کرد لەسەر ئەو
نموونەیە دروستی بکات کە بینیویەتی. 45 جا باوباپیرانمان
چادری پەرستنیان وەرگرت و لەگەڵ یەشوع بردیانە ناو موڵکی
ئەو گەلانەی خودا لەبەردەمی باوکانمان دەریکردن هەتا
ڕۆژانی داود، 46 ئەوەی لەلای خودا ڕەزامەندی بەدەستهێنا،
ئەویش هەوڵی دا نشینگەیەک بۆ خودای یاقوب دروستبکات.
47 کەچی ئەوە سلێمان بوو کە ماڵێکی بۆ دروستکرد. 48
«بەڵام خودای هەرەبەرز لە ماڵی دەستکرد نیشتەجێ نابێت،
هەروەک پێغەمبەر ئیشایا گوتوویەتی: 49 «[ئاسمان تەختی
منە و زەویش تەختەپێمە، چ ماڵێکم بۆ بنیاد دەنێن؟ یەزدان
دەفەرموێ، لەکوێیە شوێنی حەوانەوەم؟ 50 ئایا دەستی من
هەموو ئەم شتانەی دروستنەکردووە؟] 51 «ئەی کەللەڕەقان،
ئەی دڵ و گوێ خەتەنە نەکراوان! ئێوە وەک باوباپیرانتان
هەمیشە بەربەرەکانێی ڕۆحی پیرۆز دەکەن! 52 باوباپیرانتان
چ پێغەمبەرێکیان نەچەوساندووەتەوە؟ ئەوانەشیان کوشت
کە زوو باسی هاتنی ڕاستودروستەکەیان دەکرد، ئەوەی ئێستا
ئێوە بە گرتنتان دا و کوشتتان. 53 ئێوە تەوراتتان بە ڕێنمایی
فریشتەکان وەرگرت بەڵام پەیڕەوتان نەکرد.» 54 کاتێک
ئەندامانی ئەنجومەنی باڵا گوێیان لەم قسانەی ستیفانۆس
بوو، دڵیان پڕبوو لە قین و ددانیان لێ جیڕکردەوە. 55 بەڵام
ستیفانۆس پڕ ببوو لە ڕۆحی پیرۆز، چاوی بڕییە ئاسمان، شکۆی
خودای بینی و عیساش لە دەستەڕاستی خودا وەستابوو.
56 گوتی: «دەبینم ئاسمان کراوەتەوە و کوڕی مرۆڤیش لە
دەستەڕاستی خودا ڕاوەستاوە.» 57 بەمە گوێی خۆیان توند
گرت و هەمووان بە دەنگێکی بەرز هاواریان کرد و تێکڕا
پەلاماریان دا، 58 بردیانە دەرەوەی شار و بەردبارانیان کرد.
شایەتەکانیش جلەکانیان داکەند و خستیانە بەرپێی گەنجێک
کە ناوی شاول بوو. 59 کاتێک ستیفانۆسیان بەردباران
دەکرد، نوێژی دەکرد: «عیسای خاوەن شکۆ، ڕۆحم وەربگرە!»
60 ئینجا چۆکی دادا و بە دەنگێکی بەرز هاواری کرد: «ئەی
مەسیحی خاوەن شکۆ، ئەم گوناهەیان لەسەر مەنووسە.»
ئەمەی گوت و نوست.

8 شاول بە کوشتنی ستیفانۆس ڕازی بوو. هەر لەو ڕۆژەدا
کڵێسا لە ئۆرشەلیم تووشی چەوسانەوەیەکی توند هات. هەموو بە
ناوچەکانی یەهودیا و سامیرەدا پەرشوبڵاو بوونەوە، نێردراوان
نەبێت. 2 هەندێک پیاوی لەخواترس ستیفانۆسیان ناشت
و پرسەیەکی باشیان بۆ دانا. 3 بەڵام شاول دەستی کرد بە
لەناوبردنی کڵێسا، ماڵ بە ماڵ ژن و پیاوی ڕادەکێشا و
فڕێیدەدانە زیندان. 4 ئەوانەی پەرشوبڵاو ببوونەوە دەگەڕان
و مزگێنیی پەیامی خودایان بڵاودەکردەوە. 5 فیلیپۆس بەرەو
شاری سامیرە چووە خوارەوە و لەوێ مزگێنیی مەسیحی
بە خەڵکەکە ڕاگەیاند. 6 خەڵکەکە بە یەک دڵ گوێیان
لەوە دەگرت کە فیلیپۆس دەیگوت، کاتێک ئەو نیشانانەیان
دەبیست و دەبینی کە دەیکرد. 7 ڕۆحی پیسیش لە زۆر
کەس لەوانەی تێیاندا بوو بە دەنگی بەرز هاواریان دەکرد

و دەردەچوون، زۆر گۆج و شەلیش چاکبوونەوە. 8 جا
خۆشییەکی گەورە ئەو شارەی گرتەوە. 9 پێشتر لە شارەکە
پیاوێک هەبوو ناوی شیمۆن بوو، جادووی دەکرد و خەڵکی
سامیرەی سەرسام کردبوو، دەیگوت: «پیاوێکی پایەبەرزم!»
10 گەورە و بچووک هەموو گوێیان لێ دەگرت و دەیانگوت:
«ئەم پیاوە بە هێزی خودای گەورە ناودەبردرێت.» 11
ئەوان گوێیان بۆ دەگرت، چونکە لەمێژ بوو بە جادووەکەی
سەرسامی کردبوون. 12 بەڵام کاتێک فیلیپۆس مزگێنیی
پاشایەتی خودا و ناوی عیسای مەسیحی پێدان، باوەڕیان کرد
و ژن و پیاو لە ئاو هەڵکێشران. 13 شیمۆنیش باوەڕی هێنا و لە
ئاو هەڵکێشرا، ئینجا دوای فیلیپۆس کەوت و سەرسام بوو
بەو نیشانە و پەرجووە گەورانەی کە دەیبینی. 14 کاتێک
نێردراوان لە ئۆرشەلیم بیستیان سامیرە پەیامی خودای قبوڵ
کردووە، پەترۆس و یۆحەنایان بۆ ناردن. 15 کاتێک هاتن،
نوێژیان بۆ کردن بۆ ئەوەی ڕۆحی پیرۆز وەربگرن، 16 چونکە
هێشتا ڕۆحی پیرۆز نەهاتبووە سەر کەسیان، تەنها بە ناوی
عیسای خاوەن شکۆوە لە ئاو هەڵکێشرابوون. 17 جا پەترۆس
و یۆحەنا دەستیان لەسەر دانان و ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرت. 18
شیمۆن بینی کە نێردراوان دەستیان لەسەر خەڵک دادەنێن
ڕۆحی پیرۆز دەدرێت، پارەی بۆ هێنان و 19 گوتی: «ئەو
دەسەڵاتە بە منیش بدەن، تاکو دەست لەسەر هەرکەسێک
دابنێم ڕۆحی پیرۆز وەربگرێت.» 20 پەترۆس پێی گوت: «با
زیوەکەت لەگەڵ خۆت لەناوبچێت! چونکە واتزانی بەهرەی
خودا بە پارە دەبێت! 21 لەم شتەدا نە بەشت هەیە و نە پشک،
چونکە دڵت بەرامبەر خودا ڕاست نییە. 22 لەم خراپەیەت
تۆبە بکە و لە مەسیحی خاوەن شکۆ بپاڕێوە بەڵکو لە مەبەستی
دڵت خۆش بێت، 23 چونکە دەتبینم کە پڕیت لە تاڵی و
گیرۆدەی گوناهیت.» 24 شیمۆن گوتی: «ئێوە لە پێناوی من
داوا لە مەسیحی خاوەن شکۆ بکەن، تاکو هیچ شتێک لەوەی
باستان کرد بە سەرمدا نەیەت.» 25 دوای ئەوەی پەترۆس و
یۆحەنا لەبارەی عیساوە شایەتییان دا و پەیامی مەسیحی خاوەن
شکۆیان ڕاگەیاند، گەڕانەوە ئۆرشەلیم و مزگێنییان دایە زۆر
گوندی سامیرەیی. 26 فریشتەیەکی یەزدان بە فیلیپۆس گوت:
«هەستە و بەرەو باشوور برۆ، لەسەر ئەو ڕێگایەی لە ئۆرشەلیمەوە
بۆ غەزە شۆڕ دەبێتەوە، کە چۆڵەوانییە.» 27 ئەویش هەستا
و ڕۆیشت، پیاوێکی خەساوی حەبەشی بینی کە وەزیری
کاروباری دارایی کنداکەی شاژنی حەبەشە بوو، بۆ پەرستن
هاتبووە ئۆرشەلیم. 28 لە گەڕانەوەدا بوو، لەناو گالیسکەکەی
دانیشتبوو، پەڕتووکی ئیشایا پێغەمبەری دەخوێندەوە. 29
ڕۆحی پیرۆز بە فیلیپۆسی فەرموو: «بڕۆ پێش و لەگەڵ ئەو
گالیسکەیە برۆ.» 30 ئیتر فیلیپۆس پەلەی کرد و گوێی لێبوو
پەڕتووکی ئیشایا پێغەمبەر دەخوێنێتەوە. گوتی: «ئایا ئەوەی
دەیخوێنیتەوە تێیدەگەیت؟» 31 گوتی: «چۆن بتوانم ئەگەر
یەکێک ڕێنماییم نەکات؟» جا فیلیپۆسی بانگکرد سەربکەوێت و
لەگەڵی دابنیشێت. 32 ئەو بڕگەیەی نووسراوە پیرۆزەکان کە
دەیخوێندەوە ئەمە بوو: [ئەو وەک مەڕ بۆ سەربڕین بردرا،
وەک چۆن بەرخ لەبەردەستی ئەوەی خورییەکەی دەبڕێتەوە
بێدەنگە، ئەو دەمی نەکردەوە. 33 لە کاتی سووکایەتی پێکردنیدا
لە دادپەروەری بێبەش کرا. ئیتر کێ باسی نەوەکانی دەکات؟
چونکە ژیانی لەسەر زەوی هەڵگیرا.] 34 خەساوەکە پرسیاری
لە فیلیپۆس کرد: «پرسیارێکم هەیە: ئەم پێغەمبەرە باسی کێ
دەکات؟ باسی خۆی یان یەکێکی دیکە؟» 35 ئینجا فیلیپۆس لەم
نووسراوە پیرۆزەوە دەستی کرد بە ڕوونکردنەوەی دەقەکە و
مزگێنیی عیسای دایێ. 36 کاتێک بە ڕێگاوە بوون، گەیشتنە
سەر ئاوێک، خەساوەکە گوتی: «ئەوە ئاوە، چی ڕێم لێ
دەگرێت لە ئاو هەڵبکێشرێم؟» 37 فیلیپۆس گوتی: «دەبێت،
ئەگەر بە هەموو دڵتەوە باوەڕ بهێنیت.» ئەویش وەڵامی دایەوە:
«باوەڕ دەکەم عیسای مەسیح کوڕی خودایە.» 38 ئینجا
فەرمانی دا گالیسکەکە ڕاوەستێ، ئەوسا پێکەوە چوونە ناو
ئاوەکە و فیلیپۆس خەساوەکەی لە ئاو هەڵکێشا. 39 کاتێک لە
ئاوەکە هاتنە دەرەوە، ڕۆحی یەزدان فیلیپۆسی ڕفاند و ئیتر
خەساوەکە نەیبینییەوە، بەڵام بە خۆشییەوە بە ڕێگای خۆیدا
ڕۆیشت. 40 فیلیپۆسیش لە ئەشدۆد بینرایەوە، دواتر بە هەموو
شارەکاندا دەگەڕا و مزگێنیی دەدا هەتا گەیشتە قەیسەرییە.

9 شاول هێشتا هەڕەشەی لە قوتابییەکانی عیسای خاوەن
شکۆ دەکرد و هەوڵی کوشتنی دەدان. چوو بۆ لای سەرۆکی
کاهینان، 2 داوای نامەی لێکرد بۆ کەنیشتەکانی دیمەشق، تاکو

ئەگەر یەکێک ببینێت و سەر بە ڕێگاکە بێت، چ ژن و چ پیاو،
بە بەندکراوی بۆ ئۆرشەلیمیان ببات. 3 کە دەڕۆیشت و لە دیمەشق
نزیک بووەوە، لەپڕ ڕووناکییەک لە ئاسمانەوە لە دەوروبەری
بریسکەی دایەوە، 4 کەوتە سەر زەوی و گوێی لە دەنگێک
بوو، پێی فەرموو: «شاول! شاول! بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟» 5
شاول پرسیاری کرد: «گەورەم، تۆ کێیت؟» فەرمووی: «من
عیسام، ئەوەی تۆ دەیچەوسێنیتەوە. بۆت زەحمەتە لوشکە لە
نەقیزەی من باوێی. 6 بەڵام هەستە، بڕۆ ناو شار، لەوێ پێت
دەگوترێ دەبێ چی بکەیت.» 7 ئەو پیاوانەی لە گەشتەکەدا
لەگەڵی بوون بە بێدەنگی وەستان، دەنگەکەیان بیست بەڵام
کەسیان نەبینی. 8 شاول لەسەر زەوییەکە هەستایەوە، بەڵام
کاتێک چاوی کردەوە هیچی نەبینی، بۆیە دەستیان گرت و
هێنایانە ناو دیمەشق. 9 سێ ڕۆژ هیچی نەبینی، هەروەها هیچی
نەخوارد و هیچی نەخواردەوە. 10 لە دیمەشق قوتابییەک هەبوو
ناوی حەنانیا بوو، مەسیحی خاوەن شکۆ لە بینیندا پێی فەرموو:
«حەنانیا!» گوتی: «ئەوەتام گەورەم!» 11 مەسیح پێی فەرموو:
«هەستە و بڕۆ ئەو شەقامەی پێی دەگوترێ ڕاست، لە ماڵی
یەهوزا پرسیار لە پیاوێکی تەرسۆسی بکە ناوی شاولە، وا نوێژ
دەکات. 12 لە بینیندا پیاوێکی بۆ دەرکەوت بە ناوی حەنانیا
کە دێتە لای و دەستی لە سەری دادەنێت تاکو بینایی بۆ
بگەڕێتەوە.» 13 حەنانیا وەڵامی دایەوە: «گەورەم، لە زۆر
کەس ئەو خراپانەم بیستووەتەوە کە ئەم پیاوە لە ئۆرشەلیم بە
گەلە پیرۆزەکەی تۆی کردووە. 14 هەروەها لە کاهینانی باڵاوە
دەسەڵاتی پێدراوە و هاتووە بۆ ئەوەی هەموو ئەوانە بگرێت
کە بە ناوی تۆوە دەپاڕێنەوە.» 15 بەڵام مەسیح پێی فەرموو:
«بڕۆ! ئەم پیاوە بۆ من ئامێرێکی هەڵبژێردراوە بۆ هەڵگرتنی ناوی
من لەبەردەم ناجولەکەکان و پاشایان و نەوەی ئیسرائیل. 16
پیشانی دەدەم دەبێت لەبەر ناوی من چەند ئازار بچێژێت.»
17 حەنانیاش ڕۆیشت و چووە ماڵەکە، دەستی لەسەری دانا
و گوتی: «شاولی برام، عیسای خاوەن شکۆ منی ناردووە،
ئەوەی لەو ڕێگایەی پێیدا هاتی بۆت دەرکەوت، تاکو دیسان
ببینیت و پڕبیت لە ڕۆحی پیرۆز.» 18 دەستبەجێ شتێکی وەک
توێکڵ لە چاوەکانی کەوتە خوارەوە، ئینجا بینی، هەستا و لە ئاو
هەڵکێشرا، 19 نانی خوارد، هێزی هاتەوە بەر و چەند ڕۆژێکی
لەگەڵ قوتابییەکان لە دیمەشق بەسەر برد. 20 شاول یەکسەر
لە کەنیشتەکاندا دەستی کرد بە ڕاگەیاندنی ئەوەی کە عیسا
کوڕی خودایە. 21 هەموو ئەوانەی گوێیان دەگرت سەرسام
ببوون و دەیانگوت: «ئەمە هەمان ئەو کەسە نییە ئەوانەی
لەناودەبرد کە لە ئۆرشەلیم بەم ناوەوە دەپاڕانەوە؟ بۆ ئەمەش
نەهاتە ئێرە، تاکو بە بەندکراوی بۆ کاهینانی باڵا بیانبات؟» 22
بەڵام شاول تواناداتر دەبوو، جولەکەی دانیشتووی دیمەشقی
دەمکوت دەکرد و دەریدەخست کە عیسا مەسیحەکەیە.
23 پاش ماوەیەکی زۆر، جولەکە پیلانیان دانا بیکوژن، 24
بەڵام شاول بە پیلانەکەیانی زانی. ئەوان شەو و ڕۆژ چاودێری
دەروازەکانیان دەکرد تاکو بیکوژن. 25 بۆیە قوتابییەکان بە شەو
بردیان و لەناو سەبەتەیەکدا لە شوورای شارەکەوە شۆڕیان
کردەوە. 26 کاتێک شاول گەیشتە ئۆرشەلیم، هەوڵی دا بچێتە
پاڵ قوتابییەکان، بەڵام هەموو لێی ترسان و باوەڕیان نەدەکرد
کە بووبێتە قوتابی. 27 بەڵام بەرناباس بردی و هێنایە لای
نێردراوان، بۆی گێڕانەوە چۆن لە ڕێگادا عیسای خاوەن
شکۆی بینیوە و قسەی لەگەڵ کردووە، هەروەها چۆن لە
دیمەشق ئازایانە بە ناوی عیساوە مزگێنیی ڕاگەیاندووە. 28 ئیتر
لەگەڵیان لە ئۆرشەلیم دەهات و دەچوو، بە چاونەترسییەوە
بە ناوی عیسای خاوەن شکۆوە مزگێنیی ڕادەگەیاند. 29
هەروەها قسە و مشتومڕی لەگەڵ جولەکە یۆنانییەکان دەکرد،
ئەوانیش هەوڵیان دا بیکوژن. 30 کاتێک باوەڕداران بەمەیان
زانی بردیانە قەیسەرییە و بۆ تەرسۆسیان نارد. 31 کڵێساش
لە هەموو یەهودیا و جەلیل و سامیرەدا لە ئارامیدا بوو، بنیاد
دەنرا و لە سایەی ترسی مەسیحی خاوەن شکۆ و دڵنەوایی
ڕۆحی پیرۆزدا لە زیادبووندا بوو. 32 کاتێک کە پەترۆس بە
هەموو ناوچەکاندا تێدەپەڕی، بۆ لای گەلی پیرۆزی خودا
لە شاری لودە دابەزی. 33 لەوێ پیاوێکی ئیفلیجی بینی کە
ناوی ئینیاس بوو، هەشت ساڵ بوو لەناو جێگادا کەوتبوو.
34 پەترۆس پێی گوت: «ئینیاس، عیسای مەسیح چاکت
دەکاتەوە. هەستە و جێگاکەت کۆ بکەوە!» دەستبەجێ هەستا.
35 هەموو دانیشتووانی لودە و شارون بینییان، ئیتر بەرەو لای
مەسیحی خاوەن شکۆ گەڕانەوە. 36 قوتابییەک لە یافا هەبوو
ناوی تابیسا بوو، واتە ئاسک، کە هەمیشە خەریکی کاری

چاکە و یارمەتیدانی هەژاران بوو. 37 ئەوە بوو لەو ڕۆژانەدا نەخۆش کەوت و مرد، جا شوشتیان و لە ژوورێکی سەرەوە دایاننا. 38 لودە لە یافاوە نزیک بوو، ئیتر کە قوتابییەکان بیستیان پەترۆس لەوێیە، دوو پیاویان نارد بۆ لای و تکایان لێکرد و گوتیان: «لە هاتن بۆ لامان دوامەکەوە.» 39 پەترۆس هەستا و لەگەڵیان ڕۆیشت، کاتێک گەیشت، بردیانە ژووری سەرەوە، هەموو بێوەژنەکان لەلای ڕاوەستان، دەگریان و ئەو کراس و جلانەیان پیشانی دەدا کە ئاسکە کردبووی لەو کاتەی لەگەڵیان بوو. 40 پەترۆس هەموویانی ناردە دەرەوە، کەوتە سەر چۆک و نوێژی کرد، ئینجا ڕووی کردە تەرمەکە و گوتی: «تابیسا، هەستە!» ئەویش چاوی کردەوە و کاتێک پەترۆسی بینی دانیشت. 41 ئیتر دەستی بۆ ڕاکێشا و هەڵیستاندەوە، ئینجا باوەڕداران و بێوەژنانی بانگکرد و بە زیندوویی ڕادەستی کردنەوە. 42 ئەم هەواڵە بە هەموو یافادا بڵاو بووەوە و زۆر کەس باوەڕیان بە مەسیح هێنا. 43 پەترۆس چەندین ڕۆژ لە یافا لەلای پێستەخۆشکەرێک مایەوە کە ناوی شیمۆن بوو.

10 لە شاری قەیسەرییە پیاوێک بە ناوی کۆرنیلیۆس هەبوو، سەرپەل بوو لەو لیوایەی پێی دەگوترا ئیتالی. 2 خۆی و هەموو ماڵەکەی خواپەرست و لەخواترس بوون، زۆر هاوکاری خەڵکی هەژاری دەکرد و هەموو کاتێک نوێژی بۆ خودا دەکرد. 3 نزیکەی کاتژمێر سێی دوای نیوەڕۆ، بە ڕوونی فریشتەیەکی خودا لە بینینێکدا هاتە لای و پێی گوت: «کۆرنیلیۆس!» 4 بە ترسەوە سەیری کرد و گوتی: «بەڵێ گەورەم؟» پێی گوت: «نوێژەکانت و چاکەکانت وەک یادەوەری بەرز بوونەتەوە بەردەم خودا. 5 ئێستا چەند پیاوێک بۆ یافا بنێرە و ئەو شیمۆنەی پێی دەگوترێ پەترۆس بیهێنن. 6 لە ماڵی شیمۆنی پێستەخۆشکەرە، ماڵەکەی لەسەر دەریایە.» 7 کاتێک ئەو فریشتەیەی کە قسەی لەگەڵی کرد ڕۆیشت، دووان لە خزمەتکارەکانی و سەربازێکی خواپەرستی بانگکرد کە یەکێک بوو لە دارودەستە تایبەتەکەی، 8 هەموو شتێکی بۆ گێڕانەوە و ناردیانی بۆ یافا. 9 بۆ بەیانی، کاتێک بە ڕێگاوە بوون و لە شارەکە نزیک دەبوونەوە، نزیکەی کاتژمێر دوازدە، پەترۆس بۆ نوێژکردن چووە سەربان. 10 ئیتر برسی بوو و دەیویست نان بخوات، بەڵام لە کاتی ئامادەکردنی خواردندا، لەهۆش خۆی چوو. 11 ئاسمانی بە کراوەیی بینی، شتێک لە شێوەی چەرچەفێکی گەورە دەهاتە خوارەوە بۆ سەر زەوی کە لە هەر چوار لاوە گرێدرا بوو. 12 هەموو جۆرە ئاژەڵی چوارپێ و خشۆکی سەر زەوی و باڵندەی ئاسمانی تێدابوو. 13 ئینجا دەنگێک بانگی کرد: «پەترۆس هەستە، سەرببڕە و بخۆ!» 14 پەترۆس گوتی: «نەخێر، ئەی پەروەردگار، چونکە هەرگیز شتی گڵاو یان حەرامم نەخواردووە.» 15 دیسان دەنگەکە لەگەڵی دوا: «ئەوەی خودا پاکی کردووەتەوە تۆ بە گڵاوی دامەنێ.» 16 ئەمەش سێبارە بووەوە و دەستبەجێ چەرچەفەکە بۆ ئاسمان بەرزکرایەوە. 17 کە پەترۆس سەرسام بوو لەوەی کە ئاخۆ دەبێت ئەو بینینە چی بێت، ئەو پیاوانەی کە کۆرنیلیۆس ناردبوونی، بە پرسیار ماڵی شیمۆنیان دۆزییەوە و لە بەردەرگا وەستان. 18 بانگیان کرد و پرسییان، ئاخۆ ئەو شیمۆنەی نازناوی پەترۆسە لێرەیە. 19 لە کاتێکدا پەترۆس هەر بیری لە بینینەکە دەکردەوە، ڕۆحی پیرۆز پێی فەرموو: «سێ پیاو لە بەردەرگا لێت دەپرسن. 20 هەستە بڕۆ خوارەوە و بێ دوودڵی لەگەڵیان بڕۆ، چونکە من ئەوانم ناردووە.» 21 پەترۆسیش بۆ لای پیاوەکان هاتە خوارەوە و گوتی: «ئەوەی دەتانەوێ منم. بۆچی هاتوون؟» 22 گوتیان: «کۆرنیلیۆسی سەرپەل، پیاوێکی ڕاستودروست و لەخواترسە، هەموو گەلی جولەکەش شایەتی بۆ دەدەن. بەهۆی فریشتەیەکی پیرۆز ڕێنمایی کرا کە بۆ ماڵەکەی خۆی بانگت بکات و گوێ لە قسەکانت بگرێت.» 23 جا پەترۆس بۆ ژوورەوە بانگهێشتی کردن و میوانداری کردن. بۆ بەیانی پەترۆس هەستا و لەگەڵیان ڕۆیشت، هەروەها هەندێک لە باوەڕدارانی خەڵکی یافاش یاوەری بوون. 24 بۆ ڕۆژی دووەم چوو بۆ قەیسەرییە. کۆرنیلیۆس چاوەڕێی دەکردن، خزم و دۆستانی نزیکی خۆی کۆکردبووەوە. 25 کاتێک پەترۆس هاتە ژوورەوە، کۆرنیلیۆس پێشوازی لێکرد و لەبەرپێی کەوت و کڕنۆشی برد. 26 پەترۆس هەڵیستاندەوە و گوتی: «هەستە! منیش مرۆڤم!» 27 کاتێک پەترۆس قسەی لەگەڵ دەکرد چووە ژوورەوە و خەڵکێکی زۆری بینی کۆبوونەتەوە، 28 پێی گوتن: «دەزانن بۆ جولەکە ڕێپێنەدراوە تێکەڵاوی ناجولەکە بێت یان بچێتە لای. بەڵام خودا پیشانی دام بە کەس نەڵێم

گڵاو یان پیس. 29 بۆیە کە بانگکرام بێ نارەزایی دەربڕین
هاتم. دەکرێت بپرسم بۆچی منتان بانگکردووە؟» 30 کۆرنیلیۆس
گوتی: «چوار ڕۆژ لەمەوبەر، لەم کاتەدا کە کاتژمێر سێی پاش
نیوەڕۆ بوو، لە ماڵی خۆم نوێژم دەکرد. لەپڕ پیاوێک بە جلی
بریسکەدارەوە لەبەردەمم ڕاوەستا، 31 گوتی:"کۆرنیلیۆس
نوێژەکانت بیستران و خێرەکانت لەبەردەم خودا یادکرانەوە. 32
بۆیە بۆ یافا بەدوای شیمۆندا بنێرە کە نازناوی پەترۆسە. لە ماڵی
شیمۆنی پێستەخۆشکەرە، لەسەر دەریا." 33 منیش دەستبەجێ
بەدوای تۆدا ناردم، تۆش چاکت کرد کە هاتی. ئێستا
هەموو لەبەردەمی خودا ئامادەین، تاکو گوێ بگرین لە هەموو
ئەوەی پەروەردگار فەرمانی پێکردووی.» 34 پەترۆس دەمی
کردەوە و گوتی: «لەڕاستیدا تێگەیشتم خودا لایەنگری کەس
ناکات، 35 بەڵکو لە هەر نەتەوەیەک ئەوەی ترسی ئەوی لە
دڵدا بێت و کاری ڕاستودروست بکات، لەلای پەسەندە.
36 ئەو پەیامە دەزانن کە خودا بۆ گەلی ئیسرائیلی نارد،
مزگێنیی ئاشتی لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە ڕادەگەیەنێت، کە
پەروەردگاری هەمووانە. 37 ئەو شتانە دەزانن کە لە هەموو
یەهودیا ڕوویدا، بە دەستپێکردن لە جەلیلەوە دوای ئەوەی
یەحیا لەئاوهەڵکێشانەکەی ڕاگەیاند، 38 چۆن خودا بە ڕۆحی
پیرۆز و هێز عیسای ناسیرەیی دەستنیشان کرد، ئەوەی دەگەڕا
و چاکەی دەکرد و هەموو ئەوانەی ئیبلیس دەستی بەسەریاندا
گرتبوو چاکی دەکردنەوە، چونکە خودا لەگەڵی بوو. 39 «ئێمە
شایەتی هەموو ئەو شتانەین کە لە ناوچەی یەهودیا و ئۆرشەلیم
کردی. ئەوەی بە هەڵواسینی بە دارەوە کوشتیان، 40 بەڵام
خودا لە ڕۆژی سێیەمدا لەنێو مردوواندا هەڵیستاندەوە وای کرد
دەربکەوێت، 41 نەک بۆ هەموو گەل، بەڵکو بۆ ئەو شایەتانەی
کە خودا پێشتر هەڵیبژاردن، بۆ ئێمە کە پاش هەستانەوەی
لەنێو مردووان، لەگەڵیدا خواردمان و خواردمانەوە. 42 ئینجا
فەرمانی پێداین جاڕبدەین بۆ گەل و شایەتی بدەین کە خودا
ئەوی بە دادوەری زیندووان و مردووان داناوە. 43 هەموو
پێغەمبەران شایەتیی بۆ دەدەن کە هەرکەسێک باوەڕی پێ
بهێنێت، بە ناوی ئەو گوناهەکانی دەبەخشرێت.» 44 کاتێک
پەترۆس باسی ئەم شتانەی دەکرد، ڕۆحی پیرۆز ڕژایە سەر
هەموو ئەوانەی گوێیان لە پەیامەکە گرتبوو. 45 ئەو باوەڕدارە
خەتەنەکراوانەی کە لەگەڵ پەترۆس بوون سەریان سوڕما کە
ڕۆحی پیرۆز وەک دیارییەک بەسەر ناجولەکەکانیشدا ڕژا، 46
چونکە گوێیان لێیان بوو بە زمانە ڕۆحییەکان دەدوێن و ستایشی
خودا دەکەن. ئینجا پەترۆس گوتی: 47 «کەس هەیە ڕێگا
بگرێت لە لەئاوهەڵکێشانی ئەمانە کە وەک ئێمە ڕۆحی پیرۆزیان
وەرگرتووە؟» 48 بۆیە فەرمانی پێدان بە ناوی عیسای مەسیح لە
ئاو هەڵبکێشرێن. ئینجا داوایان لە پەترۆس کرد چەند ڕۆژێک
لەلایان بمێنێتەوە.

11 نێردراوان و باوەڕداران کە لە یەهودیا بوون بیستیان
کە ناجولەکەکانیش پەیامی خودایان وەرگرتووە. 2 کاتێک
پەترۆس گەڕایەوە ئۆرشەلیم باوەڕدارانی خەتەنەکراو ڕەخنەیان
لێ گرت و 3 دەیانگوت: «تۆ چوویتە ماڵی خەڵکێکی خەتەنە
نەکراو و نانت لەگەڵیان خواردووە!» 4 جا پەترۆس یەک
لەدوای یەک دەستی کرد بە ڕوونکردنەوەی ئەوانەی کە
ڕوویدابوو و گوتی: 5 «لە شاری یافا بووم نوێژم دەکرد، لەهۆش
خۆم چووم و بینینێکم بۆ ئاشکرا کرا، شتێک لە ئاسمانەوە
وەک چەرچەفێکی گەورە بە هەر چوار لایەوە بۆ لای من
شۆڕکرایەوە. 6 سەیرم کرد و لێی وردبوومەوە، چوارپێی زەوی
و ئاژەڵی کێوی، خشۆک و باڵندەی ئاسمانم بینی. 7 ئینجا گوێم
لە دەنگێک بوو پێی فەرمووم:"پەترۆس هەستە، سەربڕە و
بخۆ!" 8 «بەڵام گوتم:"نەخێر، ئەی پەروەردگار، چونکە هەرگیز
گڵاو یان حەرام نەچووەتە دەمم." 9 «دەنگەکە دووبارە لە
ئاسمانەوە فەرمووی:"ئەوەی خودا پاکی کردووەتەوە تۆ بە
گڵاوی دامەنێ." 10 ئەمە سێبارە بووەوە و هەموو شتەکان بۆ
ئاسمان ڕاکێشرانەوە. 11 «ئەوە بوو یەکسەر سێ پیاو لەپێش
ئەو ماڵە ڕاوەستان کە ئێمەی لێبوو، لە قەیسەرییەوە بۆ لام
نێردرابوون، 12 ڕۆحی پیرۆز پێی فەرمووم کە بێ دوودڵی
لەگەڵیان بڕۆم، ئەم شەش برایەش لەگەڵم هاتن و چووینە ماڵی
پیاوەکە. 13 ئەویش بۆی گێڕاینەوە چۆن فریشتەی لە ماڵەکەیدا
بینیوە ڕاوەستاوە و گوتوویەتی:"بنێرە بۆ یافا بەدوای شیمۆندا کە
نازناوی پەترۆسە، 14 ئەو پەیامێکت دەداتێ بەهۆیەوە خۆت و
هەموو ماڵەکەت ڕزگارتان دەبێت." 15 «کاتێک دەستم بە
قسە کرد، ڕۆحی پیرۆزیان بەسەردا ڕژا، وەک لە سەرەتادا

هاتە سەر ئێمەش. 16 قسەکەی عیسای خاوەن شکۆم بەبیر
هاتەوە کە فەرمووی:"یەحیا خەڵکی لە ئاو هەڵدەکێشا، بەڵام
ئێوە لە ڕۆحی پیرۆز هەڵدەکێشرێن." 17 جا ئەگەر خودا هەمان
دیاریی بەوان دابێت هەروەک بە ئێمەی داوە کە باوەڕمان
بە عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ هێنا، ئیتر من کێم بتوانم
ڕێگا لە خودا بگرم؟» 18 کاتێک گوێیان لەمە بوو، بێدەنگ
بوون و ستایشی خودایان کرد و گوتیان: «کەواتە خودا
تۆبەکردنی تەنانەت بە ناجولەکەکانیش بەخشیوە بۆ ئەوەی ژیانی
هەتاهەتاییان هەبێت.» 19 ئینجا ئەو کەسانەی بەهۆی ئەو
چەوسانەوەیەی بەسەر ستیفانۆسدا هات پەرشوبڵاو ببوونەوە،
پەڕینەوە بۆ فینیکیا و قوبرس و ئەنتاکیا، باسی پەیامی خودایان
بۆ کەس نەدەکرد، بۆ جولەکە نەبێت. 20 بەڵام هەندێکیان
خەڵکی قوبرس و کورێن بوون، کاتێک هاتنە ئەنتاکیا، قسەیان
بۆ یۆنانییەکان دەکرد و مزگێنیی عیسای خاوەن شکۆیان دەدا.
21 یەزدان پشتگیری کردن، ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان هێنا و بۆ
عیسای خاوەن شکۆ گەڕانەوە. 22 ئەم هەواڵە گەیشتە کڵێسای
ئۆرشەلیم، ئەوانیش بەرناباسیان بۆ ئەنتاکیا نارد. 23 کاتێک
گەیشت و نیعمەتی خودای بینی، دڵشاد بوو، هەمووانی هاندا
بە هەموو دڵیانەوە لەگەڵ مەسیحی خاوەن شکۆ بمێننەوە،
24 چونکە پیاوچاک بوو، پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆز و باوەڕ.
خەڵکێکی زۆریش هاتنە پاڵ مەسیحی خاوەن شکۆ. 25
ئەوسا چوو بۆ تەرسۆس تاکو بەدوای شاولدا بگەڕێت، 26
کاتێک دۆزییەوە بۆ ئەنتاکیای هێنا. ئیتر ساڵێکی تەواو لە کڵێسا
کۆبوونەوە و خەڵکێکی زۆریان فێرکرد. یەکەم جاریش لە
ئەنتاکیا قوتابییەکان ناویان لێنرا مەسیحی. 27 لەو ڕۆژانەدا
هەندێک پێغەمبەر لە ئۆرشەلیمەوە هاتنە ئەنتاکیا، 28 یەکێک
لەوان ناوی ئاگابۆس بوو، هەستا و لە ڕێگەی ڕۆحی پیرۆزەوە
پێشبینیی کرد کە قاتوقڕییەکی گەورە هەموو جیهان دەگرێتەوە،
ئەوەی لە سەردەمی کلودیۆسیش ڕوویدا. 29 بۆیە قوتابییەکان
بڕیاریان دا هەریەکە بەگوێرەی توانای خۆی یارمەتی بنێرێت
بۆ ئەو خوشک و برایانەی لە یەهودیا دەژین. 30 ئینجا ئەمەیان
کرد و لە ڕێگەی بەرناباس و شاولەوە یارمەتییەکەیان بۆ پیرانی
یەهودیا نارد.

12 لەو کاتەدا هێرۆدسی پاشا دەستی کرد بە چەوساندنەوەی
چەند کەسێکی کڵێسا. 2 هەروەها یاقوبی برای یۆحەنای بە
شمشێر کوشت. 3 کە بینی ئەمە جێی ڕەزامەندی جولەکەیە،
پەترۆسیشی گرت، ئەمەش لە ڕۆژانی جەژنی فەتیرەدا بوو.
4 کاتێک هێرۆدس پەترۆسی گرت، خستییە زیندانەوە، بۆ
ئەوەی پاسەوانی لێ بکرێت دایە دەست چوار کۆمەڵی چوار
سەربازی، دەیویست دوای جەژنی پەسخە بیهێنێتە بەردەم
گەل. 5 بۆیە کاتێک پەترۆس زیندانی کرابوو، کڵێسا بەگوڕ
لە پێناوی ئەو نوێژیان بۆ خودا دەکرد. 6 شەوی پێش ئەو
ڕۆژەی کە هێرۆدس بەتەمابوو پەترۆس بهێنێتە دەرەوە و
دادگایی بکات، پەترۆس لەنێوان دوو سەربازدا نوستبوو، بە
دوو زنجیر بەسترابووەوە، لە بەردەرگاش پاسەوان هەبوو،
کە پاسەوانی زیندانەکەیان دەکرد. 7 لەپڕ فریشتەیەکی یەزدان
دەرکەوت و ڕووناکییەک لەناو ژوورەکە درەوشایەوە، جا
کەلەکەی پەترۆسی جوڵاند و خەبەری کردەوە و گوتی: «خێرا
هەستە!» ئیتر زنجیرەکان لە دەستەکانی کەوتن. 8 فریشتەکە پێی
گوت: «پشتێنەکەت ببەستە و پێڵاوەکانت لە پێ بکە!» ئەویش
کردی. ئینجا پێی گوت: «سەرکراسەکەت لەبەر بکە و دوام
بکەوە.» 9 پەترۆسیش دوای کەوت و لە بەندیخانە چووە
دەرەوە، نەیدەزانی ئەوەی لە ڕێگەی فریشتەکەوە ڕوودەدات
ڕاستە، بەڵکو وایدەزانی بینینێکی بۆ ئاشکرا کراوە. 10 پاسەوانی
یەکەم و دووەمیان بڕی و گەیشتنە دەروازە ئاسنینەکەی بەرەو
شار، لە خۆیەوە بۆیان کرایەوە، تێپەڕین و شەقامێکیان بڕی،
لەناکاو فریشتەکە بەجێی هێشت. 11 ئینجا پەترۆس بەخۆیدا
هاتەوە و گوتی: «ئێستا بەڕاستی زانیم کە یەزدان فریشتەکەی
نارد و لە دەستی هێرۆدس و هەموو ئەوەی گەلی جولەکە
چاوەڕێی بوو دەربازی کردم.» 12 هەرکە بە تەواوی زانی
چی ڕوویداوە، ڕۆیشت بۆ ماڵی مریەمی دایکی یۆحەنا کە
پێی دەگوترا مەرقۆس، لەوێ خەڵکێکی زۆر کۆببوونەوە و
نوێژیان دەکرد. 13 کە پەترۆس لە دەرگای دالانەکەی دا،
کارەکەرێک کە ناوی ڕودا بوو، هات بۆ ئەوەی بزانێت
کێیە. 14 کاتێک دەنگی پەترۆسی ناسییەوە، بێ کردنەوەی
دەرگاکە لە خۆشییاندا ڕایکردە ژوورەوە و خەبەری دا کە
پەترۆس لە بەردەرگا ڕاوەستاوە. 15 پێیان گوت: «وڕێنە

دەکەیت.» بەڵام ئەو لەسەر قسەکەی سووربوو، گوتیان:
«ئەوە فریشتەکەیەتی!» 16 بەڵام پەترۆس لە لێدانەکە بەردەوام
بوو، کاتێک لێیان کردەوە و بینییان، سەرسام بوون. 17 بە
دەست ئیشارەتی بۆ کردن بێدەنگ بن، ئینجا بۆی گێڕانەوە
چۆن یەزدان لە زیندان دەریهێنا، پێی گوتن: «ئەمە بە یاقوب
و خوشک و برایان بڵێن.» ئینجا چووە دەرەوە و بۆ شوێنێکی
دیکە ڕۆیشت. 18 کە ڕۆژبوووەوە ئاژاوەیەکی گەورە لەنێو
سەربازەکاندا دروستبوو لەسەر ئەوەی ئاخۆ پەترۆس چی
لێهات. 19 کاتێک هێرۆدس داوای کرد و نەیدۆزییەوە،
لێکۆڵینەوەی لەگەڵ سەربازان کرد و فەرمانی دا بکوژرێن.
ئینجا هێرۆدس لە یەهودیاوە چوو بۆ قەیسەرییە و لەوێ مایەوە.
20 هێرۆدس لە خەڵکی سور و سەیدا زۆر تووڕە بوو، ئەوانیش
بە یەک دڵ بۆ لای هاتن و بلاستۆسی سەرپەرشتیاری ماڵی
پاشایان ڕازی کرد و داوای ئاشتبوونەوەیان کرد، چونکە
ناوچەکەیان لە ناوچەی پاشاوە ئازووقەی بۆ دەهات. 21 لە
ڕۆژی دیاریکراودا هێرۆدس جلی پاشایەتیی لەبەرکرد، لەسەر
کورسی حوکمدان دانیشت و وتاری بۆیان دا. 22 خەڵکەکەش
هاواریان کرد: «ئەمە دەنگی خوداوەندێکە هی مرۆڤ نییە!»
23 دەستبەجێ فریشتەیەکی یەزدان لێیدا، چونکە شکۆی نەدایە
خودا، کرمیش لێیدا و مرد. 24 بەڵام پەیامی خودا بەردەوام
لە پەرەسەندن و گەشەکردندا بوو. 25 بەرناباس و شاولیش
دوای تەواوکردنی خزمەتەکە لە ئۆرشەلیم گەڕانەوە، یۆحەناشیان
لەگەڵ خۆیان برد، کە بە مەرقۆس ناسراوبوو.

13 لە کڵێسای ئەنتاکیادا چەند پێغەمبەر و مامۆستایەک
هەبوون: بەرناباس، شیمۆنی ناسراو بە ڕەش، لوکیوسی کورێنی،
مەنایێنی شیربرای هێرۆدسی ئەنتیپاس پاشا، لەگەڵ شاول. 2
کاتێک عیسای خاوەن شکۆیان دەپەرست و بەڕۆژوو بوون،
ڕۆحی پیرۆز فەرمووی: «بەرناباس و شاولم بۆ تەرخان بکەن، بۆ
ئەو کارەی بانگم کردوون بۆی.» 3 ئینجا بەڕۆژوو بوون و
نوێژیان کرد، دەستیان لەسەر دانان و بەڕێیانکردن. 4 ئەوانیش
کە بە ڕۆحی پیرۆز نێردران، بەرەو سولوکیا دابەزین و لەوێشەوە
بە دەریادا بۆ قوبرس. 5 کاتێک گەیشتنە سەلامیس، پەیامی
خودایان لە کەنیشتەکانی جولەکە ڕاگەیاند، یۆحەناش وەک
یاریدەدەر لەگەڵیان بوو. 6 بە هەموو دوورگەکەدا گەڕان هەتا
گەیشتنە پافۆس. لەوێ تووشی جادووگەرێکی جولەکە بوون بە
ناوی باریەشوع کە پێغەمبەرێکی درۆزن بوو. 7 باریەشوع
لەگەڵ سرگیۆس پۆڵسی فەرمانڕەوا بوو، کە پیاوێکی تێگەیشتوو
بوو. سرگیۆس بەرناباس و شاولی بانگکرد، چونکە دەیویست
گوێی لە پەیامی خودا بێت. 8 بەڵام ئەلیماس کە جادووگەر
واتای ناوەکەی بوو، بەربەرەکانێی کردن و هەوڵی دا فەرمانڕەوا
لە باوەڕ لابدات. 9 کەچی شاول کە پۆڵسی پێ دەگوترا، پڕبوو
لە ڕۆحی پیرۆز و تێیڕوانی و 10 گوتی: «ئەی پڕ لە هەموو جۆرە
فرتوفێڵێک! کوڕی شەیتان! دوژمنی هەموو ڕاستودروستییەک!
لە خوارکردنی ڕێگای ڕاستی یەزدان ناوەستی؟ 11 ئەوەتا دەستی
یەزدان لە دژی تۆیە و کوێر دەبیت، بۆ ماوەیەک خۆر نابینی.»
دەستبەجێ تەم و تاریکی دایپۆشی و بەدوای یەکێکدا گەڕا
تاکو دەستی بگرێت. 12 کاتێک فەرمانڕەوا کە بینی چ ڕوویدا،
باوەڕی هێنا، لە فێرکردنەکەی مەسیحی خاوەن شکۆ سەرسام
بوو. 13 پۆڵس و هاوڕێیانی بە دەریادا لە پافۆسەوە چوونە پەرگە
لە پامفیلیا. بەڵام یۆحەنا لێیان جیا بووەوە و گەڕایەوە ئۆرشەلیم.
14 ئەوانیش بە پەرگەدا هاتنە ئەنتاکیای پیسیدیا، شەممەش
چوونە کەنیشت و دانیشتن. 15 پاش خوێندنەوەی تەورات و
پەڕتووکی پێغەمبەران، پێشەوایانی کەنیشتەکە پەیامیان نارد و
پێیان گوتن: «برایان، ئەگەر شتێکتان هەیە گەلی پێ هانبدەن،
بیڵێن.» 16 پۆڵس هەستا و بە دەست ئاماژەی کرد و گوتی:
«پیاوانی ئیسرائیل و ئەو ناجولەکانەی کە لە خودا دەترسن،
گوێ بگرن: 17 خودای ئەم گەلەی ئیسرائیل باوباپیرانی ئێمەی
هەڵبژارد و لە کاتی ئاوارەبوونیان لە خاکی میسردا کردنی بە
گەلێکی مەزن، ئینجا بە بازوویەکی بەهێز لەوێ دەریهێنان. 18
نزیکەی چل ساڵیش لە چۆڵەوانی بەرگەی ڕەفتاری ئەوانی
گرت، 19 ئینجا حەوت نەتەوەی لە خاکی کەنعان لەناوبرد و
خاکەکەیانی بە میرات پێدان. 20 ئەمە هەمووی نزیکەی چوار
سەد و پەنجا ساڵی خایاند. «لەدوای ئەمە خودا دادوەری
بۆ دانان هەتا سەردەمی ساموئێل پێغەمبەر. 21 ئینجا نەوەی
ئیسرائیل داوای پاشایان کرد، خوداش لە تیرەی بنیامین،
شاولی کوڕی قیشی پێدان، کە بۆ ماوەی چل ساڵ پاشایەتی
کردن. 22 پاشان لایبرد و داودی کردە پاشایان، ئەوەی شایەتی

بۆ دا و فەرمووی: [داودی کوڕی یەسام دۆزییەوە، پیاوێکە
بە دڵی خۆم، ئەوەی هەموو خواستی من جێبەجێ دەکات.]
23 «خودا بەگوێرەی بەڵێنەکەی، عیسای ڕزگارکەری لە
نەوەی ئەوەوە بۆ ئیسرائیل هێنا. 24 پێش هاتنی عیسا، یەحیا
لەئاوهەڵکێشانی تۆبەی بۆ هەموو گەلی ئیسرائیل ڕاگەیاند.
25 کاتێک یەحیا خەریک بوو ئەرکەکەی تەواو دەکرد،
گوتی:”وا دەزانن من کێم؟ ئەو نیم. ئەوەتا ئەوەی لەدوای
من دێت، ئەوەی من شایانی ئەوە نیم کە قەیتانی پێڵاوەکانی
بکەمەوە.” 26 «خەڵکینە، برایان، کوڕانی پشتی ئیبراهیم و ئەو
ناجولەکانەی لەنێوتاندا لە خودا دەترسن، پەیامی ئەم ڕزگارییە
بۆ ئێمە نێردراوە. 27 دانیشتووانی ئۆرشەلیم و ڕابەرەکانیان
مەسیحیان نەناسی، کەچی کاتێک تاوانباریان کرد وتەی
پێغەمبەرانیان هێنایە دی کە هەموو شەممەیەک دەخوێنرێتەوە.
28 جا لەگەڵ ئەوەی هیچ هۆیەکیان بۆ مردن نەدۆزییەوە،
داوایان لە پیلاتۆس کرد بیکوژێت. 29 دوای ئەوەی هەموو
ئەو شتانەیان تەواو کرد کە لەسەری نووسراوە، لە دار هێنایانە
خوارەوە و خستیانە گۆڕ. 30 بەڵام خودا لەنێو مردووان
هەڵیستاندەوە، 31 ماوەیەکی درێژیش بۆ ئەوانە دەرکەوت کە لە
جەلیلەوە هەتا ئۆرشەلیم لەگەڵیدا هاتبوون. ئێستا ئەوان لەبەردەم
گەل شایەتی ئەمە دەدەن. 32 «ئێمەش مزگێنی ئەو بەڵێنەتان
پێدەدەین کە بۆ باوباپیرانمان هات، 33 ئەوەی خودا بۆ ئێمەی
هێنایە دی کە وەچەی ئەوانین، بە هەستانەوەی عیسا. وەک
لە زەبووری دووەمدا نووسراوە: «[تۆ کوڕی منی، من ئەمڕۆ
بوومە باوکت.] 34 خودا ئاوا دەفەرموێت سەبارەت بەوەی
لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە بۆ ئەوەی هەرگیز نەڕزێت: [ئەو
بەڵێنە پیرۆز و مسۆگەرەتان دەدەمێ کە بە داودم دابوو.] 35
بۆیە لە زەبوورێکی دیکە دەفەرموێ: [ڕێگا نادەیت دڵسۆزەکەی
تۆ لەناو گۆڕ بۆگەن بێت.] 36 «چونکە داود دوای ئەوەی
بەگوێرەی مەبەستی خودا خزمەتی نەوەی خۆی کرد، نوست
و چووە پاڵ باوباپیرانی و تەرمەکەی بۆگەن بوو. 37 بەڵام
ئەوەی خودا هەڵیستاندەوە بۆگەنی نەبینی. 38 «بۆیە برایان، با
لەلاتان زانراو بێت کە لە ڕێگەی عیساوە بەخشینی گوناە بە
ئێوە ڕاگەیەنرا. 39 بە باوەڕهێنان بە ئەو بێتاوان دەکرێن لە
هەموو ئەو شتانەی نەتانتوانی بە تەوراتی موسا لێی بێتاوان بکرێن.
40 جا ئاگاداربن، ئەوەی پێغەمبەران گوتوویانە بەسەرتاندا
نەیەت: 41 «[ئەی گاڵتەجاڕەکان سەیر بکەن، سەرسام بن و
بمرن، چونکە لە سەردەمی ئێوەدا کارێک دەکەم، کارێک
کە هەرگیز باوەڕ ناکەن ئەگەر بۆتان باس بکرێت.]» 42
کاتێک پۆڵس و بەرناباس لە کەنیشت دەهاتنە دەرەوە،
داوایان لێ کرا شەممەی داهاتووش ئەم قسانەیان بۆ بکەن. 43
دوای کۆبوونەوەکە، زۆر لە جولەکە و خواپەرستەکان کە
ببوونە جولەکە، بەدوای پۆڵس و بەرناباس کەوتن، ئەمانیش
قسەیان بۆ دەکردن و هانیان دەدان لە نیعمەتی خودا بمێنن.
44 لە ڕۆژی شەممەی داهاتوودا نزیکەی هەموو دانیشتووانی
شارەکە کۆبوونەوە، تاکو گوێ لە پەیامی مەسیحی خاوەن شکۆ
بگرن. 45 کاتێک جولەکە خەڵکەکەیان بینی، ئیرەیی دایگرتن
و بەربەرەکانێی قسەکانی پۆڵسیان دەکرد و جنێویان پێدەدا.
46 پۆڵس و بەرناباسیش بە چاونەترسییەوە وەڵامیان دانەوە:
«پێویست بوو یەکەم جار پەیامی خودا بۆ ئێوە باس بکەین.
بەڵام لەبەر ئەوەی ڕەتتان کردەوە و خۆتان بە شیاوی ژیانی
هەتاهەتایی نەزانی، ئەوەتا دەچینە لای ناجولەکەکان، (aiōnios
g166) 47 چونکە مەسیحی باڵادەست بەم جۆرە ڕایسپاردین:
«[من تۆم کردووەتە ڕووناکی بۆ نەتەوەکان، تاکو ڕزگاری
بەوپەڕی زەوی بگەیەنیت.]» 48 کاتێک ناجولەکەکان گوێیان
لەمە بوو، زۆر دڵشاد بوون و پەیامی مەسیحی خاوەن شکۆیان
شکۆدار کرد، هەموو ئەوانەش کە بۆ ژیانی هەتاهەتایی
دەستنیشان کرابوون، باوەڕیان هێنا. (aiōnios g166) 49 پەیامی
مەسیحی خاوەن شکۆ لە هەموو ناوچەکەدا بڵاو بووەوە.
50 بەڵام ڕابەرانی جولەکە خانمە ڕێزدارە لەخواترسەکان و
پیاوماقوڵانی شاریان جۆشدا، چەوساندنەوەیان لە دژی پۆڵس
و بەرناباس بەرپا کرد و لە سنوورەکانی خۆیان دەریانکردن.
51 ئەوانیش تۆزی پێیان تەکاند و بەرەو شاری کۆنیا ڕۆیشتن.
52 قوتابییەکانیش پڕدەبوون لە خۆشی و ڕۆحی پیرۆز.

14 لە کۆنیا پۆڵس و بەرناباس وەک هەمیشە چوونە
ناو کەنیشتی جولەکەکان و بە شێوەیەک قسەیان کرد کە
ژمارەیەکی زۆر لە جولەکە و یۆنانییەکان باوەڕیان هێنا. 2 بەڵام
ئەو جولەکانەی باوەڕیان نەهێنا، ناجولەکەکانیان جۆشدا و

لە دژی برایان مێشکیان پڕکردن. 3 بۆیە پۆڵس و بەرناباس
ماوەیەکی دوورودرێژ لەوێ مانەوە و ئازایانە سەبارەت بە
عیسای خاوەن شکۆ قسەیان دەکرد، ئەویش شایەتی بۆ پەیامی
نیعمەتی خۆی دەدا و ڕێی دابوو نیشانە و پەرجوو لەسەر
دەستیان بکرێت. 4 ئیتر دانیشتووانی کۆنیا بوونە دوو بەش،
هەندێکیان لەگەڵ جولەکە بوون و هەندێکیان لەگەڵ نێردراوان.
5 کاتێک ناجولەکەکان و جولەکە و سەرۆکەکانیان بەتەمابوون
سووکایەتی بە نێردراوان بکەن و بەردبارانیان بکەن، 6 نێردراوان
زانییان و بۆ شاری لیسترا و دەربەی لیکاونیا و بۆ ناوچەکانی
دەوروپشتیان هەڵاتن و 7 لەوێش مزگێنییان دەدا. 8 لە لیسترا
کابرایەک دانیشتبوو، هێز لە پێیەکانیدا نەبوو، بە زگماک ئیفلیج
بوو، هەرگیز بە پێی خۆی نەڕۆیشتبوو. 9 گوێی لە پۆڵس بوو کە
قسەی دەکرد، پۆڵسیش چاوی تێبڕی، کاتێک بینی باوەڕی
هەیە چاک بێتەوە، 10 بە دەنگێکی بەرز گوتی: «هەستە بە
پێوە ڕابوەستە!» کابرا دەستبەجێ هەڵبەزییەوە و دەستی بە
ڕۆیشتن کرد. 11 کاتێک خەڵکەکە بینییان پۆڵس چی کرد، بە
زمانی لیکاونیا هاواریان کرد: «خوداوەندەکان شێوەی مرۆڤیان
وەرگرتووە و هاتوونەتە خوارەوە بۆ ناومان!» 12 جا بەرناباسیان
ناونا زیۆس، پۆڵسیش هەرمەس، چونکە قسەکەری سەرەکی
بوو. 13 ئینجا کاهینی زیۆس، کە پەرستگاکەی لە دەرەوەی
شار بوو، لەگەڵ خەڵکەکە گا و تاجەگوڵینەی هێنابووە لای
دەروازەکان و دەیویست قوربانی پێشکەش بکات. 14 بەڵام
کاتێک نێردراوەکان، پۆڵس و بەرناباس، ئەمەیان بیست،
جلەکانیان دڕاند، خێرا چوونە لای خەڵکەکە، هاواریان کرد:
15 «خەڵکینە، بۆچی ئەمە دەکەن؟ ئێمەش مرۆڤین، لە هەمان
سروشتی ئێوە، مزگێنیتان دەدەینێ واز لەم شتە پووچانە بهێنن و
بۆ لای خودای زیندوو بگەڕێنەوە، دروستکەری ئاسمان و
زەوی و دەریا و هەموو ئەو شتانەی تێیاندایە. 16 ئەوەی لە
نەوەکانی ڕابردوودا، هێشتی هەموو نەتەوەکان بە ڕێگای خۆیاندا
بڕۆن. 17 لەگەڵ ئەوەی خۆی بە بێ شایەتی نەهێشتەوە، چاکە
دەکات، لە ئاسمانەوە باران و وەرزی بەروبوومتان دەداتێ
و دڵتان لە خواردن و لە خۆشی تێر دەکات.» 18 بە گوتنی
ئەم قسانە و هەوڵدانێکی زۆر توانییان وا لە خەڵکەکە بکەن کە
قوربانییان بۆ نەکەن. 19 هەندێک جولەکە لە ئەنتاکیا و کۆنیاوە
هاتن، قەناعەتیان بە خەڵکەکە هێنا، ئەوانیش پۆڵسیان بەردباران
کرد و ڕایانکێشایە دەرەوەی شار، وایانزانی مردووە. 20
بەڵام کاتێک قوتابییەکان دەوریان دا، هەستا و گەڕایەوە ناو
شار. بۆ ڕۆژی دواتر لەگەڵ بەرناباس بۆ دەربە ڕۆیشت. 21
مزگێنییان بەو شارە دا و ژمارەیەکی زۆریان کردە قوتابی. ئینجا
گەڕانەوە لیسترا و کۆنیا و ئەنتاکیا، 22 ورەی قوتابییەکانیان
بەرز دەکردەوە هانیان دەدان لە باوەڕ بچەسپێن: «پێویستە
بە تەنگانەی زۆردا بچینە ناو شانشینی خودا.» 23 لە هەر
کڵێسایەک پۆڵس و بەرناباس پیرانیان بۆ هەڵبژاردن، ئینجا بە
ڕۆژووگرتنەوە نوێژیان کرد و پیرەکانیان دایە دەست مەسیحی
باڵادەست کە باوەڕیان پێی هێناوە. 24 ئینجا بە پیسیدیادا
تێپەڕین و گەیشتنە پامفیلیا. 25 لە شاری پەرگە پەیامی خودایان
ڕاگەیاند و پاشان بۆ بەندەری ئەنتالیا دابەزین. 26 لەوێشەوە
بە ڕێگای دەریا بۆ ئەنتاکیا گەڕانەوە، ئەو شوێنەی لێوەی
درانە دەست نیعمەتی خودا بۆ ئەو کارەی جێبەجێیان کرد.
27 کاتێک گەیشتن و کڵێسایان کۆکردەوە، باسی هەموو ئەو
شتانەیان کرد کە خودا لەگەڵیان کردبووی، هەروەها کە
دەرگای باوەڕی بۆ ناجولەکەکانیش کردووەتەوە. 28 جا لەوێ
ماوەیەکی زۆر لەگەڵ قوتابییەکان مانەوە.

15 هەندێک کەس لە یەهودیاوە بۆ ئەنتاکیا هاتن و
برایانیان فێردەکرد و دەیانگوت: «ئەگەر بەپێی ئەو نەریتەی
کە موسا فێری کردن خەتەنە نەکرێن، ناتوانن ڕزگاربن.» 2
کاتێک دەمەقاڵە و مشتومڕێکی زۆر لەلایەن پۆڵس و بەرناباس
لەگەڵ ئەوان ڕوویدا، پۆڵس و بەرناباس لەگەڵ چەند کەسێکی
دیکە دیاری کران، تاکو سەبارەت بەم بابەتە بۆ لای نێردراوان
و پیران بەرەو ئۆرشەلیم بەڕێ بکەون. 3 پاش ئەوەی کڵێسا
ماڵئاواییان لێکردن، بە ناو فینیکیا و سامیرەدا تێپەڕین، باسی
ئەوەیان دەکرد کە ناجولەکەکانیش باوەڕیان بە عیسا هێناوە،
جا خۆشییەکی زۆریان لەنێو هەموو باوەڕداراندا بڵاوکردەوە.
4 کاتێک گەیشتنە ئۆرشەلیم، کڵێسا و نێردراوان و پیران
پێشوازییان لێکردن، ئەوانیش هەواڵی هەموو ئەو شتانەیان پێدان
کە خودا لە ڕێگەی ئەوانەوە کردبووی. 5 بەڵام هەندێک
لەوانەی سەر بە ڕێبازی فەریسییەکان بوون و باوەڕیان هێنابوو،

هەستان و گوتیان: «دەبێت ئەو باوەڕدارانەی کە جولەکە
نین خەتەنە بکرێن و فەرمانیان پێ بکرێت کە کار بە تەوراتی
موسا بکەن.» 6 جا نێردراوان و پیران بۆ لێکۆڵینەوەی ئەم
بابەتە کۆبوونەوە. 7 پاش مشتومڕێکی زۆر، پەترۆس هەستا و
پێی گوتن: «ئەی برایان، ئێوە دەزانن پێش ماوەیەک، خودا
لەنێو ئێوەدا هەڵیبژارد کە لە دەمی منەوە ناجولەکەکان مزگێنیی
مەسیح ببیستن و باوەڕ بهێنن. 8 ئەو خودایەی کە دەزانێت چی
لە دڵدایە، شایەتی بۆیان دا بە بەخشینی ڕۆحی پیرۆز بەوانیش
هەروەک بە ئێمە. 9 بە هیچ شتێک جیاوازی لەنێوان ئێمە و
ئەواندا نەکردووە، بە باوەڕ دڵی ئەوانیشی پاک کردووەتەوە.
10 ئێتر بۆچی ئێوە خودا تاقی دەکەنەوە، نیرێک دەخەنە سەر
شانی ئەو قوتابییانەی کە جولەکە نین، ئەوەی نە باوباپیرانمان و
نە خۆمان توانیمان هەڵیبگرین؟ 11 بەڵام باوەڕمان هەیە کە بە
نیعمەتی عیسای خاوەن شکۆ ڕزگار دەبین، هەروەک ئەوان.»
12 ئیتر هەموو ئەندامانی ئەنجومەنەکە بێدەنگ بوون و گوێیان
لە بەرناباس و پۆڵس گرت، باسی ئەو نیشانە و پەرجووانەیان
دەکرد کە خودا لەسەر دەستی ئەوان لەناو ناجولەکەکان ئەنجامی
داوە. 13 دوای ئەوەی تەواوبوون، یاقوب گوتی: «ئەی برایان
گوێم لێ بگرن. 14 شیمۆن ڕوونی کردەوە چۆن خودا یەکەم
جارە بایەخی خۆی بۆ ناجولەکەکان نیشان داوە بۆ ئەوەی لەناو
ئەواندا گەلێک ناوی ئەو هەڵبگرن. 15 وتەی پێغەمبەرانیش
لەگەڵ ئەمە ڕێک دەکەوێت، هەروەک نووسراوە: 16 «[دوای
ئەمە دەگەڕێمەوە و چادرە ڕووخاوەکەی داود هەڵدەدەمەوە،
ڕووخاوییەکانی دروستدەکەمەوە، سەرلەنوێ بنیادی دەنێمەوە،
17 تاکو ئەو خەڵکانەی کە ماونەتەوە ڕوو لە یەزدان بکەن،
هەموو ئەو ناجولەکانەی ناوی منیان هەڵگرتووە. ئەوە فەرمایشتی
یەزدانە، ئەوەی ئەم کارانە ئەنجام دەدات 18 کە هەر لە
سەرەتاوەش زانراون.] (aiōn g165) 19 «لەبەر ئەوە وای بە
باش دەزانم قورسایی نەخەینە سەر شانی ئەو ناجولەکانەی کە
بۆ لای خودا گەڕاونەتەوە، 20 بەڵکو بۆیان بنووسین، خۆیان
دووربخەنەوە لە گڵاوی بتەکان و لە داوێنپیسی و لە گۆشتی
ئاژەڵی خنکێنراو و خوێن، 21 چونکە هەر لە کۆنەوە فێرکردنی
موسا لە هەموو شارێک ڕاگەیەنرابوو و هەموو شەممەیەک
لە کەنیشتەکان دەخوێنرایەوە.» 22 ئینجا نێردراوان و پیران و
هەموو کڵێسا بە باشیان زانی دوو پیاو لەناو خۆیاندا هەڵبژێرن
و لەگەڵ پۆڵس و بەرناباسدا بیاننێرن بۆ ئەنتاکیا. یەهوزای
ناسراو بە بەرساباس و سیلایان هەڵبژارد، کە پێشەوای نێو
باوەڕداران بوون. 23 بە دەستی خۆیان ئاوایان نووسی: لە
نێردراوان و پیرانەوە، برایانتان، بۆ ئەو باوەڕدارانەی جولەکە
نین لە ناوچەکانی ئەنتاکیا و سوریا و کیلیکیا: سڵاو. 24 بیستمان
کە هەندێک کەس بێ ئەوەی ئێمە ڕایانبسپێرین لەلای ئێمەوە
هاتوون و بە قسەکانیان بێزار و دڵگرانیان کردوون. 25 بۆیە بە
باشمان زانی بە یەک بیروڕاوە چەند پیاوێک هەڵبژێرین و لەگەڵ
برایانی خۆشەویستمان بەرناباس و پۆڵس بیاننێرن بۆ لاتان، 26
پیاوانێک گیان لەسەر دەستن لە پێناوی ناوی عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆمان. 27 جا یەهوزا و سیلامان نارد بۆ لاتان تاکو
هەمان شتتان بە دەم پێ ڕابگەیەنن، 28 چونکە ڕۆحی پیرۆز
و ئێمەش وامان بە باش زانی هیچ قورساییەک نەخەینە سەر
شانتان، جگە لەمانە کە پێویستن: 29 خۆتان دووربخەنەوە لەو
قوربانییانەی بۆ بت پێشکەش کراون، هەروەها لە خواردنی
ئاژەڵی خنکێنراو و خوێن و لە داوێنپیسی. ئەگەر خۆتان لەمانە
پاراست، شتی چاک دەکەن. ماڵ ئاوا. 30 ئەمانیش کە
بەڕێکران و بۆ ئەنتاکیا هاتن، هەموو کۆمەڵەی باوەڕدارانیان
کۆکردەوە و نامەکەیان پێشکەش کرد. 31 کاتێک خوێندیانەوە
بەو هاندانەی تێیدا بوو زۆر دڵشاد بوون. 32 یەهودا و سیلاش
کە خۆیان پێغەمبەر بوون، بە زۆر وشە هانی برایانیان دا و
ورەیان بەرزکردنەوە. 33 پاش ئەوەی ماوەیەکیان بەسەربرد،
لەلایەن برایانەوە بە ئاشتییەوە ڕەوانە کرانەوە بۆ لای ئەوانەی
ناردبوویان، 34 بەڵام سیلا بەلایەوە باشتر بوو لەوێ بمێنێتەوە.
35 پۆڵس و بەرناباسیش هەر لە ئەنتاکیا مانەوە و لەگەڵ زۆر
کەسی دیکەدا بەشدارییان کرد لە مزگێنیدان و فێرکردنی پەیامی
مەسیحی خاوەن شکۆ. 36 پاش چەند ڕۆژێک پۆڵس بە
بەرناباسی گوت: «با بگەڕێینەوە بۆ هەموو ئەو شارانەی کە
پەیامی مەسیحی خاوەن شکۆمان تێیدا ڕاگەیاندووە و سەر لە
برایان بدەین و هەواڵیان بزانین.» 37 بەرناباسیش پێشنیاری
کرد کە یۆحەنا لەگەڵ خۆیاندا بیبەن، ئەوەی بە مەرقۆس
ناسراوە. 38 بەڵام پۆڵس پێی باش بوو ئەو کەسە لەگەڵ
خۆیاندا نەبەن کە لە پامفیلیادا لێیان جیا بووەوە و لەگەڵیان بۆ

کارەکە نەڕۆیشت. 39 لەبەر ئەوە دەمەقاڵە کەوتە نێوانیان، تاکو وای لێهات لە یەکتری جیا بوونەوە. ئەوسا بەرناباس مەرقۆسی لەگەڵ خۆی برد و بە دەریادا بۆ قوبرس چوو. 40 بەڵام پۆڵس سیلای هەڵبژارد و ڕۆیشتن، دوای ئەوەی لەلایەن باوەڕدارانەوە بە نیعمەتی مەسیحی خاوەن شکۆ سپێردران. 41 ئینجا چوونە ناوچەکانی سوریا و کیلیکیا و کڵێساکانیان بەهێز دەکرد.

16 پۆڵس گەیشتە شاری دەربە و پاشان شاری لیسترا، لەوێ قوتابییەک بە ناوی تیمۆساوس هەبوو، دایکی جولەکەیەکی باوەڕدار بوو، بەڵام باوکی یۆنانی بوو. 2 برایان لە لیسترا و کۆنیا بە باشە باسی تیمۆساوسیان دەکرد. 3 پۆڵس حەزی دەکرد تیمۆساوس یاوەری بێت، جا بردی تاکو خەتەنە بکرێت، لەبەر ئەو جولەکانەی لەو ناوچانە بوون، چونکە هەموو دەیانزانی باوکی یۆنانییە. 4 ئیتر پۆڵس و هاوڕێکانی لە شارێکەوە دەچوون بۆ شارێکی دیکە و ئەو فەرمانانەی لەلایەن نێردراوان و پیرانەوە لە ئۆرشەلیم بڕیاریان لەسەر درابوو، پێیان ڕادەگەیاندن تاکو پەیڕەوی بکەن. 5 جا کڵێساکان لە باوەڕدا بەهێز دەبوون و ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ژمارەیان زیادی دەکرد. 6 پاشان پۆڵس و هاوڕێیەکانی بە ناوچەکانی فریجیا و گەلاتیادا تێپەڕین، لەبەر ئەوەی ڕۆحی پیرۆز ڕێی نەدان لە ناوچەی ئاسیا پەیامی خودا ڕابگەیەنن. 7 کاتێک گەیشتنە نزیک ناوچەی میسیا هەوڵیان دا بەرەو ناوچەی بیسینیا بڕۆن، بەڵام ڕۆحی عیسا ڕێگای نەدان. 8 ئەوسا بە میسیادا تێپەڕین و هاتنە ترۆئاس. 9 لە شەودا پۆڵس بینینێکی بۆ ئاشکرا کرا، کە تێیدا پیاوێکی مەکدۆنی ڕاوەستابوو و لێی دەپاڕایەوە و دەیگوت: «وەرە بۆ مەکدۆنیا و یارمەتیمان بدە.» 10 پاش ئەوەی بینینەکەی بۆ ئاشکرا کرا، هەوڵماندا دەستبەجێ بەڕێ بکەوین بۆ مەکدۆنیا، دڵنیا بووین کە خودا بانگی کردووین تاکو مزگێنییان بدەینێ. 11 جا بە دەریادا لە ترۆئاسەوە ڕاست بۆ سامۆسراکی ڕۆیشتین و بۆ ڕۆژی دوایی بۆ نیاپۆلیس. 12 لەوێشەوە بۆ فیلیپی کە گرنگترین شاری ناوچەی مەکدۆنیایە و جێنشینی ڕۆمانییەکانە، لەوێ چەند ڕۆژێک ماینەوە. 13 لە ڕۆژی شەممەدا چووینە دەرەوەی شار بۆ سەر ڕووبار، لەو بڕوایەدا بووین کە شوێنێک بۆ نوێژکردن بدۆزینەوە. دانیشتین قسەمان لەگەڵ ئەو ژنانە کرد کە لەوێ کۆببوونەوە. 14 یەک لەوان کە گوێی دەگرت ژنێکی خواپەرست بوو بە ناوی لیدیا، خەڵکی شاری سیاتیرا و بازرگانی کوتاڵی گرانبەها بوو. مەسیحی خاوەن شکۆ دڵی کردەوە تاکو سەرنج بداتە قسەکانی پۆڵس. 15 کاتێک خۆی و خاووخێزانی لە ئاو هەڵکێشران، پاڕایەوە و گوتی: «ئەگەر بەڕاستی باوەڕتان وایە کە من باوەڕم بە مەسیحی خاوەن شکۆ هێناوە، ئەوا وەرنە ماڵەکەم و بمێننەوە.» ئیتر ناچاری کردین. 16 کاتێک بۆ شوێنی نوێژکردن دەچووین، تووشی کارەکەرێک بووین ڕۆحی فاڵچێتی تێدابوو، بە کاری فاڵچییێتییەکەی قازانجێکی زۆری بۆ خاوەنەکانی بەدەستدەهێنا. 17 بەدوای پۆڵس و ئێمە کەوت و هاواری دەکرد: «ئەم مرۆڤانە بەندەی خودای هەرەبەرزن، ڕێگای ڕزگاریتان بۆ ڕادەگەیەنن.» 18 چەندین ڕۆژ ئەمەی دەکرد، تاکو پۆڵس بێزار بوو، ئاوڕی دایەوە و بە ڕۆحەکەی گوت: «بە ناوی عیسای مەسیح فەرمانت پێدەدەم، لێی وەرە دەرەوە!» یەکسەر ڕۆحە پیسەکە لێی هاتە دەرەوە. 19 کاتێک خاوەنەکانی کچە کارەکەرەکە بینییان سەرچاوەی داهاتیان بڕا، پۆڵس و سیلایان گرت، ڕایانکێشانە بازاڕ بۆ بەردەم دەسەڵاتداران. 20 بردیانە پێش دادوەران و گوتیان: «ئەم پیاوانە شارەکەمان دەشێوێنن، جولەکەن و 21 نەریتێک بڵاو دەکەنەوە کە دروست نییە ئێمەی ڕۆمانی وەریبگرین یان کاری پێ بکەین.» 22 ئیتر خەڵکەکە پێکڕا لێیان هەستان و دادوەران فەرمانیان دا کە جلەکانیان بدڕێنرێن و دارکاری بکرێن. 23 جا زۆر دارکارییان کردن و خستیاننە بەندیخانەوە، فەرمانیان بە چاودێری بەندیخانەکە دا بە توندی پاسەوانیان بکات. 24 ئەویش کە ئەم فەرمانەی بۆ هات، فڕێیدانە ناو قووڵایی بەندیخانەکە و پێیانی خستە ناو کۆتەوە. 25 لە نیوەی شەودا پۆڵس و سیلا نوێژیان دەکرد و گۆرانی ڕۆحییان بۆ خودا دەگوت، بەندکراوانی دیکەش گوێیان لێبوو. 26 لەناکاو بوومەلەرزەیەکی بەهێز ڕوویدا، بناغەی بەندیخانەکەی هەژاند، دەستبەجێ هەموو دەرگاکان کرانەوە و کۆتی هەمووان بووەوە. 27 کە چاودێرەکە خەبەری بووەوە و بینی دەرگاکانی بەندیخانە کراونەتەوە، شمشێری هەڵکێشا بەتەمابوو خۆی بکوژێت، وایزانی بەندکراوان ڕایانکردووە. 28

بەڵام پۆڵس هاواری کرد: «هیچ لە خۆت مەکە، هەموومان
لێرەین!» 29 ئەویش داوای ڕووناکی کرد، چووە ژوورەوە
و دەلەرزی، لەبەردەم پۆڵس و سیلا چۆکی دادا. 30 ئەوسا
بردنییە دەرەوە و گوتی: «گەورەکانم، پێویستە چی بکەم تاکو
ڕزگارم بێت؟» 31 گوتیان: «باوەڕ بە عیسای خاوەن شکۆ
بهێنە، خۆت و خێزانەکەت ڕزگارتان دەبێت.» 32 جا پەیامی
مەسیحی خاوەن شکۆیان بۆ خۆی و هەموو ئەوانەی لە
ماڵەکەیدا بوون ڕاگەیاند. 33 ئیتر چاودێرەکە لەو کاتەی شەودا
بردنی و برینەکانی ساڕێژ کردن و پاشان دەستبەجێ خۆی و
خاووخێزانەکەی لە ئاو هەڵکێشران. 34 ئینجا بردنییە ماڵەوە
و خواردنی بۆ دانان، خۆی و خاووخێزانەکەی زۆر دڵشاد
بوون، کە باوەڕیان بە خودا هێنابوو. 35 کە ڕۆژبووەوە
فەرمانڕەواکان چەند سەربازێکیان نارد و گوتیان: «پیاوەکان
ئازاد بکەن.» 36 چاودێری بەندیخانە ئەم هەواڵەی دایە پۆڵس:
«فەرمانڕەوایان ناردوویانە کە ئازاد بکرێن، بۆیە ئێستا وەرنە
دەرەوە و بڕۆن بە سەلامەت.» 37 بەڵام پۆڵس پێی گوتن: «بە
بێ دادگایی کردن و بە ئاشکرا دارکاریان کردین و فڕێیان
داینە بەندیخانە، ئێمەش هاوڵاتی ڕۆمانین، ئایا ئێستا بە نهێنی
دەرماندەکەن؟ نەخێر! بەڵکو با خۆیان بێن دەرمانبهێنن.» 38
پۆلیسەکان ئەم قسانەیان بە فەرمانڕەوایان ڕاگەیاند، ئەوانیش
کاتێک زانییان پۆڵس و سیلا هاوڵاتی ڕۆمانین ترسان. 39
ئیتر هاتن و لێیان پاڕانەوە، بردیاننە دەرەوە و داوایان لێکردن
شارەکە بەجێبهێڵن. 40 کاتێک پۆڵس و سیلا لە بەندیخانە هاتنە
دەرەوە، چوون بۆ ماڵی لیدیا، لەوێ لەگەڵ خوشک و برایانی
باوەڕدار کۆبوونەوە و هانیان دان، پاشان ڕۆیشتن.

17 پاش ئەوەی پۆڵس و هاوڕێکانی بە شاری ئەمفیپۆلیس
و ئەپۆلۆنیادا تێپەڕین، گەیشتنە سالۆنیکی کە کەنیشتی جولەکەی
لێبوو. 2 پۆڵس وەک کردبوویە پیشە چووە لایان، سێ ڕۆژی
شەممە لەسەریەک بە نووسراوە پیرۆزەکان گفتوگۆی لەگەڵ
دەکردن، 3 ڕوونی دەکردەوە و دەریدەخست کە دەبوایە
مەسیح ئازار بچێژێت و لەنێو مردووان هەستێتەوە. پێی گوتن:
«ئەم عیسایەی من پێتانی ڕادەگەیەنم، مەسیحەکەیە.» 4
هەندێکیان قایل بوون و چوونە پاڵ پۆڵس و سیلا، هەروەها زۆر
لە یۆنانی خواپەرست و لە ژنە خانەدانەکانیش کە ژمارەیان
کەم نەبوو. 5 بەڵام هەندێک لە جولەکەکانی دیکە ئیرەییان پێ
هات، چەند پیاوخراپێکی بازاڕیان هێنا و خەڵکیان کۆکردەوە و
ئاژاوەیان لە شاردا نایەوە. چوونە سەر ماڵی یاسون و داوایان کرد
پۆڵس و سیلا بهێنرێنە لای خەڵک. 6 کاتێک نەیاندۆزینەوە،
یاسون و هەندێک برایانیان بۆ لای فەرمانڕەوایانی شار ڕاکێشا،
هاواریان دەکرد: «ئەمانە کە جیهانیان هەڵگێڕاوەتەوە، بۆ ئێرەش
هاتوون، 7 یاسون میوانداری کردوون. هەموویان لە دژی
فەرمانەکانی قەیسەر کار دەکەن، دەڵێن پاشایەکی دیکە هەیە،
ناوی عیسایە.» 8 بەم قسانە خەڵکەکە و فەرمانڕەوایانی شاریان
وروژاند. 9 ئەوانیش دەستەبەرنامەیان بۆ یاسون و ئەوانەی
دیکە کرد و ئازادیان کردن. 10 کە شەو داهات برایان پۆڵس و
سیلایان نارده بیریە، کە گەیشتن چوونە کەنیشتی جولەکە.
11 خەڵکی بیریە لە سالۆنیکییەکان تێگەیشتووتر بوون، چونکە
بەوپەڕی پەرۆشییەوە پەیامەکەیان وەرگرت و بۆ دڵنیابوون
لە ڕاستیی قسەکانی پۆڵس، ڕۆژانە لە نووسراوە پیرۆزەکان
ورد دەبوونەوە. 12 ئیتر زۆریان باوەڕیان هێنا، هەروەها
ژمارەیەک لە ژنە خانەدانە یۆنانییەکان و ژمارەیەکی زۆریش لە
پیاوانی یۆنانی. 13 بەڵام کاتێک جولەکەی سالۆنیکی زانییان
پۆڵس لە بیریەش پەیامی خودای ڕاگەیاندووە، هاتن لەوێش
خەڵک جۆش بدەن و بیانوروژێنن. 14 دەستبەجێ برایان
پۆڵسیان بەرەو کەناری دەریا نارد، بەڵام سیلا و تیمۆساوس
لەوێ مانەوە. 15 ئەوانەی یاوەری پۆڵس بوون ئەویان هێنایە
ئەسینا، ئینجا گەڕانەوە پاش ئەوەی پۆڵس ڕاسپاردن بە
زووترین کات سیلا و تیمۆساوس بێن بۆ لای. 16 کاتێک
پۆڵس لە ئەسینا چاوەڕێی دەکردن، زۆر پەست و بێزار بوو
کە بینی شارەکە پڕە لە بت. 17 بۆیە لە کەنیشت گفتوگۆی
لەگەڵ جولەکە و خواپەرستان دەکرد، لە بازاڕیش لەگەڵ
ئەوانەی ڕۆژانە تووشیان دەبوو. 18 کۆمەڵێک فەیلەسوفی
ئەپیکوری و ستۆیکی گفتوگۆیان لەگەڵی دەکرد. هەندێکیان
دەیانگوت: «ئەم چەنەبازە دەیەوێت چی بڵێت؟» هەندێکی
دیکەشیان دەیانگوت: «دیارە بانگەواز بۆ چەند خوداوەندێکی
نامۆ دەکات،» چونکە باسی عیسا و زیندووبوونەوەی دەکرد.
19 ئینجا بردیانە ئاریۆپاگۆس و گوتیان: «دەتوانین بزانین ئەم

فێرکردنە نوێیە چییە باسی دەکەیت؟ 20 چونکە شتی سەیرت لێ
دەبیستین و دەمانەوێت واتاکەی بزانین.» 21 لەبەر ئەوەی
هەموو ئەسینایییەکان و ئەو بێگانانەی تێدا دەژیان دەرفەتیان بە
هیچ شتێک نەدەدا جگە لە باسکردن و گوێگرتن لە بیروڕا
نوێیەکان. 22 پۆڵس لەناوەڕاستی ئاریۆپاگۆسدا وەستا و گوتی:
«پیاوانی ئەسینا، دەبینم لە هەموو لایەکەوە زۆر دیندارن. 23
کاتێک دەگەڕام و سەیری پەرستراوەکانتانم دەکرد، قوربانگایەکم
بینی لەسەری نووسرا بوو:"بۆ خودای نەناسراو." جا ئەوەتان بۆ
ڕادەگەیەنم کە دەیپەرستن و نایناسن. 24 «ئەو خودایەی کە
جیهان و هەموو شتەکانی ناوی دروستکردووە، پەروەردگاری
ئاسمان و زەوییە و لە پەرستگای دەستکرد نیشتەجێ نابێت.
25 بە دەستی مرۆڤ خزمەت ناکرێت وەک ئەوەی پێویستی
بە شتێک بێت، چونکە ئەو خۆی ژیان و هەناسە و هەموو
شتێک بە هەمووان دەبەخشێت. 26 هەموو نەتەوەکانی لە یەک
کەسەوە دروستکردووە، تاکو لەسەر هەموو ڕووی زەوی
نیشتەجێ بن، کات و سنوورەکانی نیشتەجێبوونی ئەوانی داناوە
و دیاری کردووە، 27 تاکو ڕوو لە خودا بکەن، بەڵکو بیگەنێ و
بیدۆزنەوە، هەرچەندە لە هەریەکێکمان دوور نییە. 28 "چونکە لە
ئەودا دەژین و دەجوڵێین و هەین،"وەک هەندێک شاعیرانتان
گوتیان:"ئێمەش نەوەی ئەوین." 29 «لەبەر ئەوەی کە نەوەی
خوداین، پێویستە وا بیرنەکەینەوە کە خودا وەکو پەیکەری زێڕ
یان زیو یان بەردینە، کە داهێنان و بیری مرۆڤ شێوەی
کێشاوە. 30 لە سەردەمانی نەزانیدا خودا چاوپۆشی کردووە،
بەڵام ئێستا فەرمان دەدات بە هەموو کەسێک لە هەموو
شوێنێک کە تۆبە بکەن، 31 چونکە ڕۆژێکی دیاری کردووە
کە تێیدا لە ڕێگەی ئەو پیاوەی کە دەستنیشانی کردووە،
بە دادپەروەری جیهان حوکم بدات. بەڵگەشی بە هەمووان
داوە کە لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە.» 32 کاتێک گوێیان
لە هەستانەوەی مردووان بوو، هەندێکیان گاڵتەیان پێکرد،
بەڵام هەندێکی دیکەیان گوتیان: «جارێکی دیکە لەم بارەیەوە
گوێت لێ دەگرین.» 33 ئیتر پۆڵس ئەوێی بەجێهێشت، 34
بەڵام هەندێک کەس لایەنگری پۆڵسیان کرد و باوەڕیان هێنا،
لەوانە: دیونیسیۆسی ئەندامی ئاریۆپاگۆس، هەروەها ژنێک بە
ناوی داماریس و چەند کەسێکی دیکەش لەگەڵیان.

18 لەدوای ئەمە پۆڵس ئەسینای بەجێهێشت و هاتە
کۆرنسۆس. 2 لەوێ جولەکەیەکی دۆزییەوە بە ناوی ئەکیلا،
خەڵکی پۆنتۆس بوو، تازە لەگەڵ پریسکیلای ژنی لە ئیتالیاوە
هاتبوون، چونکە کلودیۆس فەرمانی دابوو هەموو جولەکە ڕۆما
بەجێبهێڵن. پۆڵس ئیتر چووە لایان 3 و بەهۆی هاوپیشەییان
لەلایان مایەوە و ئیشی دەکرد، چونکە پیشەیان چادر دروستکردن
بوو. 4 پۆڵس هەموو شەممەیەک لە کەنیشت گفتوگۆی دەکرد
و هەوڵی دەدا قەناعەت بە جولەکە و یۆنانییەکان بهێنێت. 5
کاتێک سیلا و تیمۆساوس لە مەکدۆنیاوە هاتن، پۆڵس خۆی بۆ
خزمەتی پەیامی مەسیح تەرخان کرد و لەنێو جولەکەکاندا شایەتی
دەدا کە عیسا مەسیحەکەیە. 6 بەڵام کاتێک دژایەتییان کرد
و جنێویان پێدا، کراسەکەی تەکاند و پێی گوتن: «خوێنی
خۆتان لەسەر خۆتان! من بێتاوانم. لە ئێستاوە دەچمە لای
ناجولەکەکان.» 7 ئیتر پۆڵس کەنیشتەکەی بەجێهێشت و چووە
ماڵی پیاوێکی خواپەرست بە ناوی تیتیۆس یوستۆس، کە
ماڵەکەی لەتەنیشت کەنیشتەوە بوو. 8 کریسپۆسی پێشەوای
کەنیشتەکە خۆی و خاووخێزانی باوەڕیان بە عیسای خاوەن
شکۆ هێنا. هەروەها زۆر لە خەڵکی کۆرنسۆس کە گوێیان لە
پۆڵس بوو باوەڕیان هێنا و لە ئاو هەڵکێشران. 9 شەوێک
مەسیحی خاوەن شکۆ لە بینینێکدا بە پۆڵسی فەرموو: «مەترسە،
بەڵکو قسە بکە و بێدەنگ مەبە، 10 چونکە من لەگەڵتدام،
کەس هێرش ناکاتە سەرت بۆ ئەوەی ئازارت بدات، چونکە
خەڵکێکی زۆرم هەیە لەم شارە.» 11 ئیتر پۆڵس ساڵێک و
شەش مانگ لەگەڵیان مایەوە و پەیامی خودای فێر دەکردن.
12 لەو سەردەمەی گالیۆن فەرمانڕەوای ئەخایا بوو، جولەکە
هەموویان پێکەوە هێرشیان کردە سەر پۆڵس و بردیان بۆ دادگا،
13 گوتیان: «ئەم پیاوە قەناعەتی بە خەڵک دەهێنا کە بە
پێچەوانەی تەورات خودا بپەرستن.» 14 کە پۆڵس خەریک
بوو دەمی بکاتەوە، گالیۆن بە جولەکەکانی گوت: «جولەکەکان،
ئەگەر بابەتەکە ناڕەوایی یان تاوانێکی خراپ بووایە، وەک
هۆیەک گوێم لە سکاڵاتان دەگرت. 15 بەڵام ئەگەر بابەتەکە
لەسەر وشە و ناو و تەوراتتانە، خۆتان تەماشای بکەن. نامەوێت
لەم بابەتانەدا ببمە دادوەر.» 16 ئیتر لە دادگا دەریکردن. 17
ئیتر هەموو خەڵک سۆستانیسی پێشەوای کەنیشتیان گرت

و لەبەردەم دادگا لێیاندا، گالیۆنیش گوێی بەمە نەدا. 18
پۆڵس ڕۆژانێکی زۆر مایەوە، ئینجا ماڵئاوایی لە برایان کرد و
لەگەڵ پریسکیلا و ئەکیلا بە دەریادا بەرەو سوریا ڕۆیشت.
پاشان لە کەنخریا سەری تاشی، چونکە نەزری لەسەر بوو. 19
کاتێک گەیشتنە ئەفەسۆس، پۆڵس پریسکیلا و ئەکیلای لەوێ
بەجێهێشت و خۆی چووە کەنیشت و لەگەڵ جولەکەکان دەستی
بە گفتوگۆ کرد. 20 ئەوانیش داوایان لێکرد ماوەیەکی زیاتر
لایان بمێنێتەوە، بەڵام ڕازی نەبوو. 21 ئیتر ماڵئاوایی لێکردن
و گوتی: «خودا حەز بکات دەگەڕێمەوە بۆ لاتان.» ئینجا لە
ئەفەسۆسەوە بە دەریادا ڕۆیشت. 22 لە بەندەری قەیسەرییە
دابەزی، بەرەو ئۆرشەلیم سەرکەوت و سڵاوی لە کڵێسا کرد،
ئینجا بەرەو خوار چوو بۆ ئەنتاکیا. 23 پۆڵس ماوەیەک لە
ئەنتاکیا مایەوە و پاشان ڕۆیشت و لە ناوچەکانی گەلاتیا و
فریجیا شوێن بە شوێن دەگەڕا، ورەی هەموو قوتابییەکانی
بەرز دەکردەوە. 24 جولەکەیەکی خەڵکی ئەسکەندەریە بە
ناوی ئەپۆلۆس هات بۆ ئەفەسۆس، زمان پاراو و لە نووسراوە
پیرۆزەکان شارەزا بوو. 25 فێری ڕێگای مەسیحی خاوەن شکۆ
کرابوو، بە دڵگەرمی دەدوا و بە دروستی خەڵکی فێری پەیامی
عیسا دەکرد، هەرچەندە تەنها لەئاوهەڵکێشانەکەی یەحیای
دەزانی. 26 بە چاونەترسییەوە دەستی کرد بە قسەکردن لە
کەنیشت. کە پریسکیلا و ئەکیلا گوێیان لێی بوو، بانگهێشتی ماڵی
خۆیان کرد و دروستتر ڕێگای خودایان بۆ ڕوونکردەوە. 27
کاتێک ئەپۆلۆس حەزی کرد بچێت بۆ ناوچەی ئەخایا، برایان
هانیان دا و بۆ قوتابییەکانیان نووسی پێشوازیی لێ بکەن. کاتێک
هاتە ئەوێ، یارمەتییەکی زۆری ئەوانەی دا کە بەهۆی نیعمەتی
خوداوە باوەڕیان هێنابوو، 28 چونکە بە هێزەوە و بە گفتوگۆی
ئاشکرا جولەکە بەرهەڵستکارەکانی بێدەنگ دەکرد، لە ڕێگەی
نووسراوە پیرۆزەکانەوە دەیسەلماند کە عیسا مەسیحەکەیە.

19 لە کاتێکدا کە ئەپۆلۆس لە کۆرنسۆس بوو، پۆڵس بە
ڕێگاکانی ناوەوە تێپەڕی و هاتە ئەفەسۆس. لەوێ چاوی بە
هەندێک قوتابی کەوت، 2 لێی پرسین: «کاتێک باوەڕتان
هێنا، ڕۆحی پیرۆزتان وەرگرت؟» کەچی وەڵامیان دایەوە:
«نەخێر! تەنانەت نەمانبیستووە کە ڕۆحی پیرۆز هەیە!» 3
گوتی: «کەواتە چ جۆرە لە ئاو هەڵکێشانێکتان وەرگرتووە؟»
گوتیان: «لەئاوهەڵکێشانەکەی یەحیا.» 4 پۆڵس گوتی:
«لەئاوهەڵکێشانەکەی یەحیا لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردن بوو،
بە خەڵکی دەگوت باوەڕ بهێنن بەوەی لەدوای دێت، واتە
بە عیسا.» 5 کاتێک ئەمەیان بیست بە ناوی عیسای خاوەن
شکۆوە لە ئاو هەڵکێشران. 6 جا پۆڵس دەستی لەسەر دانان،
ڕۆحی پیرۆز هاتە سەریان، بە زمانی ڕۆحی دوان و پێشبینییان
کرد. 7 بە هەموویان نزیکەی دوازدە پیاو دەبوون. 8 ئینجا
پۆڵس چووە کەنیشت و بۆ زیاتر لە سێ مانگ ئازایانە دەدوا،
گفتوگۆی دەکرد و سەبارەت بە کاروباری شانشینی خودا
قەناعەتی بە خەڵک دەهێنا. 9 بەڵام هەندێک کەللەڕەقییان
کرد و باوەڕیان نەهێنا، لەبەردەم خەڵکەکە جنێویان بە ڕێگاکە
دا. جا پۆڵس لێیان کشایەوە و قوتابییەکانی برد، ڕۆژانە لە
قوتابخانەی تیرانۆس گفتوگۆی دەکرد. 10 بۆ ماوەی دوو ساڵ
لەسەر ئەمە بەردەوام بوو، هەتا وای لێهات هەموو ئەوانەی لە
ئاسیادا دانیشتبوون، جولەکە و یۆنانی، پەیامی مەسیحی خاوەن
شکۆیان بیست. 11 خوداش پەرجووی سەرسوڕهێنەری
بە دەستی پۆڵس ئەنجام دەدا، 12 تەنانەت ئەو دەستەسڕ
و بەروانکانەش کە بەر لەشی پۆڵس کەوتبوون، دەهێنران
و دەخرانە سەر نەخۆش و نەخۆشییەکەیان نەدەما و ڕۆحە
پیسەکان لە لەشیان دەردەچوون. 13 هەندێک لەو جولەکە
گەڕۆکانەی ڕۆحی پیسیان دەردەکرد، هەوڵیان دا ناوی عیسای
خاوەن شکۆ بۆ ئەوانە بەکاربهێنن کە ڕۆحی پیسیان تێدایە،
دەیانگوت: «بە ناوی عیسا، ئەوەی پۆڵس ڕایدەگەیێنێت،
فەرمانت پێ دەکەم، دەربچیت.» 14 سکاوا کە کاهینێکی
باڵای جولەکە بوو، حەوت کوڕی ئەم کارەیان دەکرد. 15
ڕۆحە پیسەکەش وەڵامی دانەوە: «عیسا دەناسم و دەربارەی
پۆڵسیش دەزانم، بەڵام ئێوە کێن؟» 16 ئینجا ئەو پیاوەی کە
ڕۆحە پیسەکەی تێدابوو پەلاماری دان و بەسەر هەموویاندا
زاڵبوو، بە جۆرێک لێیدان کە بە ڕووتی و برینداربییەوە لەو
ماڵەی کە لێی بوون ڕایانکرد. 17 کاتێک ئەو جولەکە و
یۆنانییانەی کە لە ئەفەسۆس دەژیان بەمەیان زانی، هەموو
ترس دایگرتن و ناوی عیسای خاوەن شکۆ بەرزبووەوە. 18
هەروەها زۆر لەوانەی باوەڕیان هێنا، دەهاتن و بە ئاشکرا

دانیان بە کردەوەکانیاندا دەنا. 19 ژمارەیەک لەوانەی خەریکی جادووگەریێتی بوون، پەڕتووکەکانیان کۆدەکردەوە و لەبەردەم هەمووواندا دەیانسووتاندن. نرخەکانیان هەژمارد کرد، بینییان پەنجا هەزار پارچە زیوە. 20 بەم شێوەیە پەیامی مەسیحی خاوەن شکۆ بە تواناوە گەشەی دەکرد و بەهێز دەبوو. 21 لەدوای ئەوەی ئەم شتانە ڕوویاندا، پۆڵس بڕیاری دا بە مەکدۆنیا و ئەخایادا تێبپەڕێت و بچێتە ئۆرشەلیم، گوتی: «پاش ئەوەی لەوێ دەبم، دەبێت ڕۆماش ببینم.» 22 جا پۆڵس دووان لە یاریدەدەرەکانی نارد بۆ مەکدۆنیا کە تیمۆساوس و ئەراستۆس بوون، خۆشی ماوەیەک لە هەرێمی ئاسیا مایەوە. 23 لەو کاتەدا لەبەر ڕێگاکە ئاژاوەیەکی گەورە سەریهەڵدا. 24 لەوێ زیوگەرێک بە ناوی دیمیتریۆس هەبوو کە پەرستگای بچووکی زیوینی ئەرتەمیسی دروستدەکرد و قازانجێکی باشی هەبوو بۆ پیشەوەران. 25 ئیتر کرێکارەکانی خۆی و هاوپیشەکانی کۆکردەوە و گوتی: «کوڕینە، هەروەک دەزانن لەم پیشەیەوە داهاتێکی باشمان دەستدەکەوێت، 26 بینیوتانە و بیستووتانە کە نەک تەنها لە ئەفەسۆس، بگرە لە هەموو ئاسیا، ئەم پۆڵسە قەناعەتی بە خەڵکێکی زۆر هێناوە و لەڕێ لایداون، دەڵێت ئەوانەی دەستکردن خودا نین. 27 نەک تەنها ئیشەکەمان دەکەوێتە مەترسییەوە بەڵکو پەرستگاکەی ئەرتەمیسی خواژنی گەورەش هیچ بەهایەکی نامێنێت، ئەوەی هەموو ئاسیا و جیهان دەیپەرستن پایەبەرزییەکەی لەدەست دەدات.» 28 کاتێک گوێیان لێبوو تووڕە بوون و هاواریان دەکرد: «پایە بەرزە ئەرتەمیسی ئەفەسۆسییەکان!» 29 ئەم شڵەژانە هەموو شارەکەی گرتەوە، خەڵکەکە گایۆس و ئەریستارخۆسی مەکدۆنییان ڕاکێشایە ناو گۆڕەپانی شانۆی شار، کە هاوڕێی پۆڵس بوون لە گەشتەکەیدا. 30 پۆڵس ویستی بچێتە ناو خەڵکەکە، بەڵام قوتابییەکان نەیانهێشت. 31 هەروەها هەندێک گەورە پیاوی ئاسیا کە دۆستی بوون، پەیامیان بۆ نارد و لێی پاڕانەوە کە نەچێتە شانۆکە. 32 ئیتر هەندێک هاواری شتێکیان دەکرد و هەندێک شتێکی دیکە، چونکە کۆڕەکە شێوا بوو، زۆربەشیان نەیاندەزانی بۆچی کۆبوونەتەوە. 33 ئینجا جولەکەکان بۆ پێشەوە پاڵیان بە ئەسکەندەرەوە دەنا، هەندێک لەو خەڵکە هۆکاری ئەو ئاژاوەیان بۆ ئەو دەگەڕاندەوە. ئەویش دەستی بەرزکردەوە و دەیویست لەبەردەم خەڵکەکە بەرگری لە خۆی بکات. 34 بەڵام کە زانییان جولەکەیە، نزیکەی دوو کاتژمێر هەموویان بەیەکەوە هاواریان دەکرد: «پایە بەرزە ئەرتەمیسی ئەفەسۆسییەکان!» 35 ئینجا فەرمانڕەوای شارەکە خەڵکەکەی هێمن کردەوە و گوتی: «پیاوانی ئەفەسۆس، کێ هەیە نەزانێت کە شاری ئەفەسۆسییەکان پاسەوانی پەرستگای ئەرتەمیسی گەورە و ئەو پەیکەرەیە کە لە ئاسمانەوە کەوتە خوارەوە؟ 36 بۆیە کە ئەمانە نکۆڵییان لێ ناکرێت، پێویستە هێمن بنەوە و هیچ شتێک بە سەرەڕۆیی نەکەن. 37 ئێوە ئەم دوو پیاوەتان هێناوە، کە نە پەرستگایان بڕیوە نە کفریان سەبارەت بە خواژنەکەمان کردووە. 38 بەڵام ئەگەر دیمیتریۆس و ئەو پیشەوەرانەی کە لەگەڵ ئەون سکاڵایان لە کەسێک هەیە، ئەوا دادگاکان کراوەنەتەوە و دادوەر هەیە، با سکاڵا لە یەکتری بکەن. 39 ئەگەر داوای شتێکی دیکەش دەکەن، ئەوا لە کۆڕی یاساییدا سەیر دەکرێت. 40 لە ڕاستیدا لە مەترسیداین بەوەی کە تاوانبار بکرێین بە ئاژاوەنانەوە، لەبەر ئەوەی ئەمڕۆ، هیچ پاساوێکمان نییە بۆ پاکانەی ئەم کۆبوونەوەیە.» 41 کە ئەم شتانەی گوت، کۆمەڵەکەی بڵاوە پێکرد.

20 دوای نەمانی ئاژاوەکە، پۆڵس قوتابییەکانی بانگکرد و ورەی بەرزکردنەوە، ماڵئاوایی لێکردن و بەرەو مەکدۆنیا بەڕێکەوت. 2 کاتێک بەو ناوچانەدا تێپەڕی، بە زۆر وشە ورەی باوەڕدارانی بەرز کردەوە. لە کۆتاییدا گەیشتە یۆنان 3 و سێ مانگی لەوێ بەسەربرد. کاتێک بەتەمابوو بە دەریادا بچێتە سوریا، جولەکە پیلانیان بۆی گێڕا، بۆیە بڕیاری دا بە مەکدۆنیادا بگەڕێتەوە. 4 ئەم کەسانەی لەگەڵ بوو: لە بیریە سوپاترۆسی کوڕی پیڕۆس، لە سالۆنیکییان ئەریستارخۆس و سەکوندۆس، گایۆس لە دەربە و تیمۆساوس، لە ئاسیاش تیخیکۆس و ترۆفیمۆس. 5 ئەمانە پێشمان کەوتن و لە ترۆئاس چاوەڕێیان دەکردین. 6 بەڵام ئێمە دوای جەژنی فەتیرە، سواری کەشتی بووین و فیلیپیمان بەجێهێشت، پاش کەشتی پێنج ڕۆژ گەیشتینە بەندەری ترۆئاس، لەوێ بەوانەی دیکە شاد بووینەوە و حەوت ڕۆژ لەوێ ماینەوە. 7 لە یەکەم ڕۆژی هەفتەدا بۆ نانلەتکردن کۆبووینەوە. پۆڵس گفتوگۆی لەگەڵ

خەڵک دەکرد، چونکە بەتەمابوو ڕۆژی دواتر بڕوات، بۆیە
هەتا نیوە شەو قسەی بۆ کردن. 8 ئەو ژوورەی سەرەوە
کە لێی کۆببووینەوە چرای زۆری لێبوو. 9 گەنجێک ناوی
یوتیخۆس بوو لەناو پەنجەرەدا دانیشتبوو، خەوەکوتکێیەکی قورس
دەیبردەوە، پۆڵس وتارێکی درێژی دەدا، جا خەوی لێ
کەوت و لە نهۆمی سێیەمەوە کەوتە خوارەوە، بە مردوویی
هەڵگیرایەوە. 10 پۆڵس هاتە خوارەوە خۆی بەسەریدا دا و لە
باوەشی گرت و گوتی: «مەشێوێن، ژیانی تێدایە!» 11 دوایی
پۆڵس چووە سەرەوە، نانی لەتکرد و خواردی، هەتا بەرەبەیان
قسەی کرد، پاشان لەوێ ڕۆیشت. 12 گەنجەکەشیان بە
زیندوویێتی برد و زۆر دڵنەوایی کران. 13 پۆڵس بە ڕێگای
وشکانی چوو بۆ ئەسۆس، ئێمەش بە سواری کەشتی بەرەو
ئەوێ بەڕێکەوتین، چونکە بڕیاری دابوو کە لەوێ چاومان پێی
بکەوێت. 14 کاتێک لە ئەسۆس تووشمان بوو، هەڵمانگرت و
هاتینە میتیلینی. 15 لەوێش بە دەریادا ڕۆیشتین و بۆ بەیانی
گەیشتینە بەرامبەر خیۆس، بۆ ڕۆژی دواتر گەیشتینە سامۆس،
ڕۆژی دوای ئەوەش هاتینە میلیتۆس. 16 جا پۆڵس بڕیاری
دابوو کە ئەفەسۆس بەجێبهێڵێت نەوەک ماوەیەک لە ئاسیادا
بمێنێتەوە، چونکە پەلەی دەکرد، بەڵکو بتوانێت لە ڕۆژی
پەنجایەمین بگاتە ئۆرشەلیم. 17 پۆڵس لە میلیتۆسەوە ناردی بۆ
ئەفەسۆس، بانگی پیرانی کڵێسای کرد. 18 کاتێک هاتنە لای،
پێی گوتن: «ئێوە دەزانن لە یەکەم ڕۆژەوە کە پێم خستە ناو
ئاسیا، بە درێژایی ئەو کاتەی کە لەگەڵتان بووم، چۆن ژیام.
19 لە کاتێکدا کە بە پیلانی جولەکە بەرهەڵستکارەکان تووشی
تاقیکردنەوەی سەخت بووم، بەوپەڕی بێفیزی و فرمێسکەوە
خزمەتی عیسای خاوەن شکۆم دەکرد. 20 هیچم لەو شتانە
دوانەخستووە کە سوودبەخشن و بۆم ڕا گەیاندوون، بە ئاشکرا
و ماڵەوماڵ فێرم کردوون. 21 شایەتی ئەوەم داوە لای جولەکە
و یۆنانییەکان کە دەبێت تۆبە بکەن و بۆ لای خودا بگەڕێنەوە
و باوەڕ بە عیسای خاوەن شکۆمان بهێنن. 22 «ئەوەتا ئێستا
وا بە ڕۆحی پیرۆز بەستراوم، دەچمە ئۆرشەلیم و نازانم چیم
بەسەردێت. 23 تەنها ڕۆحی پیرۆز لە هەموو شارێک شایەتیم
بۆ دەدات کە گرتن و ناخۆشی چاوەڕێم دەکات. 24 بەڵام
هیچ بەهایەکم بۆ ژیانی خۆم دانەناوە، تەنها ئامانجم ئەوەیە، ئەو
پێشبڕکێیە تەواو بکەم و ئەو ئەرکە بەجێبگەیەنم کە عیسای
خاوەن شکۆ بە منی سپارد، ئەویش ئەرکی شایەتیدانە بۆ
مزگێنیی نیعمەتی خودا. 25 «ئێستا دەزانم هیچکام لە ئێوە
ئیتر ڕووم نابیننەوە کە بە ناوتاندا دەگەڕام و پاشایەتی خودام
ڕادەگەیاند. 26 هەر بۆیە ئەمڕۆ شایەتیتان بۆ دەدەم، کە لە
خوێنی هەمووان بێتاوانم، 27 چونکە لە ڕا گەیاندنی تەواوی
خواستی خودا بۆتان دوانەکەوتم. 28 ئاگاتان لە خۆتان و لە
هەموو مێگەلەکە بێت، کە ڕۆحی پیرۆز ئێوەی کردووە بە
چاودێر بەسەریانەوە. شوانایەتی کڵێسای خودا بکەن، کە
بە خوێنی خۆی کڕیویەتی. 29 دەزانم پاش ڕۆیشتنم گورگی
ڕفێنەر دێنە ناوتان، بەزەییان بە مێگەلەکە نایەتەوە. 30 هەروەها
لەنێو خۆتاندا خەڵکانێک پەیدا دەبن کە ڕاستیی دەشێوێنن،
تاکو قوتابییەکان بەلای خۆیاندا ڕابکێشن. 31 بۆیە ئێشک
بگرن، لە بیرتان بێت بۆ ماوەی سێ ساڵ شەو و ڕۆژ بە
فرمێسکەوە نەوەستاوم لە ئاگادارکردنەوەی هەر یەکێکتان.
32 «ئێستاش بە خودا و وشەی نیعمەتەکەیتان دەسپێرم، کە
توانای هەیە بنیادتان بنێت و لەگەڵ هەموو ئەوانەی پیرۆزکراون
میراتتان پێ ببەخشێت. 33 چاوم لە زێڕ و زیو و جلی کەس
نەبوو. 34 خۆتان دەزانن پێویستی خۆم و یاوەرانم، ئەم دەستانە
دابینیان کردووە. 35 هەموو شتێکم پیشانتاندا کە پێویستە چۆن
ڕەنج بدەن بۆ یارمەتیدانی لاوازان، وشەکانی عیسای خاوەن
شکۆتان لەیاد بێت کە خۆی فەرمووی:"بەخشین لە وەرگرتن
بەختەوەریترە."» 36 کاتێک پۆڵس قسەکانی تەواو کرد، لەگەڵ
هەموویان چۆکی دادا و نوێژی کرد. 37 هەمووان زۆر گریان،
باوەشیان کردبوو بە پۆڵسدا و ماچیان دەکرد، 38 بەو قسەی
کردی خەمبار بوون کە گوتی جارێکی دیکە ڕووی نابیننەوە.
ئینجا تاکو لای کەشتییەکە لەگەڵی ڕۆیشتن.

21 کاتێک لێیان جیا بووینەوە، بە دەریادا ڕێک بەرەو
کووس ڕۆیشتین. ڕۆژی پاشتر بۆ ڕودس لەوێشەوە بۆ پەتارا.
2 لەوێ کەشتییەکمان بینی دەچووە فینیکیا، سواربووین و
ڕۆیشتین. 3 ئینجا قوبرسمان بینی و بەلای چەپدا بەجێمان
هێشت، بەرەو سوریا دەچووین و گەیشتینە سور، چونکە
کەشتییەکە بارەکەی لەوێ دادەگرت. 4 لەوێ قوتابییەکانمان

دۆزییەوە و حەوت ڕۆژ ماینەوە. بە ڕێنمایی ڕۆحی پیرۆز تکایان
لە پۆڵس کرد کە نەچێتە ئۆرشەلیم. 5 کاتێک ماوەمان تەواو
بوو، بەڕێکەوتین بۆ ئەوەی درێژە بە گەشتەکەمان بدەین،
هەموو قوتابییەکان هەتا دەرەوەی شار بە ژن و منداڵیانەوە
لەگەڵمان هاتن. لە کەناراوەکە چۆکمان دادا و نوێژمان کرد.
6 پاشان ماڵئاواییمان لە یەکتری کرد و سواری کەشتییەکە
بووین، ئەوانیش گەڕانەوە ماڵەکانیان. 7 لە سورەوە بەردەوام
بووین لە گەشتەکەمان و گەیشتینە پتولمایس، لەوێ سڵاومان
لە خوشک و برایان کرد و ڕۆژێک لەلایان ماینەوە. 8 بۆ
بەیانی هاتینە قەیسەرییە و چووینە ماڵی فیلیپۆسی مزگێنیدەر،
کە یەکێکە لە حەوتەکە، لەلای ماینەوە. 9 فیلیپۆس چوار
کچی پاکیزەی هەبوو پێشبینییان دەکرد. 10 کە چەندین ڕۆژ
ماینەوە، پێغەمبەرێک بە ناوی ئاگابۆس لە یەهودیاوە هات.
11 هاتە لامان و پشتێنەکەی پۆڵسی برد، دەست و پێی خۆی
بەستەوە و گوتی: «ڕۆحی پیرۆز ئەمە دەفەرموێ:”ڕابەرانی
جولەکە بەم شێوەیە خاوەنی ئەم پشتێنە لە ئۆرشەلیم دەبەستنەوە
و دەیدەنە دەست ناجولەکەکان.“» 12 کاتێک ئەمەمان بیست،
ئێمە و دانیشتووانی ئەوێ، لە پۆڵس پاڕاینەوە نەچێتە ئۆرشەلیم.
13 بەڵام پۆڵس گوتی: «چیتانە، دەگریێن و دڵم دەشکێنن؟
ئامادەم نەک تەنها بەند بکرێم، بەڵکو بۆ ناوی عیسای خاوەن
شکۆ لە ئۆرشەلیم بشمرم.» 14 کە پێمان قایل نەکرا، وازمان
لێهێنا و گوتمان: «با بە خواستی مەسیحی خاوەن شکۆ بێت.»
15 دوای ئەو ڕۆژانە ئامادەکاریمان کرد و چووینە ئۆرشەلیم.
16 هەندێک قوتابی قەیسەرییەش لەگەڵمان هاتن و ئێمەیان بردە
لای مەناسۆن، کە قوبرسییە و قوتابییەکی کۆنە، تاکو لەلای
بمێنینەوە. 17 کاتێک گەیشتینە ئۆرشەلیم، برایان بە خۆشییەوە
پێشوازییان لێکردین. 18 ڕۆژێک دواتر پۆڵس لەگەڵمان هاتە
لای یاقوب، هەموو پیرانیش ئامادەبوون. 19 پۆڵس سڵاوی
لێکردن و یەک بە یەکی ئەوەی پێ ڕاگەیاندن کە خودا لەنێو
ناجولەکەکاندا لە ڕێگەی خزمەتەکەیەوە کردوویەتی. 20 کە
گوێیان لێبوو، ستایشی خودایان کرد و پێیان گوت: «برا
دەبینیت کە هەزاران کەس لەناو جولەکەدا باوەڕیان هێناوە
و هەموو دڵگەرمی تەوراتن. 21 ئاگادار کراونەتەوە کە تۆ
هەموو جولەکەکانی نێو نەتەوەکان فێری هەڵگەڕانەوە لە تەوراتی
موسا دەکەیت و پێیان دەڵێی منداڵەکانیان خەتەنە نەکەن و
بەگوێرەی نەریت نەژین. 22 کەواتە چی بکرێت؟ بێگومان
دەبیستن کە تۆ هاتوویت، 23 جا ئەوە بکە کە پێت دەڵێین:
چوار پیاومان لەلایە نەزریان لەسەرە، 24 بیانبە و لەگەڵیان
خۆت پاک بکەرەوە و نرخی سەرتاشینەکەیان بۆ بدە، ئەوسا
هەموو دەزانن ئەوەی دەربارەی تۆ پێیان گوتراوە ڕاست نییە
و تۆش بەپێی تەورات دەڕۆیت. 25 دەربارەی ناجولەکەکانیش
کە باوەڕیان هێناوە، نامەیەکمان ناردووە و فەرمانمان کرد
خۆیان لە قوربانی بت و لە خوێن، لە گۆشتی ئاژەڵی خنکێنراو
و لە داوێنپیسی بپارێزن.» 26 بۆ بەیانی پۆڵس پیاوەکانی برد و
لەگەڵیان ڕێوڕەسمی پاکبوونەوەی ئەنجام دا، پاشان چووە ناو
پەرستگا بۆ ئەوەی کۆتایی هاتنی ڕۆژانی پاکبوونەوە ڕابگەیەنێت
و بۆ هەر یەکێکیشیان قوربانی بکات. 27 کاتێک حەوت
ڕۆژەکە بەرەو تەواوبوون دەچوو، جولەکەی ئاسیا پۆڵسیان
لەناو پەرستگا بینی، جا هەموو خەڵکەکەیان جۆشدا و گرتییان،
28 هاواریان دەکرد: «خەڵکی ئیسرائیل فریابکەون! ئەمە ئەو
پیاوەیە کە لە هەموو شوێنێک لە دژی گەل و تەورات و ئەم
شوێنە هەموو خەڵک فێردەکات، تەنانەت یۆنانیشی هێناوەتە ناو
پەرستگا و ئەم شوێنە پیرۆزەی گڵاو کردووە!» 29 لەبەر ئەوەی
تروفیمۆسی خەڵکی ئەفەسۆسییان لە شارەکەدا لەگەڵی بینیبوو،
وایاندەزانی پۆڵس لەگەڵ خۆی هێناویەتییە ناو پەرستگا. 30
ئینجا هەموو شارەکە وروژا، خەڵکەکەش لە هەموو لایەکەوە
ڕایانکرد. پۆڵسیان گرت، ڕایانکێشایە دەرەوەی پەرستگا،
دەستبەجێ دەرگاکان داخران. 31 کاتێک هەوڵی کوشتنیان
دەدا، هەواڵ بە فەرماندەی هێز درا کە هەموو ئۆرشەلیم
شڵەژاوە. 32 یەکسەر سەرباز و سەرپەلی برد و ڕایکردە لایان.
کاتێک فەرماندە و سەربازەکانیان بینی، لە لێدانی پۆڵس
وەستان. 33 ئیتر فەرماندەکە نزیک بووەوە و گرتی، فەرمانی
دا بە دوو زنجیر بیبەستنەوە، ئینجا پرسیاری کرد ئاخۆ کێیە و
چی کردووە. 34 بەڵام خەڵکەکە هەندێکیان بە دەنگی بەرز
شتێکیان دەگوت و هەندێکی دیکەشیان شتێکی دیکە. ئینجا
بەهۆی ئاژاوەکەوە نەیتوانی ڕاستییەکە بزانێت، فەرمانی دا
پۆڵس ببردرێتە سەربازگە. 35 کاتێک لەسەر قاڵدرمەکان بوو،
لەبەر توندوتیژی خەڵکەکە سەرباز هەڵیانگرت، 36 چونکە ئەو

خەڵکەی کە دوای کەوتبوون هاواریان دەکرد: «لە ناوی
ببە!» 37 پێش ئەوەی پۆڵس بگەیەنرێتە ناو سەربازگەکە،
بە فەرماندەکەی گوت: «دەتوانم شتێکت پێ بڵێم؟» گوتی:
«یۆنانی دەزانیت؟ 38 تۆ ئەو پیاوە میسرییە نیت کە ماوەیەک
لەمەوبەر ئاژاوەیەکی نایەوە و فەرماندەیی چوار هەزار پیاوکوژی
کرد بەرەو بیابان؟» 39 پۆڵس گوتی: «من جولەکەم، خەڵکی
تەرسوسی کیلیکیا، هاوڵاتی شارێکی بچووک نیم. داوات لێ
دەکەم ڕێگام بدەی قسە بۆ خەڵکەکە بکەم.» 40 دوای
ئەوەی کە فەرماندەکە ڕێگای قسەکردنی بە پۆڵس دا، لەسەر
قاڵدرمەکان ڕاوەستا و بە دەست ئاماژەی بۆ خەڵکەکە کرد.
کاتێک بێدەنگ بوون، بە زمانی عیبری قسەی بۆ کردن و
گوتی:

22

«برایان و باوکان، ئێستا گوێ لەو بەرگرییە بگرن کە
لە خۆمی دەکەم.» 2 کاتێک گوێیان لێبوو بە زمانی عیبری
قسەیان بۆ دەکات زیاتر بێدەنگ بوون. ئەویش گوتی: 3
«من جولەکەم، لە تەرسوسی کیلیکیا لەدایک بووم، بەڵام لەم
شارە گەورە بووم، لەبەردەستی گەمالائیل بە باشی بەگوێرەی
تەوراتی باوباپیرانمان فێرکراوم. زۆر دڵگەرم بووم بۆ خودا،
وەک ئەمڕۆ هەر یەکێکتان. 4 شوێنکەوتووانی ئەم ڕێگایەم هەتا
مردن چەوساندەوە، ژن و پیاوم دەگرت و ڕادەستی زیندانم
دەکردن، 5 هەروەک سەرۆکی کاهینان و هەموو ئەنجومەنی
پیران شایەتیم بۆ دەدەن. نامەم لەوان وەرگرت بۆ برایانی
دیمەشق، چووم تاکو ئەوانەی ئەوێش بە بەندکراوی بهێنمە
ئۆرشەلیم تاکو سزا بدرێن. 6 «ئەوە بوو کاتێک دەڕۆیشتم و لە
نیوەڕۆدا لە دیمەشق نزیک دەبوومەوە، لەناکاو لە ئاسمانەوە
ڕووناکییەکی گەورە لە دەوروبەرم درەوشایەوە. 7 کەوتمە
سەر زەوی و گوێم لە دەنگێک بوو پێی فەرمووم:"شاول!
شاول! بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟" 8 «وەڵامم دایەوە:"گەورەم،
تۆ کێیت؟"«پێی فەرمووم:"من عیسای ناسیرەییم، ئەوەی تۆ
دەیچەوسێنیتەوە." 9 ئەوانەی لەگەڵم بوون ڕووناکییەکەیان
بینی، بەڵام لەو دەنگە تێنەگەیشتن کە قسەی لەگەڵم دەکرد. 10
«گوتم:"ئەی خاوەن شکۆ، چی بکەم؟"» «مەسیحی خاوەن
شکۆ پێی فەرمووم:"هەستە بڕۆ دیمەشق، لەوێ هەموو ئەو
شتانەت پێ دەگوترێت کە دەبێت بیکەیت." 11 جا لەبەر هێزی
ڕووناکییەکە نەمدەبینی، ئەوانەی لەگەڵم بوون دەستیان گرتم و
هێنامیانە دیمەشق. 12 «پیاوێک بە ناوی حەنانیا هات بۆ لام.
ئەو کەسێکی لەخواترس و گوێڕایەڵی تەورات بوو، هەروەها
هەموو جولەکەی ئەوێ بە باشی باسیان دەکرد. 13 لەتەنیشتم
وەستا و پێی گوتم:"شاولی برام، ببینە."یەکسەر ئەوم بینی. 14
«ئینجا گوتی:"خودای باوباپیرانمان هەڵیبژاردووی تاکو خواستی
بزانیت، هەروەها ڕاستودروستەکە ببینیت و گوێت لە وشەی
دەمی ئەو بێت، 15 چونکە تۆ بۆ هەموو خەڵک دەبیتە شایەتی
ئەو، بەوەی بینیت و بیستت. 16 ئێستا بۆ خۆت دوادەخەیت؟
هەستە لە ئاو هەڵبکێشرێ و بە پاڕانەوە بە ناوی ئەو گوناهەکانت
بشۆرەوە." 17 «کاتێک گەڕابوومەوە بۆ ئۆرشەلیم و لە پەرستگا
نوێژم دەکرد، لەهۆشی خۆم چووم، 18 مەسیحم بینی و پێی
فەرمووم:"خێرا کە و بە پەلە لە ئۆرشەلیم بڕۆ دەرەوە، چونکە
شایەتییەکەت کە سەبارەت بە منە وەرینا گرن." 19 «منیش
گوتم:"خاوەن شکۆ، خۆیان دەزانن لە هەموو کەنیشتەکان
ئەوانەی باوەڕیان بە تۆ هەبوو، دەمگرتن و دارکاریم دەکردن.
20 کاتێک خوێنی ستیفانۆسی شایەتی تۆ ڕژا، من ڕاوەستابووم،
ڕازی بووم و پارێزگاریم لە جلوبەرگی بکوژانی دەکرد." 21
«بەڵام پێی فەرمووم:"بڕۆ! بۆ شوێنی دوور دەتنێرم، بۆ لای
ناجولەکەکان."» 22 هەتا باسی ناجولەکەکان گوێیان لە پۆڵس
گرت، ئینجا هاواریان کرد و گوتیان: «لەسەر ڕووی زەوی
مەیهێڵە! چونکە ئەمە شایانی ژیان نییە!» 23 لە کاتێکدا هاواریان
دەکرد و جلەکانی خۆیان فڕێدەدا و خۆڵیان بە هەوادا دەکرد،
24 فەرماندەکە فەرمانی دا بۆ سەربازگە ببردرێت و لەژێر
قامچیدا لێی بکۆڵنەوە، بۆ ئەوەی بزانێت بۆچی ئاوا هاواریان
لێی دەکرد. 25 کاتێک بەستیانەوە تاکو بە قامچی لێی بدەن،
پۆڵس بە سەرپەلەکەی گوت کە لەوێ وەستا بوو: «ئایا لە
ڕووی یاساییەوە ڕێتان پێدراوە کە هاوڵاتیی ڕۆمانی بەر قامچی
بدەن کە هێشتا نەسەلمێنراوە تاوانبارە؟» 26 کاتێک سەرپەلەکە
گوێی لەمە بوو، چووە لای فەرماندەکە و هەواڵی پێدا و گوتی:
«ئەوە بەتەمای چی بکەیت؟ ئەم پیاوە هاوڵاتیی ڕۆمانییە!» 27
فەرماندەکەش چوو بۆ لای پۆڵس و پێی گوت: «پێم بڵێ، تۆ
هاوڵاتیی ڕۆمانیت؟» گوتی: «بەڵێ.» 28 فەرماندەکە گوتی:

«بە پارەیەکی زۆر ئەم ڕەگەزنامەیەم وەرگرت.» پۆڵس گوتی:
«بەڵام من بە زگماک هاوڵاتیم.» 29 ئەوانەی کە بەتەمابوون
لێی بکۆڵنەوە، دەستبەجێ لێی دوورکەوتنەوە، فەرماندەکەش
ترسا کە زانی هاوڵاتییەکی ڕۆمانیی کۆت کردووە. 30 بۆ
بەیانی فەرماندەکە ویستی بە تەواوی بزانێت بۆچی جولەکە
تۆمەتباری دەکەن، بۆیە ئازادی کرد و فەرمانی دا کاهینانی
باڵا و هەموو ئەندامانی ئەنجومەنی باڵای جولەکە کۆببنەوە.
ئینجا پۆڵسی بانگکرد و لەبەردەمیاندا ڕایگرت.

23 پۆڵس ڕوانییە ئەنجومەنی باڵا و گوتی: «برایان، هەتا
ئەمڕۆ بە تەواوی ویژدانێکی پاکەوە بۆ خودا ژیاوم.» 2 لەو
کاتەدا حەنانیای سەرۆکی کاهینان فەرمانی بەوانە دا کە لەلای
ڕاوەستابوون تاکو بکێشن بە دەمیدا. 3 پۆڵس پێی گوت:
«خودا لێت بدات، ئەی دیواری سپیکراو! چۆن دانیشتووی
بەپێی تەورات حوکمم دەدەیت، کەچی پێچەوانەی تەورات
فەرمانی لێدانم دەدەیت؟» 4 ئەوانەی لەلای ڕاوەستابوون
گوتیان: «ئایا جنێو بە سەرۆکی کاهینانی خودا دەدەیت؟» 5
پۆڵس گوتی: «برایان، نەمدەزانی سەرۆکی کاهینانە، چونکە
نووسراوە: [بە خراپە باسی سەرکردەی گەلەکەت مەکە.]» 6
پۆڵس کە دەیزانی بەشێک لە ئەندامانی ئەنجومەنەکە سەدوقین
و بەشێکی دیکەش فەریسی، هاواری کرد و گوتی: «برایان،
من فەریسی کوڕی فەریسیم. لەبەر هیوام بە هەستانەوەی
مردووان وا حوکم دەدرێم.» 7 کە ئەمەی گوت، ناکۆکی
کەوتە نێوان فەریسی و سەدوقییەکان و ئەنجومەنەکە بوو بە دوو
بەش، 8 چونکە سەدوقییەکان دەڵێن هەستانەوە و فریشتە و
ڕۆح نین، بەڵام فەریسییەکان دان بە هەموو ئەمانەدا دەنێن. 9
ئینجا هاوار بەرزبووەوە و هەندێک لە مامۆستایانی تەورات
کە فەریسی بوون، هەستان و بە توندی ناڕەزاییان دەربڕی
و گوتیان: «تاوان لەم پیاوەدا نابینین. ئەی ئەگەر ڕۆحێک
یان فریشتەیەک لەگەڵیدا دوابێت؟» 10 کاتێک ناکۆکییەکە
پەرەی سەند، فەرماندەکە ترسا پۆڵس پارچەپارچە بکەن،
بۆیە فەرمانی بە سەربازەکان دا دابەزن، لەنێوانیاندا بیڕفێنن و
بیبەنەوە سەربازگە. 11 بۆ شەوی پاشتر، مەسیحی خاوەن شکۆ
لەلای پۆڵس ڕاوەستا و فەرمووی: «ورەت بەرزبێت! وەک
لە ئۆرشەلیم شایەتیت بۆ من دا، دەبێ لە ڕۆماش ئاوا شایەتی
بدەیت.» 12 کاتێک ڕۆژ هەڵات جولەکە پیلانیان کێشا،
سوێندیان خوارد و گوتیان کە نە بخۆن و نە بخۆنەوە هەتا
پۆڵس دەکوژن. 13 ئەوانەی ئەم پیلانەیان کێشا لە چل پیاو
زیاتر بوون. 14 چوونە لای کاهینانی باڵا و پیران و گوتیان:
«سوێندمان خواردووە تامی هیچ نەکەین هەتا پۆڵس دەکوژین.
15 ئێستاش ئێوە و ئەنجومەنی باڵا بە فەرماندەکە ڕابگەیەنن،
وەک ئەوەی بتانەوێت وردتر لە بابەتەکەی بکۆڵنەوە، پێویستە
بیهێنێت بۆ لاتان. ئێمەش ئامادەین بۆ کوشتنی، پێش ئەوەی
بگاتە لای ئەنجومەن.» 16 بەڵام کاتێک خوشکەزاکەی پۆڵس
بە پیلانەکەی زانی، هاتە سەربازگە و هەواڵی دایە پۆڵس.
17 جا پۆڵس سەرپەلێکی بانگکرد و گوتی: «ئەم گەنجە ببە
لای فەرماندەکە، چونکە هەواڵێکی پێیە بیداتێ.» 18 ئەویش
بردییە لای فەرماندەکە. گوتی: «پۆڵسی بەندکراو بانگی کردم
و داوای لێکردم ئەم گەنجە بهێنمە لات، شتێکی هەیە پێتی
بڵێت.» 19 فەرماندەکەش دەستی گرت و بە تەنها بردییە
ئەو لاوە و لێی پرسی: «چیت هەیە پێمی بڵێی؟» 20 گوتی:
«جولەکە ڕێککەوتوون داوات لێ بکەن کە بەیانی پۆڵس
بنێریتە ئەنجومەنی باڵا، وەک بیانەوێت وردتر لێی بکۆڵنەوە.
21 بۆیە ڕازی مەبە بە داواکارییەکەیان، چونکە زیاتر لە چل
پیاویان لە بۆسەدان بۆی، سوێندیان خواردووە نەخۆن و
نەخۆنەوە هەتا دەیکوژن. ئێستا ئامادەن و چاوەڕێی بەڵێنن لە
تۆوە.» 22 فەرماندەکە گەنجەکەی بەڕێکرد و فەرمانی پێدا:
«بە کەس نەڵێیت کە ئەمەت بە من گوتووە.» 23 ئینجا
دووان لە سەرپەلەکانی بانگکرد و گوتی: «دوو سەد سەرباز
لەگەڵ حەفتا سوار و دوو سەد ڕمهەڵگر ئامادە بکەن، تاکو لە
کاتژمێر نۆی شەو بچنە قەیسەرییە. 24 هەروەها وڵاخ ئامادە
بکرێ تاکو پۆڵس سواری بێت و بە سەلامەتی بیگەیێننە لای
فیلیکسی فەرمانڕەوا.» 25 نامەیەکی نووسی ئەمەی تێدابوو: 26
لە کلودیۆس لیسیاس، بۆ بەڕێز فیلیکسی فەرمانڕەوا، سڵاو. 27
ئەم پیاوە، جولەکە گرتییان و خەریک بوو بیکوژن، بەڵام لەگەڵ
سەربازان چووم و ڕزگارم کرد، چونکە بیستبووم کە هاوڵاتی
ڕۆمانییە. 28 دەمویست بزانم بە چی تاوانباری دەکەن، بردمە
ئەنجومەنەکەیان. 29 بینیم لەبەر کاروباری تەوراتەکەیان تاوانبار

کراوە، بەڵام تاوانێکی لەسەر نەبوو کە شایانی سزای مردن یان بەندکردن بێت. 30 کاتێک ئاگادار کرامەوە کە پیلانێک لەم پیاوە دەگێڕدرێت، دەستبەجێ بۆ لای تۆم نارد، فەرمانم بە سکاڵاکاران کرد چییان لەسەری هەیە لەلای تۆ باسی بکەن. 31 بۆیە سەربازان وەک فەرمانیان پێ کرابوو، پۆڵسیان برد و بە شەو بۆ ئەنتیپاتریسیان هێنا. 32 بۆ بەیانی سوارەکانیان لەگەڵ نارد و خۆیان بۆ سەربازگە گەڕانەوە. 33 سوارەکانیش چوونە قەیسەرییە و نامەکەیان دایە فەرمانڕەوا و پۆڵسیان بردە بەردەمی. 34 خوێندییەوە و پرسی خەڵکی چ ناوچەیەکە. زانی خەڵکی کیلیکیایە، 35 گوتی: «کەی سکاڵاکاران گەیشتن، گوێت لێ دەگرم.» ئینجا فەرمانی دا لە کۆشکی هێرۆدس پاسەوانی بکرێت.

24 پاش پێنج ڕۆژ حەنانیای سەرۆکی کاهینان و هەندێک پیر و پارێزەرێک بە ناوی تەرتولۆس هاتنە قەیسەرییە و لەلای فەرمانڕەوا سکاڵایان لە پۆڵس کرد. 2 کاتێک پۆڵس بانگکرا، تەرتولۆس دەستی بە سکاڵاکەکرد و گوتی: «فیلیکسی پایەبەرز، بەهۆی دووربینیت وا لە ئاشتییەکی زۆردایین و ئەم گەلە چاکسازی بۆ دەکرێت، 3 بە هەموو شێوەیەک و لە هەموو شوێنێک بە سوپاسەوە بەمە دەزانین. 4 بەڵام تاکو زیاتر ماندووت نەکەم، داواکارم بە نەرمونیانی خۆت، بەکورتی گوێمان لێ بگریت. 5 «بینیمان ئەم پیاوە گێرەشێوێنە و لەناو هەموو جولەکەی جیهاندا ئاژاوە دەنێتەوە. پێشەوای ڕێبازی ناسیرەییەکانە و 6 هەوڵی دا پەرستگا گڵاو بکات، بەڵام ئێمە گرتمان. ویستمان بەگوێرەی تەوراتی خۆمان حوکمی بدەین. 7 بەڵام لیسیاسی فەرماندە هات و بە زەبری هێز لە دەستی سەندین و 8 فەرمانی بە سکاڵاکارانی کرد بێنە لات. جا ئەگەر خۆت لێکۆڵینەوەی لەگەڵ بکەیت، ڕاستی سکاڵاکانی ئێمەت بۆ دەردەکەوێت.» 9 جولەکەکانی دیکە پشتگیری خۆیان نیشان دا و پێداگرییان لەسەر ڕاستیی قسەکانی کردەوە. 10 کاتێک فەرمانڕەوا ئاماژەی بۆ پۆڵس کرد قسە بکات، ئەویش وەڵامی دایەوە: «دەزانم ساڵانێکی زۆرە تۆ دادوەری ئەم گەلەیت، بۆیە بە خۆشییەوە بەرگری لە خۆم دەکەم. 11 دەتوانیت دڵنیابیت، دوازدە ڕۆژ تێپەڕی نەکردووە کە بۆ پەرستن هاتوومەتە ئۆرشەلیم. 12 نە لە پەرستگا منیان بینیوە مشتومڕ لەگەڵ کەسێک بکەم و نە خەڵکم وروژاندووە، نە لە کەنیشتەکان و نە لە هیچ شوێنێکی ئەم شارە. 13 ناتوانن ئەو شتانە بسەلمێنن کە ئێستا پێی تاوانبارم دەکەن. 14 بەڵام من دان بەوەدا دەنێم کە بەگوێرەی ئەو ڕێگایەی کە ئەوان پێی دەڵێن ڕێبازی چەوت، خودای باوباپیرانم دەپەرستم. باوەڕم هەیە بە هەموو ئەوەی بەگوێرەی تەوراتە و لە پەڕتووکی پێغەمبەراندا نووسراوە، 15 هەروەها هەمان ئەو هیوایەم بە خودا هەیە کە ئەو پیاوانە هەیانە، کە هەستانەوە بۆ ڕاستودروستان و خراپەکارانیش دەبێت. 16 لەبەر ئەوە تێدەکۆشم تاکو هەمیشە ویژدانێکی پاکم بەرامبەر خودا و خەڵک هەبێت. 17 «لەدوای ساڵانێکی زۆر گەڕامەوە تاکو پیتاک بۆ گەلەکەم بهێنم و قوربانی بکەم. 18 منیان لە حەوشەکانی پەرستگادا لە کاتی خۆپاککردنەوەدا بینی، بەڵام نە لەناو خەڵک و نە لەناو ئاژاوە. 19 بەڵام هەندێک لەو جولەکانەی ئاسیا، ئەگەر شتێکیان لە دژی من هەبووایە، دەهاتنە لات و سکاڵایان لەسەرم دەکرد. 20 یان با خۆیان بڵێن چ تاوانێکیان دۆزییەوە، کاتێک لەبەردەم ئەنجومەنی باڵادا ڕاوەستام، 21 جگە لەم ڕاگەیاندنە کاتێک لەنێویان ڕاوەستابووم هاوارم کرد:"سەبارەت بە هەستانەوەی مردووان ئەمڕۆ ئێوە حوکمم دەدەن!"» 22 فیلیکس کە زانیارییەکی باشی دەربارەی ڕێگاکە هەبوو، دادگاییەکەی دواخست و گوتی: «کە لیسیاسی فەرماندە هات، ئەوا بڕیار لە بابەتەکانی ئێوە دەدەم.» 23 ئینجا فەرمانی بە سەرپەلەکە دا کە چاودێری پۆڵس بکرێت، بەڵام هەندێک سەربەستی هەبێت، کەسیش ڕێگا لە هاوڕێیەکانی نەگرێت بۆ خزمەتکردنی. 24 پاش چەند ڕۆژێک فیلیکس و دروسیلای ژنی هاتن، کە جولەکە بوو، پۆڵسی بانگکرد و لەبارەی باوەڕ بە عیسای مەسیح گوێی لێ گرت. 25 کاتێک پۆڵس لەبارەی ڕاستودروستی و بەسەرخۆدا زاڵبوون و حوکمدانی داهاتوو دەدوا، فیلیکس ترسا و گوتی: «ئێستا بڕۆ. کەی کاتم هەبوو بانگت دەکەمەوە.» 26 بە هیوا بوو پۆڵس بەرتیلی بداتێ، بۆیە بەردەوام بانگی دەکرد و قسەی لەگەڵ دەکرد. 27 دوو ساڵ تێپەڕی و پورکیۆس فێستۆس شوێنی فیلیکسی گرتەوە. بەڵام لەبەر ئەوەی کە دەیویست ڕەزامەندی جولەکە بەدەستبهێنێت، پۆڵسی لە بەندیخانە هێشتەوە.

25 کاتێک فێستۆس گەیشتە هەرێمەکە، لەدوای سێ ڕۆژ
لە قەیسەرییەوە چووە ئۆرشەلیم. 2 کاهینانی باڵا و ڕابەرانی
جولەکە سکاڵایان لە پۆڵس کرد و لە فێستۆس پاڕانەوە، 3
تکایان لێکرد چاکەیەکیان لەگەڵ بکات بەوەی پۆڵس بنێرێتە
ئۆرشەلیم، چونکە لەسەر ڕێگا بۆسەیان بۆ نابووەوە تاکو بیکوژن.
4 فێستۆس وەڵامی دایەوە: «پۆڵس لە قەیسەرییە دەستبەسەرە
و خۆشم بە زوویی دەچم بۆ ئەوێ.» 5 ئینجا گوتی: «با
گەورە پیاوانتان لەگەڵم بێن، ئەگەر پیاوەکە خراپەیەکی هەیە، با
سکاڵای لێ بکەن.» 6 دوای ئەوەی کە فێستۆس هەشت
بۆ دە ڕۆژێک لەگەڵیان مایەوە، چوو بۆ قەیسەرییە. بۆ بەیانی
لەسەر کورسی دادوەری دانیشت و فەرمانی دا پۆڵس بهێنن.
7 کاتێک کە هێنایان، ئەو جولەکانەی لە ئۆرشەلیمەوە هاتبوون
لێی کۆبوونەوە و تاوانی زۆر و ترسناکیان خستە پاڵی، بەڵام
نەیانتوانی بیسەلمێنن. 8 ئەوسا پۆڵس بەرگری لە خۆی کرد:
«هیچ شتێکم لە دژی تەوراتی جولەکە یان پەرستگا یان قەیسەر
نەکردووە.» 9 بەڵام فێستۆس دەیویست چاکە لەگەڵ جولەکەدا
بکات، لە پۆڵسی پرسی: «دەتەوێ بچیتە ئۆرشەلیم و لەوێ
سەبارەت بەم شتانە دادگاییت بکەم؟» 10 پۆڵس گوتی:
«لەبەردەم کورسی دادوەری قەیسەر وەستاوم، دەبێت لێرەش
دادگایی بکرێم. خراپەم لەگەڵ جولەکە نەکردووە، وەک چۆن
خۆت باش دەزانیت. 11 ئەگەر تاوانێکم کردبێت شایانی
سزای مردن بێت، ئەوا لە مردن ڕانەدەکرد. بەڵام ئەگەر ئەو
شتانەی منی پێ تاوانبار دەکەن ڕاست نەبێت، ئەوا کەس
ناتوانێت بمداتە دەستیان. داواکەم دەدەمە قەیسەر!» 12
دوای ئەوەی کە فێستۆس لەگەڵ ڕاوێژکارانی قسەی کرد،
گوتی: «داواکەت دایە قەیسەر، دەچیتە لای قەیسەر!» 13
دوای چەند ڕۆژێک شا ئەگریپاس و بەرنیکی هاتنە قەیسەرییە
تاکو سڵاو لە فێستۆس بکەن. 14 کاتێک چەند ڕۆژێکیان
لەوێ بەسەربرد، فێستۆس بابەتی پۆڵسی خستە بەردەم پاشا و
گوتی: «پیاوێک لێرەیە فیلیکس بە گیراوی بەجێی هێشت.
15 کاتێک چوومە ئۆرشەلیم، کاهینانی باڵا و پیرانی جولەکە
داوایان خستە پێشم تاکو تاوانبار بکرێت. 16 «جا پێم گوتن
نەریتی ڕۆمانییەکان نییە پێش ڕووبەڕووکردنەوەی سکاڵا لێکراو
و سکاڵاکاران کەسێک بەدەستەوە بدەن، تاکو دەرفەتی
بەرگری لە دژی سکاڵا کە هەبێت. 17 کاتێک لێرە کۆبوونەوە،
خێرا بۆ بەیانییەکەی لەسەر کورسی دادوەری دانیشتم و فەرمانم
دا کە پیاوەکە بهێنن. 18 کاتێک سکاڵاکاران بەرامبەری
وەستان، تۆمەتێکی وایان نەدایە پاڵی کە من چاوەڕێم دەکرد،
19 بەڵکو مشتومڕیان لەسەر هەندێک بابەتی تایبەت بە
ئایینەکەیان و پیاوێکی مردوو بوو بە ناوی عیسا، کە پۆڵس
دەڵێت زیندووە. 20 کاتێک دڵنیا نەبووم چۆن لێکۆڵینەوە لەم
شتانە بکەم، گوتم لەوانەیە حەز بکات بچێتە ئۆرشەلیم و لەوێ
لەسەر ئەم شتانە دادگایی بکرێت. 21 بەڵام کاتێک پۆڵس
داواکارییەکەی بەرزکردەوە کە بۆ بڕیاری ئیمپراتۆر بهێڵرێتەوە،
فەرمانم دا بیهێڵنەوە هەتا بۆ قەیسەری دەنێرم.» 22 ئەگریپاس بە
فێستۆسی گوت: «من حەز دەکەم خۆم گوێ لەم پیاوە بگرم.»
گوتی: «بەیانی گوێت لێی دەبێت.» 23 بۆ بەیانی ئەگریپاس و
بەرنیکی بە پێشوازییەکی گەورە و شکۆدارەوە هاتن و لەگەڵ
فەرماندە و پیاوماقوڵانی شاردا هاتنە هۆڵی گوێگرتن. فێستۆس
فەرمانی دا و پۆڵس هێنرا. 24 فێستۆس گوتی: «شا ئەگریپاس و
هەموو ئامادەبووان کە لەگەڵماندان، ئەم پیاوەی دەیبینن، ئەو
کەسەیە کە هەموو گەلی جولەکە لە ئۆرشەلیم و لێرە لێم پاڕانەوە
و هاواریان دەکرد کە نابێت چیتر بژیێت. 25 بۆم دەرکەوت
هیچی نەکردووە شایانی مردن بێت، بەڵام لەبەر ئەوەی کە
خۆی داواکارییەکەی دایە ئیمپراتۆر، بڕیارم دا بینێرم بۆ لای.
26 لەبەر ئەوەی لەبارەی ئەمەوە شتێکم نییە کە بە دڵنیاییەوە بۆ
قەیسەری خاوەن شکۆی بنووسم، بۆیە هێنامە بەردەمتان، بە
تایبەتی بەردەمی تۆ، شا ئەگریپاس، تاکو کە لێکۆڵینەوە کرا،
شتێکم هەبێت بینووسم، 27 چونکە بەلای منەوە شیاو نییە
گیراوێک بنێرم بێ دیاریکردنی ئەو تاوانەی لە ئەستۆیەتی.»

26 ئەگریپاس بە پۆڵسی گوت: «ڕێگات دراوەتێ باسی
خۆت بکەیت.» ئینجا پۆڵس دەستی درێژکرد و بەرگری کرد: 2
«شا ئەگریپاس، خۆم بە بەختەوەر دەزانم کە ئەمڕۆ لەبەردەم
تۆ بەرگری لە خۆم بکەم، سەبارەت بە هەموو ئەو شتانەی
جولەکە منیان پێ تۆمەتبار کردووە، 3 بە تایبەتی تۆ لە هەموو
نەریت و کێشەی جولەکە شارەزایت، بۆیە لێت دەپاڕێمەوە بە
ئارامی گوێم لێ بگریت. 4 «هەموو جولەکەکان بە باشی دەزانن

که ژیانی لاویەتیم چۆن بووە، هەر لە سەرەتای ژیانمەوە کە
لەنێو گەلەکەم و لە ئۆرشەلیمدا بووم. 5 ئەوان لەمێژە دەمناسن
و ئەگەر بیانەوێت دەتوانن شایەتی بدەن کە وەک فەریسی
ژیاوم، توندترین ڕێبازی ئایینەکەمان. 6 ئێستاش حوکم دەدرێم
لەبەر ئەوەی هیوام بەو بەڵێنە هەیە کە خودا بە باوباپیرانمانی
داوە. 7 ئەمە ئەو بەڵێنەیە کە دوازدە هۆزەکەمان شەو و ڕۆژ
بە هیوای هاتنەدی، بە پەرۆشەوە خواپەرستی دەکەن. ئەی
پاشا، لەبەر ئەم هیوایە جولەکە تۆمەتبارم دەکەن. 8 بۆچی
ئێوە باوەڕ ناکەن کە خودا مردووان هەڵدەستێنێتەوە؟ 9
«لە ڕاستیدا خۆم پێم وابوو کە پێویستە زۆر شت لە دژی
ناوی عیسای ناسیرەیی بکەم. 10 لە ئۆرشەلیم ئەوەم کرد،
دەسەڵاتم لە کاهینانی باڵا وەرگرت و زۆر کەسم لە گەلی
پیرۆزی خودا خستە زیندانەوە، بۆ کوشتنیان دەنگم دەدا. 11
لە هەموو کەنیشتەکان زۆر جار سزام دەدان تاکو ناچاریان
بکەم کفر بکەن. ئەوەندە ڕقم لێیان بوو تەنانەت لە شارەکانی
دەرەوەش دەمچەوساندنەوە. 12 «جارێکیان بە دەسەڵات و
مۆڵەتی کاهینانی باڵا دەچوومە دیمەشق. 13 جا ئەی پاشا، لە
نیوەڕۆدا بە ڕێگاوە ڕووناکییەکم لە ئاسمانەوە بینی، درەوشاوەتر
لە تیشکدانەوەی ڕۆژ، دەوروبەری من و هاوڕێیانمی ڕووناک
کردەوە. 14 هەموومان کەوتینە سەر زەوی. ئینجا گوێم لە
دەنگێک بوو بە زمانی عیبری پێی فەرمووم:"شاول، شاول،
بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟ بۆت زەحمەتە لوشکە لە نەقیزەی من
باوێی.“ 15 «منیش گوتم:"تۆ کێیت گەورەم؟"«مەسیحی
خاوەن شکۆ فەرمووی:"من عیسام، ئەوەی تۆ دەیچەوسێنیتەوە.
16 بەڵام هەستە و لەسەر پێیەکانت ڕابوەستە. لەبەر ئەوە بۆت
دەرکەوتم، کە وەک خزمەتکار و شایەت هەڵتبژێرم بۆ ئەوەی
بینیت و ئەوەی تێیدا بۆت دەردەکەوم. 17 ڕزگارت دەکەم لە
گەلەکەت و لەو ناجولەکانەی تۆیان بۆ دەنێرم 18 تاکو چاویان
بکەیتەوە، تاکو لە تاریکی بگەڕێنەوە بۆ ڕووناکی، لە دەسەڵاتی
شەیتان بۆ خودا، ئەوسا لێخۆشبوونی گوناە وەردەگرن و لەگەڵ
ئەوانەی بە باوەڕیان بە من پیرۆزکراون بەشیان دەبێت.“ 19
«ئەی شا ئەگریپاس، لەو کاتە بەلاوە سەرپێچی بینینی ئاسمانیم
نەکردووە. 20 یەکەم جار بۆ دانیشتووانی دیمەشق، پاشان
ئۆرشەلیم و هەموو ناوچەکانی یەهودیا و دواتر بە ناجولەکەکانم
ڕاگەیاند، کە تۆبە بکەن و بۆ لای خودا بگەڕێنەوە و لە ڕێگەی
هەڵسوکەوتیانەوە تۆبەکردنەکەیان دەربخەن. 21 لەبەر ئەمە
جولەکەکان لە حەوشەکانی پەرستگادا منیان گرت و هەوڵیان
دا بمکوژن. 22 بەڵام هەتا ئەمڕۆش خودا یارمەتی داوم، بۆیە
وەستاوم و شایەتی بۆ گەورە و بچووک دەدەم. هیچ نالێم
جگە لەوەی کە پێغەمبەران و موسا لەبارەی ئەوەی خەریکە
ڕوودەدات گوتوویانە، 23 کە مەسیحەکە ئازار بچێژێت و
یەکەمی هەستانەوەی مردووان بێت و ڕووناکی بۆ گەلەکەی و
نەتەوەکان ڕابگەیەنێت.» 24 کاتێک پۆڵس بەم قسانە بەرگری
لە خۆی دەکرد، فێستۆس هاواری کرد: «پۆڵس شێت بوویت!
ئەوەندەت خوێندووەتەوە کە شێت بوویت.» 25 پۆڵس گوتی:
«فێستۆسی پایەبەرز، شێت نیم، بەڵام قسەی ڕاست و شیاو
دەکەم. 26 ئەم پاشایەی ئازادانە قسەی لەگەڵ دەکەم، ئەم
شتانە دەزانێت، دڵنیام هیچ لەمانە لەلای شاراوە نییە، چونکە
ئەم کارانە لە سووچێک نەکراون. 27 ئەگریپاسی پاشا، باوەڕت
بە پێغەمبەران هەیە؟ دەزانم باوەڕت هەیە.» 28 ئەگریپاس بە
پۆڵسی گوت: «دەتەوێت بەم کاتە کەمە قەناعەتم پێ بهێنی ببمە
مەسیحی؟» 29 پۆڵس گوتی: «کاتی کەم یان زۆر، لە خودا
دەپاڕێمەوە نەک تەنها تۆ، بەڵکو هەموو ئەوانەی ئەمڕۆ گوێم
لێ دەگرن وەک منتان لێ بێت، بەڵام بێ ئەم زنجیرانە.» 30
جا پاشا و فەرمانڕەوا و بەرنیکی و ئامادەبووان هەستان، 31
دەڕۆیشتن و بە یەکتریان دەگوت: «ئەم پیاوە شتێکی نەکردووە
شایانی سزای مردن یان گرتن بێت.» 32 ئەگریپاس بە فێستۆسی
گوت: «ئەگەر ئەم پیاوە داوا کارییەکەی نەدابووایە قەیسەر،
دەکرا ئازاد بکرایە.»

27 کاتێک بڕیار درا بە دەریادا بۆ ئیتالیا بڕۆین،
پۆڵس و هەندێک بەندکراوی دیکە درانە دەست سەرپەلێک
بە ناوی یولیۆس کە لە سوپای ئیمپراتۆر بوو. 2 سواری
کەشتییەکی ئەدرامیتی بووین و بەڕێکەوتین، کە دەیویست بۆ
چەند بەندەرێکی ئاسیا بڕوات. ئەریستارخۆسی مەکدۆنیمان
لەگەڵ بوو، کە خەڵکی سالۆنیکییا بوو. 3 بۆ بەیانی گەیشتینە
سەیدا. یولیۆس لەگەڵ پۆڵس باش بوو، ڕێگای دا بچێتە لای
برادەرانی تاکو پێویستییەکانی دابین بکەن. 4 ئینجا لەوێوە

بەڕێکەوتین و بە پەنای قوبرسدا ڕۆیشتین، چونکە با پێچەوانە
بوو. 5 کە ئەو دەریایەمان بڕی، ئەوەی لەتەنیشت کیلیکیا
و پامفیلیایە، لە میرای لیکیە دابەزین. 6 لەوێ سەرپەلەکە
کەشتییەکی دۆزییەوە ئەسکەندەری بوو دەچووە ئیتالیا، سواری
کردین. 7 کەشتییەکە ماوەیەکی درێژ بە هێواشی دەڕۆیشت و بە
زەحمەت لە کنیدۆس نزیک کەوتینەوە، بایەکە نەیهێشت زیاتر
بڕۆین، بە پەنای کریتدا و لە بەرامبەر سەرلمۆن ڕۆیشتین. 8 بە
زەحمەت تێپەڕمان کرد و گەیشتینە شوێنێک پێی دەگوترێ
بەندەرە باشەکان، کە لە شاری لەسائیە نزیکە. 9 لەدوای
تێپەڕینی ماوەیەکی زۆر، گەشتی دەریایی ترسناک بوو، چونکە
ڕۆژی کەفارەت بەسەرچووبوو، هەر بۆیە پۆڵس ئاگاداری
کردنەوە و 10 پێی گوتن: «کوڕینە، دەبینم گەشتەکە بە
تێکشکان و زیانێکی گەورەوە دەبێت، نەک تەنها بۆ کەشتی
و بارەکەی، بەڵکو بۆ ژیانیشمان.» 11 بەڵام سەرپەلەکە
لایەنگری کەشتیوان و خاوەنەکەی دەکرد، نەک قسەی
پۆڵس. 12 لەبەر ئەوەی بەندەرەکە بۆ بەسەربردنی زستان
باش نەبوو، بۆیە زۆربەیان بڕیاریان دا ئەوێش بەجێبهێڵن، بە
هیوای ئەوەی بگەنە فینکس تاکو زستانی تێدا بەسەرببەن،
کە بەندەرێکی کریت بوو ڕووەو باشووری ڕۆژهەڵات و
باکووری ڕۆژئاوا. 13 کە شنەبای باشوور هەڵیکرد، وایانزانی بە
مرازیان گەیشتن، لەنگەریان بەرزکردەوە و بە نزیک کەناری
کریتدا تێدەپەڕین. 14 بەڵام دوای کەمێک تۆفانێک کە بە
«باکووری ڕۆژهەڵات» ناسراوە لەلای دوورگەکەوە هەڵیکرد
و 15 کەشتییەکەی گرتەوە و نەیتوانی ڕووبەڕووی بێتەوە،
خۆمان بەدەستەوە دا و تۆفانەکە ئێمەی لەگەڵ خۆی برد.
16 تۆفانەکە ئێمەی بەرەو پەنای دوورگەیەکی بچووک برد کە
ناوی کەودا بوو، بە زەحمەت توانیمان بەلەمی ڕزگاربوون
بخەینە ژێر ڕکێفمانەوە. 17 کاتێک بەلەمەکەیان بەرز کردەوە،
گوریسیان بۆ بەستنەوەی کەشتییەکە بەکاردەهێنا. دەترسان
بکەونە ناو تەنکاوی سیرتیس، بۆیە لە کەشتییەکەوە لەنگەری
دەریایان دابەزاند، بەو شێوەیە تۆفانەکە کەشتییەکەی برد.
18 بۆ بەیانی ڕەشەبا کە توند بوو، دەستیان بە سووککردنی
بارەکە کرد. 19 لە ڕۆژی سێیەم بە دەستی خۆیان کەلوپەلی
کەشتییەکەیان فڕێدا. 20 ماوەیەکی درێژ نە خۆرمان بینی و نە
ئەستێرە، هەتا دەهات ڕەشەبا کە بەهێزتر دەبوو، لە کۆتاییدا
هەموو هیوایەکی ڕزگاربوونمان بڕا. 21 کاتێک ماوەیەکی زۆر
بوو نانیان نەخواردبوو، پۆڵس لەناوەڕاستیان ڕاوەستا و گوتی:
«کوڕینە، دەبووایە گوێتان لە من بگرتایە و کریتتان بەجێ
نەهێشتایە، ئەوسا لەم تێکشکان و زیانە دوور دەبوون. 22
ئێستاش لێتان دەپاڕێمەوە ورە بەرنەدەن، کەستان ژیانی
لەدەست نادات، تەنها کەشتییەکە تێکدەشکێت، 23 چونکە
ئەمشەو فریشتەی ئەو خودایەی من هی ئەوم و دەیپەرستم،
هاتە لام و 24 گوتی:”پۆڵس مەترسە! دەبێت تۆ لەبەردەم
قەیسەر ڕاوەستیت و خودا ژیانی هەموو ئەوانەت دەداتێ کە
لەگەڵت گەشت دەکەن.“ 25 کەواتە کوڕینە، ورەبەرز بن،
چونکە باوەڕم بە خودا هەیە کە ئاوا دەبێت، وەک ئەوەی
پێی فەرمووم. 26 بەڵام دەبێت بکەوینە سەر دوورگەیەک.»
27 لە شەوی چواردەیەمیندا کە هێشتا تۆفانەکە لە دەریای
ئەدریا کەشتییەکەی لەگەڵ خۆی دەبرد، لە نیوەشەودا
کەشتیوانان وایانزانی لە وشکانی نزیک دەبنەوە. 28 کە
پێوایان بینییان بیست باڵایە. کەمێک ڕۆیشتن و پێوایانەوە
بینییان پازدە باڵایە. 29 دەترسان نەوەک بکەونە سەر بەرد، لە
پشتەوە چوار لەنگەریان شۆڕکردەوە و دەپاڕانەوە تاکو ڕۆژ
هەڵبێت. 30 کەشتیوانان هەوڵیان دا لە کەشتییەکە هەڵبێن،
بەلەمی ڕزگاربوونیان بۆ دەریا شۆڕکردەوە بە بیانووی ئەوەی
دەیانەوێ چەند لەنگەرێک لە پێشەوە شۆڕبکەنەوە. 31 پۆڵس
بە سەرپەل و سەربازەکانی گوت: «ئەگەر ئەمانە لە کەشتییەکەدا
نەمێننەوە، ناتوانن ڕزگارتان بێت.» 32 ئەوسا سەربازەکان
گوریسی بەلەمی ڕزگاربوونیان بڕی و وازیان لێ هێنا بکەوێت.
33 کاتێک خەریک بوو ڕۆژ هەڵدەهات، پۆڵس تکای لە
هەمووان کرد نان بخۆن و گوتی: «ئەمە ڕۆژی چواردەیەمینە
و ئێوە چاوەڕوان و بەردەوامن بێ ئەوەی هیچ بخۆن و هیچ
وەربگرن. 34 بۆیە تکاتان لێ دەکەم نان بخۆن، چونکە ئەمە بۆ
ڕزگاربوونتانە. کەستان تاڵێک لە قژی سەری نافەوتێت.»
35 کە ئەمەی گوت، نانێکی هەڵگرت و لەبەردەم هەمووان
سوپاسی خودای کرد، ئینجا لەتی کرد و دەستی بە خواردن
کرد. 36 ئیتر هەموویان ورەیان بەرزبووەوە و نانیان خوارد.
37 ئەوانەی ناو کەشتییەکە هەموومان دوو سەد و حەفتا و

شەش کەس بووین. 38 کە تێر نانیان خوارد، بە فڕێدانی دانەوێڵەکە بۆ ناو دەریا کەشتییەکەیان سووککرد. 39 کاتێک ڕۆژبووەوە، کەشتیوانەکان نەیانزانی لە چ شوێنێکدان، بەڵام کەنداوێکیان بینی کەناری هەبوو، دەیانویست ئەگەر بتوانن کەشتییەکە بەرەو ئەوێ ببەن. 40 ئینجا لەنگەرەکانیان پساند و لە دەریادا بەجێیان هێشتن، لە هەمان کاتدا گوریسی سەوڵەکانی ئاراستەکردنیان شلکرد و بایەوانەکەی پێشەوەیان کردەوە بۆ بایە هەڵکردووەکە، بەرەو کەنارەکە ڕۆیشتن. 41 بەڵام کەوتە تەنکاو و کەشتییەکەیان بەرەو وشکانی برد، کە پێشەکەی گیربوو و نەجوڵا، لەبەر توندی شەپۆلەکان پشتەوەی تێکدەشکا. 42 پلانی سەربازەکان ئەوە بوو کە بەندکراوان بکوژن نەوەک کەسیان مەلە بکات و هەڵبێت. 43 بەڵام سەرپەلەکە دەیویست پۆڵس بپارێزێت، بۆیە پلانەکەی ڕاگرتن و فەرمانی دا ئەوانەی دەتوانن مەلە بکەن با یەکەم جار خۆیان فڕێبدەن و بگەنە وشکانی، 44 ئەوانی دیکەش هەندێکیان بە تەختە و هەندێکیان بە پارچەکانی کەشتییەکە خۆیان بگەیەننە وشکانی. بەو شێوەیە هەموو بە سەلامەتی گەیشتنە وشکانی.

28 کە ڕزگارمان بوو زانیمان ئەو دوورگەیە پێی دەگوترێ ماڵتا. 2 دانیشتووانەکەی چاکەیەکی لە ڕادەبەدەریان لەگەڵ کردین. ئاگریان بۆ کردینەوە و پێشوازییان لە هەموومان کرد، چونکە باران دەباری و کەشوهەوا سارد بوو. 3 پۆڵس هەندێک چیلکەی کۆکردەوە و خستییە ئاگرەکە، تیرەمارێک لەبەر گەرمایییەکە دەرپەڕی و خۆی بە دەستییەوە هەڵواسی. 4 کاتێک خەڵکەکە تیرەمارەکەیان بینی خۆی بە دەستییەوە هەڵواسیوە، بە یەکتریان گوت: «بێگومان ئەم کابرایە بکوژە، هەرچەندە لە دەریا ڕزگاری بوو، بەڵام خوداوەندی دادپەروەری ناهێڵێت بژیێت.» 5 بەڵام پۆڵس تیرەمارەکەی ڕاوەشاندە ناو ئاگرەکە و تووشی هیچ زیانێک نەبوو. 6 ئەوانیش چاوەڕێیان دەکرد بئاوسێت یان لەناکاو بە مردوویی بکەوێت. بەڵام زۆر چاوەڕێیان کرد و بینییان هیچی بەسەرنەهات، ئەوسا بیروڕایان گۆڕی و سەبارەت بە پۆڵس گوتیان: «ئەمە خوداوەندێکە!» 7 دەوروبەری ئەو شوێنە زەوی و زاری پیاوگەورەی دوورگەکە بوو کە ناوی پۆبلیۆسە. ئەو پێشوازی لێکردین و سێ ڕۆژ بە خۆشییەوە میوانداری کردین. 8 وا ڕێککەوت باوکی پۆبلیۆس لەناو جێگادا کەوتبوو، تا و سکچوونی هەبوو. پۆڵس چووە لای و نوێژی کرد، دەستی لەسەر دانا و چاکیکردەوە. 9 کاتێک ئەمە ڕوویدا، نەخۆشەکانی دیکەی دوورگەکە دەهاتن و چاک دەبوونەوە. 10 ئێتر بە زۆر شێوە ڕێزیان گرتین، کە بەڕێکەوتین هەموو پێداویستییەکانیان بۆ دابین کردین. 11 دوای سێ مانگ بە کەشتییەکی ئەسکەندەری بەڕێکەوتین، کە زستانی لە دوورگەکە بەسەربرد بوو، کەشتییەکە وێنەی دوو خوداوەندی جمکی بە ناوی کاستۆر و پۆلوکس لەسەر بوو. 12 کاتێک لە سیراکۆسا دابەزین، سێ ڕۆژ لەوێ ماینەوە. 13 ئینجا لەوێ ڕۆیشتین و گەیشتینە ڕیگیۆم. بۆ بەیانی بای خواروو هەڵیکرد، لە ڕۆژی دووەم هاتینە پوتیولی. 14 لەوێ برایانمان دۆزییەوە، داوایان لێکردین هەفتەیەک بمێنینەوە. بەم شێوەیە هاتینە ڕۆما. 15 لەوێوە کە برایان هەواڵی ئێمەیان بیست، تاکو گۆڕەپانی ئەپیۆس و سێ خانەکە هاتنە پیشوازیمان. کاتێک پۆڵس بینییانی سوپاسی خودای کرد و ورەی بەرزبووەوە. 16 کاتێک گەیشتینە ڕۆما، ڕێگا بە پۆڵس درا بە تەنها لەگەڵ ئەو سەربازەی پاسەوانی دەکرد نیشتەجێ بێت. 17 دوای سێ ڕۆژ پۆڵس ڕابەرانی جولەکەی بانگکرد. کاتێک کۆبوونەوە، پێی گوتن: «برایان، هەرچەندە هیچم لە دژی گەلەکەمان و نەریتی باوباپیرانمان نەکردووە، بەڵام لە ئۆرشەلیم گیرام و درامە دەستی ڕۆمانییەکان. 18 لێکۆڵینەوەیان لەگەڵم کرد ویستیان ئازادم بکەن، چونکە هۆیەکیان بۆ کوشتنم نەدۆزییەوە. 19 بەڵام جولەکە نارازی بوون و منیش ناچار بووم داوا کارییەکەم بدەمە قەیسەر، مەبەستم ئەوە نەبوو سکاڵا لە گەلی خۆم بکەم. 20 لەبەر ئەوە داوام کرد بتانبینم و قسەتان لەگەڵ بکەم، چونکە لە پێناوی هیوای ئیسرائیل ئەم زنجیرەم پێوەیە.» 21 وەڵامیان دایەوە: «دەربارەی تۆ نامەمان لە یەهودیاوە وەرنەگرتووە، کەسیش لە برایان نەهاتووە تاکو دەربارەی تۆ هەواڵمان بداتێ یان بە خراپە باست بکات. 22 بەڵام پێمان خۆشە گوێمان لە بۆچوونەکانی تۆ بێت، چونکە دەزانین کە خەڵکی لە هەموو شوێنێکەوە بەربەرەکانێی ئەم ڕێبازە دەکات.» 23 ڕۆژێکیان بۆ دیتنی پۆڵس دیاری کرد و زۆر کەس هاتنە ماڵەکەی. ئەویش

لە بەیانییەوە تا کو ئێوارە بۆیانی ڕوون دەکردەوە و شایەتی بۆ
پاشایەتی خودا دەدا، هەوڵی دەدا بە تەوراتی موسا و پەڕتووکی
پێغەمبەران دەربارەی عیسا قەناعەتیان پێ بهێنێت. 24 جا
هەندێکیان بەو قسانەی قایل بوون، هەندێکیش باوەڕیان نەکرد.
25 ئینجا بە جیاوازی بیروڕاوە ئەوێیان بەجێهێشت کاتێک
پۆڵس دوایین قسەی بۆ کردن: «ڕۆحی پیرۆز لە ڕێگەی ئیشایا
پێغەمبەرەوە ڕاستی بە باوباپیرانتان فەرمووە: 26 «[بڕۆ لای ئەم
گەلە و پێی بڵێ:”ئێوە هەمیشە دەبیستن بەڵام هەرگیز تێنا گەن،
ئێوە هەمیشە سەیر دەکەن بەڵام هەرگیز نابینن!“ 27 چونکە دڵی
ئەم گەلە ڕەق بووە و گوێیان قورس بووە، چاویان نوقاندووە،
نەوەک بە چاویان ببینن و بە گوێیان ببیستن و بە دڵیان تێبگەن
و بگەڕێنەوە، منیش چاکیان بکەمەوە.] 28 «با لەلاتان زانراو
بێت، ڕزگاریی خودا بۆ ناجولەکەکان نێردرا، ئەوانیش گوێ
دەگرن.» 29 کاتێک ئەمەی گوت، جولەکەکان ڕۆیشتن و
دەمەقاڵێیەکی زۆریان هەبوو. 30 پۆڵس دوو ساڵی تەواو لەو
ماڵەی بە کرێی گرتبوو مایەوە، پێشوازی لە هەموو ئەوانە دەکرد
کە دەهاتنە لای، 31 بەوپەڕی ئازایی و بێ کۆسپ شانشینی
خودای ڕادەگەیاند و سەبارەت بە عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆ خەڵکی فێردەکرد.

ڕۆما

1 لە پۆڵسی بەندەی عیسای مەسیحەوە کە خودا
وەک نێردراوێک بانگی کرد و تەرخانی کرد بۆ ڕاگەیاندنی
مزگێنییەکەی، 2 ئەو مزگێنییەی کە خودا پێشتر لە ڕێگەی
پێغەمبەرەکانەوە لە نووسراوە پیرۆزەکاندا بەڵێنی دابوو، 3
سەبارەت بە کوڕەکەی کە بە جەستە لە نەوەی داود بوو، 4
هەروەها بەگوێرەی ڕۆحی پیرۆز و بە هێزی هەستانەوەی لەنێو
مردووان عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان بە کوڕی خودا
دیاری کرا. 5 لە پێناوی ناوی مەسیح و لە ڕێگەی ئەوەوە،
نیعمەت و نێردراوێتیمان وەرگرت، تاکو هەموو نەتەوەکان
بانگ بکەین بۆ ئەوەی باوەڕ بە مەسیح بهێنن و گوێڕایەڵی بن.
6 ئێوەش لەنێو ئەوانەدان کە خودا بانگی کردن بۆ ئەوەی
هی عیسای مەسیح بن. 7 بۆ هەموو ئەوانەی خۆشەویستی
خودان و لە ڕۆما دەژین، بانگکراون بۆ ئەوەی پیرۆز بن:
با نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆوە لەگەڵتان بێت. 8 سەرەتا، لە پێناوی هەمووتان
بەهۆی عیسای مەسیحەوە سوپاسی خودام دەکەم، چونکە
باوەڕتان لە هەموو جیهاندا بڵاوبووەتەوە. 9 خودا، ئەوەی
بە ڕۆحم خزمەتی دەکەم لە جاڕدانی مزگێنیی کوڕەکەیدا،
شایەتی منە کە چۆن بێ بڕانەوە یادتان دەکەم و 10 بەردەوام لە
نوێژەکانم دەپاڕێمەوە کە هیچ نەبێت ئێستا بە خواستی خودا بۆم
ڕێک بکەوێت بێمە لاتان. 11 تامەزرۆی بینینی ئێوەم تاکو
بۆ جێگیربوونتان بەهرەی ڕۆحیتان بدەمێ، 12 هەموومان
پێکەوە یەکتری هانبدەین، ئێوە بە باوەڕی من و منیش بە
باوەڕی ئێوە. 13 ئەی خوشک و برایان، نامەوێ لەلاتان
شاراوە بێت، زۆر جار بەتەمابووم بێمە لاتان، تاکو لەنێو ئێوەشدا
بەرهەمم هەبێت، هەروەک لەنێو نەتەوەکانی دیکە هەمە،
بەڵام هەتا ئێستا ڕێم لێ گیرابوو. 14 من قەرزاری یۆنانی و
بەربەریم، دانا و نەزان. 15 بۆیە بە پەرۆشم مزگێنی بدەمە
ئێوەی دانیشتووانی ڕۆما. 16 شەرمم بە پەیامی ئینجیل نییە،
لەبەر ئەوەی هێزی خودایە بۆ ڕزگاربوونی هەموو ئەوانەی
باوەڕ دەهێنن، یەکەم جار بۆ جولەکە ئینجا بۆ ناجولەکە. 17
لە پەیامی ئینجیلدا بێتاوانکردن لە خوداوە ئاشکرا دەکرێت،
ئەم بێتاوانکردنەش لە دەستپێکەوە هەتا کۆتایی بە باوەڕە،
وەک نووسراوە: [ئەوەی ڕاستودروستە بە باوەڕ دەژیێت.]
18 لە ئاسمانەوە تووڕەیی خودا لە دژی هەموو خوانەناسی و
خراپەکارییەکی خەڵک دەردەکەوێت، ئەوانەی بە خراپەکانیان
ڕاستی دادەپۆشن، 19 چونکە ئەوەی کە دەبێت لەبارەی
خوداوە بزانرێت، لەلای ئەوان ئاشکرایە، لەبەر ئەوەی خودا
بۆی دەرخستوون. 20 لەبەر ئەوەی سیفەتە نەبینراوەکانی خودا،
توانا هەتاهەتایی و خودایەتییەکەی، لە بەدیهێنانی جیهانەوە
بەهۆی دروستکراوان درکیان پێ کراوە و بە ڕوونی بینراون،
بۆیە بێ بیانوون. (aïdios g126) 21 لەگەڵ ئەوەی کە خودایان
ناسی، بەڵام وەک خودا ستایشیان نەکرد و سوپاسیان نەکرد،
بەڵکو لە بیرکردنەوەیان پووچەڵ بوون و دڵە گێلەکانیان تاریک
بوو. 22 هەرچەندە خۆیان بە دانا دەزانی، بەڵام بوونە گێل، 23
شکۆی خودای نەمریان گۆڕییەوە بە شێوەی پەیکەری مرۆڤی
لەناوچوو و باڵندە و چوارپێ و خشۆک. 24 هەر لەبەر ئەوە
خودا بە هەوەسی دڵیان ئەوانی دایە دەست گڵاوی، تاکو
لەناو خۆیاندا سووکایەتی بە لەشی خۆیانەوە بکەن. 25 ئەوان
ڕاستی خودایان بە درۆ گۆڕییەوە و بەدیهێنراویان پەرست و لە
جیاتی بەدیهێنەر خزمەتیان کرد، ئەوەی هەتاهەتایە ستایش
بۆ ئەوە. ئامین. (aiōn g165) 26 لەبەر ئەوە خودا ئەوانی دایە
دەست هەوەسە ئابڕووبەرەکانیان، چونکە ژنەکانیان جووتبوونی
سروشتییان بە ناسروشتی گۆڕییەوە. 27 پیاوانیش وازیان
هێنا لە جووتبوونی سروشتی لەگەڵ ژنانیان و گڕیان گرت لە
هەوەس بۆ یەکتری. پیاو لەگەڵ پیاو بەدڕەوشتی دەکرد، جا
سزای تەواوی خراپبوونیان لە خۆیاندا وەرگرت. 28 سەرەڕای
ئەوەش، نەیاندەویست لە ناسینی خودا بەردەوام بن، خوداش
ئەوانی دایە دەست مێشکی گەندەڵیان، تاکو ئەوە بکەن کە
ناشێت. 29 پڕبوون لە هەموو ناڕەوایی و خراپە و چاوچنۆکی و
بەدکارییەک. پڕن لە ئیرەیی و کوشتن و دڕایەتی و فێڵبازی و
زیانبەخشی. غەیبەتکارن، 30 بوختانکەرن، ڕقیان لە خودایە،
شەڕفرۆشن، لووتبەرزن، خۆهەڵکێشن، داهێنەری خراپەن،
گوێڕایەڵی دایک و باوک نین، 31 بێ مێشکن و دڵسۆز
نین، بێ هەست و بێ بەزەیین. 32 لەگەڵ ئەوەی دەزانن
حوکمی دادپەروەرانەی خودا بۆ ئەنجامدەرانی ئەم جۆرە کارانە

مردنە، بەڵام نەک تەنها خۆیان ئەو کارانە دەکەن، بەڵکو ئەو
کەسانەش پەسەند دەکەن کە دەیکەن.

2 کەواتە ئەی مرۆڤ، هیچ بیانوویەکت نییە کە حوکمی
کەسێکی دیکە دەدەیت، چونکە بەوەی خەڵکی پێ حوکم
دەدەیت، خۆت تاوانبار دەکەیت، لەبەر ئەوەی تۆ کە حوکم
دەدەیت، خۆشت هەمان شت دەکەیت. 2 بەڵام دەزانین
حوکمی خودا ڕاستە بەسەر ئەوانەی ئەم شتانە دەکەن. 3 کەواتە
ئەی ئەو مرۆڤەی ئەوانە حوکم دەدەیت کە ئەم شتانە دەکەن و
خۆشت هەمان شت دەکەیت، وا دەزانیت لە حوکمی خودا
دەرباز دەبیت؟ 4 یان گاڵتەت بە دەوڵەمەندی نەرمونیانی و
ئارامی و پشوودرێژییەکەی دێت؟ نازانیت نەرمونیانی خودا
بەرەو تۆبەکردنت دەبات؟ 5 بەڵام تۆ لەبەر کەللەڕەقی و دڵی
تۆبە نەکردووت، لە ڕۆژی تووڕەیی و ئاشکراکردنی حوکمی
دادپەروەرانەی خودا، تووڕەیی لەسەر خۆت کۆ دەکەیتەوە. 6
خودا [پاداشتی هەریەکێک بەگوێرەی کردارەکانی دەداتەوە.]
7 ژیانی هەتاهەتاییش بۆ ئەوانەیە کە بە دانبەخۆداگرتنەوە لە
کاری چاکەدا داوای شکۆ و ڕێز و نەمری دەکەن. (aiōnios
g166) 8 بەڵام ڕق و تووڕەیی بۆ ئەوانەیە کە داوای خۆپەرستی
دەکەن و ملکەچی ڕاستی نابن، بۆ ناڕەوایی ملکەچ دەبن.
9 ناخۆشی و تەنگانە بۆ هەر مرۆڤێکە کە خراپە دەکات،
یەکەم جار بۆ جولەکە ئینجا بۆ ناجولەکە. 10 شکۆ و ڕێز و
ئاشتی بۆ هەموو چاکەکارێکە، یەکەم جار بۆ جولەکە ئینجا
بۆ ناجولەکە، 11 چونکە خودا لایەنگری ناکات. 12 هەموو
ئەوانەی کە شەریعەتیان نییە و گوناه دەکەن، بێ شەریعەت
لەناودەچن، هەموو ئەوانەش کە لەژێر دەسەڵاتی شەریعەتدا
گوناه دەکەن، بە شەریعەت حوکم دەدرێن، 13 چونکە ئەوانە
لەلای خودا بێتاوان نین کە شەریعەت دەبیستن، بەڵکو ئەوانە
بێتاوان دەکرێن کە کار بە شەریعەت دەکەن. 14 بێگومان ئەو
نەتەوانەی کە شەریعەتیان نییە، کاتێک بە شێوەیەکی سروشتی
شەریعەتیان پەیڕەو کرد، ئەوانە بۆ خۆیان شەریعەتن، لەگەڵ
ئەوەی شەریعەتیان نییە. 15 ئەوانە بەڵگەی وا نیشان دەدەن
کە فەرزەکانی شەریعەت لە دڵیاندا نووسراوە، ویژدانیان
لەناویاندا شایەتی دەدات، جار هەیە بیریان تاوانباریان دەکات
و جاریش هەیە بەرگرییان لێ دەکات، 16 لەو ڕۆژەدا کاتێک
خودا نهێنییەکانی خەڵک لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە حوکم
دەدات، بەپێی ئەو مزگێنییەی کە من ڕایدەگەیەنم. 17 بەڵام
تۆ، ئەگەر بە جولەکە ناو دەبردرێیت و پشت بە شەریعەتی
تەورات دەبەستیت و شانازی بە خوداوە دەکەیت، 18 ئەگەر
خواستی ئەو دەزانیت، چی باشترینە پەسەندی دەکەیت،
چونکە لە تەورات فێربوویت، 19 ئەگەر لە خۆت دڵنیایت کە
ڕێبەری کوێرەکانیت و ڕووناکییت بۆ ئەوانەی لە تاریکیدان،
20 فێرکاری نەزانان و مامۆستای منداڵانی، چونکە لە تەوراتدا
وێنەی زانین و ڕاستیت هەیە، 21 جا تۆ کە خەڵکی دیکە فێر
دەکەیت، ئایا خۆت فێر ناکەیت؟ تۆ کە ڕایدەگەیەنێت کە
کەس دزی نەکات، ئایا خۆت دزی ناکەیت؟ 22 تۆ کە
دەڵێی داوێنپیسی نەکرێت، ئایا خۆت داوێنپیسی ناکەیت؟ تۆ
کە ڕقت لە بت دەبێتەوە، ئایا پەرستگاکان تاڵان ناکەیت؟
23 کە شانازی بە شەریعەتی تەوراتەوە دەکەیت، ئایا بە
سەرپێچیکردنی شەریعەت سووکایەتی بە خودا ناکەیت؟ 24
وەک نووسراوە: [لەبەر ئێوە لەناو نەتەوەکاندا کفر بە ناوی خودا
دەکرێت.] 25 خەتەنەکردن سوودی دەبێت ئەگەر شەریعەت
پەیڕەو بکەیت، بەڵام ئەگەر سەرپێچی شەریعەت بکەیت، ئەوا
وەکو ئەوەیە کە هەر خەتەنە نەکرابیت. 26 بۆیە ئەگەر خەتەنە
نەکراو کار بە داواکارییە دروستەکانی شەریعەت بکات،
ئایا خەتەنە نەکردنەکەی بە خەتەنەکردن دانانرێت؟ 27 ئیتر
ئەوەی بە سروشت خەتەنە نەکراوە، بەڵام شەریعەت جێبەجێ
دەکات، حوکم بەسەر تۆدا دەدات کە شەریعەتی نووسراو
و خەتەنەکردنت هەیە، هەرچەندە تۆ سەرپێچی شەریعەت
دەکەیت. 28 ئەگەر کەسێک تەنها بە ڕواڵەت جولەکە بێت،
ئەوا لە ڕاستیدا جولەکە نییە، هەروەها ئەگەر خەتەنەکردن تەنها
جەستەیی بێت، ئەوا لە ڕاستیدا خەتەنەکردن نییە. 29 بەڵام
ئەوەی لە ناخەوە جولەکە بێت، ئەوا لە ڕاستیدا جولەکەیە،
هەروەها ئەگەر خەتەنەکردن تەنها بەگوێرەی شەریعەتی نووسراو
ئەنجام بدرێت، ئەوا خەتەنەکردن نییە، بەڵکو خەتەنەکردنی دڵ
کە لە ڕێگەی ڕۆحی پیرۆزەوەیە، خەتەنەکردنی ڕاستەقینەیە.
ئەوەی ستایشی لەلای خەڵک نییە، بەڵکو لەلای خودایە.

3 کەواتە، جولەکەکان چییان لە نەتەوەکانی دیکە زیاترە؟
یان سوودی خەتەنەکردن چییە؟ 2 زۆر شتیان لە نەتەوەکانی
دیکە زیاترە! پێش هەموو شتێک، وشەکانی خودایان پێ
سپێردرا. 3 کەواتە چی دەبێت ئەگەر هاتوو هەندێکیان بێباوەڕ
بوون؟ ئایا دڵسۆز نەبوونیان دڵسۆزیی خودا پووچەڵ دەکاتەوە؟
4 نەخێر! بەڵکو با خودا ڕاستگۆ بێت و هەموو مرۆڤ
درۆزن. وەک نووسراوە: [تاکو لە قسەکانت ڕاست بیت و
سەرکەوتوو بیت لە حوکمەکانت.] 5 بەڵام ئەگەر ناڕەواییمان
ڕەوایی خودا دەردەخات، چی بڵێین؟ ئایا خودا زۆردارە ئەگەر
تووڕەیی خۆی بەسەرماندا بڕژێنێت؟ (وەک مرۆڤ قسە
دەکەم.) 6 نەخێر! ئەگینا چۆن خودا جیهان حوکم دەدات؟
7 لەوانەیە یەکێک بڵێ: «ئەگەر درۆی من ڕاستی خودا بۆ
شکۆی ئەو زیاتر بکات، بۆچی من هێشتا وەک گوناهبارێک
تاوانبار دەکرێم؟» 8 ئەی بۆ نەڵێین: «با خراپە بکەین تاکو
چاکەی بەدواوە بێت،» وەک هەندێک بوختان بە دەممانەوە
هەڵدەبەستن؟ ئەو کەسانە تاوانبارکردنیان دادپەروەرانەیە! 9
کەواتە چی بڵێین؟ ئایا ئێمەی جولەکە لە خەڵکانی تر باشترین؟
نەخێر، چونکە ئێمە جولەکە و ناجولەکەمان تۆمەتبار کرد کە
هەردووکیان لەژێر دەسەڵاتی گوناهن، 10 وەک نووسراوە:
[کەس بێتاوان نییە، تەنانەت یەک کەسیش، 11 کەس نییە
تێبگات، کەس نییە بەدوای خودا بگەڕێت. 12 هەموو ڕوویان
وەرگێڕا و تێکڕا بێ سوود بوون. کەس نییە چاکە بکات،
تەنانەت یەکێکیش نییە.] 13 [قوڕگیان گۆڕێکی کراوەیە، بە
زمانیان فێڵبازی دەکەن.] [ژەهری تیرەمار لەژێر لێویانە.]
14 [دەمیان پڕە لە نەفرەت و تاڵاو.] 15 [پێیان خێرایە بۆ
خوێنڕشتن، 16 وێرانی و دەردەسەری لەسەر ڕێگایانە 17
ڕێگای ئاشتی پێنازانن.] 18 [ترسی خودایان لەبەرچاو نییە.]
19 ئێستا دەزانین هەرچی شەریعەت دەیڵێت، بەوانەی دەڵێت
کە لەژێر سایەی شەریعەتدان، تاکو هەموو دەمێک دابخرێت
و هەموو جیهان بکەوێتە ژێر لێپرسینەوەی خودا. 20 بە کرداری
شەریعەت کەس لەلای خودا بێتاوان نابێت، بەڵکو گوناه
لە ڕێگەی شەریعەتەوە دەناسرێت. 21 بەڵام ئێستا بەبێ
شەریعەت بێتاوانکردن لەلایەن خوداوە ئاشکرا کرا، تەورات و
پەیامی پێغەمبەرانیش شایەتی بۆ دەدەن. 22 ئەم بێتاوانکردنە
لە خوداوەیە لە ڕێگەی باوەڕ بە عیسای مەسیح، بۆ هەموو
ئەوانەیە کە باوەڕ دەهێنن، بەبێ جیاوازی، 23 لەبەر ئەوەی
هەمووان گوناهیان کرد و لە شکۆی خودا دوور کەوتنەوە و
24 بەخۆڕایی بە نیعمەتی ئەو بێتاوان کران، بەو کڕینەوەیەی
کە لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە هەیە. 25 خودا مەسیحی
وەک کەفارەت پێشکەش کرد، ئەگەر باوەڕ بە خوێنی
ئەو بهێنین. ئەمەی بۆ دەرخستنی دادپەروەرییەکەی خۆی
کرد، بۆ چاوپۆشیکردن لە گوناهەکانی ڕابردوو، بە پشوودرێژیی
خودا، 26 هەروەها بۆ دەرخستنی دادپەروەرییەکەی لە کاتی
ئێستادا، تاکو دادپەروەر بێت و ئەوانە بێتاوان بکات کە
باوەڕیان بە عیسایە. 27 بۆیە لەخۆباییبوون لەکوێیە؟ نەماوە.
بەپێی چ بنەمایەک؟ ئایا بەپێی بنەمای کردار؟ نەخێر، بەڵکو
بەپێی بنەمای باوەڕ. 28 کەواتە بۆمان دەردەکەوێت کە
مرۆڤ بە باوەڕ بێتاوان دەکرێت، نەک بە جێبەجێ کردنی
فەرزەکانی شەریعەت. 29 ئایا خودا تەنها هی جولەکەیە؟ ئەی
هی نەتەوەکانی دیکەش نییە؟ بەڵێ، هی نەتەوەکانی دیکەشە،
30 چونکە تەنها یەک خودا هەیە کە خەتەنەکراو بە باوەڕ
بێتاوان دەکات و خەتەنە نەکراویش بەهۆی هەمان باوەڕەوە
بێتاوان دەکات. 31 ئایا شەریعەت بەهۆی باوەڕەوە پووچەڵ
دەکەینەوە؟ نەخێر، بەڵکو شەریعەت دەچەسپێنین.

4 ئیتر چی بڵێین، ئیبراهیم کە بە جەستە باوکمانە، چی بۆ
دەرکەوت؟ 2 ئەگەر ئیبراهیم بە کردار بێتاوان بووایە شانازی
دەکرد، بەڵام نەک لەلای خودا. 3 ئایا لەو بارەیەوە نووسراوە
پیرۆزەکە چی دەفەرموێ؟ [ئیبراهیم باوەڕی بە خودا هێنا
و ئەمەشی بە ڕاستودروستی بۆ دانرا.] 4 ئەو کەسەی کار
دەکات، کرێیەکەی بە دیاریی دانانرێت، بەڵکو مافی خۆیەتی.
5 بەڵام ئەوەی کار ناکات، بەڵکو باوەڕی بەوە هەیە کە خودا
گوناهبار بێتاوان دەکات، ئەوا باوەڕەکەی بە ڕاستودروستی
بۆ دادەنرێت. 6 داود لە خۆزگەخواستن بەو کەسەی کە
خودا بەبێ کردار ڕاستودروستیی بۆ دادەنێت، هەمان شت
دەڵێت: 7 [خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی لە یاخیبوونەکانیان
بەخشراون، گوناهەکانیان داپۆشراون. 8 خۆزگە دەخوازرێت
بەو کەسەی کە یەزدان گوناهی لەسەر ناژمێرێت.] 9 ئایا ئەم

خۆزگەخواستنە تەنها بۆ خەتەنەکراوانە یان بۆ خەتەنەنەکراوانیشە؟
ئێمە دەڵێین باوەڕ بۆ ئیبراهیم بە ڕاستودروستی دانرا. 10
کەواتە چۆن دانرا؟ بە خەتەنەکردن یان بێ خەتەنەکردن؟ بە
خەتەنەکردن نا بەڵکو بێ خەتەنەکردن! 11 ئیتر ئیبراهیم نیشانەی
خەتەنەکردنی وەرگرت، لە ڕێگەی باوەڕەوە بێ خەتەنەکردن
مۆری ڕاستودروستی وەرگرت، تاکو ببێتە باوکی هەموو ئەوانەی
باوەڕ دەهێنن و خەتەنە نەکراون، تاکو بۆیان بە ڕاستودروستی
دابنرێت. 12 هەروەها باوکی ئەوانەی کە نەک تەنها خەتەنە
کراون، بەڵکو کەوتوونەتە شوێن ئەو باوەڕەی کە ئیبراهیمی
باوکمان هەیبوو پێش ئەوەی خەتەنە بکرێت. 13 جا ئەو بەڵێنەی
بە ئیبراهیم یان بە نەوەکەی درابوو کە ببێتە میراتگری جیهان،
بەهۆی شەریعەتەوە نەبوو، بەڵکو بەهۆی ئەو ڕاستودروستییەوە
بوو کە لە ڕێگەی باوەڕەوە بوو، 14 چونکە ئەگەر ئەوانەی کە
پشت بە شەریعەت دەبەستن میراتگر بن، ئەوا باوەڕ بێ سوود
دەبێت و بەڵێنی خوداش پووچەڵ، 15 چونکە شەریعەت
تووڕەیی خودای لێ دەکەوێتەوە. ئەگەر شەریعەت نەبێت،
سەرپێچییش نییە. 16 بۆیە بەڵێن لە باوەڕەوەیە، تاکو بەگوێرەی
نیعمەت بێت و بۆ هەموو نەوەکانی ئیبراهیم مسۆگەر بێت، نەک
تەنها بۆ ئەوانەی کە پشت بە شەریعەت دەبەستن، بەڵکو
بۆ ئەوانەش کە هەمان باوەڕی ئیبراهیمیان هەیە. ئەو باوکی
هەموومانە، 17 وەکو نووسراوە: [من تۆم کردووە بە باوکی
چەندین نەتەوە.] ئیبراهیم باوکمانە لەبەرچاوی خودا کە باوەڕی
پێ هێنا، ئەوەی مردوو زیندوو دەکاتەوە و ئەو شتەی بوونی
نییە دەیهێنێتە بوون. 18 هەرچەندە هیچ هیوا و ئومێدێک بەدی
نەدەکرا، بەڵام ئیبراهیم ئومێدەوار بوو و باوەڕی بەوە هێنا کە
دەبێتە باوکی چەندین نەتەوە، بەگوێرەی ئەوەی گوترابوو:
[نەوەکەت بەم شێوەیە دەبێت.] 19 باوەڕیشی لاواز نەبوو
کە بینی لەشی وا مردووە، چونکە تەمەنی نزیکەی سەد ساڵ
بوو، هەروەها سارای ژنیشی لە سکوزا چووبووەوە. 20 بە
بێباوەڕی گومانی لە بەڵێنی خودا نەکرد، بەڵکو باوەڕی بەهێز
بوو و خودای شکۆدار کرد، 21 دڵنیابوو کە خودا توانای
هەیە بەڵێنی خۆی بباتەسەر. 22 لەبەر ئەمە [بە ڕاستودروستی
بۆی دانرا.] 23 ئەوەی نووسراوە: [بۆی دانرا] تەنها لە پێناوی
ئەودا نەبوو، 24 بەڵکو لە پێناوی ئێمەشدا بوو، جا بۆمان بە
ڕاستودروستی دادەنرێت، کە باوەڕمان هەیە بەوەی عیسای
خاوەن شکۆمانی لەنێو مردووان هەستاندەوە. 25 ئەوەی لە
پێناوی گوناهەکانمان بە گرتن درا و لە پێناوی بێتاوانکردنمان
هەستێنرایەوە.

5 کەواتە، لەبەر ئەوەی بە باوەڕ بێتاوان کراوین، لە ڕێگەی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمانەوە لەگەڵ خودا ئاشتیمان
هەیە، 2 لە ڕێگەی ئەویشەوە ڕێپێدراوییێتیمان وەرگرت بەهۆی
باوەڕ بێینە ناو ئەم نیعمەتەی کە ئێستا تێیدا نیشتەجێین.
شانازیش بە هیوای شکۆی خودا دەکەین. 3 تەنها ئەمە نا، بەڵکو
لە تەنگانەشدا شانازی دەکەین، دەزانین تەنگانە دانبەخۆداگرتن
دروستدەکات، 4 دانبەخۆداگرتنیش ئەزموون، ئەزموونیش
هیوا، 5 هیواش نابێتە هۆی شەرمەزاری، چونکە خۆشەویستی
خودا ڕژاوەتە ناو دڵمان، بە ڕۆحی پیرۆز کە پێمان دراوە. 6
کاتێک هێشتا لاواز بووین، مەسیح لە کاتی دیاریکراودا لە پێناو
گوناهباران مرد. 7 لەبەر ئەوەی بە دەگمەن کەسێک لە پێناوی
مرۆڤێکی ڕاستودروست دەمرێت، لەوانەیە لە پێناوی مرۆڤێکی
باش کەسێک بوێرێت بمرێت. 8 بەڵام خودا خۆشەویستی
خۆی بۆ دەرخستین، بەوەی مەسیح لە پێناوی ئێمەدا مرد،
کاتێک هێشتا گوناهبار بووین. 9 ئێستاش کە بە خوێنی ئەو
بێتاوان کراوین، لە ڕێگەی ئەوەوە چەندە زیاتر لە تووڕەیی
خودا ڕزگار دەبین! 10 لەبەر ئەوەی ئەگەر کاتێک دوژمن
بووین لەگەڵ خودا، بە مردنی کوڕەکەی ئاشت بووینەوە،
ئەی دوای ئەوەی کە ئاشت بووینەوە چەند زیاتر بە ژیانی
ئەو ڕزگار دەبین! 11 نەک تەنها ئەمە، بەڵکو بەهۆی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمانەوە شانازی بە خودا دەکەین، ئەوەی
ئێستا بەهۆیەوە ئاشتبوونەوەمان وەرگرتووە. 12 لەبەر ئەمە،
چۆن لە ڕێگەی مرۆڤێکەوە گوناه هاتە جیهان، لە ڕێگەی
گوناهیشەوە مردن، بەم شێوەیە مردن هەموو خەڵکی گرتەوە،
لەبەر ئەوەی هەموو گوناهیان کرد. 13 بێگومان، پێش هاتنی
تەورات گوناه لە جیهاندا بوو، بەڵام کە شەریعەتی تەورات
نەبێت گوناه ناژمێردرێت. 14 کەچی مردن لە ئادەمەوە
هەتا موسا حوکمڕانی دەکرد، تەنانەت بەسەر ئەوانەشەوە کە لە
شێوەی یاخیبوونەکەی ئادەم گوناهیان نەکردبوو، کە نموونەی

ئەو کەسەیە کە دێت. 15 بەڵام دیاری وەکو گوناه نییە. ئەگەر
زۆر کەس بەگوناهی کەسێک مردن، جا چەند زیاتر نیعمەتی
خودا و دیارییەکە بەهۆی نیعمەتی مرۆڤێکەوە کە عیسای
مەسیحە، بەسەر زۆر کەس ڕژا. 16 هەروەها ئەو دیارییە
وەک ئەنجامی گوناهی مرۆڤێک نییە: چونکە حوکمدان لە یەک
گوناهەوە تاوانبارکردنی هێنایە کایەوە، بەڵام دیاری لە گوناهی
زۆرەوە بێتاوانیی هێنایە کایەوە. 17 ئەگەر بەگوناهی کەسێک،
مردن لە ڕێگەی ئەو کەسەوە حوکمڕانی کرد، ئیتر چەند زیاتر
ئەوانەی پڕیی نیعمەت و دیاری ڕاستودروستی وەردەگرن،
لە ژیاندا حوکمڕانی دەکەن بە کەسێک کە عیسای مەسیحە.
18 کەواتە وەک چۆن بە یەک گوناه تاوانبارکردن بۆ هەموو
مرۆڤ هاتە کایەوە، بە هەمان شێوە بە کارێکی ڕاستودروست
بێتاوانکردن هاتە کایەوە کە ژیان بۆ هەموو مرۆڤ دەهێنێت.
19 لەبەر ئەوەی وەک چۆن بە یاخیبوونی کەسێک زۆر
کەس گوناهبار کران، بە هەمان شێوە بەگوێڕایەڵی کەسێک
زۆر کەس بێتاوان دەکرێن. 20 تەورات هات تاکو گوناه
زۆر بێت. بەڵام لەکوێ گوناه زۆر بوو، نیعمەت زۆر زیاتر
بوو، 21 تاکو چۆن گوناه بە مردن حوکمڕانی کرد، ئاواش بە
ڕاستودروستی نیعمەت حوکمڕانی دەکات بۆ ژیانی هەتاهەتایی
بە عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان. (aiōnios g166)

6 باشە چی بڵێین؟ ئایا لە گوناه بەردەوام بین تاکو نیعمەت
زیاد بێت؟ 2 نەخێر! ئێمە کە سەبارەت بە گوناه مردین،
ئیتر چۆن تێیدا بژین؟ 3 ئایا نازانن ئێمە هەموومان کە بە
لەئاوهەڵکێشان لەگەڵ عیسای مەسیح یەکمانگرتووە، هەروەها لە
مردنەکەشیدا یەکمانگرتووە؟ 4 بۆیە بە لەئاوهەڵکێشان لەگەڵ ئەو
بۆ مردن نێژراین، تاکو چۆن مەسیح لەنێو مردووان بە شکۆی
باوکەوە هەستایەوە، ئێمەش ژیانێکی نوێ بژین. 5 ئەگەر لە
شێوەی مردنەکەی لەگەڵیدا یەکمانگرتبێت، لە هەستانەوەکەشی
ئاوا دەبین. 6 ئێمە دەزانین کە مرۆڤە کۆنەکەمان لەگەڵ ئەو
لە خاچ درا، بۆ ئەوەی ئەو جەستەیەی کە لەژێر ڕکێفی
گوناه بوو بتوانرێت بەلاوە بنرێت، هەتا چیتر کۆیلەی گوناه
نەبین. 7 ئەوەی مرد لە گوناه ئازاد کراوە. 8 بەڵام ئەگەر
لەگەڵ مەسیحدا مردووین، باوەڕمان هەیە لەگەڵ ئەویش
دەژین، 9 دەزانین مەسیح کە لەنێو مردووان هەستێنرایەوە،
جارێکی دیکە نامرێتەوە. ئیتر مردن دەسەڵاتی بەسەریدا
نییە. 10 ئەو مردنەی مرد، تەنها جارێک لەبەر گوناه مرد.
بەڵام ئەو ژیانەی دەژیێت بۆ خودا دەژیێت. 11 ئێوەش
سەبارەت بە گوناه خۆتان بە مردوو دابنێن، بەڵام بە یەکبوونتان
لەگەڵ عیسای مەسیحدا خۆتان بۆ خودا بە زیندوو بزانن. 12
کەواتە مەهێڵن گوناه حوکمڕانی لەشی لەناوچووتان بکات،
تاکو گوێڕایەڵی ئارەزووەکانی بن. 13 ئەندامانتان وەک ئامێری
ناڕەوایی بۆ گوناه پێشکەش مەکەن، بەڵکو خۆتان پێشکەشی
خودا بکەن، وەک زیندووی نێو مردووان و ئەندامانتان وەک
ئامێری ڕاستودروستی بۆ خودا. 14 چیتر گوناه دەسەڵاتی
بەسەرتاندا نابێت، چونکە لەژێر سایەی شەریعەتدا نین، بەڵکو
لەژێر سایەی نیعمەتدان. 15 کەواتە چی؟ ئایا گوناه بکەین،
چونکە لەژێر سایەی شەریعەتدا نین بەڵکو لەژێر سایەی
نیعمەتداین؟ نەخێر! 16 ئایا نازانن کاتێک خۆتان وەک کۆیلە
ملکەچی کەسێک دەکەن، دەبنە کۆیلەی ئەوەی ملکەچن
بۆی، جا بۆ گوناه کە بەرەو مردنە یان بۆ گوێڕایەڵی کە بەرەو
ڕاستودروستییە؟ 17 بەڵام سوپاس بۆ خودا لەگەڵ ئەوەی
کۆیلەی گوناه بوون، لە دڵەوە ملکەچی ئەو شێوە فێرکردنە
بوون کە پێتان سپێردرا. 18 ئێوە لە گوناه ئازاد کران و بوونە
بەندەی ڕاستودروستی. 19 لەبەر لاوازی جەستەتان وەک
مرۆڤێکی سادە دەدوێم. ئیتر وەک چۆن لە پێشدا ئەندامەکانی
لەشتان وەک کۆیلەی گڵاوی و خراپە پێشکەشی خراپە
کرد، ئێستاش ئەندامەکانتان وەک بەندەی ڕاستودروستی بۆ
پیرۆزی پێشکەش بکەن، 20 چونکە کاتێک کۆیلەی گوناه
بوون، سەبارەت بە ڕاستودروستی ئازاد بوون. 21 ئەو کاتە چ
بەرهەمێکتان هەبوو لەو شتانەی ئێستا لە بەرامبەریان هەست بە
تەریق بوونەوە دەکەن؟ چونکە دەرئەنجامی ئەو شتانە مردنە.
22 بەڵام ئێستا کە لە گوناه ئازاد کراون و بوونەتە بەندەی
خودا، بەرهەمتان بۆ پیرۆزی هەیە و دەرئەنجامەکەی ژیانی
هەتاهەتاییە، (aiōnios g166) 23 چونکە کرێی گوناه مردنە، بەڵام
دیاری خودا ژیانی هەتاهەتاییە کە لە ڕێگەی عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆمانەوەیە. (aiōnios g166)

7 ئەی خوشک و برایان، بۆ ئێوە دەدوێم کە لە تەورات
دەزانن، ئایا ئێوە نازانن شەریعەتی تەورات دەسەڵاتی بەسەر
مرۆڤدا هەیە هەتا ئەو کاتەی زیندووە؟ 2 بۆ نموونە، ژن
بەپێی شەریعەت بە مێردە زیندووەکەیەوە بەستراوەتەوە،
بەڵام کە مێردەکە مرد، ئەوا لەو شەریعەتە ئازاد دەبێت
کە بە مێردەکەیەوە بەستبوویەوە. 3 کەواتە تاکو مێردەکە
زیندوو بێت، ژنەکە بە داوێنپیس ناودەبردرێت ئەگەر بووە
هی پیاوێکی دیکە. بەڵام ئەگەر مێردەکە بمرێت، ئەوسا لە
دەسەڵاتی شەریعەت ئازادە و داوێنپیس نییە ئەگەر بووە
هی پیاوێکی دیکە. 4 ئێتر براکانم، ئێوەش بە لەشی مەسیح
سەبارەت بە شەریعەت مردن، تاکو ببنە هی کەسێکی دیکە،
ئەو کەسەی لەناو مردووان هەستێنرایەوە، تاکو بۆ خودا
بەرهەم بدەین، 5 چونکە کاتێک لەژێر کاریگەری سروشتی
دنیایی دەژیاین، ئارەزووەکانی گوناه بەهۆی شەریعەتەوە لە
ئەندامەکانی لەشماندا کاری دەکرد، بۆیە ئەو کارانەی دەمانکرد
دەبوونە هۆی مردن. 6 بەڵام ئێستا ئازاد بووین لە شەریعەتی
تەورات، مردین سەبارەت بەوەی ئێمەی بەستبووەوە، تاکو
بە ڕێگای نوێی ڕۆحی پیرۆز خزمەت بکەین، نەک بە ڕێگای
کۆنی شەریعەتی نووسراو. 7 کەواتە چی بڵێین؟ ئایا تەورات
خۆی سەرچاوەی گوناهە؟ حاشا! چونکە لە ڕێگەی شەریعەتی
تەوراتەوە نەبووایە، گوناهم نەدەناسی. هەروەها واتای تەواوی
چاوچنۆکیم نەدەزانی ئەگەر تەورات نەیگوتایە [چاو مەبڕە
هیچ شتێک کە هی کەسێکی دیکە بێت.] 8 بەڵام گوناه
ئەم ڕاسپاردەیەی قۆستەوە و هەموو چاوچنۆکییەکی لە مندا
وروژاند، چونکە گوناه بەبێ شەریعەت مردووە. 9 منیش پێشتر
بەبێ شەریعەت دەژیام، بەڵام کاتێک ڕاسپاردە هات، گوناه
هاتە ژیان و منیش مردم. 10 بینیم هەمان ئەو ڕاسپاردەیەی
مایەی ژیانە، بۆ من مردنە، 11 چونکە گوناه ڕاسپاردەکەی
قۆستەوە و منی خەڵەتاند و بەو منی کوشت. 12 کەواتە
تەورات پیرۆزە، ڕاسپاردەش پیرۆز و دادپەروەر و چاکە.
13 ئایا چاکە بۆ من بووەتە مایەی مردن؟ حاشا! بەڵکو
گوناه بەهۆی چاکەوە مردنی لە مندا هێنایە کایەوە، بۆ ئەوەی
دەربکەوێت کە گوناه بە ڕاستی گوناهە و تاکو لە ڕێگەی
ڕاسپاردەکەوە ئاشکرابێت کە گوناه تەواو خراپە. 14 ئێمە دەزانین
تەورات ڕۆحییە، بەڵام من دنیاییم و وەک کۆیلە فرۆشراوم بە
گوناه. 15 ئێتر نازانم چی دەکەم، چونکە ئەوەی دەمەوێت
نایکەم، بەڵکو ئەوە دەکەم کە ڕقم لێیەتی. 16 ئەگەر ئەوە
بکەم کە نامەوێت، ئەوسا تەورات پەسەند دەکەم کە باشە.
17 ئێتر من نیم کە وا دەکەم، بەڵکو ئەو گوناهەی لە مندا
نیشتەجێیە، 18 چونکە دەزانم هیچ چاکەیەک لە مندا نیشتەجێ
نییە، واتە لە سروشتی دنیاییمدا. خواست لەلام ئامادەیە، بەڵام
توانای چاکەکردنم نییە، 19 چونکە ئەو چاکەیەی دەمەوێت
نایکەم، بەڵکو ئەو خراپەی کە نامەوێت ئەوە دەکەم. 20
ئەگەر ئەوەم کرد کە نامەوێت، ئێتر ئەوە من نیم کە دەیکەم،
بەڵکو ئەو گوناهەی لە مندا نیشتەجێیە. 21 کەواتە ئەم یاسایە
دەبینم: کاتێک دەمەوێت چاکە بکەم، خراپە لەلام ئامادەیە،
22 چونکە لە ناخمدا بە شەریعەتی خودا دڵشادم، 23 بەڵام
یاسایەکی دیکە لە ئەندامانی جەستەمدا دەبینم، کە بەربەرەکانێ
یاسای هزرم دەکات و دەمکاتە دیلی یاسای گوناه کە لە
ئەندامەکانی جەستەمدایە. 24 ئای لە منی مرۆڤی بەدبەخت! کێ
فریام دەکەوێت لەدەست ئەم جەستەیەم کە بۆ مردنە؟ 25
سوپاسی خودا دەکەم کە لە ڕێگەی عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆمانەوە دەربازم دەکات! کەواتە بە بیری خۆم خزمەتی
شەریعەتی خودا دەکەم، بەڵام بە سروشتی دنیاییم خزمەتی
یاسای گوناه دەکەم.

8 کەواتە ئێستا تاوانبارکردن بۆ ئەوانە نییە کە لەگەڵ عیسای
مەسیحدا یەکن، 2 چونکە لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە یاسای
ڕۆحی ژیان لە یاسای گوناه و مردن ئازادی کردیت. 3 خودا
ئەوەی کرد کە شەریعەت بەهۆی لاوازی سروشتی دنیایی
نەیتوانی بیکات: کوڕەکەی خۆی لە شێوەی جەستەی مرۆڤی
گوناهبار نارد بۆ ئەوەی ببێتە قوربانی گوناه. لە جەستەی
مرۆڤانەدا گوناهی تاوانبار کرد، 4 تاکو داواکارییە دروستەکانی
شەریعەتی تەورات لە ئێمەدا بێتە دی، کە بەگوێرەی سروشتی
دنیایی ناژین، بەڵکو بەگوێرەی ڕۆحی پیرۆز. 5 ئەوانەی
بەگوێرەی سروشتی دنیایی دەژین، بایەخ بە کاروباری سروشتی
دنیایی دەدەن، بەڵام ئەوانەی بەگوێرەی ڕۆحی پیرۆز دەژین،
بایەخ بە کاروباری ڕۆحی پیرۆز دەدەن. 6 بایەخدان بە سروشتی

دنیایی مردنە، بەڵام بایەخدان بە ڕۆحەکە ژیان و ئاشتییە. 7
بایەخدان بە سروشتی دنیایی دوژمنایەتییە لەگەڵ خودا، چونکە
ملکەچی شەریعەتی خودا نابێت، لەبەر ئەوەی ناتوانێت. 8 جا
ئەوانەی لەژێر کاریگەری سروشتی دنیایین ناتوانن خودا ڕازی
بکەن. 9 بەڵام ئێوە، ئەگەر ڕۆحی خودا لەناوتاندا نیشتەجێ
بێت، ئەوا لەژێر کاریگەری سروشتی دنیایی نین، بەڵکو لە
لەژێر کاریگەری ڕۆحدان. ئەگەر کەسێکیش ڕۆحی مەسیحی
نەبێت، ئەوا هی مەسیح نییە. 10 ئەگەر مەسیح لە ئێوەدا
بێت، ئەوا جەستە بەهۆی گوناه مردووە، بەڵام ڕۆح بەهۆی
ڕاستودروستی زیندووە. 11 ئەگەر ڕۆحی ئەوەی عیسای لەنێو
مردووان هەستاندەوە لە ئێوەدا نیشتەجێ بێت، ئەوا ئەوەی
مەسیحی لەنێو مردووان هەستاندەوە بە ڕۆحی خۆی کە لە
ئێوەدا نیشتەجێیە لەشی مردووشتان زیندوو دەکاتەوە. 12
بۆیە ئەی خوشک و برایان، ئێمە قەرزارین، بەڵام قەرزاری
سروشتی دنیایی نین، تاکو بەگوێرەی ئەو بژین. 13 ئەگەر بێتو
ئێوە بەگوێرەی سروشتی دنیایی بژین دەمرن، بەڵام ئەگەر بە
ڕۆحی پیرۆز کردارەکانی سروشتی دنیاییتان مراند، ئەوا دەژین،
14 چونکە هەموو ئەوانەی ڕۆحی خودا بەڕێوەیان دەبات،
ڕۆڵەی خودان. 15 ئێوە ڕۆحی کۆیلەییتان وەرنەگرتووە تاکو بۆ
ترس بتانگەڕێنێتەوە، بەڵکو ڕۆحی لەخۆگرتنەوەتان وەرگرتووە،
بەهۆیەوە هاوار دەکەین: «بابە! باوکە!» 16 ڕۆحی پیرۆز خۆی
شایەتی بۆ ڕۆحمان دەدات کە منداڵی خوداین. 17 ئەگەر
منداڵی بین، میراتگریشین، میراتگری خودا و هاومیراتی مەسیح،
ئەگەر لە ڕاستیدا لەگەڵ ئەو ئازار بچێژین، بۆ ئەوەیە لەگەڵ
ئەو شکۆدار بین. 18 پێم وایە ئازارەکانی ئێستا لەگەڵ شکۆی
داهاتوو کە تیاماندا ئاشکرا دەکرێت بەراورد ناکرێت، 19
چونکە بەدیهێنراو بە پەرۆشەوە چاوەڕێ دەکات ڕۆڵەکانی
خودا ئاشکرا بکرێن. 20 بەدیهێنراو ملکەچی بێبەرخبوون بوو،
نەک بە ویستی خۆی، بەڵکو بە ویستی ئەوەی کە ملکەچی
کرد، بە هیوای ئەوەی 21 کە خودی بەدیهێنراو لە کۆیلایەتی
گەندەڵی ئازاد بکرێت تاکو هاوبەش بێت لە سەربەستی
شکۆمەندی منداڵانی خودا. 22 دەزانین هەموو بەدیهێنراوان
هەتا ئێستا بەیەکەوە دەناڵێنن و ژانیان گرتووە. 23 تەنها ئەمە نا،
بەڵکو ئێمە کە یەکەمین بەرهەمی ڕۆحی پیرۆزمان وەرگرت، لە
ناخماندا دەناڵێنین و بە پەرۆشەوە چاوەڕێی لەخۆگرتنەوەین،
واتە ڕزگاریی جەستەمان، 24 چونکە بە هیواوە ڕزگارمان
بوو. بەڵام هیوای بینراو هیوا نییە. ئەوەی دەیبینی هیوای
چی پێ دەخوازیت؟ 25 بەڵام ئەگەر هیوای شتێک بخوازین
کە بینراو نییە، ئەوا بە دانبەخۆداگرتنەوە چاوەڕێی دەکەین.
26 بە هەمان شێوە ڕۆحی پیرۆز لە لاوازییەکانماندا یارمەتیمان
دەدات. نازانین لە پێناوی چی نوێژ بکەین، بەڵام ڕۆحی پیرۆز
خۆی بە ناڵەوە داکۆکیمان لێدەکات بە شێوەیەک کە باس
ناکرێت. 27 ئەوەی دڵی مرۆڤ دەپشکنێت، دەزانێت ڕۆحی
پیرۆز بایەخ بە چی دەدات، چونکە بەگوێرەی خواستی خودا
داکۆکی لە گەلی پیرۆزی خودا دەکات. 28 ئێمە دەزانین خودا
لە هەموو شتەکاندا کار دەکات بۆ چاکەی ئەوانەی ئەویان
خۆشدەوێت، ئەوانەی بەگوێرەی مەبەستی ئەو بانگکراون، 29
چونکە ئەوانەی پێشتر ناسیبوونی، پێشتر دیاری کردن بۆ ئەوەی
وەک وێنەی کوڕەکەی ئەویان لێ بێت، تاکو لەنێو زۆرێک
لە خوشک و برایاندا ئەو ببێتە نۆبەرە. 30 ئەوانەی پێشتر
دیاری کردن بانگیشی کردن، ئەوانەی بانگی کردن بێتاوانیشی
کردن، ئەوانەی بێتاوانی کردن شکۆداریشی کردن. 31 ئیتر
چی بەمانە بڵێین؟ ئەگەر خودا لەگەڵمان بێت، کێ دژمانە؟ 32
ئەوەی دەستی بە کوڕەکەی خۆیەوە نەگرت، بەڵکو لە پێناوی
هەموومان پێشکەشی کرد، ئیتر چۆن لەگەڵ ئەو هەموو شتێکمان
بەخۆڕایی ناداتێ؟ 33 کێ سکاڵا لە هەڵبژێردراوانی خودا
دەکات؟ خودایە ئەوەی بێتاوان دەکات. 34 کێیە تاوانبار
دەکات؟ کەس نییە. عیسای مەسیحە کە مرد، بەڵکو لەمەش
زیاتر هەستێنرایەوە، هەر ئەویش لە دەستەڕاستی خودایە و
داکۆکیمان لێدەکات. 35 کێ لە خۆشەویستی مەسیح جیامان
دەکاتەوە؟ ناخۆشی یان تەنگانە یان چەوسانەوە یان قاتوقڕی
یان ڕووتی یان مەترسی یاخود شمشێر؟ 36 وەک نووسراوە:
[لە پێناوی تۆ بە درێژایی ڕۆژ ڕووبەڕووی مردن دەبینەوە،
وەک مەڕ بۆ سەربڕین دادەنرێین.] 37 بەڵام لە هەموو ئەمانەدا
لە ڕادەبەدەر سەرکەوتووین لە ڕێگەی ئەوەی کە خۆشی
ویستووین، 38 چونکە دڵنیام نە مردن و نە ژیان، نە فریشتەکان
و نە سەرۆکەکان، نە شتەکانی ئێستا و نە شتەکانی داهاتوو، نە
هێزەکان، 39 نە بەرزی و نە قووڵی، نە بەدیهێنراوی دیکە،

ناتوانێت لە خۆشەویستی خودا جیامان بکاتەوە کە لە ڕێگەی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمانەوە بۆمان دێت.

9 مەسیح شایەتمە کە ڕاستی دەڵێم و درۆ ناکەم، ویژدانیشم
بە ڕۆحی پیرۆز ئەوە دووپات دەکاتەوە، 2 کە زۆر دڵتەنگم و
ئازارێکی بێ بڕانەوەم لە دڵدایە. 3 خۆزگە خۆم نەفرەتم لێ بکرایە
و لە مەسیح بێبەش بوومایە، لە پێناوی برایانم، هاونەژادەکانم،
4 ئیسرائیلییەکان. لەخۆگرتنەوە و شکۆ و پەیمانەکان و وەرگرتنی
تەورات و ڕێوڕەسمەکانی پەرستن و بەڵێنەکان هی ئەوانە. 5
باوکانیش هی ئەوانن و مەسیحیش بەگوێرەی جەستە لەوانەوە
هاتووە، ئەوەی لە سەرووی هەمووانە، هەتاهەتایە خودایەکی
پیرۆزە! ئامین. (aiōn g165) 6 واتای ئەوە نییە کە فەرمایشتی
خودا کاریگەری نەماوە، چونکە هەموو ئەوانەی لە نەوەی
ئیسرائیلن، گەلی هەڵبژێردراوی خودا نین. 7 هەروەها هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیبراهیمن، منداڵی ئەو نین، بەڵکو: [لە ڕێگەی
ئیسحاقەوە نەوەی تۆ ناودەبردرێت.] 8 واتە ئەو منداڵانەی
کە بە خواستی مرۆڤانە بوون، منداڵی خودا نین، بەڵکو ئەو
منداڵانەی کە بە بەڵێنی خودا بوون، ئەوانە بە نەوەی ئیبراهیم
دادەنرێن، 9 چونکە وتەی بەڵێنەکە ئەمەیە: [لە کاتی دیاریکراو
دێمەوە و ساراش کوڕێکی بووە.] 10 نەک تەنها ئەمە، بەڵکو
ڕفقەش لە یەکێک سکی کرد کە ئیسحاقی باوکمانە. 11 بۆ
ئەوەی خواستی خودا لە هەڵبژاردندا بچەسپێت کە بە کردار
نییە، بەڵکو بەو بانگهێشتەیە کە خۆی دەیکات، بەر لەوەی
لەدایک بن و چاکە و خراپە بکەن، 12 خودا بە دایکیانی
فەرموو: [گەورەکە خزمەتی بچووکەکە دەکات.] 13 وەک
نووسراوە: [یاقوبم خۆشویست بەڵام ڕقم لە عیسۆ بووەوە.] 14
کەواتە چی بڵێین؟ ئایا خودا دادپەروەر نییە؟ حاشا! 15 چونکە
بە موسا دەفەرموێ: [میهرەبان دەبم لەگەڵ ئەوەی میهرەبان
دەبم و بە بەزەیی دەبم لەگەڵ ئەوەی بەزەییم پێیدا دێتەوە.] 16
کەواتە، بە ئارەزووی یەکێک و هەوڵدانی یەکێک نییە، بەڵکو
لە خوداوەیە کە بەزەیی هەیە. 17 نووسراوە پیرۆزەکە بە فیرعەون
دەفەرموێ: [لەبەر ئەوە تۆم هێشتووەتەوە بۆ ئەوەی توانای خۆم
لە تۆدا دەربخەم، تاکو لە هەموو زەویدا ناوم ڕابگەیەنرێت.]
18 کەواتە خودا بەزەیی بەوە دێتەوە کە دەیەوێت و ئەوەش
دڵڕەق دەکات کە دەیەوێت. 19 ئینجا پێم دەڵێی: «ئیتر بۆچی
خودا هێشتا خەتابارمان دەکات؟ کێ دەتوانێت لە دژی
خواستی ئەو ڕابوەستێت؟» 20 ئەی مرۆڤ تۆ کێیت وەڵامی
خودا دەدەیتەوە؟ [ئایا دروستکراو بە دروستکەری دەڵێ:
«بۆچی وا دروستت کردم؟»] 21 ئایا گۆزەکەر دەسەڵاتی
بەسەر قوڕدا نییە لە هەمان قوڕ دەفرێک بۆ ڕێزلێنان و یەکێکی
دیکەش ئاسایی دروستبکات؟ 22 بەڵام چی دەبێت ئەگەر خودا
بیەوێت تووڕەیی دەربخات و توانای خۆی ئاشکرا بکات، بە
پشوودرێژی زۆرەوە بەرگەی ئەو دەفرانەی تووڕەیی بگرێت کە
بۆ لەناوبردن ئامادە کراون؟ 23 چی دەبێت ئەگەر ئەمە بکات
تاکو دەوڵەمەندی شکۆی خۆی لەسەر ئەو دەفرانەی بەزەیی
ئاشکرا بکات کە پێشتر بۆ شکۆمەندی ئامادەی کردوون؟ 24
لەناو ئەواندا ئێمەشی بانگکردووە، نەک تەنها لە جولەکە، بەڵکو
لە نەتەوەکانیش. 25 وەک لە هۆشەعدا دەفەرموێ: [ئەوەی
گەلی من نییە ناوی دەنێم گەلی خۆم و ئەوەی خۆشەویست
نییە بە خۆشەویست،] هەروەها 26 [لەو شوێنەی پێیان گوترا:
«ئێوە گەلی من نین،» لەوێدا «بە ڕۆڵەکانی خودای زیندوو
ناودەبردرێن.»] 27 ئیشایاش دەربارەی ئیسرائیل هاوار
دەکات: [ئەگەر ژمارەی نەوەی ئیسرائیل بەقەد لمی دەریا
بێت، تەنها پاشماوەیان ڕزگاری دەبێت، 28 چونکە یەزدان بە
خێرایی دوا بڕیاری خۆی بەسەر زەویدا جێبەجێ دەکات.]
29 وەک ئیشایا پێشتر گوتوویەتی: [ئەگەر یەزدانی سوپاسالار
نەوەی بۆ نەهێشتباینایەوە، وەک سەدۆممان لێ دەهات و لە
عەمۆرا دەچووین.] 30 کەواتە چی بڵێین؟ ئەو نەتەوانەی بۆ
بێتاوانبوون کۆششیان نەکرد، بێتاوانبوونیان بەدەستهێنا، ئەو
بێتاوانبوونەی بە باوەڕە. 31 کەچی ئیسرائیل بە شەریعەتی
تەورات کۆششیان کرد بۆ بێتاوانبوون، بەو شەریعەتە پێی
نەگەیشتن. 32 بۆچی؟ چونکە بە باوەڕ نەبوو، بەڵکو لەسەر
بنچینەی کردار بوو. ئەوسا بۆیان بوو بە کۆسپ و تەگەرە و
ساتمەیان لێکرد، 33 هەروەک نووسراوە: [ئەوەتا بەردێک بۆ
کۆسپ لە سییۆن دادەنێم، تاشەبەردێکیش کە لێی بکەونە
خوارەوە، بەڵام ئەوەی پشتی پێ ببەستێت شەرمەزار نابێت.]

10 ئەی خوشک و برایان، ئارەزووی دڵم و پاڕانەوەم لە
خودا لە پێناوی ڕزگاریی نەوەی ئیسرائیلە. 2 شایەتییان بۆ
دەدەم کە دڵگەرمییان بۆ خودا هەیە، بەڵام بە زانیارییەوە
نییە. 3 لەبەر ئەوەی بێتاوانکردنیان لە خوداوە نەزانی،
هەوڵیان دا بێتاوانکردنی خۆیان بچەسپێنن، ملکەچی بێتاوانکردنی
خودا نەبوون. 4 بەڵام مەسیح تەواوکەری شەریعەتە، تاکو
ڕاستودروستی بۆ هەموو ئەوانە بێت کە باوەڕ دەهێنن. 5
موسا لەبارەی ئەو ڕاستودروستییەی بەپێی شەریعەتی تەوراتە
دەنووسێت: [ئەو کەسەی پەیڕەویان بکات، بەهۆیانەوە
دەژییێت.] 6 بەڵام ئەو ڕاستودروستییەی بە باوەڕە، ئاوا
دەفەرموێ: [لە دڵی خۆتاندا مەڵێن، «کێ سەردەکەوێتە
ئاسمان؟»] بە واتای ئەوەی کە مەسیح بهێنێتە خوارەوە، 7
[یان «کێ دادەبەزێتە ناو بیری بێ بن؟»] بە واتای ئەوەی کە
مەسیح لەناو مردووان سەربخات. (Abyssos g12) 8 بەڵام
چی دەفەرموێ؟ [پەیامەکە لێت نزیکە، لەسەر زمانتە و لە
دڵتدایە،] ئەمەش پەیامی ئەو باوەڕەیە کە ڕایدەگەیەنین: 9
ئەگەر بە دەمت دانت پێدا نا کە عیسا پەروەردگارە و بە
دڵ باوەڕت کرد کە خودا لەناو مردووان هەڵیستاندەوە،
ڕزگار دەبیت. 10 لەبەر ئەوەی بە دڵ باوەڕهێنان ئەنجامەکەی
بێتاوانبوونە، بە دەم دانپێدانان ئەنجامەکەی ڕزگارییە. 11
هەروەک چۆن نووسراوە پیرۆزەکە دەفەرموێ: [هەرکەسێک
پشتی پێ ببەستێت، شەرمەزار نابێت.] 12 جیاوازی لەنێوان
جولەکە و ناجولەکە نییە، لەبەر ئەوەی هەمان پەروەردگارە بۆ
هەمووان، دەوڵەمەندە بۆ هەموو ئەوانەی لێی دەپاڕێنەوە، 13
چونکە [هەرکەسێک بە ناوی یەزدانەوە بپاڕێتەوە ڕزگاری
دەبێت.] 14 ئیتر چۆن لە یەکێک دەپاڕێنەوە کە باوەڕیان پێی
نەهێنابێت؟ چۆن باوەڕ بە یەکێک دەهێنن ئەگەر نەیانبیستبێت؟
چۆنیش دەیبیستن بێ ئەوەی یەکێک پێیان ڕابگەیەنێت؟ 15
هەروەها چۆن ڕادەگەیەنن ئەگەر نەنێردرابن؟ وەک نووسراوە:
[چەند جوانە پێیەکانی ئەوانەی مزگێنی خۆشی دەدەن!]
16 بەڵام هەموو نەوەی ئیسرائیل گوێڕایەڵی پەیامی ئینجیل
نەبوون، چونکە ئیشایا دەڵێت: [ئەی یەزدان، کێ باوەڕی بە
پەیامەکەمان کرد؟] 17 کەواتە باوەڕ بە بیستنە، بیستنیش بە
وشەی مەسیحە. 18 بەڵام دەڵێم: ئایا گوێیان لێ نەبوو؟ بێگومان
گوێیان لێ بوو! [پەیامیان بە هەموو زەوی گەیشت، وتەکانیان
بۆ بەوپەڕی جیهان.] 19 بەڵام دەڵێم: ئایا ئیسرائیل تێنەگەیشت؟
یەکەم جار موسا دەڵێت: [من واتان لێدەکەم ئیرەیی بەوانە ببەن
کە گەل نین، بە نەتەوەیەکی گێل پەستتان دەکەم.] 20 بەڵام
ئیشایا ئازایانە دەڵێت: [دۆزرامەوە لەلایەن ئەوانەی بەدوامدا
نەگەڕان، دەرکەوتم بۆ ئەوانەی پرسیاری منیان نەکرد.] 21
بەڵام دەربارەی ئیسرائیل دەڵێت: [بە درێژایی ڕۆژ دەستم بۆ
گەلێکی یاخی و بەرهەڵستکار ڕاگرت.]

11 لێرەدا دەپرسم: ئایا خودا گەلەکەی خۆی ڕەتکردەوە؟
نەخێر! منیش ئیسرائیلیم، لە نەوەی ئیبراهیم لە هۆزی بنیامین.
2 خودا گەلەکەی خۆی کە پێشتر ناسیویەتی ڕەتی نەکردەوە.
ئایا نازانن نووسراوە پیرۆزەکە لەبارەی ئەلیاس چی دەفەرموێ؟
چۆن لەلای خودا لە دژی ئیسرائیل دەپاڕێتەوە: 3 [ئەی
یەزدان، پێغەمبەرەکانی تۆیان کوشتووە، قوربانگاکانی تۆیان
وێران کردووە. من بە تەنها ماومەتەوە، ئەوانیش بەدوامدا
دەگەڕێن هەتا بمکوژن.] 4 بەڵام خودا چۆن وەڵامی دایەوە؟
[حەوت هەزار پیاوم بۆ خۆم هێشتووەتەوە، ئەوانەی چۆکیان
بۆ بەعل نەچەماندووەتەوە.] 5 لەم سەردەمەی ئێستاش،
پاشماوەیەک هەیە بە نیعمەت هەڵبژێردراون. 6 بەڵام ئەگەر بە
نیعمەت بێت، ئیتر بە کردار نییە. ئەگینا ئیتر نیعمەت نیعمەت
نییە. 7 کەواتە چی؟ ئەوەی ئیسرائیل هەوڵی بۆ دەدا دەستی
نەکەوت، بەڵکو هەڵبژێردراوان دەستیان کەوت، ئەوانی
دیکەش دڵڕەق بوون، 8 وەک نووسراوە: [خودا ڕۆحی خەوی
قووڵی داونەتێ، چاوی داونەتێ پێی نەبینن و گوێی داونەتێ پێی
نەبیستن، تاکو ئەمڕۆش.] 9 داودیش دەڵێت: [با خوانەکەیان
ببێتە داو و تەڵە، کۆسپ و سزا بۆیان. 10 با بەرچاویان
تاریک بێت تاکو نەبینن، هەمیشە پشتیان چەماوە بێت.]
11 دیسان دەپرسم: ئایا جولەکەکان ساتمەیان کرد تاکو بکەون
و هەڵنەستنەوە؟ حاشا! بەڵکو بە گوناهی ئەوان ڕزگاری بۆ
نەتەوەکان هاتە کایەوە، تاکو ببێتە مایەی وروژاندنی ئیرەیی
گەلی ئیسرائیل. 12 جا ئەگەر گوناهی ئەوان دەوڵەمەندی بێت
بۆ جیهان و دۆڕاندنیان دەوڵەمەندی بێت بۆ نەتەوەکان، ئاخۆ
دەبێت گەڕانەوەیان بە تەواوەتی چ دەوڵەمەندییەک لەگەڵ

خۆی بهێنێت؟ 13 ئەی نەتەوەکان، قسەتان بۆ دەکەم: شانازی
بە خزمەتەکەمەوە دەکەم، چونکە نێردراوم بۆ نەتەوەکان، 14
تاکو ئیرەیی هاوڕەچەڵەکەکانم بجوڵێنم و هەندێکیان ڕزگار بکەم،
15 چونکە ئەگەر ڕەتکردنەوەیان ئاشتبوونەوەی جیهان بێت،
ئەی پەسەندکردنیان چی دەبێت، ئەگەر ژیانەوەی مردووان
نەبێت؟ 16 ئەگەر یەکەمین بەرهەمی هەویرەکە پێشکەش
کرابێت پیرۆزە، ئەوا هەموو هەویرەکەش پیرۆزە. ئەگەر ڕەگەکە
پیرۆز بێت، ئەوا لقەکانیش. 17 بەڵام ئەگەر هەندێک لق
بڕانەوە، تۆش لە دارەکە موتوربە کرایت کە زەیتوونێکی کێویت
و بەمە لە ڕەگ و شیری زەیتوونەکە بەشدار بوویت، 18
شانازی بەسەر لقەکانەوە مەکە. ئەگەر شانازی دەکەیت، بزانە
کە تۆ ڕەگەکە هەڵناگریت، بەڵکو ئەوە هەڵتدەگرێت. 19 ئیتر
دەڵێی: «لقەکان بڕانەوە تاکو من موتوربە بکرێم.» 20 ڕاستە.
ئەوان لەبەر بێباوەڕی بڕانەوە، تۆش بە باوەڕ جێگیر بوویت.
لەخۆبایی مەبە، بەڵکو بترسە، 21 چونکە ئەگەر خودا بەزەیی بە
لقە سروشتییەکاندا نەیەتەوە، ئەوا بەزەیی بە تۆشدا نایەتەوە. 22
لەبەر ئەوە نەرمونیانی و توندی خودا لەبەرچاو بگرە: توندی
بۆ ئەوانەیە کە کەوتن، بەڵام نەرمونیانی بۆ تۆیە ئەگەر لە
نەرمونیانییەکەی جێگیر بیت، ئەگینا تۆش دەبڕدرێیتەوە. 23
ئەوانیش ئەگەر لە بێباوەڕی جێگیر نەبن موتوربە دەکرێنەوە،
چونکە خودا دەتوانێت موتوربەیان بکاتەوە. 24 ئەگەر تۆ
بەگوێرەی سروشت لە دار زەیتوونێکی کێوی بڕابیتەوە و
بە پێچەوانەی سروشت لە دار زەیتوونێکی چاک موتوربە
کرایت، ئاخۆ چەند زیاتر ئەوانەی بەگوێرەی سروشت لە دار
زەیتوونەکەی خۆیان موتوربە دەکرێن. 25 ئەی خوشک و
برایان، نامەوێت ئەم نهێنییە نەزانن، نەوەک خۆتان بە دانا بزانن:
کەللەڕەقی بەشێک لە ئیسرائیلی گرتەوە هەتا تەواوی نەتەوەکان
بێنە ناوەوە. 26 بەم شێوەیە هەموو ئیسرائیل ڕزگاری دەبێت،
وەک نووسراوە: [ڕزگارکەر لە سییۆنەوە دێت، خوانەناسی لە
یاقوب دووردەخاتەوە. 27 ئەمەش پەیمانی منە لەگەڵ ئەوان
کاتێک گوناهەکانیان دادەماڵم.] 28 بەگوێرەی پەیامی ئینجیل
لە پێناوی ئێوەدا دوژمنن، بەڵام بەگوێرەی هەڵبژاردن لە
پێناوی باوکاندا خۆشەویستن، 29 چونکە بەخشینەکانی خودا و
بانگکردنەکەی بێ پەشیمانییە. 30 هەروەک چۆن ئێوە پێشتر
گوێڕایەڵی خودا نەبوون، بەڵام ئێستا بەهۆی گوێڕایەڵ نەبوونی
ئەوان ئێوە بەر بەزەیی کەوتن، 31 ئەوانیش ئێستا گوێڕایەڵ
نین، تاکو بەو بەزەییەی بۆ ئێوە بوو ئەوانیش بەر بەزەیی بکەون.
32 خودا هەمووانی لە گوێڕایەڵنەبووندا بەندکرد، تاکو بەزەیی بە
هەمووواندا بێتەوە. (eleēsē g1653) 33 ئای لە قووڵی دەوڵەمەندی
و دانایی و زانیاری خودا! حوکمەکانی لە سەرووی تێگەیشتنەوەیە
و ڕێگاکانی لە سەرووی وردبوونەوەیە. 34 [کێ بیری یەزدانی
زانی؟ یان کێ بووە ڕاوێژکاری؟] 35 [کێ شتێکی پێ بەخشیوە
تاکو پێی بدرێتەوە؟] 36 چونکە هەموو شتەکان لە ئەوە و
بەهۆی ئەوە و بۆ ئەوە. هەتاهەتایە شکۆمەندی بۆ ئەوە! ئامین.
(aiōn g165)

12 بۆیە ئەی خوشک و برایان، لەبەر میهرەبانی خودا لێتان
دەپاڕێمەوە لەشتان وەک قوربانییەکی زیندوو پێشکەش بکەن،
پیرۆز و پەسەندکراو لەلای خودا، کە پەرستنی هۆشمەندانەتانە.
2 شێوەی ئەم دنیایە وەرمەگرن، بەڵکو بە نوێکردنەوەی بیرتان
بگۆڕێن، تاکو بە لێکدانەوە بتوانن دەریبخەن خواستی خودا
چییە، کە باش و پەسەندکراو و تەواوە. (aiōn g165) 3 بەو
نیعمەتەی پێم دراوە بە هەر یەکێک دەڵێم کە لەنێوتاندایە: با لە
نرخ بۆ خۆ دانان زێدەڕۆیی نەکات، بەڵکو لە نرخاندن هۆشیار
بێت، بەو بڕە باوەڕەی خودا بە هەر یەکێکی بەخشیوە. 4
وەک چۆن لە یەک جەستەدا ئەندامی زۆرمان هەیە، هەموو
ئەندامەکانیش یەک کاریان نییە، 5 ئێمەش بە هەمان شێوە،
هەرچەندە زۆرین، بە یەکبوون لەگەڵ مەسیح ئەندامی یەک
جەستەین و هەر ئەندامێک پەیوەستە بە ئەندامەکانی دیکەوە. 6
بەڵام بەهرەی جیاوازمان هەیە، بەگوێرەی ئەو نیعمەتەی پێمان
دراوە: ئەگەر کەسێک بەهرەی ڕاگەیاندنی پەیامی خودای
هەیە، با بەگوێرەی ڕێژەی باوەڕ بێت؛ 7 ئەگەر بەهرەی
خزمەتکردنی هەیە، با خزمەت بکات؛ ئەگەر بەهرەی فێرکردنی
هەیە، با فێر بکات؛ 8 ئەگەر بەهرەی هاندانی هەیە، با هانبدات؛
ئەگەر بەهرەی بەخشینی هەیە، با بە دڵفراوانییەوە ببەخشێت؛
ئەگەر بەهرەی ڕابەرایەتیکردنی هەیە، با بە دڵگەرمییەوە بێت؛
ئەگەر بەهرەی بەزەیی هەیە، با بە دڵخۆشییەوە بێت. 9 با
خۆشەویستی بێ دووڕوویی بێت. ڕقتان لە خراپە بێت و بە

چاکەوە بنووسێن. 10 بە خۆشەویستی برایانە بە دڵ یەکتریتان
خۆشبوێ، لە خۆتان زیاتر ڕێز لە یەکتری بگرن. 11 سست مەبن
لە دڵگەرمی، لە ڕۆح گەرم بن، خزمەتی مەسیحی خاوەن
شکۆ بکەن. 12 لە هیوا دڵشاد بن، لە تەنگانە ئارام بگرن، لە
نوێژکردن پەیوەست بن، 13 بەشداری بکەن لە پێویستییەکانی
گەلی پیرۆزی خودا، میوانداری خوشک و برا نامۆکان بکەن.
14 ئەوانەی دەتانچەوسێننەوە داوای بەرەکەتیان بۆ بکەن.
داوای بەرەکەت بکەن و نەفرەت مەکەن. 15 لەگەڵ دڵشادان
دڵشاد بن، بگریێن لەگەڵ ئەوانەی دەگریێن. 16 سەبارەت بە
یەکتری هاوبیر بن، بیر لە بڵندی مەکەنەوە، بەڵکو تێکەڵاوی
پایەنزمەکان بن. خۆتان بە دانا مەزانن. 17 خراپەی کەس بە
خراپە مەدەنەوە. وریا بن لەبەردەمی هەموو خەڵک ئەوە بکەن
کە بە چاک دەزانرێت. 18 بەپێی تواناتان هەوڵ بدەن کە
لەگەڵ هەموو خەڵک بە ئاشتی بژین. 19 خۆشەویستان، خۆتان
تۆڵە مەستێنن، بەڵکو ڕێ بە تووڕەیی خودا بدەن، چونکە
نووسراوە: [یەزدان دەفەرموێ، تۆڵەسەندنەوە هی منە، منم سزا
دەدەم.] 20 بەڵام: [ئەگەر دوژمنەکەت برسی بوو نانی بدەرێ،
ئەگەر تینووی بوو ئاوی بدەرێ. بەمە پشکۆی داگیرساو لەسەر
سەری کەڵەکە دەکەیت.] 21 با خراپە نەتبەزێنێت، بەڵکو بە
چاکە خراپە ببەزێنە.

13 با هەموو کەسێک ملکەچی دەسەڵاتدارە
فەرمانڕەواکان بێت، چونکە دەسەڵات نییە لە خوداوە نەبێت،
جا ئەوەی هەیە لەلایەن خوداوە دانراوە. 2 ئیتر ئەوەی
بەرهەڵستی دەسەڵات دەکات، بەرهەڵستی دانراوی خودا
دەکات، بەرهەڵستکارانیش حوکمدان بەسەر خۆیان دەهێنن.
3 فەرمانڕەوایان جێی ترس نین بۆ چاکەکاری، بەڵکو بۆ
خراپەکاری. ئایا دەتەوێت لە دەسەڵات نەترسیت؟ چاکە بکە،
ستایشی ئەو بەدەستدەهێنیت، 4 چونکە خزمەتکاری خودایە و
بۆ چاکەی تۆ کار دەکات. بەڵام ئەگەر خراپەت کرد بترسە،
چونکە لەخۆڕا شمشێر هەڵناگرێت. ئەو خزمەتکاری خودایە و
بە تووڕەیی خودا سزای خراپەکاران دەدات. 5 بۆیە پێویستە
ملکەچ بن، نەک تەنها لەبەر تووڕەیی، بەڵکو لەبەر ویژدانیش.
6 هەر لەبەر ئەمەشە باج دەدەن، چونکە ئەوان خزمەتکاری
خودان و بەردەوام لەسەر ئەم کارەن. 7 مافی هەمووان
بدەن: باج بە خاوەن باج، سەرانە بە خاوەن سەرانە، ترس لە
خاوەن ترس، ڕێز بە خاوەن ڕێز. 8 بە هیچ شتێک قەرزاری
کەس مەبن، جگە لەوەی یەکتریتان خۆشبوێ، چونکە ئەوەی
خەڵکی دیکەی خۆشبوێ، شەریعەتی تەوراتی هێناوەتە دی. 9
ڕاسپاردەکانی وەک [داوێنپیسی مەکەن]، [مەکوژن]، [دزی
مەکەن]، [چاو مەبڕنە هیچ شتێک کە هی کەسێکی دیکە
بێت] و ڕاسپاردەی دیکەش لەم ڕاسپاردەیەدا کۆدەبنەوە:
[نزیکەکەت وەک خۆت خۆشبوێت.] 10 خۆشەویستی
خراپە لەگەڵ نزیکەکەی ناکات، بۆیە خۆشەویستی هێنانەدیی
شەریعەتە. 11 جگە لەوەش کاتەکە دەزانن، وا کاتی ئەوەیە
لە خەو هەستن، چونکە ئێستا ڕزگاریمان نزیکترە لەو کاتەی
باوەڕمان هێنا. 12 شەو لە تەواوبوونە، وا ڕۆژ هەڵدێت. با
کرداری تاریکی دابکەنین و چەکی ڕووناکی لەبەر بکەین. 13 با
بەڕێزەوە ڕەفتار بکەین وەک چۆن لە ڕۆژدا ڕەفتار دەکرێت،
نەک لە ڕابواردن و سەرخۆشی، داوێنپیسی و بەڕەڵایی،
ناکۆکی و ئیرەیی. 14 بەڵکو عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ لەبەر
بکەن، بیر لە تێرکردنی ئارەزووەکانی سروشتی دنیایی مەکەنەوە.

14 ئەوەی لە باوەڕدا لاوازە پێشوازیی لێ بکەن، بەبێ
حوکمدانی بیروڕاکان. 2 هەیە باوەڕی بەوەیە هەموو شتێک
بخوات، بەڵام ئەوەی باوەڕی لاوازە تەنها سەوزە دەخوات.
3 با بخۆر سووکایەتی بە نەخۆر نەکات، نەخۆریش بخۆر
تاوانبار نەکات، چونکە خودا پێشوازی لێکردووە. 4 تۆ کێی
تاکو خزمەتکاری کەسێکی دیکە حوکم بدەیت؟ سەرکەوتن
یان سەرنەکەوتنی خزمەتکار لە خزمەتەکەیدا پەیوەندی بە
گەورەکەیەوە هەیە، بەڵام سەردەکەوێت، چونکە مەسیحی
خاوەن شکۆ دەتوانێت سەریبخات. 5 کەسێک ڕۆژێک لە
ڕۆژێکی دیکە بە پیرۆزتر دادەنێت، کەسێکی دیکە هەموو
ڕۆژێک لەبەرچاو دەگرێت. با هەریەکە لە بیروڕای خۆی
دڵنیابێت. 6 ئەوەی بایەخ بە ڕۆژ دەدات، لەبەر یەزدان
بایەخی پێ دەدات. ئەوەی گۆشت دەخوات، لەبەر یەزدان
دەیخوات، چونکە سوپاسی خودا دەکات. ئەوەش کە ناخوات،
لەبەر یەزدان ناخوات و سوپاسی خودا دەکات، 7 لەبەر ئەوەی

کەسمان بۆ خۆی ناژیێت، کەسیش بۆ خۆی نامرێت. 8
لەبەر ئەوەی ئەگەر بژین بۆ مەسیحی خاوەن شکۆ دەژین،
ئەگەر بشمرین لە پێناوی ئەو دەمرین. کەواتە بژین یان بمرین،
ئێمە هی مەسیحین. 9 هەر لەبەر ئەم هۆیە مەسیح مرد و
زیندووبووەوە تاکو ببێتە گەورەی زیندووان و مردووان. 10
ئیتر تۆ بۆچی خوشکت یان براکەت تاوانبار دەکەیت؟ یان
بۆچی سووکایەتییان پێ دەکەیت؟ چونکە هەموومان لەبەردەم
تەختی دادگایی خودا ڕادەوەستین، 11 چونکە نووسراوە:
[یەزدان دەفەرمووێ: بە گیانی خۆم، هەموو ئەژنۆیەک بۆ من
چۆک دادەدات، هەموو زمانێک دان بە خودا دەنێت.] 12
کەواتە، هەریەک لە ئێمە دەبێت حیسابی خۆی بداتە خودا.
13 لەبەر ئەوە ئیتر با یەکتری تاوانبار نەکەین، بەڵکو باشترە
ئەم بڕیارە بدەن: کۆسپ و تەگەرە لەبەردەم خوشک یان برا
دانەنرێت. 14 بەهۆی عیسای خاوەن شکۆوە دەزانم و دڵنیام
کە هیچ شتێک لە خۆیدا گڵاو نییە، بەڵام ئەگەر کەسێک بە
گڵاوی بزانێت، ئەوە تەنها لە لای ئەو کەسە گڵاوە. 15 ئەگەر
بەهۆی خۆراکەوە خوشک یان براکەت دڵتەنگ بێت، ئیتر
بەگوێرەی خۆشەویستی ناژیت. بەهۆی خۆراکەوە ئەو کەسە
لەناو مەبە کە مەسیح لە پێناویدا مردووە. 16 مەهێڵن خەڵکی بە
خراپە باسی شتێک بکات کە بۆ ئێوە چاکە، 17 چونکە پاشایەتی
خودا خواردن و خواردنەوە نییە، بەڵکو ڕاستودروستی و
ئاشتی و خۆشییە لە ڕۆحی پیرۆزدا. 18 هەرکەسێک بەم شێوەیە
خزمەتی مەسیح بکات، جێگای ڕەزامەندی خودا دەبێت
و خەڵکیش متمانەی پێ دەکەن. 19 کەواتە با تێبکۆشین
لە پێناوی ئەوەی بەرەو ئاشتی و بنیادنانی یەکترمان دەبات.
20 لە پێناوی خۆراک کاری خودا وێران مەکە. هەموو
شتەکان پاکن، بەڵام خراپە ئەگەر بێتو کەسێک بە خواردنی
ببێتە کۆسپ بۆ کەسێکی دیکە. 21 باشە گۆشت نەخۆیت و
شەراب نەخۆیتەوە و شتێک نەکەیت ببێتە هۆکاری کەوتنی
خوشکەکەت یان براکەت. 22 ئەو باوەڕەی هەتە، با لەبەردەم
خودا بۆ خۆت بێت. خۆزگە دەخوازرێت بەوەی خۆی
تاوانبار ناکات لەو شتەی کە پەسەندی دەکات. 23 بەڵام
ئەوەی گومان بکات، ئەگەر بخوات تاوانبار دەکرێت، چونکە
لە باوەڕەوە نییە. هەرشتێک لە باوەڕەوە نەبێت گوناهە.

15

بەڵام ئێمەی بەهێز لەسەرمانە بەرگەی کەموکوڕی
لاوازان بگرین و خۆمان ڕازی نەکەین. 2 با هەر یەک لە ئێمە
نزیکەکەی بۆ چاکە ڕازی بکات لە پێناوی بنیادنان. 3 تەنانەت
مەسیحیش بیری لە خۆشیی خۆی نەکردەوە، بەڵکو وەک
نووسراوە: [جنێوی ئەوانەی جنێوت پێدەدەن کەوتە سەر من.]
4 چونکە هەرچی لەپێشدا نووسراوە، بۆ فێربوونی ئێمە نووسراوە،
تاکو بە دانبەخۆداگرتن و هاندانی نووسراوە پیرۆزەکان هیوامان
هەبێت. 5 با خودای دانبەخۆداگرتن و هاندان لەنێو خۆتان
ڕێککەوتنی بیروڕاتان بداتێ بەگوێرەی بیری عیسای مەسیح، 6
تاکو بە یەک دڵ و بە یەک دەنگ ستایشی خودا بکەن کە
باوکی عیسای مەسیحی پەروەردگارمانە. 7 بۆیە هەر وەک
چۆن مەسیح پێشوازی لێکردین، ئێوەش بۆ شکۆمەندیی خودا،
پێشوازی لە یەکتری بکەن. 8 من پێتان دەڵێم، مەسیح لەبەر
ڕاستیی خودا بوو بە خزمەتکاری جولەکەکان، تاکو ئەو بەڵێنانەی
بۆ باوکانە بیانچەسپێنێت، 9 هەروەها تاکو نەتەوەکان ستایشی
خودا بکەن لەبەر بەزەییەکەی، وەک نووسراوە: [لەبەر ئەوە
لەنێو نەتەوەکاندا ستایشت دەکەم، گۆرانی ستایش بۆ ناوت
دەڵێم.] 10 دیسان دەفەرمووێ: [ئەی نەتەوەکان، لەگەڵ گەلی
خودا دڵخۆش بن.] 11 هەروەها: [ئەی هەموو نەتەوەکان،
ستایشی یەزدان بکەن! ئەی هەموو گەلان، ستایشی بکەن!] 12
دیسان ئیشایا دەڵێت: [ڕەگی یەسا دەردەکەوێت، ئەوەی بۆ
فەرمانڕەوایەتی نەتەوەکان هەڵدەستێتەوە، ئومێدی نەتەوەکان
بەو دەبێت.] 13 با خودای هیوا بە هەموو خۆشی و ئاشتییەک
لە باوەڕدا پڕتان بکات، تاکو بە هێزی ڕۆحی پیرۆز سەرڕێژ بن
لە هیوا. 14 خوشک و براکانم، خۆم دڵنیام کە ئێوە پڕن لە
چاکە، پڕن لە زانیاری، تواناتان هەیە ئامۆژگاری یەکتری بکەن.
15 بەڵام دەربارەی هەندێک خاڵ ئازایانەتر بۆم نووسیون،
وەک بەیادهێنانەوەتان، لەبەر ئەو نیعمەتەی خودا پێیداوم،
16 تاکو ببمە خزمەتکاری عیسای مەسیح بۆ نەتەوەکان، وەک
کاهین لە ئەرکی ڕاگەیاندنی مزگێنیی خودا، تاکو قوربانی
نەتەوەکان پەسەندکراو بێت، بە ڕۆحی پیرۆز پیرۆزکراو بێت.
17 لەبەر ئەوە بەهۆی عیسای مەسیحەوە شانازی دەکەم بەو
کارانەی کە بۆ خودای دەکەم. 18 ناوێرم باسی شتێک بکەم
جگە لەوەی مەسیح بۆ گوێڕایەڵبوونی نەتەوەکان بۆ خودا لە

ڕێگەی منەوە ئەنجامی داوە، بە وتە و کردار، 19 بە هێزی
نیشانە و پەرجوو، بە هێزی ڕۆحی خودا. تەنانەت لە ئۆرشەلیم و
دەوروپشتی تاکو ئیللیریکوم، بە تەواوی مزگێنیی مەسیحم
ڕا گەیاند. 20 بۆیە ئامانجی بەرزم ئەوە بووە کە مزگێنی بدەمە
ئەو شوێنەی کە ناوی مەسیحی تێدا نەهێنراوە، تاکو لەسەر
بناغەی یەکێکی دیکە بنیاد نەنێم. 21 بەڵام وەک نووسراوە:
[ئەوانەی باسی ئەویان بۆ نەکرابوو دەبینن، ئەوانەی نەیانبیستبوو
تێدەگەن.] 22 لەبەر ئەمەش بوو چەندین جار ڕێم لێ دەگیرا
بێمە لاتان. 23 ئێستا لەم ناوچانە شوێن نەماوە ئیشی لێ بکەم
و لەبەر ئەوەی کە ساڵانێکی زۆرە پەرۆشم بێمە لاتان، 24
دەمەوێ لە کاتی ڕۆیشتنم بۆ ئیسپانیا سەردانتان بکەم. هیوادارم
بەلاتاندا تێپەڕم و بتانبینم، دوای ئەوەی چێژم لە بینینتان
وەرگرت، ئەگەر بۆ ماوەیەکی کورتیش بێت، ئومێدەوارم بۆ
ئەویم بەڕێبکەن. 25 بەڵام ئێستا دەچمە ئۆرشەلیم تاکو خزمەتی
گەلی پیرۆزی خودا بکەم. 26 باوەڕدارانی مەکدۆنی و ئەخایا
پێیان خۆش بوو هەندێک بەخشین بۆ هەژاران لەنێو گەلی
پیرۆزی خودا لە ئۆرشەلیم کۆبکەنەوە. 27 ئەوان بە خۆشییەوە
بڕیاریان دا، لە ڕاستیشدا ئەمە ئەرکێک بوو لەسەریان،
چونکە باوەڕدارە جولەکەکان بەرەکەتی ڕۆحییان پێشکەش بە
ناجولەکەکان کردبوو. لەبەر ئەوە ئەرکی باوەڕدارە ناجولەکەکانە
کە بە شتە ماددییەکان یارمەتی باوەڕدارە جولەکەکان بدەن. 28
بۆیە، کاتێک ئەمەم تەواو کرد و ئەم بەرهەمەم بۆ مۆرکردن،
لەسەر ڕێگام بۆ ئیسپانیا، سەردانتان دەکەم. 29 دەزانم کە بێمە
لاتان، بە پڕیی بەرەکەتی مەسیحەوە دێم. 30 ئێستاش ئەی
خوشک و برایان لێتان دەپاڕێمەوە، لەبەر عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆ و بە خۆشەویستی ڕۆحی پیرۆز، لەگەڵم تێبکۆشن لە
نوێژەکان بۆ خودا لە پێناوی من، 31 تاکو لەدەست بێباوەڕانی
یەهودیا ڕزگاربم، هەروەها تاکو خزمەتەکەم بۆ ئۆرشەلیم لەلای
گەلی پیرۆزی خودا پەسەندکراو بێت، 32 بۆ ئەوەی بە خواستی
خودا بە دڵشادییەوە بێمە لاتان و لەگەڵتان پشوو بدەم. 33
خودای ئاشتی لەگەڵ هەمووتان بێت. ئامین.

16 سەبارەت بە فیبی خوشکمان کە خزمەتکارە لە کڵێسای
کەنخریا، ڕاتاندەسپێرم 2 بە ناوی عیسای خاوەن شکۆوە
پێشوازی لێ بکەن، بە پێشوازییەک کە شایانی خوشک و
برای پیرۆز بێت. لە هەر شتێک پێویستی پێتان بوو یارمەتی
بدەن، چونکە یارمەتی زۆر کەسی دا، بە منیشەوە. 3 سڵاو لە
پریسکیلا و ئەکیلا بکەن کە هاوکاری منن لە خزمەتکردنی عیسای
مەسیحدا، 4 ئەوانەی لە پێناو ژیانی من ژیانی خۆیان خستە
مەترسییەوە، تەنها من سوپاسی ئەوانە ناکەم، بەڵکو هەموو
کڵێساکانی ناجولەکەکانیش. 5 سڵاو لەو کڵێسایە بکەن لە
ماڵەکەیانە. سڵاو لە ئەپینەتوسی خۆشەویستم بکەن کە نۆبەرەی
ئاسیایە بۆ مەسیح. 6 سڵاو لە مریەم بکەن کە زۆر پێتانەوە
ماندوو بوو. 7 سڵاو لە ئەندرونیکۆس و یونیاسی خزمانم بکەن،
کە لەگەڵم بەند کرابوون، ئەوانەی دیارن لەناو نێردراوان و
پێش من لەگەڵ مەسیحدا بوونەتە یەک. 8 سڵاو لە ئەمپلیاتۆس
بکەن، کە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحی خاوەن شکۆدا بووە
بە هاوڕێیەکی خۆشەویستم. 9 سڵاو لە ئۆربانۆس بکەن کە
هاوکارمانە لە خزمەتکردنی مەسیحدا، هەروەها ستاخیسی
خۆشەویستم. 10 سڵاو لە ئەپێلەس بکەن، ئەوەی کە دڵسۆزی
خۆی بۆ مەسیح سەلماند. سڵاو لە ماڵی ئەرستۆبولس بکەن.
11 سڵاو لە هیرودیۆنی خزمم بکەن. سڵاو لەوانە بکەن کە لە
ماڵی نێرگزدا لەگەڵ مەسیحی خاوەن شکۆدا بوونەتە یەک.
12 سڵاو لە خوشکان تریفینا و تریفۆسا بکەن، کە لە پێناوی
مەسیحی خاوەن شکۆدا ماندوو دەبن. سڵاو لە پەرسیسی
خوشکی خۆشەویست بکەن، کە لە پێناوی مەسیحی خاوەن
شکۆدا زۆر ماندوو دەبێت. 13 سڵاو لە ڕوفوس بکەن کە
بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحی خاوەن شکۆدا هەڵبژێردراوە،
هەروەها لە دایکی کە وەک دایکمە. 14 سڵاو بکەن لە
ئەسینکریتۆس، فلیگۆن، هەرمەس، پەترۆباس، هرماس و ئەو
خوشک و برایانەی لەگەڵیانن. 15 سڵاو بکەن لە فیلۆلۆگۆس
و جولیا، نیریۆس و خوشکەکەی و ئۆلەمپاس و هەموو ئەو
خەڵکە پیرۆزەی خودا کە لەگەڵیانن. 16 بە ماچی پیرۆز
سڵاو لە یەکتری بکەن. هەموو کڵێساکانی مەسیح سڵاوتان
لێدەکەن. 17 ئەی خوشک و برایان، لێتان دەپاڕێمەوە، ئاگاتان
لەوانە بێت کە ناکۆکی و کۆسپ دەنێنەوە، بە پێچەوانەی
ئەو فێرکردنەی فێری بوون. لێیان دوور بکەونەوە. 18 ئەو
کەسانەی بەم شێوەیەن خزمەتی مەسیحی خاوەن شکۆمان

ناکەن، بەڵکو خزمەتی سکی خۆیان دەکەن، بە قسەی خۆش
و زمانلووسی دڵی ساکارەکان هەڵدەخەڵەتێنن. 19 هەروەها
هەواڵی ملکەچیتان بۆ خودا بە هەمووان گەیشتووە، بۆیە
پێتان دڵخۆشم، بەڵام دەمەوێت لە چاکە دانا بن و لە خراپە
بێبەری بن. 20 خودای ئاشتی بەم زووانە شەیتان لەژێر پێتان
پان دەکاتەوە. با نیعمەتی عیسای خاوەن شکۆمان لەگەڵتان
بێت. 21 تیمۆساوسی هاوکارم سڵاوتان لێدەکات، هەروەها
لوکیۆس و یاسون و سۆسیپاتەری خزمانم. 22 من، تەرتیۆس،
نووسەری ئەم نامەیەم، بە ناوی عیسای خاوەن شکۆوە
سڵاوتان لێدەکەم. 23 گایۆس کە خانەخوێی من و هەموو
کڵێسایە سڵاوتان لێدەکات. ئەراستۆسی خەزنەداری شار
و کوارتۆسی برا سڵاوتان لێدەکەن. 24 با نیعمەتی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمان لەگەڵ هەمووتان بێت. ئامین. 25
شکۆمەندی بۆ ئەو خودایەی کە توانای هەیە بتانچەسپێنێت
بەگوێرەی مزگێنییەکەم و جاڕدانی عیسای مەسیح، بەگوێرەی
ئاشکراکردنی ئەو نهێنییەی لە کاتە ئەزەلییەکانەوە بە شاراوەیی
مابووەوە، (aiōnios g166) 26 بەڵام ئێستا لە ڕێگەی نووسراوی
پێغەمبەرانەوە، بەگوێرەی ڕاسپاردەی خودای هەمیشەیی،
ئاشکرا و زانراو بووە تاکو هەموو نەتەوەکان باوەڕ بە خودا بهێنن
و گوێڕایەڵی بن، (aiōnios g166) 27 هەتاهەتایە شکۆمەندی
بۆ تاقە خودای دانا، بەهۆی عیسای مەسیحەوە! ئامین. (aiōn
g165)

یەکەم کۆرنسۆس

1 لە پۆڵس، بانگکراو لەسەر خواستی خودا، تاکو
ببێت بە نێردراوی عیسای مەسیح، هەروەها لە سۆستانیسی
برامانەوە، 2 بۆ کڵێسای خودا لە شاری کۆرنسۆس، ئەوانەی
بە یەکبوون لەگەڵ عیسای مەسیح پیرۆزکراون و بانگکراون
بۆ پیرۆزبوون، لەگەڵ ئەوانەی لە هەموو شوێنێکدا بە ناوی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمانەوە نزا دەکەن، کە گەورەی
ئێمە و ئەوانیشە: 3 با نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆوە لەگەڵتان بێت. 4 بەهۆی
ئێوەوە هەمیشە سوپاسی خودام دەکەم، بۆ ئەو نیعمەتەی خودا
کە بەهۆی عیسای مەسیحەوە پێتان دراوە. 5 بە یەکبوون
لەگەڵ ئەودا لە هەموو بوارێکەوە دەوڵەمەند بوون، لە هەموو
وتە و زانینێک. 6 خودا بەو شێوەیە شایەتی ئێمە بۆ مەسیح لە
ئێوەدا دەچەسپێنێت. 7 بۆیە لە هیچ بەهرەیەک کەموکوڕیتان
نییە، لە کاتێکدا بە پەرۆشەوە چاوەڕوانی دەرکەوتنی عیسای
مەسیحی پەروەردگارمانن. 8 ئەو هەتا کۆتایی دەتانچەسپێنێت،
تاکو لە ڕۆژی عیسای مەسیحی پەروەردگارماندا بێ گلەیی
بن. 9 خودا بەوەفایە، ئەوەی بانگی کردن بۆ پێکەوە ژیان
لەگەڵ کوڕەکەی، عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان. 10 ئەی
خوشکان و برایان، بە ناوی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان
لێتان دەپاڕێمەوە کە هەمووتان یەک هەڵوێست بن، دووبەرەکی
لەنێوانتاندا نەبێت، بەڵکو هەمووتان یەک بیر و ڕاتان هەبێت.
11 خوشک و برایانم، ماڵی خلۆیی هەواڵیان دامێ کە ناکۆکی
لەنێوانتاندا هەیە. 12 مەبەستم ئەمەیە: یەکێکتان دەڵێت: «من
هی پۆڵسم»، یەکێکی دیکە: «من هی ئەپۆلۆسم»، یان «من هی
پەترۆسم»، یان «من هی مەسیحم.» 13 ئایا مەسیح بەشکراوە؟
یان پۆڵس لە پێناوتاندا لە خاچ دراوە؟ یان بە ناوی پۆڵس لە ئاو
هەڵکێشران؟ 14 سوپاس بۆ خودا کەستانم لە ئاو هەڵنەکێشا،
کریسپۆس و گایۆس نەبێت، 15 نەوەک یەکێک بڵێت بە
ناوی منەوە لە ئاو هەڵکێشراوە. 16 هەروەها ستیفاناس و
خاووخێزانەکەیم لە ئاو هەڵکێشاوە، جگە لەمانە نازانم کەسی
دیکەم لە ئاو هەڵکێشابێت، 17 چونکە مەسیح نەیناردووم
بۆ لەئاوهەڵکێشان، بەڵکو بۆ مزگێنیدان، ئەمەش نەک بە
دانایی و قسەی زیرەکانە، نەوەک هێزی خاچی مەسیح پووچەڵ
بێتەوە. 18 پەیامی خاچ بۆ لەناوچووان گێلایەتییە، بەڵام بۆ
ئێمەی ڕزگاربووان هێزی خودایە. 19 لەبەر ئەوەی نووسراوە:
[دانایی داناکان لەناودەبەم، تێگەیشتنی تێگەیشتووان بەلاوە
دەنێم.] 20 کوا دانا؟ کوا مامۆستای تەورات؟ کوا کەسی بە
دەموزاری ئەم دنیایە؟ ئایا خودا دانایی ئەم جیهانەی نەکردووەتە
گێلایەتی؟ (aiōn g165) 21 خودا بە دانایی خۆی، مەبەستی بوو
کە خەڵک بیناسێت، نەک لە ڕێگەی دانایی جیهانەوە، بەڵکو
خودا ویستی لە ڕێگەی مزگێنییەوە باوەڕداران ڕزگار بکات،
ئەو مزگێنییەی خەڵکانێک بە گێلایەتی دەزانن. 22 جولەکە
داوای نیشانە دەکەن و یۆنانی هەوڵی دانایی دەدەن، 23 بەڵام
ئێمە مەسیحی لەخاچدراو جاڕدەدەین، بۆ جولەکە کۆسپە و
بۆ نەتەوەکان گێلایەتییە، 24 بەڵام بۆ بانگکراوان، جولەکە و
ناجولەکە، مەسیح هێز و دانایی خودایە، 25 چونکە گێلایەتی
خودا لە دانایی مرۆڤ داناترە و لاوازیی خودا لە بەهێزیی
مرۆڤ بەهێزترە. 26 ئەی خوشک و برایان، بیربکەنەوە چۆن
بوون کاتێک خودا بانگی کردن. بەپێی پێوانە مرۆییەکان
کەمتان دانا بوون، هەروەها کەم کەستان توانادار و لە
بنەماڵەی ناودار بوون. 27 بەڵام خودا ئەوانەی هەڵبژارد کە
بەلای جیهانەوە گێلن، تاکو داناکان شەرمەزار بن، لاوازەکانی
هەڵبژارد تاکو بەهێزەکان شەرمەزار بن. 28 خودا پایەنزمەکانی
جیهان و ڕق لێبووەوە و ئەوانەی هەڵبژارد کە هیچ نەبوون،
تاکو ئەوانە لەناوببات کە خۆیان بە شت دەزانن، 29 بۆ
ئەوەی هیچ مرۆڤێک لەبەردەم خودا شانازی نەکات. 30
بەڵام ئێوە بەهۆی خوداوە لەگەڵ عیسای مەسیحدا بوونە یەک،
کە خودا بۆ ئێمەی کرد بە دانایی و ڕاستودروستی و پیرۆزکردن
و کڕینەوە، 31 تاکو وەک ئەوەی نووسراوە: [ئەوەی شانازی
دەکات، با شانازی بە یەزدانەوە بکات.]

2 ئەی خوشک و برایان، منیش کاتێک هاتمە لاتان، بە
قسەی گەورە یان دانایی نەهاتم شایەتی خودا ڕابگەیەنم، 2
چونکە بڕیارم دا لەنێوتاندا هەموو شتێک لەبیر بکەم، بێجگە لە
عیسای مەسیح، ئەویش بە لە خاچ دراوی. 3 منیش بە لاوازی
و ترس و لەرزێکی زۆرەوە لەلاتان بووم. 4 کاتێک مزگێنی

و وتارم پێدەدان، قسەی دانایانە و قایلکەرم بەکارنەدەهێنا،
بەڵکو پشتم بە بەڵگەی هێزی ڕۆحی پیرۆز دەبەست، 5 تاکو
باوەڕتان بە دانایی مرۆڤ نەبێت، بەڵکو باوەڕتان بە هێزی
خودا هەبێت. 6 ئێمە لەنێو پێگەیشتوواندا بە دانایی دەدوێین،
داناییەک کە نە لەم دنیایەوەیە و نە لە دەسەڵاتدارانی ئەم
دنیایە، کە لەناودەچن. (aiōn g165) 7 بەڵکو باسی دانایی خودا
دەکەین کە نهێنییە، شاراوە بوو، ئەوەی خودا لە ئەزەلەوە بۆ
شکۆی ئێمەی داناوە. (aiōn g165) 8 هیچ کام لە دەسەڵاتدارانی
ئەم دنیایە تێنەگەیشتن، چونکە ئەگەر تێبگەیشتنایە، مەسیحی
خاوەن شکۆیان لە خاچ نەدەدا. (aiōn g165) 9 بەڵکو وەک
نووسراوە: [ئەوەی هیچ چاوێک نەیبینیوە، هیچ گوێیەک
نەیبیستووە و بە بیری هیچ مرۆڤێکدا نەهاتووە، ئەوەی خودا
ئامادەی کردووە بۆ ئەوانەی خۆشیان دەوێت.] 10 بەڵام
خودا بەهۆی ڕۆحی خۆی بۆی ئاشکرا کردین. ڕۆحی پیرۆز لە
هەموو شتێک دەکۆڵێتەوە، تەنانەت لە قووڵایی ناخی خوداش
دەکۆڵێتەوە. 11 چ مرۆڤێک دەزانێت مرۆڤ چی تێدایە،
جگە لە ڕۆحی مرۆڤ کە لەناویدایە؟ بەم شێوەیە کەس
نازانێت خودا چی تێدایە ڕۆحی خودا نەبێت. 12 ئێمەش
ڕۆحی جیهانمان وەرنەگرتووە، بەڵکو ئەو ڕۆحەی لە خوداوەیە،
تاکو لەو شتانە تێبگەین کە خودا بەخۆڕایی پێی بەخشیوین.
13 ئەوەی باسی دەکەین لە دانایی مرۆڤەوە نەهاتووە، بەڵکو
لە فێرکردنی ڕۆحەوە هاتووە، بەم شێوەیە فێرکردنی ڕۆحی بۆ
کەسانی ڕۆحانی لێکدەدرێتەوە. 14 بەڵام کەسی سروشتی
ئەوەی هی ڕۆحی خودایە وەریناگرێت، چونکە لەلای ئەو
گێلایەتییە و نایانزانێت، چونکە بە ڕۆح جیا دەکرێنەوە. 15
کەسی ڕۆحانی هەموو شتێک هەڵدەسەنگێنێت، کەچی کەس
ناتوانێت ئەو هەڵبسەنگێنێت. 16 [کێ بیری یەزدانی زانی، کێ
فێری دەکات؟] بەڵام ئێمە بیری مەسیحمان هەیە.

3 خوشکان، برایان، کاتێک من قسەم لەگەڵ کردن،
نەمتوانی ئێوە وەک ئەوانە دابنێم کە بە ڕێنمایی ڕۆحی پیرۆز
دەژین، بەڵکو وەک ئەوانەی کە هێشتا دنیایین، هەروەک
منداڵی ساوا بن لە خانەوادەی مەسیحدا. 2 شیرم پێداون نەک
خواردن، چونکە هێشتا نەتاندەتوانی، ئێستاش ناتوانن. 3 ئێوە
هێشتا دنیایین. کە ئیرەیی و ناکۆکی لەنێوانتاندا هەبێت، ئایا
دنیایی نین و تەنها وەک مرۆڤ ناژین؟ 4 چونکە کاتێک یەکێک
دەڵێت: «من هی پۆڵسم»، ئەوی دیکە: «من هی ئەپۆلۆسم»، ئایا
وەک خەڵکی دیکە نین؟ 5 ئەپۆلۆس چییە؟ پۆڵس چییە؟ تەنها
خزمەتکارن کە لە ڕێگەی ئەوانەوە باوەڕتان هێناوە، هەروەک
چۆن مەسیحی خاوەن شکۆ بە هەر یەکێکی داوە. 6 من
چاندم و ئەپۆلۆس ئاوی دا، بەڵام خودا بوو گەشەی پێکرد. 7
ئیتر نە تۆوچێن گرنگە و نە ئاودێر، بەڵکو تەنها خودا گرنگە
کە گەشەی پێ دەکات. 8 تۆوچێن و ئاودێر یەکن، هەریەکە
بەگوێرەی ماندووبوونی خۆی کرێی خۆی وەردەگرێت. 9
جا ئێمە هاوکاری خوداین، ئێوەش کێڵگەی خودا و خانووی
خودان. 10 بەگوێرەی ئەو نیعمەتەی خودا پێیداوم، وەک
ئەندازیارێکی دانا بناغەم داڕشت و یەکێکی دیکە لەسەری
بنیاد دەنێت. بەڵام با هەریەکە ئاگاداربێت چۆن لەسەری
بنیاد دەنێت. 11 کەس ناتوانێت بناغەیەکی دیکە دابنێت لە
پاڵ ئەوەی دانراوە، کە عیسای مەسیحە. 12 بەڵام ئەگەر
هەرکەسێک لەسەر ئەو بناغەیە بە زێڕ، زیو، بەردی گرانبەها،
دار، پووش یان کا، بنیاد بنێت، 13 کارەکەی دەردەکەوێت،
چونکە ڕۆژی لێپرسینەوە ئاشکرای دەکات، لەبەر ئەوەی بە
ئاگر ئاشکرا دەکرێت و ئاگر چۆنیەتی کاری هەرکەسێک
دەردەخات. 14 ئەگەر کاری یەکێک بمێنێتەوە کە لەسەری
بنیادی ناوە، ئەوا پاداشت وەردەگرێت. 15 ئەگەر کاری
یەکێک سووتا، ئەوا هەرچەندە بنیادنەرەکە زیانی پێ دەگات،
بەڵام ڕزگاری دەبێت، وەک یەکێک لەناو ئاگر هەڵاتبێت.
16 ئایا نازانن ئێوە پەرستگای خودان و ڕۆحی خوداتان
تێدا نیشتەجێیە؟ 17 ئەگەر یەکێک پەرستگای خودا وێران
بکات، خودا وێرانی دەکات، چونکە پەرستگای خودا پیرۆزە،
ئێوە ئەو پەرستگایەن. 18 با کەس خۆی هەڵنەخەڵەتێنێت.
ئەگەر یەکێک لەنێوتان خۆی بە دانای ئەم دنیایە دەزانێت، با
ببێتە گێل تاکو بەڕاستی ببێتە دانا. (aiōn g165) 19 دانایی ئەم
جیهانە لەلای خودا گێلایەتییە، لەبەر ئەوەی نووسراوە: [ئەو
داناکان بە فێڵبازی خۆیانەوە دەگرێت.] 20 هەروەها: [یەزدان
بیرکردنەوەی داناکان دەزانێت کە پووچە.] 21 کەواتە، با
کەس شانازی بە مرۆڤەوە نەکات! چونکە هەموو شتێک هی

ئێوەیە، 22 پۆڵس یان ئەپۆلۆس یاخود پەترۆس، جیهان یان
ژیان یان مردن، شتەکانی ئێستا یاخود داهاتوو، هەموو شتێک
هی ئێوەیە، 23 ئێوەش هی مەسیحن، مەسیحیش هی خودایە.

4 بەم شێوەیە با خەڵک بە خزمەتکاری مەسیح و سەرکاری
نهێنییەکانی خودامان دابنێن. 2 جا ئەوەی لە سەرکاران داوا
دەکرێت ئەوەیە کە متمانەپێ بسەلمێنن. 3 بەلامەوە گرنگ نییە
ئەگەر ئێوە یان هەر دادگایەکی مرۆڤانە حوکمم بدات، بەڵام من
حوکم بەسەر خۆمدا نادەم. 4 هیچ کەموکورییەک لە خۆمدا
نابینم، بەڵام بەمە بێتاوان نەبووم، بەڵکو مەسیحی خاوەن
شکۆیە لێپێچینەوەم لەگەڵ دەکات. 5 کەواتە پێشوەخت
حوکم بەسەر هیچ شتێکدا مەدەن، هەتا مەسیحی خاوەن شکۆ
دێتەوە. ئەو لە داهاتوودا ڕووناکی دەخاتە سەر ئەو شتانەی کە
ئێستا لە تاریکیدا شاردراوەتەوە و نیازی دڵ دەردەخات.
ئەوسا هەر یەکێک لەلایەن خوداوە ستایش دەکرێت. 6
خوشکان، برایان، ئێستا لە پێناوی ئێوەدا خۆم و ئەپۆلۆسم
لەم شتانەدا کردە نموونە، تاکو لە ئێمەوە فێربن: «زێدەڕۆیی
مەکەن لەوانەی نووسراون.» ئینجا کەس خۆی بە یەکێک
هەڵنەکێشێت لەسەر ئەوی دیکە. 7 کێ تۆ جیا دەکاتەوە؟
چیت هەیە وەرنەگرتبێت؟ ئەگەر وەرتگرتووە، بۆ شانازی
دەکەیت وەک وەرنەگرتبێت؟ 8 وا تێربوون! وا دەوڵەمەند
بوون! بەبێ ئێمە بوونە پاشا! خۆزگە ئێوە بەڕاستی پاشا بوونایە
ئەوسا لەگەڵتان بەشداری حوکمڕانیمان دەکرد! 9 چونکە وا
بزانم خودا ئێمەی نێردراوی لە دواوەی کەژاوە دەرخست،
وەک ئەوەی حوکمی مردنمان بەسەردا درابێت، چونکە بووینە
نمایشی جیهان و فریشتە و خەڵک. 10 لە پێناوی مەسیحدا
ئێمە بە گێل سەیر دەکرێین، بەڵام ئێوە بەهۆی مەسیحەوە بە ژیر
سەیر دەکرێن! ئێمە لاوازین و ئێوە بەهێزن! ئێوە شکۆدارن و
ئێمە سووکین! 11 هەتا ئێستا برسی و تینوو و ڕووتین، لێدان
و بێ لانەیی دەچێژین. 12 بە دەستی خۆمان ئیش دەکەین
و ماندوو دەبین. جنێومان پێدەدرێت و داوای بەرەکەت
دەکەین، دەچەوسێنرێینەوە و بەرگە دەگرین. 13 بوختانمان بۆ
هەڵدەبەستن و نەرمی دەنوێنین. هەتا ئێستا وەک زبڵی جیهان
و پاشماوەی هەموو شتێکمان لێ هاتووە. 14 ئەمانە نانووسم
تاکو شەرمەزارتان بکەم، بەڵکو وەک ڕۆڵە خۆشەویستەکانم
ئاگادارتان دەکەمەوە. 15 تەنانەت ئەگەر دە هەزار کەس
لەنێو باوەڕداران سەرپەرشتیارتان بن، بەڵام چەندین باوکتان
نییە، چونکە لە ڕێگەی پەیامی ئینجیلەوە من بووم بە باوکتان، لە
ئەنجامدانی ئەو کارەی کە عیسای مەسیح کردی. 16 جا
تکاتان لێ دەکەم، لاسایی من بکەنەوە. 17 لەبەر ئەم هۆیە
تیمۆساوسم نارد بۆ لاتان، کە کوڕی خۆشەویستمە و دڵسۆزە بۆ
یەزدان. تیمۆساوس ئەو ڕێگایەتان بەبیر دەهێنێتەوە کە من بە
یەکبوون لەگەڵ عیسای مەسیح پەیڕەوی دەکەم، هەروەک لە
هەموو شوێن و کڵێسایەک خەڵکی فێر دەکەم. 18 هەندێک
کەس لووتبەرز بوون، بەگومانی ئەوەی من نایەم بۆ لاتان 19
بەڵام ئەگەر عیسای خاوەن شکۆ خواستی لەسەر بێت بە پەلە
دێمە لاتان، ئەوسا نەک قسەکانی ئەو لووتبەرزانە دەزانم بەڵکو
تواناشیان، 20 چونکە پاشایەتی خودا بە قسە نییە، بەڵکو بە
هێزە. 21 چیتان دەوێ؟ بە دار بێمە لاتان یاخود بە خۆشەویستی
و ڕۆحی دڵنەرمی؟

5 لە ڕاستیدا دەنگۆی ئەوە هەیە کە داوێنپیسی لەنێو ئێوەدا
هەیە، جۆرە داوێنپیسییەک کە لەنێو بتپەرستەکانیشدا نییە:
پیاو لەگەڵ باوەژنی دەژیێت! 2 ئێوەش لووتبەرزن! باشتر
نەبوو ماتەمدار بن و ئەو کەسەش کە ئەم کارەی کردووە لە
خۆتانی دووربخەنەوە؟ 3 هەرچەندە بە جەستە لەلاتان نیم،
بەڵام بە ڕۆح ئامادەم. وا ئەو کەسەم حوکم داوە کە ئەمەی
کردووە، وەک ئەوەی لەوێ ئامادەبووبم: 4 بە ناوی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆ، ئێوە و ڕۆحی من لەگەڵ هێزی مەسیح
کۆدەبنەوە، 5 ئەم کەسە دەبێت بدرێتە دەست شەیتان تاکو
سروشتی دنیایی بفەوتێنێت، بۆ ئەوەی ڕۆحەکەی لە ڕۆژی
یەزداندا ڕزگاری بێت. 6 شانازیکردنتان باش نییە. ئایا نازانن
هەویرترشێکی بچووک هەموو هەویرەکە هەڵدێنێت؟ 7 خۆتان
لە هەویرترشی کۆن پاک بکەنەوە، تاکو ببنە هەویرێکی نوێ،
چونکە ئێوە بەڕاستی فەتیرەن. لەبەر ئەوەی مەسیحی بەرخی
پەسخەمان سەربڕدرا. 8 کەواتە با جەژن بگێڕین، نەک بە
هەویرترشی بەسەرچوو کە هەویرترشی کینە و خراپەیە، بەڵکو
بە فەتیرەی بێ دووڕوویی و ڕاستی. 9 من پێشتر لە نامەکەی

دیکەم بۆم نووسین تێکەڵ بە داوێنپیسان مەبن، 10 مەبەستم لە
داوێنپیس و چاوچنۆک و تالآنکەر و بتپەرستانی ئەم جیهانە
نییە، ئەگینا ناچار دەبوون لەم جیهانە بچنە دەرەوە. 11 بەڵام
ئێستا بۆتان دەنووسم تێکەڵی یەکێک مەبن بە خوشک یان برا
ناودەبردرێت و داوێنپیسە یان چاوچنۆکە یاخود بتپەرستە و
بوختانکەرە یان سەرخۆشە و تالآنکەرە. نانیش لەگەڵ کەسی
ئاوا مەخۆن. 12 بە من چی ئەو بێباوەڕانەی دەرەوەی کڵێسا
حوکم بدەم؟ ئایا ئێوە ئەوانەی ناوەوەی کڵێسا حوکم نادەن؟ 13
ئەوانەی دەرەوەی کڵێسا خودا حوکمیان دەدات. [خراپەکار
لەنێو خۆتان دووربخەنەوە.]

6 کە یەکێکتان سکاڵایەکی لە یەکێکی دیکە هەبوو، چۆن
دەوێرێ کێشەکەی بباتە لای بێباوەڕان بۆ ئەوەی ئەوان
حوکمی بۆ بدەن و لای گەلی پیرۆزی خودا نەبێت؟ 2 ئایا
نازانن گەلی خودا جیهان حوکم دەدەن؟ ئەگەر ئێوە حوکم
بەسەر جیهاندا بدەن، ئایا شایستە نین حوکم بەسەر بچووکترین
شتدا بدەن؟ 3 ئایا نازانن ئێمە حوکم بەسەر فریشتەکاندا دەدەین؟
چەندە زیاتر حوکم بەسەر شتەکانی ئەم ژیانە دەدەین؟ 4
جا ئەگەر لە ژیانی ڕۆژانەدا کێشەتان هەبێت، ئایا دەیبەنە
لای دادوەری بێباوەڕ کە کڵێسا پەسەندیان ناکەن؟ 5 من
ئەمە دەڵێم بۆ ئەوەی شەرم بکەن. ئایا یەکێکی داناتان تێدا
نییە بتوانێت دادوەری لەنێو برایانی بکات؟ 6 بەڵام برا برای
خۆی بۆ دادگا دەبات، لەبەردەم بێباوەڕان ئەمە دەکات! 7 لە
ڕاستیدا شورەییە بۆتان لەنێوتاندا سکاڵا لە یەکتر بکەن. باشتر
نەبوو زۆرلێکراو بن؟ باشتر نەبوو فێڵلێکراو بن؟ 8 بەڵام ئێوە
زۆرداری و فێڵ دەکەن، تەنانەت لە خوشک و برایانیشتان! 9
ئایا ئێوە نازانن کە زۆرداران نابنە میراتگری شانشینی خودا؟
هەڵمەخەڵەتێن. نە بەڕەڵا و نە بتپەرست، نە داوێنپیس و نە
هاوڕەگەزباز، 10 نە دز و نە چاوچنۆک، نە سەرخۆش و نە
جنێوفرۆش و نە تالآنکەر، نابنە میراتگری شانشینی خودا. 11
جا هەندێکتان بەم شێوەیە بوون. بەڵام شۆرانەوە و پیرۆزکران
و بێتاوان کران بە ناوی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ و
ڕۆحی خودامان. 12 «هەموو شتێک بۆ من دروستە،» بەڵام
هەموو شتێک سوودبەخش نییە. «هەموو شتێک بۆ من
دروستە،» بەڵام هیچ شتێک بەسەرمدا زاڵ نابێت. 13
«خواردن بۆ ورگە و ورگیش بۆ خواردن،» کەچی خودا
هەردووکیان لەناودەبات. بەڵام جەستە بۆ داوێنپیسی نییە،
بەڵکو بۆ مەسیحی خاوەن شکۆیە و مەسیحیش بۆ جەستەیە.
14 خوداش مەسیحی خاوەن شکۆی هەستاندەوە و بە هێزی
خۆی ئێمەش هەڵدەستێنێتەوە. 15 ئایا نازانن لەشتان ئەندامی
جەستەی مەسیحە؟ ئایا ئەندامی جەستەی مەسیح بکەمە
ئەندامی لەشفرۆشێک؟ نەخێر! 16 یاخود نازانن ئەوەی خۆی
بە لەشفرۆشێکەوە نووساندووە، لەگەڵی بووەتە یەک جەستە؟
چونکە دەفەرموێ: [هەردووکیان دەبنە یەک جەستە.] 17 بەڵام
ئەوەی لەگەڵ عیسای خاوەن شکۆ یەکبگرێت، لەگەڵی دەبێ بە
یەک ڕۆح. 18 لە داوێنپیسی ڕابکەن. هەر گوناهێک مرۆڤ
بیکات، لە دەرەوەی جەستەیە، بەڵام ئەوەی داوێنپیسی
دەکات ئەوا لە دژی جەستەی خۆی گوناە دەکات. 19 یاخود
نازانن کە لەشتان پەرستگای ڕۆحی پیرۆزە کە لە ئێوەدایە و
لەلایەن خوداوەیە هەتانە؟ ئێوەش هی خۆتان نین، 20 چونکە
ئێوە بە نرخێک کڕاون. جا بە لەشتان ستایشی خودا بکەن.

7 سەبارەت بەو شتانەی کە بۆ منتان نووسیوە: «باشە بۆ
پیاو ژن نەهێنێت.» 2 بەڵام لەبەر داوێنپیسی، با هەر پیاوێک
ژنی خۆی هەبێت و هەر ژنێک مێردی خۆی هەبێت. 3
مێرد لەسەریەتی ئەرکی سەرشانی بۆ ژنەکەی بەجێبگەیەنێت،
هەروەها ژنیش بۆ مێرد. 4 ژن دەسەڵاتی بەسەر لەشی خۆیدا
نییە، بەڵکو هی مێردەکەیەتی. هەروەها مێردیش دەسەڵاتی
بەسەر لەشی خۆیدا نییە، بەڵکو هی ژنەکەیەتی. 5 خۆتان لە
یەکتری بێبەش مەکەن، مەگەر بە ڕێککەوتن بۆ ماوەیەک تاکو
بۆ نوێژکردن دەست بەتاڵ بن و دواتر بگەڕێنەوە بۆ ژیانی ئاسایی
ژن و مێردایەتی، نەوەک بەهۆی بەسەرخۆدا زاڵنەبوونتانەوە
شەیتان تاقیتان بکاتەوە. 6 بەڵام ئەمەی دەیڵێم، وەک ڕێگادانە
نەک فەرمان. 7 هیوادارم هەموو خەڵک وەک من بن، بەڵام
هەریەکە لەلایەن خوداوە بەهرەی خۆی هەیە، هی یەکێک
ئاوایە و ئەوەی دیکەش ئاوا. 8 بەڵام ئەوانەی هاوسەرگیرییان
نەکردووە و بێوەژنانیش، پێیان دەڵێم: بۆیان باشە ئەگەر وەک
من بمێننەوە. 9 بەڵام ئەگەر خۆیان ڕانەگرت، با هاوسەرگیری

بکەن، چونکە هاوسەرگیری لە گڕگرتن باشترە. 10 بەڵام بۆ
هاوسەران، ڕایاندەسپێرم، من نیم بەڵکو مەسیحی باڵادەست
ڕایاندەسپێرێت: با ژن لە مێردەکەی جیا نەبێتەوە، 11 بەڵام
ئەگەر لێی جیا بووەوە، با بێ مێرد بمێنێتەوە یان مێردەکەی
ئاشت بکاتەوە. مێردیش با ژنەکەی تەڵاق نەدات. 12 ئەوانی
دیکە من پێیان دەڵێم نەک مەسیحی باڵادەست: ئەگەر برایەک
ژنێکی بێباوەڕی هەبوو، ژنەش ڕازی بوو لەگەڵیدا بژییێت، با
تەڵاقی نەدات. 13 ئەگەر ژنێک مێردێکی بێباوەڕی هەبوو،
مێردەکە ڕازی بوو لەگەڵیدا بژییێت، با ژنەکە لێی جیا نەبێتەوە،
14 چونکە مێردە بێباوەڕەکە لە ژندا پیرۆزکراوە و ژنی بێباوەڕ لە
پیاودا پیرۆزکراوە، ئەگینا منداڵتان گڵاوە، بەڵام ئێستا پیرۆزە.
15 بەڵام ئەگەر بێباوەڕەکە خۆی جیا کردەوە، با جیا بێتەوە. لە
باری ئاوادا براکە یان خوشکەکە نەبەستراوەتەوە، بەڵکو خودا
بۆ ئاشتی بانگی کردووین، 16 چونکە ئەی ژن چۆن دەزانی
ئاخۆ مێردەکەت ڕزگار دەکەیت؟ یان ئەی مێرد چۆن دەزانی
ئاخۆ ژنەکەت ڕزگار دەکەیت؟ 17 لەگەڵ ئەوەشدا، با هەر
یەکێک بەپێی ئەو بەشەی مەسیحی خاوەن شکۆ پێیداوە و بەو
شێوەیەی کە خودا بانگی کردووە بژییێت، لە هەموو کڵێساکان
ئاوا فەرمان دەدەم. 18 ئەوەی بە خەتەنەکراوی بانگکراوە، با
نەبێتەوە خەتەنە نەکراو. ئەوەش بە خەتەنە نەکراوی بانگکراوە،
با خەتەنە نەکات. 19 خەتەنەکردن هیچ نییە، خەتەنەنەکردنیش
هیچ نییە، بەڵکو جێبەجێکردنی ڕاسپاردەکانی خودا گرنگە.
20 با هەر یەکێک لەو بارودۆخەدا بمێنێتەوە کە تێیدا بووە
کاتێک خودا بانگی کردووە. 21 ئایا بە کۆیلەیی بانگکرایت؟
گوێی مەدەرێ. بەڵام ئەگەر توانیت ئازاد بیت، بیکە، 22
چونکە ئەوەی کۆیلە بووە کاتێک یەزدان بانگی کردووە ئەوە
دەبێتە ئازادکراوی یەزدان. بە هەمان شێوە ئەوەشی کە ئازاد
بووە، کاتێک بانگکراوە ئەوە دەبێتە کۆیلەی مەسیح. 23 ئێوە
بە نرخێک کڕاون، مەبنە کۆیلەی خەڵک. 24 خوشکان،
برایان، با هەر کەسێک بەو شێوەیە لەگەڵ خودا بمێنێتەوە
کە تێیدا بووە لەو کاتەی بانگکراوە. 25 دەربارەی کچان و
کوڕان، هیچ فەرمانێکم لە مەسیحی باڵادەستەوە نییە، بەڵام
من بۆچوونی خۆمتان پێ دەڵێم وەک یەکێک یەزدان بەزەیی
پێدا هاتبێتەوە کە جێی متمانە بێت. 26 وابزانم، لەبەر ئەم
تەنگانەیەی ئێستا، باشە بۆ مرۆڤ ئاوا بمێنێتەوە. 27 ئایا تۆ
بە ژنەوە بەستراویتەوە؟ داوای جیابوونەوە مەکە. ئایا تۆ بە
ژنەوە نەبەستراویتەوە؟ داوای ژن مەکە. 28 بەڵام ئەگەر
ژن بهێنیت گوناهت نەکردووە، ئەگەر پاکیزەش مێرد بکات
گوناهی نەکردووە. بەڵام ئەوانە لەم ژیانەدا تووشی کێشە و
گرفت دەبن، جا من دەمەوێ تووشتان نەکەم. 29 خوشکان،
برایان، ئەمە دەڵێم: کاتمان کەمە، لەمەودوا ئەوانەی ژنیان
هەیە دەبێت بە جۆرێک بژین وەکو ئەوەی کە نەیانبێت،
30 ئەوانەی دەگرییێن وەک نەگرییێن، ئەوانەی شادن وەک
شاد نەبن، ئەوانەی دەکڕن وەک موڵکیان نەبێت، 31 ئەوانەی
جیهان بەکاردەهێنن وەک هەر بەکاری نەهێنن، چونکە وێنەی
ئەم جیهانە ڕووەو نەمانە. 32 جا دەمەوێ ئێوە بێ خەم بن.
ئەوەی ژنی نەهێناوە بایەخ بە کاروباری پەروەردگار دەدات،
چۆن پەروەردگار ڕازی بکات. 33 بەڵام هاوسەردار بایەخ
بە کاروباری جیهان دەدات، چۆن ژنەکەی ڕازی بکات.
34 ئەو کابرایە دڵی بەشکراوە. ژنی بێ مێرد و پاکیزە گرنگی
بە کاروباری پەروەردگار دەدەن، چۆن دەتوانێت جەستە و
ڕۆحی خۆی بۆ یەزدان تەرخان بکات. بەڵام شووکردوو بایەخ
بە کاروباری جیهان دەدات، چۆن مێرد ڕازی بکات. 35 ئەمە
بۆ چاکەتان دەڵێم، نەک تووشی کۆتێکتان بکەم، بەڵکو بۆ ڕێز
و تەرخانکراوییە بۆ مەسیحی خاوەن شکۆ، بێ پەشێوی. 36
بەڵام ئەگەر کەسێک نیگەرانە لەوەی کە بە شێوەیەکی شیاو
لەگەڵ دەستگیرانە پاکیزەکەی هەڵسوکەوت ناکات، ئەگەر
حەز و ئارەزووی زۆر بوو و پێویست بوو هاوسەرگیری بکەن،
چی حەز لێیە با ئەوە بکات، با هاوسەرگیری بکەن، گوناهی
نەکردووە. 37 بەڵام ئەوەی لە دڵەوە بڕیاری دابێت و ناچار
نەبێت، بەڵکو بەسەر خواستی خۆیدا زاڵ بێت، ئەو بڕیارەش
کە لە دڵەوە داویەتی کە دەستگیرانە پاکیزەکەی نەگوازێتەوە،
ئەوا چاک دەکات. 38 کەواتە ئەو کەسەی هاوسەرگیری
دەکات، چاک دەکات، ئەوەش کە هاوسەرگیری ناکات،
چاکتر دەکات. 39 ژن ئەوەندە بە مێردەوە دەبەسترێتەوە
هەتا مێردەکەی زیندووە. بەڵام ئەگەر مێردەکەی مرد، ئەوا
ئازادە شوو بە هەر پیاوێک بکات کە دەیەوێت، بە مەرجێک
باوەڕی بە مەسیحی خاوەن شکۆ هەبێت. 40 بەڵام بە بۆچوونی

من، بەختەوەرترە ئەگەر ئاوا بمێنێتەوە، وا بزانم منیش ڕۆحی
خودام هەیە.

8

سەبارەت بە قوربانیی بتەکان، دەزانین کە «هەموومان
زانیاریمان هەیە.» زانیاری دەبێتە هۆی لووتبەرزی، بەڵام
خۆشەویستی بنیاد دەنێت. 2 ئەگەر کەسێک پێی وابوو کە
شتێک دەزانێت، ئەوا هێشتا بەو شێوەیە نایزانێت کە دەبێت
بیزانێت. 3 بەڵام ئەگەر کەسێک خودای خۆشبوێ، ئەوا
لەلای خودا ناسراوە. 4 جا سەبارەت بە خواردنی قوربانیی
بتەکان، دەزانین کە بت لە جیهاندا هیچ نییە و تەنها یەک خودا
هەیە. 5 ئەگەر هەندێک هەبن پێیان بگوترێت «خودا» لە
ئاسمان بێت یان لەسەر زەوی، هەروەک زۆر «خوداوەند» و
زۆر «گەورە» هەیە، 6 بەڵام بۆ ئێمە تەنها یەک خودا هەیە،
ئەویش ئەو باوکەیە کە هەموو شتێک لەوەوەیە و ئێمەش بۆ
ئەو دەژین، هەروەها تەنها یەک گەورەش هەیە، عیسای
مەسیحە، هەموو شتێک بەهۆی ئەوەوەیە و ئێمەش بەهۆی
ئەوەوە دەژین. 7 بەڵام هەموو خەڵک ئەمە نازانن، چونکە
هەندێکیان هەتا ئێستا خوویان بە بت گرتووە و ئەوەی دەیخۆن
وەک بڵێی قوربانی بتە، ویژدانیان گڵاو دەبێت، چونکە لاوازە.
8 بەڵام خواردن لە خودا نزیکمان ناکاتەوە، ئەگەر نەیخۆین
کەم ناکەین و ئەگەر خواردیشمان زیاد ناکەین. 9 بەڵام
وریابن سەربەستیتان نەبێتە کۆسپ بۆ لاوازەکان. 10 ئەی
خاوەن زانیاری، ئەگەر یەکێک تۆی بینی لە پەرستگای بت
دەخۆیت، ئایا ویژدانەکەی کە لاوازە هاننادرێت تاکو لە
قوربانی بتەکان بخوات؟ 11 جا بەهۆی زانیاریتەوە، ئەو خوشک
یان برا لاوازەت لەناودەچێت، کە مەسیح لە پێناویدا مرد.
12 ئاواش گوناه لە دژیان دەکەن و ویژدانی لاوازیان بریندار
دەکەن، گوناه لە دژی مەسیح دەکەن. 13 لەبەر ئەوە، ئەگەر
خۆراک ببێتە هۆکاری کەوتنی خوشک و براکەم، ئەوا
هەرگیز گۆشت ناخۆم تاکو نەبمە کۆسپ بۆیان. (aiōn g165)

9

ئایا سەربەست نیم؟ ئایا نێردراو نیم؟ ئایا عیسای خاوەن
شکۆمانم نەبینیوە؟ ئایا ئێوە ئەنجامی ئەو کارە نین کە یەزدان
لە ڕێگەی منەوە کردوویەتی؟ 2 ئەگەر هاتوو بۆ خەڵکی
دیکە نێردراو نەبم، ئەوا بۆ ئێوە نێردراوم، چونکە ئێوە مۆری
نێردراوییێتی منن لە مەسیحدا. 3 بۆ ئەوانەی دادوەریم دەکەن
ئەمەیە بەرگریم: 4 ئایا مافی خواردن و خواردنەوەمان نییە؟ 5
ئایا مافمان نییە خانمێکی باوەڕدار بکەینە هاوسەر و هاوڕێمان
لە گەشتەکانماندا، وەک نێردراوانی دیکە و براکانی مەسیح
و پەترۆس؟ 6 یاخود تەنها من و بەرناباس ئەو مافەمان
نییە، دەبێت هەر ئیش بکەین؟ 7 کێ هەبووە بە خەرجی
خۆی سەربازیی کردبێت؟ کێ ڕەزێک دەچێنێت و لە
بەروبوومەکەی ناخوات؟ یان کێ شوانایەتی مێگەلێک دەکات
و لە شیرەکەی ناخوات؟ 8 ئەم قسانە وەک مرۆڤ دەکەم؟ ئایا
تەوراتیش ئەمانە ناڵێت؟ 9 چونکە لە تەوراتی موسا نووسراوە:
[لە کاتی گێرەکردن دەمی گا مەگرە.] ئایا خودا بایەخ بە گا
دەدات؟ 10 بێگومان لە پێناو ئێمە وای فەرمووە، مەگەر نە؟
بەڵێ، لە پێناوی ئێمەدا نووسراوە، چونکە ئەوەی دەکێڵێت پێویستە
بە هیواوە بکێڵێت، ئەوەی گێرە دەکات بەو هیوایە دەیکات
کە بەشی لە بەرهەمەکەدا هەبێت. 11 ئەگەر ئێمە شتی ڕۆحیمان
بۆتان چاندووە، ئایا زۆرە ئەگەر شتی ماددی لە ئێوە بدروینەوە؟
12 ئەگەر خەڵکی دیکە مافی پشتگیرییان لەسەرتانە، ئایا ئێمە
لە پێشتر نین؟ بەڵام ئەم مافەمان بەکارنەهێنا، بەڵکو بەرگەی
هەموو شتێک دەگرین، نەوەک کۆسپ بخەینە بەردەم مزگێنیی
مەسیح. 13 ئایا نازانن ئەوانەی خزمەتی پەرستگا دەکەن
لە شتەکانی پەرستگا دەخۆن، ئەوانەی خزمەتی قوربانگاش
دەکەن لە قوربانگادا بەشدارن؟ 14 بە هەمان شێوە مەسیحی
خاوەن شکۆ فەرمانی داوە، ئەوانەی کە مزگێنی ڕادەگەیەنن
گوزەرانیان لەسەر مزگێنییە. 15 بەڵام هیچ یەکێک لەم
مافانەم بەکارنەهێناوە. ئەوانەش نانووسم، تاکو بۆ من ئاوا
بێت، چونکە مردنم باشترە لەوەی یەکێک شانازیم پووچەڵ
بکاتەوە. 16 ئەگەر مزگێنی بدەم شانازیم نییە، لەبەر ئەوەی
پێویستە و خراوەتە ئەستۆم. قوڕبەسەرم ئەگەر مزگێنی نەدەم!
17 ئەگەر خۆبەخش ئەوە بکەم، ئەوا پاداشت دەگرێم. بەڵام
ئەگەر بە ناچاری بێت، ئەوا متمانەی بریکاریەتیم دراوەتێ. 18
ئیتر پاداشتم چییە؟ ئەوەیە کاتێک مزگێنی دەدەم، بەخۆڕایی
مزگێنی بدەم و داوای مافی تەواوی خۆم وەکو مزگێنیدەر
نەکەم. 19 هەرچەندە سەربەستم و سەر بە هیچ کەسێک نیم،
بەڵام خۆم کردە کۆیلەی هەمووان تاکو زۆر کەس بۆ ڕێگەی

مەسیح بەدەستبهێنم 20 بۆ جولەکە خۆم وەک جولەکە لێکرد،
تاکو جولەکە بەدەستبهێنم. بۆ ئەوانەی لەژێر سایەی شەریعەتن،
خۆم وەک کەسێک لێکرد کە لەژێر سایەی شەریعەتدا بێت،
هەرچەندە لەژێر سایەی شەریعەتدا نیم، تاکو ئەوانە بەدەستبهێنم
کە لەژێر سایەی شەریعەتن. 21 بۆ ئەوانەی بێ شەریعەتن،
خۆم وەک بێ شەریعەت لێکرد، هەرچەندە بێ شەریعەتی
خودا نیم، بەڵکو لەژێر سایەی شەریعەتی مەسیحدام، تاکو
ئەوانە بەدەستبهێنم کە بێ شەریعەتن. 22 بۆ لاوازان بوومە
لاواز، تاکو لاوازەکان بەدەستبهێنم. بۆ هەمووان بوومە هەموو
شتێک، تاکو بە هەر شێوەیەک بێت هەندێک ڕزگار بکەم.
23 هەموو ئەمانە لە پێناوی پەیامی ئینجیلدا دەکەم، تاکو تێیدا
بەشدار بم. 24 ئایا نازانن هەموو ئەوانەی لە گۆڕەپان ڕادەکەن،
هەموو ڕادەکەن، بەڵام تەنها یەکێک خەڵات دەکرێت؟
کەواتە ڕابکەن تاوەکو خەڵاتەکە بەدەستبهێنن. 25 هەر یەکێک
ململانێ بکات لە هەموو شتێک خۆ ڕادەگرێت. ئەوانە تاکو
تاجێکی لەناوچوو بەدەستبهێنن، بەڵام هی ئێمە لەناو نەچووە. 26
کەواتە ڕادەکەم نەک وەکو یەکێک ئامانجی نەبێت، بۆکسێن
دەکەم نەک وەک لە هەوا بدەم. 27 بەڵکو لەگەڵ لەشم توند
دەبم و دەیکەمە کۆیلە، نەوەک لەدوای ئەوەی بۆ خەڵکی
دیکە جاڕم داوە، خۆم ڕەت بکرێمەوە.

10 خوشکان، برایان، نامەوێ نەزانن کە باوباپیرانمان
هەموو لەژێر هەوردا بوون و هەموویشیان دەریایان بڕی.
2 جا هەموویان لە هەور و لە دەریادا بۆ موسا لە ئاو
هەڵکێشران، 3 هەموویشیان هەمان خواردنی ڕۆحییان خوارد.
4 هەموویان هەمان خواردنەوەی ڕۆحییان خواردەوە، چونکە
لەو تاشەبەردە ڕۆحییەیان دەخواردەوە کە دوایان کەوتبوو، ئەو
تاشەبەردەش مەسیح بوو. 5 بەڵام خودا لە زۆربەیان ڕازی
نەبوو، ئەوە بوو تەرمەکانیان لە بیابان پەرشوبڵاو بووەوە. 6
ئەم شتانەی ڕوویاندا پەندن بۆمان، تاکو ئارەزووی خراپە
نەکەین، وەک ئەوان ئارەزوویان کرد. 7 بتپەرست مەبن وەک
هەندێکیان، وەکو نووسراوە: [گەل بۆ خواردن و خواردنەوە
دانیشتن، پاشان بۆ ڕابواردن هەستانەوە.] 8 با داوێنپیسی
نەکەین وەک هەندێکیان داوێنپیسییان کرد و لە ڕۆژێکدا بیست
و سێ هەزاریان کەوت. 9 نابێت مەسیح تاقی بکەینەوە، وەک
هەندێکیان تاقییان کردەوە و مار لەناوی بردن. 10 بۆڵەبۆڵ
مەکەن وەک هەندێکیان بۆڵەبۆڵیان کرد و فریشتەی لەناوبەر
کوشتیان. 11 جا ئەم شتانەیان وەک پەند بەسەرهات، بۆ
ئاگاداری ئێمەش نووسراوە، کە لە کۆتایی زەمان دەژین. (aiōn
g165) 12 کەواتە ئەوەی وا دەزانێت ڕاوەستاوە، با وریابێت
نەکەوێت. 13 هیچ تاقیکردنەوەیەکتان تووش نابێت کە هاوبەش
نەبێت لەنێوان مرۆڤەکاندا، بەڵام خودا دڵسۆزە، کە نایەڵێت
زیاتر لە توانای خۆتان تاقی بکرێنەوە، بەڵکو لەگەڵ تاقیکردنەوە
ڕێگای دەرچوون دەکاتەوە، تاکو بتوانن بەرگە بگرن. 14 بۆیە
خۆشەویستانم، لە بتپەرستی ڕابکەن. 15 وەک بۆ هۆشیاران
بێت دەدوێم، ئێوە حوکم بدەن لەوەی دەیڵێم: 16 ئایا ئەو
جامەی سوپاسگوزاری لە پێناوی سوپاسی خودا دەکەین،
بەشداری نییە لە خوێنی مەسیح؟ ئەو نانەی لەتی دەکەین،
بەشداری نییە لە لەشی مەسیح؟ 17 لەبەر ئەوەی یەک نان
هەیە، ئێمە کە زۆرین، یەک لەشین، چونکە هەموومان بەشداری
لە یەک ناندا دەکەین. 18 سەیری ئیسرائیل بکەن کە بەگوێرەی
جەستەیە: ئایا ئەوانەی قوربانی دەخۆن لە قوربانگادا هاوبەش
نین؟ 19 جا چی دەڵێم؟ ئایا ئەوەی بۆ بت سەربڕدراوە شتێکە،
یان بتەکە شتێکە؟ 20 نەخێر بەڵکو ئەوەی سەری دەبڕن، بۆ
ڕۆحە پیسەکان سەری دەبڕن نەک بۆ خودا. جا نامەوێت
لەگەڵ ڕۆحە پیسەکان هاوبەش بن. 21 ناتوانن جامی مەسیحی
خاوەن شکۆ و جامی ڕۆحە پیسەکان بخۆنەوە. ناتوانن بەشداری
خوانی خاوەن شکۆ و خوانی ڕۆحە پیسەکان بکەن. 22 یاخود
ئیرەیی خاوەن شکۆ هەڵدەستێنین؟ ئایا ئێمە لەو بەهێزترین؟
23 «هەموو شتێک بۆ من دروستە،» بەڵام هەموو شتێک
سوودبەخش نییە. «هەموو شتێک بۆ من دروستە،» بەڵام
هەموو شتێک بنیادنەر نییە. 24 کەس بەدوای بەرژەوەندی
خۆیدا نەگەڕێت، بەڵکو بۆ بەرژەوەندی خەڵک هەوڵ بدەن.
25 ئەو گۆشتەی لە بازاڕ دەفرۆشرێت بیخۆن، ئەوەندە لێی
مەکۆڵنەوە، بەبێ لێپرسینەوەی ویژدان، 26 چونکە [زەوی و
هەرچی تێدایە هی یەزدانە.] 27 ئەگەر بێباوەڕێک داوەتتان
بکات و ئێوەش ویستتان بچن، جا هەرچییەکتان لەپێش دانرا
بیخۆن، بێ لێکۆڵینەوە، لەبەر ویژدان. 28 بەڵام ئەگەر یەکێک

پێی گوتن: «ئەمە کراوەتە قوربانی بت» مەیخۆن، لەبەر ئەوەی
پێی گوتن و لەبەر ویژدان، 29 دەڵێم ویژدان، هی تۆ نا،
بەڵکو هی ئەوی دیکە. جا بۆچی سەربەستیم لەلایەن ویژدانێکی
دیکەوە حوکم بدرێت؟ 30 ئەگەر بە سوپاسکردنەوە بەشداری
بکەم، ئیتر بۆچی تاوانبار دەکرێم لەسەر ئەوەی سوپاسی خودای
لەسەر دەکەم؟ 31 بۆیە ئەگەر خواردتان یان خواردتانەوە یان
هەر شتێکتان کرد، هەموو شتێک بۆ شکۆی خودا بکەن. 32
بۆ جولەکە و ناجولەکە و کڵێسای خودا مەبنە کۆسپ. 33
هەروەک منیش لە هەموو شتێک هەمووان ڕازی دەکەم،
بەدوای بەرژەوەندی خۆمدا ناگەڕێم، بەڵکو هی زۆران، تاکو
ڕزگاریان ببێت.

11 لاسایی من بکەنەوە هەروەک چۆن منیش لاسایی
مەسیح دەکەمەوە. 2 جا ستایشتان دەکەم کە لە هەموو
شتێکدا یادم دەکەن، ئەو دابونەریتانە دەپارێزن هەروەک
پێمداون. 3 بەڵام دەمەوێت بزانن کە سەری هەموو پیاوێک
مەسیحە و سەری ژنیش پیاوە و سەری مەسیحیش خودایە.
4 هەر پیاوێک بە سەری داپۆشراو نوێژ بکات یان پەیامی
خودا ڕابگەیەنێت، ئەوا سەری خۆی شۆڕ دەکات. 5 هەر
ژنێکیش بە سەر دانەپۆشراوی نوێژ بکات یان پەیامی خودا
ڕابگەیەنێت، ئەوا سەری خۆی شۆڕ دەکات، چونکە ئەو و
ژنێکی سەرتاشراو هەمان شتن و یەکن. 6 ئەگەر ژن سەری
دانەپۆشێت، با قژی ببڕێت، بەڵام ئەگەر بۆ ژن شورەیی بوو
قژی ببڕێت یاخود بیتاشێت، با سەری داپۆشێت. 7 کەواتە
پیاو نابێت سەری داپۆشێت، کە وێنە و شکۆی خودایە. بەڵام
ژن شکۆی پیاوە، 8 چونکە پیاو لە ژن نەهاتووە، بەڵکو ژن
لە پیاوە. 9 پیاویش لە پێناوی ژن بەدی نەهێنراوە، بەڵکو
ژن لە پێناوی پیاو. 10 لەبەر ئەمە و لەبەر فریشتەکان، پێویستە
ژن نیشانەی دەسەڵاتی بەسەر سەرییەوە هەبێت. 11 لەگەڵ
ئەوەشدا، لە پاشایەتی مەسیحی خاوەن شکۆماندا ژن سەبارەت
بە پیاو سەربەخۆ نییە و پیاویش سەبارەت بە ژن سەربەخۆ
نییە، 12 چونکە وەک ژن لە پیاوە، ئاواش پیاو بەهۆی ژن
لەدایک دەبێت، بەڵام هەموو شتێک لە خوداوەیە. 13 ئێوە
حوکم بۆ خۆتان بدەن: ئایا دەشێت ژن بە سەر دانەپۆشراوی
نوێژ بۆ خودا بکات؟ 14 باشە سروشت خۆی فێرتان ناکات
کە شەرمەزارییە بۆ پیاو قژی درێژ بکات، 15 بەڵام بۆ ژن
شکۆمەندییە ئەگەر قژی درێژ بکات؟ چونکە لە جیاتی پۆشەر
قژی دراوەتێ. 16 بەڵام ئەگەر یەکێک حەزی لە ناکۆکییە،
ئێمە و کڵێساکانی خوداش جگە لەمە نەریتێکی دیکەمان نییە.
17 بەم ئامۆژگارییە ستایشتان ناکەم، چونکە کۆبوونەوەکانتان
زیانی لە سوود زیاترە. 18 پێش هەموو شتێک، دەبیستم
کاتێک وەک کڵێسا کۆدەبنەوە دووبەرەکی لەنێوانتاندا هەیە و
هەتا ڕادەیەکیش باوەڕ دەکەم. 19 بێگومان دەبێت لەنێوانتاندا
ناکۆکی و دووبەرەکی هەبێت، تاکو ئەو باوەڕدارانەی کە جێی
ڕەزامەندی خودان دەربکەون. 20 بۆیە کاتێک کۆدەبنەوە،
بۆ خواردنی شێوی مەسیحی خاوەن شکۆ نییە، 21 چونکە
هەریەکە زوو شێوی خۆی لە خواردندا دەبات، جا یەکێک
برسی دەبێت، ئەوی دیکە سەرخۆش دەبێت. 22 ئایا ماڵتان
نییە تێیدا بخۆن و بخۆنەوە؟ یاخود کڵێسای خودا سووک
دەکەن و ئەوانە تەریق دەکەنەوە کە هەژار و نەدارن؟ چیتان
پێ بڵێم؟ ئایا لەسەر ئەمە ستایشتان بکەم؟ بێگومان نەخێر! 23
ئەوەی بە ئێوەم دا لە مەسیحی خاوەن شکۆم وەرگرتووە: ئەوە
بوو عیسای خاوەن شکۆ لەو شەوەی تێیدا بە گرتن درا، نانێکی
هەڵگرت، 24 سوپاسی خودای کرد و لەتی کرد و فەرمووی:
«ئەمە جەستەی منە کە لە پێناوی ئێوەیە. ئەمە بۆ یادکردنەوەی
من بکەن.» 25 بە هەمان شێوە پاش نانخواردن، جامەکەی
هەڵگرت و فەرمووی: «ئەم جامە پەیمانی نوێیە بە خوێنی من.
هەر جارێک دەیخۆنەوە، ئەمە بۆ یادکردنەوەی من بکەن.» 26
جا هەر کاتێک لەم نانەتان خوارد و لەم جامەتان خواردەوە،
ئەوا مردنی عیسای خاوەن شکۆ ڕادەگەیەنن، هەتا دێتەوە.
27 کەواتە ئەوەی بە شێوازێکی ناشایستە نانەکە بخوات یان
لە جامەکەی مەسیحی خاوەن شکۆ بخواتەوە، ئەوا بەرامبەر
بە جەستە و خوێنی مەسیحی خاوەن شکۆ تاوانبارە. 28 با
هەرکەسێک خۆی تاقی بکاتەوە، ئینجا لە نانەکە بخوات و لە
جامەکە بخواتەوە، 29 چونکە ئەوەی بخوات و بخواتەوە و ڕێز
لە جەستەی مەسیح نەگرێت، ئەوا بۆ خۆی حوکم دەخوات و
دەخواتەوە. 30 لەبەر ئەمەیە زۆر نەخۆش و لاوازتان تێدایە،
هەندێکیش نوستوون. 31 بەڵام ئەگەر خۆمان حوکمی خۆمان

بدایە، ئەوا حوکم نەدەدراین. 32 بەڵام کاتێک مەسیحی خاوەن
شکۆ حوکممان بدات، ئەوا تەمبێ دەکرێین، تاکو لەگەڵ جیهاندا
تاوانبار نەکرێین. 33 کەواتە ئەی خوشک و برایانم، کاتێک
بۆ خواردن کۆدەبنەوە، چاوەڕێی یەکتری بکەن. 34 ئەگەر
یەکێک برسی بوو با لە ماڵەوە بخوات، نەوەک بۆ حوکمدان
کۆببنەوە. کاتێک هاتم بۆ لاتان، ڕێنمایی زیاتریشتان دەدەمێ.

12 خوشکان، برایان، نامەوێت بێ ئاگا بن لەبارەی
بەهرەکانی ڕۆحی پیرۆزەوە. 2 دەزانن کاتێک بتپەرست بوون،
بەرەو بتە لاڵەکان ڕابەرایەتی و گومڕا کران. 3 بۆیە بزانن کە
کەس نییە بە ڕۆحی خودا بدوێت و بڵێت: «نەفرەت لە عیسا،»
کەسیش ناتوانێت بڵێت: «عیسا پەروەردگارە،» بە ڕۆحی
پیرۆز نەبێت. 4 جۆرەها بەهرە هەیە، بەڵام هەمان ڕۆحە، 5
جۆرەها خزمەت هەیە، بەڵام هەمان پەروەردگارە، 6 جۆرەها
کار هەیە، بەڵام هەمان خودایە، ئەوەی هەموو کارێک لە
هەمووواندا دەکات. 7 بەڵام دەرکەوتنی بەهرەی ڕۆحی پیرۆز بۆ
هەرکەسێک لە پێناو سوودمەندی گشتیی دەدرێت. 8 جا
یەکێک لە ڕێگەی ڕۆحەکەوە قسەی دانایی پێدەدرێت، بۆ
یەکێکی دیکەش قسەی زانین بەگوێرەی هەمان ڕۆح. 9 بۆ
یەکێکی دیکەش باوەڕ بە هەمان ڕۆح، بۆ یەکێکی دیکە بەهرەی
چاککردنەوە بە هەمان ڕۆح، 10 یەکێکی دیکەش کاری
پەرجوو، بۆ ئەوی دیکە ڕاگەیاندنی پەیامی خودا، بۆ ئەوی دیکە
جیاکردنەوەی ڕۆحەکان، بۆ ئەوی دیکە جۆرەها زمانی ڕۆحی،
بۆ یەکێکی دیکەش لێکدانەوەی زمانەکان. 11 ئەمانە هەمووی
کاری یەک ڕۆح و هەمان ڕۆحە، بۆ هەریەکێک بە تایبەت
دابەشی دەکات، چۆن بیەوێت. 12 هەروەک چۆن لەش یەکە
و ئەندامی زۆری هەیە، هەموو ئەندامانی لەش لەگەڵ زۆرییان
یەک لەشن، مەسیحیش بەم شێوەیەیە، 13 چونکە هەموومان
بە یەک ڕۆح بۆ یەک جەستە لە ئاو هەڵکێشراین، جولەکە یان
ناجولەکە، کۆیلە یان ئازاد، هەموومان یەک ڕۆحمان پێدرا
تاکو بیخۆینەوە. 14 لەگەڵ ئەمەشدا لەشەکە یەک ئەندام نییە
بەڵکو زۆرە. 15 ئەگەر قاچ بڵێت: «لەبەر ئەوەی دەست نیم،
هی لەش نیم،» ئایا ئیتر هی لەش نامێنێت؟ 16 ئەگەر گوێ
بڵێت: «لەبەر ئەوەی چاو نیم، هی لەش نیم،» ئایا ئیتر هی
لەش نامێنێت؟ 17 ئەگەر هەموو لەش چاو بووایە، ئەی کوا
بیستن؟ ئەگەر هەمووی بیستن بووایە، ئەی کوا بۆنکردن؟ 18
بەڵام ئێستا خودا ئەندامانی دانا، هەریەکێک لە لەشدا، وەک
ویستی. 19 ئەگەر هەموو یەک ئەندام بووایە، کوا لەش؟ 20
جا ئێستا ئەندام زۆرن، بەڵام لەش یەکە. 21 چاو ناتوانێت بە
دەست بڵێت: «پێویستیم پێت نییە.» یان سەر بە پێیەکان بڵێت:
«پێویستیم پێتان نییە.» 22 بەڵام بە پێچەوانەوە، ئەو ئەندامەی
لەش کە لاوازتر دیارە ئەوا پێویستە، 23 ئەو ئەندامەی لەش
کە وا دەزانین ڕێزی کەمترە، زیاتر ڕێزی بۆ دادەنێین. ئەو
ئەندامەی مایەی شەرمەزاریمانە ڕێزی تایبەتی لێ دەگرین، 24
بەڵام ئەو ئەندامانەی ڕێزدارن پێویستییان بەمە نییە. خوداش
لەشی ڕێکخستووە، ڕێزی زیاتری داوەتە ئەندامی بێ ڕێز، 25
تاکو ناکۆکی لە لەشدا نەبێت، بەڵکو ئەندامەکان وەکو یەک
بایەخ بە یەکتری بدەن. 26 ئەگەر ئەندامێک ئازاری هەبوو،
هەموو ئەندامان لەگەڵیدا ئازار دەچێژن، ئەگەر ئەندامێک
ڕێزی لێنرا، هەموو ئەندامان لەگەڵیدا خۆشحاڵ دەبن. 27 ئێوە
لەشی مەسیحن، هەریەکەتان ئەندامی ئەون. 28 خودا لە کڵێسادا
خەڵکێکی دانا: یەکەم جار نێردراوان، دووەم پێغەمبەران،
سێیەم فێرکاران، ئینجا پەرجووکاری، دوای ئەوە بەهرەکانی
چاککردنەوە و توانای یارمەتیدان و بەڕێوەبردن و جۆرەها
زمانی ڕۆحی. 29 ئایا هەموو نێردراون؟ هەموو پێغەمبەرن؟
هەموو فێرکارن؟ هەموو پەرجووکارن؟ 30 هەموو بەهرەی
چاککردنەوەیان هەیە؟ هەموو بە زمانەکان دەدوێن؟ هەموو
لێک دەدەنەوە؟ 31 بەڵام تامەزرۆی بەهرەی باشتر بن.
ئێستاش باشترین ڕێگاتان پیشان دەدەم.

13 ئەگەر بە زمانەکانی خەڵک و فریشتە بدوێم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێت، ئەوا بوومەتە دەهۆڵی بەگرمەگرم و زوڕنای
بە زیڕەزیڕ. 2 ئەگەر پەیامی خودا ڕابگەیەنم و هەموو نهێنی و
زانیارییەک بزانم و باوەڕێکی تەواویشم هەبێت بۆ هەڵکەندنی
چیا، بەڵام خۆشەویستیم نەبێت، ئەوا هیچ نیم. 3 ئەگەر هەموو
سامانم بدەمە هەژاران و هەتا سووتان لەشم دابنێم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێت، ئەوا هیچ سوودێکم نابێت. 4 خۆشەویستی
پشوودرێژییە، خۆشەویستی نیانییە. خۆشەویستی ئیرەیی نییە،

شانازی نییە، لووتبەرزی نییە. 5 بەدڕەوشتی نییە، بۆ خۆی
داوا ناکات، زوو تووڕە نابێت و خراپەکان تۆمار ناکات. 6
بە خراپە دڵخۆش نابێت، بەڵکو بە ڕاستی دڵشاد دەبێت. 7
خۆشەویستی بەرگەی هەموو شتێک دەگرێت، باوەڕ بە هەموو
شتێک دەکات، هیوا بە هەموو شتێک دەخوازێت، بۆ هەموو
شتێک ئارام دەگرێت. 8 خۆشەویستی هەرگیز نافەوتێت،
بەڵام ڕاگەیاندنی پەیامی خودا دەوەستێت، قسەکردن بە زمانە
ڕۆحییەکانیش کۆتایی پێدێت، زانیاریش نامێنێت، 9 چونکە
زانیاریمان سنووردارە، هەروەها توانای ئێمە بۆ ڕاگەیاندنی
پەیامی خودا سنووردارە، 10 بەڵام کاتێک تەواوەکە دێت،
سنوورداریيەکە نامێنێت. 11 کە منداڵ بووم، وەک منداڵێک
قسەم دەکرد، وەک منداڵێک بیرم دەکردەوە، وەک منداڵێک
لێکدانەوەم دەکرد. کە بوومە پیاو، ئەوەی هی منداڵ بوو
وازم لێ هێنا. 12 جا ئێستا لە تەمدا تەماشای ئاوێنە دەکەین،
بەڵام دوایی ڕووبەڕووە. ئێستا هەندێک دەزانم، بەڵام دواتر
بە تەواوی دەزانم، هەروەک چۆن تەواو ناسراوم. 13 ئێستا
ئەم سێیانە دەمێننەوە: باوەڕ و هیوا و خۆشەویستی، بەڵام
گەورەترینیان خۆشەویستییە.

14 بەدوای خۆشەویستی بکەون، تامەزرۆی بەهرەکانی
ڕۆحی پیرۆز بن، بە تایبەتی ڕاگەیاندنی پەیامی خودا. 2 ئەوەی
بە زمانی ڕۆحی دەدوێت، قسە بۆ خەڵک ناکات، بەڵکو
بۆ خودا، کەس لێی تێناگات، چونکە بە ڕۆحی پیرۆز باسی
نهێنی دەکات. 3 بەڵام ئەوەی پەیامی خودا ڕادەگەیەنێت،
ئەوە بۆ بنیادنان و هاندان و دڵنەوایی خەڵک دەدوێت. 4
ئەوەی بە زمان دەدوێت، خۆی بنیاد دەنێت، بەڵام ئەوەی
پەیامی خودا ڕادەگەیەنێت، ئەوا کڵێسا بنیاد دەنێت. 5 حەز
دەکەم هەمووتان بە زمانەکان بدوێن، بەڵام باشترە پەیامی
خودا ڕابگەیەنن. ئەوەی پەیامی خودا ڕادەگەیەنێت گەورەترە
لەوەی بە زمانەکان دەدوێت، مەگەر لێکی بداتەوە، تاکو کڵێسا
بنیادنانی دەستبکەوێت. 6 ئێستا ئەی خوشک و برایانم، ئەگەر
هاتمە لاتان و بە زمانەکان دوام، چ سوودێکم بۆتان دەبێت،
مەگەر بە ئاشکراکراوێک یان بە زانیارییەک یان بە پەیامێک
لە خوداوە یان بە فێرکردنێک بۆتان بدوێم؟ 7 تەنانەت ئەو
شتە بێ ڕۆحانەی دەنگ دەردەکەن، شمشاڵ یان قیسارە،
ئەگەر ئاوازی جیاواز نەدات، چۆن بزانرێت ئەوەی دەژەنرێت
شمشاڵە یان قیسارەیە؟ 8 ئەگەر کەڕەنا دەنگێکی ڕوون نەدات،
کێ بۆ شەڕ خۆی ئامادە دەکات؟ 9 ئێوەش ئاوا، ئەگەر بە
زمان قسەیەکی ڕوون نەکەن، ئەوەی گوتراوە چۆن دەزانرێ؟
چونکە هەر لە هەوادا دەدوێن. 10 بێگومان لە جیهاندا چەندین
جۆر زمان هەیە و هیچیان بێ واتا نین. 11 بۆیە ئەگەر لەو زمانە
تێنەگەم کە قسەی پێ دەکرێت، بۆ قسەکەر دەبمە بەربەری،
قسەکەریش بەربەرییە بۆ من، 12 ئێوەش بە هەمان شێوەن.
لەبەر ئەوەی بە پەرۆشن بۆ بەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز، کەواتە
هەوڵ بدەن لەو بەهرانە زیاد بکەن کە لە پێناوی بنیادنانی
کڵێسایە. 13 لەبەر ئەم هۆیە ئەوەی بە زمان دەدوێت، با نوێژ
بکات تاکو لێکی بداتەوە، 14 چونکە ئەگەر بە زمانێک نوێژ
بکەم، ڕۆحم نوێژ دەکات، بەڵام مێشکم بێ بەروبوومە. 15
کەواتە چی بکەم؟ بە ڕۆح نوێژ دەکەم، هەروەها بە مێشکیشم
نوێژ دەکەم. بە ڕۆح گۆرانی دەڵێم، هەروەها بە مێشکیشم
گۆرانی دەڵێم. 16 ئەگینا، ئەگەر بە ڕۆحی پیرۆز ستایشی خودا
بکەیت، چۆن کەسێکی ناشارەزا بە سوپاسکردنەکەت بڵێت
«ئامین»، کە نازانێت تۆ چی دەڵێی؟ 17 سوپاسکردنەکەت
باشە، بەڵام نابێتە مایەی بنیادنانی کەسێکی دیکە. 18 سوپاسی
خودا دەکەم کە لە هەمووتان زیاتر بە زمانەکان دەدوێم، 19
بەڵام لە کڵێسادا، ئەو پێنج وشە ڕوونەی کە دەبێتە هۆی
فێرکردنی خەڵکی، باشترە لە دە هەزار وشەی بە زمانێک.
20 خوشکان، برایان، لە بیرکردنەوەدا منداڵ مەبن. لە خراپەدا
وەک منداڵی بێبەری بن، بەڵام لە بیرکردنەوەدا پێگەیشتوو بن.
21 لە تەوراتدا نووسراوە: «یەزدان دەفەرموێ، «[بە زمانی
بێگانەکان و بە لێوی نامۆکان قسە بۆ ئەم گەلە دەکەم، لەگەڵ
ئەوەش گوێم لێ ناگرن.]» 22 کەواتە زمانەکان نیشانەن،
نەک بۆ باوەڕداران، بەڵکو بۆ بێباوەڕان، بەڵام ڕاگەیاندنی
پەیامی خودا بۆ بێباوەڕان نییە، بەڵکو بۆ باوەڕدارانە. 23 بۆیە
ئەگەر کڵێسا هەموو بەیەکەوە کۆبوونەوە و هەموو بە زمانەکان
بدوێن، هەر کەسێکی ناشارەزا یان بێباوەڕێک بێتە ژوورەوە،
ئایا نالێت کە ئێوە وڕێنە دەکەن؟ 24 بەڵام ئەگەر هەموو
پەیامی خودا ڕابگەیەنن و یەکێکی بێباوەڕ یاخود کەسێکی

ناشارەزا بێتە ژوورەوە، لەبەردەم هەمووان ویژدانی تاوانباری
دەکات، لەلایەن هەمووانەوە حوکم دەدرێت، 25 نهێنییەکانی
دڵی ئاشکرا دەبێت، کڕنۆش دەبات و خودا دەپەرستێت،
ڕایدەگەیەنێت: «بەڕاستی خودا لەنێوتاندایە!» 26 ئەی خوشک
و برایان، ئیتر چی بڵێین؟ کاتێک کۆدەبنەوە هەر یەکێک لە
ئێوە زەبوورێک، فێرکردنێک، ئاشکراکردنێک، زمانێک یان
لێکدانەوەیەکی هەیە. با هەموو شتێک بۆ بنیادنان بێت. 27
ئەگەر کەسانێک بە زمانێک بدوێن، با دوو یان ئەوپەڕی سێ
کەس بن و لەدوای یەک بدوێن، کەسێکیش لێکی بداتەوە.
28 بەڵام ئەگەر لێکدەرەوە نەبوو، با لە کڵێسا بێدەنگ بێت،
بۆ خۆی و بۆ خودا بدوێت. 29 با دوو یان سێ پێغەمبەر
بدوێن، ئەوانی دیکەش وتەکانیان هەڵبسەنگێنن. 30 بەڵام ئەگەر
ئاشکراکردنێک بۆ یەکێک لە دانیشتووان هات، با یەکەمیان
بێدەنگ بێت، 31 چونکە هەمووتان دەتوانن یەک بە یەک
پەیامی خودا ڕابگەیەنن، تاکو هەموو فێربن و هانبدرێن. 32
ڕۆحی پێغەمبەران بۆ پێغەمبەران ملکەچە، 33 چونکە خودا
خودای شێواندن نییە، بەڵکو خودای ئاشتییە. هەروەک
لە هەموو کڵێساکانی گەلی پیرۆزی خودا، 34 با ژنان لە
کڵێساکاندا بێدەنگ بن، چونکە ڕێیان پێنەدراوە بدوێن، بەڵکو
وەک تەوراتیش دەفەرموێ با ملکەچ بن. 35 بەڵام ئەگەر
ویستیان شتێک فێربن، لە ماڵەوە لە مێردەکانیان بپرسن، چونکە
شورەییە بۆ ژن لە کڵێسادا بدوێت. 36 ئایا پەیامی خودا لە ئێوەوە
سەرچاوەی گرتووە، یان تەنها بۆ ئێوە هاتووە؟ 37 ئەگەر یەکێک
خۆی بە پێغەمبەر یان کەسێکی ڕۆحانی بزانێت، با باش بزانێت
ئەوەی بۆتان دەنووسم ڕاسپاردەی مەسیحی باڵادەستە. 38
بەڵام ئەگەر یەکێک پشتگوێی خست، با هەر پشتگوێ بخرێت.
39 کەواتە خوشک و برایانم، تامەزرۆی ڕاگەیاندنی پەیامی
خودا بن و ڕێگری مەکەن لە دوان بە زمانەکان. 40 بەڵام با
هەموو شتێک بە دروستی و ڕێکوپێکی بێت.

15 ئەی خوشک و برایانم، دەمەوێ ئەو مزگێنییەتان
بیربخەمەوە کە پێم ڕاگەیاندن، ئەوەی وەرتانگرت و هەتا
ئێستا لەسەری چەسپاون. 2 بەهۆی ئەم مزگێنییەوە ئێوە
ڕزگارتان دەبێت، ئەگەر دەستتان بەو پەیامەوە گرت کە
پێم ڕاگەیاندن. ئەگینا بێ سوود باوەڕتان هێناوە. 3 ئەوەم
پێدان کە یەکەمین و گرنگترینە و منیش وەرمگرتبوو: کە
مەسیح لە پێناوی گوناهەکانمان مرد بەگوێرەی نووسراوە
پیرۆزەکان، 4 ئەو نێژرا و لە ڕۆژی سێیەم هەستایەوە بەگوێرەی
نووسراوە پیرۆزەکان، 5 ئینجا بۆ پەترۆس و دوایی بۆ دوازدە
قوتابییەکەی دەرکەوت. 6 پاش ئەوە بە یەک جار بۆ زیاتر
لە پێنج سەد لە خوشک و برایان دەرکەوت کە زۆربەیان
هەتا ئێستا ماون، بەڵام هەندێکیان نوستوون، 7 دوای ئەوە بۆ
یاقوب دەرکەوت، ئینجا بۆ هەموو نێردراوان، 8 پاش هەمووان
بۆ منیش دەرکەوت، من وەک منداڵێک بووم کە لە کاتی
نائاسایی لەدایک ببووم. 9 لەڕاستیدا من بچووکترین نێردراوم
و شایانی ئەوە نیم بە نێردراو ناوببردرێم، لەبەر ئەوەی من
کڵێسای خودام چەوساندووەتەوە. 10 بەڵام بەهۆی نیعمەتی
خوداوە من ئەوەم کە هەم، هەروەها نیعمەتی ئەو بۆ من بێ
سوود نەبوو، بەڵکو من لە هەموو نێردراوانی دیکە ماندووتر
بووم، بەڵام من نا، بەڵکو نیعمەتی خودا بوو کە لەگەڵمدایە. 11
ئیتر من بم یاخود ئەوان، ئاوا ڕادەگەیەنین و ئاواش باوەڕتان
هێنا. 12 بەڵام ئەگەر ڕاگەیەنراوە کە مەسیح لەنێو مردووان
هەستێنرایەوە، ئیتر چۆن هەندێکتان دەڵێن مردووان زیندوو
نابنەوە؟ 13 ئەگەر هەستانەوە لەنێو مردووان نەبێت، ئەوا
تەنانەت مەسیحیش هەڵنەستێنراوەتەوە. 14 ئەگەر مەسیح
هەڵنەستێنرابێتەوە، ئەوسا مزگێنیدانمان بێ سوود دەبێت،
باوەڕی ئێوەش هیچ سوودی نابێت. 15 ئێمەش دەبینە شایەتی
درۆزن بۆ خودا، چونکە ئێمە سەبارەت بە خودا شایەتمان دا کە
مەسیحی هەستاندووەتەوە، بەڵام ئەگەر مردووان هەڵنەستنەوە،
هەڵینەستاندووەتەوە. 16 ئەگەر مردووان هەڵنەستێنرێنەوە،
کەواتە مەسیحیش هەڵنەستێنراوەتەوە. 17 ئەگەر مەسیح لەنێو
مردووان هەڵنەستێنرابێتەوە، ئەوسا باوەڕتان پووچ دەبێت و
ئێوە هێشتا لە گوناهەکانتاندان. 18 کەواتە ئەو باوەڕدارانەی
کە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا نوستوون، لەناوچوون. 19
ئەگەر بێتو تەنها لەم ژیانە هیوامان بە مەسیح بێت، ئەوا ئێمە
نەگبەتترین خەڵک دەبین لەنێو مرۆڤ. 20 بەڵام لە ڕاستیدا
مەسیح لەنێو مردووان هەستایەوە و بووە نۆبەرەی نوستووان.
21 هەروەک مردن بەهۆی مرۆڤێکەوە بوو، هەستانەوەی

مردووانیش بەهۆی مرۆڤێکەوەیە. 22 هەروەها چۆن هەموو
بەهۆی ئادەمەوە دەمرن، بە هەمان شێوە هەموو ئەوانەش
کە لەگەڵ مەسیحدا بوونەتە یەک، زیندوو دەکرێنەوە. 23
بەڵام هەر یەکە بە نۆرەی خۆی: یەکەم جار مەسیح وەک
نۆبەرە، ئینجا لە کاتی هاتنی، ئەوانەی هی مەسیحن، 24 دوای
ئەمە کۆتایی دێت، کاتێک پاشایەتییەکە ڕادەستی خودای
باوک دەکات، پاش ئەوەی هەموو سەرکردایەتی و دەسەڵات
و هێزێکی لەناوبرد، 25 چونکە دەبێ پاشایەتی بکات، هەتا
هەموو دوژمنانی دەخاتە ژێر پێیەوە. 26 دوا دوژمن کە
لەناودەبردرێت، مردنە. 27 هەروەک نووسراوە پیرۆزەکان
دەڵێن: [هەموو شتێکت خستووەتە ژێر پێی ئەو.] بەڵام کاتێک
دەفەرموێ [هەموو شتێکت خستووەتە ژێر پێی،] ڕوونە کە ئەمە
خودی خودا ناگرێتەوە، چونکە خودا هەموو شتێکی ملکەچی
مەسیح کردووە. 28 کاتێک هەمووی ملکەچی کرد، ئەوسا
کوڕەکەش خۆی ملکەچی ئەوە دەبێت کە هەمووی ملکەچی
کردووە، تاکو خودا ببێتە هەموو شتێک لە هەموو شتێکدا. 29
ئەگینا ئەوانەی لە جیاتی مردووان لە ئاو هەڵدەکێشرێن چی
دەکەن؟ ئەگەر مردووان هەرگیز هەڵناستێنرێنەوە، جا بۆچی
لە پێناو مردووان لە ئاو هەڵدەکێشرێن؟ 30 بۆچی ئێمە هەموو
کاتێک خۆمان دەخەینە مەترسییەوە؟ 31 ئەی خوشک و
برایانم، ڕۆژانە بەرەنگاری مردن دەبمەوە، وەک بە دڵنیاییەوە
شانازیتان پێوە دەکەم، بەهۆی عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆمان. 32 ئەگەر بە بیرکردنەوەی مرۆڤ بێت کاتێک لە
ئەفەسۆس بەرەنگاری دڕندەکان بوومەوە، چ سوودێکم دەبوو؟
ئەگەر مردووان هەڵنەستنەوە: [با بخۆین و بخۆینەوە، چونکە
سبەی دەمرین.] 33 هەڵمەخەڵەتێن: «پەیوەندی خراپ ڕەوشتی
جوان تێکدەدات.» 34 هۆش بهێننەوە بەر خۆتان هەروەک
پێویستە، گوناه مەکەن، چونکە هەندێکتان زانیاریتان سەبارەت
بە خودا نییە. ئەمە بۆ شەرمەزاربوونتان دەڵێم. 35 لەوانەیە
کەسێک بڵێت: «چۆن مردووان هەڵدەستێنرێنەوە؟ بە چ جۆرە
جەستەیەکەوە دێنەوە؟» 36 ئەی گێل! ئەوەی دەیچێنیت،
زیندوو نابێتەوە ئەگەر نەمرێت. 37 ئەوەی دەیچێنیت، ئەو
لەشە نییە کە دەردەکەوێت، بەڵکو تەنها دەنکێکە، جا گەنم
بێت یاخود هەر تۆوێکی دیکە. 38 بەڵام خودا ئەو لەشەی
دەداتێ کە خۆی دەیەوێ، هەر جۆرە تۆوێک لەشێکی تایبەتی
داوەتێ. 39 هەموو جەستەیەک وەکو یەک نییە، مرۆڤ
جەستەیەکی هەیە، ئاژەڵ جەستەیەکی دیکە، باڵندە جەستەیەک و
ماسی جەستەیەکی دیکە. 40 تەنی ئاسمانی هەیە و تەنی زەمینیش
هەیە، بەڵام شکۆی تەنە ئاسمانییەکان شتێکە و شکۆی تەنە
زەمینییەکانیش شتێکی دیکەیە. 41 شکۆی خۆر شتێکە و
شکۆی مانگ شتێکە، شکۆی ئەستێرەش شتێکی دیکەیە،
ئەستێرەش لەگەڵ ئەستێرە شکۆی جیاوازی خۆیان هەیە.
42 بۆ هەستانەوەی مردووانیش بە هەمان شێوە دەبێت: لە
فەوتاوی دەچێنرێت، لە نەفەوتاوی هەڵدەستێنرێتەوە. 43 لە
سووکایەتی دەچێنرێت، لە شکۆمەندی هەڵدەستێنرێتەوە. لە
لاوازی دەچێنرێت، لە هێز هەڵدەستێنرێتەوە. 44 بە لەشی
سروشتی دەچێنرێت، بە لەشی ڕۆحی هەڵدەستێنرێتەوە. ئەگەر
لەشی سروشتی هەیە، لەشی ڕۆحیش هەیە. 45 ئاواش نووسراوە:
[پیاوی یەکەم، ئادەم بووە گیانێکی زیندوو.] بەڵام دوا ئادەم،
ڕۆحێکە ژیان دەبەخشێت. 46 بەڵام ڕۆحییەکە ئەوەی یەکەم
نییە، بەڵکو لەشی سروشتییە و ئەوەی دواتر ڕۆحییە. 47 مرۆڤی
یەکەم لە خۆڵی زەوی بوو، مرۆڤی دووەم لە ئاسمانەوەیە. 48
ئەوانەی لە خۆڵن، لەو کەسە دەچن کە لە خۆڵەوە هاتووە.
ئاسمانییەکانیش لەو کەسە دەچن کە لە ئاسمانەوە هاتووە. 49
وەک چۆن ئەو وێنەیەمان وەرگرتووە کە لە خۆڵ بوو، بە هەمان
شێوە وێنەی ئاسمانی وەردەگرین. 50 ئەی خوشک و برایانم،
پێتان دەڵێم کە گۆشت و خوێن ناتوانێت ببێتە میراتگری شانشینی
خودا، هەروەها فەوتاو نابێتە میراتگری نەفەوتاو. 51 ئەوەتا
نهێنییەکتان پێ دەڵێم: هەموومان ناخەوین، بەڵکو هەموومان
دەگۆڕدرێین، 52 لە ساتێکدا، لە چاوتروکانێک، کاتێک دوا
کەڕەنا لێدەدرێت. لەبەر ئەوەی کەڕەنا دەنگ دەداتەوە،
مردووانیش بێ فەوتان هەڵدەستێنرێنەوە، ئێمەش دەگۆڕدرێین،
53 چونکە هەر دەبێ ئەو سروشتە فەوتاوە نەفەوتاوی بپۆشێت و
سروشتی مردوو نەمری بپۆشێت. 54 کاتێک فەوتاو نەفەوتاوی
دەپۆشێت و مردن نەمری دەپۆشێت، ئەوسا وشەی نووسراو
دێتە دی: [مردن بە سەرکەوتن لووش دراوە.] 55 [ئەی
مردن، کوا سەرکەوتنت؟ ئەی مردن، کوا پێوەدانت؟]
(Hadēs g86) 56 جا پێوەدانی مردن گوناهە، هێزی گوناهیش

شەریعەتە. 57 بەڵام سوپاس بۆ خودا! لە ڕێگەی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمان سەرکەوتن بە ئێمە دەبەخشێت.
58 کەواتە، ئەی خوشک و برایانی خۆشەویستم، چەسپاو و
جێگیر بن. خۆتان بە تەواوی بۆ کاری عیسای خاوەن شکۆ
تەرخان بکەن، چونکە دەزانن ئەو ڕەنجە بەفیڕۆ ناڕوات کە
ئێوە بە یەکبوون لەگەڵ عیسای خاوەن شکۆدا دەیکێشن.

16 بەڵام لەبارەی کۆمەک بۆ گەلی پیرۆزی خودا، چۆن
کڵێساکانی گەلاتیام ڕاسپاردووە، ئێوەش ئاوا بکەن. 2 لە
سەرەتای هەر هەفتەیەک با هەریەکەتان چەندی لە توانادایە
بیخاتە لایەک، تاکو کۆمەکەکە ئەو کاتە نەبێت کە دەگەمە
لاتان. 3 کاتێک گەیشتمە لاتان، جا ئەوانەی پەسەندکراون
بە نامەوە دەیاننێرم تاکو دیارییەکانتان بگەیەننە ئۆرشەلیم. 4
ئەگەر بە باشم زانی کە منیش بچم، ئەوا لەگەڵ من دەچن. 5
کاتێک لە مەکدۆنیا تێپەڕیم دێمە لاتان، چونکە بە مەکدۆنیادا
تێدەپەڕم. 6 لەوانەیە ماوەیەک لەلاتان بم، یاخود هەموو
زستان، تاکو ڕێگای سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ هەر شوێنێک
کە بۆی دەچم، 7 چونکە ئەم جارە نامەوێت تەنها بە سەرپێیی
بتانبینم، بەڵکو هیوادارم ئەگەر عیسای خاوەن شکۆ خواستی
لەسەر بێت ماوەیەک لەلاتان بمێنمەوە. 8 بەڵام هەتا ڕۆژی
پەنجایەمین لە ئەفەسۆس دەمێنمەوە، 9 چونکە دەرگایەکی پان
و بەرینم لێ کراوەتەوە بۆ خزمەتێکی کاریگەر، هەرچەندە
دوژمنێکی زۆریشم هەیە. 10 ئەگەر تیمۆساوس هات، ئاگادار بن
با لەلاتان بەبێ ترس بێت، چونکە کاری یەزدان دەکات، وەک
منیش دەیکەم. 11 با کەس بە سووکی سەیری نەکات، بەڵکو
بە ئاشتی بینێرنەوە لام، چونکە من و برایان چاوەڕێی دەکەین.
12 هەروەها سەبارەت بە ئەپۆلۆسی برامان، زۆر پاڕامەوە
کە لەگەڵ برایان بێتە لاتان، ئەو هەرگیز نەیویست ئێستا بێتە
لاتان، بەڵام کە بۆی ڕێککەوت، دێت. 13 ئێشک بگرن، لە
باوەڕ بچەسپێن، ئازا و بەهێز بن. 14 هەرچییەک دەکەن لە
خۆشەویستییەوە بیکەن. 15 ئێوە دەزانن ماڵی ستیفاناس لە
ئەخایا پێشەبەرە بوون و خۆیان بۆ خزمەتکردنی گەلی پیرۆزی
خودا تەرخان کردبوو. خوشکان و برایان، لێتان دەپاڕێمەوە،
16 کە ئێوەش ملکەچی وەک ئەوانە بن، هەموو ئەوانەی
لەگەڵیان ئیش دەکەن و ماندوو دەبن. 17 بە هاتنی ستیفاناس و
فەرتوناتۆس و ئەخایکۆس دڵشاد بووم، چونکە شوێنی ئێوەیان
گرتەوە. 18 هەروەها چونکە ئەوان ڕۆحی من و ئێوەیان
گەشاندەوە. بۆیە ئەو جۆرە کەسانە بناسن. 19 کڵێساکانی ئاسیا
سڵاوتان لێدەکەن. ئەکیلا و پریسکیلا، لەگەڵ ئەو کڵێسایەی لە
ماڵەکەیانن بە ناوی عیسای خاوەن شکۆوە بە گەرمی سڵاوتان
لێدەکەن. 20 هەموو خوشک و برایان سڵاوتان لێدەکەن. بە
ماچی پیرۆز سڵاو لە یەکتری بکەن. 21 من پۆڵسم، ئەم سڵاوە
بە دەستی خۆم دەنووسم. 22 بەڵێ ئەو کەسەی عیسای خاوەن
شکۆی خۆشناوێت با نەفرەتی لێ بێت! ئەی پەروەردگار،
وەرە! 23 نیعمەتی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆتان لەگەڵ
بێت. 24 خۆشەویستیی من لەگەڵ هەمووتان بێت کە لەگەڵ
عیسای مەسیحدا یەکن. ئامین.

دووەم کۆرنسۆس

1 لە پۆڵسەوە کە بە خواستی خودا نێردراوی عیسای
مەسیحە، هەروەها لە تیمۆساوسی براتانەوە، بۆ کڵێسای خودا لە
کۆرنسۆس و هەموو گەلی پیرۆزی خۆی لە هەموو ئەخایا: 2 با
نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆوە لەگەڵتان بێت. 3 ستایش بۆ خودا، باوکی عیسای
مەسیحی پەروەردگارمان، باوکی میهرەبانی و خودای هەموو
دڵنەواییەک، 4 ئەوەی لە هەموو تەنگانەیەکماندا دڵنەوایمان
دەکات، تاکو بتوانین بەو دڵنەواییەی لە خوداوە دڵنەوایی
کراین، دڵنەوایی ئەوانە بکەین کە لە هەر تەنگانەیەکدان، 5
چونکە هەروەک چۆن بەشداری زۆرمان کردووە لە ئازاری
مەسیح، بە هەمان شێوە لە ڕێگەی مەسیحەوە دڵنەوایی زۆر
دەکرێین. 6 ئەگەر تووشی تەنگانە دەبین ئەوا بۆ دڵنەوایی و
ڕزگاریتانە، ئەگەر دڵنەوایی کراین ئەوا بۆ دڵنەواییتانە، کە لە
دانبەخۆداگرتنی ئێوەدا بەرگەگرتنی بەرهەم هێناوە بۆ هەمان
ئەو ئازارانەی کە ئێمەش دەیچێژین. 7 جا هیوامان بۆ ئێوە
چەسپاوە، دەزانین وەک لە ئازار بەشدارن، لە دڵنەواییشدا
ئاوان. 8 خوشکان و برایانم، نامانەوێت ئەو تەنگانەیەی لە ئاسیا
بەسەرمان هات لەلاتان شاراوە بێت، کە زۆر قورس بوو
و لە سەرووی توانامانەوە بوو، هەتا ئەوەی لە ژیان بێهوودە
بووین. 9 بێگومان هەستمان دەکرد حوکمی مردنمان بۆ دراوە،
تاکو پشت بە خۆمان نەبەستین، بەڵکو بەو خودایەی مردووان
هەڵدەستێنێتەوە. 10 ئەوەی لە مردنێکی ئاوا گەورە دەربازی
کردین و دەربازمان دەکات. هیوامان پێی هەیە کە دواتریش
دەربازمان دەکات، 11 ئێوەش بە پاڕانەوەکانتان یارمەتیدەرن
بۆ ئێمە، بۆ ئەوەی خەڵکێکی زۆر لە پێناوی ئێمە لەسەر ئەو
نیعمەتەی پێمان دراوە، سوپاسی خودا بکەن، کە وەڵامی
پاڕانەوەی خەڵکێکی زۆرە. 12 ئێمە شانازی بەمەوە دەکەین:
ویژدانمان شایەتی دەدات کە هەڵسوکەوتمان لە جیهاندا، بە
تایبەتی سەبارەت بە ئێوە، لە دروستی و بێ دووڕوویی بوو کە
لە خودایە، نەک بە دانایی دنیایی بەڵکو بە نیعمەتی خودا. 13
شتێکتان بۆ نانووسین کە نەتوانن بیخوێننەوە یان لێی تێنەگەن.
هیوادارم بە تەواوی لێمان تێبگەن، 14 تاکو مایەی شانازیی ئێوە
بین، وەک چۆن ئێوەش لە ڕۆژی عیسای خاوەن شکۆمان
مایەی شانازیی ئێمەن. 15 جا بەم دڵنیاییەوە بە نیاز بووم کە
یەکەم جار بێمە لاتان، تاکو دووبارە نیعمەتتان بۆ بێت. 16
دەمویست لەسەر ڕێگام بەرەو مەکدۆنیا سەردانتان بکەم و لە
مەکدۆنیاوە دیسان بێمەوە لاتان، پاشان ئێوەش بۆ یەهودیا بەڕێم
بکەن. 17 کە بە نیازی ئەمە بووم، ئایا بە ڕاڕایی جوڵامەوە؟
یاخود بە شێوەیەکی دنیایی پلانەکانم داناوە، کە لە کاتێکدا دەڵێم:
«بەڵێ، بەڵێ» و «نەخێر، نەخێر»؟ 18 بەڵام هەروەک چۆن
خودا دڵسۆزە، وتەکانمان بۆ ئێوە هەم «بەڵێ» و هەم «نەخێر»
نییە. 19 عیسای مەسیحی کوڕی خودا، کە بەهۆی من و سیلا
و تیمۆساوسەوە لەنێوتاندا مزگێنی درا، «بەڵێ» و «نەخێر» نەبوو،
بەڵام لەلایەن ئەوەوە هەر «بەڵێ» بووە. 20 بەڵێنەکانی خودا
هەرچییەک بن، بە یەکبوون لەگەڵ مەسیح دەبن بە «بەڵێ».
بۆیە بەهۆی ئەوەوە دەڵێین «ئامین» بۆ شکۆمەندی خودا. 21
بەڵام ئەوە خودایە کە ئێمە و ئێوە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا
دەچەسپێنێت. ئەو دەستنیشانی کردووین و 22 خودا مۆری
خۆی لێداوین و وەک پێشەکی ڕۆحی خۆی خستە دڵمانەوە بۆ
دەستەبەری ئەوەی دێت. 23 خوداش دەکەمە شایەت لەسەر
خۆم، بەزەییم پێتان هاتەوە کە نەهاتمەوە کۆرنسۆس. 24 نەک
بەسەر باوەڕتان سالار بین، بەڵکو هاوکارین بۆ خۆشیتان،
چونکە بە باوەڕ چەسپاون.

2 لەبەر ئەوە بڕیارم دا دیدارێکی دیکەی پڕ لە خەم و ئازارم
لەگەڵ ئێوەدا نەبێت، 2 چونکە ئەگەر من خەمبارتان بکەم،
کێ دڵشادم دەکات، جگە لە ئێوە کە خەمبارم کردوون؟ 3
بۆم نووسین، بۆ ئەوەی کاتێک هاتم بەهۆی ئەوانەوە خەمبار
نەبم کە پێویستە پێیان شادبم. لە هەمووتان دڵنیام، کە شادی
من هی هەمووتانە. 4 لە تەنگانەیەکی زۆر و دڵتەنگییەوە بە
فرمێسکی زۆرەوە بۆم نووسین، نەوەک خەمبار بن، بەڵکو تاکو
بزانن خۆشەویستیم بۆ ئێوە چەند قووڵە. 5 بەڵام ئەگەر یەکێک
بووەتە هۆی خەمباری، ئەوا تەنها منی خەمبار نەکردووە، بەڵکو
هەتا ڕادەیەک هەمووتانی خەمبار کردووە، ئەگەر زیادەڕۆییم
نەکردبێت. 6 ئیتر بەسە ئەو سزایەی کە لەلایەن زۆرینەیە، 7
بە پێچەوانەوە، باشترە گەردنی ئازاد بکەن و دڵنەوایی بکەن،

نەوەک لە خەفەتی زۆرەوە هەڵبلووشرێت. 8 لەبەر ئەوە
تکاتان لێ دەکەم خۆشەویستی خۆتانی بۆ دووپات بکەنەوە،
9 چونکە بۆ ئەمە بۆم نووسین تاکو بە سەلماندنتان بزانم، ئاخۆ
لە هەموو شتێکدا گوێڕایەڵن. 10 منیش گەردنی ئەو کەسە
ئازاد دەکەم کە ئێوە گەردنی ئازاد دەکەن. هەروەها ئەگەر
پێویستی بەوە کردبێت گەردنی کەسێک ئازاد بکەم، ئەوا
لەبەردەم مەسیح لەبەر ئێوە گەردنم ئازاد کردووە، 11 نەوەک
شەیتان لەخشتەمان ببات، چونکە لە مەبەستەکانی بێئاگا نین.
12 کاتێک هاتمە شاری ترۆئاس بۆ ئەوەی مزگێنیی مەسیح
ڕابگەیەنم، مەسیحی باڵادەست دەرگایەکی بۆ کردمەوە. 13
بەڵام گیانم پشووی نەدا، چونکە تیتۆسی برام نەدۆزییەوە. ئیتر
ماڵئاواییم لێیان کرد و چووم بۆ مەکدۆنیا. 14 بەڵام سوپاس
بۆ خودا، ئەوەی هەموو کاتێک لە کەژاوەی سەرکەوتنی
مەسیحدا ڕابەرایەتیمان دەکات، لە هەموو شوێنێک بەهۆی
ئێمەوە بۆنی خۆشی ناسینەکەی بڵاو دەکاتەوە، 15 چونکە ئێمە
بۆنی خۆشی مەسیحین بۆ خودا، لەنێوان ئەوانەی ڕزگاریان
دەبێت و لەنێوان ئەوانەی لەناودەچن. 16 بۆ ئەوانە بۆنی مردنە
بۆ مردن، بۆ ئەوانی دیکە بۆنی ژیانە بۆ ژیان. ئایا کێ شیاوە بۆ
ئەم شتانە؟ 17 ئێمە وەک زۆر کەس بازرگانی بە پەیامی خوداوە
ناکەین، بەڵکو بە بێ دووڕوویی لە خوداوە و لەبەردەم خودا
بە ناوی مەسیح دەدوێین.

3 ئایا دیسان دەست بەوە بکەینەوە بە خۆماندا هەڵبدەین؟
ئایا وەک هەندێک کەس، پێویستیمان بە ڕاسپاردەنامەیە بۆ
ئێوە یان لە ئێوەوە؟ 2 ئێوە نامەی ئێمەن، کە لە دڵماندا نووسراوە
و هەموو خەڵک دەیخوێننەوە و دەیزانن. 3 دەرکەوت
ئێوە نامەیەکن لە مەسیحەوە، کە ئێمە خزمەتمان کردووە،
بە مەرەکەب نەنووسراوە بەڵکو بە ڕۆحی خودای زیندوو،
نەک لەسەر تەختە بەرد، بەڵکو لەسەر تەختە دڵی مرۆڤ.
4 بەهۆی مەسیحەوە متمانەی ئاوامان بە خودا هەیە. 5 ئێمە
خۆمان لێهاتوو نین کە بیر لە شتێک بکەینەوە و پێمان وابێت لە
خۆمانەوەیە، بەڵکو لێهاتوویمان لە خوداوەیە. 6 ئەو لێهاتووی
کردین تاکو ببینە خزمەتکاری پەیمانی نوێ، پەیمانی ڕۆح نەک
پەیمانی نووسراو بە پیت، چونکە ئەو پیتە نووسراوە دەکوژێت،
بەڵام ڕۆحەکە ژیان دەدات. 7 ئەگەر بێتو ئەو خزمەتەی کە
بووە هۆی مردن و بە پیت لەسەر بەرد هەڵکەنراو بوو بە
شکۆوە هاتبێت، تەنانەت نەوەی ئیسرائیل نەیانتوانی تەماشای
ڕووی موسا بکەن، لەبەر شکۆی ڕووی کە فەوتاوە، 8
ئیتر چەند زیاتر خزمەتی ڕۆحی پیرۆز شکۆدارتر دەبێت؟ 9
چونکە ئەگەر خزمەتی تاوانبارکردن شکۆمەندی بێت، ئاخۆ
دەبێ خزمەتی بێتاوانکردن چەند زیاتر لە شکۆمەندیدا بێت؟ 10
شکۆدارکراویش لە بەراورد بە شکۆی لە ڕادەبەدەر شکۆی
نەماوە، 11 چونکە ئەگەر فەوتاو لە شکۆمەندیدا بێت، ئەی
ئەوەی هەمیشەییە چەند زیاتر لە شکۆمەندیدا دەبێت! 12 لەبەر
ئەوەی هیوایەکی ئاوامان هەیە، زۆر ئازایانە دەجوڵێینەوە، 13
نەک وەکو موسا کە پێچەی لەسەر ڕووی دادەنا تاکو نەوەی
ئیسرائیل تەماشای کۆتایی شکۆی فەوتاو نەکەن. 14 بەڵکو
مێشکیان تاریک بووە، چونکە هەتا ئەمڕۆش، کاتێک پەیمانی
کۆن دەخوێنرێتەوە هەمان پێچە ماوە و لانەدراوە، چونکە تەنها
بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا دەتوانرێت لاببردرێت. 15 تەنانەت
هەتا ئەمڕۆ کاتێک تەوراتی موسا دەخوێنرێتەوە پێچە لەسەر
دڵیان دانراوە. 16 بەڵام ئەگەر یەکێک بۆ یەزدان گەڕایەوە،
ئەوا پێچەکە لادەچێت، 17 چونکە یەزدان ڕۆحەکەیە، هەروەها
ڕۆحی یەزدان لەکوێ بێت، ئازادی لەوێیە. 18 هەموومان بە
ڕوویەکی ئاشکرا وەک ئاوێنە وێنەی شکۆی خودا دەدەینەوە،
لە شکۆیەک بۆ شکۆیەک بۆ هەمان وێنە دەگۆڕدرێین، ئەوەش
لە یەزدانەوەیە کە ڕۆحەکەیە.

4 لەبەر ئەوەی بەهۆی بەزەیی خوداوە ئەم خزمەتەمان
هەیە، بێ هیوا نابین، 2 بەڵکو ئەو ڕێگایانەمان ڕەتکردەوە کە
شاراوەن و شەرمەزاریی دەهێنن، فێڵ ناکەین و دەستکاری
وشەی خودا ناکەین، بەڵکو بە دەرخستنی ڕاستی، لەبەردەم
خودا بۆ ویژدانی هەرکەسێک خۆمان دەسەلمێنین. 3 بەڵام
ئەگەر مژدەکەمان شاراوە بێت، ئەوا بۆ ئەوانە شاراوەیە کە
لەناودەچن، 4 لێرەدا خوداوەندی ئەم دنیایە بیری بێباوەڕانی
کوێر کردووە، تاکو ڕووناکی مزگێنیی شکۆی مەسیحیان
بۆ نەدرەوشێتەوە، ئەوەی وێنەی خودایە. (aiōn g165) 5 ئێمە
خۆمان ڕاناگەیەنین، بەڵکو عیسا کە مەسیحی باڵادەستە،

خۆشمان لە پێناوی عیسا بەندەی ئێوەین، 6 چونکە خودا،
ئەوەی فەرمووی: [با لە تاریکیدا ڕووناکی بدرەوشێتەوە،] ئەو
لە دڵماندا درەوشایەوە، بۆ ڕووناککردنەوەی ناسینی شکۆی
خودا لەڕووی عیسای مەسیحدا. 7 بەڵام ئەم گەنجینەی
هەمانە لەناو گۆزەی گڵیندایە، تاکو دەربکەوێت کە وزەی لە
ڕادەبەدەر لە خوداوەیە نەک لە ئێمەوە. 8 لە هەموو لایەکەوە
پەستین، بەڵام تەنگەتاو نین؛ دەشێوێین، بەڵام بێ ئومێد نین؛ 9
چەوسێنراوەین، بەڵام بەجێنەهێڵدراوین؛ بە زەویدا دەدرێین،
بەڵام لەناو ناچین. 10 هەمیشە مردنی عیسا لە جەستەماندا
هەڵدەگرین، تاکو ژیانی عیسا لە جەستەماندا دەربکەوێت، 11
چونکە ئێمەی زیندوو هەردەم لە پێناوی عیسا دەدرێینە دەست
مردن، تاکو ژیانی عیسا لە جەستەی مردوومان دەربکەوێت.
12 کەواتە مردن لە ئێمەدا کار دەکات، بەڵام ژیان لە ئێوەدا.
13 کە هەمان ڕۆحی باوەڕمان هەیە، بەگوێرەی نووسراو:
[باوەڕم هەبوو، بۆیە قسەم کرد.] ئێمەش باوەڕمان هەیە بۆیە
قسە دەکەین. 14 دەزانین ئەوەی عیسای خاوەن شکۆی
هەستاندەوە ئێمەش لەگەڵ عیسادا هەڵدەستێنێتەوە، لەگەڵ
ئێوەش دەمانباتە بەردەمی خۆی. 15 هەموو ئەم ئازار چێژتنە لە
پێناوی ئێوەیە، تاکو ئەو نیعمەتەی کە ئێستا دەگاتە خەڵکێکی
زیاتر ببێتە مایەی زیادکردنی سوپاسگوزاری بۆ شکۆمەندی
خودا. 16 بۆیە ورە بەرنادەین. ئەگەر بە ڕواڵەتیش لەناوبچین،
ئەوا ناخمان ڕۆژ بە ڕۆژ نوێتر دەبێتەوە، 17 چونکە تەنگانەی
سووک و کاتیمان شکۆمەندییەکی گرانی هەتاهەتایی بۆ ئێمە لێ
دێتە کایەوە. (aiōnios g166) 18 ئێمە تەماشای شتە بینراوەکان
ناکەین، بەڵکو شتە نەبینراوەکان، چونکە بینراوەکان کاتین،
بەڵام نەبینراوەکان هەمیشەیین. (aiōnios g166)

5
لەبەر ئەوەی ئێمە دەزانین، ئەگەر چادرە زەمینییەکەمان
ڕووخا، خانوویەکمان لە خوداوە هەیە کە هەتاهەتاییە لە ئاسماندایە،
خانوویەکی دەستکرد نییە. (aiōnios g166) 2 ئێمەش لەم چادرەدا
دەناڵێنین و تامەزرۆی ئەوەین کە ماڵی ئاسمانیمان بپۆشین، 3
چونکە کە پۆشیمان ئیتر بە ڕووتی نابینرێین. 4 لەبەر ئەوەی لەم
چادرەداین لەبەر بارگرانی دەناڵێنین، کە نامانەوێت دایبکەنین
بەڵکو بپۆشرێین، تاکو مردن لەلایەن ژیانەوە قووت بدرێت.
5 خودایە ئەوەی ئێمەی بە تایبەت بۆ ئەمە دروستکردووە،
ئەویش وەک پێشەکی ڕۆحی پیرۆزی پێمان داوە بۆ دەستەبەری
ئەوەی دێت. 6 بۆیە هەموو کات دڵنیاین و دەزانین کە هەتا
لە جەستەدا نیشتەجێ بین، لە عیسای خاوەن شکۆ دوورین،
7 چونکە بە باوەڕ دەڕۆین نەک بە بینراو. 8 ئیتر دڵنیاین و
بە باشتری دەزانین کە لە جەستە دوور بکەوینەوە و لەلای
عیسای خاوەن شکۆ نیشتەجێ بین. 9 بۆیە ئامانجی بەرزمان
ڕازیکردنی خودا دەبێت، جا ئیتر لە جەستەدا نیشتەجێ بین یان
دوور بین لێی، 10 چونکە دەبێت هەموومان لەبەردەم تەختی
دادگایی مەسیح دەربکەوین، تاکو هەریەکە بۆ ئەو شتانەی
بەهۆی جەستەوە کردوویەتی شایستەیی خۆی وەربگرێت،
جا باش بێت یان خراپ. 11 لەبەر ئەوەی ترسی مەسیحی
خاوەن شکۆ لە دڵمانە، هەر بۆیە هەوڵ دەدەین خەڵکی قایل
بکەین. بۆ خوداش دەرکەوتین، هیوادارم بۆ ویژدانی ئێوەش
بە تەواوی دەربکەوین. 12 ئێمە نامانەوێ جارێکی دیکە لە
لای ئێوە بەخۆماندا هەڵبدەین، بەڵکو دەرفەتێکتان دەدەینێ
شانازیمان پێوە بکەن، تاکو بتوانن وەڵامی ئەوانە بدەنەوە
کە شانازی بە ڕواڵەتەوە دەکەن، نەک بە دڵ. 13 ئەگەر
مێشکمان تێکچووبێت، لەبەر خودایە، ئەگەر هۆشمەند بین،
لەبەر ئێوەیە. 14 خۆشەویستی مەسیح دیلی کردووین، چونکە
دڵنیاین لەوەی کە یەکێک لە جیاتی هەموو خەڵک مرد،
بۆیە هەموو خەڵک مردن. 15 ئەو لەبری هەمووان مرد تاکو
زیندووان ئیتر بۆ خۆیان نەژین، بەڵکو بۆ ئەو کەسەی لە
پێناویان مرد و هەستایەوە. 16 لەبەر ئەوە بە چاوی دنیاییەوە
سەیری کەس ناکەین. ئەگەر پێشتر بە چاوی دنیاییەوە سەیری
مەسیحمان کردبێت، ئیتر لەمەودوا بەو چاوە سەیری ناکەین.
17 کەواتە ئەگەر هەرکەسێک لەگەڵ مەسیحدا ببێتە یەک،
دەبێت بە بەدیهێنراوێکی نوێ، شتە کۆنەکان بەسەرچوون و
شتی نوێ هاتووە! 18 ئەمەش هەمووی لە خوداوەیە، کە
لەگەڵ خۆی لە ڕێگەی مەسیحەوە ئاشتی کردینەوە و خزمەتی
ئەم ئاشتبوونەوەی پێداین، 19 واتە خودا بە یەکبوون لەگەڵ
مەسیح جیهانی لەگەڵ خۆی ئاشت کردەوە، گوناهەکانیانی
لەسەر نەنووسین و پەیامی ئاشتبوونەوەی بە ئێمە سپاردووە.
20 کەواتە ئێمە باڵوێزی مەسیحین، خوداش لە ڕێگەی ئێمەوە

جیهان بانگهێشت دەکات، لەبری مەسیح لێتان دەپاڕێینەوە:
لەگەڵ خودا ئاشت بنەوە. 21 ئەوەی گوناهی نەدەناسی خودا
لە پێناوی ئێمە کردییە گوناه، تاکو بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا
ببین بە ڕاستودروستی خودا.

6 وەک هاوکاری خودا لێتان دەپاڕێینەوە کە نیعمەتی خودا
بێ سوود وەرمەگرن، 2 چونکە دەفەرموێ: [لە کاتی پەسەندیم
گوێم لێگرتیت، لە ڕۆژی ڕزگاریدا یارمەتیم دایت.] ئەوەتا
ئێستایە کاتی پەسەندی خودا و ئێستایە ڕۆژی ڕزگاری. 3 لە
هیچ شتێکدا نابینە کۆسپ، نەوەک گلەیی بێتە سەر خزمەت،
4 بەڵکو لە هەموو شتێکدا وەک خزمەتکاری خودا خۆمان
دەسەلمێنین: بە دانبەخۆداگرتنی زۆرمان، لە تەنگانە، ناخۆشی
و لێقەومان، 5 لە لێدان و زیندان و ئاژاوە، ماندووبوون و
شەونخونی و برسێتی، 6 بە پاکی و زانیاری و ئارامگرتن و
نیانی، بە ڕۆحی پیرۆز و خۆشەویستی بێ دووڕوویی، 7 لە
قسەی ڕاستدا، لە هێزی خودا، بە چەکەکانی ڕاستودروستی لە
دەستی ڕاست و چەپ، 8 بە شکۆ و سووکایەتی، ناوزڕاو و
ناوبانگ، کە ڕاستگۆین و وەک فێڵباز دەبینرێین، 9 وەک
نەناسراو بەڵام ناسراوین، وەک مردوو ئەوەتا زیندووین، وەک
سزادراو بەڵام نەکوژراوین، 10 وەک خەمبار، بەڵام هەردەم
دڵشادین، وەک هەژار بەڵام زۆران دەوڵەمەند دەکەین، وەک
هیچمان نەبێت و هەرچەندە هەموو شتێکمان هەیە. 11 ئەی
کۆرنسۆسییەکان، بە ڕاشکاوی قسەتان بۆ دەکەین و دڵمان
فراوانە. 12 ئێمە هەست و سۆزی خۆمانتان لێ ناستێنین، بەڵکو
ئێوە لە ئێمەی دەستێنن. 13 ئەمە ئاڵوگۆڕکارییە، وەک بۆ
منداڵانم دەدوێم، ئێوەش دڵتان بکەنەوە. 14 لەگەڵ بێباوەڕان
لەژێر یەک نیردا مەبن، چونکە چ هەماهەنگییەک لەنێوان
ڕاستودروستی و خراپەدا هەیە؟ یاخود چ هاوبەشییەکە لەنێوان
تاریکی و ڕووناکیدا؟ 15 چ ڕێککەوتنێک لەنێوان مەسیح
و بەلیعالدا هەیە؟ یان باوەڕدار چ پشکێکی لەگەڵ بێباوەڕدا
هەیە؟ 16 پەرستگای خوداش چ ڕێککەوتنێکی لەگەڵ بت
هەیە؟ چونکە ئێمە پەرستگای خودای زیندووین، وەک خودا
فەرموویەتی: [تێیاندا نیشتەجێ دەبم و لەگەڵیان دەڕۆم، دەبم بە
خودای ئەوان و ئەوانیش دەبن بە گەلی من.] 17 [یەزدان
دەفەرموێ: لەبەر ئەوە لەناوەڕاستیان بڕۆنە دەرەوە و بەجێیان
بهێڵن. دەست مەدەنە هیچ گڵاوێک، ئینجا وەرتاندەگرمەوە.]
18 [یەزدانی هەرە بەتوانا ئەمە دەفەرموێت: من دەبمە باوکی
ئێوە و ئێوەش دەبنە کوڕ و کچی من.]

7 خۆشەویستان، لەبەر ئەوەی ئەم بەڵێنانەمان هەیە، با
خۆمان لە هەموو گڵاوییەکی جەستە و ڕۆح پاک بکەینەوە،
لە ترسی خودا پیرۆزی تەواو بکەین. 2 دڵتان بۆمان بکەنەوە.
ستەممان لە کەس نەکردووە، ڕەوشتی کەسمان تێک نەداوە،
کەسمان بۆ ڕووتاندنەوە بەکارنەهێناوە. 3 ئەمە نالێم بۆ ئەوەی
تاوانبارتان بکەم، چونکە پێشتر گوتوومە کە ئێوە لە دڵماندان
بە ڕادەیەک کە ئامادەین لەگەڵتان بمرین و لەگەڵتان بژین. 4
متمانەیەکی زۆرم پێتان هەیە و زۆر شانازیشتان پێوە دەکەم،
لە هەموو تەنگانەکانماندا پڕبووم لە دڵنەوایی و خۆشییەکی لە
ڕادەبەدەر. 5 ڕاستە، لەو کاتەوەی هاتووینەتە مەکدۆنیا،
جەستەمان حەسانەوەی نەبووە، بەڵکو لە هەموو لایەکەوە
هەراسان کراوین، لە دەرەوە ناکۆکی و لە ناوەوە ترس. 6
بەڵام خودا کە دڵنەوایی ماتومەلوولەکان دەکات، بە هاتنی
تیتۆس دڵنەوایی کردین، 7 نەک تەنها بە هاتنی، بەڵکو بەو
دڵنەواییەی لەلایەن ئێوەوە کراوە. زیاتر دڵشاد بووم کاتێک کە
تیتۆس باسی پەرۆشی و پەژارە و دڵگەرمی ئێوەی بۆ من کرد.
8 جا ئەگەر بە نامەکە خەمبارم کردبن، پەشیمان نیم، هەرچەندە
پەشیمان بوومەوە، چونکە دەبینم نامەکە بۆ ماوەیەک خەمباری
کردن. 9 بەڵام ئێستا دڵشادم، نەک لەبەر ئەوەی خەمبار
بوون، بەڵکو لەبەر ئەوەی خەمباریتان ئێوەی بۆ تۆبەکردن
برد. بێگومان بەگوێرەی ویستی خودا خەمبار بوون، تاکو
بەهۆی ئێمەوە هیچ زیانێک نەکەن. 10 چونکە ئەو خەمبارییەی
لە خوداوەیە، دەبێتە هۆی تۆبەکردن، ئەمەش ئەنجامەکەی
ڕزگارییە و کەس لێی پەشیمان نابێتەوە، بەڵام ئەو خەمبارییەی
لە جیهانەوەیە دەبێتە هۆی مردن. 11 کەواتە سەیر بکەن
خەمباری بەگوێرەی ویستی خودا چەندی لە ئێوەدا بەرهەم
هێناوە: چ پەرۆشییەک، چ پاکانەیەک، چ تووڕەییەک، چ
ترسێک، چ تامەزرۆییەک، چ دڵگەرمییەک، چ حەزێک بۆ
دادپەروەری! لە هەموو شتێکدا خۆتان سەلماند کە بێتاوانن لەو

باسەدا. 12 کەواتە ئەگەر بۆم نووسیون، لە پێناوی تاوانبار یاخود تاوان لێکراو نییە، بەڵکو بۆ ئەوەی لەبەردەم خودا ببینن کە ئێوە چەند پەرۆشی ئێمەن، 13 بۆیە دڵنەوایی کراین. بەڵام لەسەر دڵنەواییەکە، بەهۆی دڵخۆشی تیتۆس زۆر زیاتر دڵخۆش بووین، چونکە گیانی بە هەمووتان حەسایەوە. 14 ئەگەر بەرامبەر ئەو شانازیم بە ئێوەوە کردبێت، شەرمم نەکردووە، بەڵکو وەک هەموو شتێکمان بە ڕاستگۆیی پێ گوتن، شانازیمان لای تیتۆس بووە ڕاستی. 15 دڵیشی زیاتر بۆتان دەچێت کاتێک یادی گوێڕایەڵی هەمووتان دەکاتەوە، کە چۆن بە ترس و لەرزەوە پێشوازیتان لێکرد. 16 دڵشادم کە لە هەموو شتێکدا لێتان دڵنیام.

8 ئێستاش خوشکان، برایان، حەز دەکەین نیعمەتی خودا بزانن کە دراوەتە کڵێساکانی مەکدۆنیا. 2 ئەوان لە تەنگانەیەکی زۆر گەورەدا بوون، بەڵام ژیانیان پڕ بوو لە خۆشی، لەگەڵ ئەوەی زۆر هەژار بوون، بەڵام دڵفراوان و بەخشندە بوون. 3 شایەتی دەدەم کە بەگوێرەی توانای خۆیان و تەنانەت لە سەرووی توانای خۆشیانەوە بەخشینیان داوە، دەستپێشخەرییان کرد و 4 زۆر لێمان پاڕانەوە تاکو نیعمەتی بەشداربوون لە خزمەتی گەلی پیرۆزی خودا وەربگرن. 5 زیاتریان کرد لەوەی ئێمە چاوەڕێمان دەکرد لێیان، چونکە سەرەتا خۆیان پێشکەشی عیسای خاوەن شکۆ کرد، ئینجا بە خواستی خودا خۆیان پێشکەشی ئێمە کرد. 6 ئەوە بوو تکامان لە تیتۆس کرد کە ئەم نیعمەتەی لەلاتان دەستی پێکردووە تەواوی بکات. 7 بەڵام وەک چۆن لە هەموو شتێکدا زیادتان کردووە، لە باوەڕ، لە قسەکردن، لە زانیاری، لە هەموو کۆششێک، لە خۆشەویستیتان بۆ ئێمە، ئاوا لەم نیعمەتەی بەخشینیشدا زیاد بکەن. 8 ئەمەتان وەک فەرمانێک پێ نالێم، بەڵکو بە بەراورد لەگەڵ پەرۆشی کەسانی دیکە، ڕاستەقینەیی خۆشەویستیتان تاقی دەکەمەوە. 9 نیعمەتی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان دەزانن، هەرچەندە دەوڵەمەند بوو، لە پێناوی ئێوەدا بووە هەژار، بۆ ئەوەی ئێوە بە هەژاریی ئەو دەوڵەمەند بن. 10 لەمەشدا بیروڕای خۆمتان پێ دەڵێم، چونکە ئەمە بەسوودە بۆتان: ئێوە پار دەستتان بە بەخشین کرد، نەک تەنها ئەمەتان کردووە، بەڵکو ئارەزووشتان دەکرد کە ئەنجامی بدەن. 11 ئێستا کارەکە تەواو بکەن، هەروەک پەرۆشی خواستی بوون، ئاوا تەواوکردنیش بە خواستی خۆتانە، 12 چونکە ئەگەر پەرۆشی هەبێت، ئەوا خودا بەگوێرەی ئەوەی کە کەسەکە هەیەتی پەسەندی دەکات، نەک بەگوێرەی ئەوەی نییەتی. 13 مەبەستم ئەوە نییە خەڵکی دیکە بحەسێنەوە و فشارم لەسەر ئێوە بێت، بەڵکو بە یەکسانی. 14 لە کاتی ئێستادا با پڕیی ئێوە کەموکوڕی ئەوان پڕ بکاتەوە بۆ ئەوەی لە داهاتوودا پڕیی ئەوانیش کەموکوڕی ئێوە پڕ بکاتەوە، تاکو یەکسان ببێت. 15 وەک نووسراوە: [نە ئەوەی زۆری کۆکردووەتەوە زیادی کردووە و نە ئەوەی کەمی کۆکردووەتەوە کەمی کردووە.] 16 بەڵام سوپاس بۆ خودا کە هەمان پەرۆشی خستە دڵی تیتۆس بۆ ئێوە، 17 چونکە تیتۆس نەک تەنها پێشوازی لە داواکارییەکەی کرد، بەڵکو بە دەستپێشخەری خۆی و بەوپەڕی پەرۆشییەوە دێت بۆ لاتان. 18 برایەکمان لەگەڵیدا نارد کە بەهۆی خزمەتکردنی پەیامی ئینجیل هەموو کڵێساکان ستایشی دەکەن. 19 نەک تەنها ئەوە، بەڵکو لەلایەن کڵێساکانەوە هەڵبژێردراوە بۆ ئەوەی یاوەریمان بکات لە گەشتەکەماندا، لە کاتێکدا کە ئێمە بەخشینەکە هەڵدەگرین و دابەشی دەکەین بۆ شکۆمەندی مەسیحی خاوەن شکۆ خۆی و بۆ پیشاندانی پەرۆشیمان بۆ خزمەت. 20 ئێمە خۆمان لە هەموو گلەییەک دەپارێزین، نەوەک کەسێک ڕەخنە لە شێوازی بەڕێوەبردنی ئەم بەخشینە گەورەیە بگرێت، 21 چونکە بە نیازی چاکەین، نەک تەنها لەبەردەم یەزدان، بەڵکو لەبەردەم خەڵکیش. 22 لەگەڵ ئەواندا برایەکمان نارد، کە زۆر جار لە زۆر شت تاقیمان کردووەتەوە چالاک بووە، ئێستاش بەو دڵنیاییە زۆرەی بە ئێوەی هەیە زۆر چالاکترە. 23 لەبارەی تیتۆس، ئەو هاوبەش و هاوکارمە بۆ ئێوە، بەڵام ئەم برایانە پەیامبەری کڵێساکانن و مایەی شکۆمەندین بۆ مەسیح. 24 بۆیە بەڵگەی خۆشەویستی خۆتان و هۆی شانازیمان بە ئێوە بۆ ئەوان دەربخەن بۆ ئەوەی لەبەردەم کڵێساکاندا دەربکەوێت.

9 سەبارەت بە خزمەتکردنی گەلی پیرۆزی خودا، پێویست ناکات بۆتان بنووسم، 2 چونکە پەرۆشیتان دەزانم و لەلای

مەکدۆنییەکان شانازیم پێوە کردووە، کەوا ئێوە لە ئەخایا لە
پارەوە ئامادەبوون و دڵگەرمیتان زۆربەیانی جۆشدا. 3 بەڵام
برایان دەنێرم، نەوەک شانازیکردنمان پێتانەوە بەفیڕۆ بڕوات،
تاکو ئامادەبن هەروەک گوتم، 4 چونکە ئەگەر هەندێک لە
مەکدۆنییەکان لەگەڵم بێن و ببینن کە ئێوە هێشتا ئامادە نین، ئەوا
ئێمە شەرمەزار دەبین بەهۆی ئەو متمانەیەی بە ئێوەمان هەبوو،
ئیتر با باسی ئەوەش نەکەم کە ئێوە چەندە شەرمەزار دەبن.
5 بۆیە بە پێویستم زانی لە برایان بپاڕێمەوە، تاکو پێشڕەوی
بکەن بۆ لاتان و زوو ئەو بەخشینەتان ڕێکبخەن کە پێشتر
بەڵێنتان دابوو، تاکو وەک بەخشینێکی لە دڵفراوانییەوە بێت،
نەک لە ناچارییەوە بێت. 6 ئەمەش بزانن: «ئەوەی کەم
بچێنێت کەم دەدروێتەوە، ئەوەی بە دڵفراوانی بچێنێ بە
دڵفراوانی دەدروێتەوە.» 7 با هەریەکە ئەوەندەی لەسەر
دڵیەتی بیدات، نەک بە دڵتەنگی و ناچاری، چونکە ئەوەی
بە دڵخۆشییەوە ببەخشێت خودا خۆشی دەوێت. 8 خوداش
دەتوانێت هەموو نیعمەتێکتان بەسەردا بڕژێنێت، تاوەکو ئێوە
هەمیشە هەموو ئەو شتانەتان هەبێت کە پێویستتانە، بۆ ئەوەی
لە هەموو کارێکی باشدا سەرڕێژ بن. 9 وەک نووسراوە:
[بە دڵفراوانییەوە بە هەژارانی بەخشیوە، ڕاستودروستییەکەی
هەتاهەتایە چەسپاوە.] (aiōn g165) 10 جا ئەو خودایەی تۆو
بۆ جوتیار و نان بۆ خۆراک دابین دەکات، تۆوتان بۆ دابین
دەکات و چەند هێندەی دەکات و بەرهەمی ڕاستودروستیتان
زیاد دەکات. 11 لە هەموو شتێکدا دەوڵەمەند دەبن تاکو
هەموو کاتێک دڵفراوان بن، دڵفراوانییەکەتان لە ڕێگەی ئێمەوە
سوپاسی خودای لێدەکەوێتەوە. 12 ئەم خزمەتەی ئێوە دەیکەن،
تەنها پێداویستییەکانی گەلی پیرۆزی خودا پڕ ناکاتەوە، بەڵکو وا
دەکات کە زۆر کەس سوپاسی خودا بکەن. 13 لە ڕێگەی ئەو
خزمەتەوە کە دەیکەن ئێوە خۆتان سەلماندووە، شکۆمەندی
خودا دەردەخەن بە گوێڕایەڵی و دانپێدانانتان بە پەیامی ئینجیلی
مەسیح، هەروەها دڵفراوانیتان لە بەشداریتان لەگەڵ ئەوان و
هەموو لایەک. 14 هەروەها لە پاڕانەوەیان بۆ ئێوە، تامەزرۆی
بینینی ئێوەن لەبەر ئەو نیعمەتە لە ڕادەبەدەرەی خودا کە پێتان
دراوە. 15 سوپاس بۆ خودا لە پێناوی ئەم بەخشینەی کە بە
دەم باس ناکرێت.

10

من وەک پۆڵس، کە بە من دەڵێن لەو کاتەی
لەگەڵتانم شەرمنم، بەڵام کە لێتان دوورم بەرامبەر بە ئێوە
بوێرم، بە بێفیزی و نەرمونیانی مەسیح لێتان دەپاڕێمەوە و 2
داواتان لێ دەکەم ناچارم مەکەن کاتێک لەلاتانم ئەو بوێرییەم
بەکاربهێنم، چونکە پێم وایە هەر دەبێت بەکاریبهێنم بەرامبەر بەو
کەسانەی کە پێیان وایە ئێمە بەگوێرەی بنەمای جیهان دەژین.
3 هەرچەندە لە جیهاندا دەژین، بەڵام بەگوێرەی بنەمای
جیهان ناجەنگین، 4 چونکە ئەو چەکەی شەڕی پێدەکەین
جیهانی نییە، بەڵکو چەکی خوداییە کە توانای وێرانکردنی
قەڵای هەیە. 5 هەموو بەڵگەیەک و هەر شتێک کە بۆ
بەرهەڵستی زانیاری خودا دەربکەوێت لەناوی دەبەین، هەموو
بیرێکیش بۆ گوێڕایەڵی مەسیح بە دیل دەگرین. 6 هەر
کاتێک ئێوە تەواو ملکەچ بوون، ئەو کاتە ئامادەین سزای
هەموو یاخیبوونێک بدەین. 7 ئێوە سەیری ڕواڵەت دەکەن.
ئەگەر یەکێک دڵنیابێت کە هی مەسیحە، با ئەوە بزانێت کە
وەک چۆن ئەو هی مەسیحە، ئێمەش بە هەمان ئەندازە هی
مەسیحین. 8 ئەگەر تۆزێک زیاتر شانازیم بە دەسەڵاتمانەوە
کردبێت، ئەوەی مەسیحی باڵادەست داویەتی بۆ بنیادنانتان
نەک بۆ وێرانکردنتان، ئەوا شەرمم پێی نییە. 9 نامەوێ وا
دەرکەوم کە بە نامەکان دەتانترسێنم. 10 لەوانەیە هەندێک
بڵێن: «نامەکان قورس و بەهێزن، بەڵام ئامادەبوونی خۆی
لاوازە و قسە بەتاڵە.» 11 با ئەو جۆرە کەسانە بزانن، ئەوەی لە
دوورەوە و بە ڕێگای نامە بۆتان دەنووسین، هەمان ئەو شتە
دەکەین کاتێک لەلاتان بین. 12 ئێمە ناوێرین خۆمان لەگەڵ
ئەوانە بەراورد بکەین یاخود خۆمان بخەینە ڕیزی ئەوانەی
کە بەخۆیاندا هەڵدەدەن. کاتێک خۆیان بە خۆیان بەراورد
دەکەن و دەپێون، ئیتر دەردەکەوێت کە نەزانن. 13 بەڵام
ئێمە زیاد لە پێویست شانازی بە خۆمانەوە ناکەین، بەڵکو
بەگوێرەی ئەو ئاستەی خودا بۆی داناوین شانازی دەکەین،
کە ئاستێکە دەگاتە ئێوەش. 14 ئێمە سنووری خۆمان نابەزێنین
کە شانازیتان پێوە دەکەین، بەوەی گەیشتینە ئێوە، چونکە بە
خزمەتی ڕاگەیاندنی مزگێنیی مەسیح گەیشتینە ئێوەش. 15
زیاد لە ڕادەی خۆی شانازی بە ڕەنجی خەڵکییەوە ناکەین،
بەڵام هیوادارین کاتێک باوەڕتان گەشە دەکات، لەنێوتاندا

سنووری خزمەتەکەمان زۆر زیاتر بێت، 16 تاکو مزگێنی بدەینە
ئەو ناوچانەش کە لە ئێوە دوورترن، نامانەوێت شانازی بکەین
بەو کارەی کە پێشوەخت لە سنووری یەکێکی دیکە ئەنجام
دراوە. 17 [ئەوەی شانازی دەکات، با شانازی بە یەزدانەوە
بکات.] 18 ئەوەی بە خۆیدا هەڵدەدات پەسەند ناکرێت،
بەڵکو ئەوەی مەسیحی خاوەن شکۆ پێیدا هەڵدەدات.

11 هیوادارم بەرگەی هەندێک گێلایەتی من بگرن،
هەرچەندە بەرگەشم دەگرن. 2 بە ئیرەییەکی خوداییانە ئیرەییتان
پێ دەبەم، چونکە لە پیاوێک نیشانم کردن، تاکو وەک
پاکیزەیەکی پاک پێشکەشی مەسیحتان بکەم. 3 بەڵام دەترسم،
وەک مارەکە حەوای بە فێڵەکەی هەڵخەڵەتاند، بیری ئێوەش
لەو دڵسۆزی و پاکییە بۆ مەسیح چەواشە بکرێت، 4 چونکە
ئەگەر یەکێک بێت و عیسایەکی دیکە ڕابگەیەنێت جیاواز
لەوەی ڕامانگەیاند، یان ڕۆحێکی دیکە وەربگرن جیاواز لەوەی
وەرتانگرت، یان مزگێنییەکی دیکە ڕابگەیەنێت جیاواز لەوەی
وەرتانگرت، ئەوا بە ئاسانی وەریدەگرن. 5 پێم وایە هیچم لەو
«نێردراوە بەرزانە» کەمتر نییە. 6 ئەگەر لە قسەکردندا زمان
پاراو نەبم، خۆ زانیاریم هەیە، بەڵکو لە هەر لایەک و لە هەموو
شتێک بۆ ئێوەمان دەرخست. 7 یاخود گوناهم کردووە کە
خۆمم نزم کردووە تاکو ئێوە بەرز بنەوە، چونکە بەخۆڕایی
مژدەی ئینجیلی خودام بۆ جاڕدان؟ 8 کڵێساکانی دیکەم
تاڵان کرد کە خەرجیم لێیان وەرگرت بۆ خزمەتەکەتان. 9
کاتێک لەگەڵتان بووم و پێویستیم هەبوو، نەبوومە بار بۆ کەس،
چونکە برایان لە مەکدۆنیاوە هاتن پێویستییەکانی منیان پڕکردەوە.
لە هەموو شتێکدا خۆمم پاراست بۆ ئەوەی بارگرانی نەخەمە
سەرتان و بەردەوام خۆمی لێ دەپارێزم. 10 بە دڵنیاییەوە،
هەروەک ڕاستی مەسیح لە مندایە، لە ناوچەکانی ئەخایا ئەم
شانازییەم لێ ناسەنرێتەوە. 11 بۆچی؟ ئایا لەبەر ئەوەیە کە
ئێوەم خۆشناوێت؟ خودا دەزانێت خۆشمدەوێن. 12 بەڵام
ئەوەی دەیکەم، وا دەیکەم بۆ ئەوەی هەلی هەڵپەرستان ببڕم
کە شانازی دەکەن و دەیانەوێت دەربخەن گوایا ئەوان
وەک ئێمەن، 13 چونکە ئەمانە نێردراوی درۆزن و کارگەری
فێڵبازن، خۆیان لە شێوەی نێردراوی مەسیح دەردەخەن.
14 سەیر نییە، چونکە شەیتان خۆی لە شێوەی فریشتەی
ڕووناکی دەردەخات. 15 کەواتە شتێکی سەیر نییە ئەگەر
خزمەتکارانی خۆیان لە شێوەی خزمەتکاری ڕاستودروستی
دەربخەن. دوارۆژیان بەگوێرەی کرداریان دەبێت. 16 دیسان
دەیڵێمەوە: کەس بە گێلم نەزانێت، بەڵام ئەگەر بە گێلم دەزانن
ئەوا وەک گێلێک بەرگەم بگرن، بۆ ئەوەی منیش تۆزێک
شانازی بکەم. 17 بە متمانەوە شانازی دەکەم، نەک بەو
شێوەیەی کە مەسیحی باڵادەست قسە دەکات، بەڵکو وەک
لە نەزانییەوە بێت. 18 لەبەر ئەوەی زۆر کەس بەگوێرەی
بنەمای جیهان شانازی بە خۆیانەوە دەکەن، منیش شانازی
دەکەم. 19 لەبەر ئەوەی خۆتان ئەوەندە دانان، بە شادییەوە
بەرگەی گێلەکان دەگرن. 20 لە ڕاستیدا، ئەگەر یەکێک ئێوە
بکاتە کۆیلە بەرگە دەگرن، ئەگەر یەکێک ماڵتان بخوات، ئەگەر
یەکێک قۆرختان بکات بۆ خۆی، ئەگەر یەکێک خۆی بە
گەورەتر بزانێت لە ئێوە، یاخود ئەگەر یەکێک لە ڕووتان بدات،
بەرگە دەگرن! 21 بە شەرمەزارییەوە دان بەوەدا دەنێم کە
چەند لاواز بووین! هەرچییەک ئەوان دەوێرن شانازی پێوە
بکەن، هەروەها منیش دەوێرم، دەزانم کە گێلانە قسە دەکەم.
22 ئایا ئەوان عیبرانین؟ منیش. ئایا ئیسرائیلین؟ منیش. ئایا
نەوەی ئیبراهیمن؟ منیش. 23 ئایا خزمەتکاری مەسیحن؟
من باشترم، بەڵام وەک شێتێک قسە دەکەم. من زۆر زیاتر
لەوان ڕەنجم کێشاوە، لەوان زیاتر لە زینداندا بووم، زۆر
خراپتر دارکاری کراوم، زۆر جاریش ڕووبەڕووی مردن
بوومەتەوە. 24 جولەکەکان بە قامچی پێنج جار چل قامچی
کەم یەکیان لێداوم، 25 سێ جار دارکاری کراوم، جارێک
بەردباران کراوم، سێ جار لە کەشتیدا بووم و شکاوە، شەو
و ڕۆژێکم لە قووڵایی دەریادا بەسەربرد. 26 بەهۆی زۆر
گەشتکردنمەوە تووشی مەترسی ڕووبار و چەتە بووم، مەترسی
لە گەلەکەم و نەتەوەکانی دیکە، مەترسی لە شار و لە دەشت،
مەترسی لە دەریا، مەترسی لە خوشک و برایانی درۆزن، 27
بە ڕەنجدان و ماندووبوون، بە شەونخونی زۆر، بە برسێتی و
تینوێتی، بە ڕۆژووگرتنی زۆر، بە سەرما و ڕووتی. 28 ئەمانە
هەموو لەلایەک، ڕۆژ بە ڕۆژ بایەخدان بە هەموو کڵێساکان
لەسەرم کەڵەکە دەبێت. 29 کێ لاوازە و من لەگەڵی لاواز

نابم؟ کێ کەوتووەتە گوناە و من ناسووتێم؟ 30 ئەگەر پێویست
بە شانازیکردن بکات، ئەوا بەو شتانەوە شانازی دەکەم کە
لاوازیم دەردەخەن. 31 خودا، باوکی عیسای خاوەن شکۆ
ئەوەی هەتاهەتایە ستایش دەکرێت دەزانێت درۆ ناکەم. (aiōn
g165) 32 لە دیمەشق، فەرمانڕەوایەکەی ئاریتاسی پاشا پاسەوانی
شاری دیمەشقیان دەکرد، بۆ گرتنم. 33 بەڵام لەناو سەبەتەدا و
لە پەنجەرەی شوورای شارەکەوە منیان شۆڕکردەوە و لە دەستی
ڕزگارم بوو.

12 پێویستە بەردەوام بم لە شانازیکردن. هەرچەندە هیچ
بەدەست ناهێنم، بەڵام بۆ بینینی یەزدان و ئاشکراکراوی ئەو
دێم. 2 مرۆڤێک دەناسم کە لەگەڵ مەسیحدا بووە یەک، پێش
چواردە ساڵ خودا بردی بۆ ئاسمانی سێیەم. جا بە جەستەوە
یاخود بێ جەستە، نازانم، خودا دەزانێت. 3 دەزانم ئەو مرۆڤە،
بە جەستەوە یاخود بێ جەستە، نازانم، خودا دەزانێت، 4 بۆ
بەهەشت بردرا، قسەیەکی بیست کە دەرنابڕدرێت و مرۆڤ
نابێت باسی بکات. 5 شانازی بەو کەسەوە دەکەم، بەڵام
شانازی بە خۆمەوە ناکەم، مەگەر بە لاوازییەکانم نەبێت،
6 چونکە ئەگەر بمەوێت شانازی بکەم، گێل نابم، چونکە
ڕاستی دەڵێم، بەڵام خۆم دەپارێزم نەوەک یەکێک وا لە من
بگات زیاتر لەوەی دەمبینن و لێم دەبیستن. 7 بۆ ئەوەی بە
گەورەیی ئەو بینینانەی بۆم ئاشکرا کران لووتبەرز نەبم، لە
جەستەدا دڕکێکم دراێ، وەک ئەوەی لەلایەن شەیتانەوە
نێردرابێت تاکو ئازارم بدات، تاکو لووتبەرز نەبم. 8 بۆ ئەمە
سێ جار لە عیسای خاوەن شکۆ پاڕامەوە لە کۆڵم بکاتەوە، 9
بەڵام پێی فەرمووم: «نیعمەتی منت بەسە، چونکە هێزی من
لە لاوازیدا تەواو دەبێت.» بۆیە بەوپەڕی شادییەوە شانازی
بە لاوازیمەوە دەکەم، تاکو هێزی مەسیح بێتە سەرم. 10
بۆیە لە پێناوی مەسیحدا، بە لاوازی و سووکایەتی و ناخۆشی
و چەوسانەوە و تەنگانە دڵخۆش دەبم، چونکە هەر کاتێک
لاوازبم ئەوا بەهێزم. 11 بوومە گێل، بەڵام ئێوە ناچارتان
کردم. دەبووایە ئێوە پێمدا هەڵبدەن، چونکە هیچم لە «نێردراوە
بەرزەکان» کەمتر نییە، هەرچەندە هیچ نیم. 12 بەوپەڕی
دانبەخۆداگرتنەوە نیشانەکانی نێردراو لەنێوانتاندا ئەنجام درا،
بە نیشانە و کاری مەزن و پەرجوو. 13 چیتان لە کڵێساکانی
دیکە کەمترە، جگە لەوەی کە خۆم نەبوومەتە بارێکی گران
بەسەرتانەوە؟ لەم هەڵەیە گەردنم ئازاد بکەن! 14 ئەوا سێیەم
جارە ئامادەم بێمە لاتان، نابمە بارگرانی بۆتان. داوای شتەکانتان
ناکەم، بەڵکو داوای ئێوە دەکەم، چونکە پێویست ناکات
منداڵ بۆ دایک و باوک کۆبکەنەوە، بەڵکو پێویستە دایک و
باوک بۆ منداڵ کۆبکەنەوە. 15 منیش بەوپەڕی شادییەوە
بۆ ئێوە خەرج دەکەم، خۆم خەرجی دەکەم. ئەگەر ئێوەم
زۆرتر خۆشدەوێت، ئایا منتان کەمتر خۆشدەوێت؟ 16 ئیتر
با وابێت، بارم گران نەکردوون. بەڵام کە فێڵبازم، بە فێڵ
لێم سەندوون. 17 ئایا ئەو کەسانەی کە من بۆ لای ئێوەم
ناردوون، هیچ قازانجێکیان بۆ خودی خۆم هەبووە؟ 18 لە
کاتێکدا لە تیتۆس پاڕامەوە تاوەکو بێت بۆ لاتان، ئەو برایەی
کە خۆتان دەیناسن لەگەڵیدا ناردم. ئایا تیتۆس بەهۆی ئێوەوە
هیچ قازانجێکی کردووە؟ ئایا بە هەمان ڕۆح ناژین، بە هەمان
هەنگاو ناڕۆین؟ 19 ئایا پێتان وابووە ئەم ماوە درێژە ئەوەی کە
دەیڵێین بۆ بەرگریکردن بووە لە خۆمان؟ نەخێر، وەک ئەوانەی
کە لەگەڵ مەسیحدا یەکن، لەبەردەم خودا قسەمان کردووە.
ئەی خۆشەویستان، مەبەستی ئێمە ئەوەیە کە ئێوە بنیاد بنێین، 20
چونکە من دەترسم کاتێک دێم بۆ لاتان، بەو جۆرە نەتانبینم
کە دەمەوێت، ئێوەش بەو جۆرەی کە دەتانەوێت نەمبینن،
نەوەک لەنێوانتاندا ناکۆکی، چاوپیسی، تووڕەیی، خۆپەرستی،
بوختان، قسە هێنان و بردن، لەخۆباییبوون، بێسەروبەری
هەبێت. 21 هەروەها جارێکی تر کە دێمەوە لاتان، دەترسم
خودا من لەنێوتان نزم بکاتەوە و خەفەت بخۆم بۆ زۆر کەس
کە پێشتر گوناهیان کردووە و تۆبەیان نەکردووە لەو گڵاوی و
بەڕەڵایی و بەدڕەوشتییەی کە کردوویانە.

13 ئەمە سێیەم جارە کە دێمە لاتان. [هەر بابەتێک لەسەر
زاری دوو یان سێ شایەت ڕاستییەکەی دەسەلمێنرێت.] 2
پێشتر گوتوومە وەک دووەم جار لەلاتان بووم و ئێستاش کە
لێتان دوورم دەیڵێمەوە، بۆ ئەوانەی پێشتر گوناهیان کردووە
و بۆ هەموو ئەوانەی دیکەش: کە دێمەوە بەزەییم نابێت، 3
چونکە ئێوە داوای بەڵگە دەکەن کە مەسیح لە ڕێگەی منەوە

دەدوێت. ئەو لە هەڵسوکەوتکردن لەگەڵ ئێوە لاواز نییە، بەڵکو
لەنێوتاندا بەهێزە. 4 هەرچەندە لە لاوازیدا لە خاچ درا، بەڵام
بە هێزی خودا دەژیێت. هەروەها ئێمەش بە یەکبوون لەگەڵ
مەسیحدا لاوازین، بەڵام ئێمە لە هەڵسوکەوتکردنمان لەگەڵ ئێوە
بە هێزی خودا لەگەڵ ئەودا دەژین. 5 خۆتان تاقی بکەنەوە ئاخۆ
ئێوە باوەڕدارن. لە خۆتان بکۆڵنەوە. ئایا نازانن کە عیسای
مەسیح لە ئێوەدایە؟ مەگەر ئەوەی لە تاقیکردنەوە سەرکەوتوو
نەبووبن. 6 بەڵام هیوادارم بزانن کە ئێمە نەکەوتووین. 7 ئێنجا
لە خودا دەپاڕێینەوە کە ئێوە هیچ خراپەیەک نەکەن، ئەمەش
لەبەر ئەوە نییە کە دەربکەوێت ئێمە بەرگەی تاقیکردنەوەمان
گرتووە، بەڵکو تەنها بۆ ئەوەیە کە ئێوە چی چاک و ڕاستە
بیکەن، هەرچەندە خەڵکی بە سەرکەوتوومان نەزانن، 8 چونکە
ناتوانین هیچ شتێک لە دژی ڕاستی بکەین، بەڵکو لە پێناوی
ڕاستی. 9 شادین کە لاوازین و ئێوە بەهێزن، نوێژی ئێمەش
بۆ تەواویی ئێوەیە. 10 بۆیە ئەمانە دەنووسم و دوورم، تاوەکو
کاتێک لەلاتان ئامادە دەبم بە ڕەقی نەجوڵێمەوە، بەگوێرەی ئەو
دەسەڵاتەی مەسیحی بالادەست پێی بەخشیوم بۆ بنیادنانتان،
نەک بۆ وێرانکردنتان. 11 لە کۆتاییدا، خوشکان، برایان دڵشاد
بن. بۆ کامڵی و تەواوی هەوڵ بدەن، یەکتری هانبدەن، هاوبیر
بن، بە ئاشتی بژین. ئەوسا خودای خۆشەویستی و ئاشتی لەگەڵتان
دەبێت. 12 بە ماچی پیرۆز سڵاو لە یەکتری بکەن. 13 هەموو
گەلی پیرۆزی خودا لێرە سڵاوتان لێدەکەن. 14 با نیعمەتی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ و خۆشەویستی خودا و هاوبەشی
ڕۆحی پیرۆز لەگەڵ هەمووتان بێت.

گەلاتیا

1

له پۆلسەوە، ئەوەی نە لەلایەن خەڵک و نە بەهۆی
مرۆڤێکەوە نێردراوە، بەڵکو لەلایەن عیسای مەسیح و خودای
باوکەوە، کە لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە، 2 هەروەها هەموو
ئەو برایانەی لەگەڵمدان، بۆ ئەو کڵێسایانەی لە گەلاتیان: 3 با
نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆوە لەگەڵتان بێت، 4 ئەوەی لە پێناوی گوناهەکانمان
خۆی بەخشی، تاکو بەگوێرەی خواستی خودای باوکمان،
لەم دنیایە خراپەی ئێستا ڕزگارمان بکات. 5 (aiōn g165)
هەتاهەتایە شکۆمەندی بۆ ئەوە. ئامین. (aiōn g165) 6 پێم سەیرە
چۆن وا بە خێرایی، لەوەی بە نیعمەتی مەسیح بانگی کردوون،
بۆ مزگێنییەکی دیکە وەردەگەڕێن! 7 مزگێنییەکی دیکە بوونی
نییە، بەڵکو هەندێک کەس دەیانەوێت سەرتان لێ بشێوێنن و
پەیامی مزگێنیی مەسیح بگۆڕن. 8 بەڵام تەنانەت ئەگەر ئێمە یان
فریشتەی ئاسمان مزگێنییەکمان پێدان، جگە لەو مزگێنییەی ئێمە
پێمان دان، با نەفرەتی لێ بێت. 9 وەک پێشتر پێمان گوتوون
ئێستاش پێتان دەڵێمەوە: ئەگەر کەسێک مزگێنییەکی پێدان
جگە لەوەی پەسەندتان کردووە، با نەفرەتی لێ بێت. 10 ئایا
ئێستا بۆ بەدەستهێنانی ڕەزامەندی خەڵک هەوڵ دەدەم،
یاخود ڕەزامەندی خودا؟ یان ئایا داوای ئەوە دەکەم خەڵک
ڕازی بکەم؟ ئەگەر هەتا ئێستا خەریکی ڕازیکردنی خەڵک
بوومایە، ئەوا نەدەبوومە بەندەی مەسیح. 11 پێتان دەڵێم،
خوشکان، برایان، ئەو پەیامەی ئینجیل کە جارم بۆی داوە، لە
مرۆڤەوە نییە. 12 لە کەسیشم وەرنەگرتووە و فێریش نەکراوم،
بەڵکو بە ئاشکراکردنی عیسای مەسیح وەرمگرتووە. 13 بێگومان
سەربوردەی منتان بیستووە لە جولەکایەتی، کە چۆن دڕندانە
کڵێسای خودام چەوساندەوە و هەوڵم دا لەناوی ببەم. 14 لە
جولەکایەتی پێش زۆربەی خەڵک کەوتم لە نەوەی خۆم،
زۆر دڵگەرمتر بووم لەوان بۆ دابونەریتی باوکان. 15 بەڵام
کاتێک خودا کە لە سکی دایکمەوە تەرخانی کردم، بە
نیعمەتی خۆی بانگی کردم، خۆشحاڵ بوو 16 کوڕەکەی لە مندا
دەربکەوێت، تاکو لەناو نەتەوە ناجولەکەکاندا مژدە بدەم. لەو
کاتەدا دەستبەجێ ڕاوێژم بە کەس نەکرد، 17 سەرنەکەوتمە
ئۆرشەلیم بۆ لای ئەوانەی پێش من نێردراو بوون، بەڵکو
ڕۆیشتم بۆ عەرەبستان و دیسان گەڕامەوە دیمەشق. 18 ئینجا
دوای سێ ساڵ سەرکەوتمە ئۆرشەلیم، بۆ ئەوەی پەترۆس بناسم،
پازدە ڕۆژ لای ئەو مامەوە. 19 بەڵام جگە لە یاقوبی برای
عیسای خاوەن شکۆ هیچ نێردراوێکی دیکەم نەبینی. 20 خودا
دەزانێت ئەوەی بۆتان دەنووسم درۆ نییە. 21 دوایی چوومە
هەرێمەکانی سوریا و کیلیکیا، 22 بەڵام هێشتا لەلای کڵێساکانی
یەهودیا کە سەر بە مەسیحن بە ڕوخسار نەناسراو بووم، 23
تەنها بیستبوویان: «ئەوەی جاران ئێمەی دەچەوساندەوە، ئێستا
مژدەی ئەو باوەڕە دەدات، کە جاران لەناوی دەبرد.» 24
ئیتر بەهۆی منەوە ستایشی خودایان دەکرد.

2

دوای چواردە ساڵ لەگەڵ بەرناباس گەڕامەوە ئۆرشەلیم
و تیتۆسیشم لەگەڵ خۆم برد. 2 گەڕانەوەکەم بەگوێرەی
ئاشکراکردنێک بوو و ئەو پەیامەی ئینجیل کە لەنێو نەتەوەکان
جاڕی دەدەم، تەنها خستمە بەردەم گەورە پیاوانی کڵێسا،
تاکو ئەوەی بۆی ڕادەکەم و ڕامکردووە بەفیڕۆ نەڕوات. 3
بەڵام هەرچەندە تیتۆس کە لەگەڵم بوو یۆنانی بوو، زۆریان لێ
نەکرد خەتەنە بکرێت. 4 ئەم بابەتە لەوەوە سەری هەڵدا هەندێک
برایانی درۆزن دزەیان کردبووە ناومان. هاتبوون بمانکەن بە
کۆیلە لە ڕێگەی سیخوڕیکردن لەسەر ئەم ئازادییەی کە بەهۆی
یەکبوونمان لەگەڵ عیسای مەسیح هەمانە. 5 بۆ کاتژمێرێکیش
ملکەچیان نەبووین، تاکو ڕاستی ئینجیل لەگەڵتان بمێنێتەوە. 6
بەڵام ئەوانەی بە گەورە پیاو دادەنران، هەرچییەک بن، بەلای
منەوە گرنگ نییە، چونکە خودا تەماشای ڕواڵەتی مرۆڤ
ناکات، ئەوان هیچیان بۆ پەیامەکەم زیاد نەکرد. 7 بەڵکو بە
پێچەوانەوە، بینییان کە پەیامی ئینجیل بۆ ناجولەکەکان بە من
سپێردراوە، هەروەک پەیامی ئینجیل بۆ جولەکەکان بە پەترۆس
سپێردراوە، 8 چونکە خودا بەهۆی پەترۆسەوە وەک نێردراو بۆ
جولەکەکان کاری دەکرد، لە منیشدا بۆ ناجولەکەکان کاری
دەکرد. 9 کاتێک یاقوب و پەترۆس و یۆحەنا کە بە کۆڵەکە
دانرابوون، بەم نیعمەتەیان زانی کە بە من دراوە، ئەوسا ئەوان
دەستی ڕاستی هاوبەشییان بۆ من و بەرناباس درێژکرد، تاکو ئێمە
بۆ لای نەتەوەکان بچین و ئەوانیش بۆ لای جولەکەکان بچن.

10 تەنها داوایان کرد هەژاران لەیاد نەکەین، ئەمەش شتێکە
هەمیشە کۆششم بۆی کردووە. 11 بەڵام کاتێک پەترۆس
هاتە ئەنتاکیا، ڕووبەڕوو بەربەرەکانێم کرد، لەبەر ئەوەی گلەیی
لەسەر بوو، 12 چونکە پێش ئەوەی کەسانێک لەلای یاقوبەوە
بێن، ئەو لەگەڵ ناجولەکەکان نانی دەخوارد، بەڵام کاتێک
ئەوان هاتن، لە ترسی ئەو تاقمەی کە دەڵێن دەبێ باوەڕدار
خەتەنە بکرێت، خۆی کێشایەوە. 13 جولەکەکانی دیکەش
لەگەڵیدا دەستیان بە دووڕوویی کرد، تەنانەت بەرناباسیش بە
دووڕووییان چەواشە بوو. 14 کاتێک بینیم بەگوێرەی ڕێگای
ڕاستی پەیامی ئینجیل ناڕۆن، لەبەرچاوی هەمووان بە پەترۆسم
گوت: «ئەگەر تۆ جولەکەی، وەک ناجولەکە دەژیت نەک
وەکو جولەکە، ئیتر چۆن ناجولەکەکان ناچار دەکەیت نەریتی
جولەکەکان پەیڕەو بکەن؟ 15 «ئێمە بە جولەکەیی لەدایک بووین
و لە نەتەوە گوناهبارەکان نین، 16 دەزانین مرۆڤ بە کارکردن بە
شەریعەت بێتاوان ناکرێ، بەڵکو بە باوەڕ بە عیسای مەسیح.
جا ئێمە باوەڕمان بە عیسای مەسیح هێنا تاکو بە باوەڕ بە مەسیح
بێتاوان بکرێین، ئەمەش نەک بە کارکردن بە شەریعەت، چونکە
لە ڕێی کارکردن بە شەریعەت کەس بێتاوان ناکرێت. 17
«بەڵام ئەگەر ئێمە لە هەوڵدانمان بۆ بێتاوانبوون بە مەسیح،
خۆمان دۆزییەوە کە گوناهبارین، ئیتر ئایا مەسیح خزمەتکاری
گوناهە؟ بێگومان نەخێر! 18 ئەگەر من شتێک بنیاد بنێمەوە
کە لەپێشدا تێکمدابێت، ئەوا دەیسەلمێنم سەرپێچیکارم. 19
«چونکە لە ڕێگەی شەریعەت بۆ شەریعەت مردم، تاکو بۆ
خودا بژیم. 20 من لەگەڵ مەسیح لە خاچ درام، ئیتر من نیم
ئەوەی دەژیێت، بەڵکو مەسیحە لە مندا دەژیێت. ئێستاش
کەوا بە جەستە دەژیم، ئەوا بە باوەڕ بە کوڕی خودا دەژیم،
ئەوەی منی خۆشویست و خۆی کردە قوربانی بۆ من. 21 من
نیعمەتی خودا پووچەڵ ناکەمەوە، چونکە ئەگەر بێتاوانبوون بە
شەریعەت بووایە، ئەوا مردنی مەسیح بێ سوود دەبوو.»

3 ئەی گەلاتیایە گێلەکان! کێ جادووی لێکردوون؟ لەپێش
چاوتان وێنەی عیسای مەسیح بە لە خاچ دراوی کێشرا!
2 تەنها دەمەوێ ئەوەتان لێ فێربم: ئایا بەهۆی کارکردن بە
شەریعەت ڕۆحی پیرۆزتان وەرگرت، یاخود بەهۆی باوەڕ
بەوەی بیستتان؟ 3 ئایا هەتا ئەم ڕادەیە گێلن؟ ئێوە کە بەهۆی
ڕۆحی پیرۆزەوە دەستتان پێکرد، ئایا ئێستا دەتانەوێت بەهۆی
جەستەوە کۆتایی پێ بهێنن؟ 4 ئایا لەخۆڕایی ئەوەندە ئازارتان
چێژت؟ ئایا بەڕاستی لەخۆڕایی بوو؟ 5 ئەوەی ڕۆحتان پێ
دەبەخشێت و لەنێوانتاندا پەرجوو دەکات، ئایا بەهۆی کارکردنە
بە شەریعەت، یاخود بەهۆی باوەڕە بەوەی بیسترا؟ 6 وەک
چۆن ئیبراهیم [باوەڕی بە خودا هێنا و ئەمەشی بە ڕاستودروستی
بۆ دانرا.] 7 جا بزانن ئەوانەی لە باوەڕدان، نەوەی ئیبراهیمن.
8 نووسراوە پیرۆزەکە پێشتر بینیویەتی کە خودا نەتەوەکان
بەهۆی باوەڕ بێتاوان دەکات، پێشتر مژدەی بە ئیبراهیم دا،
پێی فەرموو: [هەموو نەتەوەکان لە ڕێگەی تۆوە بەرەکەتدار
دەبن.] 9 کەواتە ئەوانەی باوەڕدارن، لەگەڵ ئیبراهیمی
باوەڕدار بەرەکەتدار دەبن. 10 هەموو ئەوانەی پشت بە
کرداری شەریعەت دەبەستن، لەژێر نەفرەتن، چونکە نووسراوە:
[هەرکەسێک لە هەموو نووسراوی پەڕتووکەکانی تەورات
نەچەسپێت بۆ پەیڕەوکردن، نەفرەت لێکراوە.] 11 ئاشکرایە لە
بەرامبەر خودا کەس بە شەریعەت بێتاوان ناکرێت، چونکە:
[ئەوەی ڕاستودروستە بە باوەڕ دەژیێت.] 12 بەڵام شەریعەت
پشت بە باوەڕ نابەستێت، بەڵکو: [ئەو کەسەی پەیڕەویان
بکات، بەهۆیانەوە دەژیێت.] 13 مەسیح ئێمەی لە نەفرەتی
شەریعەت کڕییەوە، بەوەی لە پێناوماندا بووە نەفرەت، چونکە
نووسراوە: [هەرکەسێک لەسەر دار هەڵبواسرێت نەفرەت
لێکراوە.] 14 ئەو ئێمەی کڕییەوە بۆ ئەوەی لە ڕێگەی عیسای
مەسیحەوە بەرەکەتی ئیبراهیم بۆ نەتەوەکان بێت، تاکو بەهۆی
باوەڕەوە بەڵێنی ڕۆحی پیرۆز بەدەستبهێنین. 15 خوشکان،
برایان، با نموونەیەکی مرۆڤانەتان بۆ بهێنمەوە: ئەگەر یەکێک
پەیمانێکی مۆرکراوی پێ بێت، کەس ناتوانێت بەتاڵی بکاتەوە
یاخود شتێکی بخاتە سەر. 16 هەروەک بەڵێنەکان بۆ ئیبراهیم
و نەوەکەی گوترا. نووسراوە پیرۆزەکە نافەرموێت: «بە
نەوەکان» وەک ئەوەی زۆر بن، بەڵام [بە نەوەی تۆ،] واتە
یەک، ئەوەی مەسیحە. 17 مەبەستم ئەمەیە: ئەو شەریعەتەی
پاش چوار سەد و سی ساڵ هات، پەیمانی چەسپاوی پێشووی
خودا هەڵناوەشێنێتەوە، تاکو بەڵێنەکە بشکێنێت، 18 چونکە
ئەگەر میرات بەهۆی شەریعەتەوە هەبێت، ئیتر بەهۆی بەڵێنەوە

نییە. بەڵام خودا بە نیعمەتی خۆی بەڵێنی بە ئیبراهیم دا.
19 کەواتە شەریعەت بۆ چییە؟ بەهۆی پێشێلکردنەکانەوە
زیادکراوە، هەتا ئەو کاتەی نەوەی بەڵێنپێدراو دێت، لە ڕێگەی
فریشتەکان بە دەستی پەیوەندی ڕێکخەرێک ڕێکخرا. 20
پەیوەندی ڕێکخەر تەنها نوێنەری یەک لایەن نییە، بەڵام خودا
یەکە. 21 ئایا تەورات لە دژی بەڵێنەکانی خودایە؟ حاشا! چونکە
ئەگەر شەریعەتێک هەبووایە بتوانێت ژیان ببەخشێت، ئەوا
ڕاستودروستی بە شەریعەتی تەورات دەبوو. 22 بەڵام نووسراوە
پیرۆزەکە هەمووی کردووەتە بەندی گوناه، تاکو ئەو بەڵێنەی
لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە و بەهۆی باوەڕەوە دراوە، بۆ
ئەوانە بێتە دی کە باوەڕ دەهێنن. 23 پێش ئەوەی باوەڕ بێت،
لەلایەن تەوراتەوە بەند کرابووین، لە ژوورەوە کرابووین هەتا
ئاشکراکردنی باوەڕەکەی داهاتوو. 24 تەورات پەروەردەی
دەکردین تاکو بمانهێنێت بۆ لای مەسیح، بۆ ئەوەی بە باوەڕ
بێتاوان بکرێین. 25 بەڵام دوای هاتنی باوەڕ، ئێمە ئیتر لەژێر
سایەی تەمبێکار نین. 26 هەمووتان لە ڕێگەی باوەڕەوە ڕۆڵەی
خودان، بەو یەکبوونەی کە لەگەڵ عیسای مەسیحدا هەتانە،
27 چونکە کاتێک لە ئاو هەڵکێشران، هەمووتان لەگەڵ مەسیح
یەکتانگرت و مەسیحتان وەک جلوبەرگێک لەبەرکرد. 28
جولەکە و ناجولەکە نییە، کۆیلە و ئازاد نییە، ژن و پیاو نییە،
چونکە هەمووتان بەهۆی یەکبوونتان لەگەڵ عیسای مەسیح،
یەکن. 29 جا ئەگەر ئێوە هی مەسیح بن، ئەوا لە نەوەی
ئیبراهیمن و بەگوێرەی بەڵێنەکە میراتگرن.

4 دەمەوێت ئەمەتان پێ بڵێم: ئەگەر میراتگر ناکام بێت
جیاوازیی نابێت لەگەڵ کۆیلە، هەرچەندە میراتگرەکە خاوەنی
هەموو میراتەکەیە، 2 بەڵام لەژێر دەسەڵاتی سەرپەرشتیکار
و سەرکاردا دەمێنێتەوە هەتا ئەو ماوەیەی کە باوکی دیاریی
کردووە. 3 ئێمەش بە هەمان شێوە، کاتێک ناکام بووین
کۆیلەی دەستی بنەما سەرەکییەکانی جیهان بووین. 4 بەڵام
کە کاتی تەواوی خۆی هات، خودا کوڕی خۆی نارد، لە
ژنێک لەدایک بوو، لە سایەی شەریعەتی تەورات لەدایک
بوو، 5 بۆ ئەوەی ئەوانە بکڕێتەوە کە لە سایەی شەریعەتدان،
تاکو وەک ڕۆڵە لەخۆگرتنەوە بەدەستبهێنین. 6 لەبەر ئەوەی
ئێوە ڕۆڵەی خودان، خودا ڕۆحی کوڕەکەی خۆی ناردە
دڵتانەوە، بە هاوارەوە دەیفەرموو: «بابە! باوکە!» 7 کەواتە ئیتر
کۆیلە نیت، بەڵکو ڕۆڵەی ئەویت، ئەگەر ڕۆڵەش بیت، ئەوا
خودا تۆی کردووەتە میراتگر. 8 بەڵام ئەو کاتەی کە خوداتان
نەدەناسی، کۆیلەی ئەوانە بوون کە بە سروشت خودا نین.
9 بەڵام ئێستا خودا دەناسن، ڕاستتریش لەلای خوداوە
ناسران، ئایا چۆن دیسان دەگەڕێنەوە لای بنەما سەرەکییە
لاواز و هەژارەکان؟ ئایا دەتانەوێ سەرلەنوێ ببنەوە کۆیلەی
ئەوانە؟ 10 ئایا بایەخ بە ڕۆژ و مانگ و وەرز و ساڵی تایبەت
دەدەن؟ 11 دەترسم بەخۆڕایی لە پێناوتان ماندووبووبم. 12
خوشکان، برایان، لێتان دەپاڕێمەوە، وەکو من بن، چونکە
من خۆم وەکو ئێوەم لێهات. هەڵەتان لەگەڵم نەکردووە. 13
هەروەک دەزانن بەهۆی نەخۆشییەکەمەوە بوو کە یەکەم جار
مژدەم پێدان، 14 نەخۆشییەکەم تاقیکردنەوەیەکی ئاسان نەبوو
بۆتان، بەڵام بە چاوێکی سووک سەیرتان نەکردم و ڕقتان لێم
نەبووەوە، بەڵکو وەک فریشتەی خودا، وەک عیسای مەسیح
پێشوازیتان لێکردم. 15 ئەو خۆشییەتان چی بەسەرهات؟ چونکە
شایەتیتان بۆ دەدەم ئەگەر بتانتوانیایە چاوی خۆتان دەردەهێنا و
دەتاندامێ. 16 ئایا ئێستا بوومەتە دوژمنی ئێوە، چونکە ڕاستیتان
پێ دەڵێم؟ 17 ئەوانەی کە دڵگەرمن بۆ ئێوە، نیازیان باش نییە،
چونکە دەیانەوێت لە ئێمەتان بترازێنن تاکو بۆ ئەوان دڵگەرم بن.
18 دڵگەرمی شتێکی باشە، ئەگەر هەموو کاتێک بە مەبەستێکی
پاک بێت، نەک تەنها ئەو کاتەی من لەگەڵتانم. 19 ڕۆڵە
خۆشەویستەکانم، جارێکی دیکە لە پێناوتاندا ژانی منداڵبوون
دەچێژم، هەتا وێنەی مەسیح لە ژیانتاندا بەرجەستە دەبێت،
20 بەڵام دەمویست ئێستا لەگەڵتان بم، بۆ ئەوەی بە شێوەیەکی
دیکە لەگەڵتان بدوێم، چونکە سەرم لە ئێوە سوڕماوە. 21 ئەی
ئەوانەی حەز دەکەن لەژێر سایەی شەریعەتدا بن، پێم بڵێن، ئایا
تەورات نابیستن؟ 22 چونکە نووسراوە کە ئیبراهیم دوو کوڕی
هەبووە، یەکێکیان لە کۆیلەکە، ئەوی دیکەیان لە ئازادەکە.
23 ئەوەی لە کۆیلەکە بوو بەگوێرەی جەستە لەدایک بوو،
بەڵام ئەوەی لە ئازادەکە، بە بەڵێن بووە. 24 هەموو ئەمانەش
هێمان، چونکە ئەو دوو ژنە دوو پەیمانەکەن، یەکێکیان لە شاخی
سیناوەیە، بۆ کۆیلایەتی منداڵی دەبێت، ئەوەش هاجەرە. 25

هاجەر هێمایە بۆ شاخی سینا لە عەرەبستان، ئەو ئۆرشەلیمەی
ئێستا دەنوێنێت، ئەویش لەگەڵ منداڵەکانی کۆیلەن. 26 بەڵام
ئۆرشەلیمی سەرەوە ئازادە، دایکی ئێمەیە، 27 چونکە نووسراوە:
[ئەی نەزۆک، دڵشادبە، ئەی ئەوەی منداڵت نەبووە، ئەی
ئەوەی ژانت نەگرتووە، لە خۆشیدا بە دەنگی بەرز هاوار
بکە، چونکە منداڵی ژنی بەجێهێڵراو زیاترن لەوەی مێردی
لەگەڵیەتی.] 28 بەڵام ئێوە، خوشکان و برایان، وەک ئیسحاق
منداڵی بەڵێنن. 29 جا چۆن لە کاتێکدا ئەوەی بەگوێرەی جەستە
لەدایک بوو، ئەوەی چەوساندەوە کە بەگوێرەی ڕۆحی پیرۆز
لەدایک ببوو، ئێستاش ئاوایە. 30 بەڵام نووسراوە پیرۆزەکە چی
دەفەرموێ؟ [کەنیزەکە و کوڕەکەی دەربکە، چونکە کوڕی
کەنیزەکە لەگەڵ کوڕی ئازادەکە نابێتە میراتگر.] 31 کەواتە
ئەی خوشک و برایان، ئێمە منداڵی کۆیلەکە نین، بەڵکو هی
ئازادەکەین.

5 مەسیح ئازادی کردین تاکو بە ئازادی بژین. بۆیە
چەسپاو بن و جارێکی دیکە ملکەچی نیری کۆیلایەتی مەبن. 2
ئاگادار بن، من پۆڵسم پێتان دەڵێم: ئەگەر ڕێبدەن خەتەنە بکرێن
ئەوا مەسیح هیچ سوودێکی بۆتان نابێت! 3 دیسان شایەتی
دەدەم، هەر مرۆڤێک ڕێ بدات خەتەنە بکرێت، دەبێت کار
بە هەموو شەریعەت بکات. 4 ئەی ئەوانەی دەتانەوێت بە
شەریعەت بێتاوان بکرێن، ئەوا لە مەسیح جیا بوونەوە و لە
نیعمەتی خودا کەوتن. 5 بەڵام ئێمە لە ڕێگەی ڕۆحی پیرۆزەوە،
بە باوەڕ، چاوەڕێی هیوای ڕاستودروستین. 6 بە یەکبوون لەگەڵ
عیسای مەسیحدا خەتەنەکردن یان نەکردن هیچ سوودێکی نییە،
بەڵکو ئەو باوەڕە گرنگە کە بە خۆشەویستی کار دەکات. 7 باش
ڕاتاندەکرد. کێ ڕێی لێ گرتن تاکو گوێڕایەڵی ڕاستی نەبن؟
8 ئەم بیروباوەڕە لەلایەن ئەوەوە نییە کە بانگتان دەکات. 9
«هەویرترشێکی بچووک، هەموو هەویرەکە هەڵدەئێنێت.» 10
لەبەر ئەوەی ئێمە لەگەڵ مەسیح یەکین، دڵنیام کە بە شێوەیەکی
دیکە بیرناکەنەوە. ئەوەی بتانشێوێنێ سزای خۆی وەردەگرێت،
جا هەرکەسێک بێت. 11 بەڵام خوشکان، برایان، ئەگەر
هەتا ئێستا من خەتەنەکردن ڕادەگەیەنم، ئیتر بۆچی هەتا ئێستا
دەچەوسێمەوە؟ ئەگەر وا بێت، کۆسپی خاچ لادراوە. 12
خۆزگە ئەو کەسانە دەخەسێنران کە دەتانشێوێنن. 13 ئەی
خوشک و برایانم، ئێوە بۆ ئازادی بانگکراون، بەڵام ئازادی
مەقۆزنەوە بۆ ڕازیکردنی سروشتی دنیایی، بەڵکو بە خۆشەویستی
خزمەتی یەکتری بکەن، 14 چونکە تەورات هەمووی لە یەک
ڕاسپاردەدا دێتە دی: [نزیکەکەت وەک خۆت خۆشبوێت.]
15 ئەگەر پەلاماری یەکتری بدەن و یەکتری بخۆن، ئاگادار بن
یەکتری لەناونەبەن. 16 پێتان دەڵێم: بە ڕۆحی پیرۆز بژین، ئینجا
ئارەزووی سروشتی دنیایی تێر ناکەن، 17 چونکە ئارەزووی
سروشتی دنیایی لە دژی ڕۆحەکەیە، ڕۆحەکەش لە دژی
سروشتی دنیاییە. هەریەکەیان بەربەرەکانێی ئەوی دیکە دەکات،
تاکو ئەوە نەکەن کە دەتانەوێت. 18 بەڵام ئەگەر ئێوە بە
ڕۆحەکە بەڕێوە بچن، ئەوا لەژێر سایەی شەریعەتدا نین. 19
ئێستا کردەوەکانی سروشتی دنیایی مرۆڤ ڕوونن، ئەوانیش:
داوێنپیسی، گڵاوی، بەڕەڵایی، 20 بتپەرستی، جادووگەری،
دوژمنایەتی، یاخیبوون، دڵپیسی، تووڕەبوون، خۆپەرستی،
دووبەرەکی، ناکۆکی، 21 چاوپیسی، سەرخۆشی، ڕابواردن،
شتی دیکەی وەک ئەمانە، ئاگادارتان دەکەمەوە، وەک
پێشتر ئاگادارم کردوونەتەوە: ئەوانەی ئەو کارانە دەکەن نابنە
میراتگری شانشینی خودا. 22 بەڵام بەروبوومی ڕۆحی پیرۆز
ئەمەیە: خۆشەویستی، خۆشی، ئاشتی، ئارامگرتن، نیانی، چاکە،
دڵسۆزی، 23 دڵنەرمی و بەسەرخۆدا زاڵبوون. شەریعەت نییە
لە دژی ئەمانە بێت. 24 بەڵام ئەوانەی هی عیسای مەسیحن
سروشتی دنیاییان لەگەڵ حەز و ئارەزووەکانیان لە خاچ داوە.
25 ئەگەر بە ڕۆحی پیرۆز بژین، با هەنگاوەکانی ڕۆحەکەش
بپارێزین. 26 با لەخۆبایی نەبین، یەکتری تووڕە نەکەین، ئیرەیی
بە یەکتر نەبەین.

6 خوشکان، برایان، ئەگەر کەسێک تووشی گوناهێک
بوو، با ئێوەی ڕۆحانی کەسی ئاوا بە ڕۆح نەرمی ڕاست
بکەنەوە. سەیری خۆشت بکە، نەوەک تۆش تاقی بکرێیتەوە.
2 باری یەکتری هەڵگرن و بەم شێوەیە شەریعەتی مەسیح
بهێننە دی. 3 ئەگەر یەکێک خۆی بە شتێک زانی، بەڵام
لەڕاستیدا هیچ نەبوو، ئەوا خۆی هەڵدەخەڵەتێنێت. 4 بەڵام با
هەریەکە کرداری خۆی تاقی بکاتەوە، ئەوسا با تەنها شانازی

به خۆیەوە بکات، نەک بە کەسێکی دیکەوە، 5 چونکە
هەرکەسێک باری خۆی هەڵدەگرێت. 6 ئەو کەسەی فێری
وشەی خودا دەکرێت، دەبێت فێرکارەکەی لە هەموو شتێکی
باشدا بەشدار بکات. 7 خۆتان هەڵمەخەڵەتێنن، خودا گاڵتەی
پێ ناکرێت. مرۆڤ چی بچێنێت، ئەوە دەدرویێتەوە. 8
ئەوەی بۆ سروشتی دنیایی خۆی بچێنێت، گەندەڵی لە سروشتی
دنیایی دەدرویێتەوە، بەڵام ئەوەی بۆ ڕۆحی پیرۆز بچێنێت لە
ڕۆحەکەوە ژیانی هەتاهەتایی دەدرویێتەوە. (aiōnios g166) 9
کەواتە با لە چاکەکاری نەکەوین، چونکە ئەگەر ورە بەرنەدەین
لە کاتی خۆیدا دروێنەی دەکەین. 10 ئینجا هەروەک دەرفەتمان
هەیە، با چاکە لەگەڵ هەمووان بکەین، بە تایبەتی لەگەڵ خێزانی
باوەڕداران. 11 سەیر بکەن، ئەو پیتانە کە بە دەستی خۆم
نووسیومە چەندە گەورەن. 12 ئەوانەی دەیانەوێت لە جەستەدا
ڕواڵەتێکی چاک دروستبکەن، ئەوانە ناچارتان دەکەن خەتەنە
بکرێن، تەنها تاکو لەبەر خاچی مەسیح نەچەوسێنرێنەوە. 13
ئەوانەی خەتەنەکراون، شەریعەتی تەورات پەیڕەو ناکەن، تەنها
دەیانەوێت ئێوە خەتەنە بکرێن، تاکو شانازی بە جەستەی
ئێوەوە بکەن. 14 لە من بەدوور بێت شانازی بە هیچ شتێکەوە
بکەم، جگە لە خاچی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان، کە
بەهۆیەوە جیهان بۆ من لە خاچ دراوە، منیش بۆ جیهان، 15
چونکە نە خەتەنەکردن سوودی هەیە و نە خەتەنەنەکردنیش،
بەڵکو بەدیهێنراوی نوێ. 16 با ئاشتی و بەزەیی بۆ هەموو ئەوانە
بێت کە ئەم یاسایە پەیڕەو دەکەن، بۆ گەلی ئیسرائیلی خوداش.
17 ئیتر با کەس گرفتم بۆ دروستنەکات، چونکە نیشانەکانی
عیسام لە لەشدا هەڵگرتووە. 18 خوشکان و برایان، با نیعمەتی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان لەگەڵ ڕۆحتان بێت. ئامین.

ئەفەسۆس

1 لە پۆڵسەوە کە بە خواستی خودا نێردراوی عیسای
مەسیحە، بۆ گەلی پیرۆزی خودا لە شاری ئەفەسۆس، بۆ
ئەوانەی کە بە یەکبوون لەگەڵ عیسای مەسیحدا دڵسۆزن:
2 با نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆوە لەگەڵتان بێت. 3 ستایش بۆ خودا، باوکی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان، کە ئێمەی بە یەکبوون
لەگەڵ مەسیحدا بە هەموو بەرەکەتێکی ڕۆحی لە شوێنەکانی
ئاسماندا بەرەکەتدار کردووە، 4 وەک پێش دامەزراندنی جیهان
بە یەکبوونمان لەگەڵ مەسیحدا هەڵیبژاردین، تاکو لەبەردەمی
پیرۆز و بێ گلەیی بین. 5 پێشتر بە خۆشەویستی ئێمەی دیاری
کرد، تاکو لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە بەگوێرەی خواستی
خۆشحاڵانەی، وەکو منداڵی خۆی لە خۆیمان بگرێتەوە، 6
ئەمەش دەبێتە مایەی ستایشکردنی نیعمەتە شکۆدارەکەی
کە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحی خۆشەویستیەوە بەخۆڕایی
پێیداوین. 7 ئێمە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا و بەهۆی خوێنی
ئەوەوە کڕدراینەوە، واتە لێخۆشبوونی گوناهمان وەرگرت،
بەگوێرەی دەوڵەمەندی نیعمەتەکەی، 8 ئەوەی بەوپەڕی دانایی
و تێگەیشتنەوە بەسەرمانی داباراند. 9 نهێنی خواستی خۆی پێ
ناساندین، بەگوێرەی خۆشحاڵی خۆی کە لە ڕێگەی مەسیحەوە
مەبەستی بوو، 10 بۆ بەجێگەیاندنی لە تەواوی زەمانەدا، تاکو
هەموو شتێک لە زەوی و ئاسمان لەژێر دەسەڵاتی مەسیحدا
و لە ڕێگەی ئەوەوە یەک بخات. 11 خودا پێشوەخت بە
یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا ئێمەی هەڵبژارد تاکو بەگوێرەی
پلانەکەی بۆ ئەو بین. خودا هەموو شتێک بەگوێرەی مەبەست
و ویستی خۆی بەڕێوە دەبات، 12 بۆ ئەوەی ئێمە کە یەکەمین
بووین هیوای خۆمان بە مەسیحەوە گرێ بدەین، ببینە مایەی
ستایشکردن بۆ شکۆی مەسیح. 13 هەروەها ئێوە، کاتێک
گوێتان لە پەیامی ڕاستی گرت کە مزگێنی ڕزگاریتانە، خودا
ئێوەی لەگەڵ مەسیحدا کرد بە یەک، چونکە کاتێک باوەڕتان
هێنا ڕۆحی پیرۆزی بەڵێنپێدراو وەک مۆرێک دەستنیشانی
کردن. 14 ڕۆحی پیرۆزیش پێشەکی دەستەبەری میراتەکەمانە،
بۆ کڕینەوەی گەلی تایبەتی خودا، بۆ ستایشکردنی شکۆیەکەی.
15 لەبەر ئەم هۆیە کاتێک منیش باوەڕی ئێوەم بیست بە
عیسای خاوەن شکۆ و خۆشەویستیتان بۆ هەموو گەلی پیرۆزی
خودا، 16 بێ وەستان لە پێناوتاندا سوپاسی خودا دەکەم، لە
نوێژەکانمدا یادتان دەکەم. 17 داوا دەکەم لە باوکی شکۆدار،
کە خودای عیسای مەسیحی پەروەردگارمانە، ڕۆحی دانایی و
ئاشکراکردنتان بداتێ هەتا بتوانن بە شێوەیەکی دروست بیناسن.
18 نزا دەکەم بیروهۆشتان ڕووناک بێتەوە تاکو بزانن چییە
ئەو هیوایەی ئێوەی بۆ بانگ کراون، هەروەها لە شکۆ و
دەوڵەمەندیی میراتەکەی بۆ خوشک و برا پیرۆزەکان تێبگەن،
19 هەروەها گەورەیی بێ سنووری هێزەکەشی بۆ ئێمە کە
باوەڕدارین. ئەم هێزە هەمان ئەو توانا مەزنەیە 20 کە خودا
بەکاریهێنا ئەو کاتەی کە مەسیحی لەنێو مردووان هەستاندەوە
و لە دەستەڕاستی خۆی لە شوێنەکانی ئاسماندا دایناوە، 21 لە
سەرووی هەموو فەرمانڕەوا و حوکمڕان و هێز و دەسەڵاتێک
و هەموو ئەوانەی ناویان هەیە، نەک تەنها لەم دنیایە، بەڵکو
لەو دنیاش. (aiōn g165) 22 خودا هەموو شتێکی خستە ژێر
پێیەکانی، لە سەرووی هەموو شتێکدا کردییە سەر بۆ کڵێسا،
23 کە جەستەی مەسیحە، واتە پڕیی ئەو بە هەموو شێوەیەک
هەموو گەردوون پڕ دەکات.

2 ئێوەش بەهۆی خراپە و گوناهەکانتانەوە مردبوون 2
کە پێشتر تێیدا دەژیان کاتێک پەیڕەوی ڕێبازی ئەم جیهانە
و سەرۆکی دەسەڵاتی هەواتان دەکرد، ئەو ڕۆحەی ئێستا
لە یاخیبوواندا کار دەکات. (aiōn g165) 3 ئێمەش هەموو
لەوان بووین، لە هەوەسەکانی سروشتی دنیاییماندا دەژیاین، بە
خواستەکانی ئەم سروشتە و بیرەکانیمان دەکرد، وەکو خەڵکی
دیکە بە سروشت شایانی توورەیی خودا بووین. 4 بەڵام خودا
کە دەوڵەمەندە لە بەزەیی، لەبەر ئەو خۆشەویستییە مەزنەی
بۆ ئێمەی دەربڕیوە، 5 ئێمە کە بەهۆی گوناهەکان مردبووین،
لەگەڵ مەسیح زیندووی کردینەوە. بە نیعمەت ڕزگارتان
بووە. 6 خودا ئێمەی لەگەڵ عیسای مەسیحدا هەستاندەوە و
بەهۆی یەکبوون لەگەڵ ئەودا لە شوێنەکانی ئاسمان داینایین،
7 تاکو لە دنیای داهاتوو دەوڵەمەندی نیعمەتی بێ هاوتای
خۆی لە ڕێگەی میهرەبانییەکەیەوە بۆ ئێمە دەربخات کە لەگەڵ

عیسای مەسیحدا یەکین. (aiōn g165) 8 لەبەر ئەوەی بە نیعمەت
ڕزگارتان بوو لە ڕێگەی باوەڕەوە، ئەمەش لە خۆتانەوە نییە،
بەڵکو دیاری خودایە، 9 بە کردار نییە، تاکو کەس شانازی
نەکات. 10 ئێمە دروستکراوی دەستی خوداین و بە یەکبوونمان
لەگەڵ عیسای مەسیح دەبینە بەدیهێنراوێک بۆ کاری چاکە،
کە خودا پێشتر ئامادەی کردووە تاکو بە ئەنجامی بگەیەنین.
11 بۆیە وەبیرتان بێتەوە، ئێوە بە جولەکەیی لەدایک نەبوون،
پێتان دەگوترا «خەتەنە نەکراو» لەلایەن ئەوانەی پێیان دەگوترا
«خەتەنەکراو»، ئەوەی لە جەستەدا بە دەست کراوە، 12 ئەو
کاتە بێ مەسیح بوون، لە هاوڵاتیبەتی ئیسرائیل بێگانە بوون و لە
پەیمانەکانی بەڵێن نامۆ بوون، لە جیهاندا بێ هیوا و بێ خودا بوون.
13 بەڵام ئێوە ئێستا لەگەڵ عیسای مەسیحدا یەکن، هەرچەندە
پێشتر دوور بوون، بە خوێنی مەسیح نزیک بوونەوە. 14 لەبەر
ئەوەی مەسیح ئاشتی ئێمەیە، جولەکە و ناجولەکەی کرد بە
یەک، دیواری ناوبڕی دوژمنایەتی ڕووخاند، 15 بە جەستەی
خۆی شەریعەتی تەوراتی بە فەرمان و فەرزەکانییەوە بەلاوە نا،
بە ئامانجی ئەوەی بە یەکبوونیان لەگەڵ خۆی لە هەردووکیان
مرۆڤێکی نوێ دروستبکات و بەم شێوەیە ئاشتی بچەسپێنێت،
16 تاکو هەردووکیان لە یەک لەشدا لەگەڵ خودا ئاشت بکاتەوە
بە خاچ، بەوەش دوژمنایەتیی لەناوبرد. 17 مەسیح هات
و مژدەی ئاشتیی بە ئێوە دا کە دوورن هەروەها ئەوانەش
کە نزیکن، 18 چونکە لە ڕێگەی ئەوەوە هەردوو لامان لە
یەک ڕۆحدا ڕێپێدراوییەتیمان هەیە بۆ چوونە لای باوک.
19 بۆیە ئیتر نامۆ و بێگانە نین، بەڵکو دەبنە هاوڵاتی لەگەڵ
گەلی پیرۆزی خودا و بنەماڵەی خودا، 20 لەسەر بناغەی
نێردراوان و پێغەمبەران بنیاد نراون، عیسای مەسیحیش خۆی
گرنگترین بەردی بناغەیە. 21 هەموو خانووەکە بە یەکبوون
لەگەڵ مەسیحدا پێکەوە بەستراوە و گەشە دەکات هەتا ببێتە
پەرستگایەکی پیرۆز بۆ مەسیح. 22 ئێوەش بە یەکبوون لەگەڵ
ئەودا پێکەوە بنیادنراون، تاکو ببنە خانووێک بۆ ڕۆحی خودا.
3 بەهۆی ئەمەوە، من کە پۆڵسم، لە پێناوی ئێوەی ناجولەکە
ئێستا دیلی عیسای مەسیحم... 2 بێگومان گوێتان لەوە بووە کە
ئەرکی ڕاگەیاندنی نیعمەتی خودا بۆ ئێوە بە من سپێردراوە، 3
کە خودا بە ئاشکراکردن نهێنییەکەی بۆ دەرخستم، هەروەک
پێشتر بە کورتی نووسیم. 4 بە خوێندنەوەی ئەم نامەیە، دەتوانن
لە تێگەیشتنی من لە نهێنی مەسیح حاڵی بن، 5 ئەو نهێنییەی
بۆ هیچ کەسێک لە نەوەکانی پێشتر ئاشکرا نەکراوە، وەک
ئێستا بە ڕۆحی پیرۆز بۆ نێردراوە پیرۆزەکانی و پێغەمبەران
ئاشکرا کرا. 6 نهێنییەکە ئەوەیە کە لە ڕێگەی پەیامی ئینجیلەوە
ناجولەکە بوو بە هاومیراتی جولەکە و پێکەوە بوونە ئەندامانی
یەک جەستە و هاوبەشی ئەو بەڵێنەی کە بەهۆی عیسای
مەسیحەوە پێمان دراوە. 7 بەپێی هێزە کردەییەکەی خودا و
بەگوێرەی بەخشینی نیعمەتەکەی کە پێمدرا، بوومە خزمەتکاری
پەیامی ئینجیل. 8 هەرچەندە من بچووکترینی هەموو گەلی
پیرۆزی خودام، ئەم نیعمەتە درایە من: مژدەی دەوڵەمەندی
بێ سنووری مەسیح بدەمە نەتەوەکان و 9 پلانی ئەم نهێنییە
بۆ هەمووان ڕوون بکەمەوە، ئەوەی لە دێرزەمانەوە بەهۆی
خوداوە شاردراوەتەوە، ئەوەی هەموو شتێکی بەدیهێناوە،
(aiōn g165) 10 بۆ ئەوەی ئێستا لە ڕێگەی کڵێساوە، دانایی
هەمەجۆرەی خودا بۆ فەرمانڕەوا و دەسەڵاتداران لە شوێنەکانی
ئاسمان زانراو بێت، 11 بەگوێرەی خواستی هەتاهەتایی، ئەوەی
بەهۆی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمانەوە هێنایە دی. (aiōn
g165) 12 بەهۆی یەکبوونمان لەگەڵ مەسیح و باوەڕهێنانمان
پێی، بە دڵنیاییەوە ئەو ئازادییەمان هەیە بۆ چوونە لای خودا.
13 بۆیە داواتان لێ دەکەم لە ناخۆشییەکانم وورە بەرنەدەن
کە بۆ ئێوەیە، شکۆمەندی ئێوەیە. 14 لەبەر ئەمە چۆک بۆ
باوک دادەدەم، 15 ئەوەی هەموو خێزانێک لە ئاسمان و
سەر زەوی بوونیان لە ئەوەوە سەرچاوەی گرتووە. 16 لێی
دەپاڕێمەوە کە بەپێی دەوڵەمەندی شکۆی خۆی بەهێزتان
بکات لە ڕێگەی ڕۆحەکەی کە لە ناختاندایە، 17 تاکو بە
باوەڕ مەسیح لە دڵتاندا نیشتەجێ بێت و ڕەگ و بناغەتان لە
خۆشەویستیدا دابمەزرێت، 18 تاکو توانادار بن، لەگەڵ تەواوی
گەلی پیرۆزی خودا تێبگەن کە پانی و درێژی و بەرزی و
قووڵی خۆشەویستی مەسیح چییە، 19 تاکو ئەم خۆشەویستییە
بناسن کە لە سەرووی زانیارییەوەیە، بۆ ئەوەی پڕبن لە هەموو
پڕییێتی خودا. 20 بۆ ئەو خودایەی توانادارە هەموو شتێک
بکات زۆر زیاتر لەوەی کە داوای دەکەین یان بیری لێ

دەکەینەوە، بەگوێرەی ئەو هێزەی کە تیاماندا کار دەکات، 21
با نەوە لەدوای نەوە، خودا بۆ هەتاهەتایە لە کڵێسا و لە عیسای
مەسیحدا شکۆدار بێت. ئامین. (aiōn g165)

4 منی بەندکراو لە پێناوی مەسیحی خاوەن شکۆ لێتان
دەپاڕێمەوە بە شێوەیەک بژین شایانی ئەم بانگەوازە بێت کە پێی
بانگکراون. 2 بەوپەڕی بێفیزی و دڵنەرمی و ئارامگرتنەوە، بە
خۆشەویستی بەرگەی یەکتری بگرن. 3 تێکۆشەر بن بۆ پاراستنی
یەکێتی ڕۆحی پیرۆز بە پشتێنی ئاشتی. 4 هەروەک یەک جەستە و
یەک ڕۆح هەیە، بۆ یەک هیوای بانگەوازەکەتان کە بانگکران،
5 یەک پەروەردگار، یەک باوەڕ، یەک لەئاوهەڵکێشان،
6 یەک خودا، باوکی هەمووانە، گەورەی هەمووانە، لەناو
ناخی هەمووانەدا کار دەکات و لەنێو هەمووانەدایە. 7 بەڵام
بەگوێرەی پێوانەی بەخشینی مەسیح نیعمەت بە هەریەکێکمان
دراوە، 8 بۆیە دەفەرموێ: [کاتێک ئەو بەرزبووەوە بۆ
بەرزایی، دیلێکی زۆری لەگەڵ خۆی برد، دیاری بە خەڵکی
بەخشی.] 9 مەبەست لە «بەرزبووەوە» چییە، جگە لەوەی کە
دابەزیوەتە نزمترین شوێنی زەوی؟ 10 ئەوەی دابەزی هەر
خۆی بەرزبووەوە بۆ سەر هەموو ئاسمان، تاکو هەمووی پڕ
بکاتەوە. 11 ئیتر مەسیح بە هەندێکی دا ببنە نێردراو، هەندێک
پێغەمبەر، هەندێک مزگێنیدەر، هەندێک شوان و مامۆستا،
12 بۆ ئامادەکردنی گەلی پیرۆزی خۆی بۆ کاری خزمەت، بۆ
بنیادنانی جەستەی مەسیح، 13 هەتا هەموومان بگەین بە یەکێتی
باوەڕ و ناسینی کوڕی خودا، ببینە مرۆڤێکی پێگەیشتوو، بگەینە
ئەندازەی تەواوی پڕێتی مەسیح. 14 بۆ ئەوەی لەمەولا ساوا
نەبین، شێواو و هەڵگیراو بە هەموو بایەکی فێرکردن، بە فێڵی
خەڵکی، بە مەکر بەرەو چەواشەی تەڵەکەبازی، 15 بەڵکو لە
خۆشەویستیدا ڕاستگۆ بین، با لە هەموو شتێکدا گەشە بکەین،
لەناو ئەوەی سەرە، واتە مەسیح. 16 بەهۆی مەسیحەوە هەموو
کڵێسا لە خۆشەویستیدا گەشە دەکات و خۆی بنیاد دەنێت،
وەک چۆن ئەندامەکانی لەشی مرۆڤ تێک هەڵکێشراون و بە
جومگەکان بەیەکەوە بەستراونەتەوە، هاوکاری یەکتری دەکەن.
17 لەبەر ئەوە پێتان دەڵێم و بە ناوی مەسیحی خاوەن شکۆوە
پێدا گریش لەسەر ئەمە دەکەم، کە ئیتر وەک ناجولەکەکان
مەژین، ئەوانەی کە بیریان پووچە، 18 کە مێشکیان تاریکە،
لەبەر ئەو نەزانییەی تێیاندایە و لەبەر دڵڕەقییان لە ژیانی خودا
دابڕاون. 19 ئەوانەی هەستیان نەماوە خۆیان داوەتە دەست
بەڕەڵایی، بۆ ئەوەی بە چاوچنۆکییەوە هەموو کارێکی گڵاو
بکەن. 20 بەڵام ئێوە بەم شێوەیە فێری مەسیح نەبوون،
21 کاتێک لەبارەی مەسیحەوە بیستتان و بەگوێرەی ئەو
ڕاستییەی کە لە عیسادایە فێرکراون. 22 سەبارەت بە شێوازی
ژیانی پێشووتان فێرکراون کە مرۆڤە کۆنەکە دابکەنن، چونکە
بە ئارەزووە هەڵخەڵەتێنەرەکانی گەندەڵ بووە، 23 هەروەها
شێوازی بیرکردنەوەتان نوێ بکەنەوە و 24 مرۆڤی نوێ لەبەر
بکەن، ئەوەی خودا وەکو خۆی بەدیهێناوە لە ڕاستودروستی
و پیرۆزیی ڕاستەقینە. 25 بۆیە واز لە درۆ بهێنن، با هەریەکە
ڕاستگۆ بێ لەگەڵ نزیکەکەی، چونکە ئەندامی یەک جەستەین.
26 [کاتێک توورە دەبن، گوناه مەکەن.] مەهێڵن ڕۆژ ئاوا
بێت بەسەر توورەییتاندا، 27 دەرفەت بۆ شەیتان مەڕەخسێنن.
28 دز ئیتر با دزی نەکات، بەڵکو با ڕەنج بدات و بە دەستی
خۆی ئیشێکی پاک بکات، تاکو هەیبێت بداتە ئەوەی پێویستی
پێیەتی. 29 وشەی خراپ لە دەمتان دەرنەچێت، بەڵکو
هەرچییەکی باشە بۆ بنیادنان، بەگوێرەی پێویستی، تاکو نیعمەت
بداتە گوێگران. 30 ڕۆحی پیرۆزی خودا خەمبار مەکەن،
ئەوەی بۆ ڕۆژی ڕزگاری پێی مۆرکران. 31 هەموو تاڵی و
توورەیی و توندی و هاوارکردن و بوختان و هەموو دڵڕەشییەک
فڕێبدەن. 32 لەگەڵ یەکتری نەرمونیان و بە بەزەیی بن، لە
یەکتری خۆشبن، هەروەک چۆن خودا بە یەکبوونتان لەگەڵ
مەسیح لێتان خۆشبوو.

5 کەواتە وەک ڕۆڵەی خۆشەویست، لاسایی خودا
بکەنەوە، 2 لە خۆشەویستیدا بژین، وەک مەسیح خۆشیویستین
و لە پێناوی ئێمەدا خۆی بەختکرد، قوربانییەک و سەربراوێک،
بۆنخۆش بۆ خودا. 3 بەڵام داوێنپیسی و هەموو گڵاوییەک
یان چاوچنۆکییەک با لەنێوتاندا ناوی نەبێت، چونکە ئەمانە
لە گەلی پیرۆزی خودا ناوەشێتەوە، 4 نەک بێ شەرمی و
قسەی ناشیرین و سووک کە ناشێت، بەڵکو لە جیاتی ئەمە
سوپاسکردن. 5 بێگومان بن لەوەی هەموو داوێنپیسێک یان

گلاو یان چاوچنۆکێک لە شانشینی مەسیح و خودا میراتی
نییە، چونکە چاوچنۆک بتپەرستە. 6 کەس بە قسەی پووچ
هەڵتاننەخەڵەتێنێ، چونکە بەهۆی ئەمانە تووڕەیی خودا دێتە
سەر کوڕەکانی یاخیبوون. 7 بۆیە هاوبەشییان مەکەن. 8 پێشتر
ئێوە تاریکی بوون، بەڵام ئێستا ڕووناکین بەهۆی یەکبوونتان
لەگەڵ مەسیحی باڵادەست. وەک ڕۆڵەی ڕووناکی بژین، 9
چونکە بەروبوومی ڕووناکی لە هەموو چاکە و ڕاستودروستی و
ڕاستییەکدایە، 10 هەروەها بزانن کە چی جێگەی ڕەزامەندی
مەسیحی خاوەن شکۆیە. 11 بەشداری کرداری تاریکی بێ
بەرهەم مەکەن، بەڵکو ئاشکرای بکەن، 12 چونکە ئەو کارانەی
بە دزی دەیکەن، تەنانەت ناوهێنانیشی شەرمەزارییە. 13 بەڵام
هەموو شتێک لە ڕووناکیدا ئاشکرا بکرێت دەبینرێت، 14
چونکە هەر شتێک ببینرێت ڕووناکییە. بۆیە دەڵێت: «ئەی
نوستوو هەستە، لەنێو مردووان هەستەوە، مەسیح بەسەرتدا
دەدرەوشێتەوە.» 15 ئاگاداربن چۆن دەژین، نەک وەک
نەفام، بەڵکو وەک دانا، 16 کات بقۆزنەوە، چونکە زەمانە
بەدکارە. 17 گێل مەبن، بەڵکو تێبگەن خواستی مەسیحی
باڵادەست چییە. 18 بە شەراب سەرخۆش مەبن کە بەڕەڵایی
تێدایە، بەڵکو پڕبن لە ڕۆحی پیرۆز: 19 لەگەڵ یەکتری بە زەبوور
و سروود و گۆرانی ڕۆحی بدوێن، لە دڵتانەوە گۆرانی و ستران
بۆ یەزدان بڵێن، 20 هەموو کاتێک و بۆ هەموو شتێک بە
ناوی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان سوپاسی خودای
باوک بکەن، 21 بە ترسی مەسیح ملکەچی یەکتری بن. 22
ئەی ژنان، ملکەچی مێردەکانتان بن هەروەک چۆن ملکەچی
مەسیحن. 23 وەک چۆن مەسیح سەری کڵێسایە کە جەستەی
خۆیەتی و خۆی ڕزگارکەریەتی، ئاوا پیاو سەری ژنە. 24
وەک چۆن کڵێسا ملکەچی مەسیحە، ژنانیش دەبێت لە هەموو
شتێک ملکەچی مێردەکانیان بن. 25 ئەی مێردەکان، ژنەکانتان
خۆشبوێ، هەروەک مەسیحیش کڵێسای خۆشویست و لە
پێناوی خۆی بەختکرد، 26 تاکو پیرۆزی بکات و بە شوشتنی
بە ئاو لە ڕێگەی وشەوە پاکی بکاتەوە، 27 بۆ ئەوەی کڵێسایەکی
شکۆدار بۆ خۆی ئامادە بکات، لەکە و لۆچ و هیچ شتێکی
ئاوای نەبێت، بەڵکو پیرۆز و بێ گەیی بێت. 28 بە هەمان شێوە
پێویستە پیاوان ژنەکانیان وەک جەستەی خۆیان خۆشبوێت،
ئەوەی ژنی خۆی خۆشبوێت خۆی خۆشدەوێ. 29 کەس
ڕقی لە جەستەی خۆی نابێتەوە، بەڵکو نانی دەدات و بەخێوی
دەکات، هەروەک چۆن مەسیح بایەخ بە کڵێسا دەدات، 30
چونکە ئێمە ئەندامی جەستەی ئەوین. 31 [لەبەر ئەوە پیاو دایک
و باوکی خۆی بەجێدەهێڵێت و بە ژنەکەیەوە دەنووسێت،
ئیتر هەردووکیان دەبنە یەک جەستە.] 32 ئەمە نهێنییەکی
گەورەیە، بەڵام من باسی مەسیح و کڵێسا دەکەم. 33 ئێوەش
با هەر یەکێکتان ژنەکەی وەک خۆی خۆشبوێ، ژنیش ڕێز لە
مێردەکەی بگرێت.

6 ئەی منداڵان، ئێوە وەک شوێنکەوتەی مەسیحی
باڵادەست، گوێڕایەڵی دایک و باوکتان بن، چونکە دروستەکەی
ئەوەیە. 2 [ڕێزی دایک و باوکتان بگرن.] ئەمە یەکەم
ڕاسپاردەیە لەگەڵ بەڵێنەوە دێت 3 [بۆ ئەوەی چاکە بێتە ڕێتان
و تەمەن درێژ بن لەسەر زەوی.] 4 ئێوەش ئەی باوکان،
منداڵەکانتان تووڕە مەکەن، بەڵکو بەگوێرەی ڕێنمایی و فێرکردنی
مەسیحی باڵادەست پەروەردەیان بکەن. 5 ئەی کۆیلەکان، بە
ترس و لەرزەوە بە دڵپاکی گوێڕایەڵی گەورەکانتان بن لەسەر
زەوی، وەک بۆ مەسیح بێت، 6 نەک بە خزمەتی بەرچاوان
وەک ئەوەی خەڵک ڕازی بکەن، بەڵکو وەک کۆیلەی
مەسیح بەدڵ خواستی خودا بەجێبهێنن. 7 با خزمەتتان لە دڵەوە
بێت، وەک بۆ عیسای خاوەن شکۆی بکەن نەک بۆ خەڵکی،
8 چونکە دەزانن عیسای خاوەن شکۆ پاداشتی هەر کەسێک
دەداتەوە کە کاری چاک دەکات، جا کۆیلە بێت یاخود
ئازاد. 9 ئێوەش ئەی گەورەکان، هەمان شتیان بۆ بکەن، واز
لە هەڕەشەلێکردنیان بهێنن، بزانن گەورەی ئەوان و ئێوە لە
ئاسمانە، ئەویش لایەنگری ناکات. 10 لەکۆتاییدا پێتان دەڵێم
کە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحی باڵادەست و هێزە گەورەکەی
بەهێز بن. 11 بە چەکی تەواوی خودا خۆتان چەکدار بکەن،
تاکو بتوانن بەرامبەر پیلانی شەیتان خۆتان ڕابگرن، 12 چونکە
زۆرانبازی ئێمە لەگەڵ گۆشت و خوێن نییە، بەڵکو لە دژی
سەرۆک و دەسەڵاتدار و فەرمانڕەوایانی ئەم جیهانە تاریکەیە،
هەروەها لە دژی سەربازە بەدکارە ڕۆحییەکانە لە شوێنەکانی
ئاسمان. (aiōn g165) 13 بۆیە چەکی تەواوی خودا هەڵبگرن،

تاکو بتوانن لە ڕۆژی بەدکاردا خۆڕاگر بن و دوای تەواوبوونی
هەموو شتێک، بچەسپێن. 14 بە بەستنی پشتێنی ڕاستی بە
ناوقەدتان و زرێی ڕاستودروستی بە سنگتانەوە، 15 ئامادەیی
لە پێ بکەن بۆ ڕاگەیاندنی مزگێنیی ئاشتی، 16 لە سەرووی
هەموو ئەوانە قەڵغانی باوەڕ هەڵبگرن، بەمە دەتوانن هەموو تیرە
گڕدارەکانی شەیتان بکوژێننەوە. 17 هەروەها کڵاوی ئاسنینی
ڕزگاری لەسەر بکەن و شمشێری ڕۆحی پیرۆز هەڵبگرن کە
پەیامی خودایە. 18 بە هەموو جۆرە نوێژ و پاڕانەوەیەک، هەموو
کاتێک لە ڕۆحی پیرۆزدا نوێژ بکەن. بۆ ئەمەش ئێشک بگرن و
بە بەردەوامی بۆ تەواوی گەلی پیرۆزی خودا بپاڕێنەوە. 19
نوێژ بۆ منیش بکەن تاکو هەر کاتێک دەمم دەکەمەوە قسەی
گونجاوم بدرێتێ و ئازایانە نهێنی پەیامی ئینجیل ڕابگەیەنم.
20 من لێرە باڵوێزی ئینجیلم، هەرچەندە لە پێناویدا کۆت و
بەند کراوم، نوێژ بکەن بۆ ئەوەی بەگوێرەی پێویست ئازابم
بۆ قسەکردن. 21 تیخیکۆس کە برایەکی خۆشەویست و بە
یەکبوون لەگەڵ مەسیح خزمەتکارێکی دڵسۆزە، هەموو شتێکتان
پێ دەڵێت بۆ ئەوەی ئێوەش هەواڵی من بزانن و ئاگاداری
ئەوە بن کە خەریکی چیم. 22 بە تایبەتی بۆ ئەمە ناردمە
لاتان، تاکو هەواڵی ئێمە بزانن و ورەتان بەرز بکاتەوە. 23 لە
خودای باوک و عیسای مەسیحی خاوەن شکۆوە، ئاشتی
و خۆشەویستییەکی لەگەڵ باوەڕ بۆ باوەڕداران. 24 نیعمەت
لەگەڵ هەموو ئەوانە بێت کە بە خۆشەویستییەکی نەمر عیسای
مەسیحی پەروەردگاری ئێمەیان خۆشدەوێت.

فیلیپی

1 لە پۆڵس و تیمۆساوسی بەندەکانی عیسای مەسیحەوە،
بۆ هەموو گەلی پیرۆزی خودا لە شاری فیلیپی کە لەگەڵ
عیسای مەسیحدا یەکن، لەگەڵ چاودێران و خزمەتکاران: 2 با
نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆوە لەگەڵتان بێت. 3 سوپاسی خودا دەکەم، هەر کاتێک
یادتان بکەم. 4 هەمیشە لە هەموو پاڕانەوەکانم بە خۆشییەوە بۆ
هەمووتان داوا دەکەم، 5 چونکە لە یەکەم ڕۆژەوە هەتا ئێستا
بەشداریتان لە خزمەتی ئینجیلدا کردووە. 6 لەمەشدا دڵنیام،
خودا کە لە ئێوەدا ئەم ئیشە چاکەی دەستپێکردووە، هەتا
ڕۆژی عیسای مەسیح تەواوی دەکات. 7 کەواتە ئەمە ڕاستە
سەبارەت بە هەمووتان ئەم هەستەم هەبێت، چونکە ئێوە لە
دڵی مندان. ئەگەر بە کۆت و زنجیرەوە بم، یاخود لە کاتێکدا
بەرگری لە پەیامی ئینجیل و چەسپاندنی دەکەم، هەمووتان لە
نیعمەت لەگەڵم بەشدارن. 8 خودا شایەتمە چەندە بە پەرۆشم بۆ
هەمووتان بە سۆزی عیسای مەسیح. 9 لە خودا دەپاڕێمەوە کە
خۆشەویستیتان بە زانیاری و ئەوپەڕی تێگەیشتنەوە زیاتر و
زیاتر بکات، 10 تاکو باشترین شت جیا بکەنەوە، بۆ ئەوەی
لە ڕۆژی مەسیح پاک و بێ گلەیی بن، 11 تاکو پڕبن لە
بەرهەمی ڕاستودروستی لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە بۆ شکۆ
و ستایشی خودا. 12 خوشکان، برایان، ئێستا دەمەوێ بزانن
ئەوەی بەسەرم هات پەیامی ئینجیلی زیاتر بەرەو پێش برد، 13
تەنانەت هەموو پاسەوانانی کۆشکی ئیمپراتۆر و هەموو لایەک
بۆیان دەرکەوت کە من لە پێناوی مەسیحدا کۆت و بەند
کراوم. 14 مەسیحی باڵادەست بەهۆی کۆت و بەندی منەوە
وای لە زۆربەی خوشک و برایان کردووە پشت بە ئەو ببەستن،
تاکو بتوانن بوێرانەتر و بە چاونەترسییەوە پەیامەکەی ڕابگەیەنن.
15 بێگومان هەندێک لەبەر ئیرەیی و ناکۆکی مزگێنیی مەسیح
ڕادەگەیەنن، بەڵام هەندێکی دیکە بە خواستێکی باش. 16
ئەوانەی لەبەر خۆشەویستی مزگێنی دەدەن، دەزانن لەبەر
بەرگریکردنم لە پەیامی ئینجیل خراومەتە زیندان. 17 ئەوانەی
دیکە کە لە خۆپەرستییەوە مەسیح ڕادەگەیەنن، دڵسۆز نین،
مەزەندە دەکەن بە کۆت و زنجیرەکەم حاڵم ناخۆشتر دەکەن.
18 ئیتر چی؟ بەهەرحاڵ، بە ڕواڵەت بێت یان بە ڕاستی،
مەسیح ڕادەگەیەنرێت، بەوەش دڵشادم. بەڵێ، زیاتریش
دڵشاد دەبم، 19 چونکە دەزانم لە ڕێگەی پاڕانەوەکانتان و
پشتگیری ڕۆحی عیسای مەسیح ئەمە دەبێتە هۆی ئازادکردنم.
20 بە پەرۆشەوە چاوەڕوان و ئومێدەوارم کە لە هیچ شتێکدا
شەرمەزار نەبم، بەڵکو ورەم بەرز بێت بۆ ئەوەی ئێستاش
وەکو هەمیشە مەسیح لە جەستەمدا پایەدار بێت، ئەگەر بە
ژیان بێت یان بە مردن، 21 چونکە بۆ من ژیان مەسیحە،
مردنیش قازانج. 22 بەڵام ئەگەر ژیانم لە جەستە بەردەوام
بێت، خەریکی خزمەتێک دەبم کە بەرهەمی هەبێت. چی
هەڵبژێرم؟ نازانم! 23 لە دوو لاوە فشارم لەسەرە، حەز دەکەم
ئەم ژیانە بەجێبهێڵم و لەگەڵ مەسیح بژیم، ئەوە زۆر باشترە،
24 بەڵام مانەوەم بە جەستە بۆ ئێوە پێویستترە. 25 دڵنیام و
دەزانم کە لە ژیاندا دەمێنم و لەگەڵ هەمووتان بەردەوام دەبم،
بۆ بەرەوپێشچوون و خۆشیتان لە باوەڕ، 26 تاکو بەهۆی
هاتنەوەی من بۆ لاتان شانازیتان بە عیسای مەسیح لە ڕێگەی
منەوە زیاد بکات. 27 تەنها بە شێوەیەک بژین کە شایستەی
پەیامی ئینجیلی مەسیح بێت، تاکو کاتێک بێم و بتانبینم یان
لەلاتان نەبم و هەواڵتان ببیستم، بزانم کە ئێوە لە یەک ڕۆحدا
چەسپاون و بە یەک دڵ تێدەکۆشن لە پێناوی ئەو باوەڕەی کە
لەسەر بناغەی پەیامی ئینجیلە، 28 بەبێ ئەوەی لە هیچ شتێکی
ڕکابەرەکانتان بترسن. ئەمە بەڵگەیە بۆ لەناوچوونیان، بەڵام
ڕزگارییە بۆ ئێوە، ئەمەش لە خوداوەیە. 29 چونکە خودا لەبەر
مەسیح تەنها باوەڕهێنان بە ئەوی پێ نەبەخشیون، بەڵکو ئازار
چێژتنیش لە پێناوی ئەو، 30 لەبەر ئەوەی هەمان تێکۆشانتان
هەیە، ئەوەی لە منتان بینیوە و ئێستا لە منی دەبیستن.

2 ئەگەر یەکبوونتان لەگەڵ مەسیح مایەی هاندان بێت،
ئەگەر خۆشەویستییەکەی دڵنەواییتان بکات، ئەگەر بە ڕۆحی
پیرۆز هاوبەش بن، ئەگەر بە سۆز و میهرەبان بن، 2 ئەوا دڵم بە
تەواوی خۆش بکەن کە هاوبیر بن و هەمان خۆشەویستیتان
هەبێت، هەروەها یەک دڵ و هاوئامانج بن. 3 هیچ شتێک بە
خۆپەرستی و لووتبەرزییەوە مەکەن، بەڵکو بە شێوەیەک بێفیز
بن کە بەرامبەرەکەتان لە خۆتان بە باشتر بزانن. 4 تەنها بایەخ

به بەرژەوەندی تایبەتی خۆتان مەدەن، بەڵکو با هەریەکەتان
بایەخ بە بەرژەوەندی خەڵکی دیکەش بدات. 5 وەک عیسای
مەسیح بیر بکەنەوە: 6 ئەوەی بە سروشتی خۆی خودایە،
نەیویست یەکسانییەکەی لەگەڵ خودا بۆ خۆی بقۆزێتەوە، 7
بەڵکو خۆی کردە هیچ، شێوەی بەندەی وەرگرت، وەک
مرۆڤ لێهات، 8 کە بە ڕوخساری مرۆڤ بینرا، خۆی نزم
کردەوە و تاکو مردن ملکەچ بوو، تەنانەت مردنی سەر خاچ.
9 لەبەر ئەوە خودا زۆر بەرزی کردەوە و ئەو ناوەی دایێ
کە لە سەرووی هەموو ناوێکەوەیە، 10 تاکو بە ڕاگەیاندنی
ناوی عیسا هەموو ئەژنۆیەک چۆک دابدات، لە ئاسمان و سەر
زەوی و ژێر زەویش، 11 هەروەها هەموو زمانێک دان بنێت
بەوەدا کە عیسای مەسیح خاوەن شکۆیە، بۆ شکۆی خودای
باوک. 12 بۆیە خۆشەویستانم، هەروەک چۆن کاتێک لەلاتان
بووم هەمیشە گوێڕایەڵی ڕێنماییەکانم بوون، ئێستاش کە لەلاتان
نیم زۆر گرنگترە کە گوێڕایەڵم بن. بە ترس و لەرزەوە کۆشش
بکەن بۆ تەواوکردنی ڕزگاریتان، 13 چونکە خودا خۆی لە
ئێوەدا کار دەکات تاکو بتانەوێت و کار بکەن بۆ ڕەزامەندی
ئەو. 14 هەموو شتێک بێ بۆڵەبۆڵ و شەڕەقسە بکەن، 15 تاکو
بێ گلەیی و پاک بن، منداڵانی خودا لەناو نەوەیەکی چەوت و
خواردا بێ لەکەن، لەنێو ئەواندا وەک ئەستێرە لە گەردووندا
دەدرەوشێنەوە، 16 کاتێک کە ئێوە دەست بە وشەی ژیانەوە
دەگرن. ئیتر لە ڕۆژی مەسیحدا دەتوانم شانازی بکەم کە
بێهوودە ڕام نەکرد و ڕەنجم نەکێشاوە. 17 بەڵام ئەگەر بمرم و
خوێنم وەک شەرابی پێشکەشکراو بەسەر قوربانی و خزمەتی
باوەڕتاندا بڕژێم، ئەوا دڵشاد و دڵخۆشم لەگەڵتان. 18 جا ئێوەش
ئاوا دڵشاد بن و لەگەڵم دڵخۆش بن. 19 هیوادارم بە یارمەتی
عیسای خاوەن شکۆ بتوانم زوو تیمۆساوس بنێرم بۆ لاتان، تاکو
بە زانینی هەواڵتان منیش دڵخۆش بم، 20 چونکە کەسم نییە
وەک ئەو بە دڵسۆزی بایەخ بە کاروبارتان بدات، 21 لەبەر
ئەوەی هەموویان بەدوای بەرژەوەندی خۆیاندا دەگەڕێن،
نەک هی عیسای مەسیح. 22 بەڵام ئێوە ئاگاداری شارەزایی
تیمۆساوسن، چونکە هەروەک چۆن منداڵ لەگەڵ باوکیدا
خزمەت دەکات، ئەویش بە هەمان شێوە لەگەڵ من خزمەتی لە
مزگێنیدان کردووە. 23 بۆیە هیوادارم هەرکە بۆم ڕوون بووەوە
کاروبارم چۆن بەڕێوە دەچێت، یەکسەر ئەو بنێرم. 24 متمانەم
بە مەسیحە کە خۆشم بەم زووانە دێم. 25 بەڵام بە پێویستم
زانی ئەپەفرۆدیتۆس بنێرمە لاتان، کە لەگەڵم برا و هاوکار و
هاوسەربازە، نێردراوی ئێوەیە و خزمەتکاری پێویستییەکانمە.
26 ئەو پەرۆشی دیداری هەمووتانە و دڵتەنگ بوو، چونکە
هەواڵی نەخۆشبوونی ئەوتان بیستووە. 27 بە ڕاستی نەخۆش
بوو، خەریک بوو بمرێت، بەڵام خودا بەزەیی پێدا هاتەوە،
نەک تەنها بە ئەودا، بەڵکو بەزەیی بە منیشدا هاتەوە، بۆ ئەوەی
خەفەت لەدوای خەفەتم نەبێت. 28 بۆیە خێراتر ناردم، تاکو
بە بینینەوەی دڵشاد بن و منیش خەفەتم کەم بێتەوە. 29
کەواتە بەوپەڕی شادییەوە بە ناوی مەسیحی خاوەن شکۆوە
پێشوازی لێ بکەن و ڕێز لەوانەی وەک ئەو بگرن، 30 چونکە
لە پێناوی کاری مەسیحدا ڕووبەڕووی مەرگ بووەوە و ژیانی
خۆی خستە مەترسییەوە، تاکو ئەو خزمەتە بکات کە ئێوە
نەتانتوانی بۆ منی بکەن.

3 لە کۆتاییدا، خوشکان، برایان، دڵشاد بن بە مەسیحی
خاوەن شکۆ! نووسینەوەی هەمان ئەم شتانە ماندووم ناکات،
بەڵکو بۆ پاراستنی ئێوەیە. 2 ئاگاداری سەگەکان بن، ئاگاداری
بەدکاران و جەستەبڕەکان بن! 3 لەبەر ئەوەی ئێمە بە ڕاستی
خەتەنەکراوین، کە بە ڕۆحی پیرۆز خودا دەپەرستین و شانازی
بە عیسای مەسیحەوە دەکەین، پشت بە جەستە نابەستین.
4 هەرچەندە منیش هۆکارم هەیە پشت بە جەستە ببەستم.
ئەگەر یەکێک وابزانێت هۆکاری هەیە بۆ ئەوەی پشت بە
جەستە ببەستێت، من لەپێشترم: 5 کۆرپەی هەشت ڕۆژ
بووم کە خەتەنە کراوم، لە ڕەگەزی ئیسرائیل، تیرەی بنیامین،
عیبرانی کوڕی عیبرانی. بەگوێرەی تەورات فەریسی بووم،
6 بەگوێرەی دڵگەرمی چەوسێنەری کڵێسا بووم، بەگوێرەی
ئەم ڕاستودروستییە کە بەپێی شەریعەتە، بێ گلەیی بووم. 7
بەڵام ئەوەی بۆ من قازانج بوو، لە پێناوی مەسیحدا ئەمانە بە
زیان دەزانم. 8 لەمەش زیاتر هەموو شتێک بە زیان دەزانم
لەبەر بەرزی بەهای ناسینی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ. لە
پێناوی ئەودا هەموو شتێکم لە دەست دا و هەموو ئەو شتانەم بە
زبڵ دانا، بۆ ئەوەی مەسیح بەدەستبهێنم و 9 وەک کەسێک

که لەگەڵ مەسیحدا بوو بێتە یەک هەژمارد بکرێم، نەک بە
ڕاستودروستی خۆم کە لە شەریعەتەوەیە، بەڵکو لە ڕێگەی
باوەڕەوە بە مەسیح، ئەو ڕاستودروستییەی کە لە خوداوەیە و
پشت بە باوەڕ دەبەستێت. 10 ئامانجم ئەوەیە مەسیح بناسم و
هێزی هەستانەوەکەی بزانم و هاوبەشی ئازاری بم، وەک ئەو بم
لە مردنی، 11 تاوەکو بگەمە هەستانەوەی نێو مردووان. 12 من
نالێم پێشوەخت هەموو ئەمەم بەدەستهێناوە یان گەیشتوومەتە
ئامانج، بەڵکو کۆشش دەکەم ئەوە بەدەستبهێنم کە عیسای
مەسیح لە پێناویدا منی بەدەستهێنا. 13 خوشکان، برایان، من
وا دانانێم کە بەدەستم هێناوە، بەڵام تەنها یەک شت دەکەم:
ڕابردوو لەبیر دەکەم و بەرەو داهاتوو بەوپەڕی کۆششەوە
هەنگاو دەنێم، 14 بەرەو ئامانج تێدەکۆشم تاکو ئەو خەڵاتە
بەدەستبهێنم کە خودا لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە بانگهێشتی
کردووم بۆ ئاسمان. 15 با هەموو ئەوانەمان کە لە ڕووی
ڕۆحییەوە پێگەیشتووین، ئاوا بیر بکەینەوە، ئەگەر بیرتان لە
شتێکی جیاوازیش کردەوە، خودا ئەمەشتان بۆ ئاشکرا دەکات.
16 با دەست بەوەوە بگرین کە بەدەستمان هێناوە. 17 ئەی
خوشک و برایانم، پێکەوە لاسایی من بکەنەوە و بڕواننە ئەوانەی
ئاوا دەژین، بەگوێرەی ئەم نموونەیەی ئێمە پێمان دان. 18
زۆرم پێ گوتن، ئێستاش بە گریانەوە دەڵێم، زۆر کەس بە
شێوەیەک دەژین، دوژمنی خاچی مەسیحن، 19 ئەوانە کۆتاییان
لەناوچوونە، خودایان سکیانە و شانازی بە شەرمەزاربوونیانەوە
دەکەن، بیر لە شتی دنیایی دەکەنەوە. 20 بەڵام ئێمە هاوڵاتی
ئاسمانین، بە پەرۆشەوە چاوەڕێ دەکەین ڕزگارکەر لەوێ
بێتەوە، عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ، 21 ئەوەی جەستەی
کەساسمان بۆ وێنەی لەشی شکۆداری خۆی دەگۆڕێت،
بەگوێرەی کارکردنی هێزی خۆی کە دەتوانێت هەموو شتێک
ملکەچی خۆی بکات.

4 بۆیە خوشکان و برایانم، ئەی ئەوانەی خۆشمدەوێن و
پەرۆشتانم، ئێوە خۆشی و تاجی منن. خۆشەویستانم، بەو شێوەیە
کە نووسیومە، بە یەکبوونتان لەگەڵ مەسیحی خاوەن شکۆ
بچەسپێن. 2 لە ئەوۆدیا دەپاڕێمەوە و لە سینتخی دەپاڕێمەوە
کە بە یەکبوونیان لەگەڵ مەسیح هاوبیر بن. 3 بەڵێ تۆش
ئەی هاوڕێی دڵسۆزم، داوات لێ دەکەم یارمەتییان بدەیت،
چونکە هەردووکیان لە ڕاگەیاندنی پەیامی ئینجیلدا شانبەشانی
من تێکۆشاون، لەگەڵ کلیمنتۆس و هاوکارانی دیکەم کە
ناویان لە پەڕتووکی ژیانە. 4 هەمیشە بە عیسای خاوەن شکۆ
دڵشاد بن. دیسان دەیڵێمەوە، دڵشاد بن! 5 با هەموو خەڵک بە
ڕووخۆشیتان بزانێت. هاتنەوەی عیسای خاوەن شکۆ نزیکە. 6
نیگەران مەبن، بەڵکو با لە هەموو شتێکدا داواکاریتان بە نوێژ
و پاڕانەوە و سوپاسگوزارییەوە لەلای خودا زانراو بێت. 7
ئاشتی خوداش، ئەوەی بەرزترە لە هەموو تێگەیشتنێک، دڵ و
بیرتان بە یەکبوونتان لەگەڵ عیسای مەسیحدا دەپارێزێت. 8 لە
کۆتاییدا خوشکان و برایان، بیر لە هەموو ئەو شتانە بکەنەوە
کە ڕاست و ڕێزدارن، دادپەروەر و پاکن، خۆشەویست و
ناوبانگ باشن، ڕەوشت بەرز و شایانی ستایشن. 9 چی لە مندا
فێربوون و وەرتانگرت و بیستتان و بینیتان، ئەوە جێبەجێ بکەن.
خودای ئاشتیش لەگەڵتان دەبێت. 10 زۆر دڵشاد بووم بە
مەسیحی خاوەن شکۆ، کە ئێستا دیسان بایەخم پێدەدەن. بە
دڵنیاییەوە پێشتریش بایەختان پێم دەدا، بەڵام دەرفەتی ئەوەتان
نەبوو کە دەریبخەن. 11 من ئەمە نالێم لەبەر ئەوەی پێویستم بە
یارمەتییە، چونکە فێربووم لە هەر دۆخێکدا بم خۆبژێو بم. 12
دەزانم نەبوونی چییە و دەزانم هەبوونیش چییە، لە هەر شتێک
و لە هەموو شتێکدا فێری نهێنی ئەوە بووم لە هەبوونی و نەبوونیدا
ئاسوودە بم. 13 دەتوانم هەموو ئەم شتانە لە ڕێگەی مەسیحەوە
بکەم، ئەوەی بەهێزم دەکات. 14 لەگەڵ ئەوەشدا چاکتان کرد
کە بەشداری تەنگانەتان کردم. 15 ئەی فیلیپییەکان، ئێوەش
دەزانن، لە سەرەتای بڵاوکردنەوەی پەیامی ئینجیل لەنێو ئێوە،
کاتێک لە مەکدۆنیا ڕۆیشتم، هیچ کڵێسایەک لە بابەتی وەرگرتن
و پێداندا هاوکارییان نەکردووم، ئێوە نەبێت. 16 تەنانەت ئەو
کاتەی لە شاری سالۆنیکی بووم، چەند جارێک هاوکاریتان
کردم کاتێک پێویستم بە یارمەتی بوو. 17 نەک لەبەر ئەوەی
حەزم لە بەخشین بێت بەڵکو حەزم لەو بەرهەمەیە کە لەلای
خودا بۆتان تۆمار دەکرێت. 18 ئێستا هەموو شتێکم هەیە، زیاتر
لە پێویست. ئەو شتانەی ئەپەفرۆدیتۆس لەلای ئێوە هێنای
وەرمگرت و تێربووم، بۆنێکی خۆشە، قوربانییەکی قبوڵکراوە، دڵی
خودا خۆش دەکات. 19 خودای من هەموو پێداویستییەکانتان

دابین دەکات بەپێی دەوڵەمەندی ئەو شکۆیەی لە عیسای
مەسیحدا هەیەتی. 20 ئێستاش شکۆمەندی بۆ خودای باوکمان
هەتاهەتایە. ئامین. (aiōn g165) 21 بە ناوی عیسای مەسیح سڵاو
لە هەموو گەلی خودا بکەن. ئەو خوشک و برایانەی لەگەڵمدان
سڵاوتان لێدەکەن. 22 هەموو گەلی خودا کە لێرەن سڵاوتان
لێدەکەن، بە تایبەتی ئەوانەی لە خانەوادەی قەیسەرن. 23 با
نیعمەتی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆ لەگەڵ ڕۆحتان بێت.

کۆلۆسی

1 لە پۆڵسەوە کە بە خواستی خودا نێردراوی عیسای
مەسیحە، هەروەها لە تیمۆساوسی برامانەوە، 2 بۆ گەلی پیرۆزی
خودا لە شاری کۆلۆسی، ئەو خوشک و برا دڵسۆزانەی
کە لەگەڵ مەسیح یەکن: با نیعمەت و ئاشتی لە خودای
باوکمانەوە لەگەڵتان بێت. 3 کاتێک نوێژتان بۆ دەکەین هەردەم
سوپاسی خودا، باوکی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان
دەکەین، 4 چونکە هەواڵی باوەڕی ئێوەمان بە عیسای مەسیح
پێگەیشت لەگەڵ ئەو خۆشەویستییەی بۆ هەموو گەلی پیرۆزی
خودا هەتانە. 5 ئەو باوەڕ و خۆشەویستییە دەرئەنجامی ئەو
هیوایەیە کە لە ئاسماندا بۆتان دانراوە، ئەوەی پێشتر لە پەیامی
ڕاستی ئینجیل بیستتان، 6 کە گەیشتە لاتان. وەک هەموو
جیهان، ئەم ئینجیلە بەرهەمدارە و لەنێواتاندا زیاد دەکات،
لەو ڕۆژەوەی نیعمەتی ڕاستی خوداتان بیست و ناسیتان.
7 وەک لە ئەپەفراسی هاوکاری خۆشەویستمان فێربوون،
کە لە پێناوتاندا خزمەتکارێکی دڵسۆزە بۆ مەسیح و 8 باسی
خۆشەویستی ئێوەی کرد لە ڕۆحی پیرۆزدا. 9 لەبەر ئەم هۆیە
ئێمەش لەو ڕۆژەوەی بیستمان، بێ وەستان لە پێناوی ئێوە نوێژ
دەکەین، داوا لە خودا دەکەین کە لە ڕێگای هەموو دانایی
و تێگەیشتنێکی ڕۆحییەوە پڕ بن لە زانینی خواستی ئەو، 10 بۆ
ئەوەی بە شێوەیەک بژین کە شیاوی مەسیحی خاوەن شکۆ
بێت و بە تەواوی جێگای ڕەزامەندیی ئەو بێت، لە هەموو
چاکەکارییەک بەرهەمدار بن و لە ناسینی خودا گەشە بکەن.
11 با مەسیح بەگوێرەی توانای شکۆی خۆی بە هەموو هێزێک
بەهێزتان بکات، بۆ هەموو دانبەخۆداگرتن و ئارامگرتنێک،
بە خۆشییەوە 12 سوپاسی خودای باوک بکەن ئەوەی کە
وای کرد ئێوە شایستەی هاوبەشی بن لە میراتی گەلی پیرۆزی
خۆی لە پاشایەتی ڕووناکیدا. 13 خودای باوک ئەوەی لە
دەسەڵاتی تاریکی دەربازی کردین و ئێمەی بۆ شانشینی کوڕە
خۆشەویستەکەی گواستەوە، 14 بە یەکبوون لەگەڵ ئەودا
کڕدراینەوە، واتە لێخۆشبوونی گوناهمان وەرگرت. 15 کوڕەکە
وێنەی خودای نەبینراوە، نۆبەرەیە و لە سەرووی هەموو
بەدیهێنراوانە، 16 چونکە بەو هەموو شتێک بەدیهێنرا: لە ئاسمان
و لەسەر زەوی، بینراو و نەبینراو، تەخت یان دەسەڵات،
سەرۆکایەتی یان حوکمڕانی، هەمووی لە ڕێگەی ئەوەوە و بۆ
ئەو بەدیهێنران. 17 ئەو پێش هەموو شتێکە و هەموو شتێکیش
بەو یەکیگرتووە. 18 ئەو سەری جەستەیە کە کڵێسایە. ئەو
سەرەتایە و نۆبەرەی نێو مردووانە، تاکو لە سەرووی هەموو
شتێکەوە بێت، 19 چونکە خودا خۆشحاڵ بوو بە هەموو پڕیی
خۆی لە مەسیحدا نیشتەجێ بێت، 20 لە ڕێگەی ئەوەوە هەموو
شتێک لەگەڵ خۆیدا ئاشت بکاتەوە و بە خوێنی خاچەکەی
ئاشتی بنێتەوە، ئەگەر لەسەر زەوی بێت یان لە ئاسمان. 21
ئێوە پێشتر لە خودا دابڕابوون و دوژمن بوون لە بیرکردنەوە بە
خراپەکاری، 22 بەڵام ئێستا بە مردنی جەستەی مرۆڤانەی
مەسیح ئاشتی کردنەوە، تاکو لەبەردەمی بە پیرۆزی و بێ لەکە
و بێ گلەیی پێشکەشتان بکات، 23 ئەگەر بەردەوام بن لەسەر
ئەو باوەڕە و دامەزراو و چەسپاو بن، لانەدەن لە هیوای
ئەو مزگێنییەی بیستتان، ئەوەی بۆ هەموو بەدیهێنراوانی ژێر
ئاسمان ڕاگەیەنراوە، خۆشم وەک پۆڵس بۆی بوومە خزمەتکار.
24 ئێستا دڵشادم بە ئازارەکانم لە پێناوی ئێوەدا و پاشماوەی
تەنگانەی مەسیح لە جەستەی خۆمدا تەواو دەکەم، لە پێناوی
جەستەی ئەو، کە کڵێسایە. 25 من بووم بە خزمەتکاری
کڵێسا بەپێی ئەو ئەرکەی کە لەلایەن خوداوە پێم سپێردراوە،
تاوەکو تەواوی پەیامەکەی خوداتان پێ ڕابگەیەنم، 26 واتە ئەو
نهێنییەی سەردەمانێکی زۆر و نەوە لەدوای نەوە شاردراوە
بوو، ئێستا بۆ گەلی پیرۆزی خودا ئاشکرا کرا. (aiōn g165) 27
پلانی خودا ئەوەیە کە دەوڵەمەندی شکۆی نهێنییەکە بۆ گەلی
خودا لەنێو نەتەوەکاندا ئاشکرا بکات، نهێنییەکەش ئەوەیە کە
مەسیح لەناوتاندایە، ئەمەش هیوای شکۆدارییە. 28 ئێمە ئەو
ڕادەگەیەنین، هەموو کەسێک ئاگادار دەکەینەوە و بەوپەڕی
داناییەوە فێریان دەکەین، بۆ ئەوەی بتوانین هەر یەکێکیان وەک
کەسێکی پێگەیشتوو بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا بهێنینە بەردەم
خودا. 29 بۆ ئەمەش ماندوو دەبم و تێدەکۆشم، بەگوێرەی
کارەکەی کە بەهێزەوە لە مندا کار دەکات.

2 دەمەوێ بزانن چ خەباتێک دەکەم بۆ ئێوە و ئەوانەی لە
شاری لاودیکییان و هەموو ئەوانەی ڕووبەڕوو منیان نەبینیوە،

2 تاکو ورەیان بەرز بێتەوە و لە خۆشەویستیدا یەکبگرن بۆ
ئەوپەڕی دەوڵەمەندی لە تێگەیشتنی تەواو، تاکو نهێنی خودا
بناسین، واتە مەسیح، 3 کە لە ئەودا هەموو گەنجینەی دانایی
و زانیاری شاردراوەتەوە. 4 ئەمە دەڵێم تاکو کەس بە قسەی
لووس چەواشەتان نەکات. 5 هەرچەندە بە جەستە لەلاتان نیم،
بەڵام بە ڕۆح لەگەڵتانم، دڵشادم کاتێک ڕێکی و چەسپاوی
باوەڕتان بە مەسیح دەبینم. 6 ئیتر هەروەک چۆن عیسای
مەسیحتان بە پەروەردگاری خۆتان وەرگرتووە، بە یەکبوون
لەگەڵ ئەو بەردەوام بن لە ژیان، 7 لە ئەودا ڕەگ دابکوتن
و خۆتان بنیاد بنێن. وەک فێربوون چەسپاو بن لە باوەڕدا،
هەروەها با دڵتان پڕ لە سوپاسگوزاری بێت. 8 ئاگاداربن کەس
بە فەلسەفەی پووچ و هەڵخەڵەتێنەر دیلتان نەکات، کە پشت بە
نەریتی خەڵک و بنەما بنەڕەتییەکانی جیهان دەبەستێت، نەک
بە مەسیح. 9 خودا بە هەموو پڕیی خۆی لە جەستەی مەسیحدا
نیشتەجێیە، 10 ئێوەش بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا پڕ بوون
لە خودا. مەسیح سەری هەموو سەرۆکایەتی و دەسەڵاتێکە.
11 هەروەها بە یەکبوونتان لەگەڵ مەسیحدا ئێوە خەتەنەیەک
کراون کە بە دەستی مرۆڤ ناکرێت. پێشتر تەواوی سروشتە
گوناهبارەکەتان لەلایەن جەستەوە بەڕێوەدەبردرا، بەڵام کاتێک
ئێوە لەلایەن مەسیحەوە خەتەنە کران، سروشتە گوناهبارەکە
داماڵرا. 12 لە کاتی لەئاوهەڵکێشانتان لەگەڵ ئەودا نێژران،
لەگەڵ ئەویش هەستانەوە بەهۆی باوەڕتان بە توانای خودا، کە
لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە. 13 ئێوەش کە بەهۆی گوناه و
خەتەنە نەکردنی جەستەتان مردبوون، خودا لەگەڵ مەسیحدا
زیندووی کردنەوە. لە هەموو گوناهەکانمان خۆشبوو. 14 ئەو
تۆمارە یاساییەی سڕییەوە کە ئێمەی پێ گوناهبار بووین و
لە دژمان بوو، هەڵیگرت و بە خاچەوە بزمارکوتی کرد. 15
سەرۆکەکان و دەسەڵاتدارانی چەککرد و بە ئاشکرا کردنییە پەند
و لە خاچدا بەسەریاندا زاڵبوو. 16 بۆیە با کەس لە خواردن و
خواردنەوە یان لەبارەی جەژن یان ئاهەنگی دەستپێکی مانگ
یان شەممە حوکمتان نەدات. 17 ئەمانە سێبەری داهاتوون،
بەڵام ڕاستییەکە لە مەسیحدایە. 18 مەهێڵن ئەوانەی کە حەز
دەکەن خۆیان بە درۆ نزم بکەنەوە و فریشتەکان بپەرستن لە
خەڵاتەکە بێبەشتان بکەن. ئەو جۆرە کەسانە زۆر بە وردی
باسی ئەو شتانە دەکەن کە بینیویانە، لەخۆبایی بوون بەو بیرۆکە
پووچە دنیاییانەی کە لە مێشکیاندایە. 19 ئەم جۆرە کەسانە
دەست بە مەسیحەوە ناگرن، ئەوەی کە سەری تەواوی
جەستەیە و بەهۆیەوە هەموو جەستەکە هێز وەردەگرێت، لە
ڕێگەی جومگە و بەستەرەکانەوە بە یەکتر بەستراونەتەوە، بەو
شێوەیەی کە خودا دەیەوێت گەشە دەکات. 20 لەبەر ئەوەی
ئێوە سەبارەت بە بنەماکانی جیهان لەگەڵ مەسیحدا مردن،
بۆچی وەک ئەوەی لە جیهاندا بژین، ملکەچی ئەم ئەرکانە
دەبن: 21 «مەیگرە! تامی مەکە! دەستی لێ مەدە!»؟ 22 ئەمانە
هەموویان ئەرکی تایبەتن بەو شتانەی کە لەناودەچن، تەنها
چەند یاسا و فێرکردنێکن کە خەڵک دایناون. 23 بە ڕواڵەت
شێوەی داناییان هەیە، لە پەرستنی هەڵبەستراو و خۆدەرخستن
بە بێفیزی و توندوتیژی جەستە، بەڵام ئەوانە لە دامرکاندنەوەی
هەوەسەکانی جەستە کاریگەرییان نییە.

3 لەبەر ئەوەی ئێوە لەگەڵ مەسیحدا هەستێنرانەوە،
کەواتە بۆ ئەو شتانەی سەرەوە کۆشش بکەن، لەوێ مەسیح لە
دەستەڕاستی خودا دانیشتووە. 2 بایەخ بەو شتانەی سەرەوە
بدەن، نەک ئەوانەی لەسەر زەوین، 3 چونکە ئێوە مردن،
ژیانیشتان لەگەڵ مەسیح لە خودادا شاردراوەتەوە. 4 کاتێک
مەسیح دەردەکەوێت کە ژیانتانە، ئەوسا ئێوەش لەگەڵیدا لە
شکۆمەندیدا دەردەکەون. 5 کەواتە ئارەزووە دنیاییەکانتان
بمرێنن: داوێنپیسی، گڵاوی، هەوەسبازی، ئارەزووی خراپ،
چاوبرسییێتی کە جۆرێکە لە بتپەرستی، 6 چونکە بەهۆیانەوە
تووڕەیی خودا دێتە سەر یاخیبووان. 7 ئێوەش جاران ئاوا
هەڵسوکەوتتان دەکرد، کاتێک تێیاندا دەژیان. 8 بەڵام ئێستا
هەموو ئەوانە فڕێبدەن: هەڵچوون، تووڕەیی، قین، بوختان،
قسەی ناشیرین لە زارتان. 9 لەگەڵ یەکتری درۆ مەکەن، چونکە
مرۆڤە کۆنەکە و کردەوەکانتان داکەندووە و 10 مرۆڤێکی
نوێتان لەبەرکردووە، ئەوەی بەگوێرەی وێنەی بەدیهێنەرەکەی
بە ناسینی نوێ بووەتەوە. 11 لەوێدا جولەکە و ناجولەکە نییە،
خەتەنەکراو و خەتەنە نەکراو، بەربەری و سکیسی، کۆیلە و
ئازاد نییە، بەڵکو مەسیح هەموو شتێکە و لە هەمووتاندایە. 12
بۆیە، ئێوە کە گەلی پیرۆز و خۆشەویست و هەڵبژێردراوی

خودان، میهرەبانی و نیانی و بێفیزی و دڵنەرمی و ئارامگرتن
لەبەر بکەن. 13 بەرگەی یەکتری بگرن، ئەگەر یەکێک سکاڵای
لەسەر یەکێک هەبوو، گەردنی یەکتری ئازاد بکەن. وەک
مەسیحی باڵادەست لێتان خۆشبوو، ئێوەش لێیان خۆشبن. 14
لە سەرووی هەموو ئەمانەشەوە خۆشەویستی لەبەر بکەن، کە لە
یەکێتییەکی تەواودا هەموویان دەبەستێتەوە. 15 با ئاشتی مەسیح
حوکمی دڵتان بکات، چونکە وەکو ئەندامانی جەستەیەک بۆ
ئاشتی بانگکران، هەروەها سوپاسگوزار بن. 16 با پەیامی مەسیح
بە دەوڵەمەندی لە ئێوەدا نیشتەجێ بێت، بەوپەڕی دانایی
یەکتری فێر بکەن و ئاگادار بکەنەوە، بە زەبوور و سروود و
گۆرانی ڕۆحی بە سوپاسگوزاری لە دڵتاندا گۆرانی بۆ خودا
بڵێن. 17 هەر شتێک دەڵێن و دەیکەن، هەمووی بە ناوی
عیسای خاوەن شکۆوە بیکەن، لە ڕێگەی عیساوە سوپاسی
خودای باوک بکەن. 18 ئەی ژنەکان، ملکەچی مێردەکانتان
بن، وەک لە شوێنکەوتووی مەسیح دەوەشێتەوە. 19 ئەی
مێردەکان، ژنەکانتان خۆشبوێ، لەگەڵیان ڕەق مەبن. 20 ئەی
منداڵان، لە هەموو شتێکدا گوێڕایەڵی دایک و باوکتان بن،
چونکە ئەمە جێگەی ڕەزامەندی مەسیحی خاوەن شکۆیە. 21
ئەی باوکەکان، منداڵەکانتان توورە مەکەن، نەوەک نائومێد بن.
22 ئەی کۆیلەکان، لە هەموو شتێکدا گوێڕایەڵی گەورەکانی
ئەم جیهانەتان بن، نەک تەنها ئەو کاتەی کە چاودێریتان
دەکەن بۆ ئەوەی لێتان ڕازی بن بەڵکو دڵسۆزانە، چونکە ئێوە
لە مەسیحی گەورەکەتان دەترسن. 23 هەر چییەک دەکەن،
بە دڵ بیکەن، وەک بۆ مەسیح بێت، نەک بۆ خەڵکی، 24 بزانن
لەلایەن مەسیحەوە پاداشتی میرات وەردەگرن، چونکە خزمەتی
مەسیحی خاوەن شکۆ دەکەن. 25 بەڵام ئەوەی کاری خراپ
بکات سزای خراپەی خۆی وەردەگرێت، خودا لایەنگری
ناکات.

4 ئەی گەورەکان، لەگەڵ کۆیلەکان بە دادپەروەری و
یەکسانی هەڵسوکەوت بکەن، چونکە دەزانن ئێوەش گەورەتان
هەیە لە ئاسمان. 2 پەیوەست بن بە نوێژکردنەوە، بە سوپاسەوە
ئێشکی لێ بگرن. 3 بۆ ئێمەش نوێژ بکەن کە خودا دەرگایەکمان
بۆ بکاتەوە بۆ پەیامەکە، بۆ ئەوەی نهێنی مەسیح ڕابگەیەنین،
هەر لەبەر ئەمەش گیراوم. 4 هەروەها نوێژ بکەن بۆ ئەوەی
وەک پێویستە بە ڕوونی پەیامەکە ڕابگەیەنم. 5 بە دانایی لەگەڵ
ئەوانەی دەرەوە ڕەفتار بکەن، کات بقۆزنەوە. 6 با قسەتان
هەردەم پڕبێت لە نیعمەت، بە خوێ سوێر کرابێت، تاکو بزانن
چۆن پێویستە وەڵامی هەرکەسێک بدەنەوە. 7 تیخیکۆس هەموو
هەواڵێکی منتان دەداتێ، برایەکی خۆشەویست و خزمەتکارێکی
دڵسۆز و هاوکاری ئێمەیە لە خزمەتکردنی مەسیحی باڵادەستدا.
8 بە تایبەتی بۆ ئەوە ناردمە لاتان کە هەواڵی ئێمە بزانن
و ورەتان بەرز بکاتەوە. 9 ئەو لەگەڵ ئۆنسیمۆسی برای
خۆشەویست و دڵسۆز، ئەوەی لە خۆتانە، هەواڵی هەموو
شتێکی ئێرەتان دەدەنێ. 10 ئەریستارخۆسی هاوڕێی بەندییێتیم
سڵاوتان لێدەکات، مەرقۆسی ئامۆزای بەرناباسیش. دەربارەی
ئەو ڕاسپاردەتان وەرگرتووە. ئەگەر هاتە لاتان پێشوازیی لێ
بکەن. 11 هەروەها عیسا کە بە یوستۆس ناودەبردرێت،
ئەویش سڵاوی بۆتان هەیە. تەنها ئەمانە لەنێوان هاوکارانم
بۆ شانشینی خودا لە جولەکەکانن، ئەوانەی بوونە هاندەرم.
12 ئەپەفراسی بەندەی عیسای مەسیح، ئەویش لە خۆتانە
و سڵاوتان لێدەکات، هەردەم لە نوێژەکانیدا لە پێناوتاندا
تێدەکۆشێت، تاکو لە تەواویدا بچەسپێن و تەواو دڵنیا بن
لە هەموو خواستی خودا. 13 شایەتیی بۆ دەدەم کە زۆر
ماندوو دەبێت بۆ ئێوە و ئەوانەی لە شارەکانی لاودیکییان و
هیراپۆلیسن. 14 لۆقای پزیشکی خۆشەویست و دیماس سڵاوتان
لێدەکەن. 15 سڵاو بکەن لە خوشکان و برایانی لاودیکییا
و نیمفاس و ئەو کڵێسایەی لەماڵەکەیەتی. 16 کاتێک ئەم
نامەیەتان بۆ خوێنرایەوە، وابکەن لە کڵێسای لاودیکییەکانیش
بخوێنرێتەوە، ئەوەی هی لاودیکییاشە ئێوە بیخوێننەوە. 17
بە ئەرخیپۆس بڵێن: «سەیری ئەو خزمەتە بکە کە لە مەسیحی
باڵادەستەوە وەرتگرتووە، تاکو تەواوی بکەیت.» 18 من پۆڵسم،
سڵاوەکە دەستخەتی خۆمە. یادی کۆتەکانم بکەن. نیعمەت
لەگەڵتان بێت.

یەکەم سالۆنیکی

1 لە پۆڵس و سیلا و تیمۆساوسەوە، بۆ کڵێسای سالۆنیکییەکان
کە لەگەڵ خودای باوک و عیسای مەسیحی خاوەن شکۆدا
بوونەتە یەک: با نیعمەت و ئاشتیتان لەگەڵ بێت. 2 هەموو
کات لە پێناوی هەر یەکێکتاندا سوپاسی خودا دەکەین و بێ
بڕانەوە لە نوێژەکانمان یادتان دەکەین، 3 بەردەوام لەبەردەم
خودای باوکماندا ئەو کارانەتان بەبیر دەهێنینەوە کە بەرهەمی
باوەڕتانە، هەروەها ئەو ڕەنجەتان کە لە خۆشەویستییەوەیە و
ئەو دانبەخۆداگرتنەشتان کە سەرچاوە دەگرێت لە هیواتان بە
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان. 4 ئەی خوشکان و برایان،
خۆشەویستانی خودا، دەزانین کە خودا ئێوەی هەڵبژاردووە،
5 چونکە تەنها بە قسە پەیامی ئینجیلمان بۆ نەهێنان، بەڵکو بە
هێز و بە ڕۆحی پیرۆز و بە دڵنیایی تەواوەوە، وەک دەزانن لە
پێناوی ئێوە لەنێوانتاندا چ جۆرە کەسێک بووین. 6 ئێوەش
لاسایی ئێمە و مەسیحی خاوەن شکۆتان کردەوە، لە تەنگانەیەکی
گەورەدا بە خۆشی ڕۆحی پیرۆز پێشوازیتان لە پەیامەکە کرد، 7
تاکو بوونە نموونە بۆ هەموو باوەڕداران لە مەکدۆنیا و ئەخایا. 8
پەیامی مەسیحی خاوەن شکۆ لەلای ئێوەوە بڵاو کرایەوە،
نەک تەنها لە مەکدۆنیا و ئەخایا، بەڵکو ناوبانگی باوەڕتان بە
خودا لە هەموو شوێنێکدا بڵاو بووەتەوە. لەبەر ئەوە پێویست
ناکات هیچ شتێک بڵێین، 9 چونکە خۆیان باسمان دەکەن
کە پێشوازیتان لە ئێمە چۆن بووە و چۆن لە بتپەرستییەوە
گەڕاونەتەوە بۆ لای خودا، تاکو خودای زیندوو و ڕاست
بپەرستن و 10 چاوەڕێی کوڕەکەی بکەن لە ئاسمان، ئەوەی
لەنێو مردووان هەڵیستاندەوە، مەبەست لە عیسایە، کە لە
تووڕەیی داهاتووی خودا دەربازمان دەکات.

2 ئەی خوشکان و برایان، خۆتان دەزانن هاتنمان بۆ
لاتان بێ سوود نەبوو، 2 بەڵکو وەک دەزانن پێشتر لە فیلیپی
ئازارمان چێژت و سووکایەتیمان پێ کرا، بەڵام بە پشتیوانی خودا
سەرەڕای دژایەتییەکی زۆر، ئازایانە باسی مزگێنیی خودامان بۆ
کردن. 3 مەبەستی ئێمە لە هاندانتان چەواشەکردن و بەڕەڵایی و
خەڵەتاندن نییە، 4 بەڵکو هەروەک چۆن لەلایەن خوداوە
پەسەند کراین کە متمانەی مزگێنیمان بدرێتێ، بە هەمان شێوە
دەدوێین، ئەمەش بۆ بەدەستهێنانی ڕەزامەندی خەڵک نییە،
بەڵکو ڕەزامەندی خودا، کە دڵمان تاقی دەکاتەوە. 5 خودا
شایەتە، نە زمانلووسیتان بۆ دەکەین و نە لەبەر چاوچنۆکییە،
وەک دەزانن، 6 چاوەڕوانی ستایش و پێداهەڵدانی خەڵک
نەبووین، نە لە ئێوە و نە لە کەسانی دیکەش. وەک نێردراوانی
مەسیح دەمانتوانی بارگرانی بین لەسەرتان، 7 بەڵام نەرمونیان
بووین لەگەڵتاندا، وەک دایکێک شیر بداتە منداڵەکانی. 8 بە
ڕادەیەک ئێوەمان خۆشویست کە ئامادەبووین نەک تەنها
مزگێنیی خودا بەڵکو خۆشمان لەگەڵتاندا بەش بکەین، چونکە
ئێوە لەلای ئێمە زۆر ئازیز بوون. 9 خوشکان و برایان، دڵنیام
ڕەنج و ماندووبوونی ئێمەتان لە یادە، شەو و ڕۆژ کارمان
دەکرد، تاکو بەسەر کەستانەوە نەبینە بار، کاتێک مزگێنیی
خودامان بۆ ڕاگەیاندن. 10 ئێوە و خوداش شایەتن کە
لەنێو ئێوەی باوەڕداردا چۆن بە پیرۆزی و ڕاستودروستی و
بێ گلەیی ڕەفتارمان کردووە. 11 هەروەک دەزانن کە ئێمە
لەگەڵ هەریەک لە ئێوە وەکو باوکێک هەڵسوکەوتمان کرد،
وەک چۆن باوکێک لەگەڵ منداڵەکانی خۆیدا هەڵسوکەوت
دەکات، 12 هانمان دەدان و ورەمان بەرز دەکردنەوە و لێتان
دەپاڕاینەوە، بە شێوەیەک بژین شایانی خودا بێت، ئەوەی بۆ
شانشین و شکۆی خۆی بانگتان دەکات. 13 لەبەر ئەمە بێ
بڕانەوە سوپاسی خودا دەکەین، چونکە پەیامی خوداتان وەک
پەیامی مرۆڤ لە ئێمە وەرنەگرت، بەڵکو وەک بەڕاستی وشەی
خودا بێت، لە ڕاستیشدا هەر بەو جۆرەیە، ئەوەی لەناو ئێوەی
باوەڕداریشدا کار دەکات. 14 ئەی خوشکان و برایان، ئێوە
بوون بە لاساییکەرەوەی کڵێساکانی خودا لە یەهودیا، واتە
ئەوانەی کە لەگەڵ عیسای مەسیحدا بوونەتە یەک، چونکە
ئێوە بە دەستی هاوڵاتییەکانی خۆتان هەمان ئەو ئازارانەتان
کێشا کە باوەڕدارانی یەهودیا بە دەستی جولەکەکان کێشایان،
15 ئەوانەی عیسای خاوەن شکۆ و پێغەمبەرانیان کوشت و
ئێمەیان چەوساندەوە. خودا ڕازی ناکەن و لە دژی هەموو
خەڵکن، 16 ڕێگامان لێ دەگرن لەوەی بۆ نەتەوەکان بدوێین
تاکو ڕزگاربن، بەمەش کاسەی گوناهەکانیان سەرڕێژ دەکەن.
بەڵام لە کۆتاییدا تووڕەیی خودا هاتووەتە سەریان. 17 بەڵام
ئەی خوشکان و برایان، ئێمە کە بۆ ماوەیەکی کورت لێتان دوور

کەوتینەوە، بە چاو نەک بە دڵ، زۆر شەیدا و پەرۆشی بینینتان
بووین. 18 ویستمان بێینە لاتان، لە ڕاستیدا خۆم وەک پۆڵس
چەند جارێک هەوڵم دا، بەڵام شەیتان ڕێی لێگرتین. 19 هیوا و
خۆشی و تاجی شانازیمان لەبەردەم عیسای خاوەن شکۆمان
چییە لە کاتی هاتنیدا؟ ئایا ئێوە نین؟ 20 ئێوە شکۆ و خۆشیمانن.

3 بۆیە، کاتێک بەرگەی دووری ئێوەمان نەگرت، بە
باشمان زانی بە تەنها لە ئەسینا بمێنینەوە. 2 تیمۆساوسمان نارد
کە برا و هاوکارمانە بۆ خودا لە مزگێنیی مەسیحدا، بۆ ئەوەی
باوەڕتان بەهێز بکات و هانتان بدات، 3 تاکو لەم ناخۆشیانەدا
کەس نەهەژێت. خۆتان دەزانن کە بۆ ئەمە دیاری کراوین. 4
لە ڕاستیدا، کاتێک لەلاتان بووین، بەردەوام پێمان گوتوون کە
تووشی چەوسانەوە دەبین، وەک دەزانن ڕوویدا. 5 لەبەر ئەوە
منیش کاتێک بەرگەم نەگرت، تیمۆساوسم نارد بۆ ئەوەی دۆخی
باوەڕتان بزانم، نەوەک تاقیکەرەوە تاقی کردبنەوە و ڕەنجمان
بەفیڕۆ بچێت. 6 بەڵام ئێستا تیمۆساوس لەلای ئێوەوە هاتەوە بۆ
لامان، مژدەی باوەڕ و خۆشەویستی ئێوەی پێداین، هەروەها
چۆن هەردەم بە چاکە یادمان دەکەن و پەرۆشی بینینمانن،
هەروەک چۆن ئێمەش بە پەرۆشین بۆ بینینی ئێوە. 7 لەبەر
ئەوە خوشکان و برایان، لە کاتی تەنگانە و چەوسانەوەماندا،
باوەڕتان هاندەرێکی گەورە بوو بۆمان، 8 چونکە ئێوە بەهۆی
یەکبوونتان لەگەڵ مەسیحی باڵادەستدا چەسپاون، ئێستا ئێمەش
بەڕاستی دەژین. 9 نازانین بە چ شێوەیەک سوپاسی خودا
بکەین لەبەر ئەو هەموو دڵخۆشییەی لەبەردەم خودامان بە ئێوە
هەمانە. 10 شەو و ڕۆژ گەرمتر دەپاڕێینەوە، تاکو بتانبینین و
کەموکوڕیی باوەڕتان دابین بکەین. 11 با خودای باوکمان و
عیسای پەروەردگارمان ڕێگای هاتنمان بۆ لاتان ئاسان بکات،
12 هەروەها داواکارین عیسای خاوەن شکۆ خۆشەویستیتان
بۆ یەکتری و هەموو خەڵکی دیکە زیاد و سەرڕێژ بکات،
بە ئەندازەی خۆشەویستی ئێمە بۆتان. 13 با عیسای خاوەن
شکۆمان دڵتان بەهێز بکات تاوەکو لە کاتی گەڕانەوەی لەگەڵ
هەموو گەلە پیرۆزەکەی، لەبەردەم خودای باوکمان بێ گەیی
لە پیرۆزیدا بن.

4 لە کۆتاییدا خوشکان، برایان، ئێمە فێرمان کردوون کە
دەبێت چۆن بژین تاکو خودا ڕازی بکەن، وەک ئاواش
دەژین، ئیتر داواتان لێ دەکەین و لێتان دەپاڕێینەوە بە ناوی
عیسای خاوەن شکۆوە تاکو زیاتر خۆتان تەرخان بکەن، 2
چونکە دەزانن ئەو ڕاسپاردانە چی بوون کە بە دەسەڵاتی
عیسای باڵادەست پێماندان. 3 خواستی خودا ئەوەیە کە پیرۆزکراو
بن، واتە واز لە داوێنپیسی بهێنن و 4 هەریەکەتان فێری ئەوە
بێت کە چۆن جەستەی خۆی پاک و پیرۆز بپارێزێت، 5
نەک بە ئارەزووی هەوەسبازی وەک ئەو نەتەوانەی خودا
ناناسن؛ 6 هەروەها لەم بارەوە کەس بۆ مەرامی خۆی سوود لە
برا و خوشکەکەی وەرنەگرێت، هەروەها خراپەیان بەرامبەر
نەکەن، چونکە یەزدان تۆڵەی هەموو ئەمانە دەکاتەوە، وەک
پێشتر پێمان گوتوون و ئاگادارمان کردوونەتەوە. 7 خودا
بانگی نەکردووین بۆ گڵاوی، بەڵکو بانگی کردووین تاکو بە
پاک و پیرۆزی بژین. 8 کەواتە ئەوەی ئەم فێرکردنە ڕەت
بکاتەوە، مرۆڤ ڕەت ناکاتەوە بەڵکو خودا ڕەت دەکاتەوە،
کە ڕۆحی پیرۆزی خۆی پێدان. 9 دەربارەی خۆشەویستی
برایانە، پێویست ناکات بۆتان بنووسم، چونکە خۆتان لە خوداوە
فێربوون یەکتریتان خۆشبوێ. 10 لەڕاستیدا، هەموو خوشک و
برایانتان لە تەواوی مەکدۆنیا خۆشدەوێت. لەگەڵ ئەوەشدا
ئەی خوشک و برایان، تکاتان لێ دەکەین کە زیاتر و زیاتر
بەم شێوەیە بن. 11 با ئامانجی ئێوە بەڕێکردنی ژیانێکی ئارام و
هێمن بێت. سەرتان لە کاری خۆتاندا بێت و بە دەستی خۆتان
کار بکەن، وەک ڕامانسپاردوون، 12 تاکو بە لێوەشاوەیی بژین
لەگەڵ ئەوانەی دەرەوە و پێویستیتان بە کەس نەبێت. 13
خوشکان، برایان، نامانەوێت سەبارەت بە نوستووان بێ ئاگا
بن، تاکو وەک ئەوانەی دیکە خەمبار نەبن کە هیوایان نییە. 14
لەبەر ئەوەی باوەڕمان بەوە هەیە کە عیسا مرد و هەستایەوە، بە
هەمان شێوە باوەڕیشمان بەوە هەیە کە خودا ئەو باوەڕدارانە بۆ
لای خۆی دەبات کە بە یەکبوون لەگەڵ عیسادا نوستوون. 15
ئێمەش بەگوێرەی فێرکردنی مەسیح ئەمەتان پێ ڕادەگەیەنین،
ئێمەی زیندوو کە ماوین هەتا هاتنەوەی مەسیحی خاوەن
شکۆ، پێش نوستووان ناکەوین، 16 چونکە مەسیحی خاوەن
شکۆ خۆی بە دەنگی بەرز فەرمان دەدات، بە دەنگی سەرۆکی

فریشتەکان و بە کەڕەنای خودا، لە ئاسمانەوە دێتە خوارەوە و
یەکەم جار ئەو مردووانە هەڵدەستنەوە کە لەگەڵ مەسیحدا
بوونەتە یەک. 17 ئینجا ئێمەی زیندوو کە ماوین، هەموومان
لەگەڵیان لە هەوردا دەڕفێنرێین بۆ پێشوازی مەسیحی خاوەن
شکۆ لە ئاسماندا، ئیتر هەمیشە لەگەڵ ئەو دەبین. 18 بۆیە بەم
قسانە یەکتری هانبدەن.

5 خوشکان، برایان، سەبارەت بە کات و بەروار پێویست
ناکات بۆتان بنووسین، 2 چونکە خۆتان باش دەزانن، هاتنی
ڕۆژی یەزدان وەک هاتنی دز وایە لە شەودا. 3 کاتێک خەڵکی
دەڵێن: «ئاشتی و ئاسایشە،» دەستبەجێ مردن دێتە سەریان،
وەک ژانی ژنی سکپڕ لە ناوەختدا دێت و ناشتوانن دەربازیان
بێت. 4 بەڵام ئێوە خوشکان، برایان، لە تاریکیدا نین تاکو
ئەو ڕۆژە وەک دز لەناکاو بێتە سەرتان، 5 چونکە هەمووتان
ڕۆڵەی ڕووناکی و ڕۆژن. ڕۆڵەی شەو یان تاریکی نین. 6
کەواتە ئێمە وەک خەڵکی دیکە ناخەوین، بەڵکو با ئێشک
بگرین و وریابین، 7 چونکە ئەوانەی دەخەون بە شەو دەخەون
و ئەوانەی سەرخۆش دەبن بە شەو سەرخۆش دەبن. 8 بەڵام
ئێمەی ڕۆڵەی ڕۆژ با وریا بین و زرێی باوەڕ و خۆشەویستی
لەبەر بکەین و هیوای ڕزگاری وەک کڵاوی ئاسنین لەسەر
بکەین، 9 چونکە خودا ئێمەی بۆ تووڕەیی دەستنیشان نەکردووە،
بەڵکو بۆ بەدەستهێنانی ڕزگاری لە ڕێگەی عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆمانەوە، 10 ئەوەی لە پێناوی ئێمەدا مرد، تاکو
ئەگەر بەخەبەر بین یاخود نوستوو، لەگەڵ ئەو بژین. 11 لەبەر
ئەوە یەکتری هانبدەن و یەکتری بنیاد بنێن، وەک دەیکەن.
12 ئیتر خوشکان و برایان، داواتان لێ دەکەین ڕێزی ئەوانە
بگرن کە لەنێوتاندا زەحمەت دەکێشن و بە یەکبوون لەگەڵ
مەسیحی باڵادەستدا سەرپەرشتی و ئامۆژگاریتان دەکەن، 13
لەبەر کارەکانیان ئەوپەڕی ڕێز و خۆشەویستییان بۆ دەربڕن.
بە ئاشتی لەگەڵ یەکتری بژین. 14 ئەی خوشکان و برایان،
لێتان دەپاڕێینەوە کە سەرزەنشتی تەمبەڵەکان بکەن، ورەی
ترسنۆکەکان بەرز بکەنەوە، یارمەتی لاوازەکان بدەن و لەگەڵ
هەمووان پشوودرێژ بن. 15 ئاگادار بن پاداشتی خراپە بە خراپە
مەدەنەوە، بەڵکو هەمیشە هەوڵ بدەن بۆ یەکتری و بۆ خەڵکی
دیکەش باش بن. 16 هەمیشە دڵشاد بن، 17 بەردەوام نوێژ
بکەن، 18 لە هەموو بارودۆخێکدا سوپاسی خودا بکەن،
چونکە ئەمە ویستی خودایە بۆ ئێوە بە یەکبوونتان لەگەڵ عیسای
مەسیحدا. 19 ڕۆحی پیرۆز مەکوژێننەوە، 20 پەیامی ئەوانە بە
سووک مەزانن کە دەڵێن پەیامی خودا ڕادەگەیەنن، 21 بەڵام
هەموو شتێک تاقی بکەنەوە، چی باشە دەستی پێوە بگرن، 22 لە
هەموو جۆرە خراپەیەک دوور بکەونەوە. 23 خودای ئاشتی
خۆی بە تەواوی پیرۆزتان بکات. تەواوی ڕۆح و دەروون
و جەستەتان لە کاتی هاتنەوەی عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆماندا بێ گلەیی بپارێزن. 24 ئەو خودایەی بانگتان دەکات،
دڵسۆزە و بەڵێنی خۆی دەباتە سەر. 25 خوشکان و برایانم،
نوێژمان بۆ بکەن. 26 بە ماچی پیرۆز سڵاو لە هەموو گەلی
خودا بکەن. 27 بە ناوی مەسیحی خاوەن شکۆوە ڕاتاندەسپێرم
کە ئەم نامەیە بۆ هەموو باوەڕداران بخوێنرێتەوە. 28 با نیعمەتی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان لەگەڵتان بێت.

دووەم سالۆنیکی

1 لە پۆڵس و سیلا و تیمۆساوسەوە، بۆ کڵێسای سالۆنیکییەکان
کە لەگەڵ خودای باوکمان و عیسای مەسیحی خاوەن شکۆدا
بوونەتە یەک: 2 با نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوکمان و
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆوە لەگەڵتان بێت. 3 خوشکان،
برایان، دەبێت هەردەم لەبەر ئێوە سوپاسی خودا بکەین، وەک
شایستەیە، چونکە باوەڕتان زۆر گەشە دەکات و خۆشەویستی
هەر یەکێکتان و هەمووان بۆ یەکتری زیاد دەکات، 4 بۆیە
ئێمە خۆمان لە کڵێساکانی خودا شانازیتان پێوە دەکەین، بە
هۆی دانبەخۆداگرتن و باوەڕتان لەو هەموو چەوسانەوە
و ناخۆشییانەی کە بەرگەی دەگرن. 5 ئەمە بەڵگەیە کە
حوکمی خودا دادپەروەرانەیە، تاکو شیاوی شانشینی خودا
بن، ئەوەی کە لە پێناویدا ئازار دەچێژن. 6 لەبەر ئەوەی
خودا دادپەروەرە، ئەوانەی تەنگتان پێ هەڵدەچنن بە تەنگانە
سزایان دەداتەوە، 7 هەروەها ئێوە کە لە تەنگانەن، لەگەڵ ئێمە
حەسانەوەتان دەبێت. ئەوە کاتێک ڕوودەدات کە عیسای
خاوەن شکۆ لە ئاسمان لەگەڵ فریشتە بە تواناکانیدا لە گڕی
ئاگردا دەردەکەوێت. 8 سزای ئەوانە دەدات کە خودا
ناناسن و گوێڕایەڵی پەیامی ئینجیلی عیسای خاوەن شکۆمان
نابن، 9 ئەوانە بە لەناوچوونی هەتاهەتایی سزا دەدرێن، دوور لە
ئامادەبوونی مەسیح و شکۆی تواناکەی، (aiōnios g166) 10
کاتێک لەو ڕۆژەدا دێتەوە، تاکو لەلایەن گەلە پیرۆزەکەیەوە
ستایش بکرێت و ببێتە جێی سەرسامی لەنێو هەموو ئەوانەی
باوەڕیان هێناوە، چونکە لەلای ئێوە شایەتییەکەمان باوەڕی
پێ کرا. 11 هەردەم نزاتان بۆ دەکەین، تاکو خودامان واتان
لێ بکات شایانی بانگەوازەکەی بن، هەموو ئارەزوویەک بۆ
چاکە و ئەو کردارەی لە باوەڕەوە سەرچاوە دەگرێت بە
هێزەوە تەواوی بکات، 12 بۆ ئەوەی ناوی عیسای خاوەن
شکۆمان بەهۆی ئێوەوە شکۆدار بێت و ئێوەش بەهۆی ئەوەوە
شکۆدار بن، بەگوێرەی نیعمەتی خودامان و عیسای مەسیحی
بالادەست.

2 ئێتر خوشکان و برایان، دەربارەی هاتنەوەی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمان و کۆبوونەوەمان لەگەڵیدا، داواتان
لێ دەکەین 2 خێرا بیرتان نەهەژێت و نەترسن لەوەی کە دەڵێن
ڕۆژی یەزدان هاتووە، بە پشتبەستن بە بینینی ڕۆحی، پەیامی
زارەکی، یان بە نامەیەک کە دەڵێن گوایە لە ئێمەوەیە. 3 بە هیچ
شێوەیەک کەس هەڵتاننەخەڵەتێنێ، چونکە ئەو ڕۆژە نایێت
ئەگەر پێشتر هەڵگەڕانەوە نەیێت و مرۆڤی سەرپێچی، واتە
کوڕی وێرانبوو دەرنەکەوێت، 4 ئەوەی بەرهەڵستی دەکات و
بەسەر هەموو ئەوەی پێی دەگوترێ خودا یان پەرستراو خۆی
بەرز دەکاتەوە، تەنانەت لە پەرستگای خودا دادەنیشێت و
بانگەشەی خودایەتی دەکات. 5 ئایا لە یادتان نییە کە لەلاتان
بووم ئەمانەم پێ دەگوتن؟ 6 ئێستاش دەزانن چی بەربەستە،
تاکو لە کاتی خۆیدا ئاشکرا بکرێت. 7 ئێستا هێزی سەرپێچی بە
نهێنی کار دەکات، بەڵام تەنها هەتا ئەو کاتەی بەربەست
لەسەر ڕێ لادەچێت. 8 ئەوسا سەرپێچیکار ئاشکرا دەکرێت،
ئەوەی عیسای خاوەن شکۆ بە هەناسەی دەمی لەناوی دەبات
و بە دەرکەوتنی هاتنەوەی کۆتایی پێ دەهێنێت. 9 هاتنەوەی
سەرپێچیکار پەیوەستە بە کارەکانی شەیتانەوە. ئەو هەموو جۆرە
پەرجوو و نیشانە و کارێکی سەیری درۆیین بەکاردەهێنێت، 10
هەروەها بۆ چەواشەکردنی لەناوچووان هەموو بەدکارییەک
بەکاردەهێنێت، چونکە خۆشەویستی ڕاستییان ڕەتکردەوە،
ئەوەی ڕزگاریان دەکات. 11 لەبەر ئەم هۆیە خودا چەواشەی
بەهێزیان بۆ دەنێرێت بۆ ئەوەی باوەڕ بە درۆ بکەن، 12
تاکو هەموو ئەوانەی باوەڕ بە ڕاستی ناکەن و حەزیان لە
ناڕەواییە، تاوانبار بکرێن. 13 بەڵام ئەی خوشک و برایانی
خۆشەویستی مەسیحی خاوەن شکۆ، ئێمە دەبێت هەردەم لەبەر
ئێوە سوپاسی خودا بکەین، چونکە خودا ئێوەی بە یەکەمین
بەرهەم هەڵبژاردووە تاکو بەهۆی پیرۆزکردنتان لەلایەن ڕۆحی
پیرۆزەوە و باوەڕتان بە ڕاستییەکە، ڕزگارتان بێت. 14 بۆ
ئەمەش خودا لە ڕێگەی پەیامی ئینجیلەکەی ئێمەوە بانگی کردن،
بۆ دەستکەوتنی شکۆی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان.
15 کەواتە خوشکان و برایان، چەسپاو بن و دەست بگرن
بەو نەریتەی لە ئێمەوە فێربوون، چ بە وشە بێت یان بە نامە.
16 با عیسای مەسیحی پەروەردگارمان خۆی لەگەڵ خودای
باوکمان، ئەوەی خۆشیویستین و دڵنەوایی هەتاهەتایی و هیوایەکی

باشی بە نیعمەت پێداین، (aiōnios g166) 17 ورەتان بەرز بکاتەوە
و لە هەموو کردار و قسەیەکی چاک بتانچەسپێنێت.

3 لە کۆتاییدا ئەی خوشکان و برایانم، نوێژمان بۆ بکەن، تاکو
پەیامی مەسیحی خاوەن شکۆ بە خێرایی بڵاوبێتەوە و شکۆدار
بێت، هەروەک ئەوەی لەلای ئێوە ڕوویدا، 2 هەروەها تاکو
لە کەسانی بەد و خراپ ڕزگارمان بکات، چونکە هەمووان
باوەڕیان نییە. 3 بەڵام مەسیحی خاوەن شکۆ دڵسۆزە،
ئەوەی دەتانچەسپێنێت و لە شەیتان دەتانپارێزێت. 4 بەهۆی
مەسیحی خاوەن شکۆوە متمانەمان بە ئێوە هەیە کە ئەوەی
ڕامانسپاردووە دەیکەن و بەردەوام دەبن لەسەری. 5 با عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆ خۆشەویستی خودا و دانبەخۆداگرتنی
خۆی بخاتە دڵتانەوە. 6 ئێستاش خوشکان، برایان، بە ناوی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمانەوە ڕاتاندەسپێرین کە لە
هەر خوشک یان برایەک دوور بکەونەوە کە بە تەمبەڵی ژیان
بەڕێ دەکات و بەگوێرەی ئەو فێرکردنە ناڕوات کە لە ئێمەوە
وەریگرتووە. 7 ئێوە خۆتان دەزانن کە دەبێت چۆن لاسایی
ئێمە بکەنەوە، چونکە کاتێک لەلاتان بووین تەمبەڵ نەبووین،
8 بەخۆڕایی نانی کەسمان نەخواردووە، بەڵکو شەو و ڕۆژ
بە ڕەنج و ماندووبوون کارمان کردووە، تاکو نەبینە بار بۆ
کەستان. 9 ئەمەش نەک لەبەر ئەوەی مافمان نییە، بەڵکو بۆ
ئەوەی خۆمان بکەین بە نموونە بۆ ئێوە تاکو لاساییمان بکەنەوە.
10 تەنانەت کاتێک لەلاتان بووین ئەم ڕاسپاردەیەمان پێدان:
«ئەوەی کار نەکات، ناخوات.» 11 ئێمە بیستوومانە هەندێکتان
بە تەمبەڵی دەژین و کار ناکەن و خۆتان لە کاروباری کەسانی
دیکەدا هەڵدەقورتێنن. 12 بە ناوی عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆوە ئامۆژگاری و فەرمان بەو کەسانە دەکەین کە بە هێمنی
کار بکەن و نانی خۆیان بخۆن. 13 خوشک و برایان، ئێوەش
لە چاکەکاری ماندوو مەبن. 14 ئەگەر کەسێک گوێڕایەڵی ئەو
ڕاسپاردانە نەبوو کە لەم نامەیەدا هاتووە، دیاری بکەن و تێکەڵی
مەبن تاکو شەرمەزار بێت. 15 بە دوژمنی دامەنێن، بەڵکو
وەک برایەک ئاگاداری بکەنەوە. 16 با مەسیحی پەروەردگاری
ئاشتی خۆی لە هەموو کات و دۆخێکدا ئاشتیتان بداتێ. با
مەسیحی خاوەن شکۆ لەگەڵ هەمووتان بێت. 17 من پۆڵسم و
بە دەستخەتی خۆم ئەم سڵاوە دەنووسم. ئەمەش نیشانەیەکی
ڕاستیی هەموو نامەکانی منە، من بەم شێوەیە نامە دەنووسم. 18
با نیعمەتی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان لەگەڵ هەمووتان
بێت.

یەکەم تیمۆساوس

1 لە پۆڵسەوە کە نێردراوی عیسای مەسیحە بە فەرمانی
خودای ڕزگارکەرمان و عیسای مەسیحی هیوامان، 2 بۆ
تیمۆساوس، کوڕی ڕاستەقینەم لە باوەڕدا: با نیعمەت و
بەزەیی و ئاشتی لە خودای باوک و عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆمانەوە لەگەڵت بێت. 3 کاتێک بۆ ناوچەی مەکدۆنیا
چووم، لێت پاڕامەوە لەوێ لە شاری ئەفەسۆس بمێنیتەوە،
تاکو خەڵکێک ڕاسپێری فێرکردنێکی جیاواز نەدەن و 4 گوێ
نەدەنە ئەفسانە و ڕەچەڵەکی بێ کۆتایی، چونکە دەمەقاڵەی
لێ دەکەوێتەوە، لەبری پلانی خودایی کە لە باوەڕەوەیە. 5
ئامانجی ئەم ڕاسپاردەیە بریتییە لە خۆشەویستی لە دڵێکی پاک و
ویژدانێکی چاک و باوەڕێکی بێ دووڕوویی. 6 هەندێک لەمانە
لایانداوە، بەلای قسەی پووچدا ڕۆیشتوون، 7 دەیانەوێ ببنە
مامۆستای تەورات، هەرچەندە تێنا گەن لەوەی کە دەیڵێن و
دەیچەسپێنن. 8 بەڵام دەزانین تەورات چاکە، ئەگەر یەکێک بە
دروستی بەکاریبهێنێت، 9 هەروەها دەزانین تەورات بۆ کەسی
ڕاستودروست دانەنراوە، بەڵکو بۆ سەرپێچیکار و یاخیبووان،
خوانەناس و گوناهباران، پیس و گڵاوەکان، دایک و باوک
کوژان، بکوژان، 10 داوێنپیسان و نێربازان، بازرگانانی کۆیلە،
درۆزن و سوێندخۆرانی بە درۆ، هەر شتێکیش لە دژی
فێرکردنی دروست بێت، 11 بەگوێرەی پەیامی ئینجیلی شکۆی
خودای بەرەکەتدار، ئەوەی بە من سپێردراوە. 12 سوپاسی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان دەکەم، ئەوەی بەهێزی
کردم و بە دڵسۆزی داناوم و بۆ خزمەتکردن دەستنیشانی
کردم. 13 هەرچەندە جاران کفرکەر و چەوسێنەر و توندڕەو
بووم، بەڵام عیسا بەزەیی پێمدا هاتەوە، چونکە بە نەزانی و
بێباوەڕی دەمکرد. 14 سەرڕێژ بووم لە نیعمەتی مەسیحی
خاوەن شکۆمان، لەگەڵ ئەو باوەڕ و خۆشەویستییەی کە
بەهۆی یەکبوون لەگەڵ عیسای مەسیحدا بەدەست دێت. 15
ئەم قسەیە ڕاستە و تەواو شایانی قبوڵکردنە: عیسای مەسیح
بۆ ڕزگارکردنی گوناهباران هاتە جیهان، هیچ کەسێک بە
ئەندازەی من گوناهبار نییە. 16 بەڵام بەزەیی پێمدا هاتەوە،
تاکو یەکەم جار لە مندا عیسای مەسیح بەوپەڕی پشوودرێژی
دەربکەوێت، وەک نموونەیەک بۆ ئەوانەی باوەڕی پێ دەهێنن
بۆ ژیانی هەتاهەتایی. (aiōnios g166) 17 با بۆ هەتاهەتایە ڕێز
و شکۆمەندی بۆ پاشای هەتاهەتایی بێت کە نەمر و نەبینراو
و تاقە خودایە! ئامین. (aiōn g165) 18 کوڕم تیمۆساوس، ئەم
ڕاسپاردەیەت پێ دەسپێرم، بەگوێرەی ئەو پێشبینییانەی پێشتر
دەربارەی تۆ گوتراون، تاکو بەهۆیانەوە بە باشی بجەنگیت،
19 دەست بە باوەڕ و ویژدانێکی چاکەوە بگرە، کە هەندێک
کەس ڕەتیان کردەوە، جا کەشتی باوەڕیان تێکشکا، 20
لەوانە هیمینایۆس و ئەسکەندەر، ئەوانم دایە دەستی شەیتان، بۆ
ئەوەی فێربن کە کفر نەکەن.

2 بۆیە پێش هەموو شتێک تکا دەکەم، نوێژ و نزا و
پاڕانەوە و سوپاسگوزاریتان بۆ هەموو خەڵک بێت، 2 بۆ پاشا و
دەسەڵاتداران، تاکو بە ئاشتی و هێمنی و بەوپەڕی لەخواترسی
و ڕێزەوە بژین. 3 ئەمەش چاک و پەسەندکراوە لەلای خودای
ڕزگارکەرمان، 4 ئەوەی دەیەوێت هەموو خەڵکی ڕزگاریان
بێت و بەرەو ناسینی ڕاستی بێن، 5 چونکە خودا یەکە و
یەک ئاشتکەرەوە لەنێوان خودا و مرۆڤدایە، ئەویش عیسای
مەسیحی مرۆڤە، 6 ئەوەی خوێنی خۆی کردە بەهای ئازادی
بۆ هەمووان، شایەتیدانیش لە کاتی گونجاو بوو. 7 بۆ ئەمە من بە
مزگێنیدەر و نێردراو دەستنیشان کراوم، ڕاست دەڵێم و درۆ
ناکەم، فێرکاری باوەڕ و ڕاستیم بۆ نەتەوەکان. 8 جا دەمەوێ
پیاوان لە هەموو شوێنێکدا نوێژ بکەن و بێ تووڕەیی و مشتومڕ
دەستی پاکیان بەرز بکەنەوە. 9 ژنانیش پۆشاکیان بە شەرمەوە
بێت، بەڕێز و شیاوی خۆیان بڕازێننەوە، نەک بە ئەگریجە
و بە زێڕ و مرواری و جلی گرانبەها، 10 بەڵکو بە کرداری
چاک شیاوی ژنێک بێت کە بانگەشەی لەخواترسی بکات.
11 ژن با لە هێمنیدا و ئەوپەڕی ملکەچی فێر بێت. 12 ڕێگا
نادەم ژن فێرکردن بدات و دەسەڵاتی بەسەر پیاودا هەبێت،
بەڵکو دەبێت لە هێمنیدا بێت، 13 چونکە یەکەم جار ئادەم
شێوەی کێشرا، ئینجا حەوا. 14 هەروەها ئادەم هەڵنەخەڵەتا،
بەڵکو ژن هەڵخەڵەتا و کەوتە گوناهەوە. 15 بەڵام بە منداڵبوون
ڕزگاری دەبێت، ئەگەر لە باوەڕ و خۆشەویستی و پیرۆزی و
شیاویدا بمێننەوە.

3 ئەم قسەیە ڕاستە: ئەگەر یەکێک چاوی لە چاودێری
بێت، حەزی لە چاکەکارییە. 2 چاودێر دەبێت گلەیی لەسەر
نەبێت، مێردی یەک ژن بێت، وریا و ژیر و بەڕێز و میوان
دۆست بێت، بتوانێت خەڵک فێربکات، 3 سەرخۆش و
توندوتیژ نەبێت، بەڵکو دڵنەرم بێت، شەڕفرۆش نەبێت،
حەزی لە پارە نەبێت. 4 خێزانەکەی باش بەڕێوە ببات،
منداڵەکانی بەوپەڕی ڕێزەوە ملکەچ بن. 5 ئەگەر کەسێک
نەزانێت خێزانەکەی بەڕێوە ببات، چۆن چاودێری کڵێسای
خودا دەکات؟ 6 تازە نەبێت لە باوەڕ، نەوەک لووتبەرز بێت و
هەمان سزای شەیتانی بەسەردا بدرێت. 7 دەبێت ناوبانگی
باش بێت لەلای ئەوانەی لە دەرەوەن، نەوەک قسەی بێتە
سەر و بکەوێتە بەر داوی شەیتان. 8 خزمەتکارانیش دەبێت
بەڕێز بن، دوو زمان نەبن، شەراب زۆر نەخۆنەوە، چاویان
لە دەستکەوتی ناڕەوا نەبێت، 9 بە ویژدانێکی پاک دەست
بە ڕاستییە قووڵەکانی باوەڕەکەوە بگرن. 10 با یەکەم جار تاقی
بکرێنەوە، کە بێ گلەیی بوون، با وەک خزمەتکار خزمەت
بکەن. 11 ژنەکانیش دەبێت بەڕێز بن، بوختانکەر نەبن، وریا
بن، لە هەموو شتێکدا دڵسۆز بن. 12 با خزمەتکار مێردی یەک
ژن بێت و ماڵ و منداڵی باش بەڕێوە ببات. 13 ئەوانەی
باش خزمەتیان کردووە، پلەیەکی باش و متمانەیەکی زۆر لە
باوەڕیان بە عیسای مەسیح بەدەستدەهێنن. 14 هەرچەندە
هیوادارم زوو بێمە لات، بەڵام ئەمانەت بۆ دەنووسم، 15 تاکو
ئەگەر من لە هاتنم دوا کەوتم، تۆ بزانی خەڵک چۆن لە ماڵی
خودا ڕەفتار بکەن، کە کڵێسای خودای زیندووە و کۆڵەکە و
بناغەی ڕاستییە. 16 بێگومان نهێنی لەخواترسی گەورەیە، کە
ئەمەیە: «ئەو لە جەستەدا دەرکەوت، لەلایەن ڕۆحی پیرۆزەوە
پاکانەی بۆ کرا، لەلایەن فریشتەکانەوە بینرا، لەنێو نەتەوەکان
جاڕی بۆ درا، لە جیهاندا باوەڕی پێ هێنرا و لە شکۆمەندیدا
بەرزکرایەوە.»

4 ڕۆح بە ڕاشکاوی دەفەرموێ کە لە کۆتایی ڕۆژگاردا
هەندێک کەس لە باوەڕەکە هەڵدەگەڕێنەوە و بە دوای
ڕۆحی چەواشە و فێرکردنەکانی ڕۆحە پیسەکان دەکەون. 2 ئەم
جۆرە فێرکردنە لە ڕێگەی درۆزنە دووڕووەکانەوە دێت کە
ویژدانیان داخکراوە. 3 هاوسەرگیری قەدەغە دەکەن، فەرمانی
نەخواردن دەدەن لەو خۆراکەی کە خودا بەدیهێناوە بۆ
ئەوەی بە سوپاسی باوەڕداران و ڕاستیناسان وەربگیردرێت. 4
هەموو بەدیهێنراوی خودا چاکە، ئەگەر شتێک بە سوپاسەوە
وەرگیرا ڕەت ناکرێتەوە، 5 چونکە بە وشەی خودا و نوێژەوە
پیرۆزکراوە. 6 ئەگەر تۆ بەمانە ڕێنمایی خوشکان و برایان بکەیت،
ئەوا دەبیتە خزمەتکارێکی باشی عیسای مەسیح، کە بە وشەکانی
باوەڕەکە و فێرکردنی باش پەروەردە کرایت و شوێنی دەکەویت.
7 ئەفسانەی پووچ و هەقایەتی پیرێژنان ڕەت بکەوە، بەڵام
خۆت لەسەر لەخواترسی ڕابهێنە. 8 وەرزشی جەستەیی بۆ
هەندێک شت سوودبەخشە، بەڵام لەخواترسی بۆ هەموو
شتێک سوودبەخشە، چونکە بەڵێنی ژیانی ئێستا و داهاتووی
تێدایە. 9 ئەم قسەیە ڕاستە و شایانی پەسەندکردنی تەواوە.
10 بۆ ئەمە ڕەنج دەدەین و تێدەکۆشین، چونکە هیوامان بە
خودای زیندووە، ئەوەی ڕزگارکەری هەموو خەڵکە، بە
تایبەتیش باوەڕداران. 11 بەم شتانە ڕاسپێرە و فێربکە. 12 با
کەس سووکایەتی بە گەنجییەتیت نەکات، بەڵکو ببە نموونەی
باوەڕداران لە قسە و ڕەفتاردا، لە خۆشەویستی و باوەڕ و
پاکیتدا. 13 هەتا دێم بایەخ بە خوێندنەوەی گشتی نووسراوە
پیرۆزەکان و وتاردان و فێرکردن بدە. 14 ئەو بەهرەیەی لە تۆدایە
پشتگوێی مەخە، ئەوەی بە پێشبینی وەرتگرتووە کاتێک پیرانی
کڵێسا دەستیان لەسەر دانایت. 15 بایەخ بەم شتانە بدە، هەموو
توانای خۆتی تێدا بەکاربهێنە، تاکو پێشکەوتنت بۆ هەمووان
دەربکەوێت. 16 ئاگاداری خۆت و فێرکردنت بە، لەسەری
بەردەوام بە، چونکە ئەگەر ئەمەت کرد خۆت و گوێگرانیشت
ڕزگار دەکەیت.

5 پیر سەرزەنشت مەکە، بەڵکو وەک باوک هانی بدە.
وەک برا لەگەڵ گەنجان هەڵسوکەوت بکە، 2 وەک دایک
لەگەڵ پیرێژن، لەگەڵ کچانیش وەک خوشک بەوپەڕی پاکی.
3 ڕێز لەو بێوەژنانە بگرە کە بەڕاستی بێوەژنن. 4 بەڵام ئەگەر
بێوەژنێک منداڵ و وەچەی هەبوو، با فێربن یەکەم جار وەک
ئەرکی باوەڕە ڕێز لە خانەوادەیان بگرن و چاکەی دایک
و باوکیان بدەنەوە، چونکە ئەمە پەسەندکراوە لای خودا. 5

بێوەژنی ڕاستەقینە بە تەنهایە، هیوای بە خودایە، شەو و ڕۆژ
بەردەوامە لە نوێژ و پاڕانەوە. 6 بەڵام ئەوەی بە چێژی دنیایی
دەژیێت، بە زیندوویی مردووە. 7 جا ئەمانەیان پێ ڕاسپێرە
تاکو بێ گلەیی بن. 8 بەڵام ئەگەر یەکێک بایەخ بە نزیکەکەی
نادات بە تایبەتی ئەندامانی خێزانی، ئەوا نکۆڵی لە باوەڕ کردووە
و خراپترە لە بێباوەڕ. 9 ئەگەر بێوەژنێک تەمەنی لە شەست
ساڵ کەمتر نەبێت و یەک مێردی هەبووبێت، لە لیست
بنووسرێت. 10 هەروەها دەبێت بە چاکەکاری شایەتی بۆ
بدرێت، منداڵی بەخێو کردبێت، میوانداری کردبێت، پێی
باوەڕدارانی شوشتبێت، یارمەتی لێقەوماوانی دابێت، بە هەموو
جۆرە چاکەکارییەک هەستا بێت. 11 بەڵام بێوەژنانی گەنج
لەم لیستەیە دامەنێن، چونکە کاتێک ئارەزووەکانیان زاڵ دەبێت
پشت لە مەسیح دەکەن، حەز لە شووکردنەوە دەکەن. 12
ئینجا تاوانبار دەکرێن، چونکە پەیمانی یەکەمیان شکاندووە.
13 هەروەها فێری بێکاری و ماڵەوماڵکردن دەبن، نەک تەنها
بێکاری، بەڵکو غەیبەتکاری و خۆخستنە کاروباری خەڵک،
باسی هەندێک شت دەکەن کە پێویست نییە. 14 بۆیە دەمەوێ
بێوەژنانی گەنج مێرد بکەنەوە، تاکو منداڵیان ببێت و ماڵ
بەڕێوە ببەن و دەرفەت نەدەنە دوژمن بۆ بوختانپێکردنمان، 15
چونکە هەندێکیان گومڕا بوونە و بەدوای شەیتان کەوتوون.
16 ئەگەر ژنە باوەڕدارێک بێوەژنێکی لە کەسوکاری هەبوو،
با یارمەتی بدات و نەبێتە بار بەسەر کڵێساوە، تاکو کڵێسا
یارمەتی ئەوانە بدات کە بەڕاستی بێوەژنن. 17 ئەو پیرانەی
کە بە باشی کڵێسا بەڕێوەدەبەن، شایانی ڕێزێکی دووقاتن، بە
تایبەت ئەوانەی لە وتاردان و فێرکردنی وشەی خودا ماندوو
دەبن، 18 چونکە نووسراوە پیرۆزەکە دەفەرموێ: [لە کاتی
گێرەکردن دەمی گا مەگرە،] هەروەها: [کرێکار شایانی کرێی
خۆیەتی.] 19 سکاڵا لەسەر هیچ پیرێک قبوڵ مەکە، بە دوو
یان سێ شایەت نەبێت. 20 ئەوانەی گوناه دەکەن لەبەردەم
هەمووان سەرزەنشتیان بکە، بۆ ئەوەی ئەوانی دیکەش بترسن.
21 لەبەردەم خودا و عیسای مەسیح و فریشتە هەڵبژێردراوەکان
ڕاتدەسپێرم، ئەم ڕاسپاردانە بە بێ لایەنگری بەجێبگەیەنە و
هیچ شتێک بە دەمارگیرییەوە مەکە. 22 بە پەلە دەست لەسەر
کەس دامەنێ و بەشداری گوناهی خەڵکی دیکە مەکە. خۆت
بە پاکی ڕابگرە. 23 ئیتر تەنها ئاو مەخۆرەوە، بەڵکو لەبەر
گەدە و نەخۆشییە زۆرەکانت، هەندێک شەراب بخۆوە. 24
هەندێک کەس گوناهەکانیان ئاشکرایە و پێشیان دەکەوێت بۆ
حوکمدان، بەڵام هەندێکی دیکە دوایان دەکەوێت. 25 بە هەمان
شێوە کرداری چاک ئاشکرایە، تەنانەت ئەوانەی ئاشکراش نین
ناتوانرێ بشاردرێنەوە.

6 هەموو ئەوانەی لەژێر نیری کۆیلایەتیدان، با گەورەکانیان
بە شیاوی ئەوپەڕی ڕێز بزانن، تاکو کفر بە ناوی خودا و
فێرکردنەکەی نەکرێت. 2 ئەوانەی گەورەکانیان باوەڕدارن با
سووکایەتییان پێ نەکەن، چونکە برای باوەڕدارن. لە جێگەی
ئەوە، با زیاتر خزمەتیان بکەن، لەبەر ئەوەی ئەوانەی سوود لە
خزمەتیان وەردەگرن باوەڕدار و خۆشەویستن. جا ئەمانەیان
فێربکە و هانیان بدە. 3 ئەگەر کەسێک بە جۆرێکی دیکە
خەڵک فێردەکات کە ناگونجێت لەگەڵ پەیامی دروستی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان و لەگەڵ ئەو فێرکردنەی
لەسەر لەخواترسی ڕاوەستاوە، 4 ئەوا لووتبەرزە و هیچ
تێناگات، حەز لە شەڕەقسە و دەمەقاڵێ دەکات کە دەبێتە
هۆی چاوپیسی، ناکۆکی، بوختان، گومانی خراپ و 5
ململانێ. ئەمانەش ئەو کەسانە دەیکەن کە بیریان خراپ بووە
و ڕاستییان لێ ون بووە و لەخواترسی بە بازرگانی دادەنێن. 6
بەڵام لەخواترسی ئەگەر بە قایلبوون بێت قازانجێکی گەورەیە.
7 لەبەر ئەوەی هیچمان نەهێناوە بۆ جیهان، ئاشکرایە ناتوانین
هیچیشی لێ ببەینە دەرەوە. 8 جا ئەگەر خواردن و پۆشاکمان
هەیە با پێی ڕازیبین. 9 بەڵام ئەوانەی حەز دەکەن دەوڵەمەند
بن، دەکەونە تاقیکردنەوە و داوەوە، هەروەها دەکەونە نێو
زۆر ئارەزووی گەوجانە و زیانبەخشەوە، کە وا دەکات
مرۆڤ تێبکەوێت و لەناوبچێت. 10 لەبەر ئەوەی خۆشویستنی
پارە یەکێکە لە سەرچاوەکانی هەموو جۆرە خراپەکارییەک،
هەندێک کەس بەدوایدا گەڕان ون بوون لە باوەڕەکەیان و
خۆیان تووشی ئازارێکی زۆر کرد. 11 بەڵام تۆ، ئەی پیاوی
خودا لەم شتانە ڕابکە. بەدوای ڕاستودروستی و لەخواترسی و
باوەڕ و خۆشەویستی و دانبەخۆداگرتن و دڵنەرمیدا بگەڕێ.
12 لە کێشمەکێشی باوەڕەکەدا باش تێبکۆشە. دەست بە

ژیانی هەتاهەتاییەوە بگرە، ئەوەی خودا بانگی کردووی بۆی،
کاتێک لەبەردەم چەندین شایەتدا بە باشی دانت پێدا نا.
(aiōnios g166) 13 ڕاتدەسپێرم لەبەردەم خودا، ئەوەی ژیان
بە هەمووان دەدات و لەبەردەم عیسای مەسیح، ئەوەی
شایەتی باشی دا لەلای پیلاتۆسی پۆنتی، 14 کە بە پاکی و
بێ گلەیی ئەو ڕاسپاردانە بپارێزیت، هەتا ڕۆژی دەرکەوتنی
عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان، 15 ئەوەی خودا لە کاتی
دیاریکراو دەریدەخات. خودا، بەرەکەتدار و تاقە سەرۆک،
پاشای پاشایان، گەورەی گەورەکان، 16 تەنها ئەو نەمرە، لە
ڕووناکی نیشتەجێیە و کەس لێی نزیک نابێتەوە، ئەوەی کەس
نەیبینیوە و ناتوانێ بیبینێت، بۆ ئەوە ڕێز و توانای هەتاهەتایی!
ئامین. (aiōnios g166) 17 دەوڵەمەندەکانی ئەم ڕۆژگارە ڕابسپێرە
لووتبەرز نەبن و هیوایان بە سامانی لەناوچوو نەبێت، بەڵکو بە
خودا، کە هەموو شتێکمان بە تێروپڕی دەداتێ تاکو خۆشیی
لێ ببینین. (aiōn g165) 18 ڕایانبسپێرە چاکە بکەن و لە کاری
چاکەدا دەوڵەمەند بن، دڵفراوان بن و ئامادەبن بەشی خەڵکی
دیکە بدەن، 19 بەم شێوەیە گەنجینە و بناغەیەکی چاک بۆ
دواڕۆژ دادەنێن و ژیانێکی ڕاستەقینە بەدەستدەهێنن. 20
تیمۆساوس، سپاردەکە بپارێزە. خۆت دووربخەرەوە لە هەموو
کفرێکی هیچوپووچ و لەو وتە بێ کەڵکانەی بە درۆ ناونراون
زانست، 21 کە هەندێک کردیانە پیشە و لە ڕێگای باوەڕەکە
گومڕا بوون. با نیعمەتتان لەگەڵ بێت.

دووەم تیمۆساوس

1 لە پۆڵسەوە کە بە خواستی خودا نێردراوی عیسای
مەسیحە، بەگوێرەی بەڵێنی ژیان کە بە یەکبوون لەگەڵ عیسای
مەسیحدا بەدەستدێت، 2 بۆ کوڕی خۆشەویستم تیمۆساوس: با
نیعمەت و بەزەیی و ئاشتی لە خودای باوک و عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆمانەوە لەگەڵت بێت. 3 سوپاسی خودا دەکەم،
ئەوەی هەروەک باوباپیرانم بە ویژدانێکی پاک دەیپەرستم،
کاتێک بە شەو و ڕۆژ بێ بڕانەوە لە پاڕانەوەکانمدا یادت
دەکەم. 4 کاتێک یادی فرمێسکەکانت دەکەمەوە، پەرۆشی
بینینت دەبم تاکو پڕبم لە خۆشی. 5 باوەڕی بێ دووڕوویی تۆم
وەبیر دێتەوە کە یەکەم جار لە ناخی لوئیسی داپیرەت و یونیکی
دایکتدا نیشتەجێ بوو، دڵنیام لە تۆشدایە. 6 لەبەر ئەمە وەبیرت
دەهێنمەوە ئەو بەهرەیە دابگیرسێنیت کە لەدوای ئەوەی من
دەستم لەسەرت دانا خودا پێی بەخشیت، 7 چونکە خودا
ڕۆحی ترسی پێمان نەبەخشیوە، بەڵکو ڕۆحی هێز و خۆشەویستی
و خۆڕاگریی پێ بەخشیوین. 8 بۆیە نە لە بەرامبەر پەیامەکە
سەبارەت بە مەسیحی خاوەن شکۆمان و نە بەرامبەر بە من
کە لە پێناوی ئەودا بەند کراوم هەست بە شەرمەزاری مەکە،
بەڵکو لەگەڵ من و بە پشتبەستن بە هێزی خودا بەشداری
لەو ئازارەدا بکە کە بەهۆی مزگێنییەوە دەیچێژیت. 9 خودا
ڕزگاری کردین و بە بانگەوازێکی پیرۆز بانگی کردین، نەک
بەگوێرەی کردارمان، بەڵکو بەگوێرەی خواست و نیعمەتی
خۆی کە پێش دەستپێکی زەمانە بەهۆی یەکبوونمان لەگەڵ
عیسای مەسیحدا پێمان دراوە، (aiōnios g166) 10 ئێستاش ئاشکرا
بوو بە دەرکەوتنی عیسای مەسیحی ڕزگارکەرمان، ئەوەی
مردنی لەناو برد و لە ڕێگەی پەیامی ئینجیلەوە ژیان و نەمریی
ڕووناک کردەوە. 11 بۆ ئەم مزگێنییە بە مزگێنیدەر و نێردراو
و مامۆستا دەستنیشان کرام. 12 لەبەر ئەم هۆیەش ئەم ئازارانە
دەچێژم، بەڵام شەرمی پێوە ناکەم، چونکە دەزانم باوەڕم
بە کێ هێناوە، دڵنیام مەسیح دەتوانێ پارێزگاری سپاردەکەم
بکات هەتا ئەو ڕۆژە. 13 بەدوای ئەو فێرکردنە دروستە
بکەوە کە لە منت بیستووە، بیکە سەرمەشقی ژیانت، لەگەڵ
ئەو باوەڕ و خۆشەویستییەی کە لە یەکبوون لەگەڵ عیسای
مەسیحدا هەیە. 14 سپاردە چاکەکە بە ڕۆحی پیرۆز بپارێزە
کە تیاماندا نیشتەجێیە. 15 ئەمە دەزانی، هەموو ئەوانەی لە
ئاسیادان وازیان لێ هێنام، لەوانە فیگەلۆس و هەرمۆگینیس.
16 با مەسیحی باڵادەست بەزەیی بە خێزانی ئۆنیسیفۆرۆسدا
بێتەوە، چونکە زۆر جار وورەی بەرز کردومەتەوە و شەرمی بە
کۆت و زنجیرم نەبووە، 17 بەڵکو کاتێک لە ڕۆما بوو، بە
پەرۆشییەوە بەدوامدا گەڕا و منی دۆزییەوە. 18 با لە ڕۆژی
لێپرسینەوەدا بەهۆی مەسیحی باڵادەستەوە بەزەیی خودای
باوک بەدەستبهێنێت. تۆ باش دەزانیت کە لە ئەفەسۆس بە
چەندین شێوە خزمەتی کردم.

2 بۆیە کوڕی خۆم، تۆ بەهێز بە بەو نیعمەتەی کە لە
عیسای مەسیحدایە. 2 ئەوەی لەبەردەم چەندین شایەتدا لە
منت بیستووە، بە خەڵکی دڵسۆزی بسپێرە کە لێهاتوو بن بۆ
ئەوەی خەڵکی دیکەش فێربکەن. 3 وەک سەربازێکی چاک
بۆ عیسای مەسیح، لەگەڵمان بەشداری لە ئازار بکە. 4 هیچ
سەربازێک خۆی بە کاروباری ڕۆژگارەوە خەریک ناکات
تاکو فەرماندەکەی ڕازی بکات. 5 ئەگەر یەکێک پێشبڕکێ
بکات، خەڵات ناکرێت ئەگەر شوێن یاسای پێشبڕکێکە
نەکەوێت. 6 جوتیاری ڕەنجدەر دەبێ یەکەم کەس بێت
بەشی خۆی لە بەرهەمەکە ببات. 7 بیربکەوە لەوەی دەیڵێم،
مەسیحی خاوەن شکۆ یارمەتیت دەدات لە هەموو شتێک
تێبگەیت. 8 یادی عیسای مەسیح بکە، کە لەنێو مردووان
هەستایەوە و لە نەوەی داود بوو. ئەمە پەیامی ئینجیلەکەمە، 9
کە لە پێناویدا ئازار دەچێژم و وەک تاوانبارێک کۆت و
زنجیر کراوم، بەڵام وشەی خودا کۆت ناکرێت. 10 بۆیە
بەرگەی هەموو شتێک دەگرم لەبەر ئەوانەی خودا هەڵیبژاردن،
تاکو ئەوانیش ئەو ڕزگارییە بەدەستبهێنن کە بەهۆی عیسای
مەسیحەوەیە، لەگەڵ شکۆی هەتاهەتایی. (aiōnios g166) 11
ئەم قسەیە ڕاستە: «ئەگەر لەگەڵیدا مردبین، لەگەڵیشی دەژین،
12 ئەگەر دانبەخۆدا بگرین، لەگەڵیدا پاشایەتی دەکەین. ئەگەر
نکۆڵی لێ بکەین، ئەویش نکۆڵیمان لێدەکات. 13 ئەگەر دڵسۆز
نەبین، ئەو هەر بە دڵسۆزی دەمێنێتەوە، چونکە ناتوانێت
نکۆڵی لە خۆی بکات.» 14 ئەمانەیان بیربخەوە و لە شەڕەقسە

ئاگاداریان بکەوە لەبەردەم خودا، چونکە سوودی نییە، بەڵکو
بیسەران دەڕووخێنێت. 15 کۆشش بکە وەک کارگەرێکی بێ
شەرمەزاری خۆت بسەلمێنی بۆ خودا، بە ڕێگای ڕاست وشەی
ڕاستی لێک بدەیتەوە. 16 خۆت لە قسەی هیچوپووچ بپارێزە،
چونکە زیاتر و زیاتر مرۆڤ بەرەو خوانەناسی دەبات. 17
وشەکانیان وەک لاڕەشیە تەشەنە دەکات. لەوانە هیمینایۆس
و فیلێتۆس، 18 کە لە ڕاستی دەرچوون و دەڵێن هەستانەوە
ڕوویداوە، ئیتر باوەڕی هەندێک هەڵدەگێڕنەوە. 19 بەڵام
بناغە توندەکەی خودا چەسپاوە، ئەم مۆرەی لەسەرە: [یەزدان
ئەوانەی هی خۆیەتی دەیانناسێت،] هەروەها «ئەوەی ناوی
یەزدانی لەسەرە، با لە بەدکاری دووربکەوێتەوە.» 20 بەڵام لە
ماڵێکی گەورەدا تەنها قاپوقاچاغی زێڕ و زیو نییە، بەڵکو تەختە
و قوڕیشی لێیە کە هەندێکیان بۆ ڕێزلێنانن و هەندێکی دیکەشیان
بۆ کاروباری ئاساییِن. 21 بۆیە ئەگەر یەکێک خۆی لەمانە پاک
بکاتەوە، ئەوا دەبێتە جامێک بۆ ڕێزلێنان، پیرۆز و سوودبەخش
بۆ گەورەکەی، ئامادە بۆ هەموو کارێکی چاک. 22 لە
هەوەسەکانی گەنجییەتی ڕابکە، کۆشش بکە بۆ ڕاستودروستی
و باوەڕ و خۆشەویستی و ئاشتی لەگەڵ ئەوانەی بە دڵێکی
پاک لە مەسیحی باڵادەست دەپاڕێنەوە. 23 لە گفتوگۆی
پووچ و نەزان دووربکەوە، بزانە شەڕی لێ دەکەوێتەوە. 24
بەندەی مەسیحی خاوەن شکۆ نابێت شەڕفرۆش بێت، بەڵکو
دەبێت لەگەڵ هەمووان میهرەبان بێت، هەروەها پێویستە لە
کاتی تەنگانەدا دان بەخۆیدا بگرێت. 25 ئەوانەی بەربەرەکانێی
دەکەن بە دڵنەرمی ڕاستیان بکاتەوە، بە هیوای ئەوەی خودا
تۆبەکردنی ڕاستی ناسینیان بداتێ 26 و لە داوی شەیتان هۆشیان
بەخۆیاندا بێتەوە، ئەوەی بۆ ئەنجامدانی خواستی خۆی بەندی
کردن.

3 ئەوە بزانە کە لە ڕۆژانی کۆتاییدا کاتێکی تەنگانە دادێت،
2 چونکە خەڵکی خۆیان خۆشدەوێ، پارەیان خۆشدەوێ،
لووتبەرزن، خۆهەڵکێشن، زمانپیسن، گوێڕایەڵی دایک و
باوک نابن، سوپاسگوزار نین، گڵاون، 3 بێ خۆشەویستین،
گەردن ئازاد ناکەن، بوختانکەرن، بەسەرخۆدا زاڵنەبوون،
دڕندەن، حەز لە چاکە ناکەن، 4 ناپاکن، سەرەڕۆ و
لەخۆبایین، زیاتر حەزیان لە چێژە نەک خۆشەویستی خودا، 5
ڕواڵەتی خواترسییان هەیە، بەڵام نکۆڵی لە هێزەکەی دەکەن. جا
لەوانە دووربکەوەوە. 6 ئەوانە لەو جۆرە کەسانەن کە بە ماڵاندا
دەگەڕێن، ژنە لاوازەکان دەستەمۆ دەکەن، کە بە بارگرانی
گوناهەوە شوێنی هەموو جۆرە هەوەسێک کەوتوون، 7
هەردەم فێر دەبن، بەڵام هەرگیز ناتوانن ڕاستی بناسن. 8 وەک
چۆن یەنیس و یەمبریس بەربەرەکانێی موسایان کرد، ئەوانەش
بەربەرەکانێی ڕاستی دەکەن. ئەو پیاوانە مێشکیان گەندەڵ بووە
و لەلایەن باوەڕەکەوە ڕەتکراونەتەوە. 9 بەڵام زیاتر پێش
ناکەون، چونکە گێلایەتییان بۆ هەمووان دەردەکەوێت، وەک
گێلایەتی ئەوانی لێهات. 10 بەڵام تۆ، فێرکردن و شێوازی ژیان،
ئامانج و باوەڕ، ئارامگرتن و خۆشەویستی و دانبەخۆداگرتن،
11 چەوسانەوە و ئازاری منت زانی، ئەوەی لە ئەنتاکیا و
کۆنیا و لیسترا بەسەرم هات و بەرگەی چ چەوسانەوەیەکم
گرت، بەڵام مەسیحی باڵادەستیش لە هەموویان دەربازی
کردم. 12 هەموو ئەوانەی دەیانەوێ بە لەخواترسییەوە بە
یەکبوون لەگەڵ عیسای مەسیح بژین، دەچەوسێنرێنەوە، 13
بەڵام خراپەکار و فێڵبازان بەرەو خراپتر دەڕۆن کە چەواشەکار
و چەواشەکراون. 14 بەڵام تۆ، لەسەر ئەوە بمێنەوە کە فێری
بوویت و دڵنیابوویت، چونکە زانیت لە کێ فێربوویت، 15
هەروەها لە منداڵییەوە لە نووسراوە پیرۆزەکانەوە دەزانیت
کە دەتوانن لە ڕێگەی باوەڕ بە عیسای مەسیح بتکەنە دانا
بۆ بەدەستهێنانی ڕزگاری. 16 هەموو نووسراوە پیرۆزەکان لە
سروشی خودان، سوودبەخشن بۆ فێرکردن و سەرزەنشت و
ڕاستەڕێکردن و لێڕاهێنان لە ڕاستودروستی، 17 تاکو پیاوی
خودا تەواو ئامادە بێت بۆ هەموو کارێکی باش.

4 لەبەردەم خودا و عیسای مەسیح، ئەوەی لە داهاتوودا
زیندووان و مردووان حوکم دەدات، لەبەر دەرکەوتنی خۆی و
شانشینەکەی ڕاتدەسپێرم: 2 وشەی خودا ڕابگەیەنە، ئامادە بە
لەکاتی گونجاو و نەگونجاو، سەرزەنشت بکە، ڕابخوڕە، ورە
بەرز بکەوە، بەوپەڕی پشوودرێژی و فێرکردنەوە، 3 چونکە
کاتێک دێت خەڵک بەرگەی فێرکردنی دروست ناگرن، بەڵکو
بەگوێرەی ئارەزووی تایبەتی خۆیان مامۆستا کۆدەکەنەوە تاکو

ختووکەی گوێیان بدات. 4 بۆ ڕاستی گوێیان دادەخەن، بۆ
ئەفسانە لادەدەن. 5 بەڵام تۆ، لە هەموو شتێکدا وریابە، لە
ئازاردا دان بە خۆتدا بگرە، بە کاری مزگێنیدەری هەستە،
خزمەتی خۆت تەواو بکە. 6 سەبارەت بە من، وا وەک
شەرابی پێشکەشکراو دەڕژێم و کاتی کۆچکردنم هاتووە.
7 تێکۆشانێکی باش تێکۆشاوم، پێشبڕکێکەم تەواو کرد و
باوەڕەکەم پاراست. 8 ئێستا تاجی ڕاستودروستیم بۆ دانراوە،
ئەوەی مەسیحی خاوەن شکۆ کە دادوەری ڕاستودروستە لەو
ڕۆژەدا دەمداتێ، تەنها بۆ من نییە، بەڵکو بۆ هەموو ئەوانەشە
کە پەرۆشی دەرکەوتنین. 9 کۆشش بکە زوو بێیتە لام،
10 چونکە دیماس بەجێی هێشتم، ئەم جیهانەی خۆشویست
و چوو بۆ سالۆنیکی، کریسکینیش بۆ گەلاتیا و تیتۆس بۆ
دەلماتیا. (aiōn g165) 11 بە تەنها لۆقام لەلایە. مەرقۆس لەگەڵ
خۆت بهێنە، چونکە لە خزمەتکردندا سوودی بۆم هەیە. 12
تیخیکۆسم ناردووە بۆ ئەفەسۆس. 13 کاتێک هاتیت، ئەو
کەوایە لەگەڵ خۆت بهێنە کە لە ترۆئاس لەلای کارپۆس
بەجێم هێشت، تۆمارەکانیش بهێنە، بە تایبەت دەستنووسەکان.
14 ئەسکەندەری مسگەر زۆر خراپەی لەگەڵ کردم، مەسیحی
خاوەن شکۆ تۆڵەی لێدەکاتەوە لەسەر کردارەکانی. 15 خۆتی
لێ بپارێزە، چونکە زۆر بەرهەڵستی پەیامەکەمانی کرد. 16 لە
بەرگری یەکەمم کەس لەگەڵم نەهات، بەڵکو هەموو بەجێیان
هێشتم. خودایە، لەسەریان هەژمارد مەکە. 17 بەڵام مەسیحی
خاوەن شکۆ لەگەڵم وەستا و بەهێزی کردم، تاکو بە منەوە
جاڕدانەکە بە تەواوی بدرێت و هەموو گەلان بیبیستن. ئیتر لە
دەمی شێر دەرباز بووم. 18 مەسیحی خاوەن شکۆ لە هەموو
خراپەیەک دەربازم دەکات و ڕزگارم دەکات بۆ شانشینە
ئاسمانییەکەی. با هەتاهەتایە مەسیح شکۆدار بێت! ئامین. (aiōn
g165) 19 سڵاو لە پریسکیلا و ئەکیلا و خێزانی ئۆنیسیفۆرۆس
بکە. 20 ئەراستۆس لە کۆرنسۆس مایەوە، بەڵام ترۆفیمۆسم بە
نەخۆشی لە میلیتۆس بەجێهێشت. 21 کۆشش بکە پێش زستان
بێی. یوبولۆس و پودیس و لینۆس و کلاودیا و هەموو خوشکان
و برایان سڵاوت لێدەکەن. 22 مەسیحی خاوەن شکۆ لەگەڵ
ڕۆحت بێت. با نیعمەتتان لەگەڵ بێت.

تیتۆس

1 لە پۆڵسەوە، بەندەی خودا و نێردراوی عیسای مەسیح،
لە پێناوی گەشەکردنی باوەڕی ئەوانەی خودا هەڵیبژاردوون بۆ
ناسینی ئەو ڕاستییەی کە بەرەو لەخواترسییان دەبات، 2 بە
هیوای ئەو ژیانە هەتاهەتاییەی کە خودا، ئەوەی هەرگیز درۆ
ناکات، لەپێش دەستپێکی زەمان بەڵێنی داوە. (aiōnios g166) 3
لە کاتی خۆیدا وشەکەی بە ڕاگەیاندن دەرخست، ئەوەی
بەگوێرەی فەرمانی خودای ڕزگارکەرمان بە من سپێردرا. 4
بۆ تیتۆسی کوڕی ڕاستەقینەم بەگوێرەی باوەڕی هاوبەشمان:
با نیعمەت و ئاشتی لە خودای باوک و عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمانەوە لەگەڵت بێت. 5 لەبەر ئەمە تۆم لە دوورگەی
کریت بەجێهێشت، تاکو ئەو شتانەی ماونەتەوە ڕێکیان بخەیت
و لە هەموو شارێکدا پیران دابنێیت، وەک ڕامسپاردوویت.
6 پیر دەبێت گلەیی لەسەر نەبێت، مێردی یەک ژن بێت،
منداڵەکانی باوەڕدار بن و کەس لەسەر بەڕەڵایی و یاخیبوون
سکاڵایان لێ نەکات. 7 لەبەر ئەوەی چاودێر سەرکاری
خودایە، پێویستە گلەیی لەسەر نەبێت، خۆسەپێن و تووڕە
و سەرخۆش و شەڕفرۆش نەبێت، چاوی لە دەستکەوتی
ناڕەوا نەبێت، 8 بەڵکو میوان دۆست بێت، حەز لە چاکە
بکات، ژیر بێت، ڕاستودروست و پیرۆز و خۆڕاگر بێت. 9
دەست بە پەیامی متمانەوە بگرێت کە بەگوێرەی فێرکردنە، تاکو
بتوانێت بە فێرکردنی دروست خەڵک هانبدات، سەرزەنشتی
بەرهەڵستکاران بکات. 10 باسی ئەو شتانە دەکەم، چونکە
خەڵکی یاخی زۆرن کە فێڵبازن و قسەی پووچ دەکەن، بە
تایبەتی لەو تاقمەی کە دەڵێن دەبێ باوەڕدار خەتەنە بکرێت. 11
دەبێت دەمی ئەمانە دابخرێت، چونکە بۆ دەستکەوتی ناڕەوا، بە
فێرکردنە ناپەسەندەکانیان تەواوی خێزانەکان هەڵدەگەڕێننەوە.
12 یەکێک لە پێغەمبەرانی دوورگەی کریت گوتوویەتی:
«کریتییەکان هەمیشە درۆ دەکەن، دەعبای بەدکارن، تەوسنی
تەمبەڵن.» 13 ئەم شایەتییە ڕاستە. لەبەر ئەوە بە توندی
سەرزەنشتیان بکە، تاکو لە باوەڕەکەدا دروست بن و 14 سەرنج
نەدەنە ئەفسانەی جولەکە و ڕاسپاردەی ئەو کەسانەی کە لە
ڕاستی هەڵدەگەڕێنەوە. 15 بۆ پاک هەموو شتێک پاکە، بەڵام
بۆ گڵاو و بێباوەڕان هیچ شتێک پاک نییە. لەڕاستیدا، بیر و
ویژدانیشیان گڵاو بووە. 16 بانگەشەی ئەوە دەکەن کە خودا
دەناسن بەڵام بە کردەوە نکۆڵی لێ دەکەن. ئەوانە قێزەونن و
گوێڕایەڵ نین و بەکەڵکی هیچ چاکەکارییەک نایەن.

2 بەڵام تۆ دەبێت بە فێرکردنی دروست خەڵکی فێر بکەیت.
2 پیرەمێردەکان فێر بکەن کە وریابن، بەڕێز، ژیر، دروست
بن لە باوەڕ و خۆشەویستی و دانبەخۆداگرتن. 3 هەروەها
پیرێژنەکان فێر بکەن کە بە ڕێزەوە بژین، بوختانکەر نەبن و
خوو بە شەرابەوە نەگرن، بەڵکو شتی چاک فێری خەڵکی
بکەن، 4 تاکو ئامۆژگاری ژنە گەنجەکان بکەن کە مێرد و
منداڵیان خۆشبوێت، 5 ژیر و پاک بن، بەماڵەوە سەرقاڵ بن،
چاک بن و ملکەچی مێردەکانیان بن، نەوەک کفر بە وشەی
خودا بکرێت. 6 بە هەمان شێوە، هانی پیاوە گەنجەکان بدە
ژیر بن. 7 لە هەموو شتێکدا ببە بە نموونەیان بۆ چاکەکاری.
لە فێرکردندا دروستی و دڵسۆزی پیشان بدە، 8 با قسەت
دروست بێت و ڕەخنەی لێ نەگیرێت، تاکو ناحەز شەرمەزار
بێت، چونکە هیچی خراپ نادۆزێتەوە لە دژتان بیڵێت. 9
کۆیلەکانیش لە هەموو شتێکدا ملکەچی گەورەکانیان بن،
ڕازییان بکەن، بەرپەرچیان نەدەنەوە، 10 هیچیان لێ نەدزن،
بەڵکو ئەوپەڕی دەستپاکی پیشان بدەن، تاکو لە هەموو شتێکدا
فێرکردنی خودای ڕزگارکەرمان بڕازێننەوە. 11 نیعمەتی خودا
دەرکەوت و ڕزگاری پێشکەشی هەموو خەڵک دەکات.
12 ئەوەی فێرمان دەکات نکۆڵی لە خوانەناسی و هەوەسە
دنیاییەکان بکەین، بە ژیری و ڕاستودروستی و لەخواترسی بژین
لەم دنیایە، (aiōn g165) 13 لە چاوەڕوانی هیوای بەرەکەتدار،
دەرکەوتنی شکۆی خودای گەورە و ڕزگارکەرمان، عیسای
مەسیح، 14 ئەوەی بۆ ئێمە خۆی بەختکرد، تاکو لە هەموو
سەرپێچییەک بمانکڕێتەوە و گەلێکی تایبەت بۆ خۆی پاک
بکاتەوە، دڵگەرم بۆ چاکەکاری. 15 ئەو شتانە فێری خەڵکی
بکە، هانیان بدە و بە هەموو دەسەڵاتێک سەرزەنشتیان بکە.
ڕێگا مەدە کەس بە کەمت بزانێت.

3 یادی باوەڕداران بخەرەوە ملکەچی فەرمانڕەوایان و
دەسەڵاتداران بن، گوێڕایەڵ بن، بۆ هەموو کارێکی چاک

ئامادەبن، 2 قسە بە کەس نەڵێن، شەڕفرۆش نەبن، خۆنەویست
بن، لەگەڵ هەموو خەڵک دڵنەرمی پیشان بدەن. 3 پێشتر
ئێمەش گێل و یاخی و گومڕا بووین، کۆیلەی هەموو جۆرە
هەوەسبازی و چێژ وەرگرتنێک بووین، لە قین و ئیرەییدا
دەژیاین، ئێسکگران بووین، ڕقمان لە یەکتری بوو. 4 بەڵام،
کاتێک میهرەبانی خودای ڕزگارکەرمان و خۆشەویستییەکەی
دەرکەوت، 5 نەک بەهۆی کاری ڕاستودروست کە ئێمە
کردوومانە، بەڵکو بە بەزەیی خۆی ڕزگاری کردین، ئەویش
لە ڕێگەی ئەو شوشتنەوەیە بوو، کە بەهۆیەوە ڕۆحی پیرۆز
لەدایکبوونەوەیەکی نوێ و ژیانێکی نوێی پێ بەخشین، 6 ئەوەی
لە ڕێگەی عیسای مەسیحی ڕزگارکەرمانەوە بە دڵفراوانییەوە
ڕشتی بەسەرماندا، 7 تاکو، پاش ئەوەی بە نیعمەتی ئەو
بێتاوان کراین، بەگوێرەی هیوای ژیانی هەتاهەتایی ببینە میراتگر.
(aiōnios g166) 8 ئەم قسەیە ڕاستە. دەمەوێ سوور بیت لەسەر
ئەم شتانە، تاکو ئەوانەی باوەڕیان بە خودا هێنا بایەخ بەوە
بدەن کە بۆ کرداری چاک خۆیان تەرخان بکەن. ئەم شتانە
باش و سوودبەخشە بۆ خەڵک. 9 بەڵام لە گفتوگۆی گێلانە
و ڕەچەڵەک و ناکۆکی و شەڕ لەسەر تەورات دووربکەوە،
چونکە بێ سوود و پووچە. 10 ناکۆکیکار ئاگادار بکەوە،
لەدوای جارێک و دووان، لێی دووربکەوە. 11 دەزانیت
کەسانی وەک ئەو، لادەر و گوناهبارە و خۆی حوکمی بەسەر
خۆیدا داوە. 12 کاتێک ئەرتیماس یان تیخیکۆس دەنێرمە لات،
هەوڵ بدە لە نیکۆپۆلیس بێیت بۆ لام، چونکە بەتەمام زستان
لەوێ بمێنمەوە. 13 هەوڵ بدە زیناسی پارێزەر و ئەپۆلۆس
بنێری، تاکو پێویستیان بە هیچ نەبێت. 14 پێویستە خەڵکەکەمان
فێربن کە خۆیان بۆ کرداری چاک و پێداویستییە گرنگەکان
تەرخان بکەن، تاکو بێ بەرهەم نەبن. 15 هەموو ئەوانەی
لەگەڵمدان سڵاوت لێدەکەن. سڵاو لەوانە بکە کە لە باوەڕدا
ئێمەیان خۆشدەوێت. با نیعمەت لەگەڵ هەمووتان بێت.

فلیمۆن

1 لە پۆڵسەوە کە لە پێناوی عیسای مەسیح بەند کراوە،
هەروەها لە تیمۆساوسی برامانەوە، بۆ هاوکار و خۆشەویست
فلیمۆن و 2 خوشکە ئەپفییە و ئەرخیپۆس کە سەربازە لەگەڵمان،
هەروەها بۆ ئەو کڵێسایەی لەماڵەکەتدا کۆدەبنەوە: 3 با نیعمەت
و ئاشتی لە خودای باوکمان و عیسای مەسیحی خاوەن شکۆوە
لەگەڵتان بێت. 4 هەمیشە سوپاسی خودام دەکەم کاتێک لە
نوێژەکانمدا ناوی تۆ دەهێنم، 5 چونکە باوەڕی تۆ بە عیسای
خاوەن شکۆ و خۆشەویستی تۆم بۆ هەموو گەلی پیرۆزی خۆی
بیستووە. 6 نوێژ دەکەم کە باوەڕی هاوبەشمان کاریگەر بێت
لە زانینی هەموو چاکەیەک کە لە پێناوی مەسیحدا بەشداری
دەکەین. 7 ئەی برا، بەهۆی خۆشەویستیتەوە زۆر شادبووم و
هاندرام، لەبەر ئەوەی بەهۆی تۆوە دڵی گەلی پیرۆزی خودا
گەشایەوە. 8 بۆیە هەرچەندە بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا
مافی ئەوەم هەیە بۆ ئەرکی بەجێ فەرمانت پێ بکەم، 9 بەڵام
لەبەر خۆشەویستی نێوانمان، منی پۆڵسی پیرەمێرد، ئێستا کە
لە پێناوی عیسای مەسیح گیراوم، 10 داواکارییەکم لێت
هەیە سەبارەت بە ئۆنسیمۆسی کوڕم، ئەوەی لە بەندیخانە لە
ڕێگەی منەوە باوەڕی هێنا. 11 پێشتر بۆ تۆ بێ کەڵک بوو،
بەڵام ئێستا کەڵکی بۆ من و بۆ تۆ هەیە. 12 ئەو دەنێرمەوە
لات، کە جگەرمە. 13 حەزم دەکرد لەلای خۆم بیهێڵمەوە،
تاکو لە جیاتی تۆ خزمەتی منی کۆت و بەندکراو لە پێناوی
مزگێنیی مەسیح بکات. 14 بەڵام نەمویست بێ ڕەزامەندیی
تۆ هیچ شتێک بکەم، تاکو چاکەکەت بە خواستەوە بێت
نەک بە ناچاری. 15 لەوانەیە لەبەر ئەمە بووبێت بۆ ماوەیەک
لێت دوور کەوتەوە، تاکو بۆ هەتاهەتایە بگەڕێتەوە لات،
(aiōnios g166) 16 جا لە ئەمڕۆ بەدواوە کۆیلە نییە، بەڵکو لە
کۆیلە باشترە، برایەکی باوەڕداری خۆشەویستە. ئەگەر برایەکی
خۆشەویست بێت بۆ من، ئاخۆ چەند زیاتر دەبێت بۆ تۆ، کە
بە لەش وەک مرۆڤ و بە یەکبوون لەگەڵ مەسیحدا وەک برا
هاوبەشن. 17 لەبەر ئەوە، ئەگەر تۆ من بە هاوبەش دادەنێیت،
وەک من وەریبگرەوە. 18 ئەگەر خراپەیەکی لەگەڵ کردوویت
یان قەرزێکت بەسەرییەوە هەیە، لەسەر منی بنووسە. 19 من
پۆڵسم، بە دەستی خۆم نووسیومە، من دەیدەمەوە. نامەوێ پێت
بڵێم تۆ خۆشت قەرزاری منی. 20 برا گیان، لە پێناوی عیسای
خاوەن شکۆمان ئەم چاکەیەم لەگەڵ بکە، بە مەسیح دڵخۆشم
بکە. 21 ئەمەت بۆ دەنووسم، چونکە دڵنیام گوێڕایەڵ دەبیت و
دەزانم کە زیاتر لەوە دەکەیت کە داوات لێدەکەم. 22 لەگەڵ
ئەمەشدا، ژووری میوانداریم بۆ ئامادە بکە، چونکە هیوادارم
بەهۆی نوێژەکانتانەوە بە ئێوە ببەخشرێم. 23 ئەپەفراس کە لە
پێناوی عیسای مەسیحدا لەگەڵ مندا بەند کراوە، سڵاوت
لێدەکات. 24 هەروەها مەرقۆس و ئەریستارخۆس و دیماس و
لۆقا، کە هاوکارمن. 25 با نیعمەتی عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆ لەگەڵ ڕۆحتان بێت.

عیبرانییەکان

1 لە سەردەمانی کۆنەوە خودا زۆر جار و بە ڕێگای
جۆراوجۆر بەهۆی پێغەمبەرانەوە لەگەڵ باوباپیراندا دواوە،
2 بەڵام لەم ڕۆژانەی کۆتاییدا بەهۆی کوڕەکەیەوە لەگەڵمان
دوا، ئەوەی دەستنیشانی کردووە وەک میراتگری هەموو
شتێک و لە ڕێگەی ئەویشەوە گەردوونی دروستکردووە. (aiōn
g165) 3 کوڕەکە تیشکی شکۆی خودایە و بە تەواوی وێنەی
کرۆکیەتی، هەڵگری هەموو شتێکە بە هێزی فەرمایشتی خۆی،
لەدوای ئەوەی پاکسازیی بۆ گوناه کرد لە دەستەڕاستی خودای
مەزن لە ئاسمان دانیشت. 4 بەم شێوەیە کوڕەکە لە فریشتەکان
پایەبەرزتر بوو، بەو ئەندازەیەی ناوێکی بە میرات بۆ مایەوە زۆر
لەوان شکۆدارتر. 5 ئێتر چ جارێک خودا بە کام لە فریشتەکانی
فەرمووە: [تۆ کوڕی منی، من ئەمڕۆ بوومە باوکت]؟ هەروەها:
[من دەبمە باوکی ئەو و ئەویش دەبێتە کوڕی من]؟ 6 دیسان
کاتێک خودا نۆبەرەکەی دەهێنێتە جیهانەوە، دەفەرموێت:
[با هەموو فریشتەی خودا کڕنۆشی بۆ ببەن.] 7 لەبارەی
فریشتەش دەفەرموێ: [خودا وا لە فریشتەکانی دەکات وەک
با بن، خزمەتکارەکانیشی وەک بڵێسەی ئاگر.] 8 بەڵام
لەبارەی کوڕەکەوە دەفەرموێت: [ئەی خودایە، تەختی تۆ بۆ
هەتاهەتایە، داردەستی شانشینیت داردەستی دادپەروەرییە.
(aiōn g165) 9 تۆ حەزت لە ڕاستودروستی کردووە و ڕقت
لە خراپە بووەوە، بۆیە خودا، خودای خۆت لە سەرووی
هاوەڵەکانتەوە دایناوی، بە ڕۆنی شادی دەستنیشانی کردیت.]
10 هەروەها: [تۆ یەزدان، لە سەرەتاوە بناغەی زەویت دانا،
ئاسمانیش دەستکردی تۆیە. 11 ئەوان لەناودەچن، بەڵام
تۆ دەمێنیت، هەموو وەک کراس کۆن دەبن. 12 وەک
کەوا دەیپێچیتەوە، وەک بەرگی کۆن دەگۆڕدرێن، بەڵام
تۆ هەروەک خۆتی، ساڵانی تۆ کۆتایی نایەت.] 13 ئایا خودا
چ جارێک بە کام لە فریشتەکانی فەرمووە: [لە دەستەڕاستم
دابنیشە هەتا دوژمنانت دەکەمە تەختەپێ بۆ پێیەکانت]؟ 14 ئایا
هەموویان ڕۆحی خزمەتکارانە نین کە نێردراون بۆ خزمەتی
ئەوانەی لە داهاتوو ڕزگاری بە میرات دەگرن؟

2 لەبەر ئەمە دەبێ وریاتر بین لەوەی بیستمان، نەوەک
لێی لابدەین، 2 چونکە ئەگەر پابەندبوون بەو پەیامەی کە
لە ڕێگەی فریشتەکانەوە گوترا، کە هەموو دەستدرێژی و
سەرپێچییەک سزای دادپەروەرانەی وەرگرتووە، 3 ئەوا ئێمە
چۆن دەتوانین لەو سزایە هەڵبێین، کە ڕزگارییەکی ئەوەندە
گەورەی وەک ئەمە پشتگوێ بخەین؟ ئەوەی یەکەم جار
بەهۆی مەسیحی خاوەن شکۆوە گوترا و لەلایەن ئەوانەی
بیستیان بۆمان پشتڕاست کرایەوە، 4 خوداش بە نیشانە و
کاری مەزن و پەرجووی جۆراوجۆر شایەتی بۆ ئەم ڕزگارییە
دا، هەروەها بەو بەهرانەی ڕۆحی پیرۆز کە بەگوێرەی خواستی
خۆی دابەشی کردوون. 5 ئەو جیهانەی کە دێت و باسی
دەکەین، ملکەچی فریشتەکانی نەکردووە. 6 بەڵام لە شوێنێکدا
کەسێک شایەتی داوە: [مرۆڤ چییە تاکو بیری لێ بکەیتەوە؟
کوڕی مرۆڤ چییە تاکو بایەخی پێبدەیت؟ 7 بۆ ماوەیەکی
کەم ئەوت لە فریشتەکانت بە کەمتر دانا و تاجی شکۆ و ڕێزت
خستە سەری، 8 تۆ هەموو شتێکت خستووەتە ژێر پێی ئەو.]
کاتێک خودا هەموو شتێکی ملکەچ کردووە، هیچ شتێکی
نەهێشتەوە ملکەچی نەکات. هەرچەندە ئێستا نابینین هەموو
شتێک ملکەچی کرابێت. 9 بەڵام عیسا دەبینین، ئەوەی بۆ
ماوەیەکی کورت لە فریشتەکان کەمتر دانرا، لەبەر ئازاری
مردن تاجی شکۆ و ڕێزی خراوەتە سەر، تاکو بە نیعمەتی
خودا لە جیاتی هەموو کەسێک مردن بچێژێ. 10 لە خودا
دەوەشایەوە، ئەوەی هەموو شتێک بۆ ئەو و بەهۆی ئەوەوەیە،
کاتێک دەیویست ڕۆڵەی زۆر بهێنێتە نێو شکۆمەندییەکەی،
دەبووایە عیسا کە پێشەنگی ڕزگارکردنیانە، لە ڕێگەی ئازارەوە
بکاتە ڕزگارکەرێکی تەواو. 11 عیسا کە خەڵک پیرۆز دەکات و
ئەو خەڵکەی پیرۆز کراون هەردووکیان سەر بە یەک خێزانن،
لەبەر ئەم هۆیەش عیسا شەرم ناکات بە خوشک یان برا
ناویان ببات. 12 دەفەرموێ: [ناوی تۆ بە براکانم ڕادەگەیەنم،
لەناو کۆمەڵدا ستایشت دەکەم.] 13 هەروەها: [من پشت بەو
دەبەستم.] دیسان: [ئەوەتا خۆم و ئەو منداڵانەی کە خودا
پێیداوم.] 14 بۆیە کە منداڵەکان لە گۆشت و خوێن بەشدارن،
ئەویش بە هەمان شێوە بەشداری لە سروشتی مرۆڤایەتییان
کرد، تاکو بەهۆی مردنی خۆیەوە شەیتان لەناوببات کە

هێزی مردنی هەیە، 15 ئەوانەش ئازاد بکات کە بە درێژایی ژیانیان لە ترسی مردن ملکەچی کۆیلایەتی بوون. 16 بە ڕاستی ئەوە بۆ یارمەتیدانی فریشتە نییە، بەڵکو بۆ یارمەتیدانی نەوەی ئیبراهیمە. 17 لەبەر ئەوە پێویست بوو لە هەموو ڕوویەکەوە لە خوشکان و برایانی بچێت تاکو ببێتە سەرۆک کاهینێکی بەزەیی و دڵسۆز لە خزمەتکردنی خودا، هەروەها ببێتە کەفارەت لە پێناوی گوناهەکانی خەڵک. 18 لەبەر ئەوەی خۆی ئازاری چێژتووە و تاقی کراوەتەوە، دەتوانێت یارمەتیی ئەوانەش بدات کە تاقی دەکرێنەوە.

3 کەواتە ئەی خوشک و برایانی پیرۆز، ئێوە کە لە بانگەوازی ئاسمانی بەشدارن، سەیری عیسا بکەن کە نێردراو و سەرۆکی کاهینانی دانپێدانانمانە. 2 ئەو دڵسۆز بوو بەرامبەر ئەو خودایەی کە دەستنیشانی کرد، هەروەک موسا لە هەموو ماڵی خودا دڵسۆز بوو. 3 عیسا بۆی دانرا شایانی شکۆیەکی زیاتر بێت لە موسا، وەک چۆن دروستکەری خانوویەک ڕێزی لە خودی خانووەکە زیاترە. 4 لەبەر ئەوەی هەموو خانوویەک کەسێک دروستی کردووە، بەڵام ئەوەی هەموو شتێکی دروستکردووە خودایە. 5 موسا وەک خزمەتکارێکی دڵسۆز لە هەموو ماڵی خودا بوو و شایەتی بۆ ئەو فەرمایشتانە دەدا کە لە داهاتوودا خودا دەیفەرموو. 6 بەڵام مەسیح وەک کوڕەکە لەسەر ماڵی خودا دڵسۆزە، ئەو ماڵەش ئێمەین، ئەگەر دەستبگرین بەو متمانە و هیوایەی کە شانازی پێوە دەکەین. 7 لەبەر ئەوە، وەک ڕۆحی پیرۆز دەفەرموێ: [ئەمڕۆ، کاتێک گوێتان لە فەرمایشتی ئەو دەبێت، 8 دڵی خۆتان ڕەق مەکەن وەک لە یاخیبوونەکە ڕوویدا، لە ڕۆژانی تاقیکردنەوە لە بیابان. 9 لەوێ باوباپیرانتان ئەزموونیان کردم و تاقییان کردمەوە، هەرچەندە بۆ ماوەی چل ساڵ کردارەکانی منیان بینی. 10 لەبەر ئەوە لەو نەوەیە تووڕە بووم، فەرمووم: «دڵیان هەر بەرەو گومڕایی دەڕوات و ڕێگای منیان نەناسی.» 11 بۆیە لە تووڕەییدا سوێندم خوارد: «نایەنە ناو حەسانەوەی من.»] 12 خوشکان، برایان، ئاگاداری خۆتان بن، نەوەک یەکێکتان دڵێکی خراپ و بێباوەڕی هەبێت کە لە خودای زیندوو هەڵبگەڕێتەوە. 13 بەڵکو هەموو ڕۆژێک یەکتری هانبدەن، ئەوەندەی پێی دەگوترێ [ئەمڕۆ،] تاکو کەستان بە فێڵی گوناه دڵی ڕەق نەبێت. 14 بووینەتە هاوبەشی مەسیح، ئەگەر هەتا کۆتایی دەستبگرین بەو متمانەیەی لە سەرەتاوە هەمانە. 15 وەک چۆن گوتراوە: [ئەمڕۆ، کاتێک گوێتان لە فەرمایشتی ئەو دەبێت، دڵی خۆتان ڕەق مەکەن وەک لە یاخیبوونەکە ڕوویدا.] 16 جا کێن ئەوانەی بیستیان و یاخیبوون؟ ئایا هەموو ئەوانە نەبوون کە لە میسر بە ڕابەرایەتی موسا هاتنە دەرەوە؟ 17 خودا بۆ ماوەی چل ساڵ لە کێ تووڕە بوو؟ ئایا لەوانە نەبوو کە گوناهیان کرد و لە بیاباندا تەرمەکانیان کەوت؟ 18 خودا سوێندی لە کێ خوارد کە ناچێتە حەسانەوەکەی؟ ئایا لەوانە نەبوو کە یاخیبوون؟ 19 هەر بۆیە دەبینین لەبەر بێباوەڕییان نەیانتوانی بچنە شوێنی حەسانەوەکەی.

4 بۆیە کە بەڵێنی چوونە ناو شوێنی حەسانەوەی خودا هەر ماوە، دەبێ بترسین نەوەک یەکێکتان ئەو بەڵێنەی لەدەست بچێت. 2 هەرچەندە ئێمەش وەک ئەوان مزگێنیمان درایێ، بەڵام ئەو پەیامەی ئەوان بیستوویانە سوودی بۆیان نەبوو، چونکە ئەوانەی ئەو پەیامەیان بیست لە دڵیانەوە بە باوەڕ وەریان نەگرت. 3 ئێمەی باوەڕدار دەچینە ناو حەسانەوەی خودا، هەروەک خۆی فەرموویەتی: [بۆیە لە تووڕەییدا سوێندم خوارد: «نایەنە ناو حەسانەوەی من.»] هەرچەندە کارەکان لە دامەزراندنی جیهانەوە تەواو بوون. 4 لە شوێنێکدا دەربارەی ڕۆژی حەوتەمی هەفتە فەرموویەتی: [ئیتر خودا لە ڕۆژی حەوتەم لە هەموو کارەکانی پشووی دا.] 5 دیسان لەو دەقەدا دەفەرموێت: [نایەنە ناو حەسانەوەی من.] 6 ئەوانەی پێشتر مزگێنییان درایێ نەیانتوانی بچنە شوێنی حەسانەوەی خودا، چونکە یاخیبوون. ئیتر شتێکی ڕوونە کە شوێنی حەسانەوەی خودا چاوەڕێی کەسانی دیکە دەکات. 7 دیسان خودا ڕۆژێکی دیاری کرد، ناوی ئەو ڕۆژەشی نا «ئەمڕۆ»، کاتێک لەدوای ماوەیەکی زۆر لە ڕێگەی داودی پێغەمبەرەوە قسەی کرد، هەروەک پێشتر باسمان کرد: [ئەمڕۆ، کاتێک گوێتان لە فەرمایشتی ئەو دەبێت، دڵی خۆتان ڕەق مەکەن.] 8 لەبەر ئەوەی ئەگەر یەشوع ئەوانی بحەساندبایەوە، ئەوا پاش ئەوە خودا باسی ڕۆژێکی دیکەی نەدەکرد. 9 کەواتە حەسانەوەی

ڕۆژی حەوتەم بۆ گەلی خودا ماوە، 10 چونکە ئەوەی بچێتە
ناو حەسانەوەی خودا لە کارەکانیشی پشوو دەدات، وەک
خوداش لە کارەکانی پشووی دا. 11 بۆیە با تێبکۆشین تاکو
بچینە ناو ئەو حەسانەوەیە، بۆ ئەوەی هیچ کەسێک دیسان
دوای هەمان پەندی یاخیبوون نەکەوێت و لەناونەچێت. 12
چونکە پەیامی خودا زیندووە، کاریگەرە، لە هەموو شمشێرێکی
دوودەم تیژترە، نێوانی دەروون و ڕۆح و جومگە و مۆخی
ئێسک دەبڕێت، نیاز و بیری دڵ جیا دەکاتەوە. 13 بەدیهێنراو
نییە لەبەرچاوی خودا شاردراوە بێت، بەڵکو هەموو شتێک
ڕووت و ئاشکرایە لەبەرچاوی خودا کە هەریەکێک لە ئێمە
دەبێت حیسابی خۆی بخاتە بەردەستی. 14 لەبەر ئەوەی ئەو
سەرۆکی کاهینانە پایەبەرزەمان هەیە کە بە ئاسماندا تێپەڕی،
عیسای کوڕی خودا، با دەستبگرین بەو باوەڕەی کە دانمان
پێدا ناوە، 15 چونکە سەرۆک کاهینێکمان نییە کە نەتوانێت
هاوخەمی لاوازییەکانمان بێت، بەڵکو سەرۆک کاهینێکمان
هەیە کە وەکو ئێمە لە هەموو شتێک تاقی کراوەتەوە، بەڵام بێ
گوناه دەرچوو. 16 بۆیە با بە متمانەوە لە تەختی نیعمەت بچینە
پێش، بۆ ئەوەی بەزەیی وەربگرین و نیعمەت بدۆزینەوە تاکو
لە کاتی پێویستدا یارمەتیمان بدات.

5 هەر سەرۆک کاهینێک لەنێو خەڵک هەڵبژێردراوە،
وەک نوێنەری خەڵک لە کاروباری خودا دەستنیشان کراوە،
تاکو دیاری و قوربانییەکانی گوناه پێشکەش بکات. 2 دەتوانێ
لەگەڵ نەزان و چەواشەکراوان دڵنەرم بێت، چونکە خۆشی
وەک ئەوان گرفتاری لاوازییە. 3 لەبەر ئەوە پێویستە لە
پێناوی گوناهەکانی خۆی قوربانی بکات، هەروەک لە پێناوی
گوناهەکانی کەسانی دیکە دەیکات. 4 کەس ئەم ڕێزە بۆ خۆی
وەرناگرێت، بەڵکو دەبێت خودا بانگی بکات، هەروەک
چۆن خودا هارونی بانگکرد. 5 بە هەمان شێوە، مەسیح خۆی
شکۆدار نەکرد تاکو ببێتە سەرۆکی کاهینان، بەڵکو خودا پێی
فەرموو: [تۆ کوڕی منی، من ئەمڕۆ بوومە باوکت.] 6 وەک
لە شوێنێکی دیکەش دەفەرموێ: [هەتاهەتایە تۆ کاهینیت،
لە پلەی مەلکیسادق.] (aiōn g165) 7 عیسا لە ماوەی ژیانی
لەسەر زەوی، بە هاواری توند و فرمێسکەوە نوێژ و پاڕانەوەی
پێشکەش بە خودا کرد، ئەوەی توانای ڕزگارکردنی هەبوو
لە مردن، ئیتر لەبەر لەخواترسییەکەی گوێی لێ گیرا. 8
هەرچەندە عیسا کوڕی خودا بوو، بەڵام بەو ئازارانەی کە
چێژتی فێری گوێڕایەڵی بوو و 9 لە ڕێی ئازارەکانیەوە بووە
مرۆڤێکی پڕ و تەواو، بەم ڕێگایە بووە سەرچاوەی ڕزگاریی
هەتاهەتایی بۆ هەموو ئەوانەی گوێڕایەڵی دەبن. (aiōnios
g166) 10 ئیتر لەلای خوداشەوە بە سەرۆکی کاهینان ناونرا، لە
پلەی مەلکیسادق. 11 لەم بارەیەوە قسەمان زۆرە بیکەین،
بەڵام ڕوونکردنەوەی زەحمەتە، چونکە گوێتان گران بووە. 12
هەرچەندە دەبووایە ئێوە ئێستا مامۆستا بوونایە، پێویستتان بە
کەسێکە دیسان بنەما سەرەکییەکانی وشەی خوداتان فێر بکات.
واتان لێ هاتووە پێویستتان بە شیر بێت نەک خۆراکی بەهێز. 13
هەریەکێک شیرەخۆرە بێت ئەوا لە فێرکردنی ڕاستودروستی
ڕانەهاتووە، چونکە ساوایە. 14 بەڵام خۆراکی بەهێز بۆ ئەوانەیە
کە پێگەیشتوون، ئەوانەی کە بە بەردەوامی مەشقیان کردووە
بۆ ئەوەی بتوانن چاکە و خراپە جیا بکەنەوە.

6 بۆیە کە وازمان لە فێرکردنی سەرەتایی لەبارەی مەسیح
هێنا، با بەرەو پێگەیشتن بڕۆین، دیسان بناغەڕێژی ناکەین بۆ
تۆبەکردن لەو کارانەی کە دەبنە هۆی مردن و باوەڕهێنان بە
خودا، 2 فێرکردن دەربارەی لەئاوهەڵکێشان و دەست لەسەر
دانان و هەستانەوەی مردووان و لێپرسینەوەی هەتاهەتایی.
(aiōnios g166) 3 ئەگەر خودا ڕێگا بدات، ئەمەش دەکەین.
4 ناکرێ ئەوانەی جارێک ڕووناک کراونەتەوە و تامی
بەهرەی ئاسمانییان کردووە و بەشدار بوونە لە ڕۆحی پیرۆز، 5
هەروەها تامی باشی وشەی خودا و هێزەکانی جیهانی داهاتوویان
کردووە، (aiōn g165) 6 ئەگەر هەڵگەڕانەوە، بۆ تۆبەکردن نوێ
بکرێنەوە، چونکە بۆ خۆیان کوڕی خودا لە خاچ دەدەنەوە و
ڕیسوای دەکەن. 7 لەبەر ئەوەی زەوی لەو بارانە دەخواتەوە
کە چەندین جار دێتە سەری، ڕووەکێکی بە سوود دەدات بۆ
ئەوانەی بۆیان کێڵدراوە، لە خوداشەوە بەرەکەتدار دەبێت.
8 بەڵام ئەگەر دڕک و داڵی بەرهەم هێنا، ئەوا پووچە و
نزیکە لە نەفرەت، کۆتاییەکەشی سووتانە. 9 خۆشەویستان،
هەرچەندە ئاوا قسە دەکەین، دڵنیا بووین لەبارەی ئێوەوە

ڕەوشێکی باشتر هەیە کە تایبەتە بە ڕزگاری. 10 خودا زۆردار
نییە کاری ئێوە لەبیر بکات، هەروەها ئەو خۆشەویستییەتان
لەبیر ناکات کە بۆ خودا لە خزمەتکردنی گەلی پیرۆزی خۆی
دەرتانبڕی و هەتا ئێستا بەردەوامن. 11 ئێمەش خوازیارین
هەر یەکێکتان هەمان دڵگەرمی دەربخات بۆ دڵنیایی تەواوی
هیوا هەتا کۆتایی، 12 بۆ ئەوەی تەمبەڵ نەبن، بەڵکو لاسایی
ئەوانە بکەنەوە کە بە باوەڕ و ئارامگرتن میراتگری بەڵێنەکانن. 13
کاتێک خودا بەڵێنی بە ئیبراهیم دا، سوێندی بەخۆی خوارد،
چونکە کەسی پایەبەرزتری نەبوو سوێندی پێ بخوات، 14
فەرمووی: [بێگومان بەرەکەتدارت دەکەم و نەوەکەت زۆر
دەکەم.] 15 بەم شێوەیە ئیبراهیم ئارامی گرت هەتا بەڵێنەکەی
بەدەستهێنا. 16 خەڵک سوێند بە گەورەتر دەخۆن، کۆتایی
هەموو دەمەقاڵەیەک بۆ چەسپاندن سوێندە. 17 خودا سوێندی
خوارد، چونکە ویستی خواستی نەگۆڕی خۆی بە میراتگری
بەڵێن پیشان بدات. 18 خودا ئەمەی کرد تاکو لە ڕێگەی
دوو شتی نەگۆڕەوە کە مەحاڵە خودا تێیاندا درۆ بکات، ئێمە
کە پەنامان بۆ ئەو بردووە، بە دڵنەوایی زۆرەوە دەستبگرین بەو
هیوایەی کە لەپێشمانی داناوە. 19 ئەم هیوایەمان هەیە کە
وەک لەنگەرە بۆ دەروونمان، چەسپاو و ڕاگرە. دەچێتە ناو
شوێنی هەرەپیرۆز لە پشت پەردەکە، 20 لەوێدا عیسا پێشتر و
لەبری ئێمە چووە ناوی، هەتاهەتایە بووە سەرۆکی کاهینان، لە
پلەی مەلکیسادق. (aiōn g165)

7

ئەم مەلکیسادقە پاشای شالیم بوو، هەروەها کاهینی
خودای هەرەبەرز بوو، کاتێک ئیبراهیم لە بەزاندنی پاشاکان
گەڕایەوە، تووشی بوو و داوای بەرەکەتی بۆ کرد، 2 ئەوەی
ئیبراهیم دەیەکی هەموو شتێکی بۆ جیا کردەوە. یەکەم جار
ناوی بە واتای «پاشای ڕاستودروستی» دێت، دواتر «پاشای
شالیم» واتە «پاشای ئاشتی». 3 بێ دایک و باوک، بێ
ڕەچەڵەکە، بێ سەرەتای ڕۆژان و کۆتایی ژیان، بەڵکو وەک
کوڕی خودا وایە، هەتاهەتایە وەک کاهین دەمێنێتەوە. 4
سەرنج بدەن چەند کەسێکی گەورە بووە، تەنانەت ئیبراهیمی
بابەگەورە دەیەکی دەستکەوتی داوەتێ. 5 بەڵام ئەوانەی لە
نەوەی لێڤین و کاهینێتییان وەرگرتووە، ڕاسپاردەیان هەیە
کە بەگوێرەی تەورات دەیەک لە خەڵک وەربگرن، واتە
لە براکانیان، هەرچەندە لە پشتی ئیبراهیمن. 6 ئەوەی لە
ڕەچەڵەکی ئەوانیش نییە، دەیەکی لە ئیبراهیم وەرگرت و ئەوەی
بەڵێنەکانی هەیە بەرەکەتداری کرد. 7 بێگومان بچووکترین
لەلایەن گەورەترینەوە بەرەکەتدار دەکرێت. 8 لێرەش خەڵکی
کە دەمرن دەیەک وەردەگرن، بەڵام لەوێ شایەتی بۆ دەدرێت
کە زیندووە. 9 ئاوا قسەیەک دەکرێت: تەنانەت لێڤی کە
دەیەک وەردەگرێ، خۆی لە ڕێگەی ئیبراهیمەوە دەیەکی
داوە، 10 چونکە کاتێک مەلکیسادق تووشی ئیبراهیم بوو،
هێشتا لێڤی لە پشتی باوکیدا بوو. 11 ئێستا ئەگەر بە ڕێگەی
کاهینێتی لێڤی تەواوەتی بەدەستبهاتبایە، کە گەلیش لەسەر
ئەمە تەوراتی وەرگرت، ئایا پێویستە کاهینێکی دیکە لە پلەی
مەلکیسادق و نەک لە پلەی هارون دابنرێت؟ 12 چونکە ئەگەر
کاهینێتی بگۆڕدرێت، ئەوا پێویستە شەریعەتیش بگۆڕدرێت.
13 ئەوەی ئەم باسەی لەسەر دەکرێ، سەر بە هۆزێکی
جیاوازە، کەسیش لەم هۆزە خزمەتی قوربانگای نەکردووە. 14
ئاشکرایە کە مەسیحی خاوەن شکۆمان سەر بە هۆزی یەهودایە،
موساش لەبارەی کاهینێتی باسی ئەم هۆزەی نەکردووە. 15
زۆر ڕوونتریشە، ئەگەر لە شێوەی مەلکیسادق کاهینێکی دیکە
دەربکەوێت، 16 کە ئەو بەپێی تەورات بە کاهین دانەنراوە
کە لە ڕێگەی ڕەچەڵەکەوەیە، بەڵکو بەپێی هێزی ئەو ژیانەی
کە لەناوناچێت، 17 چونکە شایەتی دەدات: [هەتاهەتایە
تۆ کاهینیت، لە پلەی مەلکیسادق.] (aiōn g165) 18 ئیتر
ڕاسپاردەی پێشوو لابردرا، لەبەر ئەوەی لاواز و بێ سوود بوو،
19 چونکە تەورات هیچ شتێکی تەواو نەکرد، بەڵکو هیوایەکی
چاکتر هاتەکایەوە کە بەهۆیەوە لە خودا نزیک دەبینەوە.
20 ئەمەش بێ سوێند نەبوو. ئەوانەی دیکە بێ سوێند بوون بە
کاهین، 21 بەڵام ئەمە بە سوێندەوە بوو، لەوەی پێی فەرموو:
[یەزدان سوێندی خواردووە و بڕیاری ناگۆڕێت: «هەتاهەتایە
تۆ کاهینیت.»] (aiōn g165) 22 بەگوێرەی ئەم سوێندەش عیسا
بووە دەستەبەری پەیمانێکی باشتر. 23 کاهینەکان زۆربوون،
چونکە مەرگ بووە کۆسپ لەوەی بەردەوام بن. 24 بەڵام لەبەر
ئەوەی عیسا هەتاهەتایە دەمینێتەوە، کاهینێتییەکی نەگۆڕی
هەیە. (aiōn g165) 25 بەو هۆیەوە دەتوانێ ئەوانە بە تەواوی

ڕزگار بکات کە لە ڕێگەی ئەوەوە دەچنە لای خودا، ئەو
هەمیشە دەژیێت تاکو داکۆکییان لێ بکات. 26 لەڕاستیدا ئەو
جۆرە سەرۆکی کاهینانە هەموو پێویستییەکانمان دابین دەکات،
ئەو پیرۆز و بێ گلەیی و بێگەردە، لە گوناهباران جیا کرایەوە و
لە ئاسمان بەرزتر کرا. 27 ئەو پێویستی بەوە نییە وەک سەرۆکی
کاهینانی دیکە ڕۆژانە قوربانی بکات، یەکەم بۆ گوناهەکانی
خۆی و دوایی بۆ گوناهەکانی گەلەکەی، چونکە یەک جار
خۆی کرد بە قوربانی بۆ هەمووان. 28 تەورات کەسانێک لە
پێگەی سەرۆکی کاهینان دادەنێت کە لاوازییان هەیە، بەڵام
وشەی سوێند کە دوای تەوراتە، کوڕەکە دادەنێت کە بۆ
هەتاهەتایە کامڵ و تەواو کراوە. (aiōn g165)

8

گرنگترین خاڵ لەوەی گوترا ئەمەیە: ئێمە سەرۆک
کاهینێکی ئاوامان هەیە کە لە ئاسماندا لە دەستەڕاستی تەختی
خودای پایەبەرز دانیشت، 2 خزمەتکاری پیرۆزگا و چادری
پەرستنی ڕاستەقینەیە، ئەوەی پەروەردگار دایناوە نەک مرۆڤ.
3 لەبەر ئەوەی هەر سەرۆک کاهینێک بۆ پێشکەشکردنی
بەخشین و قوربانی دانراوە، هەر بۆیە پێویست بوو ئەویش
شتێکی هەبێت کە پێشکەشی بکات. 4 ئەگەر لەسەر زەوی
بووایە، نەدەبووە کاهین، چونکە کەسانێکی هەیە بەگوێرەی
تەورات قوربانی بکات. 5 ئەوانەی خزمەتی وێنە و سێبەری
شتە ئاسمانییەکان دەکەن، کە موساش بەتەمابوو چادری
پەرستن دروستبکات، ئاگادار کرایەوە: [بڕوانە کە هەموو
شتێک لەسەر ئەو نموونەیە دروستبکەی کە لەسەر کێوەکە
پیشانت دراوە.] 6 بەڵام لەڕاستیدا ئەو خزمەتەی کە عیسا
وەریگرت لە خزمەتی ئەوان زۆر نایابترە، بەو ئاستەی کە
خۆی پەیوەندی ڕێکخەرە بۆ پەیمانێکی باشتر، چونکە پەیمانە
نوێیەکەی لەسەر بەڵێنی باشتر بنیاد نراوە. 7 لەبەر ئەوەی
ئەگەر پەیمانی یەکەم بێ کەموکوڕی بووایە، ئیتر شوێن بۆ
دووەم داوا نەدەکرا. 8 بەڵام خودا کەموکوڕی لە گەلەکەی
دۆزییەوە، بۆیە پێیان دەفەرموێ: [یەزدان دەفەرموێ: ئەوەتا
سەردەمێک دێت، پەیمانێکی نوێ لەگەڵ بنەماڵەی ئیسرائیل و
بنەماڵەی یەهودا دەبەستم. 9 وەک ئەو پەیمانە نابێت کە لەگەڵ
باوباپیرانیاندا بەستم ئەو ڕۆژەی دەستی ئەوانم گرت بۆ ئەوەی
لە خاکی میسر دەریانبهێنم، چونکە لەسەر پەیمانەکەم نەڕۆیشتن،
ئیتر منیش پشتگوێم خستن، ئەوە فەرمایشتی یەزدانە. 10
یەزدان دەفەرموێت: ئەمە ئەو پەیمانەیە کە لەدوای ئەو ڕۆژانە
لەگەڵ بنەماڵەی ئیسرائیلدا دەیبەستم، فێرکردنەکانم دەخەمە ناو
مێشکیان و لەسەر دڵیان دەینووسم، من دەبم بە خودای ئەوان
و ئەوانیش دەبن بە گەلی من. 11 لەمەودوا کەس هاوڕێکەی
خۆی یان براکەی خۆی فێرناکات و بڵێت، «یەزدان بناسە،»
چونکە هەموویان دەمناسن، لە بچووکیانەوە هەتا گەورەیان، 12
چونکە لە تاوانەکانیان خۆشدەبم، چیتر گوناهەکانیان بەبیری
خۆم ناهێنمەوە.] 13 کاتێک باسی ئەم پەیمانە دەکات و
دەفەرموێ: «نوێ»، پەیمانی یەکەم کۆن دەکات. شتێکیش
کە کۆن و پیر بوو، ئەوا لە نەمان نزیکە.

9

ڕاستە کە پەیمانەکەی یەکەم ڕێوڕەسمی خزمەت و
پیرۆزگای زەمینییە. 2 چادری پەرستن هەڵدرا، لە ژووری
یەکەم چرادان و مێز و نانی تەرخانکراوی تێدابوو کە پێی دەگوترا
شوێنی پیرۆز. 3 پشتی پەردەی دووەم، ژوورێک هەبوو پێی
دەگوترا شوێنی هەرەپیرۆز، 4 بخووردانێکی زێڕین و سندوقی
پەیمانی تێدا بوو کە لە هەموو لایەکانی بە زێڕ ڕووپۆش کرابوو.
لەناو ئەمەش گۆزەیەکی زێڕین هەبوو مەنی تێدابوو، لەگەڵ
گۆچانەکەی هارون کە گەڵای سەوزی کردبوو، هەروەها
دوو تەختە بەردەکەی پەیمان. 5 لەسەریشی کەڕوبەکانی
شکۆ سێبەریان کردبووە سەر قەپاغی کەفارەت. لێرەدا بە
وردی ناتوانین باسی ئەمانە بکەین. 6 کاتێک شتەکان ئاوا
ڕێکخرابوون، کاهینان هەموو کاتێک دەچوونە ژووری یەکەم
بۆ جێبەجێکردنی خزمەت. 7 بەڵام بۆ ژووری دووەم تەنها
سەرۆکی کاهینان ساڵی جارێک دەچوو، ئەویش بێ خوێن
نەدەبوو. خوێنەکەی لە پێناوی خۆی و گوناهەکانی گەل
پێشکەش دەکرد کە بە نەزانی کردوویانە. 8 بەمەش ڕۆحی
پیرۆز ئاماژەی دەکرد کە هەتا چادری پەرستن لەسەر زەوی
بێت، ڕێگای شوێنی هەرەپیرۆز لە ئاسمان ئاشکرا ناکرێت. 9
ئەوەش هێما بوو بۆ ئەم سەردەمە، کە تێیدا دیاری و قوربانی
پێشکەش دەکرێت، ناتوانێت ئاسوودەیی بە ویژدانی ئەوان
ببەخشێت کە خودا دەپەرستن. 10 ئەوانە تەنها ڕێوڕەسمی

ڕواڵەتین کە چڕدەبێتەوە لەسەر خواردن و خواردنەوە و
شێوازەکانی شوشتن، هەتا کاتی داڕشتنەوەی نوێ. 11 بەڵام
کاتێک مەسیح هات وەک سەرۆکی کاهینان بۆ شتە باشەکانی
داهاتوو، چووە ناو ئەو چادرەی کە گەورەتر و تەواوترە و
هەروەها دەستکرد نییە، واتە هی بەدیهێنراو نییە. 12 بە خوێنی
بزن و گوێرەکە نەچوو، بەڵکو بە خوێنی خۆی یەک جار چووە
ناو شوێنی هەرەپیرۆز و کڕینەوەی هەتاهەتایی دەستکەوت،
(aiōnios g166) 13 چونکە ئەگەر خوێنی بزن و گا و خۆڵەمێشی
گوێرەکە کە بەسەر گڵاوەکاندا دەپرژێنرێت، پیرۆز بکات بۆ
پاککردنەوەی جەستە، 14 ئیتر خوێنی مەسیح چەند زیاترە،
ئەوەی بە ڕۆحی پیرۆزی هەتاهەتایی بێ کەموکوڕی خۆی
پێشکەشی خودا کرد، ئەوەی ویژدانمان لەو کارانە پاک
دەکاتەوە کە دەبنە هۆی مردن، تاکو خزمەتی خودای زیندوو
بکەین. (aiōnios g166) 15 لەبەر ئەمە مەسیح ڕێکخەری پەیمانی
نوێیە، تاکو بانگکراوان بەڵێنی میراتی هەتاهەتایی وەربگرن،
چونکە مردنەکە بەهای خوێنە بۆ ئازادکردن لەو گوناهانەی
کە لە پەیمانی یەکەمدا کردوویانە. (aiōnios g166) 16 ئەگەر
وەسیەتنامە هەبێ، پێویستە مردنی وەسیەتکار بسەلمێنرێ، 17
چونکە وەسیەتنامە کاتێک کاری پێ دەکرێ کە خاوەنەکەی
مردبێت، بەڵام ئەگەر زیندوو بێت هیچ کاری پێ ناکرێت.
18 بۆیە پەیمانەکەی یەکەمیش بێ خوێن بەجێنەگەیەنرا، 19
چونکە موسا، دوای ئەوەی هەموو ڕاسپاردەکانی بەگوێرەی
تەورات بە هەموو گەل ڕاگەیاند، خوێنی گوێرەکەی هێنا
لەگەڵ ئاو و خوری سوور و زوفا، بەسەر تەورات و هەموو
گەلدا پرژاندی. 20 فەرمووی: [ئەمە خوێنی ئەو پەیمانەیە کە
خودا فەرمانی پێ کردن.] 21 هەروەها خوێنەکەی پرژاندە
سەر چادری پەرستن و هەموو کەلوپەلەکانی خزمەتکردن. 22
بەگوێرەی تەورات نزیکەی هەموو شتێک بە خوێن پاک
دەبێتەوە، لێخۆشبوونی گوناهیش بێ خوێنڕشتن نابێت. 23
پاککردنەوەی وێنەی شتە ئاسمانییەکان دەبووایە ئاوا بکرێت،
بەڵام خودی شتە ئاسمانییەکان بە قوربانی باشتر لەمانە پاک
دەبنەوە، 24 چونکە مەسیح نەچووە پیرۆزگای دەستکرد کە
لەبەرگیراوەی شتە ڕاستەقینەکەیە، بەڵکو خودی ئاسمان،
ئێستاش لەوێ لەبەردەم خودا بۆ ئێمە دەردەکەوێت. 25
هەروەها بۆ ئەوە نەچووە ئاسمان کە چەند جارێک خۆی
پێشکەش بکات، وەک سەرۆکی کاهینان ساڵی جارێک بە
خوێنێک کە هی خۆی نییە دەچێتە شوێنی هەرەپیرۆز. 26
ئەگینا دەبووایە مەسیح لە دامەزراندنی جیهانەوە چەندین جار
ئازاری بچێژتبووایە. بەڵام ئێستا لە کۆتایی زەمان تەنها جارێک
دەرکەوت تاکو گوناه بسڕێتەوە، بەوەی خۆی کردە قوربانی.
(aiōn g165) 27 وەک بۆ مرۆڤ دانراوە جارێک بمرێت، دواتر
لێپرسینەوەیە، 28 مەسیحیش، جارێک خۆی کرد بەقوربانی
تاکو گوناهی خەڵکێکی زۆر لاببات. بەڵام هاتنەوەی عیسا بۆ
جاری دووەم بۆ لابردنی گوناه نییە، بەڵکو بۆ ڕزگارکردنی
ئەوانەیە کە بە پەرۆشەوە چاوەڕێی دەکەن.

10 تەورات تەنها سێبەری شتە باشەکانی داهاتووە، نەک
وێنەی تەواوی ڕاستییەکان. لەبەر ئەوە بەردەوام بە هەمان
قوربانییەکانی ساڵ لەدوای ساڵ پێشکەش دەکرێتەوە، هەرگیز
ناتوانێ ئەوانە کامڵ و تەواو بکات کە بۆ پەرستن نزیک دەبنەوە.
2 ئەگینا، ئایا لە پێشکەشکردن نەدەوەستان؟ لەبەر ئەوەی
ئەگەر خواپەرستان تەنها جارێک پاک بوونەتەوە، بۆیە چیتر لە
ویژدانیاندا هەست بە گوناه ناکەن. 3 بەڵام لەو قوربانییانەدا
ساڵانە یادەوەری گوناه دەکرێتەوە، 4 چونکە مەحاڵە خوێنی
گا و بزن گوناه لاببات. 5 لەبەر ئەوە کاتێک مەسیح هاتە ناو
جیهان فەرمووی: [بە قوربانی و پێشکەشکراو ڕازی نەبوویت،
بەڵکو جەستەیەکت بۆ دابین کردم. 6 بە قوربانی سووتاندن و
قوربانی گوناه دڵخۆش نەبووی. 7 ئینجا گوتم: «ئەوەتا هاتم،
هەروەک لە تۆمارەکەدا لەسەرم نووسراوە، تاکو خواستی
تۆ بەجێبهێنم، ئەی خودا.»] 8 لە سەرەوە فەرمووی: [تۆ
قوربانی و پێشکەشکراو و قوربانی سووتاندن و قوربانی گوناهت
نەویست و پێی دڵخۆش نەبووی،] ئەوەی بەگوێرەی تەورات
دەکرێت، 9 ئینجا مەسیح فەرمووی: [ئەوەتا هاتم تاکو خواستی
تۆ بەجێبهێنم.] یەکەم لادەبات، تاکو دووەم دابنێ. 10 بەم
خواستەی خودا بە یەک جار بەهۆی پێشکەشکردنی جەستەی
عیسای مەسیحەوە پیرۆز بووین. 11 هەر کاهینێک هەموو
ڕۆژێک ڕادەوەستێت و خزمەت دەکات بەردەوام هەمان
قوربانی دەکاتەوە، کە هەرگیز ناتوانێت گوناه لاببات. 12

بەڵام کاتێک مەسیحی کاهین لە جیاتی گوناە یەک قوربانی
بۆ هەموو کاتێک پێشکەش کرد، لە دەستەڕاستی خوداوە
دانیشت، 13 لەو کاتەوە چاوەڕوانە، تاکو خودا هەموو
دوژمنانی بکاتە تەختەپێی، 14 چونکە ئەو بە یەک قوربانی بۆ
هەمیشە ئەوانەی تەواو کرد کە ئەو پیرۆزیان دەکات. 15
ڕۆحی پیرۆزیش شایەتیمان بۆ دەدات، چونکە دوای ئەوەی
فەرمووی: 16 [یەزدان دەفەرموێ، ئەمە ئەو پەیمانەیە کە
لەدوای ئەو ڕۆژانە لەگەڵیان دەیبەستم، «فێرکردنەکانم دەخەمە
ناو دڵیان و لەناو مێشکیان دەینووسم.»] 17 پاشان دەفەرموێت:
[لەمەودوا گوناە و تاوانەکانیان بەبیری خۆم ناهێنمەوە.] 18
لەکوێ لێخۆشبوونی ئەم گوناهانە هەبێت، ئیتر پێویست ناکات
قوربانی بۆ گوناە بکرێت. 19 بۆیە ئەی خوشک و برایانی
باوەڕدار، لەبەر ئەوەی متمانەمان هەیە بۆ چوونە ناو شوێنی
هەرەپیرۆز بەهۆی خوێنی عیساوە، 20 بەو ڕێگا زیندوو و
تازەیەی کە بەهۆی بەخشینی جەستەی خۆی بەناو پەردەدا
بۆی کردینەوە، 21 لەبەر ئەوەی کاهینێکی بەرزمان هەیە
سەرپەرشتی ماڵی خودا دەکات، 22 هەروەها لەبەر ئەوەی
خوێنی مەسیح بەسەر دڵماندا پرژێنرا تاکو لە ویژدانی خراپ
پاکمان بکاتەوە، جەستەشمان بە ئاوێکی پاک شوشتراوە، با
بە دڵێکی ڕاست و بە متمانەی تەواوی باوەڕ بچینە بەردەم
خودا. 23 با بێ ڕاڕایی دەستبگرین بە دانپێدانانی هیوامان،
چونکە ئەوەی بەڵێنی پێمان داوە جێی متمانەیە. 24 هەروەها با
ئاگاداری یەکتری بین بۆ هاندان لەسەر خۆشەویستی و کاری
چاک. 25 با واز لە کۆبوونەوەکانمان نەهێنین، وەک هەندێک
لەسەری ڕاهاتوون، بەڵکو یەکتری هانبدەین، بە تایبەتی کە
دەبینن ڕۆژی هاتنەوەی مەسیح نزیک دەبێتەوە. 26 ئەگەر
لەدوای ئەوەی کە ڕاستیمان ناسی، بەردەوام بین لەوەی بە
ئەنقەست گوناە بکەین، ئەوا هیچ قوربانییەک نییە بۆ ئەوەی
گوناهەکانمان پاک بکاتەوە، 27 بەڵکو تەنها چاوەڕێکردنی
حوکمدانی ترسناک و ئاگری بڵێسەدار کە خەریکە دوژمنەکانی
خودا دەخوات. 28 ئەوەی سەرپێچی تەوراتی موسای دەکرد،
بێ بەزەییانە بە شایەتی دوو یان سێ شایەت حوکمی مردنی
بەسەردا دەدرا. 29 بە ڕای ئێوە شایانی سزای چەند خراپترە
ئەوەی سووکایەتی بە کوڕی خودا کردووە و خوێنی پەیمان بە
پیس دادەنێت کە پیرۆزی کردووە، سووکایەتیش بە ڕۆحی
پیرۆز دەکات کە نیعمەتی لێ وەرگرتووە؟ 30 لەبەر ئەوەی
ئەو خودایە دەناسین کە ئەمەی فەرمووە: [تۆڵەسەندنەوە هی
منە، منم سزا دەدەم.] هەروەها: [یەزدان حوکم بەسەر گەلی
خۆیدا دەدات.] 31 کەوتنە ناو دەستی خودای زیندوو
ترسناکە. 32 ڕۆژانی ڕابردووتان بە یاد بێتەوە کە ڕووناک
کرانەوە و بەرگەی ململانێیەکی سەختی پڕ لە ئازارتان گرت. 33
هەندێک جار تووشی جنێو و چەوسانەوەی ئاشکرا هاتوون،
هەندێک جار بەشداری ناخۆشی ئەوانەتان کردووە کە بە
هەمان شێوەی ئێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ کراوە. 34 هاوسۆزی
بەندکراوانتان کرد، کاتێک سامانتان تاڵان کرا بە خۆشییەوە
قبوڵتان کرد، چونکە دەزانن لە ئاسماندا سامانی باشترتان هەیە
و دەمێنێتەوە. 35 کەواتە متمانەتان فڕێمەدەن کە پاداشتی
گەورەی هەیە، 36 چونکە پێویستیتان بە دانبەخۆدا گرتن
هەیە، تاکو لەدوای ئەوەی بە خواستی خوداتان کرد، بەڵێنەکە
بەدەستبهێنن، 37 چونکە دوای ماوەیەکی زۆر کورت، [ئەوەی
دێت، بێگومان دێت و دوانا کەوێت. 38 ئەوەی ڕاستودروستە
و هی خۆمە بە باوەڕ دەژییێت، هەروەها ئەگەر هەڵگەڕایەوە،
ئەوە جێی ڕەزامەندی من نابێت.] 39 جا ئێمە سەر بەوانە نین
کە هەڵدەگەڕێنەوە و لەناودەچن، بەڵکو سەر بە ئەوانەین کە
باوەڕیان هەیە و ڕزگار دەکرێن.

11 باوەڕ دڵنیاییە بەوەی هیوامان پێیەتی، بێگومانییە لەوەی
نایبینین، 2 چونکە بەم باوەڕە پێشینان پەسەند کراون. 3 بە
باوەڕ تێدەگەین کە گەردوون بە فەرمایشتی خودا بەدیهێنراوە،
تەنانەت ئەوەی دەیبینین لەو شتانەی کە بینراوە نەهاتووەتە
کایەوە. (aiōn g165) 4 بە باوەڕ هابیل قوربانییەکی باشتری
لەوەی قایین پێشکەشی خودا کرد. بە باوەڕ شایەتی بۆ درا
کە ڕاستودروستە کاتێک خودا شایەتی بۆ قوربانییەکەی دا.
هەرچەندە هابیل مرد بەڵام هێشتا بە باوەڕ قسە دەکات. 5 بە
باوەڕ حەنۆخ بەرزکرایەوە لای خودا تاکو مردن نەبینێ، ئیتر
لەسەر زەوی نەما، چونکە خودا بردی بۆ لای خۆی. پێش
بردنیشی شایەتی وەرگرت کە خودای ڕازی کردووە. 6 بەبێ
باوەڕ مەحاڵە ڕەزامەندی خودا بەدەستبهێنرێت، چونکە ئەوەی

لەو نزیک بێتەوە، دەبێ باوەڕی بە بوونی ئەو هەبێت و پاداشتی
ئەوانەش دەداتەوە کە بە پەرۆشەوە ڕوویان لەو دەکەن. 7
بە باوەڕ نوح کاتێک لەلایەن خوداوە سەبارەت بەوەی کە
هێشتا نەبینرابوو ئاگادار کرایەوە، ئاگادارکردنەوەکەی خستە
دڵییەوە و کەشتییەکی بنیاد نا بۆ ڕزگارکردنی خاووخێزانەکەی.
بەم شێوەیە، بە باوەڕ جیهانی حوکم دا و بوو بە میراتگری
ئەو ڕاستودروستییەی کە بەگوێرەی باوەڕ بوو. 8 بە باوەڕ
کاتێک ئیبراهیم بانگکرا بچێتە ئەو شوێنەی خەریک بوو بە
میرات وەریبگرێت، گوێڕایەڵ بوو و ڕۆیشت، هەرچەندە
نەیدەزانی بۆ کوێ دەچێت. 9 بە باوەڕ وەک بێگانە لە خاکی
بەڵێنپێدراودا نامۆ بوو، لە چادردا ژیا، وەک ئیسحاق و یاقوب
کە ئەوانیش میراتگری هەمان بەڵێن بوون، 10 چونکە ئیبراهیم
چاوەڕێی ئەو شارەی دەکرد کە بناغەیەکی چەسپاوی هەیە،
ئەوەی خودا ئەندازیار و دروستکەرەکەیەتی. 11 بە باوەڕ
سارا توانای سکوزای پێدرا، هەرچەندە نەزۆک بوو و تەمەنی
سکوزاشی بەسەرچوو بوو، چونکە دڵنیا بوو ئەوەی بەڵێنی
داوە دڵسۆزە. 12 بۆیە لە پیاوێک کە هەر وەک مردوو
وابوو، نەوەیەک دروست بوو کە وەک ئەستێرەی ئاسمان
و لمی سەر کەناری دەریا لە ژمارە نەدەهات. 13 هەموو
ئەوانە لە باوەڕدا مردن و بەڵێنەکانیان وەرنەگرت، بەڵکو لە
دوورەوە بینییان و پێشوازییان لێکرد، دانیان پێدا نا کە ئەوان
لەسەر زەویدا نامۆ و بێگانەن. 14 ئەوانەی ئەو شتانە دەڵێن،
دەریدەخەن کە داوای نیشتیمان دەکەن. 15 ئەگەر ئەوان
بیریان لەو نیشتیمانە بکردایەوە کە بەجێیان هێشتبوو، ئەوا
هەلی گەڕانەوەیان بۆی دەبوو. 16 بەڵام ئێستا ئارەزووی
نیشتیمانێکی باشتر دەکەن، کە ئاسمانییەکەیە. بۆیە خودا شەرمی
پێیان نییە بە خودای ئەوان ناوببردرێت، چونکە شارێکی بۆ
ئامادەکردن. 17 بە باوەڕ ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی وەک قوربانی
پێشکەش کرد، کاتێک خودا ئیبراهیمی تاقی کردەوە. ئەوەی
بە بەڵێن لە خودا وەریگرت ئامادە بوو کوڕە تاقانەکەی بکاتە
قوربانی، 18 هەرچەندە خودا سەبارەت بەو فەرمووبووی:
[لە ڕێگەی ئیسحاقەوە نەوەی تۆ ناودەبردرێت.] 19 ئیبراهیم
دڵنیابوو لەوەی کە خودا دەتوانێت ئیسحاق لەدوای مردنی
زیندوو بکاتەوە. بە واتایەکی دیکە، خودا ئەوی بە شێوەیەکی
نموونەیی لەنێو مردووان هەستاندەوە. 20 بە باوەڕ ئیسحاق
داوای بەرەکەتی خودای بۆ داهاتووی یاقوب و عیسۆ کرد.
21 بە باوەڕ یاقوب لە سەرەمەرگیدا داوای بەرەکەتی بۆ
هەریەکە لە کوڕەکانی یوسف کرد و خۆی بەسەر دەسکی
گۆچانەکەیدا دا و ستایشی خودای کرد. 22 بە باوەڕ یوسف لە
سەرەمەرگیدا باسی چوونەدەرەوەی نەوەی ئیسرائیلی لە میسر
کرد و لەبارەی گواستنەوەی ڕوفاتەکەی وەسیەتی بۆ کردن.
23 بە باوەڕ کاتێک موسا لەدایک بوو، سێ مانگ دایک و
باوکی شاردیانەوە، چونکە بینییان منداڵەکە جوانە، لە فەرمانی
پاشا نەترسان. 24 بە باوەڕ کاتێک موسا گەورە بوو، نەیویست
بە کچەزای فیرعەون بناسرێت. 25 بەلایەوە باشتر بوو لەگەڵ
گەلی خودا سووکایەتی پێ بکرێت، لەوەی لەزەتێکی کاتیی لە
گوناهدا هەبێت. 26 موسا ئەو ڕیسواییەی لە پێناوی مەسیحدا
چێژتی بە سامانێکی گەورەتری دانا لە گەنجینەی میسر، چونکە
چاوی لەوە بوو کە خودا پاداشتی بداتەوە. 27 بە باوەڕ میسری
بەجێهێشت و لە تووڕەیی پاشا نەترسا. دانی بەخۆیدا گرت وەک
ئەوە ببینێ کە نەبینراوە. 28 بە باوەڕ پەسخەی کرد و خوێنەکەی
پرژاند، نەوەک لەناوبەری نۆبەرە دەستیان لێ بدات. 29 بە
باوەڕ بە دەریای سووردا پەڕینەوە وەک بە وشکانیدا بڕۆن،
بەڵام کاتێک میسرییەکان ویستیان بپەڕنەوە نوقوم بوون. 30
بە باوەڕ شووراکانی ئەریحا ڕووخان، دوای ئەوەی حەوت
ڕۆژ بە دەوریدا سووڕانەوە. 31 بە باوەڕ ڕاحابی لەشفرۆش
لەگەڵ یاخیبووان لەناونەچوو، چونکە پێشوازییەکی ئاشتییانەی لە
سیخوڕەکان کرد. 32 چی دیکەش بڵێم؟ کاتم نییە باسی گدعۆن
و باراک و شەمشون و یەفتاح و داود و ساموئێل و پێغەمبەران
بکەم، 33 کە بە باوەڕ پاشایەتییەکانیان بەزاند، دادپەروەرییان
هێنایە کایەوە، بەڵێنەکانیان بۆ هاتە دی، دەمی شێریان داخست،
34 هێزی ئاگریان کوژاندەوە، لە تیغی شمشێر دەرباز بوون، لە
لاوازیدا بەهێزبوون، لە شەڕدا توند بوون، لەشکری بێگانەیان
گەڕاندەوە. 35 هەندێک ژن مردووەکانیان بە هەستانەوە
وەرگرتەوە. بەڵام خەڵکی دیکە ئەشکەنجە دران و ڕزگارییان
نەویست، تاکو هەستانەوەیەکی باشتریان دەستبکەوێت. 36
هەندێکی دیکە ڕووبەڕووی سووکایەتی و قامچی و کۆت و
زیندان بوونەوە. 37 بەردباران کران، بە مشار لەت لەت

کران، بە شمشێر کوژران. هەندێکیش بە پێستی مەڕ و بزن
خۆیان داپۆشی، تووشی نەبوونی و چەوسانەوە و زەلیلی بوون.
38 جیهان شایانی ئەمان نەبوو. دەربەدەری بیابان و شاخ
و ئەشکەوت و کون و کەلەبەری زەوی بوون. 39 هەموو
ئەمانەش بەهۆی باوەڕیانەوە شایەتییان بۆ درا، بەڵام بەڵێنی
خودایان دەست نەکەوت، 40 چونکە خودا پێشتر شتێکی
باشتری بۆمان بینی، تاکو بێ ئێمە تەواو نەبن.

12 کەواتە لەبەر ئەوەی ئێمە بە هەورێکی شایەتیدەری ئاوا
گەورە دەورە دراوین، با هەموو بارگرانییەک و ئەو گوناهانەی
کە بە ئاسانی لێمان دەئاڵێت لە خۆمانی دوور بخەینەوە و
بە دانبەخۆداگرتنەوە لەو پێشبڕکێیە ڕابکەین کە لەپێشمان
دانراوە. 2 با سەرنجمان بخەینە سەر عیسا، پێشڕەو و تەواوکاری
باوەڕمان، ئەوەی لە پێناوی ئەو خۆشییەی لەپێشی دانرابوو،
بەرگەی خاچی گرت و شەرمەزاری بە سووک وەرگرت،
جا لە دەستەڕاستی تەختی خودا دانیشت. 3 با بیر بکەنەوە
لەوەی کە دانی بەخۆیدا گرت بەرامبەر ئەو دژایەتییەی کە
گوناهباران لەگەڵیان کرد، تاکو شەکەت نەبن و وورە بەرنەدەن.
4 لە خەباتی ئێوە لە دژی گوناه هەتا ئاستی خوێن ڕشتن
بەرگریتان نەکردووە. 5 ئایا ئێوە بە تەواوی ئەو پەیامەی هاندانتان
لەبیر چووەوە کە وەک ڕۆڵە لەگەڵتان دەدوێت؟ پەیامەکە
دەڵێت: [ڕۆڵەکەم، بە سووکی تەماشای تەمبێکردنی یەزدان
مەکە، هەروەها کاتێک سەرزەنشتت دەکات وورە بەرمەدە، 6
چونکە ئەوەی یەزدان خۆشیبوێ تەمبێی دەکات، هەروەها
هەر یەکێک وەک ڕۆڵەی خۆی وەریگرێت، بە گۆچان لێی
دەدات.] 7 کەواتە بەرگەی تەمبێکردن بگرن، خوداش وەک
ڕۆڵەی خۆی لەگەڵتان دەجوڵێتەوە. چ ڕۆڵەیەک هەیە باوکی
تەمبێی نەکات؟ 8 ئەگەر بێتو خودا تەمبێتان نەکات وەک هەموو
منداڵەکانی دیکەی، ئەمە ئەوە دەگەیەنێ ئێوە زۆڵن و منداڵی
ئەو نین. 9 سەرەڕای ئەمە، باوکی مرۆڤانەمان هەیە کە تەمبێی
کردووین و ڕێزی ئەومان گرتووە. ئەی چەند زیاتر ملکەچی
باوکی ڕۆحیمان بین، بۆ ئەوەی ژیانی هەتاهەتایی بەدەستبهێنین؟
10 باوکانمان بۆ ماوەیەک ئەوەندەی بە باشیان زانیوە تەمبێیان
کردووین، بەڵام خودا بۆ سوودی ئێمەیە تەمبێمان دەکات،
تاکو بەشداری پیرۆزییەکەی بکەین. 11 هەموو تەمبێکردنێک لە
کاتی خۆیدا وا دەردەکەوێت کە ئازاربەخشە و خۆش نییە،
بەڵام دواتر بەروبوومی ئاشتییانەی ڕاستودروستی دەگرێت بۆ
ئەوانەی پێی ڕاهێنراون. 12 کەواتە دەستە لاوازبووەکان و
ئەژنۆ لەرزۆکەکان بەهێز بکەن، 13 [ڕێڕەوی بەرپێت خۆش
بکە،] تاکو شەل پێی لەجێ نەچێت، بەڵکو چاک بێتەوە. 14
کۆشش بکەن تاوەکو لەگەڵ هەموو کەسێک بە ئاشتی بژین،
هەروەها پیرۆز بن. بێ پیرۆزی کەس مەسیحی خاوەن شکۆ
نابینێت. 15 ئاگاداری ئەوە بن، کەس خۆی لە نیعمەتی خودا
بێبەش نەکات، نەوەک ڕەگی تاڵی لەناوتاندا گەشە بکات و
پەشێوی دروستبکات، بەهۆی ئەمەشەوە زۆر کەس گڵاو
ببێت. 16 ئاگادار بن نەوەک یەکێک داوێنپیس بێت یان وەک
عیسۆ بەڕەڵا بێت، ئەوەی مافی نۆبەرایەتی خۆی بە ژەمێک
خواردن فرۆشت. 17 دواتر وەک ئاگادارن، ویستی ئەم
بەرەکەتە بە میرات وەربگرێت، بەڵام ڕەتکرایەوە. هەرچەندە
بە فرمێسکەوەش داوای بەرەکەتەکەی کرد، بەڵام دەرفەتی
تۆبەکردنی بۆ نەمابووەوە. 18 ئێوە نەهاتوونەتە لای شاخێک
دەستی لێ بدرێت، لای ئاگرێکی بەتین، لای تاریکی، لای
تەم، لای گەردەلوول، 19 لای دەنگی کەڕەنا، لای دەنگی
قسەکردنێک وا لەگوێگران بکات بپاڕێنەوە ئیتر ئەم قسانەیان بۆ
نەکرێت، 20 لەبەر ئەوەی نەیانتوانی بەرگەی فەرمانەکانی خودا
بگرن: [تەنانەت ئەگەر ئاژەڵیش دەستی بەر ئەو کێوە بکەوێ،
دەبێ بەردباران بکرێت.] 21 دیمەنەکە ئەوەندە ترسناک بوو،
موسا گوتی: [من لە ترسان دەلەرزم.] 22 بەڵکو ئێوە هاتوونەتە
کێوی سییۆن، بۆ شاری خودای زیندوو، ئۆرشەلیمی ئاسمانی،
بۆ ئاهەنگێک کە فریشتەیەکی بێشوماری کۆکردووەتەوە، 23
بۆ کڵێسای نۆبەرە تۆمارکراوەکان لە ئاسماندا، بۆ لای خودا
کە دادوەری هەمووانە، بۆ لای ڕۆحی ڕاستودروستان کە
تەواوکراون، 24 بۆ لای عیسا، کە ڕێکخەری پەیمانی نوێیە، بۆ
خوێنێکی پرژێنراو کە لە خوێنی هابیل باشتر دەدوێت. 25
ئاگادار بن قسەکەرەکە ڕەت مەکەنەوە، چونکە ئەگەر ئەوانەی
قسەکەری سەر زەوییان ڕەتکردەوە دەرباز نەبوون، ئایا ئێمە
چۆن دەرباز دەبین ئەگەر لە قسەکەری ئاسمان هەڵبگەڕێینەوە؟
26 ئەوسا دەنگی خودا زەوی هەژاند، بەڵام ئێستا بەڵێنی داوە و

دەفەرموێ: [جارێکی دیکە نەک تەنها زەوی دەهەژێنم، بەڵکو
ئاسمانیش.] 27 وشەی «جارێکی دیکە» ئاماژەیە بۆ سڕینەوەی
ئەو شتانەی کە دەهەژێن، واتە شتە دروستکراوەکان، تاکو ئەو
شتانەی کە ناهەژێن بمێننەوە. 28 لەبەر ئەوە با سوپاسگوزار
بین، چونکە شانشینێک وەردەگرین کە ناهەژێت، بەهۆیەوە
بە شێوازێکی پەسەند بە ترس و ڕێزەوە خودا بپەرستین، 29
چونکە [خودامان ئاگرێکی بێ ئامانە.]

13 بەردەوام بن لەسەر خۆشەویستیتان بۆ یەکتر وەک
خوشک و برا. 2 میوانداری نامۆکان لەیاد مەکەن، چونکە بەمە
کەسانێک بێ ئەوەی بزانن میوانداری فریشتەکانیان کردووە.
3 یادی بەندکراوان بکەنەوە هەروەک ئەوەی لەگەڵیان بەند
کرابن، هەروەها زۆرلێکراوانیش وەک ئەوەی خۆتان لەگەڵ
ئەواندا زۆرلێکراو بن. 4 با لەلای هەمووان هاوسەرایەتی ڕێزی
هەبێت، نوێنی هاوسەرایەتیش پاک بێت، چونکە خودا بەڕەڵا
و داوێنپیس تاوانبار دەکات. 5 با ژیانتان بێ خۆشویستنی پارە
بێت و ڕازی بن بەوەی هەتانە، چونکە خودا فەرموویەتی:
[هەرگیز پشتگوێت ناخەم، هەرگیز وازت لێ ناهێنم.] 6 کەواتە
بە متمانەوە دەڵێین: [یەزدان یارمەتیدەری منە، ناترسم. مرۆڤ
دەتوانێت چیم لێ بکات؟] 7 ڕابەرەکانتان لەیاد بێت، ئەوانەی
باسی وشەی خوداتان بۆ دەکەن، تەماشای سەربوردەیان بکەن
و لاسایی باوەڕیان بکەنەوە. 8 عیسای مەسیح وەک خۆیەتی،
دوێنێ و ئەمڕۆ و هەتاهەتایە. (aiōn g165) 9 مەهێڵن فێرکردنی
جۆراوجۆر و نامۆ بەڕێوەتان ببات، چونکە باشە دڵ بە نیعمەت
بەهێز بکرێت، نەک بە یاساکانی خۆراک کە سوودی نەبوو بۆ
ئەوانەی پێی دەژین. 10 ئێمە قوربانگایەکمان هەیە کە ئەوانەی
خزمەتی چادری پەرستن دەکەن بۆیان نییە لێی بخۆن. 11
سەرۆکی کاهینان خوێنی ئاژەڵان وەک قوربانی گوناه دەهێنێتە
ناو شوێنی هەرەپیرۆز، بەڵام کەلاکەکانیان لە دەرەوەی
ئۆردوگا دەسووتێنرێن. 12 لەبەر ئەوە عیساش لە دەرەوەی
دەرگای شار ئازاری چێژت، تاکو بە خوێنی خۆی گەل پیرۆز
بکات. 13 کەواتە با بچینە دەرەوەی ئۆردوگا بۆ لای عیسا،
ڕیسواییەکەی هەڵبگرین. 14 لەبەر ئەوەی لێرەدا هیچ شارێکمان
بۆ نامێنێتەوە، بەڵام داوای ئەو شارە دەکەین کە لە داهاتوودا
دێت. 15 لەبەر ئەوە، با بەردەوام لە ڕێگەی مەسیحەوە بە
لێوەکانمان ستایشی خودا بکەین، کە قوربانیی ئێمەیە بۆ خودا.
16 هەروەها چاکەکاری و یارمەتیدانی خەڵک پشتگوێ
مەخەن، چونکە ئەو جۆرە قوربانییانە خودا دڵشاد دەکات. 17
گوێڕایەڵی ڕابەرەکانتان بن و ملکەچیان بن، چونکە ئێشکگان بۆ
دەگرن، وەک بڵێی حیسابیان پێشکەشی خودا دەکەن، تاکو
بە شادییەوە ئەمە بکەن نەک بە بێزاری، چونکە ئەمە زیانی
بۆتان دەبێت. 18 نوێژمان بۆ بکەن، چونکە دڵنیاین ویژدانێکی
باشمان هەیە، حەز دەکەین لە هەموو شتێکدا هەڵسوکەوتمان
چاک بێت. 19 زیاتر لێتان دەپاڕێمەوە ئەمە بکەن، تاکو بە
خێرایی بگەڕێمەوە لاتان. 20 با خودای ئاشتی کە بە خوێنی
پەیمانی هەتاهەتایی عیسای خاوەن شکۆمانی لەنێو مردووان
هەستاندەوە، شوانە پایەبەرزەکەی مەڕەکان، (aiōnios g166) 21
بە هەموو شتێکی باش ئامادەتان بکات تاکو بە خواستی ئەو
هەڵسوکەوت بکەن، لە ئێمەشدا بەپێی ڕەزامەندی خۆی کار
بکات بەهۆی عیسای مەسیحەوە کە هەتاهەتایە شکۆمەندی بۆ
ئەوە. ئامین. (aiōn g165) 22 خوشکان، برایان، لێتان دەپاڕێمەوە،
بە سنگفراوانییەوە ئەم وتەی هاندانە وەربگرن، چونکە تەنها
نامەیەکی کورتم بۆ نووسیون. 23 بزانن تیمۆساوسی برامان ئازاد
کراوە. ئەگەر زوو هات، بەیەکەوە دیدەنیتان دەکەین. 24 سڵاو
لە هەموو ڕابەران و تەواوی باوەڕداران بکەن. باوەڕدارانی
ئیتالیا سڵاوتان لێدەکەن. 25 با نیعمەتی خودا لەگەڵ هەمووتان
بێت.

یاقوب

1 لە یاقوبی بەندەی خودا و عیسای مەسیحی خاوەن
شکۆوە، بۆ دوازدە هۆزەکە کە لەنێو نەتەوەکاندا پەرشوبڵاو
بوونەتەوە: سڵاو. 2 خوشکان و برایانم، بەوپەڕی خۆشیی
دابنێن، کاتێک دەکەونە نێو جۆرەها تاقیکردنەوە و ناخۆشییەوە،
3 چونکە دەزانن تاقیکردنەوەی باوەڕتان دانبەخۆداگرتن
دروستدەکات. 4 با دانبەخۆداگرتن کاری خۆی تەواو بکات،
بۆ ئەوەی تەواو و پێگەیشتوو بن و کەموکوڕیتان لە هیچ شتێکدا
نەبێت. 5 ئەگەر یەکێکتان لە دانایی کەموکوڕی هەیە، با داوا
لە خودا بکات، کە بە دڵفراوانی بە هەمووان دەبەخشێت و
گلەییش ناکات، پێشی دەبەخشرێت. 6 بەڵام با بە باوەڕەوە
داوا بکات و گومان نەکات، چونکە ئەوەی گومان دەکات
وەک شەپۆلی دەریا وایە، با دەیهێنێت و دەیبات. 7 ئەو مرۆڤە
با بیرنەکاتەوە کە شتێک لە مەسیحی باڵادەستەوە وەردەگرێت،
8 چونکە مرۆڤی ڕاڕا، لە هیچ یەک لە ڕێگاکانی چەسپاو
نییە. 9 با برای پایەنزم شانازی بە بەرزییەکەیەوە بکات،
10 دەوڵەمەندیش بە نزمییەکەی، چونکە وەک گوڵی گژوگیا
لەناودەچێت. 11 لەبەر ئەوەی ڕۆژ بە گەرمییە سووتێنەرەکەی
هەڵدێت، گژوگیا وشک دەبێت و گوڵەکەی هەڵدەوەرێت
و دیمەنی جوانی نامێنێت. بە هەمان شێوە، دەوڵەمەندیش
کاتێک سەرقاڵە بە کارەکانییەوە لەناودەچێت. 12 خۆزگە
دەخوازرێت بەوەی بەرگەی تاقیکردنەوە دەگرێت، چونکە کە
سەلمێنرا تاجی ژیان وەردەگرێت، ئەوەی خودا بەڵێنی داوە
بیدات بەوانەی خۆشیان دەوێت. 13 کاتێک کەسێک تاقی
دەکرێتەوە، با نەڵێت: «لەلایەن خوداوە تاقی دەکرێمەوە،»
چونکە خودا لە کاری خراپەدا تاقی ناکرێتەوە، ئەویش کەس
بەو شێوەیە تاقی ناکاتەوە. 14 بەڵام هەرکەسێک بەو ئارەزووە
خراپەی کە هەیەتی تاقی دەکرێتەوە، ئەگەر پێی ڕاکێشرا و
هەڵخەڵەتا. 15 کە ئارەزووی خراپ سک بکات گوناهی لێ
دەبێت، گوناهیش کە گەشەی کرد مردن بەرهەم دێنێت.
16 خوشک و برایانی خۆشەویستم، هەڵمەخەڵەتێن. 17 هەموو
بەخشینێکی چاک و بەهرەیەکی تەواو لەلایەن سەرەوەیە،
لەلای باوکی ڕووناکییەکانەوە دێتە خوارەوە، ئەوەی ناگۆڕێت
و سێبەری خولانەوەی نییە. 18 خواستی لەسەر بوو کە بە
وشەی ڕاستی لەدایک بین، تاکو ببینە نۆبەرەی بەدیهێنراوانی.
19 خوشک و برا خۆشەویستەکانم، ئەمەتان بیر نەچێت: با
هەر مرۆڤێک لە گوێگرتندا خێرا بێت، لە قسەکردندا لەسەرخۆ
بێت، لە تووڕەبووندا خاو بێت، 20 چونکە تووڕەیی مرۆڤ
ڕاستودروستی خودا ناهێنێتە کایەوە. 21 کەواتە هەموو گڵاوی
و گەشەکردنێکی بەدکاری دابکەنن، ئەو وشەیەی کە لە ئێوەدا
چانراوە بە دڵنەرمییەوە وەریبگرن، ئەوەی دەتوانێت گیانتان
ڕزگار بکات. 22 تەنها گوێگری وشەی خودا مەبن، بەڵکو
کاری پێ بکەن، ئەگینا خۆتان هەڵدەخەڵەتێنن، 23 چونکە ئەگەر
یەکێک گوێگری وشەی خودا بێت و کاری پێ نەکات، وەک
یەکێک وایە لە ئاوێنەدا سەیری ڕوخساری خۆی بکات، 24
ئینجا دوای ئەوەی سەیری خۆی دەکات و دەڕوات، یەکسەر
لەبیری دەچێت چۆن بووە. 25 بەڵام هەرکەسێک بە وردی
سەرنجی ئەو شەریعەتە تەواوە بدات کە ئازادی دەبەخشێت،
هەروەها بەردەوام کاری پێ بکات و ئەوەی دەیبیستێت
لەیادی نەکات بەڵکو کاری پێ بکات، ئەوا ئەمە لە کرداریدا
بەرەکەتدارە. 26 ئەوەی خۆی بە دیندار دابنێت و زمانی خۆی
نەپارێزێت، ئەوا خۆی هەڵدەخەڵەتێنێت و دیندارییەکەی
پووچە. 27 ئایینی پاک و بێگەرد لەلای خودای باوک ئەمەیە:
بەسەرکردنەوەی هەتیوان و بێوەژنان لە تەنگانەیاندا، هەروەها
خۆی لە گڵاویی جیهان بپارێزێت.

2 ئەی خوشکان و برایانم، ئێمەی باوەڕداران بە عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمان، نابێت جیاکاری لەنێوان خەڵکی
بکەین. 2 ئەگەر پیاوێک هاتە ناو کۆڕەکەتان، ئەنگوستیلەی
زێڕی لە پەنجە بوو و بەرگی نایاب بوو، هەروەها هەژارێکیش
بە بەرگی پیس، 3 تەماشای بەرگە نایابەکەتان کرد و گوتتان:
«لێرە دانیشە باشە،» بە هەژارەکەش بڵێن: «لەوێ ڕابوەستە»
یان «لەبەرپێم دانیشە،» 4 ئایا لەنێوان خۆتاندا جیاکاری ناکەن
و بە بیری خراپ حوکم بەسەر یەکدا نادەن؟ 5 خوشک و برا
خۆشەویستەکانم، گوێ بگرن: ئایا خودا هەژارانی ئەم جیهانەی
هەڵنەبژاردووە تاکو لە باوەڕ دەوڵەمەند بن و میراتگری شانشین
بن، کە بەڵێنی داوە بیدات بەوانەی خۆشیان دەوێت؟ 6 بەڵام

ئێوە سووکایەتیتان بە هەژارەکە کرد. ئایا دەوڵەمەندەکان نین
خۆیان بەسەرتاندا دەسەپێنن و ڕاپێچی دادگاکانتان دەکەن؟ 7
ئایا ئەوان نین کفر بەو ناوە چاکە دەکەن کە پێی بانگکراون؟
8 ئەگەر بەڕاستی شەریعەتی شاهانەتان هێناوەتە دی کە
بەگوێرەی نووسراوە پیرۆزەکە دەڵێ: [نزیکەکەت وەک خۆت
خۆشبوێت،] چاک دەکەن. 9 بەڵام ئەگەر جیاکاری بکەن،
ئەوا گوناە دەکەن و وەک سەرپێچیکار لەلایەن شەریعەتەوە
سەرزەنشت دەکرێن، 10 چونکە ئەوەی هەموو شەریعەت
بەجێبهێنێت، بەڵام تەنها بەندێکی بشکێنێت، ئەوا لە هەمووی
تاوانبارە. 11 ئەوەی فەرموویەتی: [داوێنپیسی مەکە،] هەروەها
فەرمووشیەتی: [مەکوژە.] ئەگەر داوێنپیسیت نەکرد بەڵام
یەکێکت کوشت، ئەوا سەرپێچی شەریعەتت کردووە. 12
ئاوا بدوێن و ئاوا کار بکەن، وەک ئەوەی بە شەریعەتی
ئازادی حوکم بدرێن، 13 چونکە حوکمدان بێ بەزەییانەیە بۆ ئەو
کەسەی کە بێ بەزەیی بووە، بەڵام بەزەیی بەسەر حوکمداندا
سەردەکەوێت. 14 خوشکان و برایانم، چ سوودێکی هەیە ئەگەر
یەکێک بڵێت باوەڕم هەیە، بەڵام کرداری نەبێت؟ ئایا ئەم
جۆرە باوەڕە دەتوانێت ڕزگاری بکات؟ 15 ئەگەر خوشک یان
برایەک پێویستی بە جلوبەرگ و خواردنی ڕۆژانە هەبوو، 16
یەکێکتان پێیان گوتن: «بەخێر بچن، جلی گەرم لەبەر بکەن،
تێر بخۆن،» و پێداویستییەکانی ژیانیان نەدەنێ، چ سوودێکی
هەیە؟ 17 بەم شێوەیەش، باوەڕ ئەگەر کرداری نەبێت، لە
خۆیدا مردووە. 18 لەوانەیە کەسێک بڵێ: «تۆ باوەڕت هەیە
و من کردار.» نیشانم بدە باوەڕت چۆن بێ کردار دەبێت،
ئەوسا منیش بە کردارەکانم نیشانت دەدەم باوەڕم چۆنە.
19 تۆ باوەڕت هەیە کە یەک خودا هەیە، چاک دەکەیت.
تەنانەت ڕۆحە پیسەکانیش باوەڕ دەکەن و دەلەرزن. 20 ئەی
مرۆڤی گێل، دەتەوێت بزانیت کە باوەڕ بێ کردار نەزۆکە؟ 21
ئایا ئیبراهیمی باوکمان بە کردار بێتاوان نەکرا، کاتێک لەسەر
قوربانگا ئیسحاقی کوڕی پێشکەش کرد؟ 22 دەبینیت باوەڕ
بە کردارەکەی لە کاردا بوو، باوەڕەکەش بە کردار تەواو بوو.
23 نووسراوە پیرۆزەکەش هاتە دی کە دەفەرموێ: [ئیبراهیم
باوەڕی بە خودا هێنا و ئەمەشی بە ڕاستودروستی بۆ دانرا،]
هەروەها ناوی لێنرا دۆستی خودا. 24 دەبینن کە مرۆڤ
بە کردار بێتاوان دەبێت نەک تەنها بە باوەڕ. 25 بەم شێوەیە
ڕاحابی لەشفرۆش، ئایا بە کردار بێتاوان نەبوو، کە پێشوازی
لە سیخوڕەکان کرد و بە ڕێگایەکی دیکەدا بەڕێی کردن؟ 26
هەروەک چۆن جەستە بێ ڕۆح مردووە، باوەڕیش بێ کردار
مردووە.

3 خوشکان و برایانم، زۆرتان مەبنە فێرکار، بزانن
لێپرسینەوەی قورسترمان لەگەڵ دەکرێت. 2 هەموومان لە زۆر
شت هەڵە دەکەین. ئەگەر یەکێک هەیە لە قسەکردندا هەڵە
ناکات، ئەوە مرۆڤێکی تەواوە و دەتوانێت جڵەوی هەموو
جەستەی بگرێتە دەست. 3 ئێمە لغاو دەکەینە دەمی ئەسپ
تاکو گوێڕایەڵمان بێت و هەموو لەشی ئاراستە بکەین. 4 سەیری
کەشتی بکەن، هەرچەندە گەورەیە و بای بەهێز دەیبات،
کەچی بە سەوڵێکی بچووک بۆ هەر لایەک کەشتیوان بیەوێت
ئاراستەی دەکات. 5 بە هەمان شێوە زمانیش ئەندامێکی
بچووکە، بەڵام شانازی بە لەخۆباییبوونەوە دەکات. ئاگرێکی
بچووک چ دارستانێکی گەورە دەسووتێنێ. 6 زمان ئاگرە،
جیهانێکە لە خراپە لەنێو ئەندامانی لەشمان. زمان هەموو لەش
گڵاو دەکات، ئاگر لە ژیان بەردەدات و خۆی بە ئاگری دۆزەخ
دادەگیرسێت. (Geenna g1067) 7 مرۆڤ دەتوانێت هەموو
جۆرە ئاژەڵێکی کێوی و باڵندە و خشۆک و بوونەوەرێکی
ئاوی دەستەمۆ بکات و کردووشیەتی، 8 بەڵام کەس ناتوانێت
زمان دەستەمۆ بکات. خراپەیەکە ناگیرێت، پڕە لە ژەهری
کوشندە. 9 بە زمان ستایشی یەزدان و خودای باوک دەکەین،
هەر بە هەمان زمانیش نەفرەت لەو خەڵکە دەکەین کە لە
شێوەی خودا دروستکراون. 10 ستایش و نەفرەت لە هەمان
دەم دێتە دەرەوە. خوشکان و برایانم، ئەمە پەسەند نییە. 11 ئایا
لە یەک کانیدا ئاوی سازگار و ئاوی سوێر هەڵدەقوڵێت؟ 12
خوشکان و برایانم، ئایا دار هەنجیر زەیتوون دەگرێت، یان مێو
هەنجیر؟ بەم شێوەیەش کانی سوێر ئاوی سازگار نادات. 13 کێ
لەنێوتاندا دانا و تێگەیشتووە؟ با بە ڕەوشتی باشی نیشانی بدات،
هەروەها بەو کارانەی کە بە بێفیزییەوە ئەنجامی دەدات و لە
داناییەوە سەرچاوە دەگرێت. 14 بەڵام ئەگەر چاوپیسی تاڵ و
خۆپەرستیتان لە دڵدا بوو، شانازی مەکەن یان نکۆڵی لە ڕاستی

مەکەن. 15 ئەم داناییە لە ئاسمانەوە دانەبەزیوە، بەڵکو دنیایی و
مرۆڤانە و شەیتانییە، 16 چونکە چاوپیسی و خۆپەرستی لەکوێ
بێت، گێرەشێوێنی و هەموو کارێکی خراپ لەوێیە. 17 بەڵام
ئەو داناییەی لە ئاسمانەوەیە، لە پێش هەموو شتێک پاکە، دواتر
ئاشتیخوازە، خۆنەویستە، گوێڕایەڵە، پڕ لە بەزەیی و بەروبوومی
چاکە، لایەنگر و دووڕوو نییە. 18 ئاشتیسازان تۆوی ئاشتی
دەچێنن و بەرهەمەکەی ڕاستودروستی دەبێت.

4 هۆکاری سەرهەڵدانی ئەم شەڕ و ناکۆکییەی نێوانتان
چییە؟ ئایا بەهۆی ئارەزووە خراپەکانتانەوە نییە کە لە ئەندامەکانی
لەشتاندا دەجەنگن. 2 ئارەزوو دەکەن و نیتانە، هەر بۆیە
دەکوژن. ئیرەیی دەبەن و ناتوانن دەستتان بکەوێت، هەر بۆیە
ناکۆکی دەکەن و شەڕ دەکەن. نیتانە، چونکە لە خودا داوا
ناکەن. 3 کاتێک داوا دەکەن وەریناگرن، چونکە بە پاڵنەری
خراپ داوا دەکەن، تاکو ئارەزووەکانتانی پێ تێر بکەن. 4 ئەی
داوێنپیسان، نازانن دۆستایەتی جیهان دوژمنایەتی خودایە؟ بۆیە
ئەوەی بیەوێت ببێتە دۆستی جیهان، ئەوا بووەتە دوژمنی خودا.
5 یاخود وا دەزانن نووسراوە پیرۆزەکە لەخۆڕا دەفەرموێ،
خودا بە دڵگەرمی پەرۆشە بەو ڕۆحەی کە تیاماندا نیشتەجێی
کردووە؟ 6 بەڵام نیعمەتی زیاتر دەدات، بۆیە نووسراوە
پیرۆزەکە دەفەرموێت: [خودا بەرهەڵستی لووتبەرزەکان دەکات،
بەڵام نیعمەت دەداتە بێفیزەکان.] 7 بۆیە ملکەچی خودا بن.
بەرهەڵستی شەیتان بکەن، لێتان هەڵدێت. 8 لە خودا نزیک
بنەوە، لێتان نزیک دەبێتەوە. دەستتان خاوێن بکەنەوە ئەی
گوناهباران، دڵتان پاک بکەنەوە ئەی ڕاڕایەکان. 9 خەفەت
بخۆن و بگریێن و شیوەن بکەن. پێکەنینتان بگۆڕن بۆ گریان
و خۆشی بۆ خەفەت. 10 لەبەردەم پەروەردگاردا بێفیز بن،
ئەویش بەرزتان دەکاتەوە. 11 خوشکان، برایان، بە خراپە
باسی یەکتری مەکەن. ئەوەی بە خراپە باسی خوشک یان
براکەی بکات یاخود حوکمیان بدات، ئەوا بە خراپە باسی
تەورات دەکات و تەورات حوکم دەدات. ئەگەر تەورات
حوکم بدەیت، ئەوا تۆ کار بە تەورات ناکەیت، بەڵکو خۆت
دەکەیت بە دادوەر بەسەرییەوە. 12 تەنها یەک شەریعەتدانەر
و دادوەر هەیە، ئەو دەتوانێت ڕزگار بکات و لەناوببات. بەڵام
تۆ کێی تاکو نزیکەکەت حوکم بدەیت؟ 13 وەرن ئەوانەی
دەڵێن: «ئەمڕۆ یان بەیانی دەڕۆین بۆ فڵان شار، ساڵێک لەوێ
دەبین و کاسبی دەکەین و قازانج دەکەین.» 14 ئێوە کە نازانن
بەیانی چی دەبێت، ژیانتان چییە؟ چونکە هەڵمێکە، ماوەیەک
دەردەکەوێت، دواتر نامێنێت. 15 لە جیاتی ئەوە بڵێن: «ئەگەر
مەسیحی باڵادەست خواستی لەسەر بوو و ژیاین، ئەمە و ئەوە
دەکەین.» 16 بەڵام ئێوە شانازی بە لووتبەرزیتانەوە دەکەن،
هەموو شانازییەکی ئاواش خراپە. 17 بۆیە ئەوەی بزانێت چاکە
بکات و نەیکات، گوناه دەکات.

5 وەرن ئەی دەوڵەمەندەکان، بگریێن و شیوەن بکەن
بۆ ئەو دەردەسەرییەی بەسەرتان دێت. 2 سامانتان بۆگەن
بووە و بەرگەکان مۆرانە لێیداوە، 3 زێڕ و زیوتان دادەخورێت،
داخورانەکەشیان شایەتیتان لەسەر دەدات و وەک ئاگر
جەستەتان دەخوات. لە ڕۆژانی کۆتایی گەنجینەتان بۆ
خۆتان کۆکردەوە. 4 ئەوەتا ئەو کرێیەی کە نەتانداوە بەو
کرێکارانەی کە لەکێڵگەکانی ئێوە کاریان کردووە، لە دژی ئێوە
هاوار دەکات. هاواری سەپانەکانیش گەیشتە گوێی یەزدانی
سوپاسالار. 5 لەسەر زەوی خۆشتان ڕابواردووە و بە شوێن
ئارەزووەکانی جەستەتان کەوتوون، دڵی خۆتان وەک دابەستە
بۆ ڕۆژی سەربڕین ڕاگرتووە. 6 بێتاوانەکەتان حوکم دا و
کوشتتان، کە بەرهەڵستی ئێوەی نەدەکرد. 7 بۆیە خوشکان
و برایانم، هەتا هاتنەوەی مەسیحی خاوەن شکۆ ئارام بگرن.
تەماشا بکەن چۆن جوتیار چاوەڕێی بەرهەمە بەهادارەکەی
زەوی دەکات، بۆ بارانی پاییز و بەهار ئارام دەگرێت. 8 ئێوەش
ئارام بگرن و ورەتان بەرز بێت، چونکە هاتنەوەی مەسیحی
خاوەن شکۆ نزیک بووەتەوە. 9 خوشکان، برایان، بۆڵەبۆڵ
لەسەر یەکتری مەکەن، نەوەک حوکم بدرێن. ئەوەتا دادوەر لە
بەردەرگا ڕاوەستاوە. 10 خوشکان، برایان، نموونە وەربگرن
لە بەرگەی ئازار و ئارامگرتنی ئەو پێغەمبەرانەی کە بە ناوی
یەزدانەوە قسەیان کرد. 11 وا ئێمە ئەوانە بە بەختەوەر دەزانین
کە دانیان بەخۆیاندا گرتووە. دانبەخۆداگرتنی ئەیوبتان بیستووە
کە لە ئەنجامدا یەزدان چۆن بەرەکەتداری کرد، چونکە یەزدان
بەزەیی زۆرە و میهرەبانە. 12 خوشکان و برایانم، پێش هەموو

شتێک، سوێند مەخۆن، نە بە ئاسمان و نە بە زەوی و نە بە شتی
دیکە. بەڵکو با قسەتان «بەڵێ» بۆ «بەڵێ» و «نەخێر» بۆ «نەخێر»
بێت، نەوەک تاوانبار بکرێن. 13 کامەتان ناخۆشی هەیە؟ با
نوێژ بکات. کەس دڵخۆشە؟ با بە گۆرانی ستایش بکات. 14
کامەتان نەخۆشە؟ با پیرانی کڵێسا بانگ بکات بۆ ئەوەی نوێژی
لەسەر بکەن و بە ناوی عیسای خاوەن شکۆوە چەوری بکەن.
15 ئەو نوێژەی بە باوەڕ دەکرێت نەخۆش چاک دەکاتەوە و
عیسای خاوەن شکۆ هەڵیدەستێنێتەوە. ئەگەر گوناهێکیشی
کردبێت دەبەخشرێت. 16 بۆیە بۆ یەکتری دان بە گوناهەکانتاندا
بنێن، نوێژ بۆ یەکتری بکەن تاکو چاکببنەوە. نوێژی کەسی
ڕاستودروست زۆر بەهێز و کاریگەرە. 17 ئەلیاس مرۆڤێک
بوو وەک ئێمە لە هەمان سروشت، بە گەرمی نوێژی کرد
تاکو باران نەبارێت، ئیتر سێ ساڵ و نیو لەسەر خاکەکەیان
باران نەباری. 18 نوێژی کردەوە، ئاسمان بارانی دا و زەویش
بەرهەمی دا. 19 خوشکان و برایانم، ئەگەر یەکێکتان لە ڕاستی
چەواشە کرا و یەکێک گەڕاندییەوە، 20 با بزانێت ئەوەی
گوناهبارێک لە ڕێگای گومڕایی بگەڕێنێتەوە، دەروونێک لە
مردن ڕزگار دەکات و زۆر گوناهیش دادەپۆشێت.

یەکەم پەترۆس

1

1 لە پەترۆسی نێردراوی عیسای مەسیحەوە، بۆ ئەوانەی
خودا هەڵیبژاردوون، بێگانە پەرا گەندەکان لە پۆنتۆس و گەلاتیا
و کەپەدۆکیا و ئاسیا و بیسینیا، 2 کە بەگوێرەی زانینی
پێشووی خودای باوک هەڵبژێردراون، بە پیرۆزکردنی ڕۆحی
خۆی بۆ گوێڕایەڵی عیسای مەسیح و پرژاندنی خوێنەکەی: با
نیعمەت و ئاشتیتان بۆ زیاد بێت. 3 ستایش بۆ خودا، باوکی
عیسای مەسیحی پەروەردگارمان! بەهۆی بەزەییە فراوانەکەیەوە
لەدایکبوونەوەی پێ بەخشین بۆ هیوایەکی زیندوو بە هەستانەوەی
عیسای مەسیح لەنێو مردووان، 4 بۆ میراتێک کە نافەوتێت
و گڵاو نابێت و کاڵ نابێتەوە. ئەو میراتە بۆ ئێوە لە ئاسمان
پارێزراوە، 5 ئێوە کە بە هێزی خودا پاسەوانی کراون بە باوەڕ،
بۆ ئەو ڕزگارییەی ئامادەیە لە کۆتایی زەمانە ڕابگەیەنرێ. 6
ئەمانە دڵخۆشتان دەکات، هەرچەندە لەوانەیە بۆ ماوەیەکی
کەم ناچار بن بە دەست تاقیکردنەوەی جۆراوجۆرەوە ئازار
بچێژن، 7 تاکو سەلماندنی باوەڕی ڕاستەقینەتان، کە لە زێڕی
لەناوچوو بەنرخترە، هەرچەندە بە ئاگر تاقی دەکرێتەوە، بۆ
ستایش و شکۆ و ڕێز بێت لە ئاشکراکردنی عیسای مەسیحدا. 8
هەرچەندە نەتانبینیوە خۆشتان دەوێ، ئێستاش نایبینن باوەڕی
پێ دەهێنن و دڵخۆش دەبن بە شێوەیەک هەر باسی ناکرێت و
شکۆدارە، 9 چونکە ئامانجی باوەڕتان بەدەستدەهێنن، واتە
ڕزگاریی دەروونتان. 10 ئەو پێغەمبەرانەی کە پێشبینییان کرد
لەسەر ئەو نیعمەتەی کە خودا بۆ ئێوەی ئامادە کردبوو، بە
وردی لێکۆڵینەوەیان لە بابەتی ئەو ڕزگاربوونە کرد و بەدوایدا
گەڕان، 11 ڕۆحی مەسیح کە تێیاندابوو، ئاگاداری دەکردنەوە
سەبارەت بە ئازارەکانی مەسیح و ئەو شکۆداربوونەی لەدوای
ئازارەکانەوە دێت، هەوڵیان دەدا کە بزانن ڕۆحی پیرۆز ئاماژە
بە چی دەکات لەبارەی کاتی ڕوودانەکەی یان بارودۆخی
جیهان لە کاتی ڕوودانەکەی. 12 بۆیان ئاشکرا کرا کە پەیامەکە
بۆ خۆیان نەبوو، بەڵکو بۆ ئێوە بوو، واتە ڕووداوەکان لە
سەردەمی ئێوە ڕوودەدەن. ئێستا پێتان ڕاگەیەنرا بەهۆی
ئەوانەی مزگێنییان پێ بەخشین بە یارمەتی ڕۆحی پیرۆز، کە لە
ئاسمانەوە نێردراوە. ئەمانە ئەو ڕووداوانەن کە فریشتەکانیش
بە پەرۆشن لێیان ورد ببنەوە. 13 بۆیە با مێشکتان ئامادە
بێت بۆ چالاکی، خۆڕاگر بن، هیواتان بە تەواوی لەسەر ئەو
نیعمەتە بێت کە لە ئاشکراکردنی عیسای مەسیحەوە دێت. 14
وەک منداڵی گوێڕایەڵ، وەک کاتی نەزانی خۆتان لەگەڵ
هەوەسە کۆنەکانتان مەگونجێنن، 15 بەڵکو هەروەک ئەوەی
بانگی کردوون پیرۆزە، ئێوەش لە هەموو هەڵسوکەوتێک پیرۆز
بن، 16 چونکە نووسراوە: [پیرۆز بن، چونکە من پیرۆزم.]
17 لەبەر ئەوەی لە خودای باوک دەپاڕێنەوە، ئەوەی بێ
لایەنگری هەرکەسێک بەگوێرەی کردەوەکەی حوکم دەدات،
کەواتە لە کاتی نامۆییتاندا بە لەخواترسییەوە بژین. 18 دەزانن
بە شتی لەناوچووی وەک زێڕ و زیو نەکڕاونەتەوە، لەو ژیانە
پووچەی لە باوباپیرانەوە بۆتان مابووەوە، 19 بەڵکو بە خوێنێکی
گرانبەها، خوێنی مەسیح، کە وەک بەرخێکی بێ لەکە و
کەموکوڕییە. 20 لەپێش دامەزراندنی جیهان هەڵبژێردرابوو،
بەڵام لەم ڕۆژگارانەی دوایی لە پێناوی ئێوەدا دەرکەوت.
21 بەهۆیەوە باوەڕتان بە خودا هەیە، ئەوەی لەنێو مردووان
هەڵیستاندەوە و شکۆی پێدا، تاکو هیوا و باوەڕتان بە خودا
بێت. 22 بە گوێڕایەڵیتان بۆ ڕاستی خۆتان پاک کردووەتەوە
بۆ خۆشەویستی برایانەی بێ دووڕوویی، لە قووڵایی دڵەوە
یەکتریتان خۆشبوێ. 23 ئێوەش لەدایک بوونەوە، نەک بە
تۆوێکی فەوتاو بەڵکو نەفەوتاو، بە وشەی زیندووی خودا کە
دەمێنێتەوە، (aiōn g165) 24 چونکە نووسراوە: [هەموو مرۆڤێک
وەک گژوگیا وایە و هەموو شکۆیەکەی وەک گوڵی کێوی
وایە. گژوگیا وشک دەبێت و گوڵ هەڵدەوەرێ، 25 بەڵام
فەرمایشتی یەزدان هەتاهەتایە چەسپاو دەبێت.] ئەمەش ئەو
فەرمایشتەیە کە مزگێنیتان پێدرا. (aiōn g165)

2

1 بۆیە هەموو ڕق و هەموو فێڵ و دووڕوویی و چاوپیسی و
هەموو زەمکردنێک دابکەنن. 2 وەک ساوای تازە لەدایک بوو،
ئارەزووتان لە شیری ڕۆحی پاک بێت، تاکو بەمە بۆ ڕزگاری
گەشە بکەن، 3 چونکە تامتان کردووە کە مەسیحی باڵادەست
چاکە. 4 ئەوەی ئێوە دێنە لای، بەردە زیندووەکەیە، لەلایەن
خەڵکەوە ڕەتکراوەتەوە، بەڵام لەلایەن خوداوە هەڵبژێردراوە
و گرانبەهایە، 5 ئێوەش وەک بەردی زیندوو لە خانووێکی

ڕۆحی بنیادنراون، بۆ کاهینێتی پیرۆز، بۆ کردنی قوربانییە
ڕۆحییە قبوڵکراوەکان بۆ خودا لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە،
6 چونکە لە نووسراوە پیرۆزەکاندا هاتووە: [ئەوەتا بەردێک
لە سییۆن دادەنێم، گرنگترین بەردی بناغەی هەڵبژێردراو و
گرانبەها، ئەوەی پشتی پێ ببەستێت شەرمەزار نابێت.] 7
بۆیە بۆ ئێوە کە باوەڕتان هێناوە ئەم بەردە گرانبەهایە، بەڵام
بۆ بێباوەڕان، [ئەو بەردەی وەستاکان ڕەتیان کردەوە، بوو
بە گرنگترین بەردی بناغە،] 8 هەروەها: [دەبێتە بەردێک بۆ
کۆسپ، تاشەبەردێکیش کە لێی بکەونە خوارەوە.] ئەوانە
ساتمە دەکەن و دەکەون، چونکە گوێڕایەڵی وشەی خودا نین،
هەر ئەمەشە چارەنووسیان. 9 بەڵام ئێوە گەلێکی هەڵبژێردراون،
کاهینێتی شاهانە، نەتەوەیەکی پیرۆز، گەلی تایبەتی خودان، تاکو
چاکییەکانی ئەوە ڕابگەیەنن کە بانگی کردوون لە تاریکییەوە
بۆ ڕووناکییە سەرسوڕهێنەرەکەی. 10 پێشتر گەل نەبوون،
بەڵام ئێستا گەلی خودان، پێشتر بەزەییتان وەرنەگرتبوو،
بەڵام ئێستا بەزەییتان وەرگرتووە. 11 خۆشەویستان، هەروەک
نامۆ و بێگانەن، کەواتە لێتان دەپاڕێمەوە کە لە هەوەسەکانی
جەستە دوور بکەونەوە، کە لە دژی دەروون دەجەنگن.
12 با لەنێو بێباوەڕاندا ڕەوشتتان باش بێت، تاکو کاتێک
بوختانتان پێ دەکەن گوایا ئێوە بەدکارن، کردەوە چاکەکانتان
ببینن و لە ڕۆژی بەسەرکردنەوەی خودا، ئەوانیش خودا
شکۆدار بکەن. 13 لەبەر مەسیحی باڵادەست ملکەچی هەموو
دەزگایەکی مرۆڤانە بن: بۆ پاشا وەک دەسەڵاتدار، 14 یان
بۆ پارێزگاران وەک نێردراوی ئەو بۆ سزادانی بەدکاران و
ستایشی چاکەکاران، 15 چونکە خواستی خودا ئاوایە، بە
چاکەکاری نەزانیی گێلەکان بێدەنگ بکەن. 16 وەک مرۆڤی
ئازاد بژین، بەڵام نەک ئازادی پەردەی بەدکاری بێت،
بەڵکو وەک بەندەی خودا بژین. 17 ڕێز لە هەمووان بگرن،
هاوباوەڕانتان خۆشبوێ، لە خودا بترسن و ڕێز لە پاشا بگرن.
18 ئەی کۆیلەکان، بە هەموو ترسەوە ملکەچی گەورەکانتان
بن، نەک تەنها بۆ چاک و دڵنەرمەکان، بەڵکو بۆ توندەکانیش،
19 چونکە ئەگەر کەسێک لەبەر ویژدانی بەرامبەر خودا
بەرگەی ژانی ئازاری زۆرداری بگرێت، ئەمە جێی ستایشە.
20 بەڵام ئەگەر هەڵەتان کرد و لێتان درا و بەرگەتان گرت،
ئەمە چ شانازییەکە؟ بۆیە ئەگەر چاکە بکەن و لە ئازاردا
بەرگەتان گرت، ئەمە جێی ستایشە لەلای خودا. 21 بۆ ئەمە
بانگکراون، لەبەر ئەوەی مەسیحیش لە پێناوتاندا ئازاری چێژت
و نموونەی بۆ بەجێهێشتن، تاکو بە هەنگاوەکانیدا بڕۆن. 22
[ئەوەی هیچ گوناهێکی نەکردبوو، فڕوفێڵی لەسەر زار نەبوو.]
23 ئەوەی جنێوی پێدەدرا و جنێوی نەدەدایەوە، ئازار دەدرا
و هەڕەشەی نەدەکرد، بەڵکو خۆی دەدایە دەست ئەوەی
حوکمی دادپەروەرانەیە. 24 ئەوەی خودی خۆی لە لەشیدا
لەسەر دار گوناهەکانمانی هەڵگرت، تاکو سەبارەت بە گوناه
بمرین و بۆ ڕاستودروستی بژین. بە برینەکانی ئەو چاکبوونەوە.
25 ئێوە وەک مەڕی ونبوو وابوون، بەڵام ئێستا گەڕاونەتەوە
لای شوان و چاودێری گیانتان.

3 ئەی ژنەکان، بە هەمان شێوە ملکەچی مێردەکانتان بن،
تەنانەت ئەگەر هەندێکیان گوێڕایەڵی وشەی خودا نەبوون،
ئەوا ژنەکان بێ وشە بە ڕەوشتیان دەیانبەنەوە، 2 کاتێک
لەخواترسی و ڕەوشتی پاکتان ببینن. 3 با ڕازاوەییتان دەرەکی
نەبێت، لە ئەگریجەی پرچ و زێڕ بەخۆوەکردن و جلی باش
لەبەرکردن، 4 بەڵکو لەناو دڵتاندا شاراوە و لەناونەچوو بێ،
ڕازاندنەوەی ڕۆحێکی نەرم و هێمن، ئەوەی لەلای خودا
گرانبەهایە، 5 چونکە بەم شێوەیە ژنە پیرۆزەکان لە کۆندا،
کە هیوایان بە خودا بوو، خۆیان دەڕازاندەوە، ملکەچی
مێردەکانیان دەبوون، 6 وەک سارا گوێڕایەڵی ئیبراهیم بوو، بە
گەورە بانگی دەکرد. ئێوەش بوونەتە کچی ئەو، ئەگەر چاکە
بکەن و لە هیچ شتێک نەترسن. 7 بە هەمان شێوە، مێردەکان،
بە هەستیارییەوە لەگەڵ ژنەکانتاندا بژین و ئەوە لەبەرچاو بگرن
کە لە ئێوە ناسکترن. ڕێزیان بگرن، چونکە لەگەڵتاندا هاومیراتی
نیعمەتی ژیانن، بۆ ئەوەی نوێژەکانتان کۆسپی تێنەکەوێت.
8 لە کۆتاییدا، هەمووتان یەک بیروڕاتان هەبێ، هاوسۆزبن و
یەکتریتان خۆشبوێت، میهرەبان و ڕۆحسووک بن. 9 خراپە بە
خراپە مەدەنەوە، نە جنێویش بە جنێو، بەڵکو بە پێچەوانەوە
داوای بەرەکەت بکەن و بزانن ئێوە بۆ ئەمە بانگکراون، تاکو
ببنە میراتگری بەرەکەت، 10 چونکە [ئەوەی بیەوێت ژیانی
خۆشبوێت و ڕۆژگاری خۆش ببینێت، با زمانی لە خراپە

بپارێزێت و لێوەکانی لە فێڵبازی. 11 با لە خراپە لابدات و
چاکە بکات، با بەدوای ئاشتیدا بگەڕێت و کۆششی بۆ بکات،
12 چونکە چاوی یەزدان لەسەر ڕاستودروستانە و گوێی
لە پاڕانەوەکانیان ڕاگرتووە. بەڵام ڕووی یەزدان لە دژی
خراپەکارانە.] 13 کێ ئازارتان دەدات ئەگەر بۆ چاکە دڵگەرم
بن؟ 14 بەڵام ئەگەر لەبەر ڕاستودروستی ئازارتان چێژت، ئەوا
خۆزگە بە ئێوە. [مەترسن لەوەی کە ئەوان لێی دەترسن،
مەتۆقن.] 15 بەڵکو مەسیح وەک پەروەردگار لە دڵتاندا
تەرخان بکەن، هەردەم ئامادەبن بۆ وەڵامدانەوەی پرسیاری
هەر یەکێک سەبارەت بەم هیوایەی لە ئێوەدایە، بەڵام بە
دڵنەرمی و ڕێزەوە. 16 هەروەها ویژدانێکی باشتان هەبێت، هەتا
ئەوانەی بوختان بە سەربوردە باشەکانتان دەکەن کە بەرهەمی
یەکبوونتانە لەگەڵ مەسیح، لە قسەکانیان شەرمەزار بن، 17
چونکە باشترە، ئەگەر خواستی خودا بێت، لەبەر چاکەکاری
ئازار بدرێن، نەک خراپەکاری. 18 لەبەر ئەوەی مەسیح تەنها
جارێک لەبەر گوناه ئازار درا، بێتاوان لە پێناوی تاوانباران،
تاکو لە خودامان نزیک بکاتەوە. خەڵک مەسیحیان کوشت
بەڵام خودا بە ڕۆح زیندووی کردەوە، 19 بەمەش ڕۆحی
مەسیح چوو مزگێنی دا بە ڕۆحە زیندانییەکان، 20 بەوانەی
کە لە کۆندا یاخی بوون، کاتێک خودا لە ڕۆژانی نوحدا بە
پشوودرێژییەوە چاوەڕوان بوو، کە کەشتییەکە ئامادە دەکرا.
تەنها هەشت کەس لەو کەشتییەدا بوون و بە ئاو ڕزگار بوون.
21 ئەمەش هێمای لەئاوهەڵکێشانە کە ئێستا ڕزگارتان دەکات،
نەک سڕینەوەی پیسی جەستە، بەڵکو بەڵێنی ویژدانێکی باش
بۆ خودا، بە هەستانەوەی عیسای مەسیح، 22 ئەوەی بەرەو
ئاسمان ڕۆیشت و لە دەستەڕاستی خودا دانیشت، فریشتە و
دەسەڵاتدار و هێزەکان ملکەچن بۆی.

4 وەک مەسیح بە جەستە ئازاری چێژت، ئێوەش خۆتان
بەم بیروڕایە چەکدار بکەن، چونکە ئەوەی بە جەستە ئازار
بچێژێ لە گوناهکردن دەوەستێ، 2 تاکو ئەو کاتەی بە جەستە
لە ژیاندا ماوە بۆ هەوەسی مرۆڤانە نەژی، بەڵکو بۆ خواستی
خودا. 3 ئیتر ئەو کاتەی لە ئەنجامدانی خواستی بێباوەڕان
بەسەرتان برد بەسە، لە بەڕەڵایی، هەوەسبازی، سەرخۆشی،
ڕابواردن، ئاهەنگی شەرابخواردنەوە، بتپەرستیی قێزەون. 4
لەمە سەرسام دەبن کە لەگەڵیان ڕانا کەن بۆ لافاوی هەمان
بەدڕەوشتی و جنێوتان پێدەدەن. 5 بەڵام ئەوانە حیسابی
خۆیان دەدەن بەوەی کە ئامادەیە مردووان و زیندووان
حوکم بدات، 6 چونکە بەم هۆیەوە مژدە درایە مردووانیش،
تاکو بەگوێرەی خەڵک لە جەستەدا حوکم بدرێن، بەڵام
بەگوێرەی خودا لە ڕۆحدا بژین. 7 کۆتایی هەموو شتێک
نزیک بووەتەوە. بۆیە ژیر و چاوکراوە بن تاکو نوێژ بکەن. 8 لە
سەرووی هەموو شتێکەوە خۆشەویستیتان بۆ یەکتری بەهێز
بێت، چونکە خۆشەویستی گوناهی زۆر دادەپۆشێت. 9 بێ
بۆڵەبۆڵ میوانداریەتی یەکتری بکەن. 10 هەریەکە بەگوێرەی
ئەو بەهرەیەی وەریگرتووە، خزمەتی یەکتری پێ بکەن، وەک
سەرکارێکی باش لەسەر نیعمەتە جۆراوجۆرەکانی خودا. 11
ئەگەر کەسێک وتار دەدات، با بە جۆرێک بدوێت وەک
کەسێک کە پەیامی خودا ڕابگەیەنێت. ئەگەر کەسێک
خزمەت دەکات، با بەو هێزەوە بیکات کە خودا دابینی
کردووە، تاکو لە ڕێگەی عیسای مەسیحەوە خودا لە هەموو
شتێکدا شکۆدار بێت. هەتاهەتایە شکۆ و دەسەڵات بۆ ئەوە.
ئامین. (aiōn g165) 12 خۆشەویستان، لەلاتان سەیر نەبێ لە
تاقیکردنەوەتان بەڵای سووتێنەر تووشتان دێت، وەک بڵێی
شتێکی سەیرتان بەسەرهاتووە، 13 بەڵکو دڵخۆش بن وەکو
بەشداریتان لە ئازارەکانی مەسیحدا کرد، تاکو لە ئاشکراکردنی
شکۆیەکەی دڵخۆش و شادمان بن. 14 ئەگەر بە ناوی مەسیح
جنێوتان پێدرا، خۆزگە دەخوازرێت بە ئێوە، چونکە ڕۆحی
شکۆ و خودا دێتە سەرتان. 15 با کەستان وەک بکوژێک یان
دزێک یان بەدکارێک یاخود یەکێک دەست لە کاروباری
خەڵک وەربدات ئازار نەچێژێ، 16 بەڵام ئەگەر وەک قوتابی
مەسیح ئازار بدرێن، شەرم مەکەن، بەڵکو ستایشی خودا بکەن
کە ناوی مەسیحتان هەڵگرتووە، 17 چونکە کاتی دەستپێکردنی
لێپرسینەوەیە لە گەلی خودا. ئەگەر دەستپێک لە ئێمەوە بێت،
کۆتایی ئەوانە چی دەبێت کە گوێڕایەڵی پەیامی ئینجیلی خودا
نابن؟ 18 [ئەگەر کەسی ڕاستودروست بە زەحمەت ڕزگاری
ببێت، ئەی چارەنووسی خراپەکار و گوناهبار چۆن دەبێت؟]
19 بۆیە ئەوانەی بەگوێرەی خواستی خودا ئازار دەدرێن، با

خۆیان بدەنە دەست بەدیهێنەری دڵسۆز و بەردەوام بن لە
چاکەکاری.

5 وەک پیرێکی هاوڕێتان، داوا لەو پیرانە دەکەم
کە لەنێوتاندان، شایەتی ئازارەکانی مەسیح و هاوبەشی ئەو
شکۆیەی وا ڕادەگەیەنرێ: 2 ئەو مێگەلەی خودا بلەوەڕێنن
کە لەنێوانتاندایە، وەک چاودێر خزمەتیان بکەن، نەک بە
ناچاری، بەڵکو بە ویستەوە وەک چۆن خودا دەیەوێت، نەک
بۆ دەستکەوتی شەرمەزاری، بەڵکو بە چالاکییەوە، 3 خۆتان
بەسەر ئەوانەدا مەسەپێنن کە دراونەتە دەستتان، بەڵکو ببنە
نموونە بۆ مێگەل. 4 کاتێکیش سەرۆکی شوانان دەردەکەوێ،
تاجی شکۆ وەردەگرن کە کاڵ نابێتەوە. 5 ئەی لاوەکان، بە
هەمان شێوە ملکەچی پیران بن، هەمووتان بەرامبەر بە یەکتر
بێفیز بن، چونکە: [خودا بەرهەڵستی لووتبەرزەکان دەکات،
بەڵام نیعمەت دەداتە بێفیزەکان.] 6 بۆیە لەژێر دەستی بەهێزی
خودا بێفیز بن، تاکو لە کاتی خۆیدا بەرزتان بکاتەوە. 7 هەموو
خەمێکتان بە خودا بسپێرن، چونکە ئەو بایەختان پێدەدات.
8 چاوکراوە بن و ئێشک بگرن، شەیتانی دوژمنتان وەک
شێرێکی بە نەڕەنەڕ دەسووڕێتەوە، بەدوای یەکێکدا دەگەڕێ بۆ
ئەوەی بیخوات. 9 بەربەرەکانێی بکەن، لە باوەڕەکە بچەسپێن،
بزانن خوشک و براکانیشتان لە جیهاندا هەمان ئازار دەچێژن.
10 خودای هەموو نیعمەتێک، ئەوەی بە یەکبوون لەگەڵ
عیسای مەسیحدا بانگی کردوون بۆ شکۆیە هەتاهەتاییەکەی،
کە تۆزێک ئازارتان چێژت، خۆی ڕاستە ڕێتان دەکات
و واتان لێ دەکات کە بەهێز و چەسپاو و دەمەزراو بن.
(aiōnios g166) 11 هەتاهەتایە دەسەڵات بۆ ئەوە. ئامین. (aiōn
g165) 12 بەهۆی سیلا، کە بە برای دڵسۆزی دەزانم، بە
کورتی بۆم نووسین، هانتان دەدەم و شایەتی دەدەم، ئەمە
نیعمەتە ڕاستەقینەکەی خودایە. تێیدا بچەسپێن. 13 ئەوەی لە
بابل وەک ئێوە هەڵبژێردراوە، سڵاوتان لێدەکات، هەروەها
مەرقۆسی ڕۆڵەم. 14 بە ماچی خۆشەویستی سڵاو لە یەکتری
بکەن. ئاشتی بۆ هەمووتان بێت کە لەگەڵ مەسیح یەکن.

دووەم پەترۆس

1 لە شیمۆن پەترۆسی بەندە و نێردراوی عیسای مەسیحەوە،
بۆ ئەوانەی لە ڕێگەی ڕاستودروستی خودا و عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمانەوە باوەڕێکی بەهاداری وەک باوەڕی ئێمەیان
دەستکەوتووە. 2 با لە ڕێگەی ناسینی خودا و عیسای خاوەن
شکۆمانەوە، نیعمەت و ئاشتیتان بۆ زیاد بێت. 3 هێزە
خوداییەکەی مەسیح هەموو ئەو شتانەی پێ بەخشیوین کە بۆ
ژیان و لەخواترسی پێویستە، ئەمەش لە ڕێگەی ئەو ناسینەی
کە هەمانە بۆ ئەو خودایەی کە بانگی کردین بۆ شکۆ و
چاکییەکەی. 4 خودا بەهۆی هەموو ئەمانەوە بەڵێنە بەهادار
و گەورەکانی پێداین، تاکو ئێوە بەهۆی ئەم بەڵێنانەوە بتوانن
لەو گەندەڵییەی جیهان دەرباز بن کە لە ئارەزووی خراپدایە
و بەشدار بن لە سروشتی خودایی. 5 هەر لەبەر ئەمەش،
تێبکۆشن تاکو لە باوەڕتان چاکە بکەوێتەوە، لە چاکەش،
زانیاری، 6 لە زانیاریش بەسەرخۆدا زاڵبوون، لە بەسەرخۆدا
زاڵبوونیش دانبەخۆداگرتن، لە دانبەخۆداگرتنیش لەخواترسی،
7 لە لەخواترسیش هەست و سۆزی هاوبەش، لە هەست و
سۆزی هاوبەشیش خۆشەویستی، 8 چونکە ئەگەر ئەوانەتان
تێدابێت و زیاد بکات، واتان لێدەکات بۆ ناسینی عیسای
مەسیحی پەروەردگارمان تەمبەڵ و بێ بەرهەم نەبن. 9 بەڵام
ئەوەی ئەمانەی نەبێت، ئەوا کوێر و کەمبینە، لە یادی
چووە کە گوناهە کۆنەکانی پاک بووەتەوە. 10 خوشکان،
برایان، هەر بۆیە زیاتریش تێبکۆشن بۆ چەسپاندنی هەڵبژاردن
و بانگەوازەکەتان، چونکە ئەگەر ئەمانەتان کرد ئەوا هەرگیز
ناکەون، 11 هەروەها پێشوازییەکی گەرمتان لێ دەکرێت بۆ
چوونە ناو شانشینی هەتاهەتایی عیسای مەسیحی پەروەردگار
و ڕزگارکەرمان. (aiōnios g166) 12 لەبەر ئەوە بەردەوام
دەمەوێ ئەم شتانەتان بەبیر بهێنمەوە، هەرچەندە دەیانزانن
و لەو ڕاستییەی ئێستادا چەسپاون. 13 باوەڕم وایە هەتا
لەم جەستەیەدا بم، ئەرکی خۆمە بەبیرتان بهێنمەوە، 14
چونکە دەزانم بە زوویی ئەم جیهانە بەجێدەهێڵم، هەروەک
چۆن عیسای مەسیحی پەروەردگارمان بۆی دەرخستم. 15
هەروەها تێدەکۆشم تاکو دوای دەرچوونم هەردەم ئەم
شتانەتان وەبیربێتەوە. 16 کاتێک هاتنی عیسای مەسیحی
خاوەن شکۆمان و هێزەکەیمان پێ ناساندن، ئێمە بەدوای
کۆمەڵە ئەفسانەیەکی زیرەکانەی هەڵبەستراو نەکەوتبووین، بەڵکو
شایەتحاڵی پایەبەرزییەتی ئەو بووین. 17 ڕێز و شکۆی لە
خودای باوک وەرگرت کاتێک ئەم دەنگەی لە شکۆداری
پایەبەرزەوە بۆ هات: «ئەمەیە کوڕی خۆشەویستم، ئەوەی زۆر
پێی دڵشادم.» 18 ئێمەش گوێمان لەم دەنگە بوو کە لە ئاسمانەوە
هات، کاتێک لە شاخی پیرۆز لەگەڵی بووین. 19 هەروەها
پەیامی پێغەمبەرانمان هەیە کە بە تەواوی پشتی پێ دەبەسترێت،
چاک دەکەن کە گرنگی پێ بدەن، هەروەک چۆن گرنگی بەو
چرایە دەدەن کە لە شوێنێکی تاریکدا دەدرەوشێتەوە هەتا ئەو
کاتەی ڕۆژ دەبێتەوە و ئەستێرەی بەیان لە دڵتاندا هەڵدێت. 20
لە سەرووی هەموو شتێکەوە ئەمە بزانن، کە هیچ پێشبینییەک
لە نووسراوە پیرۆزەکاندا بە لێکدانەوەی خودی پێغەمبەرەکە
نەنووسراوە، 21 چونکە هەرگیز پێشبینی بە خواستی مرۆڤ
نەهاتووە، بەڵکو ڕۆحی پیرۆز ڕابەرایەتی مرۆڤەکانی کردووە، بۆ
ئەوەی پەیامی خودا ڕابگەیەنن.

2 بەڵام لەنێو گەلەکەدا پێغەمبەری درۆزن هەبوون،
وەک لەنێوان ئێوەشدا مامۆستای درۆزن دەبێت، ئەوانەی
بە نهێنی فێرکردنی چەوتی لەناوبەر دەهێننە ناوەوە، تەنانەت
نکۆڵی لە مەسیحی باڵادەست دەکەن کە ئەوانی کڕییەوە،
لەناوچوونێکی خێرا بەسەر خۆیاندا دەهێنن. 2 زۆر کەسیش
بەدوای بەڕەڵاییەکانیان دەکەون، لەبەر ئەوان کفر بە ڕێبازی
ڕاستی دەکرێت. 3 ئەو مامۆستایانەی بەهۆی چاوبرسێتییانەوە،
لە ڕێگەی چەند چیرۆکێکی هەڵبەستراوەوە بۆ سوودی خۆیان
بەکارتاندەهێنن، تاوانبارکردنیان نزیک بووەتەوە و لەناوچوونیان
بەلاوە نەنراوە. 4 خودا بەزەیی بەو فریشتانەدا نەهاتەوە کە
گوناهیان کرد، بەڵکو فڕێیدانە دۆزەخ و لەنێو تاریکیدا بەندی
کردن و بۆ ڕۆژی لێپرسینەوە هەڵیگرتن. (Tartaroō g5020) 5
هەروەها کە بەزەیی بە جیهانی کۆندا نەهاتەوە کاتێک لافاوی
هێنایە سەر جیهانی خراپەکاران، بەڵکو نوحی ڕاگەیەنەری
ڕاستودروستی لەگەڵ حەوت کەسی دیکە پاراست. 6 کاتێک
شارەکانی سەدۆم و عەمۆرای تاوانبار کرد بە تێکدانی تەواو و

ئەوانی کردە خۆڵەمێش، کردنییە پەند بۆ داهاتووی خراپەکاران.
7 کاتێک لوتی پیاوچاکی دەرباز کرد کە لە بەڕەڵایی
بەدکاران بێزار بوو، 8 چونکە ئەو پیاوچاکە کە لەنێویاندا دەژیا،
کردەوە خراپەکانیانی دەبینی و دەبیست، ڕۆژ بە ڕۆژ گیانی
ڕاستودروستی ئازار دەدرا. 9 ئەگەر وابێت، یەزدان دەزانێت
چۆن لەخواترسان لە تاقیکردنەوە دەرباز بکات و خراپەکاران
هەتا ڕۆژی لێپرسینەوە لەژێر سزاداندا بهێڵێتەوە، 10 بە تایبەتی
ئەوانەی کەوتوونەتە دوای هەوەسی گڵاوی سروشتی دنیایی،
سووکایەتی بە دەسەڵات دەکەن. چاونەترس و کەللەڕەقن،
ناترسن لەوەی بوختان بە فریشتەکان بکەن، 11 هەرچەندە
فریشتەکان لەوان بە تواناتر و بەهێزترن، بەڵام لەبەردەم یەزداندا
حوکمی بوختانکردنیان بەسەردا نادەن. 12 بەڵام ئەو خراپەکارانە
کفر لە شتێک دەکەن کە لێی تێناگەن، ئەوانە وەک ئاژەڵی
بەستەزمانن کە لەدایک بوون بۆ ئەوەی ڕاوبکرێن و بکوژرێن،
بە گەندەڵی خۆیان لەناودەچن. 13 کرێی خراپەکارییەکانیان
وەردەگرن. وا دادەنێن چێژوەرگرتن لەوەیە کە بە درێژایی ڕۆژ
سەڵتەنەت لێبدەن، ئەوانە لەکە و کەموکوڕی ئێوەن، کاتێک
بەشداری لە خوانەکانتان دەکەن چێژ لە فێڵەکانیان وەردەگرن.
14 چاویان پڕە لە داوێنپیسی و لە گوناه ناوەستن، دەروونە
لەرزۆکەکان هەڵدەخەڵەتێنن، دڵیان بە چاوبرسی ڕاهێنراوە،
ئەوانە ڕۆڵەی نەفرەتن. 15 لە ڕێگای ڕاستی لایانداوە و
چەواشە کراون، دوای ڕێبازی بەلعامی کوڕی بەعۆر کەوتن،
ئەوەی حەزی لە کرێی خراپەکاری بوو، 16 بەڵام سەرزەنشتی
سەرپێچییەکەی وەرگرت، گوێدرێژی بێزمان بە دەنگی مرۆڤانە
هاتە دوان و سەرشێتی ئەو پێغەمبەرەی ڕاگرت. 17 ئەوانە کانی
بێ ئاون، هەورن بە گەردەلوول دەبردرێن، ئەوپەڕی تاریکیان
بۆ هەڵگیراوە. (questioned) 18 چونکە کە بە قسەی گەورە و
پووچ دەدوێن، بە ئارەزووەکانی سروشتی دنیایی و بە بەڕەڵایی،
ئەوانە هەڵدەخەڵەتێنن کە تازە هەڵاتوون لە دەست ئەو
کەسانەی لە گومڕاییدا دەژین. 19 بەڵێنی ئازادییان پێدەدەن،
کەچی خۆیان کۆیلەی گەندەڵین، چونکە مرۆڤ کۆیلەی
هەر شتێکە بەسەریدا زاڵ بێت. 20 ئەگەر بەهۆی ناسینی
ڕزگارکەرمان عیسای مەسیحی خاوەن شکۆوە لە گڵاوی جیهان
هەڵاتبن، بەڵام دیسان لەو گڵاوییە بئاڵێنەوە و بەسەریاندا زاڵ
بێت، ئەو کاتە کۆتاییان لە سەرەتایان خراپتر دەبێت، 21 چونکە
باشتر بوو ڕێگای ڕاستودروستییان نەناسیبووایە، لەوەی ناسییان
و دوایی لەو ڕاسپاردە پیرۆزەی پێیان درا هەڵگەڕانەوە. 22
ئەو پەندە ڕاستەیان لەسەر دەچەسپێت: [سەگ گەڕایەوە سەر
ڕشانەوەکەی،] هەروەها: «بەرازی شوشتراو گەڕایەوە ناو
چڵپاو.»

3 خۆشەویستان، ئەمە دووەمین نامەیە بۆتان دەنووسم،
تێیاندا بە یادتان دەهێنمەوە تاکو بیری پاکتان بوروژێنم، 2
هەروەها تاکو وتەکانی پێغەمبەرە پیرۆزەکان بێنەوە یادتان،
هەروەها ڕاسپاردەی مەسیحی خاوەن شکۆ و ڕزگارکەرمان
کە لە ڕێگەی نێردراوانتان دراون. 3 پێش هەموو شتێک
پێویستە ئەوە بزانن کە لە کۆتایی زەمانەدا خەڵکی گاڵتەجاڕ
دێن و گاڵتە دەکەن، دوای ئارەزووە خراپەکانیان دەکەون، 4
دەڵێن: «کوانێ بەڵێنی هاتنەوەی؟ لەو کاتەوەی باوباپیرانمان
مردوون، لە سەرەتای بەدیهێنانەوە هەموو شتێک وەک
خۆیەتی.» 5 بە ئەنقەست ئەوە پشتگوێ دەخەن کە لە کۆنەوە
بە فەرمایشتی خودا ئاسمان دروست بووە و زەویش لە ئاو
و بە ئاوەوە پەیدابووە. 6 هەروەها بەهۆی ئەم ئاوەشەوە
بوو کە جیهانی ئەو کات ژێر ئاو کەوت و لەناوچوو. 7
بەڵام زەوی و ئاسمانی ئێستا بە هەمان فەرمایشت بۆ ئاگر
هەڵگیراون، بۆ ڕۆژی لێپرسینەوە و لەناوچوونی خراپەکاران
پارێزراون. 8 بەڵام خۆشەویستان تەنها ئەم شتەتان لەیاد
نەچێت، ڕۆژێک لەلای یەزدان وەک هەزار ساڵە و هەزار
ساڵیش وەک ڕۆژێکە. 9 یەزدان سەبارەت بە بەڵێنەکەی
خاو نییە، وەک هەندێک بە خاوی دەزانن، بەڵام لەگەڵمان
پشوو درێژە، نایەوێت کەس لەناوبچێت، بەڵکو دەیەوێت
هەمووان بۆ تۆبەکردن بێن. 10 بەڵام هاتنی ڕۆژی یەزدان
وەک هاتنی دز وایە، تێیدا بە دەنگێکی بەرز ئاسمان نامێنێت،
بە سووتان توخمەکان لەناودەچن، زەوی و ئەو کارانەی تێیدایە
نامێنێت. 11 کە هەموو ئەو شتانە لەناوبچن، ئیتر پێویستە ئێوە
چ جۆرە کەسانێک بن؟ دەبێت بە پیرۆزی و لەخواترسی
بژین، 12 چاوەڕوانی ڕۆژی خودا دەکەن و پەلە لە هاتنی
دەکەن، چونکە تێیدا ئاسمان بە ئاگر لەناودەچێت، توخمەکانیش

بە سووتان دەتوێنەوە. 13 بەڵام بەگوێرەی بەڵێنەکەی، ئێمە
چاوەڕوانی ئاسمانی نوێ و زەوی نوێین، کە ڕاستودروستی تێیدا
نیشتەجێیە. 14 خۆشەویستان، کە چاوەڕێی ئەو شتە دەکەن،
تێبکۆشن بۆ ئەوەی بێ لەکەیی و بێ گلەیی لە ئاشتیدا لەلای ئەو
بدۆزنەوە. 15 بزانن کە پشوودرێژی پەروەردگارمان هەلێکە
بۆ ڕزگاری، وەک پۆڵسی برای خۆشەویستمان بەگوێرەی
ئەو داناییەی خودا پێیداوە بۆی نووسین. 16 ئەو لە هەموو
نامەکانیدا لەبارەی ئەم شتانەوە دواوە، ئەوەی هەندێک شتی
تێدایە گرانە بۆ تێگەیشتن کە نەزان و نەچەسپاوەکان، وەک
نووسراوە پیرۆزەکانی دیکە، بۆ لەناوچوونی خۆیان دەیشێوێنن.
17 بۆیە خۆشەویستان، چونکە ئێوە لەپێشدا دەزانن، ئاگاداری
خۆتان بن، نەوەک بە خراپەی سەرپێچیکاران چەواشە بن و
لە چەسپاوی خۆتان بکەون. 18 بەڵکو لە نیعمەت و ناسینی
عیسای مەسیحی ڕزگارکەر و پەروەردگارماندا گەشە بکەن.
شکۆی ئێستا و هەتاهەتایە بۆ ئەوە. ئامین. (aiōn g165)

یەکەم یۆحەنا

1 ئێمە ئەمە ڕادەگەیەنین سەبارەت بە وشەی ژیان، ئەوەی
لە سەرەتاوە بوو، ئەوەی گوێمان لێی بوو، ئەوەی بە چاوی
خۆمان بینیمان، ئەوەی تەماشامان کرد و دەستمان لێیدا.
2 ژیانەکە دەرکەوت، ئێمە بینیومانە و شایەتی بۆ دەدەین،
ژیانە هەتاهەتاییەکەتان بۆ ڕادەگەیەنین، ئەو ژیانەی کە لەلای
باوکی ئاسمانی بوو و بۆ ئێمە دەرکەوت. (aiōnios g166) 3 ئەوەی
بینیومانە و بیستوومانە بە ئێوەی ڕادەگەیەنین، بۆ ئەوەی پێکەوە
ژیانی هاوبەشمان هەبێت، پێکەوە ژیانی ئێمەش پەیوەستە لەگەڵ
باوکی ئاسمانی و عیسای مەسیحی کوڕی. 4 ئێمە ئەمانەتان بۆ
دەنووسین تاکو خۆشییەکەمان پڕ و تەواو بێت. 5 ئەمەش ئەو
پەیامەیە کە لە مەسیحەوە بیستمان و پێتانی ڕادەگەیەنین: خودا
ڕووناکییە، هیچ تاریکییەکی تێدا نییە. 6 ئەگەر بڵێین لەگەڵیدا
پێکەوە دەژین و بە تاریکیدا بڕۆین، ئەوا درۆ دەکەین و ڕاست
ناکەین، 7 بەڵام ئەگەر بە ڕووناکیدا بڕۆین، هەروەک چۆن
خودا لە ڕووناکیدایە، ئەوا پێکەوە دەژین و خوێنی عیسای
کوڕی لە هەموو گوناهێک پاکمان دەکاتەوە. 8 ئەگەر بڵێین
گوناهمان نییە، ئەوا خۆمان هەڵدەخەڵەتێنین و ڕاستی لە ئێمەدا
نییە. 9 ئەگەر دانمان بە گوناهەکانماندا نا، ئەوا خودا دڵسۆز
و دادپەروەرە، تەنانەت لە گوناهەکانمان خۆشدەبێت و لە
هەموو ناڕەواییەک پاکمان دەکاتەوە. 10 ئەگەر بڵێین گوناهمان
نەکردووە، ئەوا بە درۆزنی دادەنێین و پەیامەکەی لە ئێمەدا نییە.

2 ڕۆڵە خۆشەویستەکانم، ئەمانەتان بۆ دەنووسم تاکو گوناه
نەکەن. بەڵام ئەگەر یەکێک گوناهی کرد، ئەوا لەلای باوک
داکۆکیکارمان هەیە کە عیسای مەسیحی ڕاستودروستە. 2 ئەو
کەفارەتی گوناهەکانمانە، نەک تەنها هی ئێمە، بەڵکو گوناهەکانی
هەموو جیهان. 3 بەمەدا دەزانین کە ئەومان ناسیوە، ئەگەر
کار بە ڕاسپاردەکانی بکەین. 4 ئەوەی دەڵێت: «ناسیومە» بەڵام
ڕاسپاردەکانی بەجێنەگەیەنێت، ئەوا درۆزنە و ڕاستی لەودا نییە.
5 بەڵام ئەوەی گوێڕایەڵی پەیامی خودا بێت، ئەوا بە ڕاستی
خۆشەویستی خودا لەو کەسەدا تەواوە. بەمەدا دەزانین کە ئێمە
بە یەکبوون لەگەڵ مەسیح دەژین: 6 هەرکەسێک بڵێت: «من
بە یەکبوون لەگەڵ مەسیح دەژیم»، ئەوا دەبێت بەو شێوەیە
بژیێت کە عیسا ژیاوە. 7 خۆشەویستان، ڕاسپاردەیەکی نوێتان
بۆ نانووسم، بەڵکو ڕاسپاردەیەکی کۆن کە هەر لە سەرەتاوە
هەتانبوو. ڕاسپاردە کۆنەکە ئەو پەیامەیە کە لە سەرەتادا گوێتان
لێی بوو. 8 لەگەڵ ئەوەشدا ڕاسپاردەیەکی نوێتان بۆ دەنووسم،
ئەو ڕاستییەی کە لە مەسیح و ئێوەدا هەیە، چونکە تاریکی
بەسەردەچێت، وا ڕووناکییە ڕاستەقینەکە پڕشنگ دەداتەوە.
9 ئەوەی دەڵێت: «من لە ڕووناکیدام» و ڕقی لە خوشکی
یان لە براکەی دەبێتەوە، ئەوا هەتا ئێستا لە تاریکیدایە. 10
هەرکەسێک خوشکی یان براکەی خۆشبوێ، ئەوا لە ڕووناکیدا
دەژیێت و هیچ شتێکی تێدا نییە کە تووشی گوناهیان بکات.
11 بەڵام ئەوەی ڕقی لە خوشک یان برای خۆی ببێتەوە،
لە تاریکیدایە و بە تاریکیدا دەڕوات، نازانێت بۆ کوێ مل
دەنێت، چونکە تاریکی چاوی کوێر کردووە. 12 ئەی ڕۆڵە
خۆشەویستەکان، بۆ ئێوە دەنووسم، چونکە لەبەر ناوی ئەو
گوناهەکانتان بەخشرا. 13 ئەی باوکان، بۆ ئێوە دەنووسم،
چونکە ئەوە دەناسن کە لە سەرەتاوەیە. ئەی لاوان، بۆ ئێوە
دەنووسم، چونکە بەسەر شەیتاندا زاڵ بوون. 14 ئەی ڕۆڵە
خۆشەویستەکان، بۆ ئێوەم نووسی، چونکە خودای باوک
دەناسن. ئەی باوکان، بۆ ئێوەم نووسی، چونکە ئەوە دەناسن کە
لە سەرەتاوەیە. ئەی لاوان، بۆ ئێوەم نووسی، چونکە بەهێزن،
پەیامی خوداتان تێدا چەسپاوە و بەسەر شەیتاندا زاڵ بوون. 15
نە جیهانتان خۆشبوێت، نە ئەو شتانەی لە جیهاندایە. ئەگەر
یەکێک جیهانی خۆشبوێ، ئەوا خۆشەویستی باوکی تێدا نییە.
16 لەبەر ئەوەی هەموو ئەو شتانەی لە جیهاندایە، ئارەزووی
جەستە و ئارەزووی چاو و سەڵتەنەتی ژیانە، ئەمانەش لە
باوکەوە نین، بەڵکو لە جیهانەوەن. 17 جیهان و ئارەزووەکانی
بەسەردەچن، بەڵام ئەوەی خواستی خودا جێبەجێ دەکات
بۆ هەتاهەتایە دەژیێت. (aiōn g165) 18 ڕۆڵەکان ئەمە دوا
کاتژمێرە. وەک بیستووتانە دژە مەسیح دێت، ئێستاش زۆر
دژە مەسیح هاتوون، بەمەدا دەزانین دوا کاتژمێرە. 19 ئەوان
لێمان جیا بوونەوە، بەڵام بەڕاستی سەر بە ئێمە نەبوون، چونکە
ئەگەر سەر بە ئێمە بوونایە، لەگەڵمان دەمانەوە، بەڵام چوون
بۆ ئەوەی دەربخەن کە کەسیان سەر بە ئێمە نین. 20 بەڵام
مەسیحی پیرۆز بە ڕۆحی خۆی دەستنیشانی کردن و هەمووتان

ڕاستی دەزانن. 21 من ئەمەتان بۆ نانووسم لەبەر ئەوەی کە
ڕاستی نازانن، بەڵکو لەبەر ئەوەی ڕاستی دەزانن و دەشزانن
کە هیچ درۆیەک لە ڕاستییەکەوە نایەت. 22 کێ درۆزنە؟
ئەوەی نکۆڵی بکات کە عیسا مەسیحەکەیە. ئەوە دژە مەسیحە
کە نکۆڵی لە باوک و کوڕەکە دەکات. 23 هەرکەسێک نکۆڵی
لە کوڕەکە بکات باوکی نابێت، ئەوەش دان بە کوڕەکەدا بنێت
باوکی دەبێت. 24 پەیوەست بن بەوەی لە سەرەتادا بیستتان.
ئەگەر بەمەوە پەیوەست بن، ئەوا بە کوڕەکە و باوکەوە پەیوەست
دەبن. 25 ئەمەیە ئەو بەڵێنەی ئەو پێیداوین، ژیانی هەتاهەتایی.
(aiōnios g166) 26 ئەمانەم بۆ ئێوە نووسی لەبارەی ئەوانەی هەوڵ
دەدەن چەواشەتان بکەن. 27 بەڵام ئێوە ئەو دەستنیشانکردنەی
کە لە مەسیحتان وەرگرتووە بە ئێوەوە پەیوەست بووە، لەبەر
ئەوە پێویستتان بە مرۆڤ نییە فێرتان بکات، بەڵکو ڕۆحی پیرۆز
هەموو شتێکتان فێردەکات. ئەم دەستنیشانکردنە ڕاستە و درۆ
نییە، بۆیە پەیوەست بن بە مەسیحەوە وەک ڕۆحی پیرۆز فێری
کردوون. 28 ئێستا ڕۆڵە خۆشەویستەکان، بە یەکبوون لەگەڵ
مەسیح پەیوەست بن تاکو کاتێک ئەو دەردەکەوێت متمانەمان
هەبێت و لە هاتنەوەکەی شەرمی لێ نەکەین. 29 ئەگەر بزانن
ئەو ڕاستودروستە، دەزانن کە هەرکەسێک ڕاستودروستی
پەیڕەو بکات لە ئەوەوە لەدایک بووە.

3 تەماشا بکەن باوک چ خۆشەویستییەکی پێداوین،
تاکو پێمان بگوترێت ڕۆڵەی خودا! ئێمە ئەوەین! بۆیە جیهان
نامانناسێت، چونکە ئەوی نەناسیوە. 2 خۆشەویستان، ئێستا
ڕۆڵەی خوداین و هێشتا دەرنەکەوتووە دەبینە چی. بەڵام
دەزانین کاتێک ئەو دەردەکەوێت ئێمە وەک ئەو دەبین،
چونکە وەک خۆی دەیبینین. 3 هەرکەسێک ئەم هیوایەی بەو
هەبێت، خۆی پاک دەکاتەوە، هەروەک چۆن ئەو پاکە.
4 هەرکەسێک گوناه بکات سەرپێچی دەکات، چونکە گوناه
سەرپێچییە. 5 دەزانن ئەو دەرکەوت تاکو گوناهەکان لاببات.
ئەو خۆی بێ گوناهە. 6 هەرکەسێک بە یەکبوون لەگەڵ
مەسیح بژییێت، لە گوناهکردن بەردەوام نابێت. هەرکەسێک بە
بەردەوامی گوناه بکات، نە ئەوی بینیوە و نە ئەویشی ناسیوە.
7 ڕۆڵە خۆشەویستەکان، با کەس چەواشەتان نەکات. ئەوەی
ڕاستودروستی پەیڕەو بکات ڕاستودروستە، وەک چۆن ئەویش
ڕاستودروستە. 8 ئەوەی گوناه بکات لە ئیبلیسە، چونکە
ئیبلیس هەر لە سەرەتاوە گوناهی کردووە. کوڕی خودا بۆ ئەمە
دەرکەوت، تاکو کارەکانی ئیبلیس تێکبدات. 9 هەرکەسێک
لە خوداوە لەدایک بوو بێت بەردەوام نابێت لە گوناهکردن،
چونکە تۆوی خودای تێدا دەچەسپێت. ناتوانێت بەردەوام
بێت لە گوناهکردن، لەبەر ئەوەی لە خوداوە لەدایک بووە. 10
ڕۆڵەی خودا و ڕۆڵەی ئیبلیس بەمە دەردەکەون: هەرکەسێک
ڕاستودروستی پەیڕەو نەکات لە خوداوە نییە، هەروەک ئەوەی
خوشکی یان برای خۆی خۆشنەوێت، 11 چونکە ئەمە ئەم
پەیامەیە کە لە سەرەتادا بیستتان، کە یەکترمان خۆشبوێ. 12
وەک قایین مەبن، کە سەر بە شەیتان بوو و هابیلی برای خۆی
کوشت. بۆچی کوشتی؟ چونکە کارەکانی ئەو خراپ بوون و
هی براکەی ڕاستودروست. 13 خوشکان، برایان، لاتان سەیر
نەبێت ئەگەر جیهان ڕقی لێتان بێتەوە. 14 دەزانین لە مردنەوە
بۆ ژیان گواسترایینەوە، چونکە برایانمان خۆشدەوێت. ئەوەی
خۆشەویستی نەبێت لە مردندا دەمێنێتەوە. 15 هەرکەسێک
ڕقی لە خوشکی یان براکەی ببێتەوە، بکوژە و ئێوە دەزانن هیچ
بکوژێک نابێتە خاوەنی ژیانی هەتاهەتایی. (aiōnios g166) 16
بەمە خۆشەویستیمان زانی: عیسای مەسیح ژیانی خۆی بۆ
ئێمە دانا. ئێمەش دەبێت ژیانی خۆمان بۆ خوشک و براکانمان
دابنێین. 17 ئەوەی ماڵی دنیای هەبێت و خوشکی یان براکەی
خۆی بە نەداری بینی و دڵی لێی ڕەقکرد، چۆن خۆشەویستی
خودای تێدا دەمێنێتەوە؟ 18 ڕۆڵە خۆشەویستەکان، با تەنها
بە وشە و زمان خۆشەویستی دەرنەبڕین، بەڵکو بە کردار و
ڕاستی. 19 بەمە دەزانین کە سەر بە ڕاستیین، هەروەها چۆن
دڵمان ئاسوودە دەبێت لە ئامادەبوونی ئەو: 20 کاتێک دڵمان
سەرکۆنەمان دەکات، خودا لە دڵمان گەورەترە و هەموو
شتێک دەزانێت. 21 خۆشەویستان، ئەگەر دڵمان سەرکۆنەمان
نەکات، ئەوا لەبەردەم خودا دڵنیا دەبین، 22 هەرچییەکی لێ
داوا بکەین لێی وەردەگرین، چونکە ڕاسپاردەکانی بەجێدەگەیەنین
و ئەوە دەکەین کە بەدڵیەتی. 23 ئەمەش ڕاسپاردەکەیەتی:
باوەڕمان بە ناوی عیسای مەسیحی کوڕەکەی هەبێت و
یەکتریمان خۆشبوێ، وەک ڕایسپاردووین. 24 ئەگەر کەسێک

ڕاسپاردەکانی خودا بەجێبگەیەنێت، ئەوا بە یەکبوون لەگەڵ
خودا دەژیێت، هەروەها خوداش بە یەکبوون لەگەڵ ئەو
کەسەدا دەژیێت. بەمەدا دەزانین خودا بە یەکبوون لەگەڵمان
دەژیێت: بەو ڕۆحەی کە پێیداوین.

4 خۆشەویستان، بڕوا بە هەموو ڕۆحێک مەکەن، بەڵکو
ڕۆحەکان تاقی بکەنەوە، بزانن ئایا لە خوداوەیە؟ چونکە زۆر
پێغەمبەری درۆزن بە جیهاندا بڵاوبوونەتەوە. 2 ڕۆحی خودا
بەمە دەناسنەوە: هەر ڕۆحێک دان بەوەدا بنێت کە عیسای
مەسیح لە جەستەدا هاتووە، ئەوا ئەو ڕۆحە لە خوداوەیە،
3 بەڵام هەر ڕۆحێکیش دان بە عیسادا نەنێت، ئەوا ئەو
ڕۆحە لە خوداوە نییە. ئەو ڕۆحە دژە مەسیحە کە بیستووتانە
دێت و ئێستا وا لە جیهاندایە. 4 ڕۆڵە خۆشەویستەکان، ئێوە
لە خوداوەن و بەسەر ئەو پێغەمبەرە درۆزنانەدا زاڵ بوون،
چونکە ڕۆحی خودا ئەوەی لە ئێوەدایە گەورەترە لە ڕۆحی
شەیتان ئەوەی لە جیهاندایە. 5 ئەوان سەر بە جیهانن، هەر بۆیە
ئەوەی دەیڵێن لە جیهانەوەیە و جیهان گوێیان لێ دەگرێت.
6 ئێمە لە خوداوەین و ئەوەی خودا بناسێت گوێمان لێ
دەگرێت، بەڵام ئەوەی لە خوداوە نەبێت گوێمان لێ ناگرێت.
بەم شێوەیە ڕۆحی ڕاستی و ڕۆحی چەواشە دەناسینەوە. 7
خۆشەویستان، با یەکترمان خۆشبوێ، چونکە خۆشەویستی لە
خوداوەیە و ئەوەی کەسانی دیکەی خۆشدەوێت لە خوداوە
لەدایک بووە و خودا دەناسێت. 8 ئەوەی کەسانی دیکەی
خۆشنەوێت خودای نەناسیوە، چونکە خودا خۆشەویستییە. 9
بەم شێوەیە خۆشەویستی خودا لەنێوانماندا دەرکەوت: خودا
کوڕە تاقانەکەی خۆی ناردە جیهان تاکو بەهۆیەوە بژین. 10
خۆشەویستی لەمەدایە: نەک ئێمە خودامان خۆشویست، بەڵکو
ئەو خۆشیویستین و کوڕەکەی بۆ کەفارەتی گوناهەکانمان نارد.
11 خۆشەویستان، ئەگەر خودا بەم شێوەیە خۆشیویستین،
پێویستە لەسەرمان یەکترمان خۆشبوێ. 12 هەرگیز کەس
خودای نەبینیوە. ئەگەر یەکترمان خۆشبوێ، ئەوا بە یەکگرتوویی
لەگەڵ خودا دەژین و خۆشەویستییەکەی لە ناخماندا تەواوە.
13 بەمەدا دەزانین کە ئێمە بە یەکبوون لەگەڵ خودا دەژین
و خوداش بە یەکبوون لەگەڵ ئێمە دەژیێت: ئەو لە ڕۆحی
خۆی پێداوین. 14 ئێمەش بینیمان و شایەتی دەدەین کە باوک
کوڕی خۆی ناردووە بۆ ئەوەی ببێتە ڕزگارکەری جیهان.
15 هەرکەسێک دانی پێدا بنێت کە عیسا کوڕی خودایە،
ئەوا خودا بە یەکگرتوویی لەگەڵ ئەو کەسەدا دەژیێت،
ئەویش بە یەکگرتوویی لەگەڵ خودا دەژیێت. 16 ئێمەش ئەو
خۆشەویستییەی خودا کە بۆ ئێمەیە ناسیمان و باوەڕمان پێکرد.
خودا خۆشەویستییە. ئەوەی لە خۆشەویستیدا دەژیێت، ئەوا
بە یەکگرتوویی لەگەڵ خودا دەژیێت، خوداش بە هەمان
شێوە لەگەڵ ئەودا دەژیێت. 17 بەم شێوەیە خۆشەویستی لە
نێوماندا گەیشتووەتە تەواوەتی تاکو لە ڕۆژی لێپرسینەوەدا
دڵنیا بین، چونکە ئێمەش لەم جیهانەدا وەک عیسا دەبین. 18
خۆشەویستی ترسی تێدا نییە، بەڵکو خۆشەویستی تەواو ترس
دەردەکاتە دەرەوە، چونکە ترس لە سزاوە دێت. ئەوەی
بترسێت لە خۆشەویستیدا تەواو نەبووە. 19 خۆشماندەوێت،
چونکە یەکەم جار ئەو خۆشیویستووین. 20 ئەگەر یەکێک
گوتی: «خودام خۆشدەوێت» و ڕقی لە خوشکێ یان براکەی
بێتەوە، ئەوە درۆزنە، چونکە ئەوەی خوشک و برای خۆی
خۆشنەوێت کە بینیویەتی، ناتوانێت خودای خۆشبوێ کە
نەیبینیوە. 21 لە ئەوەوە ئەم ڕاسپاردەیەمان دراوەتێ: ئەوەی
خودای خۆشبوێ، با خوشکەکە و براکەشی خۆشبوێ.

5 هەرکەسێک باوەڕی بەوە هەبێت کە عیسا مەسیحە،
ئەوە لە خوداوە لەدایک بووە. هەرکەسێک باوکی خۆشبوێ،
ئەوەشی خۆشدەوێت کە لێی لەدایک بووە. 2 بەمەدا دەزانین
ڕۆڵەکانی خودامان خۆشدەوێت: کە خودامان خۆشبوێت و
ڕاسپاردەکانی بەجێبگەیەنین. 3 ئەمە خۆشەویستی خودایە،
ڕاسپاردەکانی بەجێبگەیەنن، ڕاسپاردەکانیشی قورس نین،
4 چونکە هەرکەسێک لە خوداوە لەدایک بووبێت جیهان
دەبەزێنێت. ئەو سەرکەوتنەش کە جیهان دەبەزێنێت،
باوەڕمانە. 5 کێیە جیهان دەبەزێنێت؟ تەنها ئەو کەسەی
باوەڕی هەیە کە عیسا کوڕی خودایە. 6 ئەمە ئەوەیە کە بە ئاو و
خوێن هاتووە، عیسای مەسیح، نەک تەنها بە ئاو، بەڵکو بە ئاو
و بە خوێن. ڕۆحی پیرۆزیش شایەتی دەدات، چونکە ڕۆحەکە
ڕاستییە. 7 ئەوانەی شایەتی دەدەن سێیانن: 8 ڕۆح و ئاو و

خوێن، ئەم سێ شایەتە هەمان شایەتی دەدەن. 9 ئەگەر ئێمە
شایەتی مرۆڤ لەلامان قبوڵ بێت، شایەتی خودا گەورەترە،
چونکە ئەمە شایەتی خودایە سەبارەت بە کوڕەکەی داویەتی.
10 ئەوەی باوەڕ بە کوڕی خودا بهێنێت ئەم شایەتییە لە خۆیدا
هەیە. ئەوەی باوەڕ بە خودا نەکات خودا بە درۆزن دادەنێت،
چونکە باوەڕ بەو شایەتییە ناکات کە خودا سەبارەت بە
کوڕەکەی داویەتی. 11 ئەمەش شایەتییەکەیە: خودا ژیانی
هەتاهەتایی پێداوین و ئەو ژیانەش لە کوڕەکەیدایە. (aiōnios
g166) 12 ئەوەی کوڕەکەی هەبێت ژیانی هەیە، ئەوەی
کوڕی خودای نەبێت، ژیانیشی نابێت. 13 ئەمانەم بۆ ئێوە
نووسی کە باوەڕتان بە ناوی کوڕی خودا هەیە، تاکو بزانن
ژیانی هەتاهەتاییتان هەیە. (aiōnios g166) 14 ئەمەش ئەو
متمانەیە کە بەومان هەیە، ئەگەر بەگوێرەی ویستی ئەو داوای
هەر شتێک بکەین، گوێمان لێ دەگرێت. 15 ئەگەر بزانین
هەرچییەک داوا بکەین گوێمان لێ دەگرێت، ئەوا دەزانین
ئەوەی لە ئەومان داوا کردووە هەمانە. 16 ئەگەر کەسێک
خوشک یان برایەکی لە کاتی ئەنجامدانی گوناهێکدا بینی کە
بەرەو مردنی نەبات، پێویستە لەسەری لە خودا بۆی بپاڕێتەوە،
خوداش ژیانی دەداتێ. مەبەستم ئەوانەیە گوناه دەکەن کە
بەرەو مردن نییە. گوناه هەیە بەرەو مردنە، بۆ ئەمە ناڵێم
داوا بکرێت. 17 هەموو ناڕەواییەک گوناهە بەڵام گوناهیش
هەیە بەرەو مردن نییە. 18 دەزانین هەرکەسێک لە خوداوە
لەدایک بوو بێت بەردەوام نابێت لە گوناهکردن، بەڵکو ئەوەی
لە خوداوە لەدایک بووە خۆی دەپارێزێت و شەیتان دەستی لێ
نادات. 19 دەزانین لە خوداوەین و هەموو جیهان لەژێر دەستی
شەیتاندا دانراوە. 20 هەروەها دەزانین کە کوڕی خودا هات
و چاوی کردینەوە تاکو ئەو بناسین کە ڕاستییە. ئێمەش لەگەڵ
ڕاستییەکەدا بووینەتە یەک، کە عیسای مەسیحی کوڕی
خودایە. ئەو خودای ڕاستەقینە و ژیانی هەتاهەتاییە. (aiōnios
g166) 21 ڕۆڵە خۆشەویستەکان، خۆتان لە بت بپارێزن.

دووەم یۆحەنا

1 لە پیرەکەوە، بۆ خانمی هەڵبژێردراو و بۆ منداڵانیشی کە لە
ڕاستیدا خۆشمدەوێن، نەک تەنها من، بەڵکو هەموو ئەوانەی
ڕاستی دەناسن، 2 لەبەر ئەو ڕاستییەی تیاماندا نیشتەجێ
دەبێت و هەتاهەتایە لەگەڵمان دەبێت: (aiōn g165) 3 با نیعمەت
و بەزەیی و ئاشتیمان لە خودای باوک و عیسای مەسیحی
کوڕی باوکەوە لەگەڵ بێت، بە ڕاستی و خۆشەویستییەوە. 4
زۆر دڵخۆش بووم کە بینیم هەندێک لە منداڵەکانت بەگوێرەی
ڕاستی دەڕۆن، وەک باوک ڕایسپاردین. 5 ئێستاش ئەی خانم،
ڕاسپاردەیەکی نوێت بۆ نانووسم، بەڵکو ئەوەی لە سەرەتاوە
هەمانبووە: داوات لێ دەکەم کە یەکتریمان خۆشبوێ. 6
خۆشەویستی ئەمەیە: بەگوێرەی ڕاسپاردەکانی خودا بڕۆین.
هەروەک لە سەرەتادا گوێتان لێ بووە، ڕاسپاردەکە ئەوەیە
کە بە خۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن. 7 چەواشەکاری زۆر
بە جیهاندا بڵاوبوونەتەوە و دان بەوەدا نانێن کە عیسای
مەسیح بە جەستە هاتووە. ئەو جۆرە کەسانە چەواشەکار و دژە
مەسیحن. 8 ئاگاداری خۆتان بن، نەوەک ئەوە لەدەستبدەن
کە کارمان بۆ کردووە، بەڵکو پاداشتی تەواو وەربگرن. 9
هەرکەسێک پێش بکەوێت و لە فێرکردنی مەسیح بەردەوام
نەبێت، بێبەرییە لە خودا. ئەوەی لە فێرکردنەکە بەردەوام بێت،
هەم باوکی ئاسمانی و هەم کوڕەکەی هەیە. 10 هەر کەسێک
هاتە لاتان و ئەو فێرکردنەی نەهێنا، لە ماڵەکەتان پێشوازی لێ
مەکەن و سڵاوی لێ مەکەن، 11 چونکە ئەوەی سڵاوی لێ
بکات، لە بەدکارییەکانیدا بەشدار دەبێت. 12 زۆر شتم هەیە
بۆتانی بنووسم، بەڵام نامەوێت بە مەرەکەب و کاغەز بێت،
بەڵکو ئومێدەوارم لەگەڵتان بم و ڕووبەڕوو بدوێین، تاکو تەواو
دڵخۆش بین. 13 منداڵانی خوشکە هەڵبژێردراوەکەت سڵاوت
لێدەکەن.

سێیەم یۆحەنا

1 لە پیرەکەوە، بۆ گایۆسی خۆشەویست کە لە ڕاستیدا
خۆشم دەوێت. 2 ئەی خۆشەویست، نوێژ دەکەم کە لە
هەموو شتێکدا سەرکەوتوو بیت و تەندروستیت باش بێت،
هەروەک دەروونت سەرکەوتووە. 3 زۆر دڵخۆش بووم بەوەی
چەند برایەک هاتن و شایەتی دڵسۆزی تۆیان بۆ ڕاستی دا،
هەروەک بەگوێرەی ڕاستی دەڕۆیت. 4 خۆشی لەمە گەورەترم
نییە کە گوێم لێ بێت منداڵانم بەگوێرەی ڕاستی دەڕۆن. 5
خۆشەویست، تۆ بە دڵسۆزییەوە هەموو شتێک بۆ خوشکان
و برایان دەکەیت، بە تایبەتی بۆ نامۆکان. 6 ئەوان لەبەردەم
کڵێسا شایەتییان لەسەر خۆشەویستیی تۆ داوە. کارێکی باش
دەکەیت کە بەو شێوەیە بە شایستەیی خودا بەڕێیان بکەیت،
7 چونکە ئەوانە لەبەر ناوی مەسیح هاتوونەتە دەرەوە و هیچ
شتێکیان لە بێباوەڕان وەرنەگرتووە. 8 بۆیە پێویستە پێشوازی
لە کەسانی وەک ئەوانە بکەین تاکو بەیەکەوە کار بۆ ڕاستی
بکەین. 9 بۆ کڵێسام نووسیوە، بەڵام دیۆتریفس کە دەیەوێت
لەنێوانیاندا ببێتە یەکەم، پێشوازیمان لێ ناکات. 10 بۆیە ئەگەر
هاتم، کردەوەکانی و ئەو غەیبەتانەی کە سەبارەت بە ئێمەی
گوتووە دەیخەمەوە یادی. هەروەها بەوەشەوە نەوەستاوە،
بەڵکو نایەوێت پێشوازی لە خوشکان و برایان بکات و هەر
یەکێک بیەوێت پێشوازییان لێ بکات، ڕێی لێ دەگرێت و لە
کڵێسا دەریدەکات. 11 خۆشەویستم، لاسایی خراپە مەکەوە
بەڵکو چاکە. ئەوەی چاکە بکات لە خوداوەیە، ئەوەش
خراپە بکات، خودای نەبینیوە. 12 دیمیتریۆس لەلایەن هەموو
کەسێک و لەلایەن ڕاستیشەوە شایەتی بۆ دراوە. ئێمەش شایەتی
دەدەین، ئێوەش دەزانن شایەتی ئێمە ڕاستە. 13 زۆرم هەبوو
بۆتی بنووسم، بەڵام نامەوێت بە قەڵەم و مەرەکەب بێت. 14
بەڵکو ئومێدەوارم بەم زووانە بتبینم تاکو ڕووبەڕوو قسە بکەین.
سڵاوت لێ بێت. برادەران سڵاوت لێدەکەن. بە ناوەکانیان
سڵاو لە برادەران بکە.

یەهوزا

1 لە یەهوزاوە، بەندەی عیسای مەسیح و برای یاقوب،
بۆ بانگکراوەکان، ئەوانەی خودای باوک خۆشی دەوێن و
بەهۆی عیسای مەسیحەوە پارێزراون: 2 بەزەیی و ئاشتی و
خۆشەویستیتان بۆ زیاد بێت. 3 خۆشەویستان، هەرچەندە
زۆر بە پەرۆش بووم تاکو لەبارەی ڕزگاریی هاوبەشمانەوە
بۆتان بنووسم، بەڵام بە پێویستم زانی ئەمەتان بۆ بنووسم، لێتان
دەپاڕێمەوە تێبکۆشن بۆ ئەو باوەڕەی کە تەنها جارێک دراوەتە
دەست گەلی پیرۆزی خودا. 4 لەبەر ئەوەی کەسانێک بە
دزییەوە هاتوونەتە ناوەوە، لەمێژە بۆ ئەو حوکمە نووسراون،
خوانەناسن، نیعمەتی خودامان بۆ بەڕەڵایی دەگۆڕن و نکۆڵی لە
عیسای مەسیح دەکەن، کە تاقە سەرووەر و پەروەردگارمانە. 5
هەرچەندە خۆتان پێشوەخت دەیزانن، بەڵام هەر دەمەوێت
بیرتان بخەمەوە کە یەزدان گەلەکەی خۆی لە خاکی میسر
ڕزگار کرد، بەڵام دواتر ئەوانەی لەناوبرد کە باوەڕیان نەهێنا،
6 هەروەها ئەو فریشتانەی کە پلە و پایەکانی خۆیان نەپاراست،
بەڵکو شوێنی خۆیان بەجێهێشت، بە کۆتی هەتاهەتایی بۆ سزای
ڕۆژی گەورە لەژێر تاریکیدا هەڵگیران. (aïdios g126) 7
هەروەها سەدۆم و عەمۆرا و شارەکانی دەوروبەریان بە هەمان
ڕێگا بەدوای داوێنپیسی و هاوڕەگەزبازی کەوتن، جا بە
ئاگرێکی هەتاهەتایی سزادران و بوون بە پەند. (aiōnios g166) 8
خەیاڵخاوەکانیش بە هەمان شێوە، جەستە گڵاو دەکەن و
دەسەڵات ڕەت دەکەنەوە و بوختان بە فریشتەکان دەکەن. 9
بەڵام میکائیلی سەرۆکی فریشتەکان، کاتێک دژایەتی شەیتانی
کرد و سەبارەت بە تەرمی موسا مشتومڕی کرد، نەیوێرا بە
بوختان سکاڵای لێ بکات، بەڵکو گوتی: «یەزدان سەرزەنشتت
بکات!» 10 کەچی ئەوانە قسە بۆ شتێک هەڵدەبەستن کە
لێی تێناگەن. ئەوەی وەک ئاژەڵی بەستەزمان بە سروشتی
دەیزانن، دەبێتە هۆی لەناوچوونیان. 11 قوڕبەسەریان! ڕێگای
قایینیان گرتووە، بۆ بڕێک دەستکەوت خۆیان داوەتە دەست
چەواشەیی بەلعامەوە، لە یاخیبوونەکەی قۆرەح لەناوچوون.
12 ئەوانە لە داوەتە برایەتییەکانی ئێوەدا لەکەیەکن، بێشەرمانە
نان دەخۆن، شوانێکن کە تەنها خۆیان دەلەوەڕێنن. ئەوانە
هەوری بێ بارانن و با هەڵیگرتوون، وەک داری بێ بەری
پاییزن، لە ڕەگەوە هەڵکەنراون، دوو جار مردوون. 13 ئەوان
شەپۆلی دەریای هەڵچوون و کارە شەرمهێنەرەکانیان وەک
کەف دەردەکەون، ئەستێرەی گەڕۆکن کە بۆ هەتاهەتایە
ئەوپەڕی تاریکییان بۆ هەڵگیراوە. (aiōn g165) 14 حەنۆخ
کە لە نەوەی حەوتەمی ئادەمە لەبارەی ئەوانەوە پێشبینیی
کرد: «سەیر بکەن، یەزدان لەگەڵ هەزاران فریشتەی پیرۆزی
خۆی دێت، 15 تاکو هەموو خەڵک حوکم بدات و تاوانباریان
بکات بە ئەنجامدانی هەموو ئەو کردەوە خوانەناسییانەی کە
بەهۆی خوانەناسییان ئەنجامیان داوە، هەروەها هەموو ئەو قسە
ڕەقانەی کە گوناهبارە خوانەناسەکان لە دژی ئەو گوتوویانە.»
16 ئەوانە بۆڵەبۆڵکەر و گلەییکەرن، بەگوێرەی ئارەزووە
خراپەکانیان هەڵسوکەوت دەکەن و قسەی گەورە دەکەن، بۆ
بەرژەوەندی خۆیان بە دووڕوویی ستایشی خەڵک دەکەن.
17 بەڵام ئێوە ئەی خۆشەویستان، قسەکانی نێردراوانی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمان بهێننەوە یاد کە پێشتر گوتوویانە. 18
پێی گوتن: «لە کۆتایی ڕۆژگار، هەندێک گاڵتەجاڕ پەیدا دەبن
و دوای ئارەزووە خراپەکانیان دەکەون.» 19 ئەوانە دووبەرەکی
دەنێنەوە، بەدوای سروشتی مرۆڤانەوەن و ڕۆحی پیرۆزیان
نییە. 20 بەڵام ئێوە خۆشەویستان، خۆتان لەسەر باوەڕی
پیرۆزتان بنیاد بنێن، بە ڕۆحی پیرۆز نوێژ بکەن، 21 خۆتان لەناو
خۆشەویستی خودا بپارێزن لە کاتێکدا چاوەڕوانی بەزەیی عیسای
مەسیحی خاوەن شکۆمان دەبن کە ژیانی هەتاهەتاییتان بۆ
بهێنێت. (aiōnios g166) 22 بەزەییتان بەوانەدا بێتەوە کە گومان
دەکەن. 23 هەندێک لە ئاگر بڕفێنن و ڕزگاریان بکەن، لە ترسدا
بەزەییتان بە هەندێکدا بێتەوە، تەنانەت ڕقتان لەو بەرگانە بێتەوە
کە بە جەستە گڵاو بوونە. 24 بۆ ئەوەی توانای هەیە لە کەوتن
بتانپارێزێت، هەروەها بێ گلەیی و بەوپەڕی شادییەوە لەبەردەم
شکۆیەکەی ڕاتانبگرێت، 25 بۆ تاکە خودای ڕزگارکەرمان لە
ڕێگەی عیسای مەسیحی خاوەن شکۆمان، شکۆ و گەورەیی
و توانا و دەسەڵات بۆ ئەوە، لە ئەزەلەوە و ئێستا و هەتاهەتایە!
ئامین. (aiōn g165)

ئاشکراکردن

1 ئاشکراکردنی عیسای مەسیح کە خودا پێیداوە، تاکو ئەو
شتانەی دەبێت زوو ڕووبدەن بە بەندەکانی پیشان بدات. خودا
لە ڕێگەی ناردنی فریشتەکەیەوە بۆ لای یۆحەنای بەندەی، ئەو
شتانەی دەرخست، 2 کە شایەتی دا بۆ هەمووی ئەو شتانەی کە
بینی، واتە وشەی خودا و شایەتی عیسای مەسیح. 3 خۆزگە
دەخوازرێت بەوەی وتەکانی ئەم پێشبینییە دەخوێنێتەوە،
هەروەها خۆزگە بەو کەسانەش دەخوازرێت کە دەیبیستن
و ئەوەی تێیدا نووسراوە پەیڕەوی دەکەن، چونکە کاتەکە
نزیکە. 4 لە یۆحەناوە، بۆ حەوت کڵێساکەی هەرێمی ئاسیا: با
نیعمەت و ئاشتیتان بۆ بێت لەوەوەی کە هەیە و هەبووە و
دێت و لەو حەوت ڕۆحەوەی لەبەردەم تەختەکەیدان، 5
هەروەها لە عیسای مەسیحیشەوە کە شایەتیدەری دڵسۆزە،
نۆبەرەی هەستانەوەی نێو مردووانە و سەرۆکی پاشاکانی سەر
زەوییە. ئەو کە ئێمەی خۆشدەوێت و بە خوێنی خۆی لە
گوناهەکانمان ئازادی کردین و 6 ئێمەی کردە شانشین و کاهین
بۆ خودای باوکی، هەتاهەتایە شکۆ و دەسەڵات بۆ ئەوە!
ئامین. (aiōn g165) 7 ئەوەتا لەگەڵ هەوردا دێت و هەموو
چاوێک دەیبینێت، ئەوانەش کە ڕمیان لێیداوە، هەموو
خێڵەکانی زەویش شیوەنی بۆ دەگێڕن. 8 یەزدانی پەروەردگار
دەفەرموێ: «من ئەلف و یێم، ئەوەی هەیە و هەبووە و دێت،
هەرە بەتوانا.» 9 من یۆحەنای براتانم، کە بە یەکبوون لەگەڵ
عیسادا هاوبەشتانم لە تەنگانە و شانشین و دانبەخۆداگرتن، لە
پێناوی پەیامی خودا و شایەتی بۆ عیسا لە دوورگەی پەتمۆس
بووم. 10 لە ڕۆژی یەزداندا ڕۆحی پیرۆزم هاتە سەر و لە
پشتمەوە گوێم لە دەنگێکی بەرزی وەک کەڕەنا بوو، 11
دەیفەرموو: «ئەوەی دەیبینی لە پەڕتووکێک بینووسەوە و بۆ
حەوت کڵێساکەی بنێرە، واتە ئەفەسۆس و سمیرنا و پرگامۆس و
سیاتیرا و ساردس و فیلادەلفیا و لاودیکییا.» 12 ئاوڕم دایەوە
تاکو ئەو دەنگە ببینم کە لەگەڵم دەدوا. کاتێک ئاوڕم دایەوە
حەوت چرادانی زێڕینم بینی، 13 لەناوەڕاستی چرادانەکاندا
یەکێکم وەک کوڕی مرۆڤ بینی، جلێکی شۆڕی لەبەردا
بوو هەتا بەرپێی، پشتێنێکی زێڕینی بە سنگییەوە بەستبوو. 14
سەر و قژی سپی وەک خوری و وەک بەفر سپی بوون و
چاوەکانی وەک گڕی ئاگر بوون. 15 پێیەکانی وەک بڕۆنزێکی
بریقەدار کە لە کوورە پوختە کرابێت وابوون، دەنگیشی وەک
هاژەی تافگە وابوو. 16 حەوت ئەستێرە لە دەستی ڕاستی بوون،
شمشێرێکی دوودەمیش لە دەمیەوە دەردەچوو، ڕوخساری
وەک تیشکی بەتینی ڕۆژ دەدرەوشایەوە. 17 کاتێک بینیم
وەک مردوو لەبەرپێی کەوتم، دەستی ڕاستی خستە سەرم و
فەرمووی: «مەترسە، من سەرەتا و کۆتاییم. 18 منم زیندووەکە!
مردبووم، بەڵام ئەوەتا ئێستا بۆ هەتاهەتایە زیندووم! هەروەها
کلیلەکانی مردن و جیهانی مردووانم پێیە. (aiōn g165, Hadēs
g86) 19 «بۆیە ئەمانە بنووسە لەوەی بینیت و ئەوەی هەیە و
ئەوەی پاش ئەمەش دەبێت. 20 نهێنی ئەو حەوت ئەستێرەیەی
لە دەستی ڕاستم بینیت و حەوت چرادانە زێڕینەکە ئەمەیە:
حەوت ئەستێرەکە فریشتەی حەوت کڵێساکانن و حەوت
چرادانەکەش حەوت کڵێساکەن.»

2 بۆ فریشتەی کڵێساکەی ئەفەسۆس بنووسە: ئەوەی
حەوت ئەستێرەکەی بە دەستی ڕاستی گرتووە و بە ناو حەوت
چرادانە زێڕینەکەدا هاتوچۆ دەکات، دەفەرموێ: 2 «ئاگام لە
کردار و ماندووبوون و دانبەخۆداگرتنتە. دەزانم کە ناتوانیت
بەرگەی خراپەکاران بگریت و ئەوانەشت تاقی کردەوە کە خۆیان
بە نێردراو دەزانن بەڵام نێردراو نین و بە درۆزن دەرچوون، 3
دانت بە خۆتدا گرت و لەبەر ناوی من بەرگەت گرت و کۆڵت
نەدا. 4 «بەڵام ئەمەم لەسەرت هەیە: تۆ خۆشەویستییەکەی
یەکەمینت بەلاوە ناوە. 5 بەبیرت بێتەوە لە چ پایەیەکی بەرز
کەوتیت! تۆبە بکە و کارەکانی پێشترت دووبارە بکەرەوە.
ئەگەر تۆبە نەکەیت، دێمە لات و چرادانەکەت لە شوێنی
خۆی لادەدەم. 6 بەڵام شتێکی باشت هەیە: تۆش وەکو من
ڕقت لە دابونەریتی نیکۆلاوییەکان دەبێتەوە. 7 «ئەوەی گوێی
هەیە، با بیبیستێت ڕۆحی پیرۆز چی بە کڵێساکان دەفەرموێ.
ئەوەی سەربکەوێت، ڕێگەی دەدەم لە درەختی ژیان بخوات،
کە لە بەهەشتی خودایە.» 8 بۆ فریشتەی کڵێساکەی سمیرنا
بنووسە: ئەوەی یەکەمین و دواهەمینە، ئەوەی مردوو بوو و
زیندووبووەوە، دەفەرموێ: 9 «ئاگام لە تەنگانە و هەژاریتە،

هەرچەندە تۆ دەوڵەمەندیت. هەروەها ئاگام لە قسە هەڵبەستنی
ئەوانەیە کە دەڵێن جولەکەین و واش نین، بەڵام کەنیشتی
شەیتانن. 10 هەرگیز مەترسە لەو ئازارانەی وا بۆت دێت. وا
ئیبلیس خەریکە هەندێکتان بخاتە زیندانەوە، تاکو تاقی بکرێنەوە
و دە ڕۆژ تەنگانەتان دەبێت. هەتا مردن دڵسۆزبە، منیش تاجی
ژیانت پێ دەبەخشم. 11 «ئەوەی گوێی هەیە، با بیبستێت
ڕۆحی پیرۆز چی بە کڵێساکان دەفەرموێ. ئەوەی سەربکەوێت،
مردنی دووەم ئازاری نادات.» 12 بۆ فریشتەی کڵێساکەی
پرگامۆس بنووسە: ئەوەی شمشێرە تیژە دوودەمەکەی هەیە
دەفەرموێ: 13 «ئاگام لێیە لەکوێ دەژیت، ئەو شوێنەی
تەختی شەیتانی لێیە. لەگەڵ ئەوەشدا دەست بە ناوی منەوە
دەگریت. تەنانەت لەو ڕۆژانەش کە ئەنتیپاسی شایەتیدەری
دڵسۆزم لەلاتان شەهید کرا، لەو شوێنەی شەیتان نیشتەجێیە،
نکۆڵیت لە باوەڕی من نەکرد. 14 «بەڵام هەندێک شتم
لەسەرت هەیە: هەندێک کەس لەلاتن پابەندن بە فێرکردنی
بەلعامەوە، ئەوەی بالاقی فێردەکرد کۆسپ لەبەردەم نەوەی
ئیسرائیل دابنێت تاکو لەو قوربانییانە بخۆن کە بۆ بت کراون و
داوێنپیسی بکەن. 15 بە هەمان شێوە، لەلای تۆش هەندێک
هەن پابەندن بە فێرکردنی نیکۆلاوییەکان. 16 بۆیە تۆبە بکە!
ئەگینا، بەم زووانە دێمە لات و بە شمشێرەکەی دەمم لەگەڵیان
دەجەنگم. 17 «ئەوەی گوێی هەیە، با بیبستێت ڕۆحی پیرۆز
چی بە کڵێساکان دەفەرموێ. ئەوەی سەربکەوێت، لە مەنی
شاراوەی دەدەمێ، هەروەها بەردێکی سپی دەدەمێ کە
ناوێکی نوێی لەسەر نووسراوە، جگە لەوەی وەریدەگرێت
کەس نایزانێت.» 18 بۆ فریشتەی کڵێساکەی سیاتیرا بنووسە:
کوڕی خودا، ئەوەی چاوەکانی وەک گڕی ئاگرە و پێیەکانی
وەک بڕۆنزی بریقەدارە، دەفەرموێ: 19 «ئاگام لە کردار و
خۆشەویستی و خزمەت و باوەڕ و دانبەخۆداگرتنتە. کارەکانی
ئەم دواییەت لەوانەی یەکەم جارت زیاترن. 20 «بەڵام
ئەمەم لەسەرت هەیە: تۆ ڕێت بەو ژنە داوە کە ناوی ئیزابێلە،
خۆی بە پێغەمبەر ناوبنات، بەندەکانم فێردەکات و چەواشەیان
دەکات تاکو داوێنپیسی بکەن و لەو خواردنە بخۆن کە بۆ
بت کراوەتە قوربانی. 21 کاتم پێیدابوو تاکو تۆبە بکات،
بەڵام نەیویست تۆبە لە داوێنپیسی بکات. 22 لەبەر ئەوە
فڕێیدەدەمە سەر جێگا و نەخۆش دەکەوێ، هەروەها ئەگەر
ئەوانەی داوێنپیسییان لەگەڵی کردووە لە کردارەکانیان تۆبە
نەکەن، دەیانخەمە ناو تەنگانەیەکی گەورەوە. 23 هەروەها
منداڵەکانی بە مردن لەناودەبەم، هەموو کڵێساکانیش دەزانن
من پشکێنەری مێشک و دڵەکانم، سزای هەر یەکێکیشتان
بەگوێرەی کارەکانی دەدەم. 24 «بەڵام بە ئێوە دەڵێم، ئەوانەی
لە سیاتیرا ماونەتەوە، ئەوانەی ئەم فێرکردنەیان نییە و بە قووڵایی
شەیتانیان نەزانیوە، وەک دەڵێن، من بارێکی دیکەتان ناخەمە
سەر، 25 تەنها ئەوەی هەتانە دەستی پێوە بگرن، هەتا دێم.
26 «ئەوەی سەربکەوێت و هەتا کۆتایی کارەکانی من ئەنجام
بدات، دەسەڵاتی بەسەر نەتەوەکاندا دەدەمێ، 27 [بەگۆچانێکی
ئاسنین بەڕێوەیان دەبات، وەک گۆزەیەکی گڵین وردوخاشیان
دەکات.] هەروەک منیش لە باوکمەوە دەسەڵاتم وەرگرتووە.
28 هەروەها ئەستێرەی بەرەبەیانی دەدەمێ. 29 ئەوەی گوێی
هەیە، با بیبستێت ڕۆحی پیرۆز چی بە کڵێساکان دەفەرموێ.»

3 هەروەها بۆ فریشتەی کڵێساکەی ساردس بنووسە:
ئەوەی حەوت ڕۆحی خودا و حەوت ئەستێرەکەی هەیە
دەفەرموێ: «ئاگام لە کردارەکانتە، تۆ بە ناو زیندوویت، بەڵام
مردوویت. 2 ئێشک بگرە! ئەوەی ماوە و خەریکە بمرێت
بەهێزی بکە، چونکە لەبەردەم خودام کارەکانتم بە ناتەواوی
بینی. 3 ئێتر ئەو شتەی کە فێری بوویت و بیستت بەبیر خۆتی
بهێنەرەوە و بە باشی پێیەوە پابەند بە و تۆبە بکە. بەڵام ئەگەر
ئێشک نەگریت ئەوا وەک دزێک دێم و نازانی لە چ کاتێکدا
دێمە سەرت. 4 «کەچی خەڵکێکی کەمت لە ساردسدا
هەیە بەرگەکانیان گڵاو نەکردووە. ئەوان بە بەرگی سپییەوە
لەگەڵ من ڕێ دەکەن، چونکە شایانی ئەوەن. 5 ئەوەی
سەربکەوێت، ئاوا بەرگی سپی دەپۆشێت و ناوی لە پەڕتووکی
ژیاندا ناسڕمەوە و لەبەردەم باوکم و لەبەردەم فریشتەکانی
دان بە ناوەکەیدا دەنێم. 6 ئەوەی گوێی هەیە، با بیبستێت
ڕۆحی پیرۆز چی بە کڵێساکان دەفەرموێ.» 7 هەروەها بۆ
فریشتەی کڵێساکەی فیلادەلفیا بنووسە: ئەوەی پیرۆز و ڕاستە،
کلیلەکەی داودی لە دەستە، ئەوەی دەیکاتەوە و کەس
دایناخات، دایدەخات و کەس نایکاتەوە، دەفەرموێ: 8

«ئاگام لە کردارەکانتە. ئەوەتا دەرگایەکی کراوەم لەبەردەمت
داناوە و کەس ناتوانێت دایبخات. دەزانم هێزێکی کەمت
هەیە، بەڵام وشەی من دەپارێزیت، نکۆڵیت لە ناوی من
نەکرد. 9 ئەوەتا ئاوا لەوانەی کەنیشتی شەیتان دەکەم، ئەوانەی
دەڵێن جولەکەین و جولەکەش نین، بەڵکو درۆ دەکەن، وایان
لێ دەکەم بێن و لەبەردەم پێیەکانتدا کڕنۆش ببەن و بزانن
تۆم خۆشویستووە. 10 لەبەر ئەوەی بەگوێرەی ڕاسپاردەکەم
دانت بەخۆتدا گرت، منیش لە کاتی تاقیکردنەوەدا دەتپارێزم
کە بەسەر هەموو جیهاندا دێت بۆ ئەوەی دانیشتووانی جیهان
تاقی بکرێنەوە. 11 «زوو دێم. دەست بگرە بەوەی هەتە، تاکو
کەس تاجەکەت لێ نەستێنێت. 12 ئەوەی سەربکەوێت،
دەیکەمە کۆڵەکەیەک لەناو پەرستگای خودام و هەرگیز لێی
دەرناچێت. ناوی خودای خۆم و ناوی شاری خودای خۆمی
لەسەر دەنووسم، ئۆرشەلیمی نوێ، ئەوەی لەلایەن خودای خۆم
لە ئاسمانەوە دێتە خوارەوە، هەروەها ناوی نوێی خۆمی لەسەر
دەنووسم. 13 ئەوەی گوێی هەیە، با بیستێت ڕۆحی پیرۆز چی بە
کڵێساکان دەفەرموێ.» 14 بۆ فریشتەی کڵێساکەی لاودیکییا
بنووسە: ئەمە پەیامی ئەوەیە کە بە ئامین ناو دەبردرێت، کە
شایەتیدەری دڵسۆز و ڕاستگۆیە و سەرچاوەی بەدیهێنراوەکانی
خودایە: 15 «ئاگام لە کردارەکانتە، تۆ نە سارد و نە گەرمیت.
خۆزگە سارد یان گەرم بووای، 16 بەڵام لەبەر ئەوەی
شلەتێنیت، نە ساردیت و نە گەرمیت، بەتەمام لە دەممەوە
بتتفێنمەوە. 17 تۆ دەڵێی:”دەوڵەمەندم و زەنگین بوومە، پێویستیم
بە هیچ نییە.“بەڵام بێئاگای لەوەی کە بەدبەخت و نەگبەت
و هەژار و کوێر و ڕووتیت. 18 ئامۆژگاریت دەکەم زێڕی
بە ئاگر پوختەکراوم لێ بکڕیت تاکو دەوڵەمەند بیت، جلی
سپیش تاکو لەبەری بکەیت بۆ ئەوەی شەرمەزاری ڕووتیت
دەرنەکەوێت، هەروەها کلیش بۆ ئەوەی لە چاوتی بدەیت
هەتا ببینیت. 19 «ئەوانەی خۆشم بوێن سەرزەنشتیان دەکەم
و تەمبێیان دەکەم. بۆیە دڵگەرم بە و تۆبە بکە. 20 ئەوەتا لە
بەردەرگا وەستاوم و لە دەرگا دەدەم. ئەگەر یەکێک گوێی لە
دەنگم بوو و دەرگاکەی کردەوە، لێی دێمە ژوورەوە و نانی
لەگەڵ دەخۆم، ئەویش لەگەڵ من. 21 «ئەوەی سەربکەوێت،
لەگەڵ خۆم لەسەر تەختەکەم دایدەنیشێنم، وەک چۆن منیش
سەرکەوتنم بەدەستهێنا و لەگەڵ باوکم لەسەر تەختەکەی دانیشتم.
22 ئەوەی گوێی هەیە، با بیستێت ڕۆحی پیرۆز چی بە کڵێساکان
دەفەرموێ.»

4 پاش ئەمە تەماشام کرد دەرگایەکی کراوەم بینی لە
ئاسماندا، ئەو دەنگەش کە یەکەم جار وەک کەڕەنا هاتە
گوێم، پێی فەرمووم: «سەربکەوە بۆ ئێرە، ئەوەت پیشان دەدەم
کە دوای ئەمە پێویستە ڕووبدات.» 2 دەستبەجێ ڕۆحی
پیرۆزم هاتە سەر و تەختێکم بینی لە ئاسمان دانرابوو، لەسەر
تەختەکەش یەکێک دانیشتبوو. 3 ڕوخساری دانیشتووەکە لە
بەردی یەشب و یاقووتی سوور دەچوو، پەلکەزێڕینەیەکیش
وەک زمڕوود لە دەوری تەختەکە دەدرەوشایەوە. 4 لە
دەوری تەختەکەش بیست و چوار تەخت هەبوون، بیست
و چوار پیریش کە جلی سپییان پۆشی بوو لەسەر تەختەکان
دانیشتبوون و تاجی زێڕینیان لەسەر بوو. 5 لە تەختەکەوە
هەورە بروسکە و دەنگەدەنگ و هەورەگرمە دەهات، لەبەردەم
تەختەکەش حەوت چرای ئاگرین دەسووتان، کە حەوت
ڕۆحەکەی خودان. 6 لەبەردەم تەختەکەش شوێنێکی وەک
دەریایەکی شووشەیی هەبوو، وەک کریستاڵ. لەناوەڕاست، لە
دەوروبەری تەختەکە چوار بوونەوەر هەبوون، لەپێش و پاش
بە چاو داپۆشرا بوون. 7 بوونەوەری یەکەم وەک شێر بوو،
دووەم بوونەوەر وەک جوانەگا، سێیەم بوونەوەر ڕوخسارێکی
وەک مرۆڤی هەبوو، چوارەم بوونەوەر وەک هەڵۆیەکی فڕیو
بوو. 8 چوار بوونەوەرەکە هەریەکەیان شەش باڵی هەبوو،
دەوروبەر و ژێر باڵیشیان بە چاو داپۆشرابوو. شەو و ڕۆژ بێ
وەستان دەڵێن: 9 هەر کاتێک بوونەوەرەکان شکۆ و ڕێز و
سوپاسی دانیشتووی سەر تەختەکە دەکەن، کە هەتاهەتایە
زیندووە، (aiōn g165) 10 بیست و چوار پیرەکەی بەردەم
دانیشتووی سەر تەختەکە دەکەون و کڕنۆش بۆ زیندووی
هەتاهەتایی دەبەن و تاجەکانیان لەبەردەم تەختەکە فڕێدەدەن
و دەڵێن: (aiōn g165) 11 «ئەی خودای پەروەردگارمان، تۆ
شایانی ئەوەی شکۆ و ڕێز و توانا وەربگریت، چونکە تۆ هەموو
شتێکت بەدیهێناوە، بە خواستی تۆش هەن و بەدیهێنران.»

5 لەلای ڕاستی دانیشتووی سەر تەختەکەوە تۆمارێکم
بینی لەسەر هەردوو ڕووی نووسرا بوو، بە حەوت مۆڕیش
مۆر کرابوو. 2 هەروەها فریشتەیەکی بەهێزم بینی بە دەنگێکی
بەرز هاواری دەکرد: «کێ شایستەی ئەوەیە تۆمارەکە بکاتەوە
و مۆرەکانی بشکێنێت؟» 3 کەس نەبوو، نە لە ئاسمان و نە
لەسەر زەوی و نە لەژێر زەوی بتوانێت تۆمارەکە بکاتەوە
یاخود تەماشای بکات. 4 دەستم بە گریانێکی زۆر کرد،
چونکە کەس شایستەی ئەوە نەبوو تۆمارەکە بکاتەوە یان
تەماشای ناوەوەی بکات. 5 یەکێک لە پیرەکان پێی گوتم:
«مەگریێ، ئەوەتا ئەو شێرەی لە هۆزی یەهودایە و لە ڕەگی
داودە سەرکەوتنی بەدەستهێنا، تۆمارەکە دەکاتەوە و حەوت
مۆرەکەی دەشکێنێت.» 6 ئینجا لەناوەڕاستی تەختەکە بەرخێکم
بینی وەستا بوو وەک سەربڕدرابێت وابوو، چوار بوونەوەرەکە
و پیرەکانیش بەدەوریدا بوون. بەرخەکە حەوت شاخ و حەوت
چاوی هەبوو، کە حەوت ڕۆحەکەی خودان بۆ هەموو زەوی
نێردراون. 7 هات و تۆمارەکەی لە دەستی ڕاستی دانیشتووی
سەر تەختەکە وەرگرت. 8 کاتێک تۆمارەکەی وەرگرت،
چوار بوونەوەرەکە و بیست و چوار پیرەکە کەوتنە بەردەم
بەرخەکە، هەریەکەیان قیسارە و جامی زێڕینی پڕ بخووریان
پێبوو، ئەوەش نوێژەکانی گەلی پیرۆزی خودایە، 9 سروودێکی
نوێشیان دەگوت: «تۆ شایستەی ئەوەی تۆمارەکە ببەیت و
مۆرەکانی بکەیتەوە، چونکە تۆ سەربڕایت و بە خوێنی خۆت
خەڵکت بۆ خودا کڕییەوە، لە هەموو هۆز و زمان و گەل و
نەتەوەیەک. 10 ئەوانیشت کردە شانشین و کاهین بۆ خودامان
و فەرمانڕەوایەتی زەوی دەکەن.» 11 ئینجا تەماشام کرد و
گوێم لە دەنگی فریشتەیەکی زۆر بوو لە دەوری تەختەکە و
بوونەوەرەکان و پیرەکان، ژمارەیان هەزاران هەزار و دەیان
هەزار دە هەزار دەبوو، 12 بە دەنگێکی بەرز دەیانگوت:
«بەرخە سەربڕدراوەکە شایستەی وەرگرتنی توانا و دەوڵەمەندی
و دانایی و هێز و ڕێز و شکۆ و ستایشە!» 13 هەموو بوونەوەرێکی
ئاسمان و زەوی و ژێر زەوی و ناو دەریاش، هەموو ئەوانەی
لەوێدا بوون، بیستم دەیانگوت: «با ستایش و ڕێز و شکۆ و
توانا، بۆ دانیشتووی سەر تەختەکە و (aiōn g165) 14 چوار
بوونەوەرەکەش دەیانگوت: «ئامین»، پیرەکانیش کەوتن و
کڕنۆشیان برد.

6 سەیرم کرد کە بەرخەکە یەکێک لە حەوت مۆرەکەی
کردەوە. ئینجا گوێم لێبوو یەکێک لە چوار بوونەوەرەکە
بە دەنگێکی وەک هەورەگرمە گوتی: «وەرە!» 2 تەماشام
کرد و ئەسپێکی سپیم بینی. سوارەکەی کەوانێکی بەدەستەوە
بوو و تاجێکی پێدرابوو، بە سەرکەوتنەوە دەرچوو تاکو
سەربکەوێت. 3 کاتێک بەرخەکە مۆری دووەمی کردەوە،
گوێم لە بوونەوەری دووەم بوو گوتی: «وەرە!» 4 ئەسپێکی
دیکەی سووری درەوشاوە هاتە پێشەوە، سوارەکەی دەسەڵاتی
پێدرابوو ئاشتی لە زەویدا نەهێڵێت تاکو خەڵک یەکتری
بکوژن. هەروەها شمشێرێکی گەورەی پێدرابوو. 5 کاتێک
بەرخەکە مۆری سێیەمی کردەوە، گوێم لێبوو بوونەوەری
سێیەم گوتی: «وەرە!» سەیرم کرد، ئەسپێکی ڕەشم بینی،
سوارەکەی تەرازوویەکی بەدەستەوە بوو. 6 گوێم لێبوو دەنگێک
لەناوەڕاستی چوار بوونەوەرەکەدا دەیگوت: «یەک مشت
گەنم بە دینارێک، سێ مشت جۆ بە دینارێک، بەڵام زیان
بە ڕۆن و شەرابەکە مەگەیەنە.» 7 کاتێک بەرخەکە مۆری
چوارەمی کردەوە، گوێم لە دەنگی بوونەوەری چوارەم بوو
گوتی: «وەرە!» 8 تەماشام کرد، ئەسپێکی زەردباوم بینی،
سوارەکەی ناوی «مردن» بوو، یەکێکی دیکە بە ناوی «جیهانی
مردووان» دوای کەوتبوو. هەردووکیان دەسەڵاتیان پێدرابوو
کە چارەکی دانیشتووانی زەوی بە شمشێر و قاتوقڕی و دەرد و بە
دڕندە کێوییەکانی زەوی بکوژن. (Hadēs g86) 9 کاتێک مۆری
پێنجەمی کردەوە، لەژێر قوربانگادا ڕۆحی ئەوانەم بینی لەبەر
پەیامی خودا و لەبەر ئەو شایەتییەی لەلایان بوو کوژرابوون.
10 بە دەنگێکی بەرز هاواریان کرد و گوتیان: «ئەی یەزدانی
باڵادەست، پیرۆز و ڕاست، هەتا کەی حوکمیان نادەیت و
تۆڵەی خوێنی ئێمە لە دانیشتووانی سەر زەوی ناستێنی؟» 11 جا
هەریەکەیان جلێکی سپییان درایێ و پێیان گوترا ماوەیەک
بحەسێنەوە، هەتا بەندە هاوکارەکان و خوشک و براکانیان کە
وەک ئەوان دەکوژرێن تەواو دەبن. 12 تەماشام کرد کە
مۆری شەشەمی کردەوە، بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕوویدا و

خۆر وەک جلوبەرگی ماتەم ڕەش هەڵگەڕا، مانگیش وەک
خوێن سوور هەڵگەڕا و 13 ئەستێرەکانی ئاسمان کەوتنە زەوی،
وەک دار هەنجیر کاتێک بایەکی توند دەیهەژێنێت، بەرەکەی
دەکەوێت. 14 ئاسمان وەک تۆمارێکی لوولکراو لەبەرچاو ون
بوو، هیچ چیا و دوورگەیەک لە شوێنی خۆی نەما. 15 پاشایانی
سەر زەوی و گەورە و سوپاسالار و دەوڵەمەند و بەهێز و
هەموو کۆیلە و ئازادێک، خۆیان لە ئەشکەوت و تاشەبەردی
چیادا حەشار دا. 16 بە چیا و بەردیان دەگوت: «بکەونە
سەرمان تاکو لە ڕووی دانیشتووی سەر تەختەکە و تووڕەیی
بەرخەکە بمانشارنەوە! 17 چونکە ڕۆژی تووڕەبوونە گەورەکەیان
هاتووە و کێ دەتوانێت خۆی ڕابگرێت؟»

7 پاش ئەمە چوار فریشتەم بینی لەسەر هەر چوار گۆشەی
زەوی ڕاوەستابوون، چوار بایەکەی زەوییان گرتبوو تاکو بۆ
سەر زەوی و سەر دەریا و سەر هیچ درەختێک هەڵنەکەن.
2 فریشتەیەکی دیکەشم بینی لە ڕۆژهەڵاتەوە دەردەکەوت
مۆری خودای زیندووی پێبوو، بە دەنگێکی بەرز بانگی چوار
فریشتەکەی کرد کە توانایان پێدرابوو زیان بە زەوی و دەریا
بگەیەنن و گوتی: 3 «زیان بە زەوی و دەریا و درەخت
مەگەیەنن هەتا نێوچەوانی بەندەکانی خودامان مۆر دەکەین.»
4 گوێم لێبوو کە ژمارەی مۆرکراوان لە هەموو هۆزەکانی
نەوەی ئیسرائیل سەد و چل و چوار هەزارە. 5 لە هۆزی
یەهودا دوازدە هەزار مۆرکراو، لە هۆزی ڕەئوبێن دوازدە
هەزار، لە هۆزی گاد دوازدە هەزار، 6 لە هۆزی ئاشێر دوازدە
هەزار، لە هۆزی نەفتالی دوازدە هەزار، لە هۆزی مەنەشە
دوازدە هەزار، 7 لە هۆزی شیمۆن دوازدە هەزار، لە هۆزی
لێڤی دوازدە هەزار، لە هۆزی یەساخار دوازدە هەزار، 8
لە هۆزی زەبولون دوازدە هەزار، لە هۆزی یوسف دوازدە
هەزار، لە هۆزی بنیامین دوازدە هەزار مۆرکراو. 9 پاش
ئەمە سەیرم کرد ئاپۆرەیەک لە خەڵکم بینی لە هەموو نەتەوە و
هۆز و گەل و زمانێک کە لە ژمارە نەدەهات، لەبەردەم
تەختەکە و بەرخەکە ڕاوەستابوون، جلی سپییان لەبەردا بوو و
لقە دار خورمایان بەدەستەوە گرتبوو، 10 بە دەنگێکی بەرز
هاواریان دەکرد و دەیانگوت: «ڕزگاری هی خودامانە، کە
لەسەر تەختەکە دانیشتووە و هی بەرخەکەیە.» 11 هەموو
فریشتەکان لە دەوری تەختەکە ڕاوەستابوون، پیرەکان و چوار
بوونەوەرەکە، لەبەردەم تەختەکە بە ڕوودا کەوتن و کڕنۆشیان
بۆ خودا برد، 12 دەیانگوت: «ئامین! ستایش و شکۆ و دانایی و
سوپاس و ڕێز و هێز و توانا بۆ خودامانە، هەتاهەتایە! ئامین!»
(aiōn g165) 13 دوایی یەکێک لە پیرەکان لێی پرسیم: «ئەم
سپی پۆشانە کێن و لەکوێوە هاتوون؟» 14 منیش پێم گوت:
«گەورەم، تۆ دەزانیت.» پێی گوتم: «ئەمانە ئەوانەن کە لە
تەنگانە گەورەکەوە هاتوون و جلەکانیان بە خوێنی بەرخەکە
شوشتووە و سپی کردووە. 15 بۆیە «لەبەردەم تەختی خودان و
شەو و ڕۆژ لە پەرستگاکەی خزمەتی دەکەن و دانیشتووی سەر
تەختەکەش بە چادر دایاندەپۆشێت. 16 ئیتر نە برسی دەبن و نە
تینوو، نە هەتاو لێیان دەدات و نە گەرمی سووتێنەر، 17 چونکە
بەرخەکەی ناوەڕاستی تەختەکە شوانایەتییان دەکات و بەرەو
کانییەکانی ئاوی ژیانیان دەبات، خوداش هەموو فرمێسکەکانی
چاویان دەسڕێتەوە.»

8 کاتێک بەرخەکە مۆری حەوتەمی کردەوە، نیو کاتژمێر
بێدەنگییەک ئاسمانی گرتەوە. 2 ئەو حەوت فریشتەیەم بینی کە
لەبەردەم خودا ڕادەوەستن و حەوت کەڕەنایان پێدرابوو.
3 فریشتەیەکی دیکەش هات و لەلای قوربانگاکە وەستا،
بخووردانێکی زێڕینی پێبوو. بخوورێکی زۆریشی پێدرابوو تاکو
لەگەڵ نوێژی گەلی پیرۆزی خودا لەسەر ئەو قوربانگا زێڕینەی
کە لەبەردەم تەختەکەیە پێشکەشی بکات. 4 لەگەڵ نوێژەکانی
گەلی پیرۆزی خودا، دووکەڵی بخوور لە دەستی فریشتەکە
لەبەردەم خودا بەرزبووەوە. 5 فریشتەکەش بخووردانەکەی برد
و لە قوربانگاکە پڕی کرد لە ئاگر و فڕێدایە سەر زەوی. ئیتر
بوو بە هەورەگرمە و دەنگەدەنگ و هەورە بروسکە، پاشان
بوومەلەرزەیەک ڕوویدا. 6 ئیتر ئەو حەوت فریشتەیەی کە
حەوت کەڕەناکەیان پێبوو، خۆیان بۆ لێدانی کەڕەنا ئامادە
کرد. 7 فریشتەی یەکەم کەڕەناکەی لێدا و تەرزە و ئاگری
تێکەڵ بە خوێن پەیدابوو، فڕێدرانە سەر زەوی. سێیەکی زەوی
سووتا و سێیەکی درەختەکانیش سووتان و هەموو گیایەکی سەوز
سووتان. 8 فریشتەی دووەم کەڕەناکەی لێدا و شتێک

لە شێوەی چیایەکی گەورەی گڕگرتوو فڕێدرایە دەریاوە.
سێیەکی دەریاکەش بووە خوێن، 9 سێیەکی بوونەوەرانی
زیندووی دەریاش مردن، سێیەکی کەشتییەکانیش تێکشکان.
10 فریشتەی سێیەم کەڕەناکەی لێدا و ئەستێرەیەکی گەورەی
پرشنگداری وەک چرا لە ئاسمانەوە کەوتە سەر سێیەکی ڕووبار و
سەرچاوەکانی ئاو، 11 ئەستێرەکەش ناوی زەقنەبووت بوو.
سێیەکی ئاو تاڵ بوو، خەڵکانێکی زۆریش لەبەر تاڵی ئاوەکە
مردن. 12 فریشتەی چوارەمیش کەڕەناکەی لێدا و سێیەکی
خۆر و سێیەکی مانگ و سێیەکی ئەستێرەکان لێدران، تاکو
سێیەکیان تاریک بن. ڕۆژ سێیەکی تاریک بوو، سێیەکی شەویش
بە هەمان شێوە بێ ڕووناکی بوو. 13 پاشان تەماشام کرد،
بیستم هەڵۆیەکی هەڵفڕیو لەناوەڕاستی ئاسماندا، بە دەنگێکی
بەرز دەیگوت: «قوڕبەسەرتان! قوڕبەسەرتان! ئەی دانیشتووانی
سەر زەوی، قوڕبەسەرتان! کاتێک ئەو سێ فریشتەیەی کە
خەریکن کەڕەناکانیان لێدەدەن، چی بەسەر زەوی دەهێنن!»

9 کاتێک فریشتەی پێنجەم کەڕەناکەی لێدا، تەماشام کرد
ئەستێرەیەک لە ئاسمانەوە کەوتە سەر زەوی و کلیلی بیری بێ
بنی پێدرابوو. (Abyssos g12) 2 کاتێک فریشتەکە بیری بێ بنی
کردەوە، دووکەڵێک لە شێوەی دووکەڵی کوورەیەکی گەورە
لێی بەرزبووەوە و خۆر و ئاسمانی تاریک کرد. (Abyssos g12) 3
لە دووکەڵەکەوە کوللە بارییە سەر زەوی و توانا و دەسەڵاتێکی
وەک توانا و دەسەڵاتی دووپشکی زەوییان پێدرابوو. 4
کوللەکان فەرمانی ئەوەیان پێدرابوو کە زیان بەگیای زەوی و
هیچ سەوزایی و هیچ درەختێک نەگەیەنن، تەنها زیان بەو
خەڵکانە بگەیەنن کە مۆری خودایان بە نێوچەوانەوە نییە. 5
ڕێیان پێنەدرابوو ئەو خەڵکانە بکوژن، بەڵکو پێنج مانگ
ئازاریان بدەن. ئازارەکەی وەک ئازاری دووپشکە کاتێک بە
مرۆڤەوە دەدات. 6 لەو ڕۆژانەدا خەڵک بەدوای مردندا
دەگەڕێن بەڵام نایدۆزنەوە، حەز لە مردن دەکەن بەڵام مردن
لێیان ڕادەکات. 7 شێوەی کوللەکان وەک ئەو ئەسپانە بوون
کە بۆ شەڕ ئامادە دەکرێن، لەسەر سەریان شتێک لە شێوەی
تاجێکی زێڕین هەبوو و ڕوخساریان وەک مرۆڤ بوو. 8
قژیان لە شێوەی قژی ئافرەت بوو و ددانەکانیشیان وەک ددانی
شێر. 9 زرێیان هەبوو وەک زرێی ئاسنین، دەنگی باڵەکانیان
وەک دەنگی ئەو گالیسکانە بوو کە ئەسپێکی زۆری پێوەیە و
تاودەدرێن بەرەو جەنگ. 10 چەند کلکێکی چزووداری
وەک دووپشکیان هەبوو، پێنج مانگ توانا و دەسەڵاتی ئەوەیان
پێدرابوو کە بە کلکەکانیان ئازاری خەڵک بدەن. 11 فریشتە
بەدکارەکەی بیری بێ بن پاشا بوو بەسەریانەوە، بە عیبری ناوی
ئەبەدۆنە و بە یۆنانی ناوی ئەپۆلیۆنە. (Abyssos g12) 12 نەهامەتی
یەکەم نەماوە، دوو نەهامەتی دیکە ماون کە دوای ئەمە دێن.
13 پاشان فریشتەی شەشەم کەڕەناکەی لێدا و دەنگێک لە
چوار قۆچەکەی قوربانگا زێڕینەکەی بەردەم خوداوە هاتە بەر
گوێم، 14 کە بە فریشتەی شەشەمی دەگوت کە کەڕەناکەی
پێبوو: «چوار فریشتە بەستراوەکەی لای ڕووباری گەورەی
فورات ئازاد بکە.» 15 چوار فریشتەکەی ئامادە کرابوون بۆ ئەو
کاتژمێر و ڕۆژ و مانگ و ساڵە، ئازاد کران، تاکو سێیەکی
ئادەمیزاد بکوژن. 16 گوێم لێبوو ژمارەی سەربازە سوارەکان
دوو سەد ملیۆن بوو. 17 ئەو ئەسپ و سوارانەی کە لە
بینینەکەدا بۆم ئاشکرا کران بەم شێوەیە بوون: زرێی ئاگرین
و مرواریدار و گۆگردیان هەبوو، سەری ئەسپەکان وەک
سەری شێر وابوون و لە دەمیانەوە ئاگر و دووکەڵ و گۆگرد
دەردەچوو. 18 بەو سێ بەڵایە سێیەکی ئادەمیزاد کوژران، بە
ئاگر و دووکەڵ و گۆگرد کە لە دەمیانەوە دەردەچوو. 19
هێزی ئەسپەکان لە دەم و کلکیاندا بوو، چونکە کلکیان وەک مار
سەری هەبوو خەڵکیان پێ ئازار دەدا. 20 پاشماوەی ئادەمیزاد
کە بەو بەڵایانە نەکوژران، تۆبەیان لە کردەی دەستی خۆیان
نەکرد. بەردەوام بوون لە کڕنۆشبردن بۆ ڕۆحی پیس و ئەو
بتانەی کە لە زێڕ و زیو و بڕۆنز و بەرد و دار دروستکرابوون،
کە ناتوانن ببیستن و ببینن و بڕۆن. 21 هەروەها لە کوشتن و
فاڵچێتی و داوێنپیسی و دزیکردن تۆبەیان نەکرد.

10 پاشان فریشتەیەکی دیکەی بەهێزم بینی لە ئاسمانەوە
دەهاتە خوارەوە و بە هەور خۆی پۆشیبوو، پەلکەزێڕینە لەسەر
سەری بوو، ڕووی وەک خۆر وابوو، پێیەکانی وەک ستوونی
ئاگر وابوون. 2 تۆمارێکی بچووکی کراوەی بەدەستەوە بوو. پێی
ڕاستی لەسەر دەریا و چەپی لەسەر وشکانی دانا. 3 بە دەنگێکی

بەرز وەک نەڕەی شێر نەڕاندی. کاتێک نەڕاندی، حەوت
هەورەگرمەکە بە دەنگەکانیان هاتنە دوان. 4 کاتێک حەوت
هەورەگرمەکە هاتنە دوان، بەتەمابووم بنووسم، بەڵام دەنگێکم لە
ئاسمانەوە گوێ لێبوو دەیفەرموو: «ئەوەی حەوت هەورەگرمەکە
گوتیان مۆری بکە و مەینووسە.» 5 ئەو فریشتەیەی بینیم
لەسەر دەریا و وشکانی ڕاوەستابوو، دەستی ڕاستی بۆ ئاسمان
بەرزکردەوە و 6 سوێندی بە خودای زیندووی هەتاهەتایی
خوارد، ئەوەی ئاسمان و زەوی و دەریا و هەموو ئەو شتانەی
تێیاندایە بەدیهێناون و گوتی: «چیتر کاتەکە دواناخرێت! (aiōn
g165) 7 بەڵکو لە ڕۆژانی پێش لێدانی کەڕەنا لەلایەن فریشتەی
حەوتەمەوە، پێش ئەوەی دەنگی کەڕەناکە بێت، نهێنی خودا
دێتە دی، وەک چۆن خوداش مژدەی بە بەندە پێغەمبەرەکانی
دا.» 8 ئەو دەنگەی لە ئاسمانەوە گوێم لێبوو دیسان قسەی
لەگەڵ کردم و فەرمووی: «بڕۆ تۆمارە کراوەکە لە فریشتە
ڕاوەستاوەکەی سەر دەریا و وشکانی وەربگرە.» 9 چوومە
لای فریشتەکە و پێم گوت کە تۆمارە بچووکەکەم بداتێ.
ئەویش پێی گوتم: «بیبە و بیخۆ. گەدەت تاڵ دەکات، بەڵام لە
دەمتدا وەک هەنگوین شیرین دەبێت.» 10 ئەوە بوو تۆمارە
بچووکەکەم لە دەستی فریشتەکە وەرگرت و خواردم، لە دەممدا
وەک هەنگوین شیرین بوو، بەڵام کە خواردم گەدەی تاڵ
کردم. 11 پاشان پێم گوترا: «دەبێت دووبارە پێشبینی لەسەر
خەڵک و نەتەوە و زمان و پاشای زۆر بکەیت.»

11

پاشان قامیشێکی وەک داری پێوانەم پێدرا، خوداش
پێی فەرمووم: «هەستە، پەرستگای خودا و قوربانگا بپێوە و
ئەو خەڵکانە بژمێرە کە تێیدا کڕنۆش دەبەن. 2 بەڵام واز لە
حەوشەی پەرستگا بهێنە و مەیپێوە، چونکە بە ناجولەکەکان
دراوە. ئەوان چل و دوو مانگ شاری پیرۆز پێشێل دەکەن.
3 هەروەها توانا و دەسەڵات بە دوو شایەتەکەم دەدەم بۆ
هەزار و دوو سەد و شەست ڕۆژ بە جلوبەرگی گوشەوە پەیامی
خودا ڕابگەیەنن.» 4 ئەمانە ئەو دوو دار زەیتوونە و ئەو دوو
چرادانەن کە لەبەردەم پەروەردگاری جیهاندا ڕاوەستاون. 5
ئەگەر یەکێک بیەوێت زیانیان پێ بگەیەنێت، ئاگر لە دەمیانەوە
دەردەچێت و دوژمنانیان دەخوات. ئەگەر یەکێک بیەوێت
زیانیان پێ بگەیەنێت دەبێت بەم شێوەیە بکوژرێت. 6 ئەمانە
دەسەڵاتی ئەوەیان هەیە کە لە کاتی ڕاگەیاندنی پەیامی خودا
ئاسمان دابخەن، تاکو باران نەبارێت. هەروەها دەسەڵاتیان
بەسەر ئاودا هەیە کە هەر کاتێک بیانەوێ بیکەنە خوێن و
زەوی تووشی هەموو بەڵایەک بکەن. 7 کاتێک شایەتییەکەیان
تەواو کرد ئەو دڕندەیەی لە بیری بێ بن دێتە دەرەوە، لەگەڵیان
دەجەنگێت، دەیانبەزێنێت و دەیانکوژێت. (Abyssos g12) 8
هەروەها تەرمەکانیان لەسەر شەقامی شارە گەورەکە دەبێت کە
ناوی مەجازی سەدۆم و میسرە، لەوێش گەورەکەیان لە خاچ
درا. 9 بۆ ماوەی سێ ڕۆژ و نیو خەڵکانێک لە هەموو گەل و
هۆز و زمان و نەتەوەکان تەماشای تەرمەکانیان دەکەن و ناهێڵن
تەرمەکانیان بنێژرێن، 10 هەروەها دانیشتووانی سەر زەوی
پێی شاد دەبن و شایی دەگێڕن و دیاری بۆ یەکتری دەنێرن،
چونکە ئەم دوو پێغەمبەرە دانیشتووانی سەر زەوییان ئازار
دابوو. 11 بەڵام پاش سێ ڕۆژ و نیو هەناسەی ژیان لە خوداوە
چووە ناویان، ئەوانیش هەستانەوە لەسەر پێیەکانیان و ترسێکی
گەورە کەوتە سەر ئەوانەی تەماشایان دەکرد. 12 دەنگێکی
بەرزیشیان لە ئاسمانەوە بیست کە پێی دەفەرموون: «سەربکەونە
ئێرە.» ئەوانیش لەبەرچاوی دوژمنانیان لە هەوردا بۆ ئاسمان
سەرکەوتن. 13 هەر لەو کاتەدا بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕوویدا
و دەیەکی شارەکە داڕما. حەوت هەزار کەس بە بوومەلەرزەکە
کوژران، ئەوانی دیکە ترسان و ستایشی خودای ئاسمانیان کرد.
14 نەهامەتی دووەم نەما، ئەوەتا نەهامەتی سێیەم زوو دێت. 15
فریشتەی حەوتەمیش کەڕەناکەی لێدا و چەند دەنگێکی بەرز
لە ئاسمانەوە هاتن و گوتیان: «شانشینی جیهان بووەتە شانشینی
پەروەردگارمان و مەسیحەکەی، مەسیحیش بۆ هەتاهەتایە
پاشایەتی دەکات.» (aiōn g165) 16 ئەو بیست و چوار پیرەی
کە لەبەردەم خودا لەسەر تەختەکانیان دانیشتبوون، خۆیان بە
زەویدا دا و کڕنۆشیان بۆ خودا برد، 17 گوتیان: «سوپاست
دەکەین، خودای پەروەردگاری هەرە بەتوانا، ئەوەی هەیە و
هەبووە، چونکە هێزە گەورەکەی خۆتت وەرگرت و دەستت
بە فەرمانڕەوایی کرد. 18 نەتەوەکان تووڕە بوون، بەڵام کاتی
تووڕەیی تۆش هاتووە. کاتی لێپرسینەوەی مردووان هات، بۆ
پاداشتکردنی بەندە پێغەمبەرەکانت و گەلە پیرۆزەکەت کە لە

ناوی تۆ دەترسن، بە گەورە و بچووکەوە، هەروەها بۆ لەناوبردنی
ئەوانەی زەوی لەناودەبەن.» 19 پەرستگای خوداش لە ئاسمان
کرایەوە و سندوقی پەیمانەکەی لە پەرستگاکەی دەرکەوت.
لەوێدا بووە هەورە بروسکە و دەنگەدەنگ و هەورەگرمە و
بوومەلەرزە و تەرزەی قەبارە گەورە باری.

12 نیشانەیەکی گەورەش لە ئاسماندا دەرکەوت: ئافرەتێک
خۆری پۆشیبوو، مانگ لەژێر پێیدا و تاجێکی دوازدە ئەستێرەیی
لەسەر سەری بوو، 2 سکی هەبوو، ئازاری هەبوو و لەتاو ژانی
منداڵبوون هاواری دەکرد. 3 نیشانەیەکی دیکەش لە ئاسماندا
دەرکەوت: ئەژدیهایەکی گەورەی سوور، حەوت سەر و
دە شاخی هەبوو، حەوت تاج لەسەر سەرەکانی بوون. 4
کلکیشی سێیەکی ئەستێرەی ئاسمانی ڕاکێشا و فڕێیدانە سەر
زەوی. ئەژدیهاکە لەبەردەم ئەو ئافرەتەی کە منداڵی دەبوو
وەستابوو، بۆ ئەوەی هەرکە منداڵەکە لەدایکبوو بیخوات. 5 ئیتر
منداڵێکی نێرینەی بوو، ئەوەی لە داهاتوودا بە گۆچانێکی ئاسنین
فەرمانڕەوایەتی نەتەوەکان دەکات. بەڵام منداڵەکەی بۆ لای
خودا و تەختەکەی ڕفێنرا. 6 ئافرەتەکەش بەرەو چۆڵەوانی
ڕایکرد، لەوێدا شوێنێکی هەیە لەلایەن خوداوە ئامادە کراوە،
تاکو لەوێ هەزار و دوو سەد و شەست ڕۆژ بەخێو بکرێت. 7
پاشان لە ئاسماندا بووە شەڕ. میکائیل و فریشتەکانی لە دژی
ئەژدیهاکە جەنگان، ئەژدیهاکە و فریشتەکانیشی دژی ئەوان،
8 بەڵام ئەژدیهاکە بەهێز نەبوو، شوێنیان لە ئاسماندا نەما. 9
ئەژدیهایە گەورەکە فڕێدرایە خوارەوە، مارە دێرینەکە کە بە
ئیبلیس و شەیتان ناودەبردرێت، ئەوەی هەموو جیهان گومڕا
دەکات، فریشتەکانیشی لەگەڵیدا فڕێدرانە سەر زەوی. 10
جا گوێم لە دەنگێکی بەرز بوو لە ئاسماندا دەیفەرموو: «ئێستا
ڕزگاری و هێز و شانشینی خودامان و دەسەڵاتی مەسیحەکەی
هاتووە، چونکە ئەو سکاڵاکارەی لە خوشک و براکانمان، کە
شەو و ڕۆژ لەبەردەم خودامانداسکاڵای لێیان دەکرد، فڕێدرایە
خوارەوە. 11 ئەوان بە خوێنی بەرخەکە و بەو شایەتییەی کە
دایان، بەسەریدا سەرکەوتن، ژیانی خۆیان خۆشنەویست و
پێشوازییان لە مەرگ کرد. 12 بۆیە ئەی ئاسمان و ئەوانەی تێیدا
نیشتەجێن، دڵخۆش بن! بەڵام قوڕبەسەر زەوی و دەریا، چونکە
ئیبلیس بۆتان دابەزیوە! تووڕەیەکی گەورەی پێیە، چونکە
دەزانێت کاتێکی کورتی هەیە.» 13 کاتێک ئەژدیهاکە خۆی
بینی فڕێدراوەتە سەر زەوی، ئافرەتەکەی ڕاونا کە کوڕەکەی
لێ ببوو. 14 ئافرەتەکە هەردوو باڵی هەڵۆیەکی گەورەی پێدرا
تاکو بۆ چۆڵەوانی و شوێنی خۆی بفڕێت و لەوێدا بۆ ماوەی
چل و دوو مانگ دوور لە مارەکە بەخێو بکرێت. 15 مارەکەش
لە دەمیەوە ئاوێکی وەک ڕووباری بەدوای ئافرەتەکەدا فڕێدا
بۆ ئەوەی ئاو بیبات. 16 زەوی یارمەتی ئافرەتەکەی دا، زەوی
دەمی کردەوە و ئەو ڕووبارەی قووت دا کە ئەژدیهاکە لە
دەمیەوە فڕێیدا. 17 ئەژدیهاکە لە ئافرەتەکە تووڕە بوو، چوو
لەگەڵ نەوەکانی دیکەی بجەنگێت، ئەوانەی ڕاسپاردەکانی
خودا بەجێدەگەیەنن و پابەندن بە شایەتییان بۆ عیسا.

13 ئەژدیهاکەش لەسەر لمی دەریا ڕاوەستا. ئینجا
دڕندەیەکم بینی لە دەریا کە دەهاتە دەرەوە، دە شاخ و حەوت
سەری هەبوو، دە تاجیش لەسەر شاخەکانی بوون، لەسەر
سەرەکانیشی ناوی کفرکردن هەبوو. 2 ئەو دڕندەیەی بینیم لە
پڵنگ دەچوو، پێی وەک ورچ و دەمی وەک دەمی شێر بوو.
ئەژدیهاکەش توانا و تەختی خۆی و دەسەڵاتێکی گەورەی
دایە دڕندەکە. 3 سەرێک لە سەرەکانی دڕندەکە وەک بۆ
مردن سەربڕابێت، بەڵام برینە کوشندەکەی ساڕێژ ببوو.
هەموو زەویش بە سەرسامییەوە بەدوای دڕندەکە کەوتن، 4
کڕنۆشیان بۆ ئەژدیهاکە برد، چونکە دەسەڵاتی بە دڕندەکە
دابوو، کڕنۆشیان بۆ دڕندەکەش برد و گوتیان: «کێ وەک
دڕندەکە وایە؟ کێ دەتوانێت لە دژی بجەنگێت؟» 5 دڕندەکە
دەمێکی پێدرابوو، قسەی گەورە و کفری دەکرد، هەروەها
چل و دوو مانگی پێدرابوو تاکو دەسەڵات بەکاربهێنێت.
6 ئیتر دەمی کردەوە و کفری بە خودا کرد و جنێوی
بە ناوی خودا و نشینگەکەی و دانیشتووانی ئاسمان دەدا.
7 ڕێگەی پێدرابوو لە دژی گەلی پیرۆزی خودا بجەنگێت
و بیانبەزێنێت، دەسەڵاتیشی پێدرابوو بەسەر هەموو هۆز و
گەل و زمان و نەتەوەیەکدا. 8 هەموو دانیشتووانی سەر
زەویش کڕنۆشی بۆ دەبەن، ئەوانەی ناویان لە پەڕتووکی ژیانی
بەرخەکەدا نەنووسراوە، ئەو بەرخەی کە لە دامەزراندنی

جیهانەوە سەربڕدراوە. 9 ئەوەی گوێی هەیە، با بیبیستێت.
10 ئەگەر یەکێک بۆ ڕاپێچکردن بچێت، ڕاپێچ دەکرێت. ئەگەر
یەکێک بە شمشێر بکوژرێت، بە شمشێر دەکوژرێت. ئەم
بانگەوازە بۆ دانبەخۆداگرتن و دڵسۆزی گەلی پیرۆزی خودایە.
11 دڕندەیەکی دیکەم بینی لە زەوییەوە دەهاتە دەرەوە، دوو
شاخی وەک بەرخی هەبوو، بەڵام وەک ئەژدیها دەدوا. 12 بە
تەواوی دەسەڵاتی دڕندەی یەکەمی بۆ ئەو پەیڕەو دەکرد، وای
لە زەوی و دانیشتووانی سەری دەکرد کڕنۆش بۆ دڕندەی
یەکەم ببەن، کە برینە کوشندەکەی ساڕێژ ببوو. 13 نیشانەی
گەورەی دەکرد، تەنانەت وای دەکرد لەبەرچاوی خەڵک
ئاگر لە ئاسمانەوە بێتە خوارەوە بۆ زەوی. 14 هەروەها بەو
نیشانانەی کە پێی درابوو لە پێناوی دڕندەی یەکەمدا بیکات،
دانیشتووانی سەر زەویی گومڕا دەکرد. فەرمانی بە خەڵکی
سەر زەوی دا پەیکەرێک بۆ ئەو دڕندەیە دابمەزرێنن کە بە
شمشێر بریندار کرا و بە زیندوویی مایەوە. 15 هەروەها ڕێگەی
پێدرابوو هەناسە بداتە پەیکەری دڕندەی یەکەم تاکو پەیکەری
دڕندەکە قسە بکات و وا بکات هەموو ئەوانەی کڕنۆش بۆ
پەیکەری دڕندەکە نابەن بکوژرێن. 16 وای لە هەمووانیش
دەکرد، گەورە و بچووک، دەوڵەمەند و هەژار، ئازاد و کۆیلە،
نیشانەیەک لەسەر دەستی ڕاستیان یان لەسەر ناوچەوانیان
دروستبکرێت، 17 تاکو کەس نەتوانێت کڕین و فرۆشتن
بکات، تەنها ئەوە نەبێت نیشانەکەی پێوەیە. نیشانەکەش ناوی
دڕندەکەیە یان ژمارەی ناوەکەی. 18 ئەمە بانگەوازە بۆ دانایی:
ئەوەی تێدەگات، با ژمارەی دڕندەکە لێکبداتەوە، چونکە
ئەوە ژمارەی مرۆڤە کە ژمارەکەی شەش سەد و شەست و
شەشە.

14 پاشان بینیم بەرخەکە لەسەر کێوی سیۆن ڕاوەستابوو،
سەد و چل و چوار هەزار کەسی لەگەڵ بوو، ناوی ئەو و ناوی
باوکی لەسەر ناوچەوانیان نووسرابوو. 2 لە ئاسمانەوە دەنگێکم
بیست وەک خوڕەی ئاوێکی زۆر و دەنگی هەورەگرمەیەکی
گەورە. ئەو دەنگەی کە گوێم لێبوو وەک دەنگی قیسارەش
وابوو کە ژەنیاران دەیژەنن. 3 لەبەردەم تەختەکە و لەبەردەم
چوار بوونەوەرەکە و پیرەکان سروودێکی نوێیان دەگوت. کەس
نەیدەتوانی سروودەکە فێرببێت جگە لەو سەد و چل و چوار
هەزارەی لە زەوییەوە کڕابوونەوە. 4 ئەوانە ئەو کەسانەن کە
خۆیان لەگەڵ ئافرەت گلاو نەکردووە، چونکە پاکیزەن و
بەدوای بەرخەکە دەکەون بۆ هەرکوێ بڕوات. ئەوانە لەنێو
خەڵک کڕدراونەتەوە وەک نۆبەرە بۆ خودا و بەرخەکە.
5 درۆ لە دەمیاندا نادۆزرێتەوە، گلەییان لەسەر نییە. 6
ئینجا فریشتەیەکی دیکەم بینی لەناوەڕاستی ئاسماندا دەفڕی،
مزگێنیی هەتاهەتایی پێبوو، تاکو بۆ دانیشتووانی سەر زەوی
ڕابگەیەنێت، بۆ هەموو نەتەوە و هۆز و زمان و گەلێک.
(aiōnios g166) 7 بە دەنگێکی بەرز دەیگوت: «لە خودا بترسن
و ستایشی بکەن، چونکە کاتی حوکمدان هاتووە. کڕنۆش بۆ
دروستکەری ئاسمان و زەوی و دەریا و کانیاوەکان ببەن.» 8
فریشتەی دووەم، لەدوایەوە دەیگوت: «کەوت! بابلی گەورە
کەوت، ئەوەی بەم جۆرەی کرد هەموو نەتەوەکان شەرابی
تووڕەیی داوێنپیسییەکەی بخۆنەوە.» 9 فریشتەی سێیەم، لە
دوایانەوە بە دەنگێکی بەرز دەیگوت: «هەر کەسێک کڕنۆش
بۆ دڕندەکە و پەیکەرەکەی ببات و نیشانەی سەر نێوچەوانی یان
دەستی وەربگرێت، 10 هەروەها ئەویش شەرابی تووڕەیی خودا
دەخواتەوە، کە بە سادەیی لە جامی تووڕەییەکەی ڕژاوە.
لەبەردەم فریشتە پیرۆزەکان و بەرخەکەدا بە ئاگر و گۆگرد ئازار
دەدرێت. 11 دووکەڵی ئازاریان بۆ هەتاهەتایە بەرز دەبێتەوە.
ئەوانەی کڕنۆش بۆ دڕندەکە و پەیکەرەکەی دەبەن، ئەوەی
نیشانەی ناوەکەی وەربگرێت شەو و ڕۆژ پشوویان نابێت.»
(aiōn g165) 12 ئەمە بانگەوازە بۆ دانبەخۆداگرتنی گەلی پیرۆزی
خودا کە ڕاسپاردەکانی خودا بەجێدەگەیەنن و باوەڕی عیسا
دەپارێزن. 13 گوێم لە دەنگێک بوو لە ئاسمانەوە دەیگوت:
«بنووسە: خۆزگە دەخوازرێت بەو مردووانەی لە ئێستاوە بە
یەکبوون لەگەڵ عیسای خاوەن شکۆ دەمرن!» ڕۆحی پیرۆز
دەفەرموێ: «بەڵێ، بۆ ئەوەی لە ماندووبوونیان بحەسێنەوە،
چونکە کردەوەکانیان شوێنیان دەکەون.» 14 پاشان تەماشام
کرد، هەورێکی سپیم بینی و لەسەر هەورەکە کەسێکی وەک
کوڕی مرۆڤ دانیشتووە، تاجێکی زێڕینی لەسەر و داسێکی
تیژی بەدەستەوە بوو. 15 فریشتەیەکی دیکە لە پەرستگا هاتە
دەرەوە و بە دەنگێکی بەرز بانگی دانیشتووی سەر هەورەکەی

کرد: «داسەکەت هەڵگرە و بدروەوە، چونکە کاتی دروێنە
هاتووە و بەرهەمی زەوی پێگەیشتووە.» 16 جا دانیشتووی
سەر هەورەکە داسەکەی بۆ سەر زەوی وەشاند و زەوی
دروێنە کرا. 17 فریشتەیەکی دیکە لە پەرستگاکەی ئاسمان
دەرچوو و ئەویش داسێکی تیژی پێبوو. 18 ئینجا فریشتەیەکی
دیکە لە قوربانگاوە هاتە دەرەوە کە دەسەڵاتی بەسەر ئاگردا
هەبوو. بە دەنگێکی بەرز بە ئەوەی گوت کە داسە تیژەکەی
پێبوو: «داسە تیژەکەت هەڵگرە و هێشووەکانی ڕەزی زەوی
کۆبکەرەوە، چونکە ترێیەکەی پێگەیشتووە.» 19 فریشتەکە
داسەکەی وەشاندە زەوی و ڕەزەکانی زەوی ڕنی و فڕێیدایە
ناو گوشەرە گەورەکەی تووڕەیی خودا. 20 گوشەرەکە لە
دەرەوەی شار گوشرا، بە بەرزی لغاوی ئەسپێک، هەزار و
شەش سەد ستادیا خوێن لە گوشەرەکە دەرچوو.

15 پاشان نیشانەیەکی گەورە و سەیری دیکەم لە ئاسماندا
بینی: حەوت فریشتە حەوت دەردی کۆتاییان پێبوو، چونکە
تووڕەیی خودا لەواندا تەواو دەبێت. 2 پاشان شتێکی وەک
دەریای شووشەیی تێکەڵ بە ئاگرم بینی و ئەوانەی دڕندەکە
و پەیکەرەکەی و ژمارەی ناوەکەیان بەزاندبوو لەسەر دەریا
شووشەییەکە ڕاوەستابوون و قیسارەی خودایان پێبوو. 3
سروودی موسای بەندەی خودا و سروودی بەرخەکەیان
دەچڕی و دەیانگوت: «ئەی یەزدان، خودای هەرە بەتوانا،
کارەکانت گەورە و سەیرە! ئەی پاشای نەتەوەکان، ڕێگاکانت
ڕاست و دادپەروەرە. 4 ئەی یەزدان، کێ لە تۆ ناترسێت
و ناوت شکۆدار ناکات؟ چونکە تۆ تاقە پیرۆزیت. هەموو
نەتەوەکان دێن و کڕنۆشت بۆ دەبەن، چونکە دادپەروەرییەکانت
دەرکەوتوون.» 5 پاش ئەوە تەماشام کرد و بینیم لە ئاسماندا
شوێنی هەرەپیرۆز لە چادری پەیمان کرایەوە. 6 حەوت
فریشتەکە لە پەرستگاکە هاتنە دەرەوە و حەوت دەردەکەیان
پێبوو. کەتانی پاک و پرشنگداریان پۆشیبوو و چەند پشتێنێکی
زێڕینیان لە سنگ بەستبوو. 7 یەکێک لە چوار بوونەوەرەکە
حەوت جامی زێڕینی پڕ لە تووڕەیی خودای هەمیشە زیندووی
دا بە حەوت فریشتەکە. (aiōn g165) 8 پەرستگاکەش پڕبوو
لە دووکەڵی شکۆ و هێزی خودا و هەتا حەوت دەردەکەی
حەوت فریشتەکە تەواو نەبوون، کەس نەیتوانی بچێتە ناو
پەرستگاکەوە.

16 ئینجا لە پەرستگاکەوە گوێم لە دەنگێکی بەرز بوو
بە حەوت فریشتەکەی دەفەرموو: «بڕۆن حەوت جامەکەی
تووڕەیی خودا بەسەر زەویدا بڕێژن.» 2 فریشتەی یەکەم چوو
و جامەکەی خۆی بەسەر زەویدا ڕژاند، جا دومەڵی پیس
و ئازاربەخش لەوانە دەرکەوت کە نیشانەی دڕندەکەیان
هەڵگرتبوو و کڕنۆشیان بۆ پەیکەرەکەی بردبوو. 3 فریشتەی
دووەمیش جامەکەی خۆی ڕژاندە سەر دەریا و وەک خوێنی
مردووی لێهات، هەموو زیندەوەرێکی ناو دەریا مردن.
4 فریشتەی سێیەم جامەکەی خۆی ڕژاندە سەر ڕووبار و
کانیاوەکان، بووە خوێن. 5 گوێم لە فریشتەی ئاوەکان بوو
دەیگوت: «تۆ دادپەروەریت، ئەی ئەوەی هەیە و هەبووە،
پیرۆزەکە، چونکە ئاوا حوکمت داوە، 6 چونکە ئەوانە خوێنی
پێغەمبەران و گەلی پیرۆزی تۆیان ڕشتووە، تۆش خوێنت
پێدان بیخۆنەوە، چونکە شایانی ئەوەن.» 7 گوێم لە دەنگێک بوو
لە قوربانگاکەوە دەیگوت: «بەڵێ ئەی خودای پەروەردگاری
هەرە بەتوانا، حوکمەکانت ڕاست و دادپەروەرن.» 8 فریشتەی
چوارەم جامەکەی خۆی ڕژاندە سەر خۆر و ڕێگە بە
خۆر درابوو کە خەڵکی بە ئاگر بسووتێنێت. 9 خەڵک بە
گەرمایەکی بەتین سووتان، کفریان بە ناوی خودا کرد، ئەوەی
دەسەڵاتی بەسەر ئەم دەردانەدا هەیە، بەڵکو تۆبەیان نەکرد
تاکو شکۆداری بکەن. 10 فریشتەی پێنجەم جامەکەی ڕژاندە
سەر تەختی دڕندەکە، شانشینەکەی تاریک بوو، خەڵکی
شانشینەکە لەتاو ئازار زمانی خۆیان دەگەست. 11 لەتاو ئازار
و برینیان کفریان بە خودای ئاسمان کرد بەڵام تۆبەیان لە
کردەوەکانیان نەکرد. 12 فریشتەی شەشەم جامەکەی ڕژاندە
سەر ڕووباری گەورەی فورات، ئیتر ئاوەکە وشکی کرد، تاکو
ڕێگای پاشاکانی ڕۆژهەڵات خۆش بکات. 13 ئینجا سێ ڕۆحی
پیسی وەک بۆقم بینی لە دەمی ئەژدیهاکە و دەمی دڕندەکە و
دەمی پێغەمبەرە درۆزنەکە دەهاتنە دەرەوە. 14 ئەوانە ڕۆحی
شەیتانین کە پەرجوو دەکەن، دەچنە لای پاشاکانی هەموو
جیهان، تاکو لەو ڕۆژە گەورەیەی خودای هەرە بەتوانادا بۆ

جەنگ کۆیان بکەنەوە. 15 مەسیح دەفەرموێ: «ئەوەتا وەک
دزێک دێم! خۆزگە دەخوازرێت بەوەی ئێشک دەگرێت و
جلوبەرگەکانی دەپارێزێت، نەوەک ئابڕووی ببینرێت و بە ڕووتی
بڕوات.» 16 پاشان ڕۆحەکان لە شوێنێکدا کۆی کردنەوە
کە بە عیبری پێی دەگوترێ «هارمەگیدۆن». 17 فریشتەی
حەوتەم جامەکەی خۆی بە هەوادا ڕژاند، دەنگێکی بەرز لە
پەرستگاکە و لە تەختەکەوە هات و گوتی: «هاتە دی!» 18
پاشان هەورە بروسکە و دەنگەدەنگ و هەورەگرمە پەیدابوو،
بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕوویدا، تەنانەت لەو کاتەوەی خەڵک
لەسەر زەوین شتی وا ڕووی نەداوە. بوومەلەرزەکە زۆر بەهێز
بوو. 19 شارە گەورەکە بووە سێ بەش، شارەکانی نەتەوەکانیش
کەوتن. خوداش بابلی گەورەی بەبیر هاتەوە تاکو جامی
شەرابی تووڕەیی هەڵچووی خۆی بداتێ. 20 هەموو دوورگەکان
ڕایانکرد و چیاکان نەدۆزرانەوە. 21 تەرزەیەکی گەورە کە
قورساییەکەی یەک تالنت دەبوو لە ئاسمانەوە بەسەر خەڵکیدا
باری، لەتاو لێدانی تەرزەکە کفریان بە خودا کرد، چونکە
لێدانەکەی زۆر توند بوو.

17 ئینجا یەکێک لەو حەوت فریشتەیەی حەوت
جامەکەیان پێبوو پێی گوتم: «وەرە با سزای لەشفرۆشە
گەورەکەت پیشان بدەم کە لەسەر ڕووبارێکی زۆر دانیشتووە.
2 ئەوەی پاشاکانی زەوی داوێنپیسییان لەگەڵ کردووە و
دانیشتووانی سەر زەوی بە شەرابی داوێنپیسییەکەی سەرخۆش
بوون.» 3 پاشان فریشتەکە بە ڕۆحی پیرۆز بردمییە چۆڵەوانی.
بینیم ژنێک لەسەر دڕندەیەکی قرمزی دانیشتووە کە بە ناوی
کفر داپۆشرابوو. دڕندەکە حەوت سەر و دە شاخی هەبوو. 4
ژنەکە جلوبەرگی ئەرخەوانی و قرمزی لەبەر کرابوو، هەروەها
بە زێڕ و بەردی گرانبەها و مرواری ڕازێنرابووەوە. جامێکی
زێڕینی بەدەستەوە بوو، پڕ لە قێز و گڵاوی داوێنپیسییەکەی.
5 لەسەر ناوچەوانیشی ناوێکی نهێنی نووسرابوو: «بابلی گەورە،
دایکی لەشفرۆشان و قێزەونانی زەوی.» 6 هەروەها بینیم کە
ژنەکە بە خوێنی گەلی پیرۆزی خودا و خوێنی شەهیدانی عیسا
سەرخۆش ببوو. بە بینینی زۆر سەرسام بووم. 7 فریشتەکە پێی
گوتم: «بۆ سەرسام بوویت؟ نهێنی ژنەکە و ئەو دڕندەیەشت پێ
دەڵێم کە هەڵیگرتووە و حەوت سەر و دە شاخی هەیە. 8 ئەو
دڕندەیەی بینیت هەبووە و ئێستا نییە، خەریکە لە بیری بێ
بن دەردەچێت و بۆ لەناوچوون دەڕوات. دانیشتووانی سەر
زەوی، ئەوانەی لە دامەزراندنی جیهانەوە ناویان لە پەڕتووکی
ژیاندا نەنووسراوە، کاتێک دڕندەکە دەبینن سەرسام دەبن،
چونکە دڕندەکە پێشتر هەبووە و ئێستا نییە، بەڵام لە داهاتوودا
دێتەوە. (Abyssos g12) 9 «ئەمە بانگەوازە بۆ مێشکی دانا:
حەوت سەرەکە حەوت گردن کە ژنەکە لەسەریان دانیشتووە.
10 حەوت پاشاکەش، پێنجیان کەوتن و یەکێکیان هەیە و
ئەوی دیکە هێشتا نەهاتووە، کاتێکیش دێت پێویستە کەمێک
بمێنێتەوە. 11 ئەو دڕندەیەی هەبووە و ئێستا نییە هەشتەمینە،
بەڵام لە حەوتەکەیە و بۆ لەناوچوون دەڕوات. 12 «ئەو دە
شاخەی بینیت دە پاشان، هێشتا شانشینیان وەرنەگرتووە،
بەڵام بۆ ماوەی یەک کاتژمێر لەگەڵ دڕندەکە وەکو پاشا
دەسەڵات وەردەگرن. 13 ئەوانە یەک مەبەستیان هەیە،
هێز و دەسەڵاتی خۆیان دەدەنە دڕندەکە. 14 ئەوانە لەگەڵ
بەرخەکە دەجەنگن و بەرخەکە دەیانبەزێنێت، چونکە گەورەی
گەورانە و پاشای پاشایانە، ئەوانەی لەگەڵیدان بانگکراو و
هەڵبژێردراو و دڵسۆزن.» 15 ئینجا پێی گوتم: «ئەو ئاوانەی
بینیت، کە لەشفرۆشەکە لەوێ دانیشتووە، گەل و خەڵک و
نەتەوە و زمانن. 16 دە شاخەکە و دڕندەکەی کە بینیت،
ڕق لە لەشفرۆشەکە هەڵدەگرن، وێران و ڕووتی دەکەنەوە،
گۆشتەکەی دەخۆن و بە ئاگر دەیسووتێنن، 17 چونکە خودا
خستوویەتییە دڵیان کە مەبەستی ئەو جێبەجێ بکەن و ڕێک
بکەون، دەسەڵاتیان بدەنە دڕندەکە، هەتا وشەکانی خودا بێتە
دی. 18 ئەو ژنەی بینیشت ئەو شارە گەورەیە کە دەسەڵاتی
بەسەر پاشاکانی زەویدا هەیە.»

18 پاش ئەوەش فریشتەیەکی دیکەم بینی لە ئاسمانەوە
دەهاتە خوارەوە و دەسەڵاتێکی گەورەی هەبوو، زەویش بە
شکۆی ئەو ڕووناک بووەوە. 2 بە دەنگێکی بەرز هاواری
کرد و گوتی: «کەوت! بابلی گەورە کەوت! بووە جێنشینی
جنۆکەکان و پەناگای هەموو ڕۆحە پیسەکان، پەناگای هەموو
باڵندەیەکی گڵاو، پەناگای هەموو ئاژەڵێکی گڵاو و قێزەون. 3

لەبەر ئەوەی هەموو نەتەوەکان لە شەرابێکی زۆری داوێنپیسی
ئەویان خواردووەتەوە. پاشاکانی زەوی داوێنپیسییان لەگەڵدا
کردووە، بازرگانانی زەویش بە توانای سەڵتەنەتی ئەو دەوڵەمەند
بوون.» 4 گوێم لە دەنگێکی دیکە بوو لە ئاسمانەوە دەیفەرموو:
«ئەی گەلی من لێی دەربچن، تاکو بەشداری لە گوناهەکانی
نەکەن، تاکو دەردەکانی نەگرن، 5 چونکە گوناهەکانی تاکو
ئاسمان بەرزبوونەوە و خوداش خراپی ئەوی بە یاد هاتەوە.
6 سزای بدەنەوە وەک ئەویش سزای دایەوە و بەگوێرەی
کردارەکانی خۆی دووقاتی بدەنەوە، لەو جامەی تێیدا تێکەڵی
کرد دووقاتی بۆ تێکەڵ بکەنەوە. 7 هێندەی ئەوەی کە خۆی
بە گەورە داناوە و خۆش ڕایبواردووە، ئازار و خەمی بدەنێ،
چونکە لە دڵی خۆیدا دەڵێت:”من وەک شاژن دانیشتووم و
بێوەژن نیم، هەرگیز شیوەن ناگێڕم.“ 8 لەبەر ئەوە دەردەکانی
لە ڕۆژێکدا دێن، مردن و شیوەن و قاتوقڕی. بە ئاگریش
دەسووتێت، خودای پەروەردگار ئەوەی حوکمی دەدات،
بەهێزە. 9 «پاشاکانی زەوی، ئەوانەی لەگەڵیدا داوێنپیسییان
کردووە و لە ژیاندا خۆشیان ڕابواردووە، کاتێک دووکەڵی
سووتانەکەی دەبینن بۆی دەگریێن و شیوەنی بۆ دەگێڕن. 10
لە ترسی ئازارەکەی لە دوور دەوەستن و دەڵێن: «”ئەی
شارە مەزنەکە، قوڕت بەسەر، قوڕت بەسەرا! ئەی بابل،
شارە بەهێزەکە! چونکە لە کاتژمێرێکدا سزادانت هات.“ 11
«بازرگانانی زەوی دەگریێن و شیوەنی بۆ دەگێڕن، چونکە ئیتر
کەس شتومەکیان لێ ناکڕێت، 12 شتومەکی زێڕ و زیو و بەردی
گرانبەها و مرواری، کەتانی ناسک و ئەرخەوانی و حەریر
و قرمز، هەموو دارێکی بۆندار و هەموو شتێکی دروستکراو
لە عاج و هەموو قاپێک لە داری گرانبەها، بڕۆنز و ئاسن
و مەڕمەڕ، 13 دارچین و بۆنوبەرام و بخوور و موڕ و لبان،
شەراب و ڕۆنی زەیتوون و باشترین ئارد و گەنم، مەڕوماڵات،
ئەسپ و گالیسکە و مرۆڤ وەک کۆیلە فرۆشراو.» 14 دەڵێن:
«بەرهەمی شەیدای دڵت لە دەست چوو، هەموو دەوڵەمەندی
و سەڵتەنەتت لێ بڕا و ئیتر هەرگیز نایاندۆزیتەوە.» 15 بازرگانانی
ئەم شتانە کە بەهۆی ئەوەوە دەوڵەمەند بوون، لە ترسی
ئازارەکەی لە دوور دەوەستن، دەگریێن و شیوەنی بۆ دەگێڕن و
16 دەڵێن: «”قوڕت بەسەرا! قوڕت بەسەر، ئەی شارە گەورەکە،
کە بە کەتانی ناسک و ئەرخەوانی و قرمز پۆشرابوویت، بە
زێڕ و بەردی گرانبەها و مرواری ڕازابوویتەوە! 17 چونکە لە
یەک کاتژمێردا دەوڵەمەندییەکی ئاوا لەدەست چوو!“«هەموو
کەشتیوانان و گەشتیاران و کرێکارانی نێو کەشتی، لەگەڵ
هەموو ئەوانەی لە دەریادا کار دەکەن، لە دوور دەوەستن.
18 کاتێک چاویان بە دووکەڵی سووتانەکەی دەکەوێت، هاوار
دەکەن و دەڵێن:”چ شارێک وەکو شارە گەورەکەیە؟“ 19
خۆڵ بە سەری خۆیاندا دەکەن، بە گریان و شیوەنەوە هاوار
دەکەن و دەڵێن: «”قوڕت بەسەرا! قوڕت بەسەر، ئەی شارە
گەورەکە! ئەوەی هەموو خاوەن کەشتی دەریا بە سامانەکەی
دەوڵەمەند بوون! لە کاتژمێرێکدا بەفیڕۆ چوو! 20 «”ئەی ئاسمان
و گەلی پیرۆزی خودا و نێردراوان و پێغەمبەران پێی دڵشاد
بن! چونکە خودا لە بەرژەوەندی ئێوە حوکمی ئەوی دا.“»
21 ئینجا فریشتەیەکی بەهێز بەردێکی هەڵگرت، وەک بەردی
ئاش گەورە بوو، فڕێیدایە دەریاوە و گوتی: «ئاوا بە توندی
شاری بابلی گەورە فڕێدەدرێت، هەرگیز نادۆزرێتەوە. 22
ئیتر دەنگی ژەنیارانی قیسارە و مۆسیقا و شمشاڵ و کەڕەنا
تێیدا نابیسترێت. هەرگیز وەستای هیچ پیشەیەکیش لە تۆدا
نادۆزرێتەوە، دەنگی ئاش لە تۆدا نابیسترێت. 23 هیچ چرایەک
تێیدا هەڵناکرێت، ئیتر دەنگی بووک و زاوا تێیدا نابیسترێت.
بازرگانەکانت گەورەی زەوی بوون و هەموو نەتەوەکان بە
جادووگەریی تۆ گومڕابوون. 24 تێیدا خوێنی پێغەمبەران و
گەلی پیرۆزی خودا و هەموو ئەوانەی لەسەر زەویدا کوژران
دۆزراوەتەوە.»

19 پاش ئەوەش گوێم لە دەنگێکی گەورە بوو وەک
دەنگی خەڵکێکی زۆر لە ئاسمانەوە دەیگوت: «هەلیلویا!
ڕزگاری و شکۆ و هێز بۆ خودامانە، 2 چونکە حوکمەکانی
ڕاست و دادپەروەرن. لەشفرۆشە گەورەکەی تاوانبار کرد
کە بە داوێنپیسییەکەی زەویی گەندەڵ دەکرد. تۆڵەی خوێنی
بەندەکانی خۆی لێکردەوە.» 3 دووبارە گوتیانەوە: «هەلیلویا!
دووکەڵەکەی بۆ هەتاهەتایە بەرز دەبێتەوە.» (aiōn g165) 4
بیست و چوار پیرەکە و چوار بوونەوەرەکە کەوتنە سەر
چۆک و کڕنۆشیان بۆ خودای دانیشتووی سەر تەختەکە برد و

گوتیان: «ئامین. هەلیلویا!» 5 دەنگێک لەلای تەختەکەوە
هات و گوتی: «ستایشی خودامان بکەن ئەی هەموو بەندەکانی،
ئەوانەی لێی دەترسن، گەورە و بچووک.» 6 پاشان گوێم لە
دەنگێک بوو وەک دەنگی خەڵکێکی ئێجگار زۆر، وەک دەنگی
خوڕەی ئاوێکی زۆر و وەک دەنگی هەورەگرمەی بەهێز بوو،
دەیگوت: «هەلیلویا! خودای پەروەردگارمان هەرە بەتوانایە،
حوکومڕانی دەکات. 7 با دڵخۆش و شاد بین، شکۆداری
بکەین، چونکە زەماوەندی بەرخەکە هاتووە و بووکەکەی
خۆی ئامادە کردووە. 8 کراسێکی کەتانی ناسکی پاک و
پرشنگداری پێدرابوو لەبەری بکات.» ئەم کەتانە ناسکە هێمای
کردارە ڕاستودروستەکانی گەلی پیرۆزی خودایە. 9 پێی گوتم:
«بنووسە: خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی بۆ خوانی زەماوەندی
بەرخەکە بانگهێشت کراون!» هەروەها پێی گوتم: «ئەمانە وشە
ڕاستەکانی خودان.» 10 کەوتمە بەرپێی تاکو کڕنۆشی بۆ ببەم.
بەڵام پێی گوتم: «وا مەکە! منیش لەگەڵ تۆ و خوشک و
برایانت بەندەی هاوکارم، ئەوانەی پابەندن بە شایەتییان بۆ
عیسا. کڕنۆش بۆ خودا ببە! چونکە ئەو ڕۆحەی کە سروشی بە
پێغەمبەرەکان داوە، هەر ئەو شایەتی بۆ مەسیح دەدات.» 11
پاشان ئاسمانم بە کراوەیی بینی، ئەسپێکی سپیم بینی و سوارەکەی
بە «دڵسۆز» و «ڕاستگۆ» ناودەبردرا. بە دادپەروەری حوکم
دەدات و دەجەنگێت. 12 چاوەکانی وەک گڕی ئاگر وابوون
و ژمارەیەکی زۆر تاجی بە سەرەوە بوو. ناوێکی نووسراوی
هەیە کە جگە لە خۆی کەس نایزانێت. 13 کەوایەکی لە
خوێن هەڵکێشراوی لەبەربوو، ئەو ناوەی پێی بانگ دەکرێ
«وشەی خودا»یە. 14 لەشکرەکانی ئاسمان بە سواری ئەسپی
سپی شوێنی دەکەوتن و کەتانی ناسکی سپی پاکیان لەبەردا
بوو. 15 لە دەمیەوە شمشێرێکی تیژ دەردەچوو، تاکو پێی لە
نەتەوەکان بدات. [بە گۆچانێکی ئاسنین شوانایەتییان دەکات.]
گوشەری شەرابی تووڕەیی هەڵچووی خودای هەرە بەتوانا
دەگوشێت. 16 ناوێکی هەیە لەسەر کەوا و ڕانی نووسراوە:
«پاشای پاشایان و گەورەی گەورەیان.» 17 فریشتەیەکی
دیکەم بینی لەبەر خۆردا ڕاوەستابوو، بە دەنگێکی بەرز هاواری
لە هەموو باڵندە فڕیوەکانی ناوەڕاستی ئاسمان کرد و گوتی:
«وەرن کۆببنەوە، بۆ شێوی گەورەی خودا، 18 تاکو گۆشتی
پاشاکان و گۆشتی سوپاسالارەکان و گۆشتی بەهێزان، گۆشتی
ئەسپەکان و سوارەکانیان، گۆشتی هەمووان، ئازاد و کۆیلە،
گەورە و بچووک بخۆن.» 19 هەروەها دڕندەکە و پاشاکانی
زەوی و لەشکرەکانیانم بینی کۆببوونەوە، تاکو لە دژی سوارەکە
و سوپاکەی بجەنگن. 20 دڕندەکە و پێغەمبەرە درۆزنەکەی
یاوەری دەستگیر کران، ئەوەی نیشانەکانی لە پێناوی کرد
و بەهۆیەوە ئەوانەی چەواشە کرد کە نیشانەی دڕندەکەیان
وەرگرت و ئەوانەی کڕنۆشیان بۆ پەیکەرەکەی برد. هەردووکیان
بە زیندوویی فڕێدرانە نێو دەریاچەی ئاگرەوە، کە بە گۆگرد
داگیرساوە. (Limnē Pyr g3041 g4442) 21 پاشماوەکە بە شمشێری
سوارەکە کوژران کە لە دەمیەوە دەردەچوو، هەموو باڵندەکان
لە گۆشتەکانیان تێربوون.

20

فریشتەیەکم بینی لە ئاسمانەوە دەهاتە خوارەوە و
کلیلی بیری بێ بنی پێبوو، زنجیرێکی گەورەشی بەدەستەوە
بوو. (Abyssos g12) 2 ئەژدیهاکەی دەستگیر کرد، مارە
دێرینەکە کە ئیبلیس و شەیتانە، هەزار ساڵ بەستییەوە. 3
فڕێدایە بیری بێ بن و دەرگای لەسەر داخست و مۆرێکی
لێدا، بۆ ئەوەی ئیتر نەتەوەکان چەواشە نەکات، هەتا هەزار
ساڵەکە تەواو دەبێت. پاش ئەمە دەبێت بۆ ماوەیەکی کەم
ئازاد بکرێت. (Abyssos g12) 4 چەند تەختێکم بینی و ئەوانەی
لەسەری دانیشتن دەسەڵاتی حوکمدانیان پێدرابوو. هەروەها
گیانی ئەوانەم بینی کە لەبەر شایەتی عیسا و لەبەر وشەی
خودا سەربڕابوون، ئەوانە کڕنۆشیان بۆ دڕندەکە و پەیکەرەکەی
نەبردبوو، نیشانەی نێوچەوان و سەر دەستیان وەرنەگرتبوو. جا
زیندووبوونەوە و هەزار ساڵ لەگەڵ مەسیحدا فەرمانڕەواییان
کرد. 5 (بەڵام مردووەکانی دیکە هەتا هەزار ساڵەکە تەواو بوو
بۆ ژیان نەگەڕانەوە. ئەمە هەستانەوەی یەکەمە.) 6 ئەوەی لە
هەستانەوەی یەکەمدا بەشی هەبێت بەرەکەتدار و پیرۆزە. ئەوانە
مردنی دووەم دەسەڵاتی بەسەریاندا نییە، بەڵکو دەبنە کاهینی
خودا و مەسیح، هەزار ساڵ لەگەڵیدا فەرمانڕەوایەتی دەکەن.
7 کاتێک هەزار ساڵەکە تەواو دەبێت شەیتان لە بەندیخانە
ئازاد دەکرێت و 8 دێتە دەرەوە تاکو نەتەوەکانی چوارگۆشەی
زەوی چەواشە بکات، گۆگ و ماگۆگ، تاکو بۆ جەنگ

کۆیان بکاتەوە، ئەوانەی ژمارەیان وەک لمی دەریایە. 9
بەسەر پانتایی زەویدا بڵاو بوونەوە و ئۆردوگای گەلی خودا،
واتە شارە خۆشەویستەکەی خودایان گەمارۆ دا، بەڵام ئاگر
لە ئاسمانەوە هاتە خوارەوە و هەڵیلووشین. 10 ئەو ئیبلیسەی
چەواشەی دەکردن فڕێدرایە دەریاچەی ئاگر و گۆگرد، کە
دڕندەکە و پێغەمبەرە درۆزنەکەی لێیە. هەتاهەتایە شەو و ڕۆژ
ئازار دەدرێن. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) 11 پاشان
تەختێکی گەورەی سپیم بینی و ئەوەی لەسەری دانیشتبوو.
ئاسمان و زەوی لەبەر ڕووی هەڵاتن، شوێنیان لە ئاسماندا نەما.
12 مردووەکانم بینی بە گەورە و بچووکەوە لەبەردەم تەختەکەدا
ڕاوەستابوون و پەڕتووکەکان کرانەوە. پەڕتووکێکی دیکەش کە
پەڕتووکی ژیانە کرابووەوە. مردووەکان بەگوێرەی کردەوەکانیان
بەوەی لە پەڕتووکەکان نووسراوە حوکم دران. 13 دەریاش
مردووەکانی ناوخۆی ڕادەست کرد، هەروەها مردن و جیهانی
مردووان مردووەکانی خۆیان ڕادەست کرد و هەریەکە و
بەگوێرەی کردەوەکانی حوکم درا. (Hadēs g86) 14 مردن و
جیهانی مردووان فڕێدرانە دەریاچە ئاگرەکە. ئەم دەریاچە
ئاگرە مردنی دووەمە. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15
هەرکەسێک ناوی لە پەڕتووکی ژیاندا تۆمار نەکرابوو، فڕێدرایە
دەریاچە ئاگرەکە. (Limnē Pyr g3041 g4442)

21

پاشان ئاسمانێکی نوێ و زەوییەکی نوێم بینی، چونکە
ئاسمانی یەکەم و زەوی یەکەم بەسەرچوون، ئیتر دەریاش
نەما. 2 شارە پیرۆزەکەش، ئۆرشەلیمی نوێم بینی لە ئاسمانەوە
لەلایەن خوداوە دەهاتە خوارەوە، وەک بووکێکی ڕازاوە بۆ
زاواکەی ئامادە کرابێت. 3 گوێم لە دەنگێکی گەورە بوو لە
تەختەکەوە فەرمووی: «ئەوەتا نشینگەی خودا لەگەڵ خەڵک،
ئەویش لەگەڵیان نیشتەجێ دەبێت. ئەوانیش دەبن بە گەلی
ئەو، خودا خۆی لەگەڵیاندایە و دەبێتە خودای ئەوان. 4
ئەویش هەموو فرمێسکێکی چاویان دەسڕێتەوە، ئیتر مردن
نابێت، شیوەن و هاوار و ئازار نامێنن، چونکە شتەکانی پێشوو
بەسەرچوون.» 5 دانیشتووی سەر تەختەکە فەرمووی: «ئەوەتا
هەموو شتێک نوێ دەکەمەوە.» پاشان فەرمووی: «بنووسە،
چونکە ئەم وتانە متمانەدار و ڕاستن.» 6 پاشان پێی فەرمووم:
«ئەوا هاتە دی. من ئەلف و یێم، سەرەتا و کۆتاییم. لە کانی
ئاوی ژیان بەخۆڕایی دەدەمە تینوو. 7 ئەوەی سەربکەوێت
ئەوانەی بە میرات بۆ دەمێنێتەوە، دەبمە خودای و ئەویش
دەبێتە کوڕم. 8 بەڵام ترسنۆک و بێباوەڕ و قێزەونان، هەروەها
بکوژ و داوێنپیس و جادووگەر و بتپەرستان، لەگەڵ هەموو
درۆزنان، بەشیان لە دەریاچەی بە ئاگر و گۆگرد داگیرساوە
کە مردنی دووەمە.» (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 یەکێک لەو
حەوت فریشتەیەی حەوت جامەکەیان پێبوو کە بە دوایین
حەوت دەردەکە پڕکرابوون، هات بۆ لام و پێی گوتم: «وەرە
بووکەکەت پیشان بدەم، ژنی بەرخەکە.» 10 بە ڕۆحی پیرۆز
بردمی بۆ چیایەکی گەورە و بەرز، ئۆرشەلیمی شارە پیرۆزەکەی
پیشاندام کە لە ئاسمانەوە لەلایەن خوداوە دەهاتە خوارەوە.
11 شکۆی خودای هەبوو، درەوشانەوەی وەک گرانبەهاترین
بەرد، وەک یەشب، ڕوون وەک کریستاڵ. 12 شوورایەکی
گەورە و بەرز و دوازدە دەرگای هەبوو، لەسەر دەرگاکان
دوازدە فریشتە هەبوون، ناوی دوازدە هۆزەکەی کوڕانی
ئیسرائیل لەسەر دەرگاکان نووسرابوون. 13 لە ڕۆژهەڵاتەوە
سێ دەرگا هەبوون، لە باکوورەوە سێ دەرگا، لە باشوورەوە سێ
دەرگا، لە ڕۆژئاواوە سێ دەرگا. 14 شوورای شارەکە دوازدە
بناغەی هەبوو، دوازدە ناو لە سەریان هەبوو، ناوی دوازدە
نێردراوەکەی بەرخەکە. 15 ئەو فریشتەیەی لەگەڵم دەدوا
دارێکی پێوانەی زێڕینی پێبوو، تاکو شارەکە و دەرگاکانی و
شوورای بپێوێت. 16 شارەکە بە چوار گۆشەیی دانرابوو،
درێژییەکەی هێندەی پانییەکەی بوو. شارەکەی بە دارەکە
پێوا، دوازدە هەزار ستادیا بوو، درێژی و پانی و بەرزییەکەی
یەکسان بوون. 17 شوورای کەشی پێوا، سەد و چل و چوار
باڵ بوو بە باڵی مرۆڤ کە فریشتەکە بەکاریدەهێنا. 18 بینای
شوورا کە لە یەشب بوو، شارەکەش لە زێڕی بێگەرد بوو،
وەک شووشەی ساف. 19 بناغەکانی شوورای شارەکە بە
هەموو بەردێکی گرانبەها ڕازێنرابووەوە. بناغەی یەکەم یەشب،
دووەم یاقووتی شین، سێیەم یاقووتی سپی، چوارەم زمرود،
20 پێنجەم شیلانە، شەشەم یاقووتی سوور، حەوتەم زەبەرجەد،
هەشتەم زمرودی سەوز، نۆیەم یاقووتی زەرد، دەیەم یاقووتی
سەوز، یازدەیەم یاقووتی زەعفەرانی، دوازدەیەم جەمشت. 21

دوازدە دەرگاکەش دوازدە مروارین، هەر دەرگایەک لە
یەک دەنکە مرواری بوو. شەقامی شارەکە لە زێڕی بێگەرد بوو
وەک شووشەی ڕۆشن. 22 پەرستگام تێیدا نەبینی، چونکە
یەزدانی پەروەردگاری هەرە بەتوانا لەگەڵ بەرخەکە پەرستگای
ئەون. 23 شارەکەش پێویستی بە خۆر و مانگ نییە بەسەریدا
بدرەوشێنەوە، چونکە شکۆی خودا ڕووناکی کردووەتەوە و
بەرخەکە چرایەتی. 24 نەتەوەکان بە ڕووناکییەکەی دەڕۆن و
پاشاکانی زەوی شکۆی خۆیانی بۆ دەهێنن. 25 دەرگاکانی بە
ڕۆژ هەرگیز داناخرێن، چونکە لەوێ شەو دانایەت. 26 شکۆ و
ڕێزی نەتەوەکانیشی بۆ دەهێنن. 27 هیچ شتێکی گڵاو و هیچ
کەسێکی قێزەون و درۆزن ناچنە ناوی، بەڵکو تەنها ئەوانەی
کە ناویان لە پەڕتووکی ژیانی بەرخەکەدا نووسراوە.

22 پاشان فریشتەکە ڕووباری ئاوی ژیانی پیشاندام،
پڕشنگدار وەک کریستاڵ، لە تەختی خودا و بەرخەکە و 2
بە ناوەڕاستی شەقامی شارەکەدا دەڕوات. لە هەردوو ڕۆخی
ڕووبارەکەدا درەختی ژیان ڕوابوو کە دوازدە جار بەرهەم
دەدات، هەر مانگە و بەرهەمێک. گەڵای درەختەکەش بۆ
چاکبوونەوەی نەتەوەکانە. 3 ئیتر هیچ نەفرەتێک نامێنێت.
تەختی خودا و بەرخەکەش لەناو شارەکەدا دەبن، بەندەکانی
خزمەتی دەکەن و 4 ڕووی دەبینن و ناوی لەسەر نێوچەوانیانە.
5 لەوێ شەو دانایەت و پێویستییان بە چرا و ڕووناکی خۆر
نابێت، چونکە یەزدانی پەروەردگار بەسەریاندا دەدرەوشێتەوە
و بۆ هەتاهەتایە فەرمانڕەوایەتی دەکەن. (aiōn g165) 6 پاشان
پێی فەرمووم: «ئەم وشانە ڕاست و جێی متمانەن. خودای
پەروەردگاری ڕۆحی پێغەمبەران، فریشتەکەی خۆی نارد
تاکو ئەو شتانە پیشانی بەندەکانی خۆی بدات کە دەبێت زوو
ڕووبدەن.» 7 «ئەوەتا بە پەلە دێم! خۆزگە دەخوازرێت بەوەی
پێشبینییەکانی ئەم پەڕتووکە وشە بە وشە پەیڕەو دەکات.» 8 من
یۆحەنام، ئەوەی کە ئەم شتانەم بینی و بیستم. کاتێک بینیم و
بیستم، کەوتم بۆ ئەوەی لەبەرپێی ئەو فریشتەیە کڕنۆش ببەم کە
ئەم شتانەی پیشاندەدام. 9 جا پێی گوتم: «وا مەکە! منیش
وەک تۆ بەندەی هاوکارتم، لەگەڵ خوشک و برا پێغەمبەرەکانت
و ئەوانەی پەیامی ئەم پەڕتووکە پەیڕەو دەکەن. کڕنۆش بۆ
خودا ببە!» 10 هەروەها پێی گوتم: «پەیامی پێشبینییەکانی ئەم
پەڕتووکە مەشارەوە، چونکە کاتەکە نزیکە. 11 ئەوەی ستەمکارە
با هەر ستەم بکات، ئەوەی گڵاوە با هەر گڵاو بێت، ئەوەی
ڕاستودروستە با هەر کاری ڕاستودروست بکات، ئەوەی
پیرۆزیشە با هەر پیرۆز بێت. 12 «ئەوەتا بە پەلە دێم! پاداشتی
خۆم پێیە، تاکو پاداشتی هەرکەسێک بەگوێرەی کارەکەی
بدەمەوە. 13 من ئەلف و یێم، یەکەمین و دواهەمینم، سەرەتا و
کۆتاییم. 14 «خۆزگە دەخوازرێت بەوانەی جلەکانیان دەشۆن،
تاکو مافیان لە درەختی ژیان هەبێت و لە دەرگاکانەوە بچنە
ناو شارەکە. 15 سەگەکان و جادووگەران و داوێنپیسان و
بکوژان و بتپەرستان و هەموو درۆزن و ئەوانەی حەز لە
درۆ دەکەن لە دەرەوە دەبن. 16 «من عیسام، فریشتەکەمم
نارد تاکو بەم شتانە شایەتی بۆ کڵێساکان بدەم. من لە ڕەگ
و نەوەی داودم، ئەستێرەی بەیانی پڕشنگدار.» 17 ڕۆحی
پیرۆز و بووک دەفەرموون: «وەرە!» ئەوەی گوێی لێیە با
بڵێت: «وەرە!» ئەوەی تینوویەتی با بێت، ئەوەی دەیەوێت
با بەخۆڕایی ئاوی ژیان ببات. 18 من هەموو ئەوانە ئاگادار
دەکەمەوە کە گوێیان لە وشەکانی پێشبینیی ئەم پەڕتووکە دەبێت،
هەرکەسێک وشەیەک بۆ ئەم پێشبینییانە زیاد بکات ئەوا
خودا ئەو دەردانەی لەسەر زیاد دەکات کە لەم پەڕتووکەدا
نووسراون. 19 ئەگەر کەسێکیش وشەیەکی پێشبینییەکانی ئەم
پەڕتووکە بسڕێتەوە، خودا لە درەختی ژیان و لە شارە پیرۆزەکە
بێبەشی دەکات، ئەوەی لەم پەڕتووکەدا نووسراوە. 20 شایەتی
ئەمانە دەفەرموێ: «بەڵێ، بە پەلە دێم.» ئامین! وەرە، عیسای
خاوەن شکۆ. 21 با نیعمەتی عیسای خاوەن شکۆ لەگەڵ
هەمووتان بێت. ئامین.

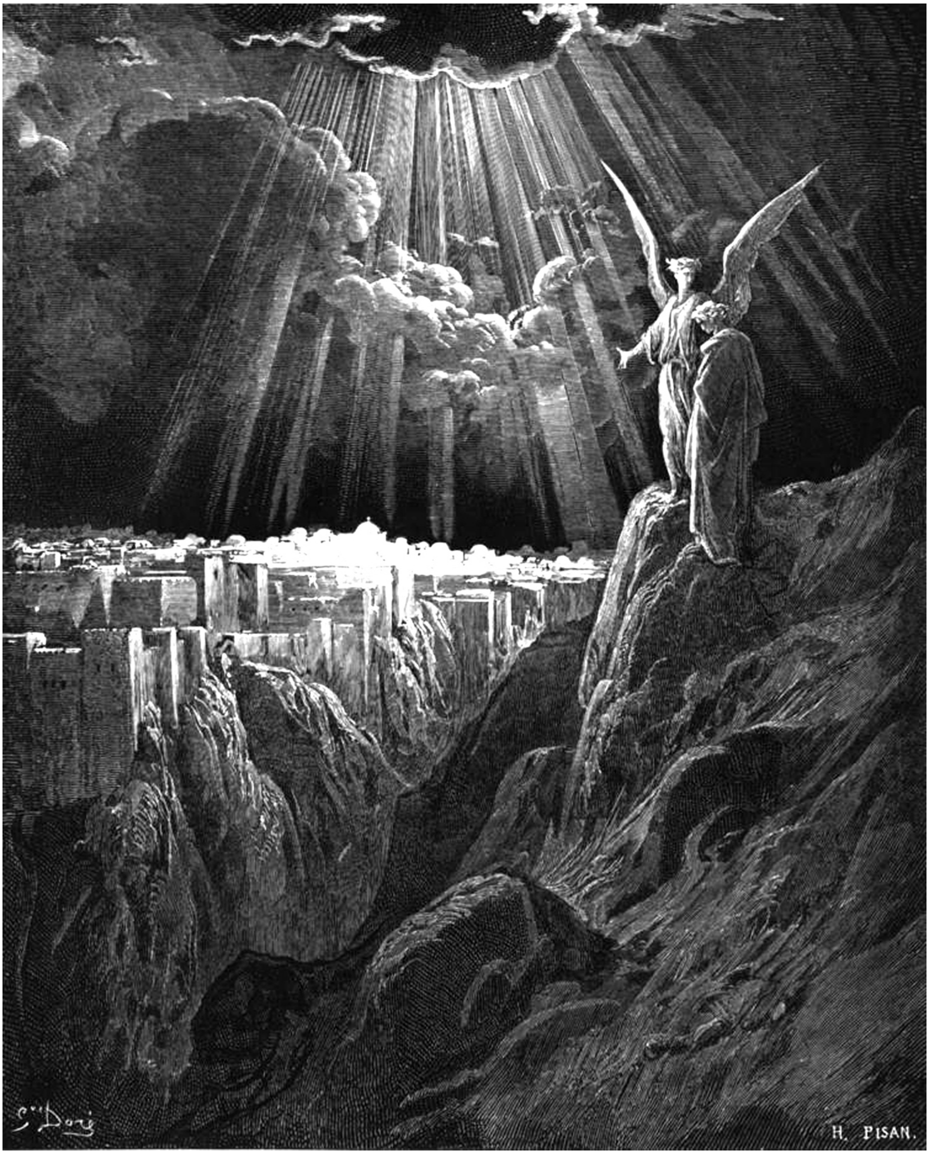

شارە پیرۆزەکەش، ئۆرشەلیمی نوێم بینی لە ئاسمانەوە لەلایەن خوداوە دەهاتە خوارەوە، وەک بووکێکی ڕازاوە بۆ زاوا کەی ئامادە کرابێت. گوێم لە دەنگێکی گەورە بوو لە تەختەکەوە فەرمووی: «ئەوەتا نشینگەی خودا لەگەڵ خەڵک، ئەویش لەگەڵیان نیشتەجێ دەبێت. ئەوانیش دەبن بە گەلی ئەو، خودا خۆی لەگەڵیاندایە و دەبێتە خودای ئەوان.

ئاشکرا کردن 21:2-3

Reader's Guide

کوردی سۆرانی at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

کوردی سۆرانی at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12
Greek: proper noun, place
Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses
Meaning:
Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aïdios g126
Greek: adjective
Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6
Meaning:
Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165
Greek: noun
Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses
Meaning:
A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166
Greek: adjective
Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses
Meaning:
From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653
Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular
Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32
Meaning:
To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possiblity, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067
Greek: proper noun, place
Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses
Meaning:
Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86
Greek: proper noun, place
Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses
Meaning:
Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442
Greek: proper noun, place
Usage: Phrase 5 times in the New Testament
Meaning:
Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585
Hebrew: proper noun, place
Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses
Meaning:
The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020
Greek: proper noun, place
Usage: 1 time in 2 Peter 2:4
Meaning:
Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Kurdish---Sorani-Bible/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

31:8 لۆقا
7:10 ڕۆما
1:9 ئاشکراکردن
2:9 ئاشکراکردن
11:9 ئاشکراکردن
7:11 ئاشکراکردن
8:17 ئاشکراکردن
1:20 ئاشکراکردن
3:20 ئاشکراکردن

aïdios

20:1 ڕۆما
6:1 یەهوزا

aiōn

32:12 مەتا
22:13 مەتا
39:13 مەتا
40:13 مەتا
49:13 مەتا
19:21 مەتا
3:24 مەتا
20:28 مەتا
29:3 مەرقۆس
19:4 مەرقۆس
30:10 مەرقۆس
14:11 مەرقۆس
33:1 لۆقا
55:1 لۆقا
70:1 لۆقا
8:16 لۆقا
30:18 لۆقا
34:20 لۆقا
35:20 لۆقا
14:4 یۆحەنا
51:6 یۆحەنا
58:6 یۆحەنا
35:8 یۆحەنا
51:8 یۆحەنا
52:8 یۆحەنا
32:9 یۆحەنا
28:10 یۆحەنا
26:11 یۆحەنا
34:12 یۆحەنا
8:13 یۆحەنا
16:14 یۆحەنا
21:3 کردار
18:15 کردار
25:1 ڕۆما
5:9 ڕۆما
36:11 ڕۆما
2:12 ڕۆما
27:16 ڕۆما
20:1 یەکەم کۆرنسۆس
6:2 یەکەم کۆرنسۆس
7:2 یەکەم کۆرنسۆس
8:2 یەکەم کۆرنسۆس
18:3 یەکەم کۆرنسۆس
13:8 یەکەم کۆرنسۆس
11:10 یەکەم کۆرنسۆس
4:4 دووەم کۆرنسۆس
9:9 دووەم کۆرنسۆس
31:11 دووەم کۆرنسۆس
4:1 گەلاتیا
5:1 گەلاتیا
21:1 ئەفەسۆس
2:2 ئەفەسۆس
7:2 ئەفەسۆس
9:3 ئەفەسۆس
11:3 ئەفەسۆس
21:3 ئەفەسۆس
12:6 ئەفەسۆس
20:4 فیلیپی
26:1 کۆلۆسی
17:1 یەکەم تیمۆساوس
17:6 یەکەم تیمۆساوس
10:4 دووەم تیمۆساوس
18:4 دووەم تیمۆساوس
12:2 تیتۆس
2:1 عیبرانییەکان
8:1 عیبرانییەکان
6:5 عیبرانییەکان
5:6 عیبرانییەکان
20:6 عیبرانییەکان
17:7 عیبرانییەکان
21:7 عیبرانییەکان
24:7 عیبرانییەکان
28:7 عیبرانییەکان
26:9 عیبرانییەکان
3:11 عیبرانییەکان
8:13 عیبرانییەکان
21:13 عیبرانییەکان
23:1 یەکەم پەترۆس
25:1 یەکەم پەترۆس
11:4 یەکەم پەترۆس
11:5 یەکەم پەترۆس
18:3 دووەم پەترۆس
17:2 یەکەم یۆحەنا
2:1 دووەم یۆحەنا
13:1 یەهوزا
25:1 یەهوزا
6:1 ئاشکراکردن
18:1 ئاشکراکردن
9:4 ئاشکراکردن
10:4 ئاشکراکردن
13:5 ئاشکراکردن
12:7 ئاشکراکردن
6:10 ئاشکراکردن
15:11 ئاشکراکردن
11:14 ئاشکراکردن
7:15 ئاشکراکردن
3:19 ئاشکراکردن
10:20 ئاشکراکردن
5:22 ئاشکراکردن

aiōnios

8:18 مەتا
16:19 مەتا
29:19 مەتا
41:25 مەتا
46:25 مەتا
29:3 مەرقۆس
17:10 مەرقۆس
30:10 مەرقۆس
25:10 لۆقا
9:16 لۆقا
18:18 لۆقا
30:18 لۆقا
15:3 یۆحەنا
16:3 یۆحەنا
36:3 یۆحەنا
14:4 یۆحەنا
36:4 یۆحەنا
24:5 یۆحەنا
39:5 یۆحەنا
27:6 یۆحەنا
40:6 یۆحەنا
47:6 یۆحەنا
54:6 یۆحەنا
68:6 یۆحەنا

28:10 یۆحەنا
25:12 یۆحەنا
50:12 یۆحەنا
2:17 یۆحەنا
3:17 یۆحەنا
46:13 کردار
48:13 کردار
7:2 ڕۆما
21:5 ڕۆما
22:6 ڕۆما
23:6 ڕۆما
25:16 ڕۆما
26:16 ڕۆما
17:4 دووەم کۆرنسۆس
18:4 دووەم کۆرنسۆس
1:5 دووەم کۆرنسۆس
8:6 گەلاتیا
9:1 دووەم سالۆنیکی
16:2 دووەم سالۆنیکی
16:1 یەکەم تیمۆساوس
12:6 یەکەم تیمۆساوس
16:6 یەکەم تیمۆساوس
9:1 دووەم تیمۆساوس
10:2 دووەم تیمۆساوس
2:1 تیتۆس
7:3 تیتۆس
15:1 فلیمۆن
9:5 عیبرانییەکان
2:6 عیبرانییەکان
12:9 عیبرانییەکان
14:9 عیبرانییەکان
15:9 عیبرانییەکان
20:13 عیبرانییەکان
10:5 یەکەم پەترۆس
11:1 دووەم پەترۆس
2:1 یەکەم یۆحەنا
25:2 یەکەم یۆحەنا
15:3 یەکەم یۆحەنا
11:5 یەکەم یۆحەنا
13:5 یەکەم یۆحەنا
20:5 یەکەم یۆحەنا
7:1 یەهوزا
21:1 یەهوزا
6:14 ئاشکراکردن

eleēsē

32:11 ڕۆما

Geenna

22:5 مەتا
29:5 مەتا
30:5 مەتا
28:10 مەتا
9:18 مەتا
15:23 مەتا
33:23 مەتا
43:9 مەرقۆس
45:9 مەرقۆس
47:9 مەرقۆس
5:12 لۆقا
6:3 یاقوب

Hadēs

23:11 مەتا
18:16 مەتا
15:10 لۆقا
23:16 لۆقا
27:2 کردار
31:2 کردار
55:15 یەکەم کۆرنسۆس
18:1 ئاشکراکردن
8:6 ئاشکراکردن
13:20 ئاشکراکردن
14:20 ئاشکراکردن

Limnē Pyr

20:19 ئاشکراکردن
10:20 ئاشکراکردن
14:20 ئاشکراکردن
15:20 ئاشکراکردن
8:21 ئاشکراکردن

Sheol

35:37 پەیدابوون
38:42 پەیدابوون
29:44 پەیدابوون
31:44 پەیدابوون
30:16 سەرژمێری
33:16 سەرژمێری
22:32 دواوتار
6:2 یەکەم ساموئێل
6:22 دووەم ساموئێل
6:2 یەکەم پاشایان
9:2 یەکەم پاشایان
9:7 ئەیوب
8:11 ئەیوب
13:14 ئەیوب
13:17 ئەیوب
16:17 ئەیوب
13:21 ئەیوب
19:24 ئەیوب
6:26 ئەیوب
5:6 زەبوورەکان
17:9 زەبوورەکان
10:16 زەبوورەکان
5:18 زەبوورەکان
3:30 زەبوورەکان
17:31 زەبوورەکان
14:49 زەبوورەکان
15:49 زەبوورەکان
15:55 زەبوورەکان
13:86 زەبوورەکان
3:88 زەبوورەکان
48:89 زەبوورەکان
3:116 زەبوورەکان
8:139 زەبوورەکان
7:141 زەبوورەکان
12:1 پەندەکانی سلێمان
5:5 پەندەکانی سلێمان
27:7 پەندەکانی سلێمان
18:9 پەندەکانی سلێمان
11:15 پەندەکانی سلێمان
24:15 پەندەکانی سلێمان
14:23 پەندەکانی سلێمان
20:27 پەندەکانی سلێمان
16:30 پەندەکانی سلێمان
10:9 ژیرمەندی
6:8 گۆرانی گۆرانییەکان
14:5 ئیشایا
11:7 ئیشایا
9:14 ئیشایا
11:14 ئیشایا
15:14 ئیشایا
15:28 ئیشایا
18:28 ئیشایا
10:38 ئیشایا
18:38 ئیشایا
9:57 ئیشایا
15:31 حزقیێل
16:31 حزقیێل
17:31 حزقیێل
21:32 حزقیێل
27:32 حزقیێل
14:13 هۆشەع
2:9 ئامۆس
2:2 یونس
5:2 حەبەقوق

Tartaroō

4:2 دووەم پەترۆس

Questioned

17:2 دووەم پەترۆس

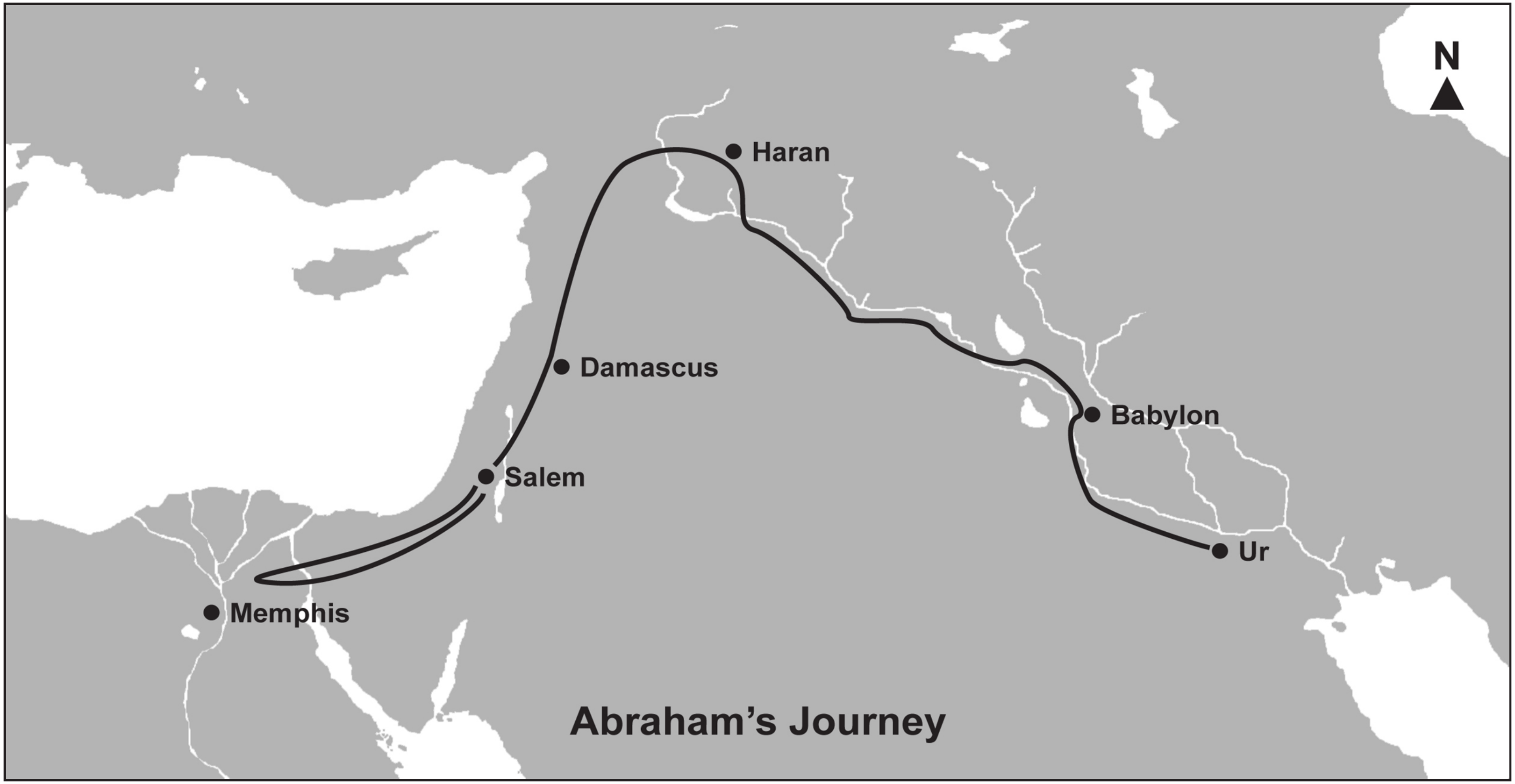

بە باوەڕ کاتێک ئیبراهیم بانگکرا بچێتە ئەو شوێنەی خەریک بوو بە میرات وەریبگرێت، گوێڕایەڵ بوو و ڕۆیشت، هەرچەندە نەیدەزانی بۆ کوێ دەچێت. - عیبرانییەکان 11:8

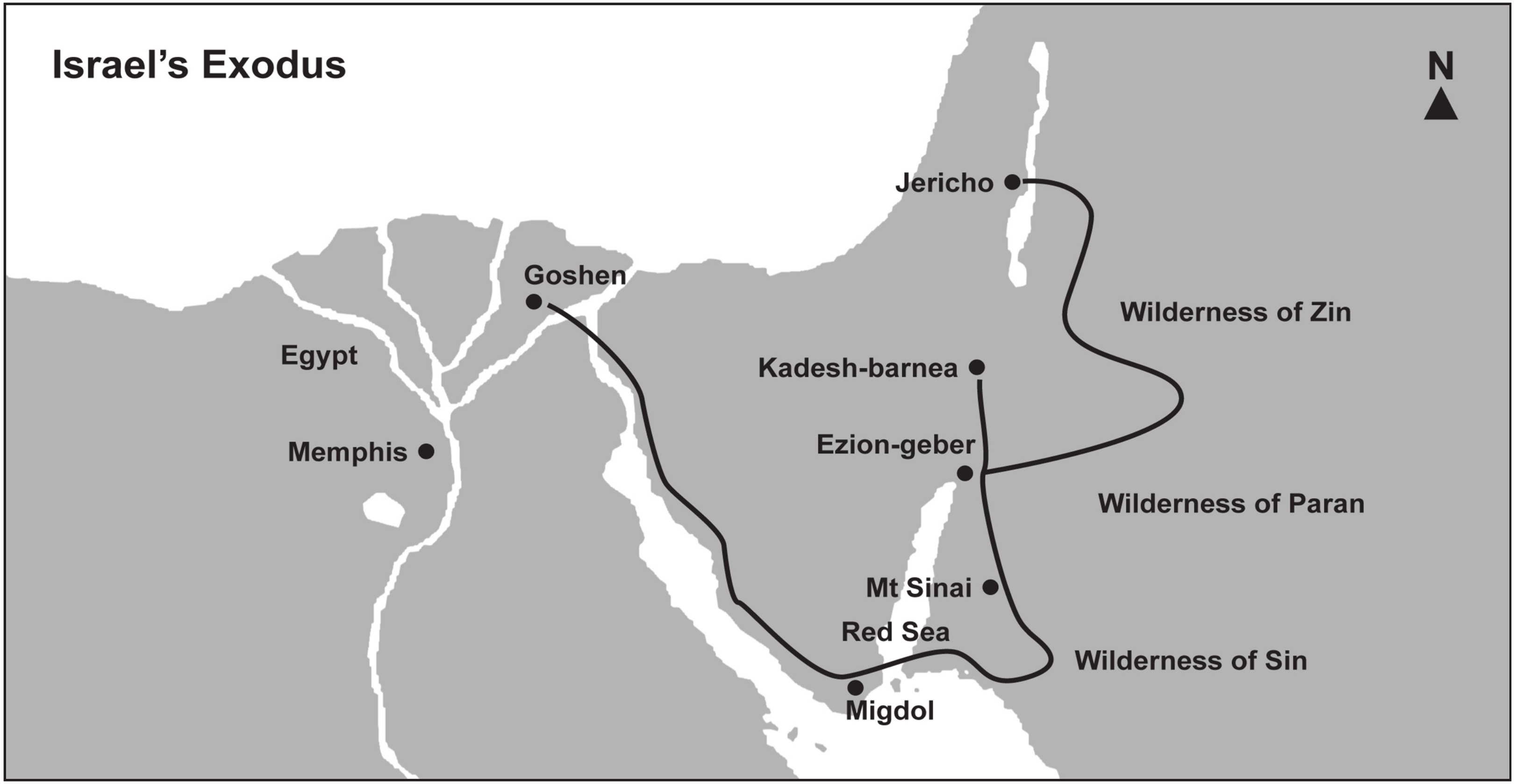

ئەوە بوو کە فیرعەون ڕێی دا گەلەکە بڕۆن، خودا ڕێنمایی نەکردن بۆ ڕێگای خاکی فەلەستییەکان، لەگەڵ ئەوەی نزیکیش بوو، چونکە خودا فەرمووی: «نەوەک گەل پەشیمان ببنەوە کاتێک شەڕ ببینن و بگەڕێنەوە بۆ میسر.» - دەرچوون 13:17

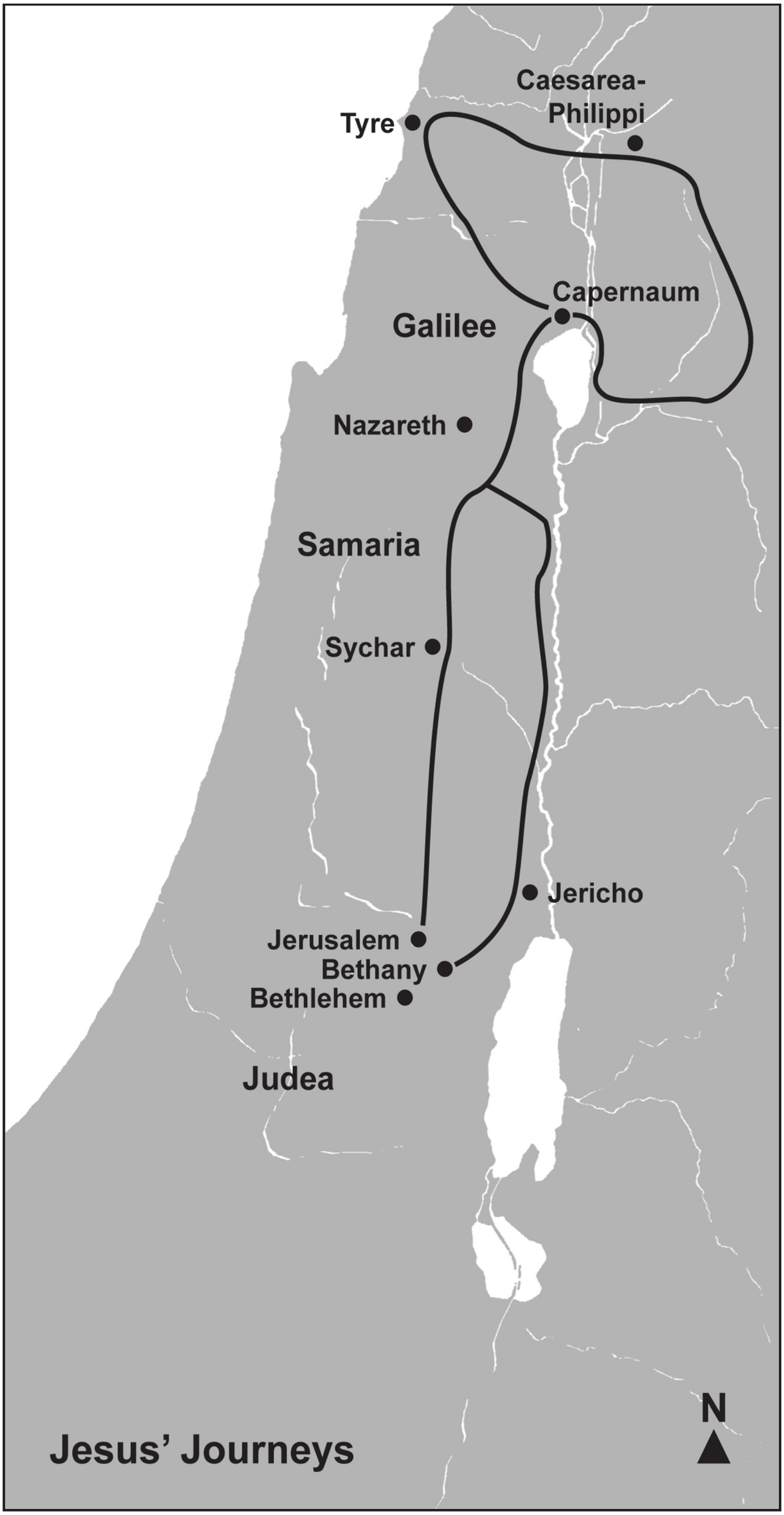

چونکە تەنانەت کوڕی مرۆڤیش نەهاتووە تاکو خزمەت بکرێت، بەڵکو خزمەت بکات و ژیانی خۆی بەخت بکات بۆ کڕینەوەی خەڵکێکی زۆر. - مەرقۆس 10:45

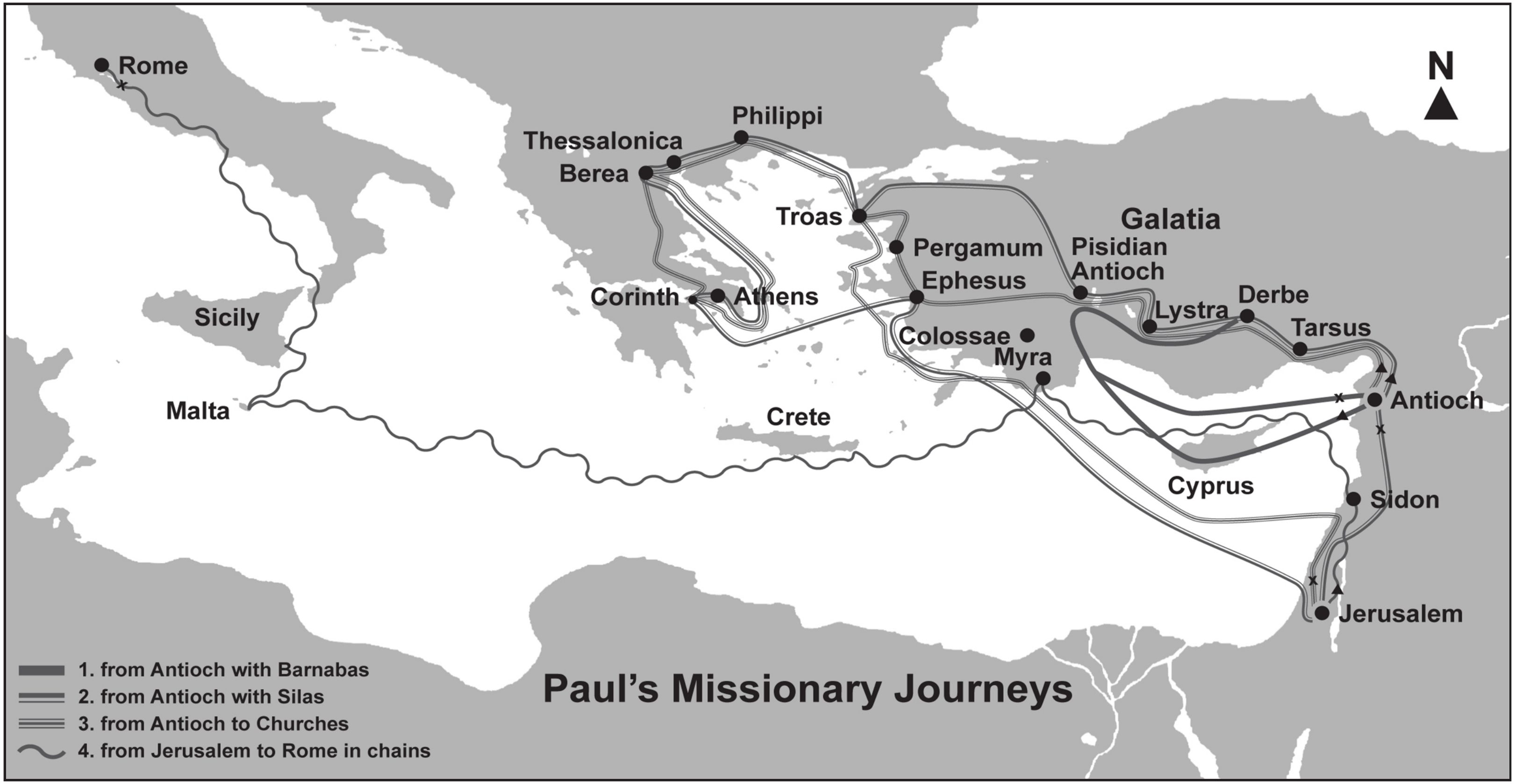

لە پۆڵسی بەندەی عیسای مەسیحەوە کە خودا وەک نێردراوێک بانگی کرد و تەرخانی کرد بۆ ڕاگەیاندنی مزگێنییەکەی، - ڕۆما 1:1

New Heavens and Earth

	Christ returns for his people
1956	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1830	John Williams reaches Polynesia
1731	Zinzendorf leads Moravian mission
1614	Japanese kill 40,000 Christians
1572	Jesuits reach Mexico
1517	Martin Luther leads Reformation
1455	Gutenberg prints first Bible
1323	Franciscans reach Sumatra
1276	Ramon Llull trains missionaries
1100	Crusades tarnish the church
1054	The Great Schism
997	Adalbert marytyrd in Prussia
864	Bulgarian Prince Boris converts
716	Boniface reaches Germany
635	Alopen reaches China
569	Longinus reaches Alodia / Sudan
432	Saint Patrick reaches Ireland
397	Carthage ratifies Bible Canon
341	Ulfilas reaches Goth / Romania
325	Niceae proclaims God is Trinity
250	Denis reaches Paris, France
197	Tertullian writes Christian literature
70	Titus destroys the Jewish Temple
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Thomas reaches Malabar, India
39	Peter reaches Gentile Cornelius
33	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

<table>
<tr><td colspan="5">Mankind is created in God’s image, male and female He created us</td></tr>
<tr><td colspan="5">Sin entered the world through Adam and then death through sin</td></tr>
<tr><td colspan="5">When are we? ▼</td></tr>
<tr><td colspan="4">Fallen</td><td>Glory</td></tr>
<tr><td>Fall to sin
No Law</td><td>Moses’ Law
1500 B.C.</td><td>Christ
33 A.D.</td><td>Church Age
Kingdom Age</td><td>New Heavens
and Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">1 Timothy 6:16
Living in unapproachable light</td><td rowspan="7">Acts 3:21
Philippians 2:11
Revelation 20:3

God’s
perfectly
restored
fellowship
with all
Mankind
praising
Christ
as Lord
in the
Holy
City</td></tr>
<tr><td colspan="2">John 8:58
Pre-incarnate</td><td>John 1:14
Incarnate</td><td>Luke 23:43
Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="2">Psalm 139:7
Everywhere</td><td colspan="2">John 14:17
Living in believers</td></tr>
<tr><td colspan="4">Ephesians 2:1-5
Serving the Savior or Satan on Earth</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:22
Blessed in Paradise</td></tr>
<tr><td colspan="4">Luke 16:23, Revelation 20:5,13
Punished in Hades until the final judgment</td></tr>
<tr><td colspan="4">Hebrews 1:14
Serving mankind at God’s command</td></tr>
<tr><td colspan="4">2 Peter 2:4, Jude 6
Imprisoned in Tartarus</td><td rowspan="4">Matthew 25:41
Revelation 20:10

Lake of Fire
prepared
for the
Devil
and his
Angels</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">1 Peter 5:8, Revelation 12:10

Rebelling against Christ
Accusing mankind</td><td>Revelation 20:13
Thalaasa</td></tr>
<tr><td>Revelation 19:20
Lake of Fire</td></tr>
<tr><td>Revelation 20:2
Abyss</td></tr>
<tr><td colspan="5">For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td colspan="3">What are we?</td><td colspan="2">Genesis 1:26 - 2:3</td></tr>
<tr><td colspan="3">How are we sinful?</td><td colspan="2">Romans 5:12-19</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="3">Where are we?</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Innocence</td></tr>
<tr><td>Eternity Past</td><td>Creation 4004 B.C.</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Who are we?</td><td rowspan="3">God</td><td>Father</td><td rowspan="3">John 10:30

God’s perfect fellowship</td><td rowspan="7">Genesis 1:31

God’s perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden</td></tr>
<tr><td>Son</td></tr>
<tr><td>Holy Spirit</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Mankind</td><td>Living</td><td rowspan="9">Genesis 1:1

No Creation
No people</td></tr>
<tr><td>Deceased believing</td></tr>
<tr><td>Deceased unbelieving</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Angels</td><td>Holy</td></tr>
<tr><td>Imprisoned</td><td rowspan="5">Genesis 1:31

No Fall
No unholy Angels</td></tr>
<tr><td>Fugitive</td></tr>
<tr><td>First Beast</td></tr>
<tr><td>False Prophet</td></tr>
<tr><td>Satan</td></tr>
<tr><td colspan="3">Why are we?</td><td colspan="2">Romans 11:25-36, Ephesian 2:7</td></tr>
</table>

Destiny

کوردی سۆرانی at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarrantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you," John 15:16*. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

کەواتە بڕۆن، هەموو نەتەوەکان بکەنە قوتابی، بە ناوی باوک و کوڕ و ڕۆحی پیرۆز لە ئاویان هەڵبکێشن، - مەتا 28:19